

Digitized by the Internet Archive
in 2008 with funding from
Microsoft Corporation

NOTICES
OF
SANSKRIT MSS.

BY

RÁJENDRALÁLA MITRA, LL. D., C. I. E.

*Honorary Member of the Royal Asiatic Society of Great Britain and Ireland,
of the Physical Class of the Imperial Academy of Sciences, Vienna,
of the Italian Institute for the Advancement of Knowledge,
of the American Oriental Society, and of the Bombay
Branch of the Royal Asiatic Society; Corresponding
Member of the German Oriental Society, of the
Royal Academy of Science, Hungary, and of
the Ethnological Society of Berlin;
Fellow of the Royal Society
of Northern Antiquaries, Copenhagen,
&c. &c.*

PUBLISHED

UNDER ORDERS OF THE GOVERNMENT OF
BENGAL.

VOLUME IX.

~~~~~

CALCUTTA :

PRINTED BY G. H. ROUSE, AT THE BAPTIST MISSION PRESS.

1868.

NOTION

WALTER K. R. T. M. S.

W. K. R. T. M. S.

W. K. R. T. M. S.

61500

05

EEEP COLLECTION

W. K. R. T. M. S.

W. K. R. T. M. S.

W. K. R. T. M. S.

W. K. R. T. M. S.

W. K. R. T. M. S.

W. K. R. T. M. S.

Z
6605
S3M6
V. 9

In compliance with current copyright law, U.C. Library Bindery produced this replacement volume on paper that meets the ANSI Standard Z39.48-1984 to replace the irreparably deteriorated original.

1989

1872/87
NOTICES No. XXII.

SANSKRIT MSS.

RAJENDRALALA MITRA, LL. D., C. I. E.

Honorary Member of the Royal Asiatic Society of Great Britain and Ireland, of the Physical Class of the Imperial Academy of Sciences, Vienna, of the Italian Institute for the Advancement of Knowledge, of the Italian Oriental Society, and of the Bombay Branch of the Royal Asiatic Society; Corresponding Member of the German and of the American Oriental Societies, of the Royal Academy of Science, Hungary, and of the Ethnological Society of Berlin; Fellow of the Royal Society of Northern Antiquaries, Copenhagen, &c. &c.

PUBLISHED

UNDER ORDERS OF THE GOVERNMENT OF
BENGAL.

VOLUME IX. PART I.

For the Year 1886-87.

~~~~~
CALCUTTA:

PRINTED BY J. W. THOMAS, AT THE BAPTIST MISSION PRESS.

1887.

INDEX TO VOL. IX.

	<i>Page</i>		<i>Page</i>
Abhayadeva Āchārya, ...	126	Amaruka, ...	164
————— Śūri, 15,	162	Ambaḍa-charitra, ...	135
Abhayakumāra, ...	129	Amṛita-laharī, ...	141
Abhisārādyashṭarasa, ...	58	Ānanda, ...	159
Āchāra-chandrikā, ...	140	————— laharī, ...	120
Āchārāṅga-pradīpikā, 95,	96	————— s'rāvaka-sambandha, 159	
————— sukhāvabodha,		Ānanda Giri, 288,	292
94,	95	Ānandamandākinī, ...	228
————— sūtra, 90,	92,	Ānanda Tirtha, ...	272
95,	96	Ananta Bhaṭṭa, 98,	201
————— ṭikā, 92,	93	————— Miś'ra, ...	85
Āchārāya-matarahasya, 200		————— Sarmā, ...	167
Adaitānanda, Paramahaṅsa		————— vīrya, ...	4
Parivrājakāchārya, ...	24	Anargha-rāghava, ...	136
Adhyātma-chandrikā, ...	24	Anubhāshya, ...	123
Ādijina-stotra, ...	196	Anumāna-khaṇḍa, ...	25
Advaita, ...	213	Anuḡadāra, ...	99
Āgamatattva-vikāsa, ...	261	Anuyogadvāra, ...	99
Agnihotra, ...	178	————— sūtra-bālāva-	
————— mantrārtha-		bodha, ...	100
chandrikā, ...	178	Āpadeva, ...	293
Āhīnadvādaśah, ...	286	Āpyaya Dīkshita, ...	2
Aikāhika-chāturmāsya ...	285	Āraṇyaka-parva, ...	109
Akbara, ...	228	Aruṇadatta, ...	205
Akshaya-tṛitīyā, ...	9	Āryasaptas'atī, ...	167
————— vyākhyāna, 9		As'aucha-chandrikā, ...	242
Alaṅkāra-sarvasva, ...	117	————— nirṇaya, ...	267
Amarachandra Gaṇi ...	11	Ashtāṅga-bṛīdaya, ...	205
Amara-kosha, ...	141	Ashtāhikākhyāna, ...	8
————— viveka, ...	141	Ashtākūla-sevā-nirūpaṇa, 62	

	<i>Page</i>
Ashtama-sthána, ...	1
Asiatic Society of Bengal,	
227,	289
Ásvaláyana, 178,	302
Ás'vina's'astra, ...	286
Atichára-sútra, ...	166
————— tíká, ...	166
Átmaprabodha, ...	6
Auchitra-vichára-charehá,	164
Avachúrñí, ...	19
Ávas'yaka-sútra, ...	106
————— tíká, ...	107
Avatára-vádávalí, ...	120
Ayodhyá, ...	4
Báhádurachandra Rájá,	293
Bálabodhiní, 42,	125
Bálakrishña, ...	144
————— Bhaṭṭa, ...	111
Balinarendrákhyána ...	23
Baúgádhika Śramaña, ...	166
Baudháyana, ...	301
Bhadraváhu, ...	175
Bhagavadgítá, ...	79
Bhágavata-puráña, 31,	235
Bhairavadatta, ...	298
Bhajanakrama-saúgraha	213
Bhaktámara-bálábodha ...	163
Bhaktámara-stavávachúrí,	147
————— stotra, 147,	
161,	163
Bhakti, ...	18
———— ratna, ...	12
———— ratnákara, ...	31
Bhaktisandarbhá, ...	235
Bhambhására, ...	10
Bhánudatta, ...	122
Bháu Miśra, ...	194

	<i>Page</i>
Bhánunátha, ...	12
Bharatachandra Ś'íromaṇi,	
Professor, ...	67
Bharata Mallika, 249, 251,	252
———— Sen ...	259
Bháravi, 47,	259
Bhartṛihari, 2,	47
Bháskara Ráya, ...	17
Bhallaka Bhaṭṭa, ...	164
Bháṭṭa theory, ...	85
Bhavabhúti, ...	164
Bhavadeva Bhaṭṭa, ...	214
Bhavananda Siddhántavá-	
gísa, ...	48
Bhavanídása Chakravartí,	41
———— Kavirájá, ...	45
Bhávártha-dípiká, ...	120
Bhavishya Puráña, ...	285
Bhoja Deva, Mahárájá,	
223,	230
Bhowála, ...	12
Brahmánanda ...	120
Brahmánḍa Puráña, ...	199
Brahmaṇya Tírtha, ...	292
Brahmaputra ...	238
Brahma-sútra, ...	249
Brahma-vaivarta-puráña,	25
Brahmayogi, ...	212
Bṛihachehánti-stotra, ...	153
Chaitanya, 61, 77, 80, 213,	246
———— bhágavata, ...	80
———— chandrámṛita,	246
Chaitra, ...	11
———— púrñimá, ...	11
Chakrapáñi Datta, 43,	44
Chandanánanda Upádhyaýa,	12
Chandana-dhenudána, ...	237

	<i>Page</i>
Chañdí,	... 203
Chandraśekhara,	... 137
Chhándogyā-bhāshya-tīká,	288
Chhándogyopanishad,	... 287
Chhándogyopanishad- bhāshya,	... 287
Chandraka,	... 164
Chandrálōka,	... 184
Chandra-prajñāpti-sūtra,	177
Chandra-prajñāpti-bálá- bodha,	... 177
Chikitsá-kaliká,	... 145
Chintāmaṇi,	9, 25, 76
Chitradhara Śarmá,	... 145
Chitrasena,	... 134
Chitrasena-chatuspadí,	134
Christ,	1, 37
Damayantí,	... 57
Dámōdara Kavibhūshana,	42
————— Mísra,	47, 232
Dánakalpadruma,	... 87
Daṇḍaka,	... 132
Daṇḍakabálábodha,	... 132
Daṇḍí,	138, 139
Dars'apaurṇamása-hotra- prayoga,	... 288
Dars'apaurṇamásákhya- yága-prayoga,	... 279
Das'achintāmaṇi,	... 79
Das'akumára-bhūshana,...	139
————— charitra,	138, 139
Das'ás'ruta-skandha-sūtra,	178
Das'ávachurní,	... 178
Das'avaikálīka-siddhānta,	176
Das'avaikálīka-siddhānta- laghu-vṛitti,	... 176
Das'avaikálīka-sūtra,	... 183

	<i>Page</i>
Dáyabhága,	.. 67
Dáyabhága-vyavasthá,	... 67
Dayávardhana,	... 176
Devabodha,	... 109
Devagupta Achárya,	130, 132
Devendra Súri,	133, 174
Devisúkta,	... 250
Devisúkta-bhāshya,	... 250
Dhanadeva Yaś'odeva,	... 131
Dhanapála,	... 133
————— charita,	... 133
————— Paṇḍit,	... 171
Dhanvantari,	... 205
Dhanurveda-saṅgraha,	... 169
Dhanya,	... 176
Dhanya-kathá,	... 176
Dharma-charchchá,	... 147
Dharmakírti,	... 164
Dharmaratna,	173, 174
Dharmaratna-vṛitti,	... 174
Dharma-súri,	... 160
Dharmopades'a,	... 159
Dhavalachandra Mahopá- dhyáya,	... 19
Dhundhivyása,	... 108
Dídhití,	... 25
————— tīppaní,	... 25
Dinakara Bhaṭṭa,	184, 204
Dípaka,	... 164
Dravyaguna,	39, 44
————— saṅgraha,	43, 44
————— tīká,	44
Durbodha-pada-bhañjini- tīká,	... 111
Durgádatta Sanmis'ra,	... 129
Dvadasagopála-nirṇaya,...	37
Gágá Bhaṭṭa,	... 184

	<i>Page</i>		<i>Page</i>
Gajasára Gaṇi, ...	19	Grahayajuádi-vidhi, ...	284
Gaṅgaka, ...	164	Gṛihábhyántara-kákapra-	
Gaṅgáráma Dása, ...	45	ves'a-s'ánti, ...	297
Gaṅgásnánádi-saṅkalpa-		Gujarátí, 94, 95, 103, 125	
vákyadípa, ...	238	132, 133, 147, 148, 149,	
Ganges, ...	3	155, 156, 163	
Gaṅges'a, ...	25	Guṇamañjarí, ...	5
———— Chintámaṇi, ...	25	Guṇas'ekhara Súri, ...	156
Gaṇi, ...	1	Gunavinaya Gaṇi, ...	152
Gardabhilla, ...	1	Hall, Mr. F. E., 85, 192,	
Garga Achárya, ...	296	221, 229, 289	
Gauḍa, ...	164	Haṅsadúta, ...	57
Gaurachandra, ...	61	————— tíká, ...	57
Gaurachandráshtaka, ...	61	Haṅsaratna, ...	82
Gaurava-dípani, ...	47	Harají Bhaṭṭa, ...	197
Ghanasyáma Bhaṭṭáchárya, 118		Harekṛishṇa-mahámantrár-	
Ghaṭakarpara, ...	249	tha-nirúpaṇa, ...	77
Ghaṭakarpara-tíká, ...	249	Hari, ...	77, 80
Gítagovinda, ...	78	Haribhadra, ...	107
Gítá-máhátmya, ...	79	Haribhakti-kalpalatiká, ...	80
Golábráya Varmá, ...	216	Haridatta Bhaṭṭa, ...	197
Gopála, ...	38, 39	Harináma-kavacha, ...	77
———— Dása, ...	31, 58	Hariprasáda, ...	21
———— sahasranáma-strotra, 38		Hariráma, ...	200
———— Nyáyapañchánana		————— Sarmá, ...	298
Bhaṭṭáchárya, ...	267	Harshakírti Súri, 154, 157	
Gopíkánta, ...	22	Hastiruchi, ...	88
Goraksha, ...	135	Hemachandra, ...	148
Govardhana, ...	118	————— sopañña	
————— Achárya, ...	167	sabdánusásana, ...	179
————— Bhaṭṭa, ...	200	————— Súri, 170, 179	
————— Sarmá, ...	268	Hemanátha Siṅha, Mahá-	
————— Upádhyáya, 105		rájá, ...	47
Govinda, ...	251	Hemkoshávachurí, ...	148
Govinda Mahámahopádhyá-		Hindu Materia Medica, 38, 39	
ya, ...	124	Hiravijaya Súri, ...	142
Goyichandra, ...	57	Hitaruchi, ...	88

	<i>Page</i>		<i>Page</i>
Hitopadeśa,	... 198	Jinachandra Sūri,	... 163
Holi,	... 4	Jinahaṅsa Sūri,	... 95
Holikākathānaka,	... 4	Jinastavana,	... 168
HṛidayānandaVidyālaṅkāra,	242	Jinavallabha Sūri,	6, 98, 103
Ikshāku,	... 4	Jinavijaya,	... 87
Indurāja Bhaṭṭa,	... 164	Jinendra-stavana,	... 195
Iśvaravāda,	... 145	Jinodaya Surindra,	... 153
Jagadabhūshana,	... 197	Jīvabheda-saṅgraha-dīpikā,	266
Jagannātha,	... 3	Jīvābhigama,	... 105
————— Bhaṭṭa Paṇḍita-		————— tīka,	... 105
rāja,	... 115	Jīva Gos'vāmī,	55, 235
————— Paṇḍit,	... 141	Jīvarāja,	10, 11
Jaina, 81, 82, 83, 90, 99,		Jīva-vichāra,	... 133
159, 206		————— bālābodha,	... 133
Jain, 1, 4, 5, 6, 9, 10, 19,		Jñāna-dīpikā,	109, 110
20, 23, 82, 86, 87, 89,		Jñānapañchamī,	... 5
97, 98, 102, 105, 106,		————— mähātmya,	5
125, 126, 130, 142, 143,		Jñāna-saṅkulī,	... 66
147, 148, 149, 150, 153,		Jumaranandi,	... 57
158, 159, 161, 163, 166,		Jyotiḥ-pradīpa,	... 276
173, 175, 176, 180, 186,		Jyotiḥ-sāgara-sāra,	... 247
188, 190, 206		Jyotiḥ-saṅgraha,	... 113
Jambukumāra,	... 134	Jyotiḥsāra,	... 74
————— rāsa,	... 134	Jyotiḥ-sāra-saṅgraha,	... 242
Jambus'vāmī,	... 158	Jyotiḥ-s'lokasaṅchaya,	... 273
Jānakī,	... 193	Jyotisha,	... 284
Jātiviveka,	... 179	Jyotishāṅkura,	... 41
Jayachandra Surindra,	... 176	Kākamaithuna-darsāna-	
Jayadeva,	78, 184	śānti,	... 296
Jayakṛishṇa Bhaṭṭāchārya,	238	Kākamaithuna-dars'ana-	
Jayasoma Gaṇi,	... 152	s'anti-prayoga,	... 297
Jayatribhuvana-triṅśikā,		Kakkāchārya,	... 130
156, 162		Kāla-kaumudī,	... 15
Jina, 126, 129, 132, 133,		—— tattva-vivechana,	... 144
134, 147, 153, 155, 161,		Kālikā,	... 64
162, 168, 172, 195, 196,	206	Kālidāsa, 57, 152, 163,	
Jinachandra Gaṇi,	... 130	164, 250, 269	

	<i>Page</i>		<i>Page</i>
Kálikáchárya, ...	1	Kirátárjuna, ...	47, 259
Kálikula-sarvasva-tantra, ...	68	Kṛishṇa, 3, 7, 54, 55, 60,	
Kálimohana S'armá, ...	266	62, 123, 199, 213, 228,	
Káliprasáda Kávyachañchu, ...	64	243, 252, 266,	267
Kálisahasranáma-stotra, ...	68	Kṛishṇabhaktiprakáśa, ...	268
Kálitattvámṛita, ...	71	Kṛishṇa Bhaṭṭa, ...	200
————— sudhásindhu, ...	64	Kṛishṇadaipáyana, ...	
Kálivikáśa-tantra, ...	72	Kṛishṇadeva Smártavágí-	
Kalpalatá, ...	1	śa, ...	203, 209, 210
Kalpa Sútra, ...	1, 206	Kṛishṇáhnika-kaumudí, ...	60
Kalyána, ...	79	Kṛishṇajanma-khaṇḍa, ...	25
Kalyána-mandira, ...	190	Kṛishṇakarṇámṛita, ...	63
Kalyána-mandira-stava, ...	161	————— vyákhyá, ...	63
Kamakákara Bhaṭṭa, ...	204	Kṛishṇaráma, ...	139
Kaṇakakus'ala, ...	5	Kṛitya-ratnávali, ...	111
Kárákachakra, ...	48	Kṛitya-tattva, ...	208
Kárákádýartha-nírṇaya-		Kshamákalýána, 4, 8, 9, 83,	
raurí, ...	48	85, 180,	186
Karma-prakás'a, ...	36	Kshemakírti Súri, ...	207
Karṇapura, ...	47	Kshemendra, ...	164
Kárpaṭika, ...	164	Kuloḍḍisa-mahátantra, ...	70
Kártika, ...	5	Kumbhakára, ...	164
Kautuka-chintámaṇi, ...	189	Kumáradása, ...	164
Kavichandra, ...	250	Kuvalaya, ...	164
Kavimohana, ...	125	Labdhi-sára, ...	86
Kavirája Misra, ...	74	Laghu-nyása, ...	179
Kavis'ekhara, ...	259	————— s'ánti-stotra, ...	155
Kávyadarpaṇa, ...	247	Lakshmí, ...	289
Kávyalañkára, ...	184	Lañká, ...	238
Kávyalañkára-tippañi, ...	184	Lañkesvara, ...	238
Kávyá-pradípa, ...	124	Laṭṭana Bhaṭṭa, ...	164
————— prakás'a, ...	124, 247	Laukika-nyáya-saṅgraha,	
Kavindra Áchárya Sara-		216,	218
svatí, ...	138	Lílásuka, ...	63
Kayavanná-chaupáí, ...	129	Lílavatí, ...	128
Khaṇḍadeva, ...	144	Lokes'vara, ...	35
Kiránaválí, ...	212	Mádhava Bhaṭṭa, ...	187

	<i>Page</i>		<i>Page</i>
Mádhava Kara,	... 234	Mantra-yantravidhi-vi-	
Madhusúdhana Sarasva-		dlána,	... 161
tí,	... 228	Manu,	... 297
Magadha,	... 47	Márkaṇḍeya-purána,	... 203
Mágadhí,	11, 86, 170, 173	Mathuránátha Tarkavágís'a,	205
Mágha,	4, 137, 164, 251	Mátṛigupta,	... 164
Mahábhárata,	109, 111	Max Müller, Dr.,	... 287
————— tát-parya-ṭiká,		Megadúta,	57, 163
	109, 110	————— ṭiká,	... 250
Mahádeva,	... 302	Merusundara,	... 163
————— Ás'rama,	... 192	Merutrayodas'í,	... 4
Mahákála,	... 269	————— vyákhána,	4
Máhana,	... 100	Misaru Mís'ra,	... 12
Mahánírvána-tantra,	... 254	Mithilá,	... 232
Mahávákya-ratnávalí,	... 211	Mohana,	... 125
Mahávira,	1, 10, 149	Mudrá-rákshasa,	... 108
Maheśa,	... 73	————— ṭiká,	... 108
Maheśvara,	47, 141	Mukunda,	... 254
Mahidhara,	... 247	————— chaturdas'a,	... 254
Mahimnastava,	... 246	Muktápíḍa,	... 164
————— ṭiká,	... 246	Muniratna Súri,	... 135
Málava Rudra,	... 164	Murári Mís'ra,	... 136
————— Kuvalaya,	... 164	Náḍí-paríkshá,	... 143
————— Giri,	90, 105, 177	————— samuchehaya,	... 143
Mammat̥ha Bhaṭṭa,	... 124	Nágojí Bhaṭṭa,	... 291
————— Kavya-		Nala,	... 57
prakása,	... 247	Namisádhu,	... 184
Mánadeva,	155, 302	Nánaka,	... 216
Mánaságara,	... 1	Nárada,	56, 202
Mánasasevá-saṅkshepa,	... 54	Naráyaṇa,	... 208
Mánava Saṅhitá,	... 297	————— Bhaṭṭa,	164, 204
Maṅgala-gaurí,	... 285	————— Dása,	... 78
————— vratodyá-		Narmadá-sundarí,	... 175
pana,	... 269	————— kathá,	... 175
Mañiráma S'armá,	... 269	Náṭaka-chandriká,	... 240
Manodhara,	... 247	Navapada-prakarāṇa,	... 130
Manoramá,	11, 151, 250	————— vivṛiti,	131

	<i>Page</i>		<i>Page</i>
Nayanirúpaṇa,	... 101	Paushadaśamí-kathá,	... 10
Nayavimala Gaṇi,	... 134	Piṇḍavis'uddhí,	... 103
Nemichandra,	... 86	————— bálábodha,	103
Nemínátha,	... 133	Piṅgala-sára,	... 21
Nilakaṇṭha,	... 269	Pitámbara,	... 120
Nílámbara Aelárya,	... 15	Prabodhánanda Sarasvatí,	246
Nṛsiṅha As'rama,	... 16	Prabhákara Bhaṭṭa,	... 164
Nirvánasthiti,	... 283	Prajñápaná Sútra,	... 1
Nirvána-tantra,	... 254	Prakás'endra,	... 164
Níti-s'ataka,	... 47	Prákṛita-kámadhenu,	... 238
————— tṛká,	... 47	Prákṛita-laṅkes'vara,	... 239
Nyáya-bodhiní,	129, 268	Pratáparudra Deva,	... 189
————— pradípa,	22, 85	Praśnottara-samuechaya,	142
Nyása-tilaka-vyákhyá,	... 185	—————	
Orissa,	... 48	prakás'a,	... 142
Pada-chandriká,	... 138	Pratáparudra Gajapati,	
Padámṛita-samundra,	... 56	Mahárájá,	... 48
Padártha-chandriká,	... 12	Pratishṭhá-vidhi,	... 102
Padmanátha Dvija,	... 193	Pravarasena,	... 164
Padmaságara Gaṇi,	... 82	Práyas'chitta-kaumudí,	... 210
Padmávatí,	... 172	————— sára-kau-	
————— stotra,	... 172	mudí,	... 58
Pandítarája,	... 115	- ————— nirúpaṇa,	214
Pánigrahádi-kṛitya-viveka,	244	Prayoga-sára,	... 208
Panjab,	... 118	Premadhara S'armá,	... 234
Paramánanda Chakravartí,	246	Punarvasu,	... 205
Paribhásá,	... 46	Puras'charyá-rasámbudhi,	14
Parimála,	164, 194	Púrṇánanda,	... 43
Parivrájaka Gaṅgaka,	... 164	Puroshottama,	... 120
Párs'vachandra Upádhyaýa,	94	Púrṇaprajña,	... 192
Párs'vanátha,	10, 102, 172	————— dars'ana,	... 272
Párs'vaprabhu-stavana,	... 102	Rádhá,	54, 55, 56, 199,
Paryáshaná,	1, 8		202, 252
Paryáyaratnamálá,	... 234	Rádhádámudara	... 229
Pathya,	... 48	Rádhámohana Gos'vámí,	... 213
Pathyápathya-vinis'chaya,	48	Rádhá-sahasranáma-stotra,	202
Pauslia,	... 10	Rágbaví-vṛitti,	... 152

	<i>Page</i>		<i>Page</i>
Raghunandana,	237, 253	Raṅges'vara,	... 185
Raghunátha,	216, 218	Rasagaṅgádhara,	... 115
----- Paṇḍita,	... 74	Rasamañjarí,	122, 194
----- S'íromañí,	... 25	Ratnadarpaṇa,	... 230
----- Tarkavágís'a,	261	Ratnadhara Mis'ra,	... 13
<hr/>		Ratnapála,	... 125
Bhaṭṭáchárya,	... 244	----- charita,	... 125
Raghuváñs'a,	... 152	Ratnaprabhá Súri,	... 97
Rahasyatraya-sára,	... 186	Ratnasára-chintámañi,	... 49
Rájakírti Gaṇi,	... 126	Ratna-s'ékhara,	... 85
Rájánakaruchaka,	... 117	Ratnesvara Mahámaho-	
Rájakṛishṇa Tarkavágís'a		pádhya, ...	230
Bhaṭṭáchárya,	... 242	Ratulasáraṅgadhara,	... 151
Rájaśekhara,	164, 196	Rávapa,	119, 193, 238, 239
Rájendralála Mitra, Rájá,	287	Ríg Veda,	119, 289
Rákshasa-kávya,	... 234	Rishabha,	... 171
----- tíká,	... 234	Rishabhanátha,	... 196
Ráma,	193, 202, 239	Rishabha-pañchás'iká-	
----- Ás'rama,	16, 34	vṛitti,	... 171
Rámachandra Ás'rama,	... 20	Rítusañhára,	... 269
----- Bhaṭṭa,	... 112	----- chandriká,	... 269
Rámachandrendra,	... 211	Rudra,	... 164
Rámadayálu,	... 216	----- jámala Tantra,	... 202
Rámají Sena,	... 273	Rudraṭa,	... 184
Rámákheṭa-kávya,	... 193	Rudra Tarkavágís'a,	... 48
Rámakṛishṇa,	... 236	Rúpa Gos'vámí, 55, 60, 62,	
----- Bhaṭṭa,	... 204	77, 240	252
Rámánanda Tírtha,	... 245	S'abda-ratnávalí,	... 38
Rámánuja, 200, 219, 221,		S'abdártha-vṛitti,	... 183
222, 227,	249	Sadánánda,	... 222
----- darśana,	... 249	----- Gaṇi,	... 20
Ramápati,	... 140	Sádhana-muktávalí,	... 259
Rámárechhana-sopána,	... 202	----- paddhati,	... 55
Rámavallabha S armá,	... 43	Sádhu-pratikramaṇa-sútra,	97
Rámáyana,	... 283	----- sútrá-	
Rámeśvara Bhaṭṭa,	... 204	vachúrñi,	... 97
Raṅga Bhaṭṭa,	... 136	Sádhu-vidhi-prakáśa,	... 180

	<i>Page</i>		<i>Page</i>
Sahasra-chaṇḍyādi-vidhi,	203	Sárvabhauma,	... 67
S'ailajā-mantri,	... 14	Sarvakarma,	... 273
Saivágama,	... 300	Sarváṅgasundarí,	... 78
Sajjana-chittavallabha,	... 150	S'ástra-siddhánta-saṅgra-	
———— rajjiní,	... 43	ha,	... 181
S'áktánanda-taraṅginí,	... 256	S'ataka,	2, 14
Sáma-veda,	... 287	Saubhágya-pañchamí,	... 5
Samaya-sundara Súri,	... 102	Saudharma S'vámí,	... 1
————— Upādhyá-		S'aunaka,	252, 299, 301
ya,	1, 183	S'esha chintámani,	... 194
Sambhu Bhaṭṭa,	... 144	———— Nága,	... 239
Samyaktvasaptatiká,	... 156	———— Nṛsiṅha,	... 194
Sandarbha-chintámani,	... 137	Shashṭhidása,	... 113
Saṅghaṇí-súttá-bálábodha,	148	Shaṭchakra-prakaraṇa,	... 43
Saṅgha-paṭṭaka-s'ástra,	... 98	Shaṭakarma-dípiká,	... 273
Saṅghatilaka Súri,	... 156	Siddhánta-chandriká,	2, 20, 34, 98
Saṅghaṇí-sútra,	148, 149	———— vágisa, Maháma-	
————— chambú-		hopádhyáya,	... 25
kártha,	... 149	————— kaumudí,	... 200
S'aṅkara Achárya,	120, 221, 254, 277, 287, 292	————— ratnávalí,	... 187
———— Bhaṭṭa,	... 303	Siddhasena Achárya,	... 190
Saṅkhiptasára,	... 57	Sighrabodhiní-bhushaṇa,	193
————— paris'ishta,	57	S'ikácharya,	... 104
S'ántisataka,	... 245	S'ilánka Achárya,	92, 104
————— t'iká,	... 245	S'ilhana,	... 245
S'ántistotra-vṛitti,	... 157	S'indúra-prakara,	... 154
S'ánti Súri,	... 173	————— t'iká,	... 154
Saptapákasaṅsthá-vidhi,	289	————— vyákhyá,	160
Saptatikávachúrní,	... 90	S'ishyahitá,	... 107
Saptatiká-sútra,	... 89	S'is'úpála-badha,	137, 251
Sáraṅgadhara,	... 169	————— t'iká,	... 251
Sárasvata-prakriyá,	... 187	S'iva,	120, 202, 203
Sarasvatí,	... 1	S'ivadása,	... 44
————— kaṅṭhábharana,		S'iva Bhaṭṭa,	... 291
	223, 230	Sivalála Páṭhaka,	... 202
S'arira-nis chayádhikára,	45	S'ivaprasáda Upádhyáya,	193

	<i>Page</i>		<i>Page</i>
S'ivapújā-saṅgraha,	... 203	Sukhāvabodhikā,	... 166
S'ivarāma,	... 139	S'úkta-ratnávalī,	... 83
S'ivenaka,	... 181	S'úkta-muktávalī,	... 20
Smṛiti-chandrikā,	... 137	S'úlapanī,	... 251
----- manjarī,	... 13	----- Mahámahopá-	
----- darpaṇa,	... 275	dhyāya,	... 237
Somarshi Díkshita,	... 100	Súrya,	... 3
Somasundara Súri,	... 155	Sus'ruta,	... 205
Sopajnasabdānusāsana,	... 179	Sútra-kṛitāṅga-sútra,	... 104
Spandana-charita,	... 45	----- tīkā,	... 104
S'rāddhadīna-kṛitya,	... 158	Syámadása,	... 46
S'rāvaka-vidhi-prakás'a,	... 186	Syámachárya,	... 1
S'rāddha-viveka-kaumudī,	251	S'yámala,	... 164
S'ríbhāshya,	221, 227	Taddhita,	... 34
S'ríchakra,	... 164	Tantra,	... 14
S'rídharma Sarasvatī,	... 228	Tarkadípikā,	... 192
S'ríharsha,	... 164	Tarkasaṅgraha,	... 268
S'ríkālpa-saṅgraha,	... 149	Tárikika-rakshá,	... 192
S'ríkántha Paṇḍit,	... 198	----- vyākhyá	
S'rínátha S'armá,	... 35	sárasaṅgraha,	... 192
S'rípála,	... 85	Tátparya-chandrikā,	... 292
----- charita-kathá,	... 85	----- dípikā,	... 136
S'rípaṇḍit,	... 204	Tattva-chandrikā,	... 16
S'rísúkta,	... 119	----- dvípikā,	... 35
----- bhāshya,	... 119	----- kaumudī,	... 156
----- vivaraṇa,	... 289	Tattvāditya,	... 92
S'rítíratha,	... 19	Tejapála,	... 188
S'rívidhī,	... 180	Tís'atā Achárya,	... 145
Stava-málá-bhushaṇa,	... 55	Tírthendus'ekhara,	... 291
Sthavira,	... 1	Tithidaidhanirṇaya-pra-	
Subodhá,	... 259	karaṇa,	... 237
Subodhinī,	20, 125, 200, 201	Tithidídhitī-kaustubha,	... 293
Sudhá,	... 184	Tithi-viveka,	... 237
Sudhálaharī,	... 3	Tithi-tattva,	... 237
Sudharmá S'vámī,	89, 106	Tṛicha-paddhati,	... 291
Suddhi-sára,	... 209	Triloka-chandra,	... 139
Sukhabodhá,	... 174	Trimāṅgala,	... 231

	<i>Page</i>		<i>Page</i>
Triṅsiká-báláboda, ...	156	Upasarga-vṛitti, ...	252
Tripas'u-hotra, ...	298	Uttarádhyáyana-kathá, ...	82
----- mantra-		----- Sútra, ...	82
bhága, ...	298	Utpatti-tantra, ...	69
Tripinḍas'ráddha-prayoga,	290	Utkaliká-manjarí, 240,	252
Tripuropanishad, ...	17	----- tíká, ...	240
----- bháshya,	17	Utpalarája, ...	164
Trisañku-vedánuvachana,	279	Uttara-śánti, ...	302
Tris'atí, ...	151	Utsarjjanopákarma-pra-	
Trivikramí, ...	295	yoga, ...	302
Tulasí, ...	78	Vábhata, ...	205
----- máhátmya, ...	78	Vachchharája-hañsarája-	
Udaka-śánti, ...	301	chaupá, ...	153
Udayaratna, ...	81	Váchaspati Mis'ra, ...	237
Uḍudúya-pradípa, ...	298	Vágbhata, ...	205
Udváha-chandriká, ...	105	Váharí Gaṇi, ...	104
Udyota, ...	298	Vahbhata, ...	205
Ugraratha-śánti, ...	299	Vaidyanátha Bhaṭṭa Pa-	
----- kalpa-pra-		yagaṇḍa, ...	178
yoga, ...	300	Vaidyavallabha, ...	88
----- prayoga,	299	Vairágaya-dípiká, ...	169
Ujvaladatta, ...	191	Vaishṇava, ...	213
Ulukakapotasánti prayoga,	296	Vairágya-s'ataka, ...	2
Unádivṛitti, ...	191	Vais'eshika, ...	12
Unáli-sútra, ...	191	Vaishṇava, 12,	69
Upades'amáli, 155,	170	----- kutúhala, ...	18
----- bálábodha, 155,		Vallabha Acharáya, ...	123
----- vṛitti, ...	170	Vallabhendra Sarasvatí,...	203
Upalekbá, ...	282	Vámadeva Bhaṭṭácharáya,	137
----- bháshya, ...	301	Válmíka, ...	283
----- sútra, ...	301	Vána Bhaṭṭa, ...	164
Upamíta-bhava-prapañcha-		Vanamáli Vidyábhushana,	55
kathá, ...	82	Vandayaghaṭṭya, 208,	209
Upanayana, ...	300	Vañibhushana, ...	232
----- káriká, ...	300	Vápu Bhaṭṭa, ...	302
Upásakadas'ūga, ...	125	Varadatta, 5,	192
----- bálábodhini, 125		Varddhamána, 126,	129

	<i>Page</i>		<i>Page</i>
Varddhamána-des'aná, ...	126	Vilápa-Kusumánjali, ...	62
----- Jina, 126,	129, 206	Vilvamañgala Thákura, 60,	243
Varáhamihira, ...	164	----- tika, ...	243
Vásudevendra Sarasvatí,	211, 212	Vimala-bodha, ...	111
Vasudhátu-káriká, ...	35	Vinoda-vikása-rása, ...	81
----- tika, ...	36	Vipákañga Sútra, ...	126
Vasupála, ...	188	----- vritti, ...	126
----- tejapála Pravan-		Vírachintámani, ...	169
dha, ...	88	Víravijaya, ...	169
Vatsaríjá, ...	153	Viráta-parva, ...	110
Vávana, ...	238	Vis'úkhadatta, ...	108
Vedánta, ...	16	Vis'eshártha-bodhiká, ...	152
----- chintámani, ...	118	Vishnu, ...	12
----- dípa, ...	221	----- Pañdita, 136, 137,	185, 272
----- sára, ...	222	Visishtádaita, ...	227
----- sútra, 221, 222,	292	Vis'vanátha, ...	179
----- syamantaka, ...	229	----- Ás'rama, ...	192
Veñkaṭanátha Vedánatá-		----- Chakravartí, ...	57
chárya, ...	186	----- Sena, ...	48
Veñkaṭes'a, ...	281	Vis'ves'vara Pañdita, ...	122
Vichárashat-triñs'iká, ...	19	----- tantra, ...	269
Vidarbha, ...	57	----- Bhaṭṭa, ...	184
Vidhurádhána-prayoga, ...	280	Vis'uddhi-darpana, ...	253
Vidhuropásaná, ...	280	Viṭṭhala, ...	111
----- prayoga, ...	280	Vṛindávana, 37,	60
Vidyánidhi, ...	247	----- dása, ...	63
Vihṛita-shoḍáshí, ...	281	Vivádárñava, ...	244
Vijaya Gani, ...	142	Vratárka, ...	303
Vijayaratna Sena, Kavi-		Vṛihatkalpa-súttra, ...	206
rája, ...	205	----- vritti, ...	207
Vikrama, ...	1	Vṛishotsarga-kaumudí, ...	236
Vikramáditya, 1,	135	Vyákhya'es'a, ...	190
Vikramasena Kumára, ...	128	Vyañgártha-dípaní, ...	167
----- chau-		Vyañgártha-kaumudí, ...	122
paí, ...	128	Vyása, 132 227,	270
		----- dása, ...	164

	<i>Page</i>		<i>Page</i>
Vyása Yati, ...	292	Yogachandra Muṇi, ...	282
Vyávasthá-saṅgraha, ...	73	Yogárṇava, ...	281
Yamuná, 60, 143		Yogasára, ...	282
----- River, ...	141	Yoga-śataka, ...	204
----- śtaka, ...	60	Yonitantra, ...	260
Yaśáschandra Ráya, ...	259	Yoginí, ...	135
Yasovarmadeva, ...	164	Yugalakiśora-sahasranáma-	
Yatidharma-bhikshá-vidhi, 277		stotra, ...	56
----- saṅgraha, ...	278	----- stotra, ...	199

NOTICES
OF
SANSKRIT MSS.

BY

RAJENDRALALA MITRA, LL. D., C. I. E.

Honorary Member of the Royal Asiatic Society of Great Britain and Ireland, of the Physical Class of the Imperial Academy of Sciences, Vienna, of the Italian Institute for the Advancement of Knowledge, of the Italian Oriental Society, and of the Bombay Branch of the Royal Asiatic Society; Corresponding Member of the German and of the American Oriental Societies, of the Royal Academy of Science, Hungary, and of the Ethnological Society of Berlin; Fellow of the Royal Society of Northern Antiquaries, Copenhagen, &c., &c.

PUBLISHED

UNDER ORDERS OF THE GOVERNMENT OF
BENGAL.

VOLUME IX. PART I.

~~~~~
CALCUTTA :

PRINTED BY J. W. THOMAS, AT THE BAPTIST MISSION PRESS.

1887.

INDEX TO VOL. IX. PART I.

	<i>Page</i>		<i>Page</i>
Abhaydeva A'bhárya, ...	126	Anubhásbha, ...	123
Abhayadeva Súri, ...	15	Anumána-khaṇḍa, ...	25
Abhayakumára, ...	129	Anuógadára, ...	99
Abhisáradyashṭarasa, ...	58	Anuyogadvára, ...	99
A'bhára-chandriká, ...	140	———— sūtra-báláva-	
A'bharáṅga-pradípká, 95,	96	bodha, ...	100
———— sukhávabodha,		Apyaya Dikshita, ...	2
94,	95	A'raṇyaka-parva, ...	109
———— sūtra, 90, 92,		Ashṭábhikákhyaṇa, ...	8
95,	96	Ashṭakála-sevá-nirúpaṇa, ..	62
———— ṭíká, 92,	93	Ashṭama-sthána, ...	1
Adaitánanda Paramahaṇsa		A'srama, ...	16
Parivrájakáchárya, ...	24	A'tmaprabodha, ...	6
Adhyátma-chandriká, ..	24	Avachúrñi, ...	19
Akshaya-tṛitíyá, ...	9	A'vaśyaka-sútra, ...	106
———— vyákhyána, 9		———— ṭíká, ...	107
Alaṅkára-sarvasva, ...	117	Avatára-vádávali, ...	120
Amarachandra Gaṇi ...	11	Ayodhyá, ...	4
Amara-kosha, ...	141	Bálabodhiní, ...	125
———— viveka, ...	141	Bálakṛishṇa, ...	144
Ambaḍa-charitra, ...	135	———— Bhaṭṭa, ...	111
Amṛita-laharí, ...	141	Balinarendrákhyaṇa, ...	23
A'nanda, ...	159	Bhagavadgítá, ...	79
———— laharí, ...	120	Bhágavata-purána, ...	31
———— śrávaka-sambandha,	159	Bhaktámara-stavávachúrí, ...	147
Ananta Bhaṭṭa, ...	98	———— stotra, ...	147
———— Mís'ra, ...	85	Bhakti, ...	18
———— vírya, ...	4	———— ratna, ...	12
Anargha-rághava, ...	136	———— ratnákhara, ...	31

	<i>Page</i>		<i>Page</i>
Bhambhására,	... 10	Daśachintámaṇi,	... 79
Bhánudatta,	... 122	Daśakumára-bhúshaṇa,	... 139
Bhánunátha,	... 12	—————charitra,	138, 139
Bharatachandra Síromaṇi,		Dáyabhága,	... 67
Professor,	... 67	Dáyabhága vyavasthá,	... 67
Bhartṛihari,	2, 47	Devabodha,	... 109
Bháravi,	... 47	Devagupta A'chárya,	130, 132
Bhás-kara Ráya,	... 17	Devendra Súri,	... 133
Bhátṭa,	... 85	Dhanadeva Yaśodeva,	... 131
Bhavánanda Siddhántavágísa,	48	Dhanapála,	... 133
Bhavánídása Chakravartí,	.. 41	—————charita,	... 133
————— Kavirája,	... 45	Dharma-charechhá,	... 147
Bhávártha-dípiká,	... 120	Dharma-súri,	... 160
Bhowála,	... 12	Dharmopades'á	... 159
Brahmánanda,	... 120	Dhavalachandra Mahopá-	
Brahma-vaivarta-puráṇa,	... 25	dhyaya,	... 19
Bṛihachchhánti-stotra,	... 153	Dhuṇḍhiviyása,	... 108
Chaitanya,	61, 77, 80	Didhiti	... 25
————— bhágavata,	... 80	—————típpaní,	... 25
Chaitra,	... 11	Dravyagūṇa,	39, 44
————— púrṇimá,	... 11	—————saṅgraha,	43, 44
Chakrapáṇi Datta,	43, 44	—————tíká,	44
Chandauánanda Úpádhyáya,	12	Durbodha-pada-bhaujini-	
Chandras'ekhara,	... 137	tíká,	... 111
Chikitsá-kaliká,	... 145	Durgádatta Sanmíśra,	... 129
Chintámaṇi,	9, 25, 76	Dvádasagopála-nirṇaya,	... 37
Chitradhara Śarmá,	... 115	Gajasára Gaṇi,	... 19
Chitra Sena,	... 134	Gaṅgaráma Dása,	... 45
Chitrasena-chatuspadí,	... 134	Ganges,	... 3
Christ,	1, 37	Gaṅges'á,	... 25
Damayantí,	... 57	————— Chintámaṇi,	... 25
Dámodara Kavibhúshaṇa,	42	Gaṇi,	... 1
————— Míśra,	... 47	Gardabhilla	... 1
Dánakalpadruma,	... 87	Gaurachandra,	... 61
Daṇḍaka,	... 132	Gaurachandráshtaka,	... 61
Daṇḍakabálábodha,	... 132	Gaurava-dípaní,	... 47
Daṇḍí,	138, 139	Ghanasyáma Bhattáchárya,	118

	<i>Page</i>		<i>Page</i>
Gítagovinda, ...	78	Holikákathánaka, ...	4
Gítá-máhátmya, ...	79	Iksháku, ...	4
Gopála, 38, ...	39	I'svaraváda, ...	145
——- Dása, 31, ...	58	Jagannátha, ...	3
——- sahasranáma-stotra, ...	38	Jagannátha Bhaṭṭa Paṇḍita- rája, ...	115
Gopikánta, ...	22	Jagannátha Paṇḍit, ...	141
Goraksha, ...	135	Jaina, 81, 82, 83, 90, 99, ...	159
Govardhana, ...	118	Jain, 1, 4, 5, 6, 9, 10, 19, 20, 23, 82, 86, 87, 89, 97, 98, 102, 105, 106, 125, 126, 130, 142, 143, 147, 148, 149, 150, 153, 158, ...	159
——- Upádhyáya, ...	105	Jain physician, ...	143
Govinda Mahámahopádhyá- ya, ...	124	Jambukumára, ...	134
Goyjichandra, ...	57	——- -rása, ...	134
Gujarátí, 94, 95, 103, 125, 132, 133, 147, 148, 149, 155, ...	156	Jambus'vámí, ...	158
Guṇamañjarí, ...	5	Jayadeva, ...	78
Guṇas'ekhara Súrí, ...	156	Jayasoma Gaṇi, ...	152
Guṇavinaya Gaṇi, ...	152	Jayatribhuva-triṅś'iká, ...	156
Hall, Mr. F. E., ...	85	Jina, 126, 129, 132, 133, 134, 147, 153, ...	155
Haṅsadúta, ...	57	Jinachandra Gaṇi, ...	130
——- ṭiká, ...	57	Jinahaṅsa Súrí, ...	95
Haṅsaratna, ...	82	Jinavallabha Súrí, 6, 98, ...	103
Harekṛishṇa-mahámantrár- tha-nirúpaṇa, ...	77	Jinavijaya, ...	87
Hari, 77, ...	80	Jinodaya Surindra, ...	153
Haribhadra, ...	107	Jívabhigama, ...	105
Haribhakti-kalpalatiká, ...	80	——- ṭíka ...	105
Harináma-kavacha, ...	77	Jíva Gośvámí, ...	55
Hariprasáda, ...	21	Jívarája, 10, ...	11
Harshakírti Súrí, 154, ...	157	Jíva-vichára, ...	133
Hastiruchi, ...	88	——- bákábodha, ...	133
Hemachandra, ...	148	Jṇána-dípiká, 109, ...	110
Hemkoshávachurí, ...	148	Jṇánapanchamí, ...	5
Hemanátha Siṅha, Mahárájá, ...	47	——- -máhátmya, ...	5
Hindu Materia Medica, 38, ...	39	Jṇána-saṅkulí, ...	66
Hiravijaya Súrí, ...	142		
Hitaruchi, ...	88		
Holi, ...	4		

	<i>Page</i>		<i>Page</i>
Jumaranandi, ...	57	Kṛishṇáhnika-kaumudí, ...	60
Jyotisháñkura, ...	41	Kṛishṇajanma-khaṇḍa, ...	25
Jyotih-saṅgraha, ...	113	Kṛishṇakarnámṛita, ...	63
Jyotihsára, ...	74	—————-vyákhyá, ...	63
Kála-kaumudí, ...	15	Kṛishṇaráma, ...	139
————tattva-vivechana, ...	144	Kṛitya-ratnávali, ...	111
Káli, ...	64	Kshamákalýána, 4, 8, 9, 83, ...	85
Kálidása, ...	51, 152	Kuloḍḍisa-mahátantra, ...	70
Kálikáchárya, ...	1	Labdhi-sára, ...	86
Kálikúla-sarvasva Tantra, ...	68	Laghu-S'ánti-stotra, ...	155
Káliprasáda Kávyachañchu, ...	64	Lilášuka, ...	63
Kálisahasranáma-stotra, ...	68	Lilávati, ...	128
Kálitattvámṛita, ...	71	Lokeśvara, ...	35
—————sudhásindhu, ...	64	Magadha, ...	47
Kalpalatá, ...	1	Mágadhí, ...	11, 86
Kalpa Sútra, ...	1	Mággha, ...	4, 137
Kalyána, ...	79	Mahábbárata, ...	109, 111
Kálivilása-tantra, ...	72	—————tátparya-tíká, ...	109, 110
Kakkáchárya, ...	130	Máhana, ...	100
Kapakakuśala, ...	5	Mahávira, ...	1, 10, 149
Kátrakachakra, ...	48	Mabeśa, ...	73
Kárákádýártha-nírṇaya-rau- drí, ...	48	Mabeśvara, ...	47, 111
Karṇapura, ...	47	Malaya-giri, ...	90, 105
Karmaprakáśa, ...	36	Mánadeva, ...	155
Kártika, ...	5	Mánaságara, ...	1
Kavimohana, ...	125	Mánasasevá-saṅkshepa, ...	54
Kavirája Miśra, ...	74	Manmaṭha Bhaṭṭa, ...	124
Kávyá-pradípa, ...	124	Manoramá, ...	11, 151
—————prakáśa, ...	124	Materia Medica, ...	38, 39, 44
Kavindra A'chárya Sara- svatí, ...	138	Megadúta, ...	57
Kayavanná-chaupái, ...	129	Merutrayodaśí, ...	4
Khaṇḍadeva, ...	144	—————-vyákhána, ...	4
Kirátárjuna, ...	47	Misaru Miśra, ...	12
Kṛishṇa, 3, 7, 54, 55, 60, 62, 123		Mohan, ...	125
		Mudrá-rákshasha, ...	108
		—————-tíká, ...	108

	<i>Page</i>
Muniratna Sūri,	... 135
Murāri Miśra,	... 136
Nāḍī-parīkshā,	... 143
———samuchchaya,	... 143
Nala,	... 57
Nārada,	... 56
Nārāyanadāsa,	... 78
Navapada-prakarāṇa,	... 130
———-vivṛiti,	131
Nayanirupaṇa,	... 101
Nayavimala Gaṇi,	... 134
Nemichandra,	... 86
Neminātha,	... 133
Nilāmbara A'chārya,	... 15
Nīti-śataka,	... 47
———-tīkā.	... 47
Nṛṣiṅha Āśrama,	... 16
Nyāya,	12, 22
———bodhini,	... 129
———pradīpa,	22, 85
Orissa,	... 48
Pada-chandrikā,	... 138
Padāmrita-Samudra,	... 56
Padārtha-chandrikā,	... 12
Padmasāgara Gaṇi,	... 82
Paṇḍitrāja,	... 115
Paribhāsā,	... 46
Pārs'vachandra Upādhyāya,	94
Pārśvanātha	10, 102
Pārśvaprabhu-stavana,	... 102
Paryāśhanā,	1, 8
Pathya,	... 48
Pathyāpathya-viniśchaya,	48
Pausha,	... 10
Paushadaśamī-kathā,	... 10
Piṇḍavisuddhī,	... 103
———-bālāvodha,	103

	<i>Page</i>
Piṅgala-sāra,	... 21
Pitāmbara,	... 120
Prajñāpanā Sūtra	... 1
Prāyaśchitta-sāra Kaumudī,	58
Prasnottara-samuchchaya,	142
—————	
prakāśa,	... 142
Pratāparudra Gajapati, Ma-	
hārājā,	... 48
Pratishṭhā-vidhi,	... 102
Panjab,	... 118
Puraścharyā-rasāmbudhi,	14
Pūrṇānanda,	... 43
Puroshottama,	... 120
Rādhā,	54, 55, 56
Rāghavi-vṛitti,	... 152
Raghunātha Paṇḍita,	... 74
——— S'īromañi,	... 25
Raghuvaṅśa,	... 152
Rājakīrtti Gaṇi,	... 126
Rājānakaruchaka,	... 117
Rāma A'śrama,	16, 34
Rāmachandra A'śrama,	... 20
——— Bhaṭṭa,	... 112
Ramāpati,	... 140
Rāmavallabha Śarmā,	... 43
Raṅga Bhaṭṭa,	... 136
Rasagaṅgādhara,	... 114
Rasamañjarī,	... 122
Ratnadhara Miśra,	... 13
Ratnapāla,	... 125
———charita,	... 125
Ratnaprabhā Sūri	... 97
Ratnasāra-chintāmaṇi,	... 49
Ratna-s'ekhara,	... 85
Ratulasāraṅgadhara,	... 151
Rāvaṇa,	... 119

	<i>Page</i>		<i>Page</i>
Ṛig Veda, ...	119	Shashthidāsa, ...	113
Rudra Tarkavāgīsa, ...	48	Shaṭchakra-prakarāṇa, ...	43
Rūpa Gośvāmī, 55, 60, 62, ...	77	Siddhānta chandrikā, 2, 20, ...	34, 98
Sābda-ratnāvalī, ...	38	-----vāgīsa-Mahāma-	
Sadānanda Gaṇi, ...	20	hopādhyāya, ...	25
Sādhana-paddhati, ...	55	S'īlāchārya, ...	104
Sādhu-pratikramaṇa-sūtra, ...	97	S'īlāṅka A'chārya, ...	92, 104
-----sūtrā-		Sindūra-prakara, ...	154
vachūrnī, ...	97	Sindūra-prakara-tīkā, ...	154
S'ailajā mantri, ...	14	----- vyākhyā, ...	160
Sujjana-chittavallabha, ...	150	S'ishyabīṭā, ...	107
-----raṅjinī, ...	43	S'isupāla-badha, ...	137
Samaya-sundara Sūri, ...	102	S'iva, ...	120
----- Upādhyā-		S'ivadāsa, ...	44
ya, ...	1	S'ivarātana, ...	139
S'ambhu Bhaṭṭa, ...	144	Smṛiti-chandrikā, ...	137
Samyaktva Saptatikā, ...	156	-----manjūī, ...	13
Sandarbha-chintāmaṇi, ...	137	Spatidana-charita, ...	45
Saṅghaṇī-sūtra-bālābodha, ...	148	Somarshi Dīkshita, ...	100
Saṅgha-paṭṭaka-śāstra, ...	98	Somasundara Sūri, ...	155
Saṅghatilaka Sūri, ...	156	S'raddhadina-kṛītya, ...	158
Saṅgrahaṇī-sūtra, ...	148, 149	Srīkalpa-saṅgraha, ...	149
-----chambū-		S'rīnātha S'armā, ...	35
kārttha, ...	149	S'rīpāla, ...	85
S'aṅkara A'chārya, ...	120	-----charita-kathā, ...	85
Saṅkhiptasāra, ...	57	S'rīsūkta, ...	119
-----paris'ishṭa, ...	57	-----bbāshya, ...	119
Sāntistotra-vṛitti, ...	157	S'rītīratha, ...	19
Saptatikāvachūrnī, ...	90	Stava-mālā-bhushaṇa, ...	55
Saptatikā-sūtra, ...	89	Sthavira, ...	1
Sarasvatī, ...	1	Subodhinī, ...	20, 125
S'ārīra-niśchayādbikāra, ...	45	Sudhālaharī, ...	3
Sārvabhauma, ...	67	Sudharmā S'vāmī, ...	89, 106
Sarvāṅgasundarī, ...	78	S'ūkta-ratnāvalī, ...	83
S'ataka, ...	2, 14	S'ūkti-muktāvalī, ...	20
Saubhāgya-pañchamī, ...	5	Sūrya, ...	3
Saudharma S'vāmī, ...	1		

	<i>Page</i>
Sútra-kritânnga-sútra, ...	104
—————-ṭíká, ...	104
Syámadása, ...	46
Syámáchárya, ..	1
Taddhita, ...	34
Tantra, ...	14
Tátparya-dípiká, ...	136
Tattva-chandriká, ...	16
—————-dvípiká, ..	35
—————-kaumudí, ...	156
Tattváditya, ...	92
Triloka-chandra, ...	139
Triṅśiká-báláboda, ...	156
Tripuropanishad, ...	17
—————-bháshya, ...	17
Trisátá A'cháryá, ...	145
Tris'atí, ...	151
Tulasí, ...	78
—————-máhátmya, ...	78
Udayaratna, ...	81
Udváha-chandriká, ...	105
Upades'amálá, ...	155
Upades'amála-bál-bodha, ...	155
Upamita-bháva-prapañcha- kathá, ...	82
Upásakadas'ánga, ...	125
—————-bálabodhiní, ...	125
Uttarádhyañana-kathá, ...	82
—————-Sútra, ...	82
Utpatti-tantra, ...	69
Vachchharája-haúsarája- chaupaï, ...	153
Váharí Gaṇi, ...	104
Vaidyavallabha, ...	88
Vairágya-śataka, ...	2
Vais'eshika, ...	12
Vaishṇava, ...	12, 69
—————-kutúhala, ...	18
Vallabha A'chárya, ...	123

	<i>Page</i>
Vámadeva Bhaṭṭáchárya, ...	137
Vanamálí Vidyábhushaṇa, ...	55
Varadatta, ...	5
Varddhamána, ...	126, 129
—————-deśaná, ...	126
—————-Jina, ...	126, 129
Vasudhátu-káriká, ...	35
—————-ṭíká, ...	36
Vatsarájá, ...	153
Vedánta, ...	16
—————-chintámaṇi, ...	118
Vichárarshaṭ-triṅśiká, ...	19
Vidarbha, ...	57
Vijaya Gaṇi, ...	142
Vikrama, ...	1
Vikramáditya ...	1, 135
Vikramasena Kumára, ...	128
—————-chau- paï ...	128
Vikápa-Kusumáñjali, ...	62
Vilvamañgala Ṭhákura, ...	60
Vimala-bodha, ...	111
Vinoda-vilása-rása, ...	81
Vipákañga Sútra, ...	126
—————-vṛitti, ...	126
Viráta-parva, ...	110
Viśákhadatta, ...	108
Viśeshártha-bodhiká, ...	152
Vishṇu, ...	12
—————-Pañḍita, ...	136, 137
Viśvanátha Chakravartí, ...	57
—————-Sena, ...	48
Viśveśvara Pañḍita, ...	122
Vitṭhala, ...	111
Vṛindávana, ...	37, 60
—————-dása, ...	63
Vyañgúrtha-kaumudí, ...	122
Vyása, ...	123
Vyávasthá-saṅgraha, ...	73

	<i>Page</i>		<i>Page</i>
Yamuna,	60, 143	Yoginí,	... 135
Yamuná River,	... 141	Yugalakíśora-sahasranáma-	
———-shṭaka,	... 60	stotra,	... 56

NOTICES OF SANSKRIT MSS.

No. 2890. कल्पलता, (अष्टमव्याख्यानम् ।) Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 25. Lines, 7 on a page. Extent, 459 slokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Ráya Dhanapat Siñb, Bahádur. Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

Kalpalatá. The work professes to be an elaborate commentary on the Kalpa S'útra of the Jains, but it greatly exceeds the limit of a mere commentary, and dwells largely on historical illustrations of the text. The codex under notice is the 8th part of the work (*Ashṭama-sthāna*), and gives accounts of three Sthaviras, who bore the name of Kálikáchárya. By Samayasundara Upádhyáya ; he is elsewhere described to have borne the title of Gaṇi.

The first Kálikáchárya is said to have lived in the year 376 of the era of Mahávira. He was the 23rd in descent from Saudharma Śvāmí *alias* S'yámáchárya, the author of the Prajñápaná S'útra. The second lived in the 453rd year of that era. He was the brother of Sarasvatí, destroyer of Gardabhilla, and the introducer of the rite of Paryáshaṇá or the rainy weather fast. The third was born in the 993rd year of Mahávira, which corresponded with the 523rd year of the era of Vikrama. This would make the era of Mahávira to begin 470 years before Vikramáditya, or on the 527th year before Christ. The bulk of the work is devoted to the wars of the second Kálikáchárya for the overthrow of Gardabhilla.

Beginning. प्रणम्य श्रीगुरुं गद्यपद्यवार्त्ताभिरङ्गुतम् ।

कालिकाचार्यसम्बन्धं वन्द्यऽहं शिष्यहेतवे ॥

तत्र श्रीकालिकाचार्याऽपि महाप्रभावकः स्वविरा बभूव । तेन तस्यापि सम्बन्धे व्याख्यायते । इत्यादि ।

End.

व्याख्यानं कल्पसूत्रस्य अष्टमं सुगमं स्फुटम् ।

शिष्यार्थं पाठकाद्यक्रुः समयादिसमुत्तराः ॥

Colophon. इति श्रीमद्यजुन्देपाध्यायविरचितायां कल्पलतायामष्टमं व्याख्यानं सम्पूर्णम् ।

विषयः । प्रबन्धोऽयं कल्पसूत्रस्य कालिकाचार्यापाष्यानमवल्लभ्या गुप्तितः । तत्र खलु कालिकाचार्याभिधानास्तत्र एव स्यविराः समजायन्त । तत्रैकः महावीरनिर्व्याणात् परं संवत् २७९ वर्षे श्रीश्यामाचार्यापरनामधेयः श्रीप्रजापनास्तत्रकर्त्ता पूर्वविदां वंशे श्रीसोधर्मस्वामिन आरभ्य त्रयोविंशतितमः पुरुषो जातः । द्वितीयस्तु महावीरनिर्व्याणात् संवत् ४५२ वर्षे सरस्वती-भ्राता गर्दभिक्लोच्छेदकः पर्युषणापर्वप्रवर्त्तक आसीत् । तृतीयः खलु श्रीवीरनिर्व्याणात् संवत् ८८३ वर्षे श्रीविक्रमसंवत्सराच्च ५२२ वर्षे समजनि । येन हि श्रीमहावीरवाक्यानसारेण पर्युषणापर्वं भाद्रशुक्लपञ्चम्यामानीतं । तत्र द्वितीयतृतीययोरेकौभूतैव कथा विख्यातिमाययो । अत एव कालिकाचार्यस्य गर्दभिक्लोच्छेदकरणवृत्तान्तकथनपूर्वकं प्रसङ्गेन कालिककुमारस्य सरस्वत्याश्च विवरणकथनम् ।

No. 2891. वैराग्यशतकम् । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 10. Lines, 7 on a page. Extent, 148 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajīmganj, Paṇḍit Śyāmalāla Duve. Appearance, new. Verse. Correct.

Vairāgya-śataka. A century of verses in praise of dispassion. By Apyaya Dīkshita. This work of course is quite distinct from the works of Bhartṛihari and others, though they all bear the same name. Like the other Śātakas, the work under notice is not a single complete work, written on a systematic plan ; but a mere collection of casual and unconnected stanzas. The author was a great grammarian, but not a poet of any note.

Beginning. आस्ते कश्चन भिन्नः संरुद्धन्नव्ययानि दश ।

न ममेत्यव्ययगुणं याचामस्मि किमस्त्यन्यत् ॥ १ ॥

धीमचिवं धैर्यं बलं संकल्पविरोधि शान्तिधनम् ।

विश्वत्रयविषयमिदं वैराग्यं नाम साक्षाज्यम् ॥ २ ॥

राज्ञो विभेति लोको राजानः पुनरितोऽपि वैरिभ्यः ।

आत्रघ्नणः कृतान्नादकुतोभयमस्युद्गाराज्यम् ॥ ३ ॥ इत्यादि ।

End.

बद्धः क्लो बध्यति मुक्ता मुक्तिं विजानाति ।

यास्तुभि चैद्विमुक्तं ज्ञास्तुमि विश्वेश्वरस्य मुखात् ॥ १०० ॥

ग गृहीतं श्रुतिहृदयं न च गृहीतं परिस्रवं हृदयम् ।
इच्छामि च धाम परं गच्छामि तु विश्वनाथपुरीम् ॥ १०१ ॥

Colophon. इति श्रीमदण्यद्वैतचितविरचितं वैराग्यशतकं सम्पूर्णम् ॥
विषयः । संसारस्य नश्वरत्वकथनमुखेन तत्त्वज्ञानोपदेशकीर्तनम् ।

No. 2892. सुधालहरी । Substance, country-made paper, 11 × 4 inches. Folia, 6. Lines, 6 on a page. Extent, 94 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, A'jimganj, Paṇḍit Ś'yāmalāla Duve. Appearance, new. Verse. Correct.

Sudhālaharī. A hymn in praise of the sun, describing in detail the orb, the rays, the light, and the greatness of Sūrya. By Jagannātha. The author was a great poet, remarkable for richness of diction and wealth of rhetorical ornamentations. His hymn to the River Ganges is held in high esteem.

Beginning. उल्लासः फलपङ्केरुचपटलपतन्मत्तपुष्याभयानां
निस्सारः शोकदावानलविकलहृदां कोकसीमन्निनीनां ।
उत्पातस्त्रामसानामुपहतमहर्षां चक्षुषां पक्षपातः
सङ्घातः कोऽपि धान्नामयमुदयगिरिप्रान्ततः प्रादुरासीत् ॥
दर्पं द्वाग्द्रावयन्ती विदलदरुणिमीदूत्रेकदेदीप्यमानः
पद्मद्रोहोभ्युराणां धवलितहरितामैन्दवीनां दुतीनाम् ।
दूरादेवान्धकारान्धितधरणितलयोतने बद्धदीचा-
सो दैन्यध्वंसदत्ता मुदमुदयदिनोद्वेलदुन्ना दिशन्तु । इत्यादि ।

End.

कङ्कं पापावलीभ्यः स्थित इति जगदे यस्य वेदैरुदाख्या
निन्युः केऽप्यासनार्थं खलु सह चरतां नेत्रयोः पुण्डरीकम् ।
श्रीठाटक् साम यस्य द्रुतकनकनिभग्मद्गुकेशाखिलाङ्गः
सोऽयं सर्वात्तरात्मा तव दिशतुतरां वासवेशः शिवानि ॥

Colophon. इति पण्डितराजश्रीजगन्नाथविरचिता सुधालहरी समाप्ता ।
विषयः । सांचव्याजिन सूर्यस्य रग्निमण्डलादिवर्णनं तन्माहात्म्यवर्णनम् ।

No. 2893. मेरुत्रयोदशीव्याख्यानम् । Substance, country-made paper, 11 × 4 inches. Folia, 8. Lines, 8 on a page. Extent, 184 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajjimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, new. Prose. Incorrect.

Merutrayodaśī-vyākhaṇa. Description of an optional fast called Merutrayodaśī. The proper day for it is the thirteenth of the wane in the month of Māgha. In the course of describing the merits of the fast an account is given of a pious king of the Ikshāku race of the name of Anantavīrya who reigned in Ayodhyā. By Kshamākalyāna.

Beginning. पार्थदेवजिनं नत्वा मृत्वा सद्गुरुभारतो ।

मेरुत्रयोदशी + + व्याख्यानं लिख्यते मया ॥

इहाद्यमहाप्रातीहार्यविराजितेन जगद्गुरुणा शोवर्द्धमानस्वामिना श्रीगौतमादीनामग्रे यथा माघवदित्रयोदश्या माहात्म्यमुक्तं तथा परस्परयातमस्माभिरप्युच्यते । इत्यादि ।

End. भो भयाः शुद्धभावेन विधिवदेतद्ब्रतं कर्तव्यं येन इह परत्र सर्वसुखसम्पत्तिः प्रादुर्भवेदिति श्रेयः ॥

संवद्ग्रेसामरमाष्टेन्दुमिति फाल्गुनमासके ।

असितैकादशीतियां वाकानेराख्यसत्युरे ॥

व्याख्यानं प्राकृतं वीक्ष्य निबद्धं लोकभाषया ।

अलेखि संस्कृतौकृत्य चमाकल्याणपाठकैः ॥

संविद्यवाचनाचार्य्यपदस्यानां सुधामतां ।

श्रीशुक्लान्तधर्माणां शिष्टैरामोद + + तः ॥

Colophon. इति श्रीमेरुत्रयोदशीव्याख्यानं सम्पूर्णम् ।

विषयः । माघकृष्णत्रयोदश्या मेरुत्रयोदशीत्यपरनामिकायाः माहात्म्यकथनमुखेन अयोध्याधिपतेरिच्छाकुलकुलप्रदोषस्य राजर्षेरनन्तवैर्यस्य वृत्तान्तकौत्सनम् ॥

No. 2894. होलिकाकथानकम् । Substance, country-made paper, 11 × 4 inches. Folia, 6. Lines, 6 on a page. Extent, 70 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajjimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, new. Verse. Incorrect.

Holikakathānaka. A Jain version of the story of the origin of the Holi festival. (Cf. No. 2706, Vol. VIII, p. 159).

Beginning. ऋषभस्वामिनं वन्दे + + + + दृपोऽपि सन् ।

सप्तक्षेत्रेषु यश्चक्रे भयानां वाञ्छितप्रदः ।

देवो श्रीभारती नाम सा जगन्त्रितयेश्वरी ।

तस्यै नत्वा कथां वच्मि चातुर्मासिकहोत्रिकां ॥

अथैव भरतक्षेत्रे वसन्तपुरपत्तनं । इत्यादि ।

End. धर्मतो मङ्गलानि स्युर्धर्मतः सौख्यसम्पदः ।

धर्मतो व्याधयो यान्ति यतो धर्मस्ततो जयः ॥

Colophon. इति होत्रिकाकथानकं समाप्तम् ।

विषयः । होत्रिकाया उत्पत्त्यादिदृष्टान्तकीर्तनं । तत्र द्रव्यभेदात् भावभेदाच्च होत्रिका द्विविधा । अथ अज्ञानिन एव धूलिक्रीडनाव्याचवाचनादिकं कुञ्चन्ति ज्ञानिनस्तु तपोरूपवर्जि-
ना कर्मगणभङ्गीकरणरूपं भावहोत्रिकामनुतिष्ठन्ति । तत्र लौकिकहोत्रिकाया उत्पत्तिकथन-
प्रसङ्गेन वसन्तपुराधिपतेः जितशत्रोरुपाख्यानकथनं । देवशर्मामभिधानस्य विप्रवर्यस्य होत्रीति
नाम्ना विख्यातायाः कन्याया विवरणकथनञ्च ।

No. 2895. ज्ञानपञ्चमीमाहात्म्यम् । Substance, country-made paper, 12
× 4 inches. Folia, 15. Lines, 6 on a page. Extent, 202 ślokas. Character,
Nágára. Date, ? Place of Deposit, Ajimangj, Ráya Dhanapat Siñh,
Bahádur. Appearance, new. Verse. Incorrect.

Jñānapañchamī-māhātmya. Merits of a Jain fast called
Jñānapañchamī, or Saubhāgya-pañchamī, which is observed on the
5th of the waxing moon in the month of Kārtika. It is founded on a
story of Guṇamanjarī and Varadatta and designed to extol transcenden-
tal knowledge. By Kaṇahakuśala.

Beginning. श्रीमत्वार्धजिनाधीर्षं फलवर्द्धिपुरस्थितम् ।

प्रणम्य परया भक्त्या सर्व्वाभीष्टार्थसाधकम् ॥

शुक्लकार्तिकपञ्चम्या साक्षात्प्रं वर्ण्यते तथा ।

भयानामुपकाराय यथोक्तं पूर्व्वस्तरिभिः ॥

भुवने हि परं ज्ञानं ज्ञानं सर्व्वार्थसाधकम् ।

अनिष्टवस्तुविस्तारवारकं ज्ञानमीरितम् ॥

ज्ञानादासायते लक्ष्मीज्ञानात् स्वर्गाद्भवं सुखम् ।

लभन्ते प्राणिना यस्मात्तज्ज्ञानं स्वर्द्धुमोपमं ॥ इत्यादि ।

End.

एवं विभाय भो भयाः पञ्चम्याराधनेद्यमः ।
 भवभौतिविभेदाय कार्यो भवद्भिरद्भुतः ॥
 श्रीमत्तपागणगगनारुणदिनमणिविजयसेनसूरीणाम् ।
 शिष्याणुना कथेयं विनिर्मिता कनककुशलेन ॥
 बुधपद्मविजयगणिभिः प्रवरैर्भीमादिविजयगणिभिश्च ।
 संशोधिता कथेयं भूतेषु रसेन्दुमिते वर्षे ॥
 गणिविजयसुन्दराणामभ्यर्चनया कृता मयका ।
 प्रथमादर्शं लिखिता तैरेव मेड़तानगरे ॥

Colophon. इति श्रीज्ञानपञ्चमीमाहात्म्यं परिपूर्णम् ।

विषयः । श्रीभाग्यपञ्चमीत्यपराभिधानायाः कार्तिकगुप्तपञ्चम्या माहात्म्यकीर्तनप्रसङ्गेन
 गुणमञ्जरीवरदत्तयोराख्यानकथनेनास्याः ज्ञानदाढलकथनं ।

No. 2896. आत्मप्रबोधः। Substance, country-made paper, 11 × 4 inches. Folia, 312. Lines, 8 on a page. Extent, 6,220 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajinganj, Jain Sādhu. Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct.

Atmaprabodha. An elaborate treatise on the metaphysics and religious duties of Jains. By Jinalābha Śūrī.

Beginning. अनन्तविज्ञानविशुद्धरूपं निरस्तमोहादिपरस्वरूपम् ।

नरामरेन्द्रेः कृतचारभक्तिं नमामि तीर्थेशमनन्तरशक्तिम् ॥

अनादिसम्बद्धसमस्तकर्ममस्त्रीमसत्वं निजकं निरस्य ।

उपात्तगुहात्मगुणाय शशो नमोऽस्तु देवार्थमहेश्वराय ॥

— — — — —

अथ तावद्ग्रन्थादौ मन्दिप्ररुचिनापि प्रायः शिष्टसमयसमाचरणाय समाप्तिप्रतिबन्धकौ-
 भूतप्रभृतप्रत्यूहयूह्यपोहाय—इत्यादि ।

End.

इहादौ भ्रान्त्यादिनेति शेषः ।

यावन्महोमण्डलमध्यदेशे विराजते शैलपतिः सुमेरुः ।

तावन्मनोन्द्रेरभिवाचमानो जीयादसौ ग्रन्थवरात्मबोधः ॥

Colophon. इति श्रीमदात्मप्रबोधग्रन्थः सम्पूर्णः ।

विषयः । प्रथमे प्रकाशे, —भय-अभय-जातिभयभेदेन जीवानां त्रैविध्यकथनं । आत्म-

बोधस्वरूपकथनं । तत्र अतति सातत्येन गच्छति तान् तान् भावानिति आत्मा । स च त्रिविधः
 वहिरात्मा अन्तरात्मा-परमात्मा चेति । तत्र यो मिय्यात्वादथवशतः इष्टानिष्टवस्तुपु, रागद्वे-
 पबुद्धिं दधाति स प्रथमगुणस्थानवर्ती जीवो वाह्यदृष्टितया वहिरात्मा इत्युच्यते । अथ यः तत्त्व-
 अज्ञानसमन्वितः सन् कर्मवन्धनिबन्धनादिस्वरूपं सम्यग्जानाति तथा आवश्यकादिधर्मकृत्येषु
 विशेषत उद्यमवान् भवति, स चतुर्थादिद्वादशपर्यन्तगुणस्थानवर्ती जीवोऽन्तर्दृष्टितया अन्त-
 रात्मा इत्युच्यते । अथ पुनरर्थः शुद्धात्मस्वभावप्रतिबन्धकान् कर्मशत्रून् निहृत्य निरुपसोत्तमकेवल-
 ज्ञानादिस्वसम्पदं प्राप्य करतलामलकवत् समस्तवस्तुसोमं निःशेषेण जानाति पश्यति च स
 त्रयोदशगुणस्थानवर्ती जीवः सिद्धात्मा च शुद्धस्वरूपत्वेन परमात्मा इत्युच्यते । अथ आत्मबोध-
 माहात्म्यकौर्त्तनं । सम्यक्तोत्पत्तिप्रकारकथनं । तदन्तर्गत एव अभय्यादेर्द्रयसाधुत्वादिप्रतिविवेक
 इति निरूपणं । पुञ्जयसंक्रमादिविधिकथनं । एकविधादिपञ्चविधपर्यन्तसम्यक्तस्वरूपनिरू-
 पणं । सम्यक्तपञ्चककालनियमकथनं । कस्मिन् गुणस्थाने कोटक् सम्यक्तमिति निरूपणं ।
 एकस्यैव जीवस्य भवविशेषे आरूपेभेदादिकथनं । अथ दशविधसम्यक्तकथनं । तद्यथा,—
 निसर्गरुचिः, उपदेशरुचिः, आज्ञारुचिः, सूत्ररुचिः, वीजरुचिः, अभिगमरुचिः, विस्ताररुचिः,
 क्रियारुचिः, संक्षेपरुचिः, धर्मरुचिरिति । अथ सम्यक्त्वेन आत्मभूमिशुद्धिविधौ प्रभासचिचकरो-
 पनयकथनं । अथ क्रमेण सम्यक्तस्य सप्तपष्टिभेदकथनं । अथ भक्त्यादिदशविधविनयनिरूपणं ।
 तत्र पञ्चविधचैत्यनिरूपणं । अथ गृहपूज्यप्रतिमास्वरूपकथनं । तत्र विविधपूजाविधिकथनं ।
 पूजामाहात्म्यकथनेन धनसारश्रेष्ठिन उपाख्यानकथनं । नित्यानित्यजिनविस्मस्वरूपकथनं ।
 आभरणदानादिना जिनविस्मपूजायां दमयन्त्या उपाख्यानकथनं । दौपदाने देवसेनजनन्या
 उपाख्यानकथनं । पञ्चविधभक्त्यधिकारे चैत्यद्रव्यभक्षणरक्षणयोः विधानकथनमुखेन सागर-
 श्रेष्ठिन उपाख्यानकथनं । तौर्ध्यात्रामाहात्म्यकथनप्रसङ्गेन धनश्रेष्ठिनो वृत्तान्तकथनं । अथ शङ्का-
 रागादिरूपपञ्चविधदोषनिरूपणं । कुडष्टिसंसर्गनिन्दाकौर्त्तनं । अथ प्रभावकाष्टकनिरूपणं ।
 आक्षेपणादिकथाचतुष्टयकथनं । भूषणपञ्चककथनं । लक्षणपञ्चककथनं । तत्र तत्र उपाख्यान-
 कथनञ्च ।

द्वितीये प्रकाशे,— देशविरतिप्राप्तिविवेकः । तत्र देशविरतिकालनियमकथनं । एकविं-
 शतिमंशुकाः श्रावकगुणा इति कथनं । देशविरतियोग्यस्वरूपकथनं । त्रिविधश्रावकस्वरूपक-
 थनं । द्वादशव्रतकथनं । तत्र साधुश्राद्धयोर्भेदविवेकः । सामयिकोचितस्थानस्वरूपकथनं । अथ
 दानविधिकथनादिकं । दानविषये पञ्च दूषणानि भूषणानि चेति निरूपणं । तौर्धङ्करदान-
 विधिकथनं । अथ समुचितद्वादशव्रताराधने दशश्रावकदृष्टान्तकथनं । एकादशोपासकप्रतिमा-
 स्वरूपादिकथनं । निशायां भोजनत्यागमाहात्म्यादिकथनं । श्राद्धनिषामयाग्यस्थानविवेक-
 नम् । श्राद्धस्य अक्षोरात्रकृत्यनिरूपणं । श्राद्धस्य चतस्रो विश्रामभूमय इति निरूपणं ।

द्वितीये प्रकारे,— सर्व्वविरतिप्राप्तिस्वरूपकथनं । तत्कालनियमादिकथनं । तत्प्रतिपत्तौ स्त्रीपुरुषनपुंसकानां योग्यायोग्यत्वस्वरूपकथनं । तत्र बालदौचायामतिमृक्तकट्टयान्तकथनं । दौलानर्हादिनिरूपणं । अथ क्षमा-सार्द्धवादिरूपदशविधयतिधर्मकथनं । अथ वाच्याभ्यन्तरभेदेन द्विविधतपकथनं । अथ आलोचन-परिक्रमणरूपदशविधप्रायश्चित्तस्वरूपकथनं । मत्प्रविधविनयविवेचनं । अथ वाचनादिभेदेन मत्प्रविधस्वाध्यायभेदनिरूपणं । तत्र द्वादशाङ्ककथनञ्च । षोडशवचनविचारः । आर्त्तरीद्रादिभेदेन चतुर्विधध्यानस्वरूपनिरूपणं । मत्प्रदशविधमंग्यमस्वरूपकथनं । चतुर्विधसृष्ट्यावादस्वरूपकीर्त्तनं । जीवाद्नादिचतुर्विधादत्तस्वरूपकथनं । अष्टादशविधभेदेनस्वरूपकथनं । पञ्चेन्द्रियशुभाशुभविषयस्वरूपकथनं । कषायचतुष्टयस्वरूपादिकथनं । वाग्गुणिकथनं । संसारभावनादिद्वादशभावनास्वरूपकथनं । शरीरोत्पत्तिभयस्थितिकायस्थित्यादिविचारः । तत्र गर्भोत्पत्तौ स्त्रीपुरुषयोर्योग्यायोग्यत्वस्वरूपादिनिरूपणं । शरीरनिरूपणं । संसारस्वप्नैर्व्यरोगनामकथनं । द्रव्यादिषट्कनिरूपणं । द्वादशसाधुप्रतिमास्वरूपकथनं । साधुगुणवर्णनञ्च ।

चतुर्थे प्रकारे,— भवस्वरपरमात्मता सिद्धस्वरपरमात्मता चेति द्विविधपरमात्मतानिरूपणं । तत्र तत्प्राप्तिस्वरूपकथनं । तत्कालकथनञ्च । सिद्धशिलास्वरूपादिकथनं । सिद्धपरमात्मस्वरूपादिकथनं । तदन्तर्गतसिद्धिस्थानगमनविवेचनं । सिद्धानां संस्थानमानविवेचनं । तेषां सुखस्वरूपकथनं । तेषामेकत्रिंशद्गुणादिकथनञ्च ।

No. 2897 अष्टाहिकार्याणाम् । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 17. Lines, 8 on a page. Extent, 421 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajjimganj, Rāya Dhanapat Sīh Bahādur. Appearance, new. Prose. Incorrect.

Ashtāhikākyāna. On the duties to be observed at the Paryāshana; the propriety of observing the duties illustrated by a number of stories or anecdotes. By Kshemakalyāna.

Beginning. शान्तीं शान्तिकर्तारं नत्वा मृत्वा च मानसम् ।

अष्टाहिकाया व्याख्यानं लिख्यते गद्यवक्ष्यते ॥

इह च सकलदुष्कर्मवारिणि विमलधर्मकर्मकारिणि इह परत्र च कृतप्रभूतशर्मणि श्रीपर्युषणादिपर्वणि समागते मति सकलसुरासुरेन्द्राः समूय त्रीनन्दोत्थरनाम्नि अष्टमद्वीपे धर्मसहिमानं कर्त्तुं गच्छन्ति । इत्यादि ।

End.

इत्थं धर्मकर्मणि विधाय तत्पञ्च आराधनीयं ।

येन इह परत्र च सर्व्वेष्टसिद्धिः ॥

संवद्गोमरसाष्टरा + + मिते मामे श्चौ शोभने
 पक्षे प्रोज्ज्वलतायुते सुविहिते सभ्यगद्वितीयातिथौ ।
 पूज्यश्रीजिनहर्षस्वरिगणभद्राज्ये + दद्याद्विका-
 व्याख्यानं सुगमं हितं सुविहितं श्रीजेशलाद्रौ पुरे ॥
 श्रीमन्तो गुणशालिनः समभवन् प्रीत्या + + सागराः
 तच्छिष्यामृतधर्मवाचकवरा आसन् स्वधर्मादराः ।
 तच्छिष्यैर्जिनराजराजिचरणाभोजप्रसक्तेः क्षमा-
 कल्याणाभिधपाठकैः सुमनसां श्रद्धावतां प्रीतये ॥
 मुनेरुदयरङ्गस्यायहाद्राख्यानमादरात् ।
 इदं यथायि प्राचीनं पद्यबन्धं विलोक्य तत् ॥

Colophon. इति श्रीअष्टाद्विकाख्यानं समाप्तम् ॥

विषयः । पर्युषणापर्वान्तर्गताष्टाद्विकपर्वणि सद्भिर्हृदायकपायैः श्रावकैः पुष्पचन्दन-
 धूपदीपनैवेद्यादिभिर्जिनेन्द्रप्रतिमाः पूजनीयाः । तत्र आश्रवाः पञ्च प्राणान्तिपात-सृष्टावाद्-
 दत्तादानमैथुन-परिग्रहभेदात् । अथ अर्हिंसासदृशत्वेन अभयदानस्य माहात्म्यकथनप्रसङ्गेन
 वसन्तपुराधिपतेरिदमननामधेयस्य राज्ञः उपाख्यानान्तिककथनं । अथ क्रोध-मान-माया-लोभा-
 भेदेन कपायस्यापि चातुर्विध्यकथनं । अथास्मिन् अष्टाद्विके पर्वणि श्रावकाणां जिनप्रतिमा-
 पूजादर्शनादिविधिकथनं । तत्प्रसङ्गेन अभयकुमारस्य उपाख्यानकीर्तनं । आर्द्रकुमारस्य दत्ता-
 न्तकथनं । अथास्मिन् पर्वणि तपोविधिकथनं । तत्र तपोमाहात्म्यकथनमुखेन अयोध्याधिपतेः
 सूर्य्यशशी नरपतेरुपाख्यानकथनं । तेन सह ऊर्ध्वशौरभादीनां संवादकथनादिकञ्च ।

No. 2898. अक्षयतृतीयाव्याख्यानम् । Substance, country-made paper,
 12 × 4 inches. Folia, 6. Lines, 6 on a page. Extent, 78 ślokaś. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ājimgaṅj, Rāya Dhanapat Siūh, Bahādur. Appearance, new. Prose. Incorrect. Text, Māgadhī; commentary, Sanskrit.

Akshaya-tṛitīyā-vyākhyāna, with a commentary named **Chintāmani**. On the origin and merits of the Jain fast called *Akshaya-tṛitīyā*, which is observed on the third of the waxing moon in the month of Vaisākha. The day is held by the Hindus to be very auspicious for the commencing of new works and commercial enterprises. The text anonymous, commentary by Kshamākalyāna.

Beginning. टीकायाः—प्रणिपत्य प्रभं पार्श्वं श्रीचिन्तामणिं सञ्जकम् ।

अक्षयदिद्वितीयाया व्याख्यानं लिख्यते मया ।

मूलस्य — श्रीमभस्मय पारण ए इक्षुरमे आमिलीगनाहस्त्र ।

सैमाणं परमं श्रीमथरससरिसावमं श्रीमी ॥

इहादौ श्रीकृष्णभस्मी सर्वार्थसिद्धिमानाद्यात्वा आषाढवदि चतुर्थ्यां श्रीमद्वैकुण्ठा-
वुत्पन्नः नवमासान् चतुर्दिनाधिकान् गर्भे स्थित्वा चैत्रवदि अष्टम्यां अर्द्धरात्रे जन्म संप्राप्तः विंशति-
पूर्व्वलक्षवर्षाणि कुमारत्वे स्थित्वा त्रिषष्टिपूर्व्वलक्षाणि महाराजपदं भुङ्क्त्वा चैत्रवदि अष्टम्यां दीक्षां
जग्राह । तदा हस्तिनापुरे श्रीवाङ्मवलपुत्रस्य सोमशशोढपस्य पुत्रः श्रेयांस आसीत् इत्यादि ।

End. टीकायाः — भो भया रत्नत्रयात्मके मोक्षमार्गे वङ्गादरेण यतध्वमिति श्रेयः ।

अक्षयादिद्वितीयाया व्याख्यानं वीक्ष्य प्राक्तनं ।

अलेखि सुगमं कृत्वा क्षमाकल्याणपाठकैः ॥

Colophon. इत्यक्षयद्वितीयायाख्यानम् ।

विषयः । प्रथमतीर्थङ्करस्य ऋषभनाथस्य प्रथमपारणे इक्षुरस एव घटपूर्णं आसीत् ।
एतच्च भगवतो जिनेन्द्रस्य पारणकं श्रेयांसगृहे वैशाखशुक्लद्वितीयायामभूत् । अत एव तत्र तदा-
नस्य अक्षयसुखजनकत्वेन नदिनस्य अक्षयद्वितीयेतिसमाख्या बभूवेत्यादिदृष्टान्तकथनम् ।

No. 2899. पौषदशमीकथा । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 7. Lines, 6 on a page. Extent, 97 slokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajjanganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādūr. Appearance, new. Verse. Incorrect. Sanskrit.

Paushadaśamī-kathā. A legend illustrative of the sanctity of the 10th of the wane in the month of Pausha. It is a fast day with the Jains, and marks the anniversary of the birth of Pārśvanātha. By Jivarāja. The legend is said to have been told by Mahāvīra to a king of the name of Bhambhāsāra.

Beginning. ध्यात्वा वामेयमर्चन्तममेयमहिमास्पदम् ।

वक्ष्ये कथां पौषमाससत्कृष्णदशमीतिथेः ॥

अत्रैव भरतलेचे राजद्राजगृही पुरी ।

धनधान्यसमाकार्णा बभौ स्वर्गपुरी यथा ॥

एकदा विहरन् भूमावुद्याने समवसृतः ।

भगवान् श्रीमहावीरः केवलज्ञानभास्करः । इत्यादि ।

End.

माहात्मानेतद्रिधिना जना ये शृण्वन्ति पौष + + + दशम्याः ।

मदा लभन्तेऽद्भुतमन्यदक्षे सोभाग्यसद्भाग्यशःप्रतिष्ठाः ॥

Colophon. इति श्रीपौषदशमीकथा सम्पूर्णा ।

विषयः ! महावीरेण साईं भक्षामारनामधेयस्य नरपतेः संवादेन पौषकृष्णदशमीमा
 चात्माकौर्त्तनप्रसङ्गात् वाराणसीपतेरश्वसेनभूपालस्य पुत्रत्वेन तत्तिथौ पार्श्वनाथजिनेन्द्रस्य
 जन्मादिकथनम् ।

No. 2900. चैत्रपूर्णिमामनोरमानामव्याख्यासहिता । Substance, country-
 made paper, 12 × 4 inches. Folia, 8. Lines, 6 on a page. Extent, 108
 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj,
 Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, new. Prose. Incorrect. Text,
 Māgadhi; commentary, Sanskrit.

Chaitra-pūrṇimā, with a gloss named **Manoramā**. A Māga-
 dhī legend illustrative of the merits of the day of the full-moon in the
 month of Chaitra, and the religious duties to be observed on that day.
 Author's name not given. The gloss in Sanskrit is by Jivarāja a dis-
 ciple of Amarachandra Gaṇi.

टीकायाः—

Beginning. तीर्थराजं नमस्कृत्य श्रीसिद्धाचलसंज्ञितम् ।

चैत्रशुक्लपूर्णिमाया व्याख्यानं क्रियते मया ॥

मूलस्य—

सिद्धो विद्यायच्छ्री नमि विनमि मुणो पुण्डरीओ मुणिंदो

वालीपञ्चसंवा भरद् सुकुमुणी सेलगोपंथगोवा ।

रामाकोडौयपंचद्रवडनरवई नारथो पंडपत्ता

एववं अत्रे + + + विमलगिरिमहं तित्यमेयं नमामि ॥

अहमेतत्तीर्थं नमामि यत्रानेके प्राणिनः सिद्धा बभूवुः । इत्यादि ।

टीकायाः—

End. दुर्गे जेसलमेरौ च छतावाससुशेभिना ।

गणिनामरचन्द्रेण वाचकेन सुभाधुना ॥

तच्छिष्यजीवराजेन छता व्याख्या मनोरमा ।

चैत्रशुक्लपूर्णिमायाः कान्तिरत्नमहायतः ॥

Colophon. इति श्रीचैत्रपूर्णिमाव्याख्यानं समाप्तम् ।

विषयः । चैत्रपूर्णिमादिने उपवासं कृत्वा गत्वा च श्रीसिद्धाचलं जिनेन्द्रपूजाधानदा
 नादिपरायणाः पुरुषा रामनारदपञ्चपाण्डवादिवत् नरतिर्य्यादिविच्छेदं प्राप्य पुरुषायसिद्धिं
 सम्यक् प्राप्नुवन्तीतिकथनम् ।

No. 2901. पदार्थचन्द्रिका । Substance, palm-leaf, 12 × 2 inches. Folia, 28. Lines, 5 on a page. Extent, 588 ślokas. Character, Maithili. Date, ? Place of deposit, Sháhpur, Post Darbháᅅgá, Zilá Darbháᅅgá, Paᅅᅇit Mádhava Jhá. Appearance, decayed. Prose. Correct.

Padártha-chandriká. Explanations of the categories of the Nyáya and the Vais'eshika systems. By Misaru Mis'ra.

Beginning. वन्दे श्रीकण्ठवैकुण्ठावकुण्ठी + + नन्दने ।

प्रत्यूहयूहशमनी गिरिजाजलजात्वितौ ॥

श्रीचन्द्रसिंहन्तपतेर्दयिता लक्ष्मिमा महादेवी ।

रचयति पदार्थचन्द्रं मिसरुमिश्रोपदेशेन ॥

अथ द्रव्यगुणकर्मसमवायसामान्यविशेषाणां साधर्म्यवैधर्म्याभ्यां तत्त्वज्ञानान्निश्रेयसाधिगम इति पारमर्षं सूत्रं । इत्यादि ।

End. लिङ्गशरीरस्य अजन्यत्वे अनादिभावत्वेन नित्यत्वापत्तौ मुक्तावपि तत्त्वत्त्व-प्रसङ्ग इति निष्कर्ष इति सर्व्वसमवदातं ।

Colophon इति महामहोपाध्यायश्रीमिसरुमिश्रविरचिता पदार्थचन्द्रिका समाप्ता ।

विषयः । विशेषिकन्यायमतयोः समावेशेन निर्मितोऽयं ग्रन्थः । तत्र द्रव्यपदार्थनिरूपणं । प्रथियादिपदार्थानां साधर्म्यवैधर्म्यनिरूपणं । लक्षणादिविवेचनञ्च । एवं गुणादीनां प्रत्येकं लक्षणादिकथनं । अभावपदार्थनिरूपणं । प्रागभावादीनां प्रत्येकं लक्षणादिनिरूपणं । प्रत्यक्षलक्षणादिविवेचनं । एवमनुमानादीनां लक्षणादिविवेचनं । अर्थापत्त्यादीनां प्रथक्प्रामाण्यखण्डनपूर्वकं अनुमानादावन्तभावकथनं । शब्दप्रमाणनिरूपणमुखेन संचेपेण शक्तिवादकथनं । ईश्वर-निरूपणं । मोक्षस्वरूपादिकथनं । एकजीववादखण्डनञ्च ।

No. 2902. भक्तिरत्नम् । Substance, country-made paper, 16 × 4 inches. Folia, 84. Lines, 6 on a page. Extent, 1,543 ślokas. Character, Maithili. Date, ? Place of deposit Sháhpur, Post Darbháᅅgá, Zilá Darbháᅅgá, Paᅅᅇit Mádhava Jhá. Appearance, new. Prose and verse. Correct.

Bhaktiratna. On the preëminence of faith in Vishᅇu, and the duties of good Vaishᅇnavas. By Bhánuunátha, son of Chandanánanda Upádhyaýa, of the clan of Bhowála.

Beginning. नत्वा मुकुन्दस्य पदारविन्दं हृन्दारहृन्दार्थितनन्दकन्दं ।

श्रीभाननाथः छतचारुयत्नं करोम्यहं सम्प्रति भक्तिरत्नं ॥

दुर्जनैरपि चक्षुष्यमपराधदयं मम ।

सञ्जनानां विनोदाय यतो ग्रन्थं करोम्यहं ॥

अथ भक्तिसूत्रं तावद्विचिन्ते, तत्र भगवान् शण्डिल्यः । सा परानुरक्तिरौश्वरे इत्यादि ।

End.

नाधीतं शब्दशास्त्रं नवरसरुचिरं काव्यरत्नादिकं वा

कोषो वालङ्कृतिर्वा स्मृतिरपि सकला भक्तिविद्यापि नैव ।

राधाकृष्णप्रसादादविकलमनसा शास्त्रसारं निरुक्तं

प्रध्वस्तं तत्र यद्व्यत् + + + + धिया सञ्जनेः क्षम्यतां तत् ॥

Colophon.

इति भोञ्जालकुलानन्दचन्दनानन्दोपाध्यायसुतश्रीभानुनाथविरचितं
भक्तिरत्नं परिपूर्णं ॥

विषयः । भक्तिसूत्रपविवेचनं । ज्ञानापेक्षया भक्तेः श्रेष्ठलनिरूपणं । तत्त्वज्ञानस्य भक्त्यङ्गल-
कथनं । भगवद्भक्तलक्षणदिकथनं । भक्त्यङ्गानि । भगवत्पूजायां सर्ववर्णानामधिकारकथनं ।
विष्णुपूजाफलं । शालग्राममाहात्म्यं । पूजादिकर्मणि तिलकादीनामावश्यकतानिरूपणं । षोड-
शोपचारविधिकथनं । अरण्यकीर्तनध्यानादिलक्षणविवेचनं । जपमालाविधिः । अहिंसामा-
हात्म्यकीर्तनं । वैष्णवनिग्रहकथनं । विष्णोरपराधाः । प्रेमभक्तिनिरूपणं । मुक्त्यपेक्षया तस्याः
प्राधान्यनिरूपणञ्च ।

No. 2903. स्मृतिमञ्जरी । 'Substance, country-made paper, 16 × 4 inches. Folia, 128. Lines, 6 on a page. Extent, 2,688 ślokas. Character, Maithili. Date, ? Place of deposit, Tabká, Post Delsiñsarái, Zilá Darbháñgá, Pañḍit Chittradhara Mísra, Mímáñsaka. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Smṛiti-manjarí. On fasts, festivals and ritual duties to be observed by Hindu householders. By Ratnadhara Mís'ra.

Beginning. नत्वा सौतापतिं रामं भवाञ्छितरणे तरिं ।

रत्नधरेण धीरेण क्रियते स्मृतिमञ्जरी ॥

मनुः । वेदोऽखिला धर्ममूलं स्मृतिशीले च तद्विदां । आचारश्चैव साधूनामात्मनस्तुष्टिरेव
च । इत्यादि ।

End.

अपि तु तत्कार्यानुष्ठाने श्रेष्ठतरवर्णस्यैव अधिकार इति शम् ।

Colophon. इति महेोपाध्यायश्रीरत्नधरमिश्रविरचिता स्मृतिमञ्जरी समाप्ता ।

विषयः । स्मृत्यादिप्रामाण्यकथनं । कालनिरूपणं । मासादिनिर्णयः । अधिमासादिनि-
रूपणं । सौरादिमासलक्षणं । संक्रान्तिनिरूपणं । मन्दासन्दाकिन्यादिसप्तविधसंक्रान्तिसूत्रक-

धनं । प्रहणनिरूपणादिकं । प्रतिपदादितिथिषु विहितानां कर्मणां व्यवस्थादिकथनं । एकाद-
 शीव्रतविधानं । वैशाखकृत्यनिरूपणं । तत्र गङ्गास्नानविधिकथनं । युगाद्यात्रादिविधानं । ज्येष्ठ-
 कृत्यनिरूपणं । सावित्रीव्रतव्यवस्थाकौर्मनं । आरण्यषड्वीविधानं । दशहराकृत्यनिरूपणं । स्नान-
 याचाविधिकथनं । आषाढकृत्यनिरूपणं । हरिशयनविधिः । चातुर्मास्यविधिः । श्रावणकृत्य-
 निरूपणं । अशुन्यशयनव्रतविधानं । नागपञ्चमीविधिः । भाद्रकृत्यनिरूपणं । जन्माष्टमीविधानं ।
 हरितालिकाविधिकथनं । अघोरचतुर्दशीविधिः । दूर्वाष्टमीव्रतं । तालनवमीव्रतं । अनन्तव्रतं ।
 आश्विनकृत्यनिरूपणं । अपरपक्षविधिः । गजच्छायादिनिरूपणं । दुर्गास्वादिविधिः । खड्गनद-
 र्शनविधिः । त्रीहिपाकत्राडविधिः । कोजागरकृत्यं । कार्तिककृत्यनिरूपणं । सुखरात्रिविधिः ।
 द्यूतप्रतिपद्विधिः । आढव्रित्तौया । उत्थानविधिः । मार्गशीर्षकृत्यनिरूपणं । नवान्नत्राडविधानं ।
 पौषकृत्यनिरूपणं । अष्टकात्राडादिविधानं । माघकृत्यनिरूपणं । प्रातःस्नानविधिः । पञ्चम्यां
 श्रीपूजनविधिः । माघसप्तमीविधिः । भौष्याष्टमीविधिः । शिवरात्रिकृत्यनिरूपणं । फाल्गुन-
 कृत्यनिरूपणं । दौलयात्राविधिः । चैत्रकृत्यनिरूपणं । वारुणादिविधिकथनं । अशोककलिका-
 पानविधिः । अनङ्गाश्चनविधिः । सामान्यतस्तिथिकृत्यनिरूपणं । शुद्धकृत्यनिरूपणञ्च ।

No. 2904. पुरश्चर्यारसाम्बुधिः । Substance, country-made paper, 15
 × 3½ inches. Folia, 68. Lines, 7 on a page. Extent, 879 ślokas.
 Character, Maithili. Date, ? Place of deposit, Sháhpur, Post Darbhāngá,
 Zilá Darbhāngá, Paṇḍit Mádhava Jhá. Appearance, new. Prose and verse.
 Correct.

Puraścharyá-rasámbudhi. Rituals for S'ákta worship for
 the purification of the worshipper's body. Compiled from various Tan-
 tras. By S'aílajá Mantri.

Beginning. शिवेपरि समासीनां त्रिनेत्रां चन्द्रशेखरां ।

महामेघप्रभां तन्वीं घोररूपां भयापह्नां ॥

चतुर्भुजां विवमनां वज्रोजयुगलान्वितां ।

खड्गमुण्डधरां वामे सव्येऽभयवरप्रदां ॥

पञ्चदशारमध्यस्थां मारयुद्धपरां शिवां ।

दक्षिणां कालिकामायां रक्तचर्चितविग्रहां ॥

मुण्डमालावल्लीकीर्णां करकाञ्चीविभूषितां ।

स्मरामि सर्वमिहार्थं भवपाशनिहन्तिनां ॥

तन्ममारोद्धतयोगिनीहृदये, गुरोराज्ञां समादाय शुद्धान्करणो नरः । इत्यादि ।

End. अधमाः सिद्धयः प्रीक्ता मन्त्रप्रथमभूमिकाः ।

सिद्धमन्त्रस्तु यः साक्षात् स शिवो नात्र संशयः ॥

Colophon. इति श्रीमन्त्रशास्त्रप्रवीणश्रीशैलजामन्त्रिणा विरचितः पुरश्चर्यारसा-
म्बुधिः समाप्तः ।

विषयः । पुरश्चरणविधिः । इन्द्रादीनामावाहनविधिः । चेचपालादिवलिदानविधिः ।
पापनिवृत्त्यर्थं सावित्रीजपविधिः । सामान्यपूजा । सङ्कल्पजपादिक्रमकथनं । कुङ्कुमासेतुप्रभृ-
तिनिरूपणं । जिह्वाशोधनादिविधिः । श्यामा-तारा-त्रिपुरसुन्दरी-भुवनेश्वरी-भैरवी-किन्नम-
स्ता-धूम्रावती-वगला-मातङ्गीप्रभृतीनां जपसंख्यादिनिरूपणं । होम-तर्पण-ब्राह्मणभोजनादि-
विधिः । मन्त्राणां स्वप्नजागरादिनिरूपणं । बलिदानविधिः । वैधर्हिंसाविवेचनं । जातिभेदेन
बलीनां वर्णविशेषकथनं । बलिदानकालादिनिरूपणं । खड्गप्रमाणतद्धानादिकथनं । वेदन-
क्रमादिकथनं । शीर्षदानादिक्रमकथनं । चञ्चियादीनां स्वप्नविधिबलिदानविधिः । रक्षस्य
पुरश्चरणविधिः । तारिणीस्त्रीचं । चौरमन्त्रादिकथनं । कामिनीतत्त्वं । मन्त्रसिद्धिलक्षणतदु-
पायादिकथनञ्च ।

No. 2905. कालकौमुदी । Substance, country-made paper, 16 × 4½
inches. Folia, 72. Lines, 12—13 on a page. Extent, 2,792 ślokas. Character,
Maithili. Date, ? Place of deposit, Harinagara, Post Madhuvanī, Zilā
Darbhāngā, Paṇḍit Halī Jhā. Appearance, new. Prose and verse. Gene-
rally correct.

Kāla-kaumudī. Appropriate times for religious observances
and rituals for various fasts. By Nilāmbara Āchārya. This is distinct
from No. 2501, (Vol. VII, p. 254).

Beginning. चक्षावलम्बनीकृत्य यः कालं संप्रवर्त्तते ।

जगन्निर्माणसंहारस्थितिष्वीशमुपास्यते ॥

कर्मणोऽपूर्वनिप्यन्ती विशिष्यन्नधिकारिणः ।

यः कालो गृणतामेति तस्मै कालात्मने नमः ॥

— — — — — अथ कालस्तावत् परमाथेत एकोऽप्युपाधिभेदाद्भिद्यते ।
स चोपाधिभेदभिन्नश्च कर्माङ्गमतस्तादृशस्त्वैव निरूपणं युज्यते । इत्यादि ।

End. विन्मूत्रभोजनक्षानैः प्रयाति नरकं मृतः ।

अशेषपर्व्वक्षेत्रेषु तस्मात् संयमिभिर्नरैः ॥

— — — — —

Colophon. इति श्रीनौलाम्बराचाय्यविनिर्मिता कालकौमुदी परिपूर्णा ।

विषयः । कालस्वरूपविवेचनं । तिथ्यादिलक्षणं । युग्मादितिथिप्रवृत्तिनिमित्तनिरूपणं । यस्मिन्निन्दनादिकथनं । मासपदशक्यतावच्छेदकनिरूपणं । कर्मविशेषे सौरादिमासविशेषनियमनं । अधिमासोत्पत्तिवैजकथनं । नित्यव्रतविधिकथनादिकं । प्रतिपदादिषु प्राशनविधिकथनं । प्रतिपत्तिथिऋत्यनिरूपणं । एवं द्वितीयादितिथिऋत्यनिरूपणं । तत्र विशेषेण एकादशीविधिप्रपञ्चनं । हरिश्शयनादिविधिप्रपञ्चनं । चातुर्मास्यव्रतविधानञ्च । नक्तव्रतादिविधिनिरूपणं । सूर्यादिप्रतिमाप्रतिष्ठादिविधिनिरूपणं । श्रवणाद्वादशैकथनं । अनन्तव्रतकथनं । शिवचतुर्दशैव्रतविधानं । प्रेतचतुर्दशैकविधिकथनं । विशेषेण शिवरात्रिविधिकथनं । महाज्यैष्ठ्यादिनिरूपणं । उत्सर्गोपाकर्मविधिनिरूपणं । तत्र ऋषिवंशादिनिरूपणञ्च । अपरपञ्चनिरूपणं । तत्र आद्यादिविधिकथनञ्च । अगस्त्यार्घदानविधिः । कोजागरऋत्यनिरूपणं । सुखरात्रिविधिकथनं । नवान्नविधिनिरूपणं । अष्टकात्रादनिरूपणं । अमावास्यानिरूपणं । तत्र अन्वाहार्यादिविधिकथनञ्च । चन्द्रादिग्रहणऋत्यनिरूपणं । संक्रान्तिनिरूपणादिकं । ग्रहशान्तिविधिकथनं । तिथिविशेषे निषिद्धानि च ।

No. 2906. तत्त्वचन्द्रिका । Substance, country-made paper, 13 × 4 inches. Folia, 88. Lines, 9 on a page. Extent, 2,349 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sk. 1678. Place of deposit, Shāhpur, Post Darbhāngā, Zilā Darbhāngā, Paṇḍit Mādhaba Jhā. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Tattva-chandrikā. A manual of Vedānta doctrine. By Rāma Ās'rama, pupil of Nṛsiṅha Ās'rama. This is distinct from No. 2314, (Vol. VII, p. 86).

Beginning. प्रणम्य परमात्मानं सच्चिदानन्दविग्रहं ।

मुमुक्षुणां हितायैषा क्रियते तत्त्वचन्द्रिका ।

अथ खल्लात्मा वा अरे आतयो मन्त्रयो निदिध्यासितव्ययेतिश्रुत्या आत्मनः श्रवणमननादिकं विधीयते । तत्र तावदात्मनि वक्ष्ये विप्रतिपन्ना उपलभ्यन्ते,— इत्यादि ।

End. न स पुनरावर्त्तते इति श्रुतेरिति दिक् ।

Colophon. इति परमहंसपरिव्राजकाचार्य्यभगवद्भूमिंहाश्रमपूज्यपादशिष्यश्रीरामाश्रमविरचिता तत्त्वचन्द्रिका सम्पूर्णा । शकाब्दाः १६७८ ।

विषयः । आत्मनिरूपणं । अत्र चार्त्तकमतखण्डनं । बौद्धजैनादिमतखण्डनञ्च । जीवपरमात्मनारभेदनिरूपणं । अनेकजीववादखण्डनपरुःसरमेकजीववादव्यवस्थापनं । जीवस्य ब्रह्मप्रतिविम्बलकथनं । मायानिरूपणं । अविद्यानिरूपणं । मायाया आवरणवित्तेपभेदेन द्विविध-

शक्तिनिरूपणं । अध्यारोपावादस्वरूपनिरूपणं । जगतः स्वप्नोपमत्वकथनं । विवर्त्तवादनिरूपणं । अत्र नैयायिककापिलादिमतखण्डनं । तुरीयद्विरण्यगर्भादिचतुर्व्यूहनिरूपणं । तत्त्वमस्यादि-
महावाक्यार्थनिरूपणं । निर्गुणत्ववाद्यवस्थापनपूर्वकं तार्किकादिमतखण्डनं । प्रमाणप्रमेयभा-
वस्य व्यवहारिकत्वकथनं । अद्वैतवाद एव वेदान्तात्पर्यमितिनिरूपणं । जीवस्य उत्क्रान्त्यादि-
चिन्तनं । प्रतीकोपासनादिनिरूपणं । शाण्डिल्यविद्याकथनं । तत्त्वज्ञाननिरूपणं । मोक्षस्वरूप-
निरूपणमुखेन विविधमतखण्डनञ्च ।

No. 2907. त्रिपुरोपनिषद्भाष्यं । Substance, country-made paper, 16 × 5 inches. Folia, 16. Lines, 9 on a page. Extent, 531 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Harinagara, Post Madhuvāṇī, Zilá Darbhángá, Paṇḍit Hálí Jhá. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Tripuropanishad-bhāshya. A commentary on the Tripuropanishad. By Bhāskara Rāya. The text of the Upanishad has been noticed under No. 2197, (Vol. VI, p. 259). The codex under notice includes the text.

ॐ शान्तिः ।

Beginning. भाष्यस्य,—सहस्रदलपद्मे स्वे नायाद्ब्रह्मद्वये सति ।

कमले कमलोत्पत्तिर्न दृष्टेत्युक्तयः कथं ॥

श्रीसाङ्ख्यायनकल्पसूत्रविधिभिः कर्माणि ये कुर्वते

येषां शाकल एव मन्त्रनिचयः कौषीतकब्राह्मणं ।

तैरारण्यकमध्यतन्त्रविततिर्था पश्यते वऋचैः

ऋग्भिः षोडशभिर्महोपनिषदं याचक्षहे तां वयं ॥

इह खलु चैवर्णिकैरध्येतव्यो वेदः । इत्यादि ।

मूलस्य,—त्रिस्रः परस्त्रियथा विश्वचर्षणौ ।

यथाकथास्त्रचरा संनिविष्टा । इत्यादि ।

End. मूलस्य,—इयं महोपनिषत् त्रिपुराया इदमचरं परमे गोभिरौडे । एषा ऋग्यजुः-
परमेतच्च सामैवाथर्वेयमन्या विद्या ॐ । इत्युपनिषत्समाप्ता ।

भाष्यस्य,—तस्य ब्रह्मैकरूपत्वात् तत्र वाचामप्रवृत्तेरित्याशयेन श्रुत्या मौनमास्थितं । इत्यु-
पनिषत्समाप्तेत्यर्थः । इतोऽधिकस्य रहस्यस्य वक्तव्यांशस्याभावादिति भावः ॥ ११ ॥

Colophon. इति भास्करराधेणाग्निचिता त्रिपुरामहोपनिषदोऽथाः ।
प्रकटयितुमयोग्या अपि विदुषां तोषाय कतिपये कथिताः ॥
इति त्रिपुरोपनिषद्भाष्यं सम्पूर्णं ।

विषयः । त्रिपुराया ब्रह्मरूपत्वकथनपूर्वकं तन्माहात्म्यकथनं ।

No. 2908. वैष्णवकुतूहलम् । Substance, country-made paper, 13 × 4 inches. Folia, 44. Lines, 8 on a page. Extent, 979 ślokas. Character, Nágara. Date, Sk. 1703. Place of deposit, A'jminganj, Paṇḍit S'yámalála Duve. Appearance, decayed. Prose and verse. Incorrect.

Vaiṣṇava-kutúhala. Salvation according to the Bhakti system and its pre-eminence. Anonymous.

Beginning. एन्दारकेन्द्रम्वन्द्या फलेन्दीवरसुन्दरं ।

वन्देऽहं जगदानन्दकन्दलं नन्दनन्दनम् ॥

इह खलु दुःखदुर्दिनभरोपद्रुतानां विद्रुतानामपि द्रविण + + + तरङ्गदर्शनात् भग-
वत्पादपद्मचञ्चरीकाणां + + कथमपि मलञ्जजीविकानां—इत्यादि ।

End. अत एव भगवच्चरणारविन्दधानादेव सर्व्वं + + + + सिद्धान्तौति ।

Colophon. इति श्रीवैष्णवकुतूहलं सम्पूर्णं । शकाब्दाः १७०३ ।

विषयः । संसारस्य दुःखसम्यक्त्वकथनमुखेन वैराग्यनिरूपणं । भगवान् नन्दनन्दन एव
सुसुखिभिर्भेद्य इतिनिरूपणं । भगवच्चञ्चरार्थनिरूपणं । ब्रह्मपदार्थकथनं । भगवानेव ब्रह्मशब्द-
वाच्य इतिनिरूपणं । ब्रह्मणो निर्व्विशेषत्ववादनिरसनमुखेन सुगुणत्वादिनिरूपणं । जीवानां
ब्राह्मणत्वसमुत्पत्तिनिरूपणं । शाङ्कर-तार्त्विक-सांख्यादिमतनिरूपणं । भगवतः सच्चिदानन्द-
रूपत्वकथनं । ज्ञानाद् भगवद्भक्तेरुत्कर्षकथनं । भक्तिरूपतामापन्नं ज्ञानमेव भगवत्प्राप्तिनिदानमि-
तिनिरूपणं । सालोक्यादिभूतिपञ्चकस्वरूपकथनं । उपामनादिकर्तव्यतानिरूपणं । तत्र ध्यान-
स्यैव श्रेष्ठत्वप्रतिपादनञ्च ।

No. 2909. विचारघटत्रिंशिका, अवचूर्णिटीकासहिता । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 22. Lines, 13 on a page. Extent, 549 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, A'jminganj, Ráya Dhamapat Siñh, Bahádur. Appearance, new. Text, Mágadhí verse ; commentary, Sanskrit prose. Incorrect.

Vichāra-shaṭṭriṅśikā. With a Sanskrit commentary called Avachūrṇi, on the classification of created objects and the redemption of living beings, from a Jain point of view. By Śrītirtha, copied by, Gajasāra Gaṇi, pupil of Dhavalachandra Mahopādhyāya.

Beginning. मूलस्य—भुवणपईवं वीरं नमिउण भणामि अचहं वोइत्यं ।

जीवसरूपं किं चिविजह भणिअं पूर्वस्वरौहिं ॥

टीकायाः—अहं किञ्चिदपि जीवस्वरूपं भणामि कथयामौत्यन्वयविशेषः । कथं भणामि यथा पूर्वस्वरिभिः सुधर्मस्वाम्यादिभिः भणितं कथितं । इत्यादि ।

End. मूलस्य—सिरिजिणहंसमणिसर रज्जे सिरिधवलचन्द्रसौसेण ।

गजसारणं लिहिया एसा विवन्ति अण्हिया ॥

टीकायाः—श्रीजिनहंसस्वरिनामानो ये जिनमसुद्रस्वरिपद्मप्रतिष्ठिता मुनीश्वराः खरतर-गच्छाधिपतयः तेषां राज्यमिव राज्यं गच्छाधिपत्यलक्षणं । तस्मिन् विजयिनि सैद्धान्तिक-शिरामणीनां श्रीधवलचन्द्रमहोपाध्यायपुङ्गवानां शिष्येण संविग्रपण्डिताभयोदयगणिलालित-पालितेन गजसारगणिनाम्ना साधुना एषा विचारपट्टञ्चिंशिकाहृषा श्रीतीर्थकृता विज्ञप्ति-लिखितेतिपदेनोद्धृत्यं परिहृतं — — — इति सूक्तं स्थापितम् ।

Colophon. इति विचारपट्टञ्चिंशिकावचूर्णिः ।

विषयः । संसारिमृत्तभेदेन जीवानां द्वैविध्यकथनं । संसारिणोऽपि चसस्वावरभेदेन द्वि-विधा इति निरूपणं । अथ स्यावरा अपि पृथिवी-जल-ज्वलन-वायु-वनस्पतिरूपाः पञ्चविधा इति कथनं । एवं क्रमेण तत्तद्वान्तरभेदकथनपूर्वकं सूत्रप्रभेदस्थाने अनन्ता जीवास्त्रिउक्तौति-कथनं । अथ एकेन्द्रियाः, द्वौन्द्रियाः, त्रीन्द्रियाः, चतुरिन्द्रियाः, पञ्चेन्द्रिया इति पञ्चविधजीव-भेदादिकथनं । तत्र तेषां जलचरस्थलचरत्वादिभेदनिरूपणं । अथ जीवानां शरीरायुःस्वि-त्यादिनिरूपणं । अथ मनुष्याणां वैराग्यावलम्बनमेव श्रेयःसाधनमितिनिरूपणं । सम्यग्ज्ञान-दर्शनचारित्र्यामाहात्म्यकौर्त्तनं । अथ जीवानां गत्यागत्यादिनिरूपणं । जीवास्त्वज्ज्वादिनि-रूपणं । जिनप्रतिविम्बप्रस्तात् प्रार्थनाविधिनिरूपणञ्च ।

No. 2910. सूक्तिमुक्तावली । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 80 Lines, 16 on a page. Extent, 3,120 ślokas. Character, Nāgara. Date, Śm. 1894. Place of deposit, Ajimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Súkti-muktávali. A collection of Jain moral maxims. Anonymous.

Beginning. वीरं विश्वगुणं नत्वा कृत्वा यत्नेन सङ्गर्ह ।
 सद्दोषकारी सूक्ताली खान्यपाठाय लिख्यते ॥
 पूज्यपूजा दद्या दानं तीर्थयात्रा जपस्तपः ।
 श्रुतं परोपकारश्च मर्त्यजन्मफलाटकं ॥
 शिष्टे सङ्गः श्रुतौ रङ्गः सङ्गाने धीर्धृतौ मतिः ।
 दाने शक्तिर्मुतौ भक्तिः पठेते सुकृताकराः ॥
 देवपूजा गुरुपास्तिः स्वाध्यायः संयमस्तपः ।
 दानचेति गृहस्थानां षट् कर्माणि दिने दिने ।
 जिनपूजनं विवेकः सत्यं शौचं सुपाचदानञ्च ।
 महिमक्रीडागारः शृङ्गारः आवकत्वस्य ॥ इत्यादि ।

End. शूनः कुक्कुटमार्जारान् ये पोषन्ति दिने दिने ।
 तेषां पापेन लिप्येऽहं यद्रहस्या + + + ॥
 वेदाः प्रमाणं स्मृतयः प्रमाणं धर्मार्थयुक्तं वचनं प्रमाणम् ।
 नैतत् त्रयं यस्य भवेत् प्रमाणं कस्तस्य कुर्याद्रचनं प्रमाणम् ॥

Colophon. इति श्रीविविधोक्तसूक्तिमुक्तावली सम्पूर्णा । संवत् १८६४ ।
 विषयः । विविधविषयकस्तोत्रसङ्ग्रहः ।

No. 2911. सुबोधिनी । Substance, country-made paper, 12 × 3½ inches. Folia, 152. Lines, 13 on a page. Extent, 4,907 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Ráya Dhanapat Siñh, Bahádur. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Subodhiní. A commentary on Rámachandra Áśramas Siddhánta-chandriká—a treatise on grammar. By Sadánanda Gaṇi.

Beginning. पुराणपुरुषं ध्यात्वा नत्वा चार्चतनायकं ।
 सिद्धान्तचन्द्रिकाष्टतिं चर्क्षरीमितरामहं ॥
 विश्वारत्नपयोनिधौ खरतराम्नाथे जगत्पूज्यके
 ओभट्टारकसम्पदो गुणगणैः सुत्यां घर + + + ।
 पूज्यः श्रीजिनभक्तिस्वरिरधिपो वर्षर्षिं विश्वानिधिः
 सोऽयं शीतकरायते च यशसा सूरायते तेजसा ॥

श्रीकीर्तिरत्नसूर्याङ्को यतीन्द्रोऽभूत्तरां ततः ।

श्रीमत्सुमतिरङ्गाख्यः पाठकप्रवरस्ततः ॥

श्रीपाठकाः श्रीशुभलाभसंज्ञका जगत्प्रभावा विलसत्प्रतिज्ञाः ।

तच्छिष्यवर्याः कृतिराजिधूर्याः श्रीपाठकाः पाठकवारणेन्द्राः ॥

— — — — —

तेषां हितेषां (हितैषी) विनयप्रधानोऽनवद्यविद्याभ्यसनेकतानः ।

प्राज्ञः सदानन्दगणिः सुशिष्यः सुबोधिनीं संविदधाति वृत्तिं ॥

तत्र ग्रन्थादौ ग्रन्थमध्ये ग्रन्थान्ते च मङ्गलमाचरणोयमिति शिष्टाचारः । इत्यादि ।

End.

इति तद्धितप्रक्रिया ।

श्रीमत्पाठकवर्यभक्तिविनयाविख्यातकीर्त्तिप्रभा

राजेन्द्रैः परिपूजिताः सुकृतिनः पुष्पावषाग्देवताः ।

मन्तारो जगतां पतिं गुणगणैर्विभ्राजमानाः सन्त-

संवेगादियुजो जयन्तु सततं षट्शतविद्याविदः ॥

तेषां शिष्यः सदानन्दस्तदनुग्रहभूषितः ।

सिद्धान्तचन्द्रिकावृत्तिं पूर्वार्धेऽचर्करीदिमां ॥

Colophon. इति श्रीसिद्धान्तचन्द्रिकायाख्यायां पठितप्रवरश्रीसदानन्दगणिकृतायां सुबोधिनीं पूर्वार्धं समाप्तं ॥

विषयः । रामचन्द्रायमविरचितायाः सिद्धान्तचन्द्रिकायाः पूर्वार्धस्य व्याख्यानम् ।

No. 2912. पिङ्गलसारः, टीकासहितः। Substance, country-made paper, 12 × 3 inches. Folia, 6. Lines, 10 on a page. Extent, 124 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajjimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Babādur. Appearance, fresh. Text, verse; commentary, prose. Generally correct.

Piṅgala-sāra. The elements of versification. By Hariprasāda. Attached to the text is an anonymous gloss.

Beginning. टीकायाः,—गोकुलवधूमखाम्बुजविकाशमार्त्तण्डमण्डलं किमपि ।

अतिकठिनं मम मानसमुद्दयाद्रिमिव प्रकाशयतु ॥

आदौ मात्रावर्षप्रसारज्ञानार्थं मात्राप्रसारं व्युत्पादयति द्वाभ्यां षट्पञ्चेति ।

मूलस्य,—षट्पञ्चचतुस्त्रिंशतिप्रमिताष्टडडणपञ्चगणमात्राः ।
 विश्वेवसुपञ्चाग्निद्राविति भेदाः क्रमेण विस्तारे ॥
 दद्याल्लघुमाद्यगुरोरधस्ततः सदृशमग्रतः पंक्त्या ।
 शेषकलाः पद्यादपि गुरुमेव च वर्णविस्तारे ॥

End. मूलस्य,—प्रस्तारज्ञानार्थं कौतुकहेतोश्च निखिलसुधियां ।
 मेरुपताकादीनां लक्षणमुक्तं समासेन ॥

इति नष्टोद्दिष्टलक्षणम् ।

इति पिङ्गलसारः समाप्तः ।

टीकायाः,—नष्टोद्दिष्टादीनां हेतुमाह प्रस्तारेति ।

गङ्गेश्वरुपादाञ्जमकरन्दप्रसादतः ।

सारोद्धारः कृतोऽनेन प्रीयतां परमेश्वरः ॥

Colophon. इति हरिप्रसादोद्गीते पिङ्गलसारे नष्टोद्दिष्टादिलक्षणम् ।

विषयः । मात्रोद्दिष्टप्रकारकथनं । मात्रानष्टप्रकारकथनं । वर्णोद्दिष्टप्रकारकथनं । वर्णन-
 टप्रकारकथनं । वर्णमेरुप्रकारकथनं । वर्णपताकाप्रकारकथनं । मात्रामेरुप्रकारकथनं । मात्रा-
 पताकाप्रकारकथनं । वर्णमर्कटौप्रकारकथनं । मात्रामर्कटौप्रकारकथनं । नष्टोद्दिष्टादिहेतु-
 कथनञ्च ।

No. 2913. **न्यायप्रदीपः** | Substance, country-made paper, 13 × 4 inches.
 Folia, 14. Lines, 7 on a page. Extent, 307 ślokas. Character, Nāgāra.
 Date, ? Place of deposit, Ajjimganj, Paṇḍit S'yāmalāla Duve. Appearance,
 new. Prose. Generally correct.

Nyāyapradīpa. An exposition of the Nyāya categories. By
 Gopīkānta.

Beginning. नत्वा श्रीविश्वनाथं विरचयति सतां सम्प्रदे न्यायदीपं

सत्तकेश्वरयुक्तं श्रुतिविमुखजनध्वान्तविध्वंसदत्तं ।

गोपीकान्तो नितान्तं विबुध्रगणसभाभाजने भाममानं

सत्सिद्धान्ताच्छ्रद्धौ + + कलित + + विदाकज्जलावर्जितञ्च ॥

इदं निर्व्विघ्नपरिसमाप्तिमद्दिग्ध क्रियमाणस्य सङ्गलस्य समाप्तिं प्रति कारणत्वमिति नैया-

यिकाः, तत्र नैयायिकानामथमाशयः । यथा दण्डेन घटो जन्यते, यथा अग्निसंयोगेन रूपान्तरं जन्यते तथा मङ्गलेन समाप्तिर्जन्यते—इति । तदपरे न सद्दन्ते । मङ्गलस्य कारणत्वे प्रमाणाभावात् इत्यादि ।

End.

प्राचीनयन्यसन्दर्भमतानुमतयुक्तिभिः ।
 समृते न्यायदीपे तु प्रीतिरातन्यतां बधे ॥
 नैयायिकमणिः कोऽपि गोपीकान्तपरान्तकः ।
 तदीयन्यायदीपोऽयं परिपूर्णा विराजते ॥
 विद्वद्ब्रह्मविवादवर्द्धितमना मेधालयो मौलिना
 लीलालालितनौलकण्डललिताङ्घ्रिद्वन्द्वपङ्केरुचः ।
 श्रीमद्भ्याञ्जिकवंशरत्नमुदितश्रीवेषौदत्तात्मजो
 गोपीकान्त इतीरितप्रकटितः सन्नायदीपोऽधुना ॥
 बालानुजप्रेमनिविष्टचेतसा कृतं मया थक्तुतुकाच्च किञ्चित् ।
 इदं ह्यस्त्रयाविषयस्य नेचितं सुचेतनैश्चेतसि भावनीयं ॥

Colophon. इति श्रीगोपीकान्तविरचितन्यायप्रदीपः समाप्ततामगम् ॥

विषयः । मङ्गलवादः । तत्र शिष्टाचारस्वरूपादिविवेचनम् । वृत्तिलादिस्वरूपनिरूपणं । पदार्थलक्षणकथनं । भावाभावभेदेन तस्य द्वैविध्यनिरूपणं । तत्र द्रव्यलक्षणादिकथनं । चित्त्वादिनवलक्षणादिनिरूपणं । इन्द्रियादिलक्षणकथनं । प्रत्यभिज्ञालक्षणं । जीवेश्वरयोः लक्षणादिनिरूपणं । अञ्कारस्य द्रव्यत्ववादनिरसनं । अथ चतुर्विंशतिविधगुणपदार्थविवेचनं । तत्र सामान्यतो गुणलक्षणादिकथनं । समवायि-असमवायि-निमित्तकारणस्वरूपादिकथनं । अथ संयोगादिस्वरूपकथनपूर्वकमवान्तरभेदकथनं । स्मृत्यनुभवयोः स्वरूपादिकथनं । प्रमाणलक्षणादिकथनं । क्रमेण प्रत्यक्षानुमानोपमानशब्दलक्षणादिनिरूपणं । धर्माधर्मादिलक्षणकथनञ्च ।

No. 2914. बलिनरेन्द्राख्यानकम् । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 96. Lines, 7 on a page. Extent, 1,870 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajinganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādūr. Appearance, fresh. Prose and verse. Very incorrect. Sanskrit.

Balinarendrākhyanaka. An allegorical tale on the wars between good and evil : the good is the Jain religion. Anonymous.

Beginning. अस्तीह जम्बूद्वीपे मेरेः पश्चिमायां दिशि गम्बिलावती नाम विजयः । तत्र च निवासः सर्वसम्पदां, निलयो निःशेषविलासानां, यदहं समस्तसद्भावद्वाराणाम्, अना

स्यदमशेषपापप्याराणां, धाम धर्मकर्मणां, बलधितं प्रांशुप्राकारेण, दुर्गीकृतमतिगभीरप-
रिखया, समस्त्रार्थनिकेतनम्, अतिविस्तीर्णमवनीवनितायास्त्रिलोकभूतं विजयपुरं नाम
नगरं । तत्र चाराध्यः पार्थिवसहस्राणां, प्रथमः सत्त्ववताम्, अग्नेसरो विक्रमिणां, पाचं सम-
पसस्यदां — इत्यादि ।

End. निःशेषचारित्रधर्मसैन्यं सर्वप्रकर्षवतीमुन्नतिं नीत्वा समस्तसंसारदुःखप्रपञ्च-
विप्ररुक्तः सर्वशरीरकर्मसंबन्धं हित्वा सञ्जातो निवृत्ति + + परमेश्वरो बलिमहानरेन्द्रर्षि
केवली ॥

Colophon. इति बलिनरेन्द्राख्यानकं सम्पूर्णम् ।

विषयः । विजयपुराधिनाथस्य चन्द्रमौलेः भुवनभानुनाम्ना यतिवरेण सह संवादेन
(रूपकतया) मोहराजस्य तथा धर्मसैन्यनायकस्य चारित्रधर्मनामधेयस्य राज्ञ उपाख्यान-
कथनं । तत्र तथोर्जयपराजयविवरणकथनमुखेन बलिराजाय केवलिनो भगवतो जैनधर्मत-
त्त्वकीर्तनवृत्तान्तकथनं । अथ बलिनरेन्द्रस्य केवलिनः सकाशात् जैनधर्मदीक्षाग्रहणादिवृत्ता-
न्तकीर्तनम् ।

No. 2915. अध्यात्मचन्द्रिका । Substance, country-made paper, 13 ×
4 inches. Folia, 64. Lines, 8 on a page. Extent, 1,323 ślokas. Character,
Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Paṇḍit Śyāmalāla Duve.
Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

Adhyātma-chandrikā. A dissertation on the Vedāntic doctrine
of Non-duality. By Advaitānanda Paramahaṅsa Parivrājakāchārya.

Beginning. प्रणम्य परमात्मानं सच्चिदानन्दमय्यम् ।

सुधियां सुखबोधाय क्रियतेऽध्यात्मचन्द्रिका ॥

अथ आत्मा वारे श्रोतव्यो मन्तव्यो निदिध्यासितव्यश्चेति श्रवणात् आत्मनः श्रवणमनननि-
दिध्यासनानि विधेयानि इत्यगम्यस्य । इत्यादि ।

End. अत एव अभ्यर्हितत्वेन मोक्षसाधनतया तत्त्वज्ञानमेव समधिगम्यमिति शि-
वम् ।

Colophon. इति परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीमदद्वैतानन्दविरचिताध्यात्मचन्द्रिका
परिपूर्णा ।

विषयः । अथणमननादिविधिविवेचनं । विधिस्वरूपादिचिन्तनं । तत्र वाचस्पति-विवरणकारादीनां मतभेदकथनं । प्रमाणलक्षणतद्भेदादिकथनं । प्रस्थानानन्तरनिरुक्तप्रमाणलक्षणानि निरसनं । आत्मलक्षणदिकथनं । जीवस्य ब्रह्मप्रतिबिम्बत्वनिरूपणं । परिमाणवादखण्डनमुखेन विवर्तवादसंस्थापनं । जीवस्य औपाधिक एव बन्ध इति निरूपणं । मायाविद्यादिस्वरूपकथनं । अकारोपादिनिरूपणं । ब्रह्मणो निर्विशेषत्वादिनिरूपणं । अत्र सांख्य-नेत्यादिकादिमतखण्डनं । तुरीयहिरण्यगर्भादिचतुर्व्यूहानिरूपणं । अपवर्गस्वरूपादिकथनं । तत्त्वज्ञानादिनिरूपणञ्च ।

No. 2916 दीधितिटीपनी । Substance, country-made paper, 13 × 3 inches. Folia, 260. Lines, 7 on a page. Extent, 7,962 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Zilá Vírabhúma, Tháná Duvarájapura, S'ríkaṅṭhapura, S'áradaśprasáda Bhaṭṭáchárya. Appearance, old. Prose. Correct.

Dídhiti-típpaní. A gloss on Raghunátha S'íromaṇi's *Dídhiti*, a commentary on the *Anumána-khaṇḍa*, of Gaṅgeśa's *Chintámaṇi*. By Siddhántavágis'a Mahámahopádhya. (*Vide* Vol. I.)

Beginning. (१प्रथमपत्रं नास्ति ।) तथैवार्थपरौचापूर्वकमेव प्रत्येकनिरूपितसामानाधिकरणविवक्षणे मूलोक्ताप्रसिद्धाभावात् । इत्यादि ।

End. नीलविशिष्टधूमोऽपि विशेषत्वस्य उपाधिसत्त्वेन निरुपाधित्वसाधनव्यापकत्वादिति विशेषपर्यन्तस्य प्रामाणिकत्वात् तदुपचितं ।

Colophon. इति महामहोपाध्यायसिद्धान्तवाग्रीशकृतदीधितिटीपनी समाप्ता ।

विषयः । रघुनाथशिरोमणिशतानुमानखण्डदीधितिनामकटीकाया व्याख्यानं ।

No. 2917. ब्रह्मवैवर्तपुराणं, श्रीकृष्णजन्मखण्डः । Substance, palm-leaf, 22 × 2 inches. Folia, 368. Lines, 8 on a page. Extent, 7,570 ślokas. Character, Bengali. Date, S. 1654. Place of deposit, Zilá Vírabhúma, Tháná Duvarájapura, S'ríkaṅṭhapura, Tárakanátha Bhaṭṭáchárya. Appearance, old. Verse. Correct.

Brahma-vaivartta-purāṇa. The Purāṇa is divided into four parts, of which the last, entitled *Kṛishṇajánma-khaṇḍa* is comprised in the MS. under notice. The text bears date S'aka 1654, and is consequently two hundred and fifty-two years old. It is also remarkably correct. It extends to 132 chapters, and abstracts of the contents of these are given below in Sanskrit.

Beginning. श्रुतं प्रथमतो ब्रह्मन् ब्रह्मखण्डं मनोहरं ।
 ब्रह्मणी वदनाभोजात् परमाद्भुतमेव च ॥
 ततस्त्वद्ददनात् तूर्णं समागत्य तवान्तिकं ।
 श्रुतं प्रकृतिखण्डञ्च सुधाखण्डात् परं वरं ॥
 ततो गणपतेः खण्डमखण्डभवखण्डनं ।
 न मे द्रष्टुं मनो लोके विशिष्टं श्रोतुमिच्छति ॥
 श्रीकृष्णजन्मखण्डञ्च जन्मादिखण्डनं नृणां ।
 प्रदीपं सर्वतत्त्वानां कर्मघ्नं हरिभक्तिदं ॥
 सद्यो वैराग्यजननं भववासनिहन्तनं ।
 कारणं मुक्तिवैजानां भवाञ्चितारणं परं ॥
 कर्मापभोगरोगाणां खण्डने च रसायनं ।
 श्रीकृष्णचरणाभोजप्राप्तिषोपानकारणं ॥

End.

नमो देव्यै सरस्वत्यै पुराणगुरवे नमः ।
 सर्वविघ्नविनाशिन्यै दुर्गादेव्यै नमो नमः ॥
 दृष्ट्याकं पादपद्मानि दृष्ट्वा पुण्यानि शौनक ।
 अथ सिद्धाश्रमं यामि यच्च देवो गणेश्वरः ॥

Colophon. इति ब्रह्मवेवर्षे महापुराणे श्रीकृष्णजन्मखण्डे सूतशौनकसंवादे द्वाविंश-
 दधिकशतकोऽध्यायः । समाप्तमिदं । इति शकाब्दाः । १९५४ ।

विषयः । १, २, ३, ४ अध्याये, — नारायणनारदसंवादेन विष्णुवैष्णवयोः गुणप्रशंसा-
 कीर्तनं । नवधाभक्तिलक्षणरूपणं । भक्तलक्षणं । गोप्तिके श्रीदान्ना समं राधायाः कलहवर्णनं ।
 'गोपिका भवेति' राधिकां प्रति श्रीदान्नः शापदानं । विरजाजन्मकथनं । श्रीकृष्णस्य कर्-
 णविलापेन विरजासलिलात् राधाया आविर्भावकथनं । विरजागर्भे सप्तपुत्रोत्पत्तिकथनं ।
 तस्याः शापेन तेषां लवणेक्षुसुरादिसप्तसमुद्ररूपप्राप्तिकथनं । विरजाकृष्णयोः विलासादिकं
 निगम्य राधाया क्रोधमन्दिरादिगमनविवरणं । पुनः राधाश्रीदान्नोरन्योन्यं शापदानदत्तान्त-
 कथनं ।

५, ६, ७, ८, ९, अ— पापभारपीडितायाः पृथिव्या ब्रह्मसमीपगमनादिविवरणं । यन्त्र-मङ्ग-
 लकुम्भ-शिवलिङ्ग-दुःक्षुम-सधु-चन्दन-कसूरी-स्फटिक-मणि-रुद्राक्ष-कुशमूल-शङ्ख-तुलसी-जल-
 प्रदीप-नेत्रेद्य-यज्ञसूत्र-दर्पण-श्वेतचामर-गौराचना-मुक्ता-वस्त्रि-कर्पूर-रजत-काञ्चन-गव्यादीनां
 मृत्तिकायां स्थापने दोषकथनं । गोलोकवर्णनं । शिवब्रह्मादिकृतहरिसौचं । श्रीकृष्णाज्ञया
 गोपादीनां गोकुलं जन्मपदचरणं । सुवल्लभतायाः कलावत्याः गर्भे राधाया जन्मप्रहणादिकथनं ।
 श्रीकृष्णशरीरे चतुर्भुजनारायणस्य प्रवेशादिकथनं । देवानां श्रीकृष्णपरिजनरूपेण पृथिव्यां

जन्मादिकथनं । वसुदेवादीनां जन्मादिकथनं । अष्टम्यामईचन्द्रोदये श्रीकृष्णस्य जन्मादिक-
थनं । वसुदेवकृतश्रीकृष्णस्तोत्रं । जन्माष्टमौत्रत-पूजोपवामनिरूपणादिकं ।

१०, ११, १२, १३, अ,—शूकर-वामन-कल्कि-बुध-मौन-कपिलावताराणां श्रीकृष्णां
शकलालकथनं । ऋषिंह-रामयोः पूर्णत्वकीर्तनं । श्रीकृष्णस्य तु पूर्णतमत्वकथनं । यशोदान-
न्दयोस्तपस्यादिवर्णनं । नन्दोत्पववर्णनं । पूतनावधविवरणं । बलितनया रत्नमालैव पूतना
वभूवेतिकथनं । ढणावर्त्तवधकथनं । दुर्व्यामःशापात्याख्यदेशाधिपस्य सहस्राक्षवृषतेः ढणा-
वर्त्तरूपेण जन्मग्रहणकथनं । शकटभञ्जनकथनं । शकटभञ्जनकवचकथनं । यशोदायाः जन्मा-
दिकथनं । श्रीकृष्णस्य अन्नप्राशनं । गर्गण युगभेदे श्रीकृष्णस्य वर्णभेदकथनं । रामकृष्णयोः नाम-
करणं । राधाष्टमीकथनं । सामवेदोक्ताराधाशब्दव्युत्पत्तिः । गर्गकृतकृष्णस्तोत्रं ।

१४, १५, १६, अ,—श्रीकृष्णस्य नवनीतचौर्यादिकथनं । यमलार्जुनभञ्जनविवरणं ।
देवलशापेन नल्लक्ष्मणस्य गोकुले दत्तभावप्राप्तिकथनं । रक्षायाः सुचन्द्रनामकवृषतेः कन्यात्वेन-
जन्मकथनं । तथा सह जनमेजयस्य विवाहादिकीर्तनं । एकदा कुजभट्टिकाकुले देशे
राधाकृष्णयोः परस्परं संदर्शनकथनं । ब्रह्मकृतराधिकास्तवनं । ब्रह्मसम्पादितराधाकृष्णपरि-
णयवर्णनं । वकासुरवधकथनं । प्रलम्बासुरवधकथनं । केशिनाशनकथनं । गन्धवाहसुतानां
पार्वतीभरसिजातानां सरसिजानामपहरणेन वकप्रलम्बकेशिरूपदानवभावप्राप्तिकथनं ।

१७, १८, अ,—पार्वतीकृतत्रैमामिकव्रतस्य विधानादिकथनं । नन्दादीनां वृन्दावना-
धिवासकथनं । कलावती-रत्नमाला-मेनकानां पितृणां मानसकन्यात्वकथनं । रत्नमालादुहि-
तुरयानिजायाः सौतायाः रामपत्न्यात्वकथनं । सुचन्द्रस्य तपस्यादिवर्णनं । कलावत्या सह दृष-
भानाः विवाहवृत्तान्तकीर्तनं । वृन्दावनशोभादिवर्णनं । वृन्दायाः तपस्यादिवर्णनं । राधाया
रामेश्वरी-रामवामिनौप्रभृतिषोडशनामकथनं । एषां व्युत्पत्तिकथनञ्च । अन्नभिक्षा । द्विजपत्नी-
कृतस्तोत्रं । अङ्गिरसः शापेन वक्रैः सर्वभक्षकत्वकथनं । विप्रपत्नीभोक्षणं । तासां पूर्वशापवृत्ता-
न्तकीर्तनञ्च ।

१९, २०, २१, २२, २३, २४, अ,—कालियदमनकथनं । नागपत्नीकृतश्रीकृष्णस्तोत्रं ।
कालियकृतश्रीकृष्णस्तोत्रं । नागानां गण्डार्चनकथनं । गण्डं प्रति सौभरः शापदानविवरणं ।
दावाग्निभोक्षणकथनं । ब्रह्मकृतगोवत्सहरणं तत्कृतश्रीकृष्णस्तोत्रं । इन्द्रयागनिवारणं । ब्राह्मण-
मातात्म्यं । गोवर्द्धनपूजनं । नन्दकृतशक्रस्तोत्रं । शक्रकृतकृष्णस्तोत्रं । नन्दकृतकृष्णस्तोत्रं । धेनु-
कवधादिकथनं । तत्कृतकृष्णस्तोत्रं । तिलोत्तमाबलिपुत्रसाहचिकथयोः ब्रह्मशापकथनं । स्त्रीच-
रित्रकथनं । श्रीर्व्यदुहित्रा कन्दल्या सह दुर्व्याससो विवाहवर्णनं । तालभक्षणप्रसङ्गेन बलिपु-
त्रभोक्षणकथनं ।

२५, २६, २७, २८, २९, ३० अ,—कन्दलीविरहकातरस्य श्रीर्व्यस्य दुर्व्याससं प्रति शाप-
दानकथनं । अश्वरीषोपाख्यानं । तेन सह दुर्व्याससः संवादेन एकादशौत्रतपारणादिविधि-

कौशेनं । सुदर्शनचक्रदर्शनेन भीतस्य दुर्व्यासस्य विष्णुलोकादिगमनविवरणं । तत्कृतनारायणस्त्रीचराजकथनं । गोपकन्याकृतं सर्व्वमङ्गलस्त्रीचं । हरिवासरविधानं । गोपकन्याकृतगौरीस्त्रीचं । गौरीव्रतविधानादिकं । गोपिकावस्त्रहरणकथनं । राधाकृतश्रीकृष्णस्त्रीचं । गौरीव्रतकथा । एकदा मधुनिशायां गोपीनां श्रीकृष्णाभिसारवर्णनं । रामलीलावर्णनं । जलक्रीडावर्णनं । तत्र कृष्णेन सह अष्टावक्रमुनेः संवादः । तत्कृतकृष्णस्त्रीचं । श्रीकृष्णसमीपे मुनेः प्राणत्यागकथनं । सनक-सनन्दादीनामुत्पत्तिकथनं । अक्षितपुत्रस्य अष्टावक्रस्य शिवांशत्वकथनं । रत्नासमीपे देवलस्य वेदसारकथनं ।

२१, २२, २३, २४, २५, २६ अ,— ब्रह्माणं प्रति पुंस्यत्याः शापवृत्तान्तकथनं । रत्नया सह मोहिन्याः संवादेन स्त्रीणां मादनभावगोपनादिकर्तव्यताकथनं । मोहिनीकृतकामस्त्रीचं । विधात्रा सह तस्याः संवादः । नारायणसमीपे चतुर्मुख-दशमुख-शतमुखब्रह्मादीनां आगमनकथनं । चतुर्मुखब्रह्मदर्पभङ्गकथनं । नारायणस्य पुरतः शङ्करकृतगीतश्रवणेन देवानां द्रवीभावकथनं । तेन सुरनिम्नगाया उत्पत्तिकथनं । विधातुः सरस्वतीप्रसङ्गकथनं । कामं दृष्ट्वा ब्रह्मणः तस्मै पञ्चवाणदानकथनं । अस्त्रपरीक्षार्थं मदनस्य ब्रह्मणि वाणत्यागकथनं । गुरुपत्नीदीनां मातृत्वकथनं । मातृगर्भेषु कन्यायाः प्रवेशकथनं । कन्यादाह-अन्नदाहप्रभृतीनां पितृत्वकथनं । ब्रह्मणो दर्पभङ्गकारणकथनं । यस्य मूर्द्ध्नि हस्तं दास्यासि स भस्मीभविष्यतीति वरं याचमानाय हृकदानवाय शिवस्य वरदानकथनं । तद्भयात् शिवस्य पलायनादिवर्णनं । त्रिपरासुरनाशनं । कपर्दिनो दर्पभङ्गकथनं । कथं शङ्करः विभूतिगात्रः; पञ्चवक्त्रः, त्रिलोचनः, दिगम्बरः, जटाधारी, वृषवाहनः, इत्यादीनां कारणकथनं ।

२७, २८, २९, ४०, ४१, ४२, ४३ अ,— शिवनिम्न्यादिशापकथनं । विष्णोर्निवेदिता-ग्नेन देवतापितृप्रभृतीनां यजनकर्तव्यतानिरूपणं । विष्णुनैवेद्यमलब्धा रुषायाः पार्वत्याः कटाक्षपातेन शिवस्य नीलकण्ठत्वकथनं । शिवकृतपार्वतीस्त्रीचं । मदनदाहरतिविलापादिकथनं । पार्वत्या दर्पमोचनकथनं । अनरण्यस्य वृषतेरुपाख्यानं । तस्य पिप्लादाय स्वकन्यापद्मादानकथनं । धर्मं प्रति पद्मायाः शापदानकथनं । सतीदेहत्यागकथनं । शिवविलापादिवर्णनं । अस्ताचलगुहास्थवटमूलस्थितेन तेन सह विष्ण्वादीनां संवादः । शिवकृतप्रकृतिस्त्रीचं । शिवशोकापनेदानं ।

४४, ४५, ४६, ४७, ४८, ४९, ५० अ,— हिमालयकृतशिवस्त्रीचं । हिमालयनगरीवर्णनं । पार्वतीसम्प्रदानं । शिवेन मार्द्धं लक्ष्मीसरस्वतीप्रभृतीनां रक्षकथनं । कामोत्पत्तिकथनं । वासरट्टहयोभादिवर्णनं । कैलासे देवानां भोजनादिवर्णनं । पुनः पार्वतीपरमेश्वरयोः हिमालयगट्टहागमनकथनं । रविकामयोः विलासादिकथनं । विलसतोः शिवाशिवयोः भारेण पौडितायाः श्रिय्याः कम्पनादिकथनं । सर्व्वमङ्गलवर्णनं । सूर्य्यस्य दर्पभङ्गकथनं । इन्द्रस्य दर्पभङ्गकथनं । अहल्याहरणवृत्तान्तादिकथनं । वृत्रवधकथनं । ब्रह्मइत्याभयेन शक्रस्य मानससरोवर-

गनमकथनं । नङ्गस्य शचीप्रार्थना । वृहस्पतेः इन्द्रानयनार्थं मानसप्रयाणं । राधाकवचधारणेन इन्द्रस्य ब्रह्महत्यापापमोचनं । प्रत्येकमिन्द्रपातेन हृदयस्यलौकिकपतनं मे भविष्यति किञ्च मया अन्त्यायुस्तथा दारग्रहण-गृहनिर्माणादिकं न कृतमिति शक्रसमीपे लोमसमुनेः स्वात्मपरिचयदानं । वक्रिदर्पनाशनं । दुर्वाससा दर्पनाशनं ।

५१, ५२, ५३, ५४, ५५, ५६, ५७, ५८ अ,—धन्वन्नरिशिष्यस्य मन्त्रेण तत्तर्कं पराभूय-मणिग्रहणकथनं । मनसाया सद् धन्वन्नरेः मन्त्रयुद्धकथनं । धन्वन्नरेः दर्पमोचनं । तत्कृतमन-सास्तीचं । राधामाधवयोः सम्भोगवर्णनं । राधाकृष्णगौरीशेत्यादौ कृष्णराधाहरगौरीत्यादिकथ-नादौ दोषकथनं । पुनः रासक्रीडावर्णनं । कंसस्य धनुर्भजे श्रीकृष्णादीनां मथुरागमनादिकथनं । तत्र कंसबध-कुञ्जानुग्रह-मालाकारसंवादादिकथनं । द्वारकालीलोककथनं । पञ्चाशदुत्तरशतवत्सुरं यावत् श्रीकृष्णस्य प्रथिव्यामवस्थितिकथनं । श्रीकृष्णसाक्षात्कारकथनं । महाविष्णोर्दर्पमोचनं । स-र्व्वेषां देवानां दर्पभङ्गकथनं । लक्ष्मीस्तीचं । पतिव्रताधर्मनिरूपणं । लक्ष्माः वैराग्यमोचनकथनं । प्रथिव्या दर्पमोचनं । गङ्गाया दर्पमोचनं । मनसाया दर्पमोचनं । राधाया दर्पमोचनं ।

५९, ६०, ६१, ६२, ६३, ६४, ६५, ६६ अ,—इन्द्रस्य दर्पमोचनं । शच्या सद् तत्कामुकस्य नङ्गस्य संवादः । क्षत्रियादीनां ब्राह्मणीहरणे पापकथनं । एकादशौमाहात्म्यं । स्त्रीणां रजो-योगे प्रथमद्वितीयतृतीयदिनेषु गमने प्रत्येकं पापनिरूपणं । गुरुसमूहनिरूपणं । शचीकृतगौ-ष्यतिस्तीचं । शिविकावचनार्थं सप्तर्षीन् प्रार्थयमानस्य नङ्गस्य दुर्वासःशपेन अजगरत्व-प्राप्तिविवरणं । पुनः विस्तरतो वासवस्य अहत्याहरणवृत्तान्तकौर्त्सनं । संचेपेण रामायणकथा-कौर्त्सनं । पुनः विस्तरेण कंसबधकथनं । तत्र कंसस्य अद्भुतदुःस्वप्नवर्णनं । कंसस्य धनुर्भङ्गवर्णनं । अक्रूरप्रेषणकथनं । कृष्णस्य पुरतो राधाया दुःस्वप्नवर्णनं । राधायाः शोकापनोदनकथनं । श्रीकृष्णस्य तत्पुरतः आध्यात्मिकयोगकथनं ।

६७, ६८, ६९, ७०, ७१, ७२, ७३, ७४, ७५ अध्याये,—रासलीलायै राधायाः वेशविन्या-सादिकं विधाय सुप्तस्य श्रीकृष्णस्य समीपे उपस्थितानां शिवब्रह्मपञ्चतीनां देवानां तत्स्वप्न-कौर्त्सनं । तत्र गद्येन ब्रह्मकृतस्तीचं । दाम्पत्यप्रेमस्वरूपकथनं । कृष्णस्य मथुरागमनकथनं । अक्रूरकृतकृष्णस्तीचं । गोपीविजयकथनं । श्रीकृष्णस्य याचामङ्गलवर्णनं । तेन सद् कुञ्जायाः संवा-दः । मालाकारस्य संवादः । रजकस्य संवादः । कुञ्जया सार्द्धं कृष्णस्य विलासवर्णनं । पुनः कंसस्य दुःस्वप्नवर्णनं । कंसबधवर्णनं । श्रीकृष्णस्य नन्दसमीपे तत्तज्ज्ञानकारणकौर्त्सनं । नन्दादि-शोकापनोदनकौर्त्सनं ।

७६, ७७, ७८, ७९, ८०, ८१, ८२, ८३, ८४, ८५, ८६, अ, - चन्द्रसूर्ययोगकथनं । ग्रह-णकथनं । ताराहरणवृत्तान्तकौर्त्सनं । ताराया दुःस्वप्नदर्शनकथनं । चतुर्णां आश्रमानां धर्मकथनं । वर्षधर्मनिरूपणं । विधवाधर्मनिरूपणं । पतिव्रताधर्मनिरूपणं । गृह्णीणां धर्मनिरूपणं । कर्मविपाकनिरूपणं । केदारकन्याप्रस्तावः । श्रीकृष्णसन्निधौ मुनीनामागमन-

कथनं । विस्तरेण त्रिपुरासुरवधवृत्तान्तकौत्सनं । महादेवकृतदुर्गास्तोत्रकथनं । युगधर्मनिरूपणं । उडवस्य गोकुलगमनविवरणं । उडवकृतराधिकास्तोत्रं ।

८७, ८८, ८९, ९०, ९१, ९२, ९३, ९४, ९५, ९६, ९७ अ,—राधिकाया विलापवर्णनं । गोपीनां आक्षेपादिवर्णनं । भारतवर्षे वाणिज्यस्य आधिक्यकथनपूर्वकं अत्र तदुद्गतिकथनं । कलावत्यादीनां पूर्वजन्मवृत्तान्तकौत्सनं । तुलस्या सह उडवस्य संवादः । पुनरध्यायद्वयेन राधायाः मूर्च्छादिवोधनकथनं । राधायाः संसारगतिवैचित्र्यकथनं । परमाखादिसृष्टिकथनं । काल-मङ्गल-दिवा-रात्रि-तिथि-माम-नक्षत्रादिनिरूपणं । युगपरिमाणादिनिरूपणं । राधया मथुरायां उडवप्रेरणविवरणं । खड्गारवने बलदेवेन सह उडवस्य संवादकथनं । श्रीकृष्णसमीपे उडवस्य वृन्दावनवृत्तान्तकथनं ।

९८, ९९, १००, १०१, १०२, १०३, १०४, १०५, १०६, अ,—रामकृष्णयोरुपनयनवृत्तान्तकौत्सनं । तत्र पानिन्यादीनां मुनीनां वसुदेवाश्रमागमनकथनं । वसुदेवकृतदेवगणस्तोत्रं । शिवब्रह्मादिकृतश्रीकृष्णस्तोत्रं । सान्दीपनिमुनेः गृहं गत्वा श्रीकृष्णस्य विद्याध्ययनादिकथनं । सान्दीपनिपलौकतश्रीकृष्णस्तोत्रं । श्रीकृष्णेन सह विश्वकर्माणः संवादः । द्वारकानिर्माणकथनं । तत्र उद्यानादौ वृक्षादिरोपणप्रक्रियाकथनं । देव-ऋषि-गोप-यादव पाण्डवादिभिः सार्द्धं श्रीकृष्णस्य द्वारकाप्रवेशवर्णनं । उग्रसेनस्य मथुरायामवस्थितिकथनं । रुक्मिणीविवाहप्रस्तावः । रुक्मिणीहरणं । भीष्मककृतश्रीकृष्णस्तोत्रं ।

१०७, १०८, १०९, ११०, १११, ११२, ११३, ११४, ११५, ११६, अ,—श्रीकृष्णाय रुक्मिणीसम्यदानकथनं । वामरगृहे दुर्गा-सरस्वती-शची-सावित्रीप्रभृतीनां श्रीकृष्णेन सह नर्मवर्णनं । श्रीकृष्णस्य मङ्गलपत्रिकावाचनञ्च । यशोदानन्दयोः श्रीकृष्णेन सह संवादकथनं । राधायगोदासंवादः । राधायाः हरिभक्तिमाहत्म्यादुपादेयत्वकथनं । कृष्णैकादशनामकथनं । तेषां निर्व्वचनकौत्सनं । राधाकृतस्वनामव्युत्तिकथनं । कन्दर्पस्य जन्मादिविवरणं । सम्वरेण सह तस्य युद्धादिवर्णनं । श्रीकृष्णस्य कालिन्दौसत्यभामादिपरिणयकथनं । नरकासुरवधकथनं । सर्वत्र कृष्णदर्शनेन विमग्धस्य दुर्व्वासमः श्रीकृष्णस्तवनं । शिवेन सह दुर्व्वासमः संवादः । श्रीकृष्णस्य हस्तिनापुरगमनविवरणं । तत्र राजसूयशिशुपालादिवधकथनं । शिशुपालकृतश्रीकृष्णस्तोत्रं । पारिजातहरण-पृथक्प्रतादिकथनं । सूर्य्यापामनेन शाम्बस्य कुष्ठरागशान्तिकथनं । उषायाः स्वप्नदर्शनादिविवरणं । उषाहरणं । वाणयुद्धकथनं । वाणसमीपे अतिरुद्धस्य गोप-गोपी-पाण्डव-द्रोपदीप्रभृतीनां पूर्ववृत्तान्तवर्णनं । रावणकृतच्छायासीताहरणकथनादिकं । स्कन्दानिरुद्धयोः युद्धवर्णनं । प्रमथनाथगणनाथयोः संवादः । (ब्रह्मवैवर्त्तियश्रीकृष्णजन्मखण्डस्य शेषांशविवरणं ।)

११७, ११८, ११९, १२०, १२१, १२२, १२३, १२४, अ,—शिवमणिभद्रयोः संवादकथनं । शिवगणेशकार्तिकानां पार्वत्या सह मन्त्रापः । तत्र बलेरागमनवृत्तान्तकथनं । बलि-

कृतश्रीकृष्णस्तीचं । विष्णुञ्चरशिवञ्चरयोः समरादिवर्णनं । वाणस्य अनिरुद्धाय उषासम्भ-
दानकथनं । वासुदेवाभिधानशृगालप्रेरितस्य विप्रस्य श्रीकृष्णसमीपे तत्प्रवृत्तिवर्णनं । शृगालेन
सह श्रीकृष्णस्य युद्धादिवर्णनं । वैकुण्ठद्वारपालस्य शृगालस्य मोचनकथनं । चन्द्रं प्रति तारायाः
शापवृत्तान्तकथनं । भाद्रशुक्लचतुर्थ्यां चन्द्रदर्शनादिनिषेधकथनं । मणिहरणवृत्तान्तकीर्तनं ।
वैशाखीपूर्णिमायां गणेशपूजनविधानादिकीर्तनं । तत्र ध्यानसोत्रादिकथनञ्च । राधादुर्गयोर-
भेदकथनं । शतवत्सरं विरहानुभवानन्तरं राधाकृष्णयोः पुनः अन्योन्यसंयोगकथनं । ब्रह्मे-
शयेपादिकृतराभिकास्तोत्रं । वसुदेवकृतराजसूययज्ञानुष्ठानकीर्तनं । कर्मसमाप्तानन्तरं दक्षि-
णाया अदाने उत्तरोत्तरं द्वैगुण्यादिकथनं ।

१२५, १२६, १२७, १२८, १२९, १३०, १३१, १३२, अ.—नन्दादीनां स्वस्थानगमनाय
श्रीकृष्णस्य आदेशकथनं । राधाकृष्णयोः विलासवर्णनं । राधायाः श्रीकृष्णमुद्दिश्य व्यङ्गोक्ति-
वर्णनं । राधासमीपे श्रीकृष्णेन तत्त्वज्ञानकथनं । तयोः निधुवनवर्णनं । राधायाः द्वारकादि-
दर्शनविवरणं । राधाकृष्णयोः पुनः वृन्दावनागमनकथनं । मङ्गोत्सववर्णनं । विसुरेण कली
मानवानामाचारव्यवहारादिकीर्तनं । राधायाः गोलोकगमनकथनं । श्रीकृष्णस्य पुरतः
ब्रह्मादीनां देवानां गङ्गादीनां नदीनाञ्च आगमनवृत्तान्तकीर्तनं । श्रीकृष्णदेहात् निर्गतस्य
चतुर्भुजपुरुषस्य लब्धा सह चौरादसागरगमनकथनं । न्याय-वैशेषिक-सांख्य-पातञ्जल-मीमांसा-
वेदान्तदर्शनानां प्रतिपाद्यः श्रीकृष्ण एवेति निरूपणं । पार्वत्या विष्णुमायात्वकथनं । श्रीकृ-
ष्णस्य गोलोकारोहणकथनं । नारदस्य पूर्वजन्मविवरणं । ततो ब्रह्मपुत्रत्वमधिगतेन तेन सह
स्वर्णद्वीप्या विवाहादिकथनं । भार्यापुत्रादिकं विहाय तपस्यायै प्रस्थितस्य नारदस्य योगेन देहं
परित्यजतः श्रीकृष्णचरणे लयकथनं । ब्रह्मवीर्यात् वक्त्रेभ्यस्तत्त्विकथनं । अनलात् स्वर्णात्यक्तिक-
थनं । सृष्टि-प्रकृति-गणेशजन्मखण्डानां सारसङ्ग्रहकीर्तनं । महापुराणलक्षणकीर्तनं । उपपु-
राणलक्षणं । अष्टादशमहापुराणकथनं । तेषां श्लोकसंख्यादिकीर्तनं । वाशिष्ठ-नारदादिप-
ञ्चविधपञ्चरात्रकथनं । ब्रह्मशिवप्रकृतादिपञ्चविधसंहिताकथनं । ब्रह्मवैवर्त्तपुराणागमन-
प्रकारकथनं । एतत्फलश्रुतिकीर्तनञ्च ।

No. 2918. भक्तिरत्नाकरः । Substance, country-made paper, 11 × 2½
inches. Folia, 132. Lines, 8—7 on a page. Extent, 3,168 ślokas. Char-
acter, Bengali. Date, Sk. 1695. Place of deposit, Zillá Vírabhúma, Gráma
Maṅgalaḍiḥi, Viṣṇunáráyaṇa Ṭhákura. Appearance, very old. Prose and
verse. Generally correct.

Bhakti-ratnākara. A treatise on the doctrine of faith, establish-
ing the authority of the Bhágavatapurāṇa, and proving the pre-eminence
of faith in Kṛiṣṇa as a means of salvation. By Gopáládasa. The work
was completed in the S'aka year 158.

Beginning. (प्रथमपत्रं नास्ति ।)

— — — — ब्रह्मवैवर्तमेव च ।
 लैङ्गमेव च वाराहं स्कान्दं वामनमेव हि ॥
 कौर्मं मातस्यं गारुडस्य ब्रह्माण्डाभिघमित्यपि ।
 एतान्येव पुराणानि निगदन्ति पुराविदः ॥

ततः अष्टादश उपपुराणानि च ब्रह्मवैवर्तमते,—

सानत्कुमारं नान्दस्य नारसिंहं तथैव च ।
 दीर्घाससं शैवधर्मं कापिलेयस्य मानवं ॥
 श्रीकृष्णं वारुणस्यैव वासिष्ठं शास्त्रमेव च ।
 कालीपुराणं माहेशं पाराशरस्य भार्गवं ॥
 मारीचस्य तथा सौरं ब्रह्माण्डाख्यं तथैव च ।
 एतान्युपपुराणानि निगदन्ति पुराविदः ।

अपरस्य दानसागरस्युत्थां अनिरुद्धमहाराजविचारणे,—पुराणतत्त्वं ।

न निरोधपुराणादावतो देवीपराणकं ।
 तस्मैल्लकेतनादीनां कृतं तद्भाविसंज्ञिनां (?) ॥ इत्यादि ।

End.

भूवि सकलपुराणादीनि तिष्ठन्ति किन्तु
 स्फुटमिदं न लभन्ते श्रीहरिभक्तिबोधं ।
 पुनरिदं खलु तेषामेकमन्योक्तितं तं
 प्रथयति जयशब्दाद्यन्तु गोपालदासः ॥
 श्राके बद्राशुगशशधरे वेदवेदान्ततन्त्र-
 व्याख्यासारः परमसुखदो + + + + + ।
 संख्याऽयं सुमतिजयगोपालदासेन यत्नाद्-
 ग्रन्थस्थिते निवसतु सतां भक्तिरत्नाकराख्यः ॥

सम्पूर्णं स्याद्यं ग्रन्थः । शकाब्दाः । १९८५ ॥

विषयः । महापुराणोपपुराणनिरूपणं । पुराणलक्षणं । श्रीमद्भागवतस्य दशलक्षणलक्षि-
 तत्वकथनं । अन्यान्यपुराणेषु भागवतस्य प्राधान्यसंस्थापनानन्तरं उपादेयत्वकीर्तनं । अष्टाद-
 शविद्याकथनं । पुराणपाठाधिकारिनिरूपणं । भागवतपाठे शूद्रादीनामप्यधिकारकथनं । भज
 नीयनिरूपणं । कृष्ण-गोविन्द-वासुदेवादिशब्दनिरुक्तिः । कृष्णस्य कश्चित् प्रियोऽप्रियो वा ना-
 स्तीतिकथनं । केवलभक्तजनप्रियत्वसंस्थापनं । श्रीकृष्णात् महाविष्णादीनामत्यन्त्यादिकथनं ।
 कृष्णस्य द्वाविंशत्यवतारनिरूपणं । तद्भिन्नावतारकथनञ्च । भगवद्देहस्य मोह-तन्त्रा-धम-वृत्त-
 रसता-काम-लोलता-मद-मात्सर्य-हिंसा-खेद-परित्रम-आलस्य-आकाङ्क्षा-आशङ्का-विश्व-विधम-

परापेचारूपाष्टादशमहादोषहीनत्वकथनं । अवतरणतत्त्वनिरूपणं । भगवतः सुगुणत्वसंस्था-
 पनं । भक्तिलक्षणनिरूपणं । मनसा नैर्मन्यनिरूपणं । श्रवणकौत्सेनादिनिरूपणं । भक्तिगुणाः ।
 भगवद्भक्तानां सत्ययन्त्रणा-गर्भयन्त्रणाद्यभावकथनं । प्रेमलक्षणभक्तिप्राप्तापायकथनं । भक्त्यप-
 क्षया ज्ञानस्य हेयत्वनिरूपणं । माधुलक्षणं । तद्गुणकथनादिकं । मानवदेहस्य दुर्लभत्वकथनं ।
 भगवद्भक्तौ स्नेच्छस्याधिकारकथनं । अनन्या भक्तिः । वैष्णवमाहात्म्यकथनं । गुर्व्यायगणकर्त-
 व्यता । गुरोः भगवद्रूपत्वकौत्सनं । गुरुभक्तिमाहात्म्यं । गुर्व्वेभक्तनिन्दा । उत्पद्यप्रतिपन्नस्य
 गुरोः त्यज्यताकथनं । श्वेष्णवात् मन्त्रग्रहणनिषेधः । आदौ गुरुं नमस्कृत्य पश्चाद्भगवद्विग्रह-
 समीपे प्रणामकर्तव्यतानिरूपणं । गुरोः पुरतः आसनाद्विग्रहणनिषेधः । दौताविधानं । तत्र
 मन्त्रगुणादिनिरूपणं । भावभेदेन भगवद्भक्तानां त्रैविध्यनिरूपणं । वैष्णवलक्षणं । कामनाभेदे
 भिन्नदेवतामन्त्रग्रहणकथनं । हरिं परित्यज्य अन्यदेवसेवने हेयतादिनिरूपणं । प्राकृतब्रह्मरूप-
 कथनं । प्रवृत्तिनिवृत्तिमार्गभेदेनिरूपणादिकं । प्रकृतितत्त्वविवेचनं । विद्यातत्त्वनिरूपणप्रसङ्गेन
 शक्तितत्त्वनिरूपणं । भक्तिप्राप्तापायनिरूपणं । श्रुतिरहस्यकौत्सनं । भगवद्भजनस्य प्रकृतिगुणाती-
 तत्वकथनं । “अहं हि ललिता देवी पुरुषा कृष्णत्रिग्रहा । वेणुदण्डनिनादेन करोमि विवशं
 जगत्”॥ इत्यादिपार्व्वेतीवचनानामसङ्गतिप्रदर्शनं । भगवादीनां शापेन शिवभक्तादीनां पाषण्ड-
 त्वकथनं । पद्मपुराणां शिवाशिवसंवादेन शैव-पाशुपत- सायावादादीनां मोहशास्त्रत्वकौत्सनं ।
 प्रार्थनादिभिर्भक्तिर्न जायते — इति निरूपणं । भक्तस्य चतुर्वर्गसाधनपरित्यागकथनं । सर्व्वध-
 र्मपरित्यागानन्तरं हरिभजनकर्तव्यतानिरूपणं । विशेषेण भक्तिगुणनिरूपणं । वैष्णवानां गति-
 निरूपणं । वर्षाश्रमधर्मविचारः । विप्राणां द्वादशगुणकथनं । ते च धर्म-सत्य-दम-तपः-अमत्स्य-
 रता-लज्जा-तितित्ता-अनसृया-यज्ञ-दान-धैर्य्य-श्रुतरूपाः । गुणभेदेन जातिवर्णप्रकृतिनिरूपणं ।
 ब्राह्मणचरित्रियादीनां प्रकृतिनिरूपणं । तेषां देवतानिरूपणं । गुणभेदेन भोजनद्रव्यव्यवस्था ।
 देव-मुनि-द्विज-राज-वैश्य-शूद्र-विडाल-पशु-स्त्री-च्छ-चण्डालरूपदशविधविप्रभेदकथनं । गुण-
 भेदेन लोकस्वभावनिरूपणं । साधनभक्तिः । साध्यभक्तिः । हिंसापरित्यागावश्यकता । जीवस्य
 चातुर्विध्यकथनपूर्व्वकं पुनः प्राणिनां चतुर्विधत्वकथनं । पाप-पातकयोः भेदकथनं । पातकस्य
 पुनः उपपातक-पातक-गुरुपातक-गुरुतरपातक-महापातक-अतिमहापातकेतिपञ्चभेदकथनं ।
 श्रीरामचन्द्रादीनामनुकरणेन सृगयादिकरणे दोषकथनं । आततायिबधविचारः । तत्र गोत्रा-
 क्षणौ परित्यज्य बधे न दोष इति कथनं । यज्ञादौ प्राणिहिंसायाः अवैधत्वकौत्सनं । तत्र नर्म-
 दातीरस्थितमाहिष्मतीनगरगरीमधिवसतो साधवद्विजस्य उपाख्यानकौत्सनं । महाप्रसादलक्षणं ।
 तद्गुणनिरूपणं । भक्तस्वभावनिरूपणं । तदाचरणकथनञ्च । दैव-ब्रह्मवादि-श्री-तत्त्ववादि-
 श्ववतारपरायणभेदेन वैष्णवानां पञ्चविधत्वकथनं । तेषामवान्तरभेदेनिरूपणञ्च । हिंसाशुक्त-
 यज्ञान्नभोजनादौ वैष्णवानां दोषकथनं । वैष्णवानां भत्याभयद्रव्यादिनिरूपणं । भजनाधिका-
 रिनिरूपणं । प्रकृतितत्त्वनिरूपणं । भजनपरिपाके भक्तस्य बालकादिवद्व्यवस्थाकथनं । स्वभा-

वतो दोषनिरूपणं । हरिभक्तिविहीनस्य संसर्गादिकरणे दोषकथं । अभक्तलक्षणं । तत्-
 खभावदोषादिनिरूपणं । तेषां गत्यादिनिरूपणं । ज्ञानयोगिकर्मयोगिनारभक्तत्वकौर्त्तनं ।
 मरनेात्तरं यमलोकगमनादियन्त्रणास्वरूपवर्णनं । पुण्यकर्मसंख्यानिरूपणादिकं । त्रौगुद्रयाः
 भगवत्प्रतिमादिस्पर्शनपेधः । तद्वर्चितविग्रहाणां प्रणामनिषेधः । नरकवर्णनं । पापकर्मसंख्या-
 दिनिरूपणं । गर्भमध्ये जीवोत्पत्तिप्रकारादिकथनं । मायाधर्मिनो लक्षणकथनं । प्रायश्चित्तानु-
 ष्ठानेन पापानां बलहानिः स्यात् न तु सम्यक् शुद्धिः, हरिनामस्मरणादिना तु संशुद्धिर्भवत्ये-
 वेतिकथनं । अत एव प्रायश्चित्तानन्तरं हरिनामस्मरणादिकं कर्त्तव्यमेवेतिकौर्त्तनञ्च । वैष्णवैस्तु
 प्रातश्चित्तं न कार्यमितिनिरूपणं । भक्तानां काम्यकर्मपरित्यागकर्त्तव्यता । हरिनामबलेन पापा-
 नुष्ठाने दोषकथनं । सोपाधिभक्तानां वर्णाश्रमविहितनित्यनैमित्तिककर्मोनुष्ठानकर्त्तव्यता ।
 निरुपाधिभक्तानामाचारभेदिनिरूपणं । सोपाधिभक्तिनिरूपणं । उत्तमादिभक्तिभेदिनिरूपणं ।
 सोपाधिभक्तेरुनविंशद्विधत्वकौर्त्तनं । निरुपाधिभक्तिर्लक्षणं । तस्याः चयोद्देशविधत्वकथनं । श्रव-
 णकौर्त्तनादीनां फलनिरूपणं । भगवत्प्रतिमानिर्णयः । भगवद्गङ्गासार्जनादिफलकथनं । अर्च-
 नादीनां प्रक्रियाकौर्त्तनं । भगवदानयोग्यगन्धपुष्पधूपदौपनैवेद्यादिनिरूपणं । द्वाविंशदपराध-
 कथनं । द्वादशयाचानिरूपणं । पुरुषोत्तममाहात्म्यं । मथुरामाहात्म्यं । तुलसीमाहात्म्यं । अश्व-
 त्यमाहात्म्यं । धात्रीवृत्तमाहात्म्यं । गङ्गामाहात्म्यं । गङ्गायां गात्रपंचादन-क्रौड़ा-प्रतिग्रहादि-
 चयोद्देशविधक्रियावर्जनावयवकताकौर्त्तनं । यान-पादुकादिव्यवहारपूर्य्वकं गङ्गास्नानादौ दोष-
 कथनं । एकादशीमाहात्म्यं । भक्त्याधिकारिभेदिनिरूपणं ।

No. 2919. सिद्धान्तचन्द्रिका, पूर्वार्द्धे । Substance, country-made paper, 15 × 4 inches. Folia, 50. Lines, 10 on a page. Extent, 2,500 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Zillá Virabhúma, Gopálapúra, Vámanadása Kávirája. Appearance, old. Prose. Correct.

Siddhánta-chandriká. A grammar of the Sanskrit language illustrating each rule with a large number of examples. By Rámá-s'rama. The codex under notice contains only the first part, and in it examples are given of all the Taddhita affixes.

Beginning. नमस्कृत्य मद्देशानं मतं बुद्ध्या पतञ्जलिः ।

वाणीप्रणीतस्त्रवाणां कुर्व्वं सिद्धान्तचन्द्रिकां ॥

अ, इ, उ, ऋ. ऌ समानाः । अनेन क्रमेणैते वर्णास्ते च समानसंज्ञाः स्युः ।

End. दारिकः, शांशपः, दात्यैर्हं, दार्धमचः, आयसः ॥

Colophon. इति श्रीरामाश्रमविरचितायां सिद्धान्तचन्द्रिकायां पूर्वार्द्धं समाप्तं ।

विषयः । सिद्धान्तचन्द्रिकेत्यभिधानं व्याकरणमिदम् अत्र तद्विद्वान् यावत् व्याकरण-
प्रक्रिया अस्ति ।

No. 2920. तत्त्वदीपिका, वा सिद्धान्तचन्द्रिकायाख्या । Substance, country-
made paper, 15 × 4 inches. Folia, 50. Lines, 5—6 on a page. Extent,
1,950 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Zillá
Vírabhúma, Gopálapura, Vámanadása Kavirája. Appearance, old. Prose.
Correct.

Tattva-dvípiká. A commentary on the work noticed under the
next preceding No. By Lokes'vara.

Beginning. प्रणम्य जगतां नाथं महेशं साम्प्रमख्यं ।

सिद्धान्तचन्द्रिकायाख्या क्रियते तत्त्वदीपिका ॥

प्रारिञ्चितनिरन्तराद्यपरिममाप्रये विहितमङ्गलं शिष्यशिष्यायै निबध्नन् चिकीर्षितं प्रति-
जानीते,—नमस्कृत्येत्यादिना ।

End. आदिस्वरस्य आत्वं निपात्यते, आयस इति श्रेयसि भव इति विग्रहः ।
अचापि आदिस्वरस्य आत्वं निपात्यते ॥

सिद्धान्तचन्द्रिकायाख्या या त्वयं तत्त्वदीपिका ।

तत्पूर्व्वर्द्धमभूत् पूर्णं तेन तुष्यतु पार्व्वतौ ॥

Colophon. इति श्रीलोकेशकरविरचितायां सिद्धान्तचन्द्रिकायाख्यायां पूर्व्वार्द्धं
समाप्तं ।

विषयः । सिद्धान्तचन्द्रिकाव्याकरणस्य व्याख्यानं ।

No. 2921. वसुधातुकारिका । Substance, country-made paper, 16 × 4
inches. Folia, 2. Lines, 6 on a page. Extent, 42 ślokas. Character,
Bengali. Date, ? Place of deposit, Zillá Vírabhúma, Gopálapura,
Vámandása Kavirája. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Vasudhātu-káriká. Memorial verses on the classification of
roots and their indicatory letters. Anonymous.

Beginning. ष्टध्वार्गमिदुचिद्युतां श्विनित्वाग्रैर्न्यैर्यतिग्रन्थयो

यन्तानामरलां तथाश्चिमभवक्लौनां दिकारे परे ।

चान्ता ईशिददीटभिषिति च ये मान्तासुधा भारका-

स्तेषां मन्निमलोः कदिक्रदिकलां नीचः स्वरा लुप्यते ॥

End. दर्शनं च्छाङ्कनं चापि विषयो यस्य भाषितः ।

आलोचने तु सर्वज्ञैरात्मनेपदमिष्यते ॥ १७ ॥

Colophon. इति वसुधातुकारिका समाप्ता ।

विषयः । धातूनामनवन्धादिना अदादिदिवाद्यादिगणेषु आत्मनेपदादिनिरूपणं ।

No. 2922. वसुधातुकारिकाटीका । Substance, country-made yellow paper, 15 × 4 inches. Folia, 8. Lines, 6 on a page. Extent, 68 ślokas. Character, Bengali. Date, Sn. 1278. Place of deposit, Zillá Vírabhuma, Gopálapura, Post Khayarásúla, Sítikanṭha Kavirája. Appearance, new. Prose. Correct.

Vasudhátukáriká-ṭiká. A commentary on the work noticed under the next preceding No. Anonymous.

Beginning. दृष्ट्याशंसि—इत्यादि । अस्यायमर्थः । एषां नीचस्वरो लुप्यते, नीचीनु-
दात्तः । एतेऽनुदात्तलोपिन इत्यर्थः । एषामनुदान्तेत्वादात्मनेपदं कथितं । तद्, यथा,—दृष्टु दृष्टौ
वर्धते इत्यादि ।

End. लक्ष्य दर्शनाङ्कयोः समलक्ष्य आलोचने आत्मनेपदीत्यर्थः ।

Colophon इति वसुधातुगणकारिकाटीका समाप्ता । सन १२७८ । १९ फाल्गुन ।

विषयः । वसुधातुकारिकाया व्याख्यानं ।

No. 2923. कर्मप्रकाशः । Substance, country-made paper, 12 × 2 inches. Folia, 31. Lines, 6 on a page. Extent, 755 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Zillá Vírabhúma, Tháná Duvarája-pura, Post Kharyarásúla Gráma, Gopálapura, Kásínátha Kavirája. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Karma-prakáśa. A treatise on astrology. By S'rínátha S'armá. A commentary on this work has been noticed under No. 1524, (IV, p. 114.)

Beginning. नत्वा दिनेशं शिवमादिदेवं संगृह्य च ज्यातिपुस्तकानि ।

श्रीनाथशर्मा विदधाति यत्नात् कर्मप्रकाशं वज्रदोषनाशं ॥

End. आत्मानरूपगुणशैलकुलान्विताय

कन्यां प्रदातुमदकं विद्वजेच्च भूमौ ।

विवाहवचने — — — — —

अतः परं लिप्यभावात् परिशेषवाक्यं नास्ति ।

विषयः । पुनर्गुर्वादित्यशुक्रासादी व्रताद्यारम्भनिषेधः । तेषां बालत्वादी निषेधकथनं । गर्गमते देशभेदे व्यवस्थानिरूपणं । देवादीनामारम्भे मिहमकरस्यष्टस्यतिवर्जनं । मकरस्यगुरोरपवादः । विवाहादी मिहस्यगुरोरपवादः । तुलादावतिचरितस्य गुरोरपवादादिनिरूपणं । मलमामे अग्रधाडानादिवर्जनं । लुप्तसंबत्सरस्य सर्वकर्मगर्हितत्वकथनं । तदपवादः । गुरुवक्रादी प्रतिष्ठानिषेधः । हरिशयनादी चौरादिनिषेधः । दृष्टौ सत्यां यात्रादी पौषादिदिनवर्जनकथनं । तदपवादः । सप्ररात्रापवादः । जन्ममामे चौरादिवर्जनं । मार्गज्येष्ठयोः ज्येष्ठपञ्चद्विचोः चौरादिवर्जनं । ज्येष्ठ अपवादः । सर्वकर्मषु दिग्दाहादी दिनवर्जनं । दग्धापापादियोगे शुभकर्मनिषेधकथनं । दग्धतिथिकथनं । पापयागकथनं । यमघण्टयोगः । उत्थातादियोगः । पापयोगापवादः । मतान्तरेण असृत्तयोगकथनं । सर्वकर्मसु निरंशादियोगवर्जनं । रविस्कान्तिकथनं । जन्मनक्षत्रादिषु संक्रान्ती निन्दा । विद्यादिकथनं । तदङ्गेषु फलकथनं । चयाहादिनिरूपणं । अक्षमदिनादिनिरूपणं । पापादिप्रहकथनं । वारवेलाकालवेलादिनिरूपणं । तदधिपकथनं । कर्णवेधादी विडनक्षत्रवर्जनं । ग्रहाणां मित्रकथनं । लग्ने गण्डे जननादी निन्दा । नक्षत्रगण्डे विवाहादी निन्दनं । चन्द्रशुद्धिकथनं । मेषादीनां नक्षत्रसंख्याकथनं । खरादयोक्तताराकथनं । प्रत्यरपवादादिकथनं । नाडीनक्षत्रादिकथनं । रव्यादिशुद्धौ गृहकरणादिकथनं । रविशुद्धिकथनं । शुभाशुभकर्मादी शुक्लकृष्णपक्षयोः प्राशस्यादिकथनं । मासकथनं । तेषां परिमाण-द्विवाद्युच्चिकथनं । नन्दादीनां रव्यादिवारयोगेषु निन्दा । नक्षत्राधिपादिकथनं । ऊर्ध्वमुख-पार्श्वमुख-अधोमुखनक्षत्रकथनं । उग्रादिगणकथनं । करणकथनं । शुभकर्मसु परिधादीनां वर्जनं । वारादिपूतरीत्तरप्राशस्यकथनं । राशिलग्ननामादिकथनं । मेषादिलग्नमानकथनं । लग्ननामादिकथनं । दिवारात्रिमहत्तनामकथनं । पङ्किकादिफलकथनं । एकापत्यराशिकथनं । अमित्रराशिकथनं । सममत्तादिकथनं । दशचतुर्थकथनं । द्वित्रैादशादिकथनं । एकराशौ एकनक्षत्रप्राशस्यकथनं । दम्पत्यर्गणसाजात्यादी फलकथनं । देवादिगणकथनं । कन्याविवाहवर्षादिनिरूपणं । हस्तोदककथनं ।

No. 2924. द्वादशगोपालनिर्णयः । Substance, country-made paper, 9½ × 5 inches. Folia, 3. Lines, 10 on a page. Extent, 62 slokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Zillá Virabhúma, Tháná Duvarájpura, Gráma, Maṅgalaḍili, Viṣṇunáráyaṇa Thákura. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Dvádaśagopála-nirṇaya. The twelve fellow cowherds of Kṛṣṇa during his sojourn in Vṛindávana and the rituals for worshipping them. Anonymous. A modern work, apparently localising the twelve apostles of Jesus Christ.

Beginning. अथ द्वादशगोपालनिर्णयः ।

आद्य + रसवर्णामं वृन्दावनरसार्णवं ।

अंशव + सखा यस्य चित्ररेखा तथा सखी ॥

End.

संग्रामे चपलं सशङ्खधवलं श्रीकामपालं भजे ॥

Colophon. इति द्वादशगोपालनिर्णयः समाप्तः ।

विषयः । सुदामवसुदामादिद्वादशगोपालानां स्थानध्यानादिनिरूपणं ।

No. 2925. गोपालसहस्रनामस्तोत्रम् । Substance, country-made paper, $9\frac{1}{2} \times 5$ inches. Folia, 13. Lines, 8 on a page. Extent, 257 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Zillá Virabhúma, Tháná Duvarájpura, Gráma Maṅgalaḍihi, Viṣṇunáráyaṇa Thákura. Appearance, fresh. Verse. Correct.

Gopála-sahasranáma-stotra. A hymn in which a thousand epithets are strung together in praise of Gopála. From its introductory lines it is evident that it is an extract from a Tantra.

Beginning. कैलासशिखरे रम्ये गौरी शृङ्गति शङ्करं ।

ब्रह्माण्डाखिलनाथस्त्वं हृष्टिसंहारकारकः ॥

त्वमेव पूजसे लोकै ब्रह्मविष्णुसुरादिभिः ।

नित्यं पठसि देवेश कस्य स्तोत्रं महेश्वर ॥

End.

श्रीगोपालो महादेवि वसेत्तस्य गृहे सदा ।

Colophon. इति श्रीशिवकृतं गोपालसहस्रनामस्तोत्रं समाप्तं ।

विषयः । बालगोपालस्य स्तवनं ।

No. 2926. शब्दरत्नावली । Substance, country-made paper, $12\frac{1}{2} \times 4$ inches. Folia, 28. Lines, 16 on a page. Extent, 1,568 ślokas. Character, Bengali. Date, SK. 1780. Place of deposit, Zillá Virabhuma, Tháná Duvarájpura, Post Kharásúla, Gráma Gopálpura. Kásínátha Kavirája. Appearance, new. Verse. Correct.

Beginning. यो विश्वहेतुर्भवदुःखमिन्द्रो यस्याङ्घ्रियुग्माच्चनमेकमित्युः ।

धर्मार्थकामाहृतमित्युदो यः पायादशेषं भुवनं महेशः ॥

Sabda-ratnávalí. A vocabulary of Hindu Materia Medica. Anonymous.

नमामि धन्वन्तरिमादिदेवं सुरासुरैः संसृतपादपद्मं ।
 लोके च्चरादग्भयसृत्यनाशं धातारमौशं विविधौषधानां ॥
 नमामि पार्व्वतौनाथं वङ्गकोषार्णवादिभ्यं ।
 शब्दरत्नावलौ कण्ठे धार्या वैद्यैः सदोष्वला ॥
 किं करोतु नरः शूरः समरे शस्त्रवर्जितः ।
 यथा पर्यायरहितश्चिकित्सायां चिकित्सकः ॥
 तेन नामानि वक्ष्यामि शब्देषु प्रतिमंस्कृतेः ।
 हिताय वैद्यजातीनां प्रथमेन समाप्ततः ॥
 तण्डूलौथो मेघनादः काण्डेहस्त्रण्डुलायकः ।
 विपद्मः सुन्दरो ज्ञेय + + + + + ॥
 कालशाक इतिख्यातः कालिकः शोथजित्थथा ।
 कालौयकः स विज्ञेयो गरुडा परिकीर्तितः ॥
 कालशाकः । इति श्रीहरिर्जयति ।
 यादृशं पुस्तकं दृष्टं तादृशं लिखितं मया ।
 यदि शुद्धमशुद्धं वा मम दोषो न दीयतां ॥

End.

Colophon शकाब्दाः १७८० । त्रावण ।

विषयः । ओषधीनां पर्यायकथनपूर्व्वकं गद्येन प्रसिद्धनामकथनं ।

No. 2927. द्रव्यगुणः । Substance, country-made paper, 15 × 4 inches. Folia, 53. Lines, 7 on a page. Extent, 1,310 ślokas. Character, Bengali. Date, Sn. 1274. Place of deposit, Zillá Vírabhúma, Tháná Duvarájapura, Post Khayarásúla, Gráma Gopálapura, Kásínátha Kavirája. Appearance, new. Verse. Correct.

Dravyaguna. A Hindu Materia Medica and dietetics. By Gopála. A modern compilation. Several other works of this class have been noticed in previous volumes.

Beginning. यद्गामे भूमिपुत्री विलसति सततं निशला चञ्चलेषु
 यस्यास्ये धनुष्मान् सुकनकसुपमो लक्षणः श्रीचनूमान् ।
 भक्त्याग्ने बद्धसन्निदशपतिधनुःखण्डवद्भुमिति चापी
 देवेन्द्रैः स्यूयमानं जलधररुचिरं तं भजे रामचन्द्रं ॥
 उक्ताशुक्लेषु ये द्रव्यगुणा नारायणन वै ।

तथान्यैले विलिख्यन्ते गोपालेनाच यदतः ॥
 क्वचित् टीकाकृतो व्याख्या विशेषमधिगत्य + ।
 पद्येन लिख्यते यत्तथाख्यानं वचनस्य च ॥
 विशेषगुणबोधार्थं क्वचिदार्थार्थमीरितं ।
 पुनर्यत् तन्न दोषाय यतः संशयिना वयं ॥
 शाक्रे वाणभृजङ्गमर्षुशशिभिः संख्ये गते द्वायने
 नत्वा श्रीरघुनाथपादकमलं मासे शुभे श्रावणे ।
 एषा वैद्यकुलोद्भवस्य कृतिनो गोपालनाम्नः कृतिः
 सन्तोषाय मनोपिणां सितधियां ज्ञानाय भूयादपि ॥

Colophon. समाप्तस्यातं ग्रन्थः । सन १९७४ । १७ कार्तिक ।

विषयः । पञ्चभूतानां मिश्रणभेदेन षड्रसानामुत्पत्तिकथनं । रसानां गुणनिरूपणं ।
 द्रव्यलक्षणं । गुणलक्षणं । वीर्यलक्षणं । तस्य अष्टविधत्वकथनं । भुक्तान्नादिपरिपाकप्रक्रिया ।
 रसविशेषेण धातूपचयादिकथनं । प्रभातकृत्यं । तत्र सलिलपानविधिः । दन्तधावनादिविधिः ।
 केशप्रसादनादिगुणाः । उष्णीषधारणादिगुणाः । केशगुणशुलोमादिच्छेदनगुणाः । वङ्गि-धूम-
 हिम-कुञ्जभट्टिकागुणाः । पूर्वोद्भूतं । तत्र व्यायामविधिः । तद्गुणाः । दक्षिणादिवायुसं-
 नादिगुणाः । ताललघुवातादौर्णां गुणाः । तैलवर्गगुणाः । अभ्यङ्गविधिः । तद्गुणाः । उद्गर्जन-
 गुणाः । जल्लगुणाः । पार्वतभेदेन तद्गुणाः । तालनारिकेलीदकादिगुणाः । स्नानगुणाः । क्वचित्
 तन्निषेधः । वस्त्रगुणाः । उशौराद्यनुलेपनगुणाः । मध्याह्नकृत्यं । धान्यवर्गगुणाः । यवगोधूमग्या-
 माकादिगुणाः । पत्र-पुष्प-फल-नाल-कन्द-संस्वेदजभेदेन शाकस्य षड्विधत्वकथनपूर्वकं तद्गर्ग-
 गुणकथनं । पत्रशाकगुणाः । पुष्पशाकगुणाः । फलशाकगुणाः । नालशाकगुणाः । मूलशाकगुणाः ।
 संस्वेदजशाकगुणाः । फलवर्गगुणाः । वर्ज्जणीयफलनिरूपणं । मत्स्यभेदकथनपूर्वकं तद्गर्गगुण-
 कथनं । दग्धमत्स्यगुणाः । मांसभेदनिरूपणपूर्वकं तद्गर्गगुणकौत्सनं । पैतिक-भ्रामर-चीद्र-मात्स्य-
 क-च्छात्र-अर्घ्य-औदालक-दानभेदेन मधुनः षड्विधत्वकथनं । तेषां गुणकथनं । मद्यभेदकथन-
 पूर्वकं तद्गर्गगुणकथनं । शक्तिगुणाः । काञ्जिकसाधनं । तद्गुणाः । क्षीरवर्गगुणाः । दधिवर्ग-
 गुणाः । तक्रवर्गगुणाः । नवनीतवर्गगुणाः । घृतवर्गगुणाः । इन्द्रभेदकथनपूर्वकं तद्रसगुणादि-
 कथनं । पुरातनगुडशर्करादिगुणाः । वसाभेदकथनपूर्वकं तद्गर्गगुणकथनं । मज्जाभेदकथनपूर्वकं
 तद्गर्गगुणकथनं । सूत्रवर्गगुणाः । मल्लवर्गगुणाः । मण्डवर्गगुणाः । अन्नवर्गगुणाः । शक्तुगुणाः ।
 यवागवादिगुणाः । श्लेष्मकगुणाः । पिष्टकगुणाः । घृतपूरकगुणाः । संयावगुणाः । मधुमस्रगुणाः ।
 पारद्गुणाः । पर्यट्टीगुणाः । तिल्लङ्ङुकादिगुणाः । यूपवर्गगुणाः । मत्तारल्लवणवर्गगुणाः ।
 द्विक्कादिवर्गगुणाः । मरिच-पलाण्डु-हरिद्राणां गुणाः । कुलकादिभिः मांससाधनगुणाः । मत्स्य-
 पृष्ठकगुणाः । मांसपृष्ठकगुणाः । दुग्धाम्लगुणाः । पञ्चासृतरसालादिगुणाः । मधुसृदनरसालक-

थनं । संयोगगुणविरुद्धकथनं । भोजनोपयोगिन्यः । भोजनान्तविधिः । ताम्बूलगुणाः । द्विग्धा-
द्विग्धभोजनविधिगुणाः । अक्षराऋकृत्यं । वसन्ताश्रुतुगुणाः । रात्रिकृत्यनिरूपणं । बालातरुण्या-
दिसंसर्गगुणाः । चन्द्रादनन्तरं निधुवनव्यवस्थाकथनं । शयनविशेषगुणाः । पुष्पवर्गगुणाः । ज्योत्-
स्नागुणाः । व्यायगुणदोषौ । निद्रागुणाः । नानाविधौषधिगुणाः ।

No. 2928. ज्योतिषाङ्कुरः । Substance, country-made paper, 12 × 2½ inches. Folia, 42. Lines, 5 on a page. Extent, 774 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Zillá Vírabhúma, Tháná Duvarája-pura, Post Khayarásúla, Gráma Gopálapura, Káśínátha Kavirája. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Jyotisháñkura. An astrological treatise. By Bhavánídása Chakravartí.

Beginning. पोतं संसारसिन्धौ हरिपदकमलं चारु नला भवानौ-
दासो वासो गुणानां मधुनिचयसमस्यन्दिमन्दाकिनोक्तं ।
भयो नयातिबोधं विरचयति सुधौरङ्कुरं ज्योतिषोऽम्
जाते विद्याभिरामादवनिसुरवरो लब्धविद्याभ्यनुज्ञः ॥
ज्योतिषां सारभूतानां वचनानां समुच्चयः ।
सम्यैरवश्यमभ्यस्यो राजते ज्योतिषाङ्कुरः ॥

End. पुनर्व्वसूत्रराषाढाकृत्तिकेत्तरफल्गुनो पूर्वभाद्रपदविशाखा च पङ्केते
भग्नपादकाः । इति प्रकीर्णकर्म नवमः परिच्छेदः ।

Colophon. इति भवानौदासचक्रवर्त्तिविरचितः ज्योतिषाङ्कुरः समाप्तः ।

विषयः । नक्षत्रनिरूपणं । राशिनिरूपणं । तेषां संज्ञान्तरकथनं । ग्रहाणां सौम्यादिवि-
वेकः । राशीनां परिमाणादिकथनं । नवांशविचारः । भावविवेकः । उपचयग्रहकथनं । के-
न्द्रादिविवेकः । ग्रहाणां संज्ञान्तरकथनं । दिक्पत्तिविवेकः । वेदाधिपकथनं । ग्रहदृष्टिनिरूपणं ।
शुभाशुभकालकथनं । ग्रहस्थितिकथनं । ग्रहाणां त्रिविधस्यानकथनं । ग्रहकाष्ठिकाकथनं ।
तेषां शान्तये देशद्रव्याणि । चन्द्रताराशुद्धिः । तत्र देशे देशद्रव्याणि । ग्रहदर्शननिषेधकथनं ।
संक्रान्तिचक्रं । सर्वौषधिनिरूपणं । जन्मदिनव्यवस्था । वारादिनिरूपणं । वारवेला-कालवेला-
कालराश्यादिनिरूपणं । नन्दा-भद्रा-जयादिनिरूपणं । नक्षत्राधिपनिरूपणं । ध्रुवगणादिनिरू-
पणं । योगनिरूपणं । नित्यामृतव्यतीपातादिनिरूपणं । पञ्जिकाश्रवणफलकौत्सनं । कालाशु-
द्धिनिरूपणं । ग्रहाणामतीचारादिनिरूपणं । विवाहकथनं । राक्षसगणादिनिरूपणं । विप्रक्ष-
त्रियवर्षादिनिरूपणं । गौरी-रोहिणी-कन्या-रजसलानां लक्षणकथनं । आद्यगर्भं जातस्य पुत्र-

स्य जातायाः कन्याया वा जन्ममामे जन्मनक्षत्रे जन्मदिवसे वा विवाहे शेषकथनं । विवाहे
 मामनक्षत्रनियमादिकथनं । वैवाहिकलग्नादिकथनं । वास्तुप्रकरणं । तत्र भूमिनक्षत्रादि-
 निरूपणं । नागशुद्धादिकथनं । ध्वजशुद्धादिकथनं । गृहाणामायव्ययवस्था । द्वारव्यवस्था ।
 नववध्वागमननिरूपणं । ऋतुनिरूपणं । तत्र मामनक्षत्रवारादिकथनं । निषेकनिरूपणं ।
 दौहददानविधिः । जातकप्रकरणं । गर्भे स्त्रीपुंज्ञाननिरूपणं । जारयोगादिकथनं । गण्ड-
 शेषः । तत्प्रतीकारकथनं । सादृषिदृष्टिभङ्गः । राजयोगः । लग्नप्रकरणं । भावफलकथनं ।
 राशिशीलादिकथनं । मनुष्यादीनामायुःपरिमाणं । नामकरणं । राश्याययनामनिरूपणं ।
 अन्नप्राशनं । चूडाकरणं । नित्यचौरनिरूपणं । कर्णवेधः । विद्यारम्भः । उपनयनं । छप्यार-
 म्भप्रकरणं । क्रयविक्रयनक्षत्राणि । ऋणदानं । यात्राप्रकरणं । लग्नादिशुद्धिः । शय्यायात्रा-
 निरूपणं । उपायात्रा । द्रव्याणां यात्राकथनं । यात्राकरणानन्तरं गेहाद्गोदान्तराद्यवस्थितौ
 नानाविधमतकथनं । यात्रायां मङ्गलद्रव्यकथनं । लुत्फलनिरूपणं । अलङ्कारधारणकालनि-
 रूपणं । पुष्करिण्याद्यारम्भः । दृष्ट्याद्यारोपणं । पादच्छायादिना वेषापरिमाणनिरूपणं । दिन-
 परिमाणकथनं । ज्येष्ठ्यादिकथनं । व्याधिजननशुभाशुभनिरूपणं । औषधकरणं । तद्ग-
 णकालः । आरोग्यदानं । मृत्युकारणेन उत्तमाधमगतिनिरूपणं । त्रिपुष्करादिनिरूपणञ्च ।

No. 2929. बालबोधिनी । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 7. Lines, 7 on a page. Extent, 116 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Zillá Vírabhúma, Gráma Gopálapura, Kásínátha Kavirája. Appearance, new. Prose. Correct.

Bála-bodhiní. The philosophy and use of the six Sanskrit cases. By Dámodara Kavibhúshana.

Beginning. हिमचन्दनकुन्देन्दुकुमदाम्भोजमन्निभां ।

सरस्वतीं नमस्कृत्य क्रियते बालबोधिनी ॥

षट्कारकाणि लिख्यन्ते बालानां बोधहेतवे ।

येवां विज्ञानमात्रेण प्रयोगो ज्ञायते ध्रुवं ॥

End. औदनस्य पाकः गवां दोहः शचीर्दन्ता भवतः शारिका—इत्यादि ।

Colophon. इति दामोदरकविभूषणकृता बालबोधिनी समाप्ता ।

विषयः । षट्कारकविवेचनं ।

No. 2930. सञ्जनरञ्जिनी । Substance, country-made yellow paper, 11½ × 4 inches. Folia, 12. Lines, 10 on a page. Extent, 570 ślokas. Character, Bengali. Date, SK. 1718. Place of deposit, Zillá Vírabhúma, Gráma Gopálapura, Kásínátha Kavirája. Appearance, old. Prose. Correct.

Sajjana-ranjini. A commentary on the *Shatçakra-prakarana* of Púrṇánanda,—a treatise on Tántric diagrams. By Rámavallabha Sarmá.

Beginning. मोहान्धकारविध्वंसि भावातीतभयापहं ।

भवानीचरणद्रवद्रं भज भाग्यवशान्मनः ॥

पूर्णानन्दोदितानन्दनिर्व्वाहाङ्कुरकारिकां ।

विशदीकुरुते तूर्णं द्विजः श्रीरामवल्लभः ॥

अथेत्यादि । अस्यार्थः ।

End. योगी कौटुशः यतान्दर्शनाः वशोक्ततच्चित्त इत्यर्थः ॥ ५५ ॥

Colophon. इति श्रीरामवल्लभशर्मणा कृता मञ्जनरञ्जिनौ समाप्ता । शकाब्दाः ॥

१७१८ ॥

विषयः । पूर्णानन्दकृतपट्टचक्राभिधानप्रकरणस्य व्याख्यानं ।

No. 2931. द्रव्यगुणसंग्रहः । Substance, country-made paper, $14\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 22. Lines, 8 on a page. Extent, 792 ślokas. Character, Bengali, Date ? Place of deposit, Zillá Virábhúma, Gráma Gopálapura, Kásínátha Kavirája. Appearance, old. Verse. Correct.

Dravya-guṇa-saṅgraha. Sanitary effects of various articles of food and of water, air, seasons, tooth-brushes, &c. By Chakrapáni. A compilation from various Tantras, &c.

Beginning. प्रायः पृच्छन्ति यत्रेशास्तद्द्रव्यगुणसंग्रहः ।

धारणं स्मरणं सौख्यं यथा स्यान्निरूप्यतेऽधुना ॥

मधुरा धातुविवर्द्धन आद्युर्वलवर्णद्विप्रकृत् कण्ठाः ।

सन्धानकन्धुखादिऋदादकरः श्लिग्धगुरुशीतः ॥

End. तन्त्राणां सारमाहस्य द्रव्याणां गुणसङ्ग्रहः ।

भिषजामुपकाराय रचितस्यक्रपाणिना ॥ इति ।

विषयः । पङ्क्तिधरसगुणाः । धान्यवर्गगुणाः । मांसवर्गगुणाः । पक्षिवर्गमांसगुणाः । मत्स्यवर्गगुणाः । वर्जनीयमांसदिनिरूपणं । शाकवर्गगुणाः । फलवर्गगुणाः । जौरकपिप्पल्यादिवर्गगुणाः । लवणादिवर्गगुणाः । अपाकेऽपि भीजनश्लेष्मस्य फलवर्गस्य गुणाः । जलवर्गगुणाः । क्षीरवर्गगुणाः । सल्लवणक्षीरादिवर्जनीयता । दधिवर्गगुणाः । नवनौतवर्गगुणाः । घृतवर्गगुणाः । तैलवर्गगुणाः । ऐत्तवादिमधुरवर्गगुणाः । मद्यवर्गगुणाः । काञ्जिकादिगुणाः । मूलवर्गगुणाः ।

कृताद्भवगुणाः । सामान्यभक्ष्यवर्गगुणाः । आहारविधिः । परिपाकप्रक्रिया । अन्नपानविधिः ।
गुणकर्म्मनिरूपणं । दन्तकाष्ठादिनिरूपणं । तद्गुणाः । धूम्रिभ्रुकुञ्जभटिकादिगुणाः । ऋतुगुणाः ।
सद्योमांसादिगुणकथनञ्च ।

No. 2932. द्रव्यगुणसङ्ग्रहटीका। Substance, country-made paper, $14\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 20. Lines, 8 on a page. Extent, 960 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Zillá Vírabhúma, Gráma Gopálapura, Káśínátha Kavirája. Appearance, old. Prose. Correct.

Dravya-guṇa-saṅgraha-ṭikā. A commentary on Chakrapāṇi Datta's 'Dravya-guṇa-saṅgraha' or Materia Medica. By Śivadása.

Beginning. दशाननादितिमिरपरिभूतमिदं जगत् ।

प्रससाद् यतस्तस्मै कस्मैचिन्महसे नमः ॥

कणादसांख्यायुर्वेदतन्त्राणां पारदृश्यनः ।

तातस्यानन्तसेनस्य वन्दे चरणपङ्कजं ॥

महदादिनिकायोऽयं यस्याः प्रादुरभूत् किल ।

सतीं गुणसयीं भक्त्या भैरवीं जननीं भजे ॥

रचितश्चक्रदत्तेन यो द्रव्यगुणसङ्ग्रहः ।

श्रीमता शिवदासेन तस्य व्याख्या विधीयते ॥

नोक्ताश्चक्रेण ये द्रव्यगुणा विस्तरभीरुणा ।

तेऽपि प्रसङ्गतो लेख्याः शिष्यव्युत्पत्तये मया ॥

अनिबन्धस्यापीष्टदेवतानसस्कारस्य ।

End.

योऽन्तररूपदवीं दुरवापां क्वचमप्यतुलकीर्त्तिमवाप ।

गोडभूमिपतिर + + + तत्पुत्रस्य कृतिनः कृतिरेषा ॥

कृतिर्ममैषाखिलतन्त्रतत्त्वचिकित्सकान्नापकरोतु यद्यपि ।

तथापि नव्यान् भिषजोऽल्पदृश्यनः परःसहसाननुकूलयिष्यति ॥

Colophon. इति शिवदासकृता द्रव्यगुणसङ्ग्रहटीका समाप्ता ।

विषयः । चक्रदत्तकृतद्रव्यगुणसङ्ग्रहस्य व्याख्यानं । तदनूक्तानां द्रव्याणां गुणादिनिरूप-
णञ्च ।

No. 2933. शरीरनिश्चयाधिकारः । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 12. Lines, 9 on a page. Extent, 310 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Zillá Vírabbhúma, Gráma Gopálpura, Kásínátha Kavirája. Appearance, old. Verse. Correct.

Saríra-nischayádhikára. Management of females during pregnancy. By Gaṅgáráma Dása, disciple of Bhavánídása Kavirája.

Beginning. द्वादशवर्षेऽतीते वनितायीनौ खवन्ति रुधिराणि ।

ऋतुरेष प्रतिमासं याति पञ्चाशताब्देन ।

End. नित्यगन्धान्नवन्धस्य पर्यायैवैयुष्यते ॥

Colophon. इति निखिलायुर्वेदतन्त्राध्यापकश्रीयुक्तभवानीदासकविराजशिष्यश्री-
गङ्गारामदासेन विरचितः शरीरनिश्चयाधिकारः ॥

विषयः । स्त्रीणां ऋतुकालनिरूपणादिकं । तत्र नियमः । गर्भसञ्चारप्रकारः । मासक्रमेण शरीरोपचयादिनिरूपणं । गर्भस्थित्युपायकथनं । मञ्जरङ्गरसादीनां ग्रथिव्यादिभूतेभ्य उत्यक्तिक-
यनं । रसादीनां कर्मनिरूपणं । गर्भदोषादिनिरूपणं । नागकूर्मादिवायुनिरूपणं । वायु-पित्त-
कफादीनां क्रमनिरूपणं । फुस्फुस-पक्वाशयादिनिरूपणं । नाडीनिरूपणं । शिरानिरूपणादि-
कञ्च ।

No. 2934. स्पन्दनचरित्रं सटीकं । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 3. Lines, 10 on a page. Extent, 99 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Zillá Vírabbhúma, Gráma Gopálpura, Kásínátha Kavirája. Appearance, old. Text, verse, Commentary, prose. Correct.

Spandana-charita with commentary. Explanations of the occult prognosticatory twitchings of the body. Anonymous.

Beginning. सू—अथ स्पन्दनचरित्रं ।

मूर्द्ध्नि स्फुरत्याशु ग्रथिव्यवाग्निः स्यान्प्रवृद्धस्य ललाटदेशे ।

घ्राणदेशे प्रियसङ्गमः स्यान्नासाक्षिदेशे च सहायलाभः ॥

टी,—मूर्द्ध्नि-इति यत् स्पन्दनचरित्रे स्फुरणस्य गुणदोषाविष्कारा वर्त्तन्ते ।

End. सू—अज्ञातमृदं वदते जनं हि नृपः प्रयत्नेन च दण्डनीयं ॥

Colophon. इति स्पन्दनचरित्रं सम्पूर्णं ।

टी,—आवयन्त्यर्थलोभेन विनेयास्ते प्रयत्नतः । विनेयाः दण्डनीया इत्यर्थः ।

इति स्पन्दनचरित्रटीका समाप्ता ।

विषयः । मानवानां अङ्गस्पन्दनस्य विशेषेण शुभाशुभफलनिरूपणं ।

No. 2935. परिभाषा: | Substance, country-made paper, 15 × 4 inches. Folia, 9. Lines, 9 on a page. Extent, 318 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Zillá Virebhúma, Gráma Gopálapura, Kásínátha Kavirája. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

Paribhásá. Medical technical terms and doses and modes of administration of medicines. By Śyámadása. This is quite distinct from works of this name noticed under Nos. 210 and 570. (*ante*, I, p. 112 and II, p. 30).

Beginning. अयन्तानुक्तलेशोक्तसन्दिग्धार्थप्रकाशिका: ।
परिभाषाः प्रकाशयन्ते दीपीभूताः सुनिश्चिताः ॥
मात्राहीनञ्च यद्द्रव्यं विकारं न निवर्तयेत् ।
द्रव्याणामपि बाहुल्यादापत्यञ्जायते भ्रमं ॥

End. चीरेषु गन्धदुग्धञ्च षट्श्रीकासु (षट्श्रीका च) फलेषु च ।
तिल-तैलं स्यावरेषु स्नेहेषु च हितं महत् ॥

Colophon. इति श्यामदासकृतः परिभाषासंग्रहः समाप्तः ।

विषयः । मानपरिभाषाकथनं । द्वापवलावलदर्शनपूर्वकं औषधमानादिविधानकत्ते-
यता । पाचनपरिमाणादिकथनं । अनुपानविधिः । तुरवकटचलक्षणं । तज्जन्मस्थाननिरूपणं ।
आर्द्रद्रव्यमात्राकथनं । शुष्कद्रव्यमात्राकीर्तनं । कायजलयवस्था । लाक्षातो रसग्रहणविधिः ।
क्षेपकाव्यवस्था । पारदशोधनविधिः । खेडमात्राकथनं । कषकमात्राकथनं । तोयचीरादी-
नां अनिर्देशे मानकथनं । खेडादिपाकज्ञाननिरूपणं । गुडपाकज्ञानकथनं । घृततैलादिवीर्य-
कालनिरूपणं । बालकानां भैषज्यवस्था । पञ्चकर्मणि । कवल-गण्डूषाञ्जननिरूपणं । अन्ना-
दिमाधनं । जलजीर्णकालादिनिरूपणं । ऋतो विशेषकथनं । यवागूरस्रुपादीनां परिभाषा ।
चीरपाकः । द्रव्येषु श्रेयकथनं । वर्षाशरदृष्टीयोषु अपय्यकथनं । मूत्रपुरीषादिग्रहणं । गुडलव-
णादिपरिभाषा । वक्त्रकफलादिपरिभाषा । अनुकल्पप्रकरणं । भावनाविधिः । लेपव्यवस्था ।
जलग्रहणविधिः । अष्टविधमधुनिरूपणं । इत्तादिरसग्रहणविधिः । मधुसुप्तलक्षणं । वेशवारल-
क्षणं । रागपाडवलक्षणं । काम्बलिकलक्षणं । धूमपानव्यवस्था । इति ।

No. 2936. गौरवदीपनी । Substance, country-made yellow paper, 16 × 5 inches. Folia, 84. Lines, 10 on a page. Extent, 4,662 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Zillá Virebhúma, Gráma Gopálapura, Kásínátha Kavirája. Appearance, new. Prose. Correct.

Gaurava-dīpanī. A commentary on the Kirātārjunīya of Bhāravi. By Dāmodara Miśra, of Magadha, a court paṇḍit of Mahārāja Hemanta Siṅha, of Kārṇapura.

Beginning. माधवोमाधवौ कायवाङ्मनोभिः सदा नमन् ।

अनन्यशरणी भूत्वा नरीनर्त्तद्धि कर्मसु ॥

उच्चैःचीरविकारमोदकयुगं किं गोप्यते स्वाञ्चलै

रात्रौ भुक्तिविवर्जिताय चतुरे कान्तारवासाय मे ।

सायं व्याघ्रविभौषिकाद्भुतगवे क्षुद्राधितायाशु हे

राधे देहि युगं तथोरिति वदंस्त्रुगो हरिः पातु वः ॥

विवृतं मङ्गिनाथेन भारवेः काव्यगोचरं ।

दुर्बाधं मन्दबुद्धीनां तत्कृते किञ्चनोच्यते ॥

अथ भारविनामा कविः काव्यं विधित्युः सन् इत्यादि ।

End. विमर्दात् तन्मात्रशेषे सति इत्यर्थः ।

Colophon. इति श्रीकर्णपूर्णमहीमण्डलाखण्डलमहाराजश्रीहेमन्तिभङ्गद्वारपण्डितमगधभूदेवमिश्रोदासोदरकृतायां भारविकाव्यगौरवद्वीपन्यां टीकायां नवमः सर्गः ।

विषयः । भारविकृतकिराताज्जुनीयाभिधानकाव्यस्य नवमसर्गान्तं व्याख्यानं ।

No. 2837. नीतिशतकटीका । Substance, country-made paper, 14 × 4 inches. Folia, 10. Lines, 6 on a page. Extent, 337 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Zillá Vírabhúma, Gráma, Gopálapura, Kásínátha Kavirája. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Níti-śataka-ṭiká. A commentary on Bhartṛihari's Níti-śataka. By Maheśvará. The text has been noticed under No. 1423 (*ante*, IV, p. 40,) and a different commentary under No. 2734 (*ante*, VIII, p. 182.)

Beginning. विघ्नेशं विघ्नहर्तारं गणराजं नमाम्यहं ।

शारदां वरदां नौमि जायापनक्तये नमः ॥

श्रीगोपालं नमस्कृत्य नत्वा गुरुपरम्परां ।

भर्तृहरिकृतग्रन्थस्तस्य व्याख्यां करोम्यहं ॥

दिग्गिति । दशदिशासु । इत्यादि ।

End. अतः तेजस्विनः सुखमसून् प्राणानपि त्यजन्ति ।

Colophon. इति महेश्वरकृता नीतिशतकटीका समाप्ता ।

विषयः । भर्तृहरिकृतनीतिशतकस्य व्याख्यानं ।

No. 2938. कारकाद्यर्थनिर्णयरौद्री । Substance, country-made paper, 15 × 3½ inches. Folia, 18. Lines, 4 on a page. Extent, 423 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Zilla Vírabhúma, Gráma Gopálapura, Kásínátha Kavirája. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Kárákadyartha-nírṇaya-raudrí. A commentary on the Ká-rakachakra of Bhavánanda Siddhántavágrísa—a treatise on Sanskrit cases. By Rudra Tarkavágrísa, a grandson of the author. This is probably the same work, a fragment of which has been noticed under No. 1175 (Vol. III p. 129.) The text is noticed under No. 1112, (III, p. 73).

Beginning. प्रणम्य परमानन्दं गोविन्दं गोपहृषिणं ।

रुद्रेण तन्यते रौद्री कारकाद्यर्थनिर्णये ॥

क्रियेति क्रिया धात्वर्थः ।

End.

नन्वेवं फले भाष्यादिव्याख्याविरोधाद्वाद्यस्येति-इदमपि व्याख्याताथ-
कमिति ।

Colophon. इति रुद्रतर्कवागीशभट्टाचार्यकृता पितामहकृतकारकाद्यर्थनिर्णयरौद्री
सम्पूर्णा ।

विषयः । भवानन्दसिद्धान्तवागीशकृतकारकचक्रस्य व्याख्यानं ।

No. 2939. पथ्यापथ्यविनिश्चयः । Substance, country-made paper, 13 × 5 inches. Folia, 21. Lines, 10 on a page. Extent, 700 ślokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Zillá Vírabhúma, Gráma, Gopálapura, Kásínátha Kavirája. Appearance, old. Verse. Correct.

Pathyápathya-viniśchaya. On diet and regimen. By Vísva-nátha Sena, of the court of Mahárája Pratáparudra Gajapati, of Orissa. Several works on Pathya or Dietary have been noticed in previous volumes.

Beginning. त्रिलो रजःसन्ततभांसि विश्वं निर्माति पाति क्षिपति स्वयं यः ।

अशेषदृन्दारकदृन्दवन्द्यः पायादपायान्मनुजान् गिरौशः ।

आलोक्य वैद्यतन्त्राणि यत्नादेव निबध्यते ।

व्याधितानां चिकित्सासु पथ्यापथ्यविनिश्चयः ॥

भिषक् सर्षपु रोगेषु निर्दिष्टानि यथायथं ।

निदानापथ्यपथ्यानि त्रीणि यत्नादुविचिन्तयेत् ॥

End.

विदद्भक्तुर्वमापतेः परिलभन्तकीर्तिः प्रपौत्रस्ततः
 पौत्रः श्रौतपनस्य सत्कविमणेः मदैश्वर्यामणेः ।
 श्रीगौरौनरसिंहसेनतनया निःशेषतन्त्रोद्भवं
 पथ्यापथ्यविनिश्चयं व्यतनुत श्रीविश्वनाथः सुधीः ॥
 जानन् सर्वनिदानमप्यनुसरन् प्रायूपमालोकयन्
 रूपञ्चोपशमं भजद्रपि परां संप्राप्तिसत्कीलयन् ।
 माध्यामाध्यतया गदच्च गणयन् कुर्वन्शक्तित्वां स्फुटां
 पथ्यापथ्यविनिश्चयेन रक्षिता वैद्या भ्रमत्यन्ववत् ॥
 रोगान् नाशयितुं यशः प्रययितुं प्राप्तुं प्रतिष्ठां परां
 लब्धुञ्चापि धनानि यस्य भिषजश्चेतः समुत्कण्ठते ।
 मुक्ताहारमिव प्रकामसमलं दृत्तोच्चलं सद्गुणं
 पथ्यापथ्यविनिश्चयं स्फुटममं कण्ठे समं धारय ॥

Colophon. इति सूत्र्यर्वंशावतंसेन गजपतिप्रतापरुद्रण प्रतिपादितः तपनसहापात्रे
 तिट्टिजपितामहनामपदवीकस्य श्रीविश्वनाथमेनस्य कृतौ पथ्यापथ्यविनिश्चयः समाप्तः ।

विषयः । चरार्दियाधिसङ्करान्तं सर्वेषु रोगेषु तथा प्रीत्यादिषु च ऋतुषु पथ्यापथ्य-
 निरूपणं ।

No. 2940 रत्नसारचिन्तामणिः । Substance, country-made paper. 13 ×
 5 inches. Folia, 77. Lines, 14 on a page. Extent, 4,416 ślokas. Character,
 Bengali. Date, Śm. 1221. Place of deposit, Zillá Virabhúma, Gráma
 Gopálapura, Kásínátha Kaviríja. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Ratnasára-chintámani. An elaborate treatise on Practice of
 Medicine. Apparently on abstract of a Tantra.

Beginning. (नमस्ते पार्वतीनाथ महायोगेश्वर गिव ।

कल्याणं मङ्गलं ज्ञानं चतुर्वर्गवरप्रद ॥)

दुर्गेति भद्रकालीति योगमाया मत्तेश्वरी ।

धर्मार्थकाममोक्षस्य वरदाय नमोस्तु ते ॥

अश्विनौकुमार उवाच ।

धन्वन्तरे महाभाग सर्वशक्तिविशारद ।

आयुर्वेदे रोगनाम्ना महारोगस्तथा मतः ॥

विधानञ्च तथा मोक्षः कथमेव कृपानिधे ।

संचिप्रं कथयास्माकं पुरातनवचोद्गतं ॥

धन्वन्नरिरुवाच ।

चतुःपष्टिविधा रोगा भेदास्तेषामनेकधा ।

त्रिनोकानां हितार्थं च पार्श्वत्युक्तिर्महेश्वरे ।

पार्श्वत्युवाच ।

देवदेव महादेव संसारत्राणकारक ।

रोगनान्ना रोगनाशः कथमेव महाप्रभो ॥

End.

भक्तवेद्दिनमप्रञ्च जीवेद्वर्षशतद्वयं ।

अमृतार्णवमोदकः ।

Colophon. इति उषामहेश्वरसंवादे रत्नसारचिन्तामणिनामौपधिप्रक्रिया । सन
१९२१ । मास फागुन ।

विषयः । पार्श्वतीपरमेश्वरसंवादेन रोगाणामुद्देशकथनं । आयुर्वेदागमविवरणं । वात-
पित्तादिव्जराधिकारे,—नारायणीपाचनं । पटोलादिपाचनं । कटुफलादिपाचनं । पञ्चकौल-
पाचनं । नवाङ्गपाचनं । कण्टकार्यादिपाचनं । अष्टाङ्गावलीहः । चतुर्दशाङ्गपाचनं । विल्व-
दिपाचनं । गुडुच्यादिपाचनं । मुस्तकादिपाचनं । भर्गादिपाचनं । अष्टादशाङ्गपाचनं । शीता-
रिरसः । इच्छामेदिरसः । कफकेतुरसः । हिङ्गुलेश्वररसः । पञ्चाननरसः । मृत्युञ्जयरसः । ज्वर-
केशरिरसः । शीतभञ्जिरसः । प्रचण्डेश्वररसः । ज्वरमुगरिरसः । प्रतापेश्वररसः । वेतालरसः ।
भुवनेश्वररसः । आनन्दभैरवरसः । भास्करेश्वररसः । ज्वराङ्गगरसः । मार्कण्डेश्वररसः । अर्द्धनारी-
श्वररसः । वृहदूर्ध्वनारीश्वररसः । चिन्तामणिरसः । कल्पतरुरसः । वृहत्कल्पतरुरसः । वृहद्विवा-
कररसः । वाञ्छाकल्पतरुरसः । चन्दनाद्यलीहः । सर्वज्वरलीहः । वृहज्जीवकादिमोदकः ।
अङ्गारकतेलं । वृहत्शम्बुकेश्वरतेलं । महारुद्रतेलं । सुदर्शनचूर्णं । सर्वौषधिः । लक्ष्मीविला-
सरसः । वृहत्लक्ष्मीविलासरसः । महाभ्रसरसः । रसबद्धयोगः । वृहत्पृष्ठङ्गाभ्रकरसः । वृहद्द्राज-
वक्त्रभ्रसरसः ।

अतीसाराधिकारे,—पञ्चमूल्यादिपाचनं । वृहत्पञ्चमूल्यादिपाचनं । धान्यादिपाचनं ।
वृहज्जातीफलादिचूर्णं । नारिकेलचूर्णं ।

ग्रहण्यधिकारे,—वृहत्कुटजावलीहः । विल्वदिमोदकं । जातिफलादिवटिका । त्रिपुरा-
रिरसः । कनकसुन्दररसः । वीरभद्ररसः । वृहत्तदनमोदकं । विल्वदिवटिका । आघातकयो-
गः । पञ्चवेश्वरयोगः । वाट्यामूलं । मृत्युञ्जयरसः । वृहत्प्रहणीगजेन्द्ररसः । लवङ्गादिचूर्णं ।
सिद्धेश्वरवटिका । वृहत्तवङ्गादिचूर्णं । मदनमोदकं ।

अर्शाधिकारे,—वस्तुवैजयोगः । त्रिष्टम्भपत्रयोगः । तालमूलौयोगः । अर्शाऽरिमोदकः ।
वृहत्प्राणदमोदकः । मेघवर्णवटिका । भद्रेश्वरमोदकः । दास्यादिघृतं ।

भगन्दराधिकारे,—गुग्गुलेश्वररसः । फण्यादिप्रलेपः । अमृतसञ्जरोरसः । फणोन्द्रतैलं ।
जम्बीरेश्वररसः ।

अग्निमान्द्यधिकारे,—पञ्चमुखचूर्णं । शङ्खवटिरसः । चित्रवटिका । वृहदग्निकुमारः ।
चतुर्मुखरसः । अग्निकुमाररसः ।

अजौर्णाधिकारे,—पञ्चमुखरसः । दावानलरसः । योगरत्नमोदकं । अजौर्णकण्टकरसः ।
वृहत्क्रव्यादिरसः । लवङ्गादिमादकं ।

विस्त्विकाधिकारे,—अञ्जनयोगः । ग्लूकर्मकरादियोगः । कज्जलीयोगः । विकलादि-
योगः । शारुसल्लियोगः ।

अपस्माराधिकारे,—जघन्तीयोगः । किंशुकयोगः । रससुन्दरनस्यं । चम्येश्वरचूर्णयोगः ।
अमृतायोगनस्यं । नानायोगाः ।

शिरोरोगाधिकारे,—लेपनविधिः । चूर्णयोगः । खेद्योगः । मर्दनविधिः । शिवयोगः ।
वज्राङ्कुरतैलं । मयूरेश्वरघृतं । ग्लूकर्मकराङ्कुरतैलं ।

कर्णरोगाधिकारे,—नागवस्त्रौषत्तयोगः । जम्बूपत्रमत्तयोगः । तैलकाञ्जियोगः । धूम्रादि-
तैलं । शम्बूकादितैलं । वृहत्शम्बूकादितैलं । चतुर्थचूर्णलेपनं । नानाविधप्रलेपाः । घृतमिद्व-
भोजनं ।

नेत्ररोगाधिकारे,—वाटिकाञ्जनं । आमलकीतैलाञ्जनं । चन्द्रप्रभावटिका । चन्द्रहाम-
वटिका । चन्द्रोदयवटिका । वृहच्चन्द्रोदयवटिका । लवणेश्वरवटिका । दध्यञ्जनं । देवाञ्जनं ।
दास्याद्यञ्जनं । भिन्दूरेश्वरवटिका । शिंशपादियोगः । हरौतक्यादिवटिका । देवदारुवटिका ।
भीमसेनकपूराञ्जनं । रङ्गराजघृतं । कामराजघृतं ।

नास्यरोगाधिकारे,—वदरेन्द्रयोगः । गण्डफलादिप्रलेपः । नस्यविधानं । रसामृतवटि-
का । अमृतेश्वररसः । घृतयोगः ।

मुखरोगाधिकारे,—शुक्ललेपनादिकं । मौगन्धिवटिका । घृतयोगः । रसकवटिका ।
कर्पूरेश्वरवटिका । चन्द्रभागिकं । मूकदोषप्रक्रिया । बधिरदोषप्रक्रिया । गण्डमास्यारोगप्र-
क्रिया ।

अङ्गुलिरोगाधिकारे,—सर्षकण्टकप्रलेपः । दूर्ध्वाप्रलेपः ।

स्वरभङ्गाधिकारे,—सधुरस्वरमोदकं । चित्रकुटरसः ।

शोथोद्राधिकारे,—वानुयोगः । वृहत्योगेश्वररसः । वृहत्त्रैभद्ररसः । वहन्मृत्युञ्जयरसः ।
पञ्चेश्वररसः । शोथशार्दूलतैलं । महाभैरवेश्वररसः । महाशोथशार्दूलतैलं ।

कामरोगाधिकारे,—लोहरसामृतमिष्यः । वृहत्कनकमिन्दूरं । पञ्चेश्वरचूर्णं । दाडिम्ये-

श्वरचूर्णं । चन्द्रास्तरसः । सिद्धवीजचूर्णं । त्रिफलादिमोदकं । अपामार्गचूर्णयोगः । तालिश-
दिमोदकं । कटुत्रयवटिका ।

यक्ष्मासाधिकारयोः,—श्यासान्करसः । शृङ्गेश्वरवटिका । वृहदासावलेहः । रससागरः ।
वृहत्तालिशादिमोदकं । चन्दनेश्वरमोदकं । वासकेश्वरघृतं । कण्टकार्यादिघृतं । रसकल्पवटिका ।
चन्दनादितैलं । वृहत्चन्दनादितैलं । वृहत्तालिशादिचूर्णं । वृहत्क्षौद्रेश्वररसः । वृहदकेश्वररसः ।
वृहत्तालिसेश्वरघृतं । वृहत्चन्दनेश्वरतैलं । रत्नामृतयोगः ।

वातरोगाधिकारे, वातान्करसः । वातारिरसः । सैन्धवेश्वररसः । लौहेश्वररसः । मरि-
च्यादिचूर्णं । रङ्गराजरसः । योगराजघृतं । केशराजघृतं । रत्नेश्वरघृतं । सिंहेश्वरघृतं । पञ्च-
रत्नघृतं । अमृतार्णवघृतं । सर्वेश्वरघृतं । विष्णुतैलं । वृहद्विष्णुतैलं । कुम्भप्रसारणीतैलं । वृह-
न्नाथतैलं । निरामिषमांसतैलं । वृहद्वीजतैलं । पारिजाततैलं । योगराजगुग्गुलुः । रससुन्दरं ।
रसकवली । नानायोगाः । चिन्तामणिरसः । वदरीरावियोगः । प्रधावनियोगः । पुष्परसतैलं ।
वृहदेरण्डतैलं । सैन्धवादितैलं । वृहत्सैन्धवादितैलं ।

उन्मादरोगे,—श्रिवाघृतं । नारायणघृतं । कागलादिघृतं । वृहत्कल्याणमोदकं । वृहत्-
श्रिवाघृतं । वृहत्क्षौद्रघृतं । उडुम्बरघृतं । मध्यमनारायणतैलं । वृहत्त्रिसागरतैलं । वृहत्सुक-
मलपारिजाततैलं । वाटालादिमोदकं । मेथुश्वरमोदकं । वृहत्शतमूल्यादिमोदकं ।

मूत्रकृच्छ्राधिकारे,—मूत्रकृच्छ्रान्कमोदकं । कौमुदश्वररसः । वृहत्कल्याणसिन्धुः । इन्द्रेश्वर-
मोदकं । वृहत्प्राणिभद्रमोदकं । वृहद्वृक्षेश्वरघृतं ।

प्रमेहाधिकारे,—रसमारचूर्णं । केशोरेश्वरतैलं । वृहत्तरुणेश्वरतैलं । वृहत्कदल्यादिघृतं ।
वृहदुषाचीघृतं । वृहत्हरितकौश्वरः । वृहत्तरुणेश्वरः । कल्पतरुमोदकः । वदरेश्वरयोगः ।
कर्पूरमोदकं । मेहमृद्गरमोदकं । सुरेश्वरीयोगः । केशोरचूर्णं । ईशवलेहः । इन्द्रेश्वरघृतं ।
वृहत्ककरध्वजः । लक्ष्मीनारायणतैलं । वृक्षेश्वरघृतं ।

प्रदराधिकारे,—हरितकौश्वरयोगः । माधवेन्द्रयोगः । रामदन्तिमूलयोगः । वज्रपुष्पकलियो-
गः । कुमुदयोगः । रक्तपङ्कजवीजयोगः । श्वेतपङ्कजवीजयोगः । वृहत्कमलाक्षतैलं ।

सूत्रिकारोगाधिकारे,—दास्यादियोगः । श्रिवाधाचीघृतपिष्टं । शतावरीप्रलेपः । धन्या
दिपाचनं । सूत्रिकाभरणवटिका । शृण्वीखण्डः । तालमूल्यादिमोदकं । वृहत्पुनर्नवादिनैलं ।
दूर्व्यादियोगः । पिङ्गलादियोगः । पिप्पल्यादिपाचनं ।

गर्भस्त्राधिकारे,—गर्भस्त्रापनापायकथनं । मेथियोगः । पुरातनपत्रयोगः । बन्ध्यादोष-
प्रतीकारकथनं । बाधकचिकित्सा । लक्षणदिकं । तुलस्यादियोगः । मेथिकादियोगः । कापौ-
मादियोगः । योगेश्वरमोदकं ।

मृतवत्यादिचिकित्सा,—कर्णाश्रुतयोगः । जीवितयोगधारणं । गन्धपुष्पकं । कुमारेश्वरमो-
दकं ।

स्ननरोगे = वाजिगन्धादिप्रलेपः ।

रक्तपित्ताधिकारे, — हरौतकौयोगनस्यं । नागरादियोगः । वामादिखण्डः । कुष्माण्डखण्डः ।
दृष्टदासादितैलं । योगेन्द्रमोदकं । हरौतक्यवलेहः ।

भगन्दराधिकारे, — गुग्गुलेश्चररसः । प्रलेपयोगः । फणिफेनतैलं । जम्बीरेश्चररसः ।

दाहरोगाधिकारे, — ताम्बूलेश्चररसः । मुस्तकादिक्वाथः । अमृतताक्वाथः । ध्यान्यादिमोदकं ।
प्राणवन्नभमोदकं । दृष्टत्प्राणेश्चररमोदकं । धन्यादिघृतं । दृष्टद्गुडूचीतैलं ।

अश्लवाताधिकारे, — अश्लपित्ताधिकारे च — पटीलादिचूर्णं । अजमोदादिमोदकं । शक्वे-
श्चरवटिका ।

दन्तरोगाधिकारे, — दासीपचादियोगः । तुलस्यादियोगः ।

गुल्मरोगाधिकारे, — श्लेच्छगुल्मनकररसः । दृष्टताम्रेश्चररसः । दृष्टत्रसकुमारीरसः ।
निर्गुण्टियोगः । दृष्टचतुर्मुखरसः । दृष्टद्विद्गुलेश्चररसः । अन्नडामूलयोगः । अपामार्गेश्चरचूर्णं ।
स्फटिकेश्चरवटिका । अमृतार्णवरसः । द्रावकः । योगरत्नचूर्णं । सर्व्वजयचूर्णं । राजेश्चरव-
टिका ।

कामलहलीमकाधिकारे, — कामलारिरसः । लोहेश्चररसः । दृष्टद्रसमण्डूर्य्यं । दृष्ट-
विकद्रादिलौहः । हरौतकौरसः । दृष्टदुभूनिम्बादिरसः । नस्ययोगः । मूलकर्कशयोगः । पुर-
न्दरतैलं ।

पाण्डुरोगाधिकारे, — पाण्डवान्नकररसः । अङ्कुरत्वग्योगः । सौभद्रवटिका । पञ्चस्वररसः ।
रसद्विद्गुलवटिका । मण्डूकेश्चररसः ।

तृष्णाधिकारे, — मैत्रवादिवटिका । नानायोगाः ।

विस्कोटाधिकारे, — खदिरादियोगः । सोमराजादिक्वाथः । दधिगुडामृतयोगः । विडङ्गा-
दिमोदकं । भाग्यैादियोगः ।

विषाधिकारे, — यज्ञाङ्गयोगः । जैपालयोगः । समर्यादिमूलयोगः । नुद्रमूलादियोगः ।
कुम्भदयोगः । त्रौच्यादियोगः । चिन्नामणिवटिका । महामूलयोगः । अपामार्गपत्रयोगः । कर्णम-
लायोगः । लौहजङ्गादियोगः ।

द्विक्काधिकारे, — होमदानादिक्रिया । विभीतकावलेहः । पञ्चरत्नघृतं ।

हृद्रोगाधिकारे, — पिप्पल्यादिप्रलेपः । मरिचादिचूर्णं । दृष्टदुरसामृतवटिका । पुष्करा-
दिवटिका ।

दृष्टुरोगाधिकारे, गलकण्टकादिघृतं । दधिमत्त्वयोगः । विविधलेपनानि । चक्रदधिकर्दमादि-
योगः । क्वत्रकुटवटिका । शिंसपामोदकं । अपामार्गवटिका ।

गात्रगन्धचिकित्सायां, — विल्वादिप्रलेपः । पुष्ययोगः । यमानौयोगः । आर्द्रकयोगः । उशी-
रादियोगः । हरौतक्यादियोगः ।

विषमञ्जरचिकित्सायां,—पानभक्षणादियोगः । क्षीरादियोगः । पुनर्णवाद्योगः । निर्दि-
ग्धिकायोगः । जयन्तौयोगः ।

राश्वत्चिकित्सायां,—विभीतकफलादियोगः । रोगाणामृत्युत्तित्तान्मकीर्त्तनं । कलिकाल-
माहात्म्यकथनं ।

वाजीकरणाधिकारे,—श्रेताकीदियोगः । शतमून्यादियोगः । पारिभद्रयोगः । कैशरिश्चर-
वटिका । शक्तिमलयोगः । अर्केश्चरमहायोगः । त्वक्स्त्रियोगः । वृहद्रङ्गवैजमोदकं । वृहत्स्त्रि-
गुटिका । दरिद्रदोषापान्यचिकित्सा ।

पुष्टाधिकारे,—वृहत्कान्तोश्चरः । वृहदिन्द्रेश्चरः । वृहत्स्त्रीहेश्चरमोदकं । वृहद्भूवनेश्चर-
मोदकं । हेमवतीमोदकं । विफलामोदकं । पारिभद्रमोदकं । कुष्माण्डमोदकं । श्रोफलादिमो-
दकं । धात्रीमोदकं । वृहत्कमलेश्चरतैलं । कामरूपेश्चरतैलं । वृहन्नारायणतैलं । वृहत्त्रप्रभा-
तैलं । त्रैलोक्यमोहनतैलं । वृहत्पुष्पेश्चरतैलं । वृहत्श्रीगोपालतैलं । जीवनाारायणतैलं ।
अमृतार्णवमोदकं । ग्रन्थःस्मिन् सर्वत्र रोगाणां कर्मविपाकादिकथनपूर्वकमृत्युत्तिप्रकारादि-
कीर्त्तनञ्च ।

No. 2941. मानससेवासंक्षेपः । Substance, country-made yellow paper,
12 × 6 inches. Folia, 2. Lines, 16 on a page. Extent, 72 ślokas. Character,
Bengali. Date ? Place of deposit, Zillá Virbhúma, Gráma Poḍo, Vinoda-
vihári Kaviarája. Appearance, new. Prose. Correct.

Mánasasevá-saṅkshepa. Intellectual worship of Rádhá and
Kṛishṇa, by imagining oneself as a serving-maid to them, no ritual or
offering of any kind being resorted to. Anonymous.

अथ मानससेवा ।

Beginning. आत्मानं प्राणमुखीममनगां तत्परिचारिकां मुखो मत्वा ब्राह्मे सद्भवं
तदाज्ञया वासन्तीकुञ्जमध्यकेलिशय्यास्थितौ श्रीराधाकृष्णौ प्राक्शुचिन्तशुकशारिकावाक्येन
विनिद्रो कृत्वा—इत्यादि ।

End. तदनन्तरं वह्निर्गैत्य कुञ्जदारि स्थित्वा तयोः गुणस्त्रीलाप्रेमकथनं कृतव-
तीति ।

Colophon. इति मानससेवासंक्षेपः ।

विषयः । ब्राह्मपूजापकरणादिकं विना मनोराज्यविज्ञम्भणमात्रेण मुखीभावमवलम्ब्य
राधाकृष्णयोः सेवनादिप्रकारकीर्त्तनं ।

No. 2842. साधनपद्धतिः। Substance, country-made yellow paper. 12 × 6 inches. Folia, 2. Lines, 16 on a page. Extent, 100 slokas, Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Zillá Virbhúma, Gráma Podo, Vinodavihári Kavirája. Appearance, new. Prose and verse. Correct.

Sádhana-paddhati. Directions for the worship and service of Rádhá and Kṛishṇa—a Vaishnavite manual, as ordained by Rúpa Gosvámí.

Beginning. ध्यायेत् ओगुरुमेवमनुगं श्रीमच्छ्चौनन्दनं
प्रेष्टं दासमथ प्रकाशमपि तद्भामैकदेशस्थितं ।
संस्येतदनुज्ञया परपरादींस्तादृशान् भावयन्
श्रीचैतन्यरुपागुरुक्तिपशुपीनाम्ना व्रजं प्रव्रजेत् ॥

End. भमरालिदुकूलधारिणी मुदिता मेऽनु विलासमञ्जरी ॥

Colophon. इति श्रीरूपगोस्वाम्यक्तसाधनपद्धतिः ।

विषयः । राधाकृष्णयोः साधनप्रकारकथनं ।

No. 2943. स्तवमालाभूषणम्। Substance, country-made paper, 11 × 5 inches. Folia, 97. Lines, 16 on a page. Extent, 4,341 slokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Zillá Virbhúma, Gopalpura, Rámamohana Kavirája. Appearance, old. Prose. Correct.

Stava-mábá-bhúshana. A gloss on certain hymns composed by Rúpa Gosvámí, and compiled by Jíva Gosvámí. By Vanamálí Vidyábhushana.

Beginning. विन्निविरक्तिश्रीहरिकथानकीर्त्तनकृतात्पाम्यात् ।

शुकमूर्चुर्यं सन्तः तं स्तवमालार्थदेशिकं वन्दे ॥

पुत्रमिति । उदारं सामुद्रिकीकृतेः ।

End. श्रीरूपदेवः करुणैकसिन्धुस्तवाल्लिमेतां यदि नाकरिष्यत् ।

भक्ता यथावद्ब्रजराजसूनीर्नावा गमिष्यन् गुरुरूपलौलाः ॥

विद्याभूषणरचिते स्तवमालाभूषणे भाष्ये ।

पशितुष्यतु वनमालो वररुचिशाली-रते तस्मिन् ॥

Colophon. इति स्तवमालाव्याख्या समाप्ता ।

विषयः । रूपगोस्वामिकृताया जीवगोस्वामिसंगृहीतायाः स्तवमालाया व्याख्यानं ।

No. 2944. पदामृतसमुद्रटीका । Substance, country-made paper, 14 × 5 inches. Folia, 95. Lines, 4 on a page. Extent, 4,370 ślokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1704. Place of deposit, Zillá Vírbbhúma, Gopálapura, Rámmohana Kavirája. Appearance, old. Prose. Correct.

Padámṛita-samudra. An anthology of Vaiṣṇavite hymns, some in Sanskrit, others in Bengali, together with glossorial and explanatory notes in Sanskrit. Anonymous.

श्रीश्रीराधाकृष्णः ।

Beginning. ग्रन्थारम्भे निजेष्टदैवतानिष्टाभोष्टमिडाकाङ्क्षी काऽपि श्रीयुक्तमित्यादिना प्रणमति ।

End. अत्र 'तीमार' इति यदस्ति तदभेदेनेति बोध्यं । विषयविशेषस्य भोगकाले स्वादुविशेषात् परकाले महापीडादायकत्वात् । खोडारपूर्वकं प्रेमयाच्ञा स्यटस्ति ।

Colophon. समाप्तोऽयं ग्रन्थः । शकाब्दाः १७०४ ।

विषयः । जयदेव मनातन-चण्डिदास-विद्यापतिप्रभृतीनां संस्कृतवाङ्मौल्यविषयपद्यानि संस्कृतगुणितस्य पदामृतसमुद्रस्य संस्कृतभाषया रागादिलक्षणप्रदर्शनपूर्वकं व्याख्यानं ।

No. 2945. युगलकिशोरसहस्रनामस्तोत्रम् । Substance, country-made yellow paper, 16 × 5½ inches. Folia, 13. Lines, 6 on a page. Extent, 146 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Jayadeva, Zilá Vírbbhúma, Brajavásir Maṭha. Appearance, old. Verse. Correct.

Yugalakiśora-sahasranāma stotra. A hymn in which a thousand epithets in praise of Rádhá and Kṛishṇa are strung together. Each epithet is accepted as a name. The hymn is attributed to the saint Nárada.

श्रीराधाकृष्णार्था नमः ।

Beginning. अस्य श्रीयुगलकिशोरसहस्रनामस्तोत्रस्य श्रीनारद ऋषिः श्रीराधावक्त्रभो देवता श्रीराधावक्त्रमचरणकमलप्राप्तये जपे विनियोगः । इत्यादि ।

End. तस्माद्दृष्ट्वावने गोप्यो गोविन्दनिकटे स्थिताः ।
यथापूर्वं विक्रीडन्त्यो ज्ञातपूर्व्वा मया मुने ॥

Colophon. इति श्रीयुगलकिशोरसहस्रनाम समाप्तं ।

विषयः । श्रीराधाकृष्णार्थायुगलनामस्तोत्रं ।

No 2946. **संक्षिप्तसारपरिशिष्टम्** । Substance, palm-leaf, 16 × 2 inches. Folia, 46. Lines, 4 on a page. Extent, 1,219 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Yayadeva Grāma, Zillā Vīrabhūma, Brajavāsīs' Maṭha. Appearance, old. Prose. Correct.

Saṅkshiptasāra-parīśiṣṭa. A supplement to the *Saṅkshiptasāra* grammar. It supplies such rules as are not given in the original text. By Goyichandra, revised by Jumarauandī.

Beginning. जुमरनन्दिपरिशोषितभागात् परिशिष्टमस्ति यत्किञ्चित् ।

तत् सम्पूर्णं कुरुते गोयीचन्द्रः प्रकीर्णया वृत्त्या ॥

स्त्री पुं । तदुन्दाद्यो यावन्त एवार्थाः प्रागुक्ता इत्यादि ।

End. आकारस्य स्थाने इति कृते विकल्पः स्यात् नित्यमखटिकेति ॥

Colophon. इत्योल्यामनिकत्रोगोयीचन्द्रविरचितं जुमरनन्दिपरिशोषितं परिशिष्टं समाप्तं ।

विषयः । संक्षिप्तसारव्याकरणमूलानुक्तानां प्रक्रियाणां प्रदर्शनं ।

No. 2947. **हंसदूतटीका** । Substance, country-made paper, 15 × 3½ inches. Folia, 30. Lines, 5 on a page. Extent, 757 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Jayadeva Grāma, Zillā Vīrabhūma, Brajavāsīs' Maṭha. Appearance, old. Prose. Correct.

Haṅsadūta-ṭikā. A commentary on a poem called *Haṅsadūta* or "messenger drake," an imitation of the *Meghadūta* of Kalidāsa. Its subject is a message from Nala, king of *Vīrabha*, to his long-separated wife, Damayantī. By Viśvanātha Chakravartī.

Beginning. वन्दे गौरं कृपामिन्धुं स्वर्गुणैर्ग्रथितं स्वयं ।

सामचिन्तामणेर्हैरं योऽजिग्रहद्विदं जगत् ॥

वन्दे श्रीराधिकापादान् श्रीकृष्णप्रेमदगेकान् ।

भवामिन्धुमिमं मन्ये गोप्यदं यत्समाश्रयः ॥

अथ नानाप्रकारश्रीभगवत्क्रीलावणनं प्रारिक्तुः श्रीरूपगोस्वामी हंसदूताख्यं कुष्माणो विहिताचारपरम्पराप्राप्तं मङ्गलं स्वष्टदेवतास्मरणरूपमित्यादि ।

End. सान्द्रां घनौभृतां प्रमदलहरौमानन्दधारां प्रथयतु जनयलित्यर्थः ।
एतेनास्याचिन्त्यमहिमत्वं सूचितं ।

Colophon. इति श्रीविश्वनाथचक्रवर्तिविरचिता हंसदूतटीका समाप्ता ।

विषयः । रूपगोखामिठतहंसदूतस्य व्याख्यानं ।

No. 2948. अभिसाराद्यष्टरसः । Substance, country-made paper, 14 × 5 inches. Folia, 21. Lines, 8 on a page. Extent, 400 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Jayadeva Grāma, Zillā Vīrabhūma, Brajavāsīs' Maṭha. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Abhisārādyashtarasa. An amatory poem describing the eight conditions of women in love. By Gopāladāsa.

अथ अभिसारिका ।

Beginning. कान्तार्थिनी तु या याति सङ्केतं साभिसारिका ।

दयं द्वादशविधा । तथाहि,—

स्फारिकुञ्भटिहेमन्तरजनीध्वान्सञ्चयाः ।

श्रीयममध्याङ्गवातालीकेलाहलविधूदयाः ॥ इत्यादि ।

End.

यदुनाथ भवन्तमागतं कथयिष्यन्ति कदा मदालये ।

युगपत्वरितः प्रधाविता विकसद्भिर्वदनेन्दुमण्डलैः ॥

Colophon. इति श्रीगोपालदासकृतोऽभिसाराद्यष्टरसः सम्पूर्णः ।

विषयः । अभिसारिकाद्यष्टविधनायिकानिरूपणं ।

No. 2949. प्रायश्चित्तसारकौमुदी । Substance, palm-leaf, 16 × 2½ inches. Folia, 82. Lines, 4 on a page. Extent, 558 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Jayadeva Grāma, Zillā Vīrabhūma, Yādavachandra Gośvāmī. Appearance, old. Prose. Correct.

Prāyaścittasāra-kaumudī. A summary of the rules and rituals regarding expiations. Anonymous.

Beginning. सान्द्रानन्दमयं रामं प्रणम्य वनसालिना ।

वितन्यते प्रायश्चित्तसारकौमुदी सुन्दरी ॥

अथ प्रायश्चित्तनिरुक्तं ।

तत्र मान्याः । पापक्षयमात्रसाधनं कर्म प्रायश्चित्तमिति । तच्चिन्त्यं चान्द्रायणादीनां पापक्षयतिरिक्तस्रद्धंसादीनामपि जनकलासम्भवात् । इत्यादि ।

End. आडदिने स्त्रीगमने अहोरात्रमभोजनं दिवामैद्युने दिनमेकं व्रती भवेदिति ॥

Colophon. इति प्रायश्चित्तसारकोमुदी सम्पूर्णा ॥

विषयः । नानाविधवचनानां मीमांसापूर्वकं कृताऽयं ग्रन्थः । प्रायश्चित्तलक्षणनिरूपणं । परिभाषाकथनं । प्रायश्चित्तपूर्वार्हकृत्यकौत्सनं । प्रायश्चित्तापदेशः । गोवधप्रायश्चित्तनिरूपणं । गोवधापवादः । अज्ञानकृतरोधादिनिमित्तगोवधप्रायश्चित्तकथनं । अपालनवधप्रायश्चित्तं । प्रायश्चित्ताभावनिरूपणं । प्रतिलामजातिवधप्रायश्चित्तकथनं । स्त्रीवधप्रायश्चित्तं । व्यभिचारिणी-स्त्रीवधप्रायश्चित्तं । गर्भवधप्रायश्चित्तं । धेनुसङ्कलनादिनिरूपणं । भोजनलक्षणं । चाण्डालाद्यन्न-भोजनप्रायश्चित्तं । तत्सृष्टान्नभोजनप्रायश्चित्तं । अन्यजस्त्रीगमनप्रतिग्रहादिप्रायश्चित्तं । शूद्रान्न-भोजनप्रायश्चित्तं । कापालिकाद्यन्नभोजनप्रायश्चित्तं । केशकोटोपहताद्यादिभोजनप्रायश्चित्तं । गो-मांसभक्षणप्रायश्चित्तं । तदन्ते पुनरुपनयनविधानं । लशुनादिभक्षणे प्रायश्चित्तं । रतेमूत्रपुरी-पादिभक्षणप्रायश्चित्तं । तद्दूषितफलादिभक्षणप्रायश्चित्तं । स्त्रीद्वयभक्षणप्रायश्चित्तं । पर्युषित-शूद्रकद्रव्यभक्षणप्रायश्चित्तं । शूद्रभाजन-भग्नप्राप्तकांस्यपाचे भोजनप्रायश्चित्तं । सूतकस्तकाद्यन्न-भोजनप्रायश्चित्तं । हस्तदत्तशूद्रादत्तघृतादिभक्षणप्रायश्चित्तं । अकृताचमनस्य पानभोजनादिप्राय-श्चित्तं । देवतायित्तिभत्यादिवर्जनभोजनप्रायश्चित्तं । भोजनकाले पुरीषाद्युत्सर्गप्रायश्चित्तं । तैला-भ्यङ्गादिपूर्वकं भोजनप्रायश्चित्तं । स्त्रीयोच्छिष्टभोजनप्रायश्चित्तं । ब्राह्मणोच्छिष्टभोजनप्रायश्चित्तं । विडालकाकाद्युच्छिष्टभोजनप्रायश्चित्तं । कुत्सितपङ्क्तिशूद्रपङ्क्त्यादिभोजनप्रायश्चित्तं । पौत-शेषजलदुग्धादिपानप्रायश्चित्तं । महापातकनिरूपणं । अतिपातकादिनिरूपणं । ब्राह्मणवधप्रा-यश्चित्तं । गोब्राह्मणवर्ज्यमाततायिवधे प्रायश्चित्ताभावकथनं । सुरापानादिप्रायश्चित्तकथनं । गुरु-लघुसंसर्गकालनिरूपणं । शत्रुस्त्रीणामप्यवध्यत्वकथनं । संसर्गप्रायश्चित्तं । त्रास्यप्रायश्चित्तं । सन्ध्या-वन्दनादिनित्यकर्माकरणप्रायश्चित्तं । शूद्रप्रतिग्रहप्रायश्चित्तं । असत्यभाषणप्रायश्चित्तं । स्वभार्या-यां मातृ-भगिन्यादिवचनप्रायश्चित्तं । उच्छिष्टस्य चाण्डालादिदर्शनप्रायश्चित्तं । एवं सूर्यादिदर्श-नस्य प्रायश्चित्तं । विप्रादिमध्यगमनप्रायश्चित्तं । अग्नी पादप्रतापनस्य कुशे पादसार्जनस्य च प्राय-श्चित्तं । गुरुब्राह्मणतिरस्कारे प्रायश्चित्तं । भिर्याशपनादिप्रायश्चित्तं । जलादिभ्रष्टप्रायश्चित्तं । जलाग्रादावगुचिप्रक्षेपप्रायश्चित्तं । शक्रधनुः-पलाशाग्रादूर्ध्वनप्रायश्चित्तं । देवागारादिहृतेष्टका-दिना स्वग्रहकरणप्रायश्चित्तं । द्रौवनादिप्रायश्चित्तं । व्रतभङ्गप्रायश्चित्तं । चाण्डालादिस्पर्शनप्रा-यश्चित्तं । उच्छिष्टविप्रेण सह विप्रादिस्पर्शनप्रायश्चित्तं । उच्छिष्टस्य मानुषादिपुरीषस्पर्शप्रायश्चित्तं । रजःखलास्पर्शप्रायश्चित्तं । रजःखलायाः शूद्रीकुक्कुरशूकरादिस्पर्शनप्रायश्चित्तं । सामान्यतः स्पर्शप्रायश्चित्तापवादः । सर्वेषां प्रायश्चित्तानां मन्त्रेपता व्यवस्थाकथनञ्च ।

No. 2950. यमुनायकम्। Substance, country-made paper, $14\frac{1}{4} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folium, 1. Lines, 10. Extent, 17 ślokas. Character, Bengali. Date. ? Place of deposit, Jayadeva Grāma, Zillā Vīrabhūma, Jādava-chandra Gośvāmī; another copy at Sonapura-grām, Post Boyāliyā, Zillā Rājasāhī, Sāhā Bābu. Appearance, very old. Verse. Correct.

Yamunāshṭaka. A hymn in eight stanzas in praise of the river Yamunā. By Rūpa Gośvāmī.

Beginning. धातुरन्तकस्य पत्तने विपत्तिहारिणी
प्रेक्षयातिपापिनेऽपि तापमिभ्युत्तारिणी ।
नीरमाधुरीभिरप्यशेषचित्तवन्धिनी
सां पुनातु सर्व्वदारविन्दवम्भुनन्दिनी ॥

End. तुष्टवृद्धिरष्टकेन निर्मलात्मिचेष्टितां
त्वामनेन भानुपुत्रि सर्व्वदेववेष्टितां ।
यः स्तवीति वर्द्धयस्व सर्व्वतापमोचने
भक्तिपूरमस्य देवि पुण्डरीकलाचने ॥

Colophon. इति श्रीरूपगोस्वामिना विरचितं श्रीयमुनायकं समाप्तं ।
विषयः । यमुनायाः स्तवनं ।

No. 2951. दृष्याङ्गिककौमुदी। Substance, country-made paper, 10×4 inches. Folia, 52. Lines, 9 on a page. Extent, 1,404 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Jayadeva Grāma, Zillā Vīrabhūma, Jādavachandra Gośvāmī. Appearance, very old. Verse. Correct.

Kṛishṇāhnika-kaumudī. Poetical descriptions of Kṛishṇa's amatory career in Vṛindāvana. By Vilvamaṅgala Ṭhākura.

Beginning. रजनचरमयामे श्लोकतामभिरामे
किमपि किमपि दन्दादेशजातामिनन्दा ।
विततिरक्त राधाकृष्णयोः स्वापवाधा-
मतिस्फुटवचनानां शारिकाणां शुकानां ॥
प्रथमसन् रोधा बोधयामास राधा-
ममकदमकल्पैः शारिकालिः सुजल्पैः ।
अथ कृतसुखदेशः कृष्णमुद्गतमोहः
किमपि शुकमूहः प्रेमदत्तापगूहः ॥ इत्यादि ।

End. तन्त्राश्लिष्टे सति मधुमदे किञ्चिद्दोषावशिष्टे
 प्रत्यामन्नः समदनमदो यः समस्तः परीष्टे ।
 तत्तत्सम्बन्धो समजनि जनौमण्डले साधुरीया
 सा वाग्देवो + + + + + + + + ॥

Colophon. इति श्रीविवेकमङ्गलविरचितायां श्रीकृष्णार्जककौमुद्यां षष्ठः प्रकाशः ।

विषयः । १ प्रथमप्रकाशे, — शारिकाशुकाभ्यां राधाकृष्णयोर्निकुञ्जमधितिष्ठतोः प्रबोधनादिवर्णनं । प्रबोधितयोस्तयोश्चेष्टादिवर्णनं । २य प्रकाशे, — स्वयत्प्रसागतयोः कपटनिद्रयोस्तयोः पुनः प्रबोधनादिवर्णनं । बाल्यभोगभाजनादिवर्णनं । गोचारणवर्णनं । जलविहारवर्णनं । वनविचारवर्णनं । अभिप्रेकादिवर्णनं । ३ये, — नन्दरुद्रे पाकक्रियापारिपाटादिकथनं । तत्र व्यञ्जनलड्डुकादीनां नामादिकथनं । भोजनादिवर्णनं । निकुञ्जवर्णनं । तत्र षडृतुवर्णनं । कृष्णस्य तत्र गोपौभिः सह साक्षात्कारादिवर्णनं । ४ र्थे, — श्रीकृष्णस्य रूपभूषादिवर्णनं । मुरलीनिनादेन आकृष्टायाः सवयस्याया राधायाः कुसुमचयनयाजेन निकुञ्जप्रवेशादिवर्णनं । राधायाः वेशविन्यासादिवर्णनं । राधाकृष्णयोर्विलासादिवर्णनं । तत्र अक्षक्रीडादिकथनं । ५ मे, — ईष्टे च, — श्रीकृष्णस्य दृष्ट्यावनप्रवेशवर्णनं । रुद्रप्रत्यागमनपूर्वकं वेशभूषापरिवर्तनादिवर्णनं । गोदोहनवर्णनं । गोष्ठशोभावर्णनं । शयनवर्णनं । राधायाः अभिसारादिवर्णनं । मधुपानादिवर्णनं । रासलीलादिवर्णनञ्च ।

No. 2952. गौरचन्द्रायकम् । Substance, country-made paper, 10 × 3½ inches. Folium, 1. Lines, 16. Extent, 25 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Jayadeva Grāma, Zillā Vīrabhūma, Vinodavihāri Chāṭṭarāja. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Gaurachandrāshṭaka. A hymn in eight stanzas in praise of Gaurachandra *alias* Chaitanya. Anonymous.

Beginning. स्वर्धुन्याचारुनीरे स्फुरितमतिष्टदत्कूर्मदृष्टाभगात्रं रम्यं रामाष्टनं सन्मणिकनकमहाकृष्णमधैः परीतं ।

नित्यं प्रत्याल्लोयत्प्रणयभरलसत्कृष्णसंकीर्तनार्थं श्रीदृष्टाष्टयभिन्नं त्रिजगदनपञ्चोन्नवद्वीपमाङ्गे ॥ इत्यादि ।

End. श्रीमत्स्वीयाङ्गभाषाभाष्यज्वलितदशदिशः स्मीतसदृशवीतान्, श्रीमत्कण्ठीसुमालासुतिलकभगवन्नाममद्राङ्गिताङ्गान् ।

प्रेम्णा सखेदवाप्योत्पलकमुखतनूत्कीर्त्तनानन्दमत्तान्, श्रीवासादीन् स्मरामि प्रभवरसमितः
संस्थितान् सर्वभक्तान् ॥

Colophon. इति गौरचन्द्रायकं सम्पूर्णं ।

विषयः । गौराङ्गसद्दिग्ग तत्परिकरादिवर्णनरूपं स्तोत्रं ।

No. 2953. अष्टकालसेवानिरूपणम् । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 3. Lines, 5 on a page. Extent, 56 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Jayadeva Grāma, Zilla Vīrabhūma, Vinodavihāri Chatṭarāja. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Ashtakāla-sevā-nirūpaṇa. The service due to Kṛṣṇa from his female associates at the eight watches of the day and night. Anonymous.

Beginning. अथ सेवापरायणसखीनां क्रिया ।

वृत्तालङ्कारपात्रादिनीरतामूलसंस्क्रिया ॥ इत्यादि ।

End.

छण्यपत्ते नीलमणिचूडा-नीलपट्टवस्त्रकसूरीचर्चा-नीलमणिहारत्यादि
समयानुरूपवेशकरणेन सेवापरायणा सखीति ।

Colophon, इति अष्टकालसेवानिरूपणं ॥

विषयः । सामान्यतः-सखीकृत्यकथनपूर्वकं प्रातः-सङ्गव-मध्याह्नाद्यष्टसमयेषु श्रीकृष्णसेवन-
रूपसखीकार्यनिरूपणं ।

No. 2954. विलापकुसुमञ्जलिः । Substance, country-made paper, 10 × 3½ inches. Folia, 12. Lines, 8 on a page. Extent, 246 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Jayadeva Grāma, Zilla Vīrabhūma, Brahmaclārís' Maṭha. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Vilāpa-kusumāñjali. A poem describing the laments of a devotee for his not being able to offer his services to Kṛṣṇa personally. By Rūpa Gośvāmī.

Beginning. त्वं रूपमञ्जरि सखि प्रथिता पुरेऽस्मिन्

पुंसः परस्य वदनं न हि पश्यमीति ।

विम्बाधरे चतमनागतभर्तृमाया

यत्ने व्यधायि किमु तत् शक्यपुङ्गवेन ॥ इत्यादि ।

End. अथि प्रणयशालिनि प्रणयपृष्ठदास्याप्रये
 प्रकाममतिरोदनैः प्र + र दुःखदग्धात्मना ।
 विलापकुसुमाञ्जलिर्हृदि निधाय पादाभ्युजे
 मया तव समर्पितस्त्वव तनेतु तृष्टिं मनाक् ॥

Colophon. इति श्रीमद्रूपगोस्वामिना विरचितो विलापकुसुमाञ्जलिः सम्पूर्णः ।
 विषयः । साक्षात् श्रीकृष्णसेवनार्थंमया कस्यचिद्भक्तस्य मनोराज्यविजृम्भनमिदं ।

No. 2955. कृष्णकर्णामृतत्याख्या । Substance, country-made paper, 14 × 5 inches. Folia, 26. Lines, 9 on a page. Extent, 1,223 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Jayadeva Grāma, Zillā Vīrabhūma, Brahmachāris' Maṭha. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Kṛiṣṇakarnāmṛita-vyākhyā. A gloss on Lilāsuka's poem entitled *Kṛiṣṇakarnāmṛita*. By Vṛiṇḍabanadāsa.

Beginning. यद्भवे भावितधियः प्रणयोऽथ वाचरं
 मुद्रापि दुर्गमतमा मुनिपुङ्गवानां ।
 रामीत्युक्तं मदनमोहनमच्युतं तं
 राधासमेधितरसोक्तिसितं नतोस्मि ॥
 कृपासुधासरिद्रुयस्य विश्वमाज्ञावयत्यपि ।
 नीचगेव सदा भाति तं श्रीचैतन्यमाश्रये ॥
 वसन्तो कृष्णमाधुर्यकैलिमौन्द्यसम्पदं ।
 कैश्चिन्न भावजा सम्यग्ज्ञेया लीला शुकस्य गीः ॥
 मन्देऽपि कश्चित् श्रीरूपपदान्मोजमधून्मदः ।
 कृष्णकर्णामृतत्याख्यां विदृणोति यथामति ॥ इत्यादि ।

End. अतस्त्रिभुवनकमनीयं तदिदं यन्नेत्रगोचरमित्येहो भाग्यमिति भाव इति ।

Colophon. इति श्रीष्टन्दावनदासकृता कृष्णकर्णामृतत्याख्या ।

विषयः । लीलाशुककृतकृष्णकर्णामृताभिधानकाव्यस्य व्याख्यानं ।

No. 2956. कालीतत्त्वसुधासिन्धुः । Substance, country-made yellow paper, 21 × 5 inches. Folia, 230. Lines, 12 on a page. Extent, 13,972 ślokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1774. Place of deposit, Siudi, Zillā Vīrabhūma, Kuladānanda Mukhopādhyāya. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

Kālītattva-sudhāsindhu. An elaborate work on the worship of Kālī, compiled from the Tantras. By Kālīprasāda Kāvyaachanchu.

Beginning. गुरुकृप्यभवानीशगणेशत्रन्नाभास्करान् ।

अभेदरूपान् वन्देऽहं धर्मकामार्थमोक्षदान् ॥

या दृन्दारकटन्दवन्यजननी काली करालाननी ।

भक्ताभीष्टविधायिनी हरहृदभोजे सदाऋदिनी ॥

भक्तानां भवभीमभीतिहरणी दैत्येन्द्रसंहारिणी ।

तत्यादाजयुगास्तं पिवतु मञ्चेतस्यकोरः सदा ॥

नत्वा कालीपदं कालीप्रसादेन द्विजन्मना ।

कालीतत्त्वसुधामिस्रस्यते ज्ञानहेतवे ॥

कालीतत्त्वसुधाम्बुधाविह सदा योगीन्द्रदृन्दारकैः ।

सान्द्रानन्दसुधारसः खहृदयैरास्वाद्य समीयतां ॥

ये केचित् पिशुना विदूषणपराः कल्माषबुद्ध्यापि चेत् ।

गृह्णन्तीममहे तथापि सुखदास्त्रेषां स्वशक्तेरसौ ॥ इत्यादि ।

End.

योमस्यं तालजङ्गास्यं विन्दुनादविभूषितं । ॐ ।

ॐ तस्यत् ॐ अन्नपूर्णायै नमः ।

Colophon. इति स्फुक्नीयमख्यकुलोद्भवविरचिताचिन्त्यश्रीचण्डीचरणश्रितश्रीचण्डी-
चरणाम्बुजमधुमधुपायितचेतःश्रीकालीप्रसादकाव्यचक्षुविरचिते कालीतत्त्वसुधामिस्रौ द्वाविं-
शस्तरङ्गः समाप्तः ॥

वेदाब्धिसिन्धुचन्द्राङ्गे माघे दिनचतुष्टये ।

समाप्तिसगमदृग्म्यः कालीतत्त्वसुधार्णवः ॥

यलेखि वङ्गयलेन पद्मलोचनशर्मणा ।

काश्यां सुरभ्रुनीतीरे स्थित्वा सूर्य्यजवासरि ॥

विषयः । १प्रथमतरङ्गे,—भूमिकाकथनं । तरङ्गनियमः । पशुलक्षणं । आस्यलक्षणादिकं ।
दौचाशब्दनिर्व्वचनं । गुरुं विना पुस्तकस्यमन्त्रग्रहणे दोषः । दौचाया अभावे दोषः । अशु-
रादिभ्यो मन्त्रग्रहणे दोषः । सिद्धमन्त्रे दोषाभावः । सिद्धमन्त्रनिरूपणं । निपिडगुरोर्मन्त्रग्रहणे
मन्त्रत्यागः प्रायश्चित्तञ्च । स्वप्नलम्बमन्त्रसंस्कारः । निपिडप्रसिद्धलक्षणादिशुक्तगुरुनिरूपणं । मन्त्र-
विशेषे गुरुविशेषः । पश्यादिमन्त्रभेदे गुरुमाचरमाहात्म्यं । गुरुमाहात्म्यादिकथनं । गुरुशब्दार्थक-
थनं । शिष्यलक्षणादिकं । ब्राह्मणस्य शूद्रशिष्यकरणे शूद्रादिमन्त्रग्रहणे च दोषकथनं । स्त्रीशूद्रयोः
प्रणवस्वाहायुक्तमन्त्रदानविचारः । कलावागमोक्तदोचावश्यकता । तन्त्रादिशास्त्रे हेतुवाद-भंग्य
—निन्दादिकरणे दोषकथनं । तन्त्रतदङ्गप्रशंसा । तन्त्रागमशब्दयोर्व्युत्पत्तिकथनं । ९, ३, ४थे

तरङ्गे,—निराकारस्य ब्रह्मणः साकारत्वनिरूपणं । शक्त्यादीनामभेदनिरूपणं । द्वाविंशत्तर-
नासार्थकथनं । दक्षिणापदव्युत्पत्तिः । कालीमन्त्रप्रशंसा । दक्षिणकाली-सिद्धकालीप्रभृतीनां
मन्त्रकथनं । वीरभावलक्षणं । पशुभावलक्षणं । दिव्यादिभावनिरूपणं । सप्तविधाचारनिरू-
पणं । काली पशुभावप्राशस्त्यं । प्रतिनिधिद्रव्यनिरूपणं । पशुभावाद्दी पूजाकालव्यवस्था । पूजा
धिकारिनिरूपणं । पुरोहितप्रतिनिधिनिषेधः । पशुभावेऽपि बलिदानप्राशस्त्यं । विष्णवे
सांसदानविधानं । अश्विधर्हिमायां दीपः । पूजाधारप्रतिमादिनिरूपणं । पुष्यचन्द्रयोः पूजन
प्राणप्रतिष्ठानिषेधः । ५. ६, ७, ८, ९म तरङ्गे,— कालीतारादिविषये चक्रादिविचाराभावक-
थनं । अकथह—ऋणधनि—नक्षत्रराशि-कुलाकुल-हर-अकडुम-पटपट-वर्गचक्रनिरूपणं ।
दौत्ताकालस्थानादिकथनं । सप्तपरिधानप्रकारः । मन्त्रशब्दव्युत्पत्तिः । पट्चक्रविधिः । दौत्ता-
प्रयोगः । कलसप्रमाणं । कलसशब्दनिरुक्तिः । सर्व्वीपधिः । नवरत्नानि । पञ्चपल्लवाः । उपदेशः ।
विशेषकुलदिक्षा । स्वकुलदिक्षा । मन्त्रस्य पट्साधनप्रकाराः । मन्त्रस्य दशसंस्काराः । सालका-
थनं । कुलीनानां संस्कारप्रयोगः । सालाविधानं । अक्षमालीत्यतिः । वर्णमालीत्यतिः । तज्ज-
पप्रकारः । करमालाविधानं । विष्णुविषये विशेषादिकथनं । गुटिकानिर्ममाणं । अक्षतादिना
संख्यानिषेधः । महाशक्तमालाविधिः । मणिनियमः । मुखपुष्कनियमः । शोधनविधिः । गन्धा-
टकप्रभेदः । जपप्रकारः । मालासंस्कारः । पञ्चगव्यकथनं । पुरश्चरणलक्षणं । तत्स्थानं । कृष्णे-
चक्रं । भद्रादिनियमः । पुरश्चरणे भोजनपरिमाणं । भोजनपात्रं । जपस्थानादिनियमः ।
तर्पणहोमाद्यनुकल्पकथनं । सावित्री गायत्री । तज्जपप्रकारः । वैदिकगायत्रीजपे मालाविधा-
नं । घटस्थापनप्रयोगः । १० ; ११, १२, १३, १४म तरङ्गे,— वीरपुरश्चरणविधिः । तत्प्रयोगः ।
घटपूजाविधिः । घटाणां वर्णभेदः । नवग्रहहोमकाठनिरूपणं । ग्रहकवचं । कुमारीपूजास्थान-
क्रमोपचारदानक्रमनिरूपणं । तत्प्रयोगः । ग्रहणपुरश्चरणविधिः । यस्तास्ते ग्रस्ताद्ये वा दौत्ताप-
रश्चरणथोनिषेधः । सूर्याद्यास्तपुरश्चरणविधिः । एवं चन्द्रस्य । राशि-वार-तिथि-नक्षत्र-योग-
करणपुरश्चरणविधिः । संक्रान्तिपुरश्चरणं । शरत्कालपुरश्चरणं । जपरहस्यं । मुखशोधनं ।
कुङ्कुममन्त्रादिकथनं । मितुप्रकरणं । तत्याधनादिप्रयोगः । महामितुसाधनादिप्रकरणं । निर्व्वी-
णसाधन-तत्प्रयोगः । मन्त्रार्थचैतन्यं । प्राणयोगः । दीपनी । अशौचभङ्गमन्त्रकथनं । मन्त्रशि-
खा । पङ्कजसप्तार्थकथनं । मन्त्रस्य अमृततीकरणं । सप्तच्छदाप्रयोगः । मन्त्रस्य निद्राभङ्गः । आद्या-
या एकाक्षरमन्त्रप्रयोगः । रक्षस्थान्तरप्रयोगः । मन्त्रसिद्धुपायः । अकारादिवर्णानां ध्यानं ।
मन्त्रशुद्धिप्रयोगः । योनिमण्डलध्यानं । ककारतत्त्वभावना । प्रफुल्लवोजध्यानं । मन्त्रस्थानध्यानं ।
मन्त्रध्यानं । कालीवोजध्यानं । श्यामाया द्वाविंशाक्षरमन्त्रध्यानं । एवं तारायाः । पञ्चापचार-
दानादिमुद्रा । कुललक्षणनिरूपणं । १५, १६, १७, १८, १९, २०म तरङ्गे,— प्रातः कृत्यं । शौच-
विधिः । दन्तकाठपरिमाणकथनादिकं । गुरुध्यान-स्तोत्र-कवचादिकथनं । चौरमन्त्रकथनं ।
स्नानविधिः । गङ्गामहात्म्यादिकं । तान्त्रिके कर्मणि सौरोक्तेः । तिलकविधिः । रुद्राक्षधा-

रणं। इन्द्राक्षमंस्कारः । सन्ध्याप्रयोगादिकथनं । पार्थिवशिवपूजाविधिः । सृष्टिकाप्रमाणं । विल्वपत्रदानादिक्रमः । विल्वपत्रचयननिषिद्धदिनकथनं । प्रणाममन्त्रः । पुष्पादिदानफलं । नृग्वक्राद्यविधानं । प्रदक्षिणफलं । निर्माल्यधारणफलं । पूजाप्रयोगः । विल्वटलस्य उत्पत्तिः । विल्वमूले भृत्यफलं । पुष्पप्रतिनिधिः । वासुदेवविषये रक्तचन्दनदानफलं । तुलसीचयननिषिद्धदिनं । वीरकल्पे विशेषपुष्पकथनं । २१, २०, २३श तरङ्गे,—श्यामाया नित्यपूजाविधिः । पूजास्थाननिरूपणं । आसननिरूपणं । भूतशुद्धादिनिरूपणं । प्राणप्रतिष्ठा । साहकृादिन्यासाः । प्राणायामः । ध्यानान्तरकथनं । अन्तर्ध्यानविधिः । यन्त्रनिर्माणाधारादिकथनं । श्रीचक्रनामे प्रायश्चित्तं । अर्घ्यपात्रपरिमाणं । तत्र क्रमः । कामकलानिरूपणं । लेखितहानमुद्रादिकथनं । अष्टादशोपचारदिकथनं । तत्तन्मन्त्राः । गन्धदाने अङ्गुलिनियमः । पाद्यादिनिर्माणक्रमः । निखिकल्पकमर्थं । मधुपर्कपरिमाणादिकथनं । षोडशश्राद्धादिधूपनिर्माणं । नैवेद्यपात्रादिनिरूपणं । ब्राह्म्यादिमाह्वकाणां ध्यानं । लोकपालमन्त्राः । अश्वमन्त्राः । महाकालध्यानं । तर्पणविधानं । नवद्वीपविधिः । आरात्रिकविधिः । नित्यहोमविधिः । विष्णुविषये नित्यहोमः । मापभक्तबलिविधिः । नित्यजपविधानं । प्रणामविधिः । आत्मसमर्पणं । संहारमुद्रा । प्रार्थनामुद्रा । नैवेद्यमाहात्म्यं । पादोदकमाहात्म्यं । श्यामापूजाप्रयोगः । बलिदानप्रकरणं । शिरोदानविधिः । रुधिरदानविधिः । स्रगाक्षरुधिरदानं । कुण्डविधिः । सुकसुवविधिः । १४, १५, १६, १७, १८, १९, २०, २१, २२श तरङ्गे,—होमविधिः । स्पण्डिलनिर्माणं । होमद्रव्यप्रमाणं । अभिषेकविधिः । तत्फलं । पूर्वाभिषेके विशेषकथनं । संविदानाधनपरिपाटी । शक्तिं विना अर्चनपाने दीः । शक्तयः । वर्जनीयाः शक्तयः । विजयापाने कालनियमः । वीराणां स्नानसन्ध्यापानसन्तर्पणादिनिरूपणं । युवतीवेशधारणविधिः । सुधाघटस्थापनं । कारणस्य त्रैविध्यकथनं । वज्रादीनां कलानिरूपणं । द्रव्यशोधनं । शापविमोचनं । हंसमन्त्रः । पात्रपरिमाणं । असंस्कृतकारणे दीपः । कर्पूराख्यस्तोत्रं । अन्यविधस्तोत्रं । कवचं । महत्सनाम-शतनामादिस्तोत्रं । भूतलिपिः । अस्याः प्राणप्रतिष्ठादिप्रयोगः । लतासाधनप्रयोगः । शक्तिशुद्धिः । पञ्चतत्त्वानि । कुण्डगोत्रप्रहणादिविधिः । दृतीयजनं । कुलनायिकाः । चितासाधनं । शवसाधनं । तत्र स्थानासनादिनिरूपणं । एतत्प्रयोगः । दुर्गानाममाहात्म्यं । वर्णकीपः । वीजकीपकीर्तनञ्च ।

No. 2957. ज्ञानसङ्कुली । Substance, country-made paper, 19 × 4 inches. Folia, 12. Lines, 9 on a page. Extent, 297 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Siuḍi, Zillá Vírabhūma, Kuladánanda Mukhopádhyaýa. Appearance, old. Verse. Correct.

Jñána-saṅkulí. A treatise on essoteric Yoga. Apparently a Tantra.

Beginning नमोऽम्नायुक्तपुरुषं परं ब्रह्म च सध्वदा ।
 शब्दस्पर्शरूपरसगन्धाकाशविषर्जितं ॥
 सात्त्विकानान्तु चिद्भानामेतद्भेदश्च तत्त्वतः ।
 सृष्टिपालनसंहारं तत्कृतं त्रितयात्मकं ॥
 प्रथमं सर्वलोकानां सर्वराज्यसुखप्रदं ।
 प्राचीनावस्यमयुक्तं शिवाकारत्वनामयं ॥
 कैलासशिखरामौनं देवदेवं जगद्गुरुं ।
 पृच्छत्यस्मिद्भूमा देवौ ब्रुहि ज्ञानं महेश्वर ॥ इत्यादि ।

End. वदन्ति सारसर्व्वस्यमुमाये शिवभाषितं ।
 सिद्ध्यन्ति सर्व्वयोगीनां नात्र कार्या विचारणा ।

Colophon. इति योगशास्त्रे उमामाहेश्वरसंवादे ज्ञानसङ्कलाग्रन्थः समाप्तः ।

विषयः । चतुर्दशविद्यानिरूपणं । अध्यात्मविद्यानिरूपणं । शास्त्रवैविद्याप्रशंसा । खेच-
 रीमुद्राकथनं । शास्त्रवामुद्राकथनं । त्रिदण्डि-बौद्ध-चाब्द्याकाणां मतकौर्त्सनं । चित्यादिपञ्चभूता-
 नां प्रत्येकं पञ्चगुणनिरूपणं । पञ्चतत्त्वैभ्यः सृष्टिप्रक्रिया । निराकारभजनावश्यकता । पञ्चशारी-
 रधातुकथनं । शिव-शक्तिनिरूपणं । त्रिधाशक्तिस्थानकथनं । पटुचक्रस्थानं । देहस्य दशविधवा-
 युक्तकथनं । नाडाभेदनिरूपणं । त्रिदेव-त्रिभाव-त्रिगुणकारणकथनं । ज्ञान-दयादीनां पितृ-
 प्रस्तुत्यादिना उल्लेखनं । ब्रह्मज्ञानस्वरूपनिरूपणं । यतिधम्मकात्तनं । योगनियमकथनं ।

No. 2958. दायभागव्यवस्था । Substance, country-made paper, 14 × 4 inches. Folia, 10. Lines, 7 on a page. Extent, 258 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Siuḍi, Zillá Vírabhúma, Kuladánanda Mukhopádhya. Appearance, old. Prose. Correct.

Dáyabhága-vyavasthá. A *Responsa prudentum* on the Dáyabhága or the law of inheritance. By Sárvaabhauma.

Beginning. अथ दायभागव्यवस्था । पित्राद्यनन्तरं तद्धने पञ्चादिभिः सम्बन्धाधौना विभागः क्रियते । इत्यादि ।

End. शाकेऽग्निमङ्गलहरास्यकलानिधाने
 श्रीराघवावनिपतेर्बुधवल्लुस्य ।
 प्रीत्यर्थमाशु रचिते + + दायभाग
 + + व्यवस्थितमयाऽष्टम उत्तररङ्गः ॥

भिन्नवैशागतानामित्यविबद्धमिति ।
धीरेषु साञ्जलिपुटं विनिवेदनं मे
दुस्मादशोऽत्र गुणतां प्रथयन्तु दोषे ।
यद्विर्णयान्दतकृतः पथि मे प्रयाणं
तस्मादियं चपलतापि न दूषणीया ॥
ये ग्रन्थनिर्मितिपरित्रमदूनचित्ता
तादृङ्मणोपिजनकर्मणि चानुरक्ताः ।
तेपामसत्परद्वदां मयुरेशतर्क-
पञ्चाननाम्नककृतिर्मुदमातनातु ॥

Colophon. इति सकलहितार्थं वन्द्यवंशावतंसः
कृतवसतिरमुस्मिन् विश्रुतोलासमाजे ।
सकलमुनिमतेर्ये निम्नमे सार्वभौमः
स खलु चचिरबन्धी ग्रन्थराजः समाप्तः ।

विषयः । पितृकृतविभागव्यवस्था । उपरते पितरि भागव्यवस्था । विभागानधिकारिणः ।
विभाज्याविभाज्ययोर्व्यवस्था । विभविभागः । चिरप्रोपितवंशस्यागतस्य विभागः । स्त्रीधनादिनि-
रूपणञ्च ।

No. 2959. कालीसहस्रनामस्तोत्रम् । Substance, country-made yellow
paper, 15 × 5 inches. Folia, 11. Lines, 8 on a page. Extent, 220 śloka-
Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Siudi, Zillá Virabhúma,
Kuladánanda Mukhopádhyaýa. Appearance, fresh. Verse. Correct.

Káli-sahasranáma-stotra. A complete copy of the hymn
noticed under No. 409 (Vol. I, p. 233). It is a part of the Kálíkula-
sarvasva Tantra.

श्रीशिव उवाच ।

Beginning. कथितोऽयं महामन्त्रः सर्वमन्त्रोत्तमोत्तमः ।

यमासाद्य मया प्राप्तमैश्वर्यपदमुत्तमं ॥

कथितेयं महाविद्या सर्वविद्यास्वनुत्तमा । इत्यादि ।

End.

स्तोत्रं पठे देतदनन्तपुण्यं कालीपदाभोजपरो मनुष्यः ।

विधानपूजाफलमस्य सम्यक् प्राप्नोति सम्पूर्णमनारथोऽसौ ॥

मुक्ताः श्रीचरणारविन्दविमुखाः स्वर्गामिनो भोगिनो

ब्रह्मोपेन्द्रशिवाम्बिकाचैनसुखं नो केऽपि संलेभिरे ।

श्रीमत्सद्गुरुभक्तिपूर्वकमहाकालीपदाध्यायिने
मुक्तिर्मूर्तिमती स्वयं स्तुतिपरा भुक्तिः करस्यायिनी ॥

Colophon. इति कालीकुलसर्वस्वै शिवरामसंवादे कालोसद्वचनामस्तोत्रं समाप्तं ।

विषयः । कालिकायाः स्तुतिः ।

No. 2960. उत्पत्तितन्त्रम् । Substance, country-made paper, 14 × 3 inches. Folia, 57. Lines, 7 on a page. Extent, 642 slokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Siuḍi, Zillá Vírabhúma, Kuladánanda Mukhopádhya. Appearance, old. Verse. Correct.

Utpatti-tantra. An original Tantra treating both of the Sákta and the Vaishṇava rituals.

Beginning. अघो + मायां जगतां विधात्रीं

कालीं महाकालकृताकृताङ्गीं ।

ध्यायेच्छिवां शङ्करमेव नित्यं

गौरौधताङ्गार्द्धमद्देशमाद्यं ॥

श्रीदेव्युवाच ।

यदुक्तं शाश्वतीतन्त्रे उत्पत्तौ यन्मया श्रुतं ।

इदानीं वद देवेश साधनं कलिस्मृतं ॥ इत्यादि ।

End.

एतन्ने कथितं तुभ्यं लिङ्गचिह्नं मद्देशितुः ।

एकेनैव कृतार्थः स्याद्बहुभिः किमु सुव्रते ।

Colophon. इति उत्पत्तितन्त्रे त्रिशतैकाशीतिपटलः समाप्तः ।

विषयः । दिव्यवीरभावप्रशंसा । बलियोग्यपशुनिरूपणं । तत्र नर-काग-महिष-मेष-शूकर-शशक-शल्कि-गोधा-खड्गि-कूर्म-वानर-खराश्व-गज-विहङ्गमादिविधानं । असंस्कृत-सुरापाने दोषकथनं । मातृशोनिं विना यवनान्यादियोगिनगमनेऽपि कौलिकस्य न दोष इति कथनं । भावलक्षणं । कलौ सुरापानेन भारतवर्षे वर्षभ्रंशकथनं ।

स्नेच्छराजाधिकारे कलिस्वभावकथनं । कलौ पशुभावविधानं । मद्यपानादिनिषेधः । एतद्नृकल्पोऽपि निषिद्ध इति कौत्सनं । करमालाप्रशंसा । कामरूपे विष्णोः शवसाधनवृत्तान्त-कथनं । साधारणकलिधर्मकथनं । महाकालमहाकाल्योरेकात्मभावकथनं । शिवपूजाविधिः । शिवस्य परब्रह्मत्वकथनं । श्यामसमर्पणप्रकारः । वाणलिङ्गे आवाहनादिकं नास्तीतिकथनं । शिवनिर्माल्यजलपानादिफलश्रुतिः । प्रातःकृत्यादिनिरूपणं । शिवनिन्द्यादिकरणे दोषकथनं । दुर्गापूजामाहात्म्यं । अर्धदानविधिः । गङ्गाजले देवतावाहनं नास्तीतिकथनं । ध्यानतत्त्वक-

यनं । विष्णुतन्त्रकथनं । दशवतारवर्णनं । स्नेह्वराज्यकालवर्णनं । गौडदेशे गर्गपुरे कनक्यव-
तारकथनं । तस्य विवाहादिवर्णनञ्च । शिवतन्त्रकथनं । वाञ्छाण्डिनिरूपणं । जगन्नाथप्रसा-
दमाहात्म्यं । परब्रह्मरूपवर्णनं । ब्रह्माण्डात्मिककथनं । गङ्गामाहात्म्यादिकथनं । ब्रह्मादीनां
जन्मविवाहादिकथनं । पञ्चविधमुक्तिनिरूपणं । गोलोकवर्णनं । शिवलोकमत्यन्तिकादिवर्णनं ।
कालिकाया निर्व्याणदाढलकथनं । वाणल्लिङ्गप्रमाणं । इति (तत्र पटलसंख्याया वैषम्यतया
तदुल्लेखो न कृतः ।)

No. 2961. कुलीङ्डीशमहातन्त्रम् । Substance, country-made paper, 16
× 4½ inches. Folia, 50. Lines, 6 on a page. Extent, 1,237 ślokas. Character,
Bengali. Date, ? Place of deposit, Siuḍi, Zillá Virabhúma, Kuladánanda
Mukhopádhyaýa. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

Kulodḍísa-mahátantra. An original Tantra, treating of the
usual Śákta rituals, observances and incantations.

देव्याच ।

Beginning. चतुःपृथिश्च तन्त्राणि लब्धकान्निःसृतानि च ।

अन्यान्यपि च तन्त्राणि श्रुतानि विविधानि च ॥

जामलानि च सर्व्वाणि संहिता विविधास्तथा ।

श्रुता हि देवदेवेश श्रीविद्या या मया प्रभो ॥

भाव + ब्रह्मणी नाथ तन्त्राण्यपि च संहिताः ।

तापनीयानि कल्पानि शिवादीनां तथैव च ॥ इत्यादि ।

End.

कर्म्मयोगमिसं देवि ज्ञात्वा कर्म्माणि साधयेत् ।

एतदभ्यासतो योगी सिद्धो भवति नान्यथा ॥

Colophon. इति श्रीकुलीङ्डीशे महातन्त्रे चतुर्थः पटलः समाप्तः । समाप्तमिदं
महातन्त्रं ।

विषयः । १ प्रथमपटले,—पञ्चभूताधिष्ठाढदेवताकथनं । पञ्चमशक्तिनिरूपणं । पञ्च-
मशक्तोर्दीक्षाभेदतो वैष्णवशैवादिभेदकथनं । तस्या ब्रह्मरूपत्वकथनं । तदुपासनाप्रकारः ।
पञ्चकूटनिरूपणं । संप्रावतौविद्याकथनं । तत्साधनं । गन्धर्व्वविद्या । ब्रह्मविद्यायाः स्वरूपादि-
कथनं । नटी-कापालिकाद्याद्यष्टविधनायिकानिरूपणं । तत्र आकर्षणादिसाधनप्रकारः । कुण्डो-
द्भवद्रथलक्षणं । गोलोद्भवद्रथलक्षणञ्च । ब्रह्माण्डस्य शिवशक्त्यात्मकत्वकथनं । उपभोगेन मुक्ति-
लाभनिरूपणं । सुखमात्रस्य मोक्षत्वं । दुःखमात्रस्य नरकत्वकथनञ्च । समयोपाचारकथनं ।
कुलाचारकथनं । सुराशापविमोचनं । २,३ये,—पञ्चपञ्चाक्षरौविद्या । पञ्चमविद्या-गायत्रा-
दिकथनं । भौतिकमनोमयादित्रिविधशरीरकथनं । मुद्रानामनिवृत्तं । मुद्रालक्षणादिकथनं ।

पीडुशमहाविद्यानिरूपणं । कर्ममिद्विकथनं । पीठनिरूपणं । ध्यानयोगकथनं । कर्मयोगकथनं । ४र्थं,—मन्त्रग्रामादिमाधनप्रकारः । आकर्षणवशोकरणादौ ऋत्वादिनियमकोर्त्तनं । मन्त्रकर्मसु होमावश्यकता । होमद्रव्यादिनिरूपणं । वशोकरणादौ पुष्यविशेषनियमकथनं । मानपरिमापा । गुरुतोषणविधानं ।

No. 2962. कालीतत्त्वामृतम् । Substance, country-made yellow paper, 22 × 5½ inches. Folia, 64. Lines, 7 on a page. Extent, 1,680 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Siuđi, Zillá Vírabhúma, Kuladánanda Mukhopádhya. Appearance, new. Prose and verse. Correct.

Kálitattvámṛita. Tantric rituals. The codex is incomplete.

Beginning. नत्वा गुरुपदद्वन्द्वं बलभद्रेण धीमता ।

कालीतत्त्वामृतं नाम तन्यते ज्ञानहेतवे ॥

सहस्रारे पद्मे परमशिवगोहोतिकुहरे

मनोहंससिञ्चान्तरविवरमार्गं गतिवशात् ।

तमःशान्ते कान्ते परिणतशरच्चन्द्रनिलये

परे हंसद्वन्द्वे गुरुचरणपद्मे विहरतु ॥ इत्यादि ।

End.

आदा व्याहृतिभिः पद्यादुवलिमन्त्रस्य वर्तुलं । चित्पिङ्गलं हन हन दह
द्वन्द्वं—

Colophon. इतः परं खण्डितं ।

विषयः । पशोरधे एतत्तन्त्रशास्त्रप्रसङ्गादिनिषेधः । प्रतिमादौ शिलाबुद्धौ दीपनिरूपणं । त्रयणमनननिदिध्यामननिरूपणं । अदौक्षितस्य तन्त्रशास्त्रे नाधिकार इति निरूपणं । अत्र दोषनिर्देशः । विहितविहितगुरुनिरूपणं । संस्कारकथनं । दिव्यवीरपद्मेदेगुरोर्दीक्षाविधानं । कौलिकानां पद्ममन्त्रग्रहणे प्रायश्चित्तकथनं । कुलस्वरूपलक्षणं । वैष्णवादिमन्त्रं विहाय शक्तिमन्त्रग्रहणावश्यकता । तत्र कारणकथनं । विशुद्धवादनिरसनस्य । कलौ कालुपासनाकर्त्तव्यता । आगमोक्तदोक्षाग्रहणानन्तरं पुराणविधिना कम्भानुष्ठाने फलाभावकथनं । गुरुशिष्यलक्षणं । स्त्रीशुद्धेभ्यो मन्त्रदानविधिः । गुरो शिष्यभक्तिः । दीक्षाविधानं । इति १मलहरौ । चक्रविचारः । अकथह-ऋणधनिचक्रादीनां संस्थाननिरूपणं । नक्षत्रचक्रं । नाडीनक्षत्रचक्रं । हरचक्रं । अकडमचक्रं । वर्गचक्रं । षट्पदचक्रं । अष्टवगचक्रं । दीक्षाकालः । वारतियादिनियमः । महाविद्यास्य कालादिनियमाभावः । दीक्षाप्रयोगः । स्वकुलदोक्षाविधिः । मन्त्रस्य सुप्रजागरादिपङ्क्तिविधिसाधनप्रकारः । २या लहरौ । जननजीवनादिदशविधमन्त्रसंस्काराः । कुलौ

नानां संस्कारे विशेषकथनं । यन्त्रसंस्कारः । मालासंस्कारः । मालानां परिमाणनियमः । ग्रथ-
नादिक्रमः । शोधनप्रयोगः । निर्विकारचित्तानां धीराणां तत्र तत्र विशेषः । महाशक्तुमाला-
विधानादिकं । करमालानिरूपणं । रथा लहरौ । पुरश्चरणावश्यकता । पुरश्चरणक्रमः । तत्र
भक्त्यादिनियमः । स्नानादिनियमः । मन्त्रस्य मृतकादिदोषनिरूपणं । दोषनौनिरूपणं । मन्त्र-
शिखा । पङ्कषड्वर्णभावना । मानसापांशुवाचिकानां लक्षणं । होमादिविधिः । अभिषेकक-
थनं । पुरश्चरणपद्धतिः । इति ४थीं लहरौ । स्वतन्त्रतन्त्रादिमतसाधनं । सिद्धिप्रकारः । कुण्ड-
विधिः । वास्तुनागविचारः । कुण्डदोषादिनिरूपणं । होमनियमकथनञ्च ।

No. 2963. कालीविलासतन्त्रम् । Substance, country-made paper, 15
× 3½ inches. Folia, 37. Lines, 7—8 on a page. Extent, 925 ślokas. Character,
Bengali. Date, ? Place of deposit, Siuḍi, Zillá Vírabhúma, Kuladánanda
Mukhopádhya. Appearance, old. Verse. Correct.

Kálibilása-tantra. A modern Tantra treating of the usual
Śákta Tantric rites and ceremonies.

Beginning. श्रीदेव्यावाच ।

देवदेव महादेव मंभारार्णवतारक ।

ष्टुक्काम्येकं महाभाग कृपया कथय प्रभो ॥

कानि कानि महाभाग जम्बूद्वीपस्य भारते ।

शूद्रस्य सम्मतं तन्त्रं कृपया वद साम्प्रतं ॥

सद्योजात उवाच ।

साधु षष्ठं सुराराध्ये धन्यामि प्राणवल्गभे । इत्यादि ।

End. इत्युक्त्वा प्रथमो शौभ्रं कैलासं शिवनन्दगः ।

Colophon. इति शिवभाषितं कालीविलासतन्त्रं त्रिंशत्यष्टलेन समाप्तं ।

विषयः । १ प्रथमपटले,—शिवाशिवसंवादः । तन्त्रनामनिर्व्वर्चनं । शूद्रस्य प्रणवस्वाहो-
च्चारणादिनिषेधः । २ वे,—शूद्रजातिषु प्रशस्तमन्त्रादिनिरूपणं । ३ रे,—स्वाहाप्रणवयुक्तकवच-
पाठादौ शूद्रस्याधिकारः । तस्य वैश्वत्वप्राप्तिकथनञ्च । ४ र्थे,—कलौ पशुभावकथेयता । दिव्यवी-
रभावादिनिषेधः । ५ मे,—कालीगतनामस्तोत्रं । त्रैलोक्यमोक्षनाभिधानकालीकवचं । ६ ष्ठे,—
दोषाकालकथनं । दिव्यादिभावलक्षणं । परशुराम-रावणादीनां क्रमेण वीरपञ्चादिभावक-
थनं । ७ मे,—कलौ मन्त्रिदापाननियमः । कांस्यपाचस्यनारिकेलोदकादीनां मद्यतुल्यत्वकथनं ।
कलौ अन्तःशाक्तत्ववह्निःशैवत्वादिकथनं । तत्र वैष्णवाचारयुक्तेन मन्त्राभ्यासं सिद्धिकथनादि-

कं। ८,—प्राणायामलक्षणदिकथनं। ९,—सङ्केतसोत्रं। शिवविष्णोरभेदः। तयोर्भेदज्ञाने
 दोषः। १०,—भुवनेश्वरौशतनामसोत्रं। पौत्वा पौत्वा पुनः पौत्वा पुनः पतति भूतके इत्यादि-
 वचनानां कलौतरपरत्वं। ११,—त्रिपुरासुन्दरौशतनामसोत्रं। १२,—ताराशतनामसोत्रं।
 १३—भैरवौशतनामसोत्रं। १४,—कलिमम्मतसामान्यपूजाविधानं। १५,—कलिमम्मतभोदन-
 वशीकरणकथनं। अपभ्रंशभाषा (वङ्गभाषा) विद्यानिरूपणं। १६,—वगलाशतनामसोत्रं।
 १७,—सातङ्गीशतनामसोत्रं। १८,—कार्तिकध्यानमन्त्रादिकथनं। जयाविजयादीनां ध्याना-
 दिकथनं। मिन्द-मयूर-मूषिकध्यानादिकथनं। १९,—महिषमन्त्रकथनादिकं। गणेशमन्त्रकथनं।
 २०,—लक्ष्मीपूजाविधानं। सरस्वतीपूजाविधिः। ब्रह्मपूजा। सावित्रीपूजा। महिषमर्दिनी-
 पूजाविधिः। २१,—जम्बूद्वीपे महिषमर्दिन्या अस्त्रादिनिरूपणं। अन्यद्वीपीयास्त्रनिरूपणं।
 महिषमर्दिन्या ध्यानादिकं। २२,—अस्याः स्वर्णनिरूपणं। २३,—कालिकायाः कृष्णमाटल-
 ट्तान्तकथनं। तस्या ध्यानादिकं। २४,—कृष्णस्य कालिकास्तनपानट्तान्तकथनं। कृष्णसमोपे
 कालिकायाः कामवीजादिकथनं। २५,—ध्यानकथनं। मन्त्रयसाधनं। पञ्चवोजनिर्णयः।
 २६,—मायावीजादिसाधनं। रमावीजादिनिरूपणं। २७,—कूर्चध्यानादिकथनं। स्वाहा-
 पदादिनिरूपणं। शिञ्जिनौध्यानादिकं। २८,—शब्दब्रह्मनिरूपणं। कृष्णस्य कालिकां प्रति
 राधापरिचयजिज्ञासा। तत्कृतकालिकासोत्रं। २९,—कामवीजादिलेखनक्रमः। ३०,—
 स्त्रीवीजलेखनक्रमः। शारदीयपूजाया बोधननिरूपणं। ३१,—दुर्गाया ध्यानभेदकथनं। प्रण-
 वादिस्वरूपकथनं। ३२,—भावनाप्रकारकथनं। ३३,—यन्त्रस्वरूपकथनं। वीजानां कोणादि-
 निरूपणं। ३४,—अनुलोमविलोमाभ्यामकारादिचकारान्तजपप्रकारकीर्तनं। शिवकृतकालि-
 कासोत्रं। ३५,—कृष्णस्य मुरलीधारणविवरणं। कलौ परस्परण-होमादिकरणप्रतिषेधः।
 गुरुपूजनन सर्वसिद्धिर्भवतीतिकथनञ्च।

No. 2964. व्यवस्थासंग्रहः। Substance, country-made paper, 13 × 3 inches. Folia, 84. Lines, 6 on a page. Extent, 1,764 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Duvarājapura, Zillā Vīrabhūma, Rāmasadaya A'chārya. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Vyavasthá-saṅgraha. *Responsa prudentum* on diverse questions regarding Hindu law and usage. By Maheśa.

Beginning. प्रणम्य गोपालपदारविन्दं

विलोक्य मन्वादि कृतञ्च शास्त्रं।

अवश्यकर्त्तव्यविधानहेतुं

ग्रन्थ मद्देशो वितनोति धीरः॥

विहितस्य निषिद्धस्य कर्मणो ज्ञानकारकः ।

यवस्यासंग्रहः सर्वैः पण्डितैः परिलिख्यतां ॥ इत्यादि ।

End.

धानेन सदृशं नास्ति शोधकं पापकर्मणां ।

अपाकेनापि भुञ्जानो ध्यायौ नैव तु लिप्यते ॥

Colophon. इति यवस्यासंग्रहः ।

विषयः । अशौचनिरूपणं । तद्भावस्या । यथाकथञ्चिदाहे पुनर्दाहनिषेधः । प्रेततर्पण-
विधिः । अशौचान्निदिनकृत्यनिरूपणं । मासिकसपिण्डीकरणविधानं । आडाधिकारिनिरूपणं ।
द्रव्यशुद्धिनिरूपणं । विविधमामलक्षणान्निरूपणं । युग्मादिव्यवस्था । एकोद्दिष्टश्राद्धविधिः ।
संक्रान्तिनिरूपणादिकं । महाश्राद्धान्निरूपणं । जन्माष्टम्यादिव्यवस्था । दुर्गात्पूजाविधिः ।
नवान्नश्राद्धान्निरूपणं । अर्द्धाद्ययोगादिनिरूपणं । युगाद्याव्यवस्था । प्रातःकृत्यादिनिरूपणं ।
आचमनस्नानतर्पणादिविधानं । पार्थिवशिवपूजनविधानं । तुलसीपत्रचयनादिनियमक-
थनं । चरणान्दतव्यवहारप्रकारकीर्तनं । भोजनविधिः । कौटुंबी कन्या उद्राह्या तन्निरूपणा-
दिकं । कन्याविक्रयादिदोषनिरूपणं । देवादिप्रतिष्ठाविधिः । दिव्यव्यवस्था । चौर्यादिदण्डवि-
धानं । दास्यव्यवस्था । प्रायश्चित्तव्यवस्थादिनिरूपणञ्च ।

No. 2965. ज्योतिःसारः । Substance, palm-leaf, 11 × 1½ inches. Folia, 108. Lines, 4 on a page. Extent, 2,484 ślokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1556. Place of deposit, Duvarājapura, Zillá Vīrabhūma, Rāma-sadaya Āchārya. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Jyotihsāra. Astronomy and astrology bearing on Hindu rites, beliefs and domestic ceremonies. By Raghunātha Paṇḍit, son of Kāvīrāja Mīśra. There are several works current of this name.

Beginning. तमोनिचयविध्वंसमशौतकिरणत्विर्यं ।

कमलोदयमानन्दाद्वन्द्वे + इकरं हरिं ॥

मिश्रश्रीकविराजराजपदवीविख्यातकीर्तिः पिता

यस्यासीद्गुणवान् गुणाकर इति प्रज्ञावतामग्रणीः ।

सोऽयं श्रीरघुनाथ इत्यभिहितो निर्माति यत्नाद्मुं

ज्योतिःसारमुपायवर्षमनगे १४४४ वर्षे शतक्याभुजः ॥

शास्त्राणामुत्तमं शास्त्रं ज्योतिषं नापरं भुवि ।

यत्र यत्नाद्विज्ञोऽपि सर्वज्ञः सुमतिर्भवेत् ॥

शास्त्रप्रशंसा ॥

अप्रदीपा यथा रात्रिरनादित्यं यथा नभः ।

तथाऽमांवल्लुरो राजा भवत्यस्य इवाध्वनि ॥ इत्यादि ।

End.

इति ब्रह्मसिद्धान्ते चक्रदीपः । चक्रदीपस्य न्यासो यथा ।

Colophon. इति कविराजमिश्रात्मजश्रीरघुनाथपण्डितकृतं ज्योतिःसारे त्रयोदशो-
ध्यायः । समाप्तश्चायं ग्रन्थः ।

अङ्गनेऽङ्गनिपङ्गमङ्गतशरैणाङ्गे शशाङ्के गते

घञ्जे कार्तिकपञ्चमे कुजदिने कृष्णस्य कृष्णे तिथौ ।

ज्योतिःसारसमुद्रपारमसरदुभास्वकृपाक्षेपणीं

लब्ध्या लेखननौकया निजकृते श्रीरामचन्द्रा द्विजः । यथाङ्काः १५५६ ।

विषयः । १३ध्याये,—पञ्चिकाक्रमः, तत्र वार-तिथि-नक्षत्र-तदधिप-करण-योग-नन्दा-
मुद्रा-जया-रिक्ता-मिडियोगप्रभृतिकथनं । अशुभनक्षत्रकथनं । देशविशेषे योगव्यवस्था । यम-
घण्टादियोगकथनं । तिथिनक्षत्रविशेषे मरणादिफलकथनं । अवमत्राहस्यमविवेकः । रविमं-
क्रान्तिनिरूपणं । विष्टिनिरूपणं । दग्धतिथिकथनं । त्रिपञ्चरथोगः । चन्द्रतारावल्लकथनं ।
जन्मतारादिनिरूपणं । चन्द्रदीपशान्तिनिरूपणं । १४ये,—ग्रहगोचरशुद्धिः । गोचरापवादः ।
ग्रहशान्तिभ्रानं । ग्रहाणां त्रिविधशान्तिकथनं । जन्मनक्षत्रयोगे जन्मतिथिफलं । सूर्योपधि-
कथनं । दिक्पतिकथनं । लग्नमानवीधः । दिनपञ्चिकागणनप्रकारकौर्त्तनं । १५ये,—राशि-तद-
धिपकथनं । ग्रहोच्चस्थानकथनं । मूलचिकोणशुद्धकथनं । नवांशवर्गात्मकथनं । चिंशांशविवे-
कः । पङ्कवर्गविवेकः । शुद्धाद्यादिविवेकः । अरिमित्रादिकथनं । ग्रहाणां दृष्टिनिरूपणं । भाव-
विवेकः । स्थानवल्लिनिरूपणं । वर्ष-मास-दिन-काल-हाराप्रभृतीनां यथोत्तरमधिकवन्नित्वं ।
ग्रहाणां दिक्काल-चेष्टा-वलादिनिरूपणं । अष्टवर्गकथनं । केन्द्रादिनासकथनं । त्रिकोणादि-
विवेकः । उपचयविवेकः । उग्रादिसप्तगणनिरूपणं । वारप्रभृतिनिर्णयः । सत्यादियुगसंख्यानि-
रूपणं । १६थे,—वर्षार्धपादिनिरूपणं । तदानयनादिप्रकारः । आवत्तादिमघनिरूपणं । दृष्टि-
लक्षणं । अनाष्टदृष्टिलक्षणं । कालाशौचादिकथनं । गुरोरतिचारकथनं । तदपवादः । लुप्तसं-
त्सरकथनं । तदपवादः । वक्रातिचारे ग्रहाणां पूर्वोपररागः फलदाहवन्निरूपणं । दिग्दा-
हादिपुनिषिद्धकथनं । मलमासनिर्णयः । समयाशुद्धिः । १७थे,—विवाहकथनं । तत्र
जोडनकथनं । नवपञ्चकद्विर्द्वादशकथनं । पङ्कककथनं । प्रोतिपङ्कककथनं । जाटनापवादः ।
गणकथनं । नाड्योशुद्धिः । नाड्योगादिफलं । नाड्योचक्रन्यासः । ग्रहशुद्धिः । कन्याया विवाहे
युग्मायुग्मादिव्यवस्था । मार्गज्यैष्ठ्योर्विवाहनिषेधापवादः । सिंहमकरस्वगुरोः फलं । दशयोगशु-
द्धिः । नक्षत्रपादवर्ज्यं । चन्द्रवधकथनं । अक्षपादिवेधकथनं । सप्तगलाकावेधकथनं । एतच्च-
कन्यासः । पञ्चगलाकचक्र-तन्नासः । षड्गुरोर्वेधकथनं । तन्नासः । लताचक्रं । पातवेधकथनं ।

६न्द्रशुद्धिः । यामिचवेधकथनं । वैवाहिकतित्यादिनिरूपणं । सुतच्चिवुकथयोकथनं । गोधूलि-
 गिरूपणं । हसोदकविधिः । लग्नादिक्रमेण कुण्डलीयवस्था । नववधभूटद्वप्रवेशः । द्विरागमनल-
 द्दणदिकथनं । अत्र पुरःशुक्रादिदीपापवादः । केशवन्धननिरूपणं । षट्पुनिरूपणं । गर्भा-
 धानं । पुंसवनं । पञ्चाष्टतं । सुखप्रसवोपायकथनं । नामकरणं । निष्क्रमणं । शिशोः प्रथम-
 क्षीरं । अन्नप्राशनं । चन्द्रसूर्यदर्शनं । भूम्युपवेशनं । चूडाकर्म्म । कर्णवेधः । नित्यक्षीरं । विद्या-
 षधः । अन्धाराकथनं । धनुर्विद्यारम्भः । उपनयनं । ईष्टे,—हलप्रसारणं । हलचक्रनिरूपणं ।
 ह्यचक्रनिरूपणं । ह्यलक्षणं । रेखाकरणं । वीजवपनं । चक्रन्यासः । रोपणविधिः । मृष्टिप्रह-
 विधिः । रेध्यारोपणविधिः । मेघिहृत्कथनं । धान्यादिस्थापनं । नवान्नकथनं । नववस्त्रपरि-
 धानविधिः । राज्याभिषेककथनं । नृपदर्शनं । नवदोलादिकारोचनं । वृत्तादिरोपणविधिः ।
 निषिद्धवृत्तनिरूपणं । काष्ठादिद्वेदनविधिः । आर्द्रादौ रोगजन्मदोषकथनं । औषधकरणविधिः ।
 रोगिष्ठानविधिः । मङ्गलगौत-मैत्रीकरणारम्भनक्षत्रनिरूपणं । ह्यपादिदमनादिनक्षत्रनिरूपणं ।
 विषाग्निदानादिविहितनक्षत्रकथनं । अरुशस्त्रारम्भकथनं । धान्यादिद्विदानं । सन्नाद्यादि-
 धारणं । गजाश्वारोहणविधिः । कीटककरणविधिः । पुष्करिणारम्भः । जलाशयप्रतिष्ठा । देव-
 तागठनविधिः । देवप्रतिष्ठाविधिः । वृत्तमन्त्रेश्वरप्रतिष्ठानक्षत्रकथनं । देवस्थापनविधिः । दीक्षा-
 षणविधिः । पशुकथनविधिः । क्रयविक्रययोग्यनक्षत्रकथनं । गजाश्वकार्यकथनं । गुणगणा-
 र्जनं । षणप्रयोगादिनक्षत्रकथनं । नौकागठनविधिः । नौयात्राविधिः । कूर्मचक्रन्यासः ।
 वास्तुभूमिलक्षणं । आथतादीनां फलं । ७० मे,—लाभालाभध्रुवकथनं । सुखदुःखध्रुवकथनं ।
 जयपराजयध्रुवकथनं । यात्रायात्राध्रुवकथनं । प्रश्नलक्षणं । प्रश्नगणनप्रकारः । जीवितम-
 रणज्ञानं । जीवयोगिकथनं । धातुयोगिकथनं । चिन्तापरीक्षा । धातुपटलनिरूपणं । रत्नप-
 टलकथनं । वर्णपटलकथनं । कर्पूरप्रकरणं । दग्धालक्षणं । तस्करखरूपकथनं । ८२ मे,—
 वेलामाननिरूपणप्रकारकथनं । गोलयोगकथनं । उत्पातसण्डलनिरूपणं । प्रसोदयादौ रवि-
 चन्द्रमसोर्ग्रहणफलकथनं । चैकोक्यदीपनचक्रकथनं । सर्व्वतीभद्रचक्रकथनं । संक्रान्तिपुरुष-
 लक्षणं । धर्मादिचिन्ता । अथनद्वयनिरूपणं । सप्तविंशतिनक्षत्रफलं । पारिभाषिकाङ्गसंज्ञाक-
 थनं । वाटिकाराशिकथनं । जातकसंप्रत्ययकथनं । शिरोनिरूपणेन लग्नज्ञानकथनं । पितृप-
 रोचे शिशुजन्मज्ञानं । जारजयोगादिनिरूपणं । वेद्यादियोगकथनं । वर्णकथनं । नक्षत्रगोल-
 कथनं । १० मे,—चतुस्रक-कनकदण्ड-ध्वजयोग-राजहंसादिकथनं । ऋद्ध-फणिमुखादिनिन्दित-
 योगकथनं । सर्व्वप्रह्वीक्षितलग्नादिफलकथनं । अरिष्टकथनं । तद्गङ्गनिरूपणं । स्त्रीणां वैध-
 यनिर्णयः । लग्नचिन्ता । मङ्गलचिन्ता । सुतचिन्ता । शत्रुचिन्ता । मृत्युचिन्ता । धर्म्मचिन्ता ।
 कर्म्मचिन्ता । आथचिन्ता । पङ्कवर्गफलकथनं । नवांशादिफलकथनं । विषेयघट्टयोगफलं । लग्न-
 फलं । ११, १२, १३ मे,—नक्षत्रदर्शानिरूपणं । सीसादीनां मासदिननिरूपणं । दशावर्षादि-
 निरूपणं । अष्टोत्तरदर्शानिर्णयः । विंशोत्तरदर्शकथनं । घृष्टाणां वर्षसंख्या । परदर्शानिर्णयः ।

पोडुशयर्षगुर्विणीचिन्ता । चिकण्टकयोगकथनं । यात्राकथनं । योगिणीनिरूपणं । वारनचचा-
दिनिरूपणं । प्रस्थानविधिः । यात्राकाले देहस्यन्दादिफलं । अरिप्रध्वंसादियोगकथनं । स्वप्न-
दर्शनफलं । कायालग्नकथनं । उपायोगकथनं । चक्रद्वीपकथनं । धर्ममार्गफलकथनं । काम-
मार्ग-मात्तमार्गादिफलकथनञ्च ।

No. 2966 हरेकृष्णमहामन्त्रार्थनिरूपणम् । Substance, country-made paper, 13 × 5 inches. Folia, 2. Lines, 5 on a page. Extent, 25 slokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Hetampura, Zillá Virabhúma, Rájá Rámaranjana Chakravartí. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Harekrishṇa-mahámantrártha-nirúpaṇa. An exposition of the esoteric meaning of the mantra of Hari. By Rúpa Gośvámí.

Beginning. सुमेरुः कृष्णचन्द्रश्च साक्षी सुरतधर्मयोः ।

हरेकृष्णमहामन्त्रं जपेद्भागवतोत्तमः । इत्यादि ।

End. आगत्य दुःखं हृतवान् सर्वेषां व्रजवासिनां

श्रीराधाहारिचरितो हरिः श्रीनन्दनन्दनः ।

Colophon. इति रूपगोस्वामिना विरचितं हरेकृष्णमहामन्त्रार्थनिरूपणं समाप्तं ।

विषयः । हरे कृष्ण हरे कृष्ण कृष्ण कृष्ण हरे हरे । हरं राम हरे राम राम राम हरे हरे ॥ इति मन्त्रस्य नामनिर्व्वचनं ।

No. 2967. हरिनामकवचम् । Substance, country-made paper, 13 × 5 inches. Folia, 2. Lines, 4 on a page. Extent, 22 slokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Hetampura, Zillá Virabhúma, Rájá Rámaranjana Chakravartí. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Harináma-kavacha. A poem bearing the name of Hari and intended to be borne on the person as a charm. By Chaitanya.

Beginning. श्रीनित्यानन्द उवाच ।

कथयस्व महावाही नाथ नाथ जगद्गुरो ।

राधाकृष्णस्वरूपत्वं महामन्त्रं प्रकाशय ॥

हरेकृष्णादिकवचं मन्त्रराजफलप्रदं । इत्यादि ।

End. वर्षभेदमहावीजं गोपौगोपालवेष्टितं ।

Colophon. इति श्रीकृष्णचैतन्यविरचितं श्रीहरिनामकवचं सम्पूर्णं ।

विषयः । हरे कृष्णत्यादिनामाक्षरविभागेन श्रीकृष्णकवचकथनं ।

No. 2968. सर्वाङ्गसुन्दरी । Substance, country-made paper, 14 × 5 inches. Folia, 48. Lines, 9 on a page. Extent, 234 ślokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1722. Place of deposit, Hetampura, Zillá Vírabhúma. Rájá Rámaranjana Chakravartí. Appearance, old. Verse. Correct.

Sarváᅅga-sundarí. A commentary on the Gítágovinda of Jayadeva. By Náráyanadása. Many other commentaries on the work have already been noticed under previous Nos.

Beginning. नत्वा श्रीहरिचरणं कुरुते सर्वाङ्गसुन्दरीटीकां ।

श्रीनारायणदासः कविराजो गीतगीविन्दे ।

आसे हृदि यदि वाञ्छा बोद्धुं तत्त्वेन गीतगीविन्दं ।

श्रीनारायणदासात् तदाभिप्रायं शृणुत ॥

महाकाव्योपक्रमे आशीर्नमस्किथा—इत्यादि ।

End. माकन्दकन्देति चूतमहौषहेत्यर्थः ।

Colophon. इति कविराजश्रीनारायणदासकृतायां गीतगीविन्दटीकायां सर्वाङ्गसुन्दर्यां द्वादशसर्गविवरणं । शकाब्दाः । १७९९ ।

विषयः । जयदेवकृतगीतगीविन्दकाव्यस्य व्याख्यानं ।

No. 2969. तुलसीमाहात्म्यम् । Substance, country-made paper, 10 × 4 inches. Folia, 4. Lines, 5 on a page. Extent, 56 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Hetampura, Zillá Vírabhúma, Chandranáth Chatterájá. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Tulasímáhátmya. Merits of the tulasí plant, the mode of collecting its leaves for worship, and the mantras appropriate for the occasion. Anonymous.

Beginning. अथ तुलसीमाहात्म्यम् ।

तुलसीपत्राणि राजेन्द्र विना मन्त्रेण यो हरेत् ।

स याति नरकं घोरं यावच्चन्द्रदिवाकरो ॥ इत्यादि ।

End. तस्य वयसा भवक्षेत्रीरन्ते मुक्तिस्य वैष्णवी ।

Colophon. इति तुलसीमाहात्म्यं समाप्तं ।

विषयः । तुलसीपत्रचयनादिप्रकारकथनपुरःसरं तुलसीया माहात्म्यवर्णनं ।

No. 2970. दशाचिन्तामणिः। Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 10. Lines, 6 on a page. Extent, 184 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Hetampura, Zillá Vírabhúma, Chandranátha Chaṭṭarāja. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Daśá-chintámaṇi. The effects of certain conjunctions of stars and planets on human destiny and on the rites appropriate for averting evil consequences. By Chintámaṇi, son of Kalyána.

Beginning. अमृतमङ्गला पिङ्गला धन्यका च
तथा भामरी भद्रिका चोक्तका च ।
तथा सिद्धिका सङ्कटाष्टौ शिवस्तु
शिवायाः पुरे योगिनीव + च ॥ इत्यादि ।

End. दशाचिन्तामणिं स्तूयः कल्याणस्य चकार हि ।
शाके पञ्चशरेष्वदसंख्ये राज ऋषिः किल ॥

Colophon. इति दशाचिन्तामणिः समाप्तः ।

विषयः । सङ्कटस्थानकथनपूर्वकं तत्र तत्र ग्रहगोचरफलकौत्सनं ।

No. 2971. गीतामाहात्म्यम्। Substance, country-made paper, 11 × 4 inches. Folia, 3. Lines, 10 on a page. Extent, 95 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Hetampura, Zillá Vírabhúma, Chandranátha Chaṭṭarāja. Appearance, old. Verse. Correct.

Gítá-máhátmya. The merits of reading and understanding the Bhagavadgítá. Author's name unknown.

Beginning. ऋषय ऊचुः ।
केनोपाद्येन भगवन् सर्वपापक्षयो भवेत् ।
विना दानेन तपसा विना तीर्थैर्विना मखैः । इत्यादि ।

End. पठेद्गौतां सदा विद्वान् मनः कृष्ये निवेश्य च ।

Colophon. इति गीतामाहात्म्यं समाप्तं ।

विषयः । भगवद्गौताया अर्थावधारणविशेषपाठस्य फलकथनपूर्वकं समुद्रपाठफलश्रुतिः ।

No. 2972. हरिभक्तिकल्पलतिका । Substance, country-made yellow paper, 10 × 4 inches. Folia, 4. Lines, 10 on a page. Extent, 60 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Duvarājapura, Gaurabājāra, Zillā Vīrabhūma, Sundarānanda Gośvāmī. Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Haribhakti-kalpalatikā. The rituals for worshipping Harī. The MS. is defective.

Beginning. अर्चनस्वरूपमाह ।

उपचारेः षोडशभिर्यथाविधि यथाक्रमं ।

सम्यजनं मुरारातेरर्चनं परिकीर्तितं ॥ इत्यादि ।

End.

इति कृताक्षुतपाद्युगार्चनो विगतमानमदादिरकुण्ठधोः ।

सपरिपूर्वमनन्तसुखाम्बुधिं सपदि वन्दितुमर्हति माधवं ॥

Colophon. इति श्रीहरिभक्तिकल्पलतिकायामष्टमः स्तवकः ।

विषयः । (हरिभक्तिकल्पलतिकायां अष्टमस्तवकमात्रमिदं) तत्र अर्चनस्वरूपकथनं ।
कृष्णपूजनविधिकथनं ।

No. 2973. चैतन्यभागवतं । Substance, country-made yellow paper, 10 × 9 inches. Folia, 10. Lines, 6 on a page. Extent, 107 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Duvarājapura, Gaurabājāra, Zillā Vīrabhūma, Sundarānanda Gośvāmī. Appearance, fresh. Verse. Correct.

Chaitanya-bhāgavata. A treatise on the divinity of Chaitanya, and the worship and devotion due to him.

Beginning. आजानुलम्बितभूजो कनकावदातो

संकीर्त्तनैकपितरो कमलायताक्षो ।

विद्यम्भरो द्विजवरो युगधर्मपालो

वन्दे जगत्प्रियकरो कल्याणवतारो ॥

नमस्त्रिकालसत्याय जगन्नाथसुताय च ।

सभृत्याय सपुत्राय सकलत्राय ते नमः ॥ इत्यादि ।

End.

तर्काप्रतिष्ठः अतयो विभिन्ना नासाष्टपिर्यस्य मतं न भिन्नं ।

धर्मस्य तत्त्वं निहितं गुहायां महाजनो येन गतः स पन्थाः ॥ ८ ॥ १४ ॥

Colophon. इति श्रीचैतन्यभागवते अन्त्यष्टयः समाप्तः ।

विषयः । १ प्रथमखण्डे,—भगवद्दत्तासवर्णनं । भगवद्विलासवर्णनं । चैतन्यमाहा-
त्म्यकथनं । २ चखण्डे,—हरिगुणानुवादविहीनशास्त्रस्य अनुपादेयत्वकीर्तनं । येन केनाप्युपायेन
भगवत्साम्यस्य विपुलफलकलनिरूपणं । सत्ता अपि लौलया विप्रदं कृत्वा भगवन्तं सेवन्ते—इति
निरूपणं । ३ चखण्डे,—चैतन्यावतारकथनं । भक्तस्य प्राधान्यकथनं । सत्ताजनकृतसाक्षानु-
करणे अधुनातनानां दीपनिरूपणं ।

No. 2974. विनोदविलासरास । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 102. Lines, 15 on a page. Extent, 4,166 ślokas. Character, Nágara. Date ? Place of deposit, Ajimganj, Ráya Dhanapat Siñh, Bahádur. Appearance, new. Verse. Generally correct. Hindi.

Vinoda-vilása-rása. Stories of Princes, saints, merchants and others, illustrative of the morality of the Jaina religion. By Udaya-
ratna.

Beginning. सकलसमौहितयेयकरजसकरपदनखकान्ति ।
दुरिततिमिरश्चाकरदले सोसाहिव नमं शान्ति ॥
अमेयगुणें वामेय जिन पारसनाथ प्रसिद्ध ।
वंदुं विपदविदारणो संपतिदायक सिद्ध ॥
चोवीसे जिनराज नासुवेंधें चरणसरोज ।
नित नमोईं मंगलनिधि मङ्गलदायक भोज ॥ इत्यादि ।

End. ते प्रभुपासतणें प्रसादें में पूरण कलस चढ़ाय रे ।
आज मनोरथ सङ्कफल्या मेंतो जीत निसां णव जाय रे ॥ दास्य ।
एकसा तेत्तीसमी धन्यासीरागे गाइ रे ।
उदयरल कहे आजथी वाधी दोलते सवाइ रे ॥

Colophon. इति श्रीज्ञानरत्नोपाख्यानविषये श्रीमलयसुन्दरीमहाबलविरिचसम्बन्धे
विनोदविलासाख्यारास सम्पूर्णं ॥

विषयः । विविधोपाख्यानकथनप्रसङ्गेन जैनधर्ममाहात्म्यादिकीर्तनम् ।

No. 2975. उत्तराध्ययनकथा । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 190. Lines, 10 on a page. Extent, 4,725 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Ráya Dhanapat Siñh, Bahádur, Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

Uttarādhyāyana-kathā. A Sanskrit paraphrase of the Uttarādhyāyana Sūtra,—a treatise on Jain religion. By Padmasāgara Gaṇi. The work was composed in Samvat 1657. (Cf. *ante*, No. 2799, Vol. VIII, p. 240.)

Beginning. प्रणम्य श्रीमन्नाचीरं नम्राखण्डलमण्डलम् ।

आरभ्यन्ते कथाः कर्तुमुत्तराध्ययनस्थिताः ॥

उत्तराध्ययनदृष्टदृष्टिगताः कथाः संस्कृताः कर्तुमारभ्यन्ते । आणा अण्डिमकरे । गाथायां कृत्वाकककथा यथा, एकस्य आचार्यस्य जुक्तकोऽविनीतः । तमाचार्यः शिष्यार्थं ताडयति । इत्यादि ।

End.

छतान्कः पुनः सर्वानपि प्रसति । ततोऽच धर्म एव सर्व्वयसनरक्षक इति चिन्तयन्नेव प्रतिबुद्धो गङ्गामुनीर्थं साधुसमीपे प्रव्रजितः । अग्रगः सम्बन्धः सूत्रत एव प्रोक्तो-ऽस्तीति पञ्चविंशोध्ययने कथा समाप्ता । एतावता उत्तराध्ययनदृष्टदृष्टिगताः प्राकृताः कथाः सर्व्वा अपि संस्कृताः छताः । तपागच्छे भट्टारकचक्रवर्त्तिश्रीर्विजयमेनस्वर्याचार्यश्रीर्विजय-देवस्वरिराज्ये संवत् १६५७ वर्षे पीयाडग्रामे पण्डितप्रकाण्ड (पण्डित) श्रीविमलसागरगणेशिष्य-पण्डितपद्मसागरगणिना गणिवरप्रेमसागरवाक्येन कथाः छताः ।

Colophon. इति श्रीउत्तराध्ययनकथा समाप्ता ॥

विषयः । उत्तराध्ययनसूत्रगतानां तदुदृष्टदृष्टिगतानाञ्च प्राकृतभाषामयकथानां संस्कृतभाषया अवतारणम् ।

No. 2976. उपमितभवप्रपञ्चकथा । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 94. Lines, 15 on a page. Extent, 3,138 śloka. Character, Nāgara. Date, Sm. 1798. Place of deposit, Ajimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Babādūr. Appearance, decayed. Prose. Incorrect. Sanskrit.

Upamita-bhava-prapancha-kathā. Jaina doctrines and morals. By Haṅsarātua.

Beginning. (मन्त्रालाचरणादिकं पत्रस्यातिजीर्णतया विच्छिन्नतामधिगतम् ।)

अस्य षोडशीर्थं कुरचक्रवर्त्त्यादिसत्पुरुषरत्नमभवास्पदं धर्मादिसकल + + + + ज्ञानं मनोप्यगतिनामपुरं । तत्र च सकलसुरासुरादिशिरोदत्तपादः नार + + + + नावे-पथरसर्व्वसंसारिसुखद्वयवलोकेकनविगतपादः । इत्यादि ।

End.

दुःखक्षयं विधाय अनन्तानन्तसुखसदनं शिवपदं लभध्वमिति ।

इत्येवं निपुणं विभाव्य भविकाः संसारदुःखक्षयो-

पाथं तात्त्विकमव्यपायि परमानन्दैकसंसाधनं ।
 मुक्तालस्यमपास्य कुग्रहमथो चित्वा कदाशां तथा
 कुर्वीत दृढमद्युमं यदचिरात् सर्वार्थमिडिर्भवेत् ॥
 इत्यर्थं हंसरत्नेन स्वल्पवृद्धिदिनेच्छया ।
 उपमित्या क्रमोद्धारो लिखिते लेशमाचतः ॥

Colophon. इति श्रीउपमितभवप्रपञ्चकथायां सप्तमोऽधिकारः ।

सम्पूर्णोऽयं प्रबन्धः । संवत् १७६८ ।

विषयः । ग्रन्थेऽस्मिन् कर्मपरिणाम-कालपरिणति-सुमति-सदागम-अविवेक-लोभ-क्रोधा-
 दीनां राज-राज्ञी-कुमार-गुरु-सन्नि-मैत्र्यानिरूपतया समारोपेण धर्मनीतिकथनं । तत्र संसा-
 रिजौवानां मोहाद्यादिपरतन्त्रताकथनं । कुमङ्गल्यागेन सत्सङ्गग्रहणमाहात्म्याकथनप्रसङ्गेन
 विविधापाठ्यान्कथनं । कुमित्रसंभवेनानिष्टकारिताकथनमुखेन कथानेककौत्सनं । सृष्ट्याद-
 स्य नितरां दुष्टत्वकौत्सेनमाख्यानकथनञ्च । विषयाभिलाषनिन्दनं । मङ्गिर्द्वैपरागादिनिवारणं
 सबंधा यतितव्यमितिनिरूपणं । ज्ञानदर्शनचारित्ररूपरत्नत्रयस्य नितरामभ्यर्द्धितत्वकथनं । तत्त्व-
 ज्ञानप्रसङ्गेन तार्किक-वैशेषिक-सांख्य-मीमांसक-बौद्धादीनां मतनिर्यासं संचेपेण समञ्जिष्य तेषा-
 मतत्त्वज्ञताप्रतिपादनं । जैनमतमेव सर्व्वथा साध्वितिकथनञ्च । मद्यपान-मित्याभिमान-गर्व्व-
 गणिकागमन-यूतक्रौडा-खेटकानां नितरां दूषणीयत्वकथनमुखेन विविधापाठ्यान्कथनं । अथ
 मायास्तेयादिविपाककथनं । तत्र तत्र आख्यानकथनञ्च ।

No. 2977. सूक्तारत्नावली, उत्तिसहिता । Substance, country-made paper, 12 x 4 inches. Folia, 29. Lines, 8 on a page. Extent, 560 ślokas Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ājīnganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur Appearance, new. Text, verse. Commentary, prose. Incorrect. Sanskrit.

Sūktaratnāvalī. Jaina doctrines, morals, and places of pilgrimage illustrated with appropriate anecdotes. By Kshamākalyāna. Annexed is a gloss in Sanskrit.

Beginning. एतेः—

अर्हेतां सद्गुरुणाञ्च प्राप्यानुग्रहमनमं ।

सूक्तारत्नावलीव्याख्यां संचेपाद्विदधाम्यहं ॥

इह तावद्विघ्नपरिसमाप्तार्थं शिष्टसमयसमाचरणार्थञ्च समचितेऽदेशनास्त्ररणादिरूप
 भावभङ्गसमपनिबध्नन्प्रयोजनादींश्च सूचयन् प्रथमपद्येन चिकीर्षितं प्रतिजानाते ॥

मूलस्य,— ध्यायं १ जिनाधीशं स्मारं १ गुरोर्वचः ।
 सुक्तरत्नावलीं कुर्वे धर्माद्यर्थावबोधिका ॥
 जीयाञ्जगत्कारकतीर्थमुख्यः शत्रुश्लयो नाम नगाधिराजः ।
 यत्रादिमस्तीर्थपतिः समागन्मुकुन्दः साधुगणाश्च सिद्धाः ॥ इत्यादि ।

End.

मूलस्य,—

यत्किञ्चिदुत्सृज्यमयप्रयोगं मया विमोहादिच्च सन्निबद्धं ।
 शोधं सुधोभिसुदमन्दभावाद्दिधाय सत्यं मयि सुप्रसादं ॥
 निष्पन्नमानन्दमयेर्जिनाद्यैः समाग्रिमैः शुद्धपदैरवक्रं ।
 स्त्रीकारदीपं जितसर्व्वशत्रुं श्रीसिद्धचक्रं शरणं ममास्तु ॥

इति,—

एवं विधं श्रीसिद्धचक्रं मम शरणमस्तु ।
 इति व्याख्यातासंक्षेपतः सूक्तरत्नावली ॥
 संवन्मुनिवेदवसुचौषीसंख्यस्य शुक्रमासि वरे ।
 बङ्गलैकादशिकायां मकसूदावादस + ङे ॥
 षोपञ्चसूक्तरत्नावलिकाया इतिरेषिका सुगमा ।
 देवाधिदेवसुगुणप्रसादतो विनिर्मिता मयका ॥

— — — — —

Colophon. इति श्रीसूक्तरत्नावलीष्टोत्रः ॥

विषयः । जैनतीर्थावलीवर्णनं । सम्यक्प्रज्ञानमेव जैनदर्शनस्य मूलमिति वर्णनं । स्था-
 द्वादमाहात्म्यवर्णनं । जैनधर्मप्रामुखायकथनं । आश्रयादिपरीहार एव तदुपायवर्णनञ्च ।
 पार्श्वनाथस्तोत्रकथनम् । जैनधर्मतत्त्ववर्णनं । कलिकालमाहात्म्यवर्णनं । कामरिपुजयस्य आव-
 श्यकताकथनं । ब्रह्मचर्यं स्वरूपविधिवर्णनं । भवितव्यतादिवर्णनं । इन्द्रियाणां दुर्जयत्ववर्णनं ।
 तज्जयात् पूर्व्वं मनोजयस्य आवश्यकतावर्णनं । प्रसादपञ्चकवर्णनं । अथ अज्ञानाद्यष्टविधप्रमा-
 दकथनं । रुन्तोषमाहात्म्यवर्णनं । जिनाज्ञाप्रतिपालनमेव सन्तोषनिदानमिति वर्णनं । आत्मस्व-
 रूपवर्णनं । आत्मगत्यवर्णनं । आत्मज्ञानिनः प्रकृतिवर्णनं । जिनप्रभोः पुरस्तात् स्वदीपप्रकटन-
 द्वारा आत्मनिन्दायाः स्थाप्यत्ववर्णनं । आशीर्वर्णनञ्च ।

No. 2978. श्रीपालचरित्रव्याख्या । Substance, country-made paper,
 12 × 4 inches. Folia, 113. Lines, 10 on a page. Extent, 3,375 ślokas.
 Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajjimganj, Rāya Dhanapat
 Siñh, Bahādur. Appearance, fresh. Prose. Incorrect. Sanskrit.

S'rípála-charitra-kathá. A Sanskrit paraphrase of Ratnaśekhara's Prákrít work on the life of S'rípála. By Kshamáakalyána. Cf. *ante*, Nos. 2645 and 2693, Vol. VIII, pp. 110 and 146.

Beginning. ध्यात्वा नवपदीं भक्त्या श्रीश्रीपालमहोभजः ।

चरिचं कीर्त्तयिष्यामि रम्यं संस्कृतभाषया ॥

अर्चदादिनवपदानि हृदयकमलमध्ये

ध्यात्वा उत्तमं श्रीसिद्धचक्रस्य यन्त्रराजस्य

माहात्म्यं किमपि जल्पामि कथयामि ॥

अभिन् जम्बूद्वीपे दक्षिणभरतार्द्धस्य मध्यमे खण्डे—इत्यादि ।

End. - श्रीपालनरेन्द्रकथा वाच्यमाना सती नन्दतु समृद्धिर्लभ्यतां ।

इति श्रीपालनरेन्द्रस्य कथा श्रीसिद्धचक्रस्य

माहात्म्येन मच्चिमयुक्ता समाप्ता पूर्णभूता ।

वर्षे नन्दगुहास्यसिद्धिवसुधामंख्ये शुभे + + रे

मासे निम्नलचन्द्रके सुविजया + यां दशम्यां तिथौ ।

पूज्यश्रीजिनचंसूत्रिगणभृत्यदम्भराज्ये मुदा

श्रीश्रीपालनरेन्द्रचारुचरिते व्याख्या समाप्ता कृता ॥

श्रीमन्तो जिनभक्तिस्त्रिगुरवश्चान्दे कुले जज्ञिरे

तच्छिष्या जिनलाभस्त्रिमुनिपाः श्रीश्रीतितः सागराः ।

तच्छिष्यास्ततधर्मवाचकवरास्तेषां विनेयत्तमा-

कल्याणाख्यसुपाठकेन सुधियां चेतःप्रसन्नैः सदा ॥

Colophon. इति श्रीपालचरिचस्य व्याख्या समाप्ता ।

विषयः । रत्नशेखरस्त्रिद्वयप्रकृतभाषामयश्रीपालचरिचस्य व्याख्यानम् ।

No. 2979. न्यायप्रदीपः । Substance, country-made paper, 14 × 4 inches. Folia, 58. Lines, 12 on a page. Extent, 1,752 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, A'jimganj, Ráya Dhanapat Siñh, Bahádur. Appearance, old. Prose. Correct.

Nyáya-pradípa. A dissertation on the Nyáya doctrine with special reference to the truth of the Bhátta theory. By Ananta Mis'ra. Not noticed in Hall's 'Contributions.'

Beginning. चतुर्मुखमुष्णाम्भोजमहारण्यविहारिणीम् ।

वन्दे कुन्देन्दुचिरां भारतीं ज्ञानदेवके ॥

इह खलु संसारानलमन्त्रानां शान्तिमरोवरपदवीमनुमन्वितासूनां सुखेनाभीष्टस्थान-
गमनात्सुकानां कवणया भगवान् जैमिनिः । अथातो धर्मजिज्ञासंतौत्यादि दादश्लक्ष्णं
मीमांसाशास्त्रं इत्यादि ।

End. तत्र तत्र युतादीनां निरपेक्षतया बाधकत्वनिरासादिति सर्वमनवय-
मिति शम् ।

Colophon. इति सन्मिश्रश्रीमदनन्तकृतन्यायप्रदीपः समाप्तः ।

विषयः । धर्मस्वरूपविवेचनं । वेदस्य अपौरुषेयत्वनिरूपणमुखेन पौरुषेयत्ववादनिरसन-
म् । वेदलक्षणादिनिरूपणं । विधिनिषेधार्थवादनिरूपणं । तत्तद्वान्तरभेदादिनिरूपणञ्च ।
कार्याप्रतिपादकस्य वेदभागस्य स्वार्थं अप्रामाण्यकथनं । कार्यान्वितशक्तिनिरूपणं । प्रमाणादि-
निरूपणं । तत्र प्रत्यक्षानुमानोपमानार्थापत्तिप्रभृतौनां लक्षणादिविवेचनम् । विशेषेण शब्द-
प्रमाणनिरूपणं । तत्र तत्र विविधवाद्खण्डनपूर्वकं भाट्टमतसंस्थापनं । प्रसङ्गेन दृष्टिप्रलयचि-
न्तनम् । मुक्तिस्वरूपादिनिरूपणञ्च ।

No. 2980 लब्धिसारः वृत्तिसहितः । Substance, country-made paper,
12 × 4 inches. Folia, 76. Lines, 17 on a page. Extent, 3,346 ślokas.
Character, Nāgara. Date, Sm. 1718. Place of deposit, Ajjinganj, Rāya
Dhanapat Siñh, Bahādūr. Appearance fresh. Text, Māgadhī verse. Com-
mentary, Sanskrit prose.

Labdhisāra. Jain metaphysics, in Māgadhī with a gloss in
Sanskrit. By Nemichandra. Gloss anonymous.

Beginning. वृत्तेः—

जयन्त्यन्वयमर्द्धन्तः सिद्धाः स्वर्युपदेशकाः ।

साधवो भव्यलोकस्य शरणीतममङ्गलं ॥

नागार्य्यतनुसञ्जातः शान्तिनाथोपरोधतः ।

एतिर्भयप्रबोधाय लब्धिसारस्य कथ्यते ॥

— — — — —

मूलस्य,—

सिद्धे जिषेदचंदे आयरिय उवत्याय साङ्गण ।

वंदिय समहंसण परित्तल्लदिं परुवेमो ॥ इत्यादि ।

End.

मूलस्य,—

पडिपडुवडुगणसेदी चडुमाणापूख्वपडिय अहियकसा ।

उवसामकोइस्स — — — वेदगदाऊ ॥

एते,—संख्यालग्णलसम्भवात् । एवं चारिचमोहोपशमनविधानं समाप्तं ।

Colophon. इति श्रीलब्धिसारः सम्पूर्णः । संवत् १७१८ ।

विषयः । ग्रन्थेऽभिन्न प्रधानतया पञ्च लब्धयः सप्रपञ्चं निरूपिताः । लब्धिः, प्राप्तिरित्यनर्थान्तरम् । तत्र चयोपशमलब्धिः । विशुद्धिलब्धिः । देशनालब्धिः । प्रायोग्यतालब्धिः । करणलब्धि-
येति लब्धयः पञ्च । अथ अप्रशस्तानां कर्मणां बडुभागप्रमाणानामुदयाभावः चयः । तेषामेवानु-
दयं प्राप्तानां कर्मस्वभावेन सदवस्था उपगमः । तयोः प्राप्तिः चयोपशमलब्धिरिति । एवं विशु-
द्धिलब्धादीनां स्वरूपादिनिरूपणं । अथ चतुस्त्रिंशद्विधप्रकृतिबन्धापसरणस्थानादिनिरूपणं ।
तत्र नरगतौ देवगतौ च विशेषेण बन्धापसरणपदादिकथनं । अथ मनुष्यतिथ्यागादिगतयः
प्रथमसम्यक्ताभिमुखमियादृष्ट्या बध्यमानाः प्रकृतय इति कथ्यन्ते । तत्र प्रथमसम्यक्ताभिमुखमि-
यादृष्टेः बन्धविभागकथनादिकं । अथ सत्कर्मप्रकृतीनां स्थित्यादिसञ्चपूर्वकं प्रायोग्यतालब्धि-
कथनं । अपूर्वकरणलक्षणादिकथनं । अथ प्रकृतगुणश्रेणीनिर्जराविधानकथनं । तत्र गुण-
संक्रमविधानकथनञ्च । अथ देशकालसंयमाभ्यां सद् प्रथमोपशमसम्यक्त्वं गृह्यतः कर्मस्थितिसं-
क्ष्वविशेषादिकथनं । अथ वेदकसम्यक्तस्य अवस्थाविशेष-तत्कार्यविभागादिप्रदर्शनं । अप्रवृत्त-
देशसंघतस्य गुणश्रेणीद्रव्यप्रमाणादिकथनं । अथ मनुष्यजीवदेशसंयमलब्धिस्थानानां प्रतिपाता-
दिभेदभिन्नानां जघन्यात्कृष्टस्थानावसरनिरूपणं । तत्र प्रतिपाता नाम वहिरन्तरकृकारणवशेन
संयमात् प्रचयः । अथ चारिचमोहोपशमनाभिमुखस्वरूपादिकथनं । अथ लोभचयोपशमन-
विधानकथनं । अथ उपशान्तकषायस्य एकोनषष्टिविधोदयप्रकृत्यनुभागप्रदर्शनादिकं । अथ
स्थिति-बन्धक्रम-करण-विपर्ययादिनिरूपणञ्च ।

No. 2981. दानकल्पद्रुमः । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 75. Lines, 15 on a page. Extent, 2,935 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Ráya Dhanapat Siñh, Bahádur. Appearance, new. Verse. Correct. Magadhi.

Dánakalpadruma. A collection of stories illustrating the merits of charity viewed from a Jain standpoint. By Jinavijaya.

Beginning. ऐन्द्रदेणिनतक्रमकमल्लस्त्रिश्रीगुणधाम ।

वोरधीरजिनप्रतिप्रतें प्रमें करु षण्णाम ॥

वसुधामे विद्याविपुल्लवरदाता नित्तमेव ।

समवचितचोषे करीते प्रतिदिन अतरेव ॥
 गुडचरणाम्बुजसेव वा मूढमनमधुकर लीन ।
 उपगारी श्वननीतले गुडसम को न प्रवीन ॥
 सिद्धाचलवैभारगिरि अष्टापद्मेरनार ।
 समेताद्रिण पंचवरतीर्थ नमं नितसार ॥ इत्यादि ।
 तपगच्छे पंडितवयरागी दौषविजयबधराया ।
 तेहनाशिष्य संवेगी सुन्दर कविद्या विजे सवायारे ॥
 तत्पदसेवक कृष्णविद्यवर धर्मथकौघरे ।
 सायातसया प्रहथीरासनौरचनाकिधी गुडसुपमायारे ॥
 — — — — — ।

End.

चार उल्लासे अधिकविलासे दानकल्पद्रुम गायो री
 बुधजिनविजयकहे विस्तरयो मतसापाद सुच्छायो रे ॥

Colophon.

इति श्रीधनशालिचरित्रे प्राकृतबन्धे दानकल्पद्रुमाख्ये चतुर्थशाखाकूपो
 धनशालिसंयम ।

विषयः । दानधर्मप्रशंसाकीर्तनव्याजेन धनशालिश्रेष्ठिप्रभृतीनामुपाख्यानकथनं जैनधर्म-
 साहाय्यादिरूपपण्यम् ।

No. 2982. वैद्यवल्लभः । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches.
 Folia, 14. Lines, 7 on a page. Extent, 294 ślokas. Character, Nāgara.
 Date, ? Place of deposit, Ājīnganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur.
 Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Vaidya-vallabha. A short treatise on the treatment of fevers.
 By Hastiruchi, disciple of Hitaruchi.

Beginning. सरसनीं हृदि ध्यात्वा नत्वा श्रीगुरु + + जं ।
 श्रीहस्तिरुचिना वैद्यवल्लभोऽयं विधीयते ॥
 पूर्ववैद्येन विधिना विधाय रोगनिर्णयं ।
 पश्चात् साध्यं यथा ज्ञात्वा ततो भेषजमारभेत् ।
 यतः सकलरोगेषु प्रोच्यते बलीयान् प्वरः ।
 तस्मात् तद्रोगशान्त्यर्थं प्रोच्यते हितमौषधं ॥
 पूर्ववत्परे सदा कुर्यात् रेषनं रोगशान्तये ।
 पश्चात्तद्वनभेषज्यं कुर्व्याणी जायते सुखी ।

अमृता नागरं मन्त्रा निशा + + समानके ।

वातश्वरे प्रदातव्यो + + युक्तः कपायकः ॥ इत्यादि ।

End.

मन्दाग्निमोहनयनात्तिहरं नराणां

कुष्ठव्यथाकृमिज + + + + विद्वन्यात् ।

सन्नष्टकामवचि + + ददादिवीर्यं

वङ्गेश्वरी चि सुरसेषु विशेष एव ॥

Colophon. इति तपागच्छोपाध्याययाहितवचिशिष्यदक्षिणवचिकृतो वैद्यधरः
समाप्तः ॥

विषयः । संक्षेपेण चरादिरोमाणां चिकित्साकथनं ।

No. 2983. सप्ततिकासूत्रम् । Substance, country-made paper, 13 × 4 inches. Folia, 5. Lines, 6 on a page. Extent, 64 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1593. Place of deposit, A'jīnganj, Rāya Dhanapat Siūh, Bahādūr. Appearance, old. Verse. Incorrect. Māgadhi.

Saptatikā-sūtra. The elements of Jain metaphysics. By Sūdharmā Svāmī. Cf. ante, No. 2655, Vol. VIII, p. 118.

Beginning. सिद्धपणं हिं महत्त्वं बन्धाद्यसंतपयडिणाणं ।

वीर्यं सुणमंखवं णीसंदंदि + वायस्स ॥

कइ वंधंतो चेयइ कइवाण यडिंविमंतिवाणाणि ।

मूल्लपरपगइसुं भंगविगण्णउ वीधव्वा ॥ इत्यादि ।

End.

दुरहिं गमनिपुणपरसत्वरुइर वड्ढमंगदिदि चायाउ ।

अच्छाअणुसरियव्वा वंधोदयसंतकन्नाणं ॥

जीजत्यच्च पडिपत्तो अत्थो अय्यामेणवइत्ति ।

तं खनिउण वड्ढसुया पुरेउणं परिकइंतु ॥

Colophon. इति त्रिसप्ततिकासूत्रं परिपूर्णं संवत् । १५९८ ।

विषयः । सत्येऽग्निन् बन्धाद्यसत्तासु समासेन प्रकृतिस्वानजौवस्वानुगणस्थानादिनिरूपणं । तच्च बन्धो नाम कर्मपरमाणूनामात्मप्रदेशैः सह वङ्गवयववङ्गिस्फुलिः वदन्धोऽन्यानुगमः । कर्मोपरमाणूनामेव विपाकप्राप्तानामनुभवनमुद्देशः । तथा बन्धसमयात्, संक्रमेणात्मलाभसमयाद्वा आरभ्य यावत् ते कर्मपरमाणवः नान्यत्र संक्रमन्ते, यावद्वा क्षयमपगच्छन्ति, तावत् तेषां स्वरूपेण यः सद्भावः सा सत्तितिनिरूपणं । अथ बन्धादौनामवान्तरभेदादिनिरूपणं । घोरान्तरासनकौर्त्तनञ्च ।

No. 2984. सप्ततिकावचूर्णिः । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 80. Lines, 12 on a page. Extent, 4,315 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Ráya Dhanapat Siñh, Bahádur. Appearance, old. Prose. Incorrect. Sanskrit.

Saptatikávachúrñi. A Sanskrit paraphrase of the work noticed under the next preceding No. By Malaya Giri.

Beginning. टीकायाः ।

अशेषकस्मांशतमःसमूहत्रयाय भास्वानिव दीप्ततेजाः ।

प्रकाशिताशेषजगत्स्वरूपः प्रभुः स जीयाञ्जिनवर्द्धमानः ॥

जीयाञ्जिनेशसिद्धान्तमुक्तिकामप्रदीपनः ।

कुटुल्यातपतप्तानां सान्द्रो मलयमावृतः ॥

सूर्ययो नावगम्यन्ते सप्ततेर्मन्दबुद्धिभिः ।

ततः स्रष्टावबोधार्थं तस्याष्टीकां करोम्यहं ॥

— — — — —

इह यच्छास्त्रं प्रकरणं वा सर्व्वविन्दूलं तत् प्रेक्षावतामुपादेयं भवति नान्यत् । ततः सप्त-
तिकाख्यप्रकरणमारभमाण आचार्य्यः प्रेक्षावतां प्रकरणविषये उपादेयबुद्धिपरिग्रहार्थं प्रकरण-
स्य सर्व्वविन्दूलतां — — — — ततस्तेषां प्रत्यर्थमभिधेयादिकञ्च प्रतिपिपाद-
यिपुरिदमाह ।

End.

प्रकरणमेतद्विषमं सप्ततिकाख्यं विदृष्टता कुशलं ।

यद्वापि मलयगिरिणा सिद्धं ते + + श्रुतां लोकः ॥

अर्हते मङ्गलं सिद्धान् मङ्गलं संयतानहं ।

अशिष्टियं जिनाख्यातं धर्मं परममङ्गलं ॥

Colophon. इति श्रीमलयगिरिविरचिता सप्ततिकावचूर्णिः समाप्ता ।

विषयः । सप्ततिकाख्येनप्रकरणग्रन्थस्य व्याख्यानम् ।

No. 2985. आचाराङ्गसूत्रम्, (प्रथमश्रुतस्कन्धः) । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 200. Lines, 6 on a page. Extent, 3,134 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Ráya Dhanapat Siñh, Bahádur. Appearance, fresh. Prose. Generally correct. Mágadhí.

Acháránga-sútra. The principles of Jaina religion. One of the leading text-books. The codex includes only the first part of the work.

Beginning. जिण वधणकत्थदक्खे अणुसुत्थयसान्निविच्छिषो ।

तव नियमकुसुमगुच्छो सुण्णइ फलपंधणो जयइ ॥

जीवोच्छक्कायपरुणाय ते सिंवहेण बंधीय ।

विरइ अहिगारी मत्थपरिष्साइ णायव्वो ॥

अंगाणयकिंसारी आयारी तस्स किं हवइ सारं ।

अणुसो गत्थो सारं तस्स विचयपरुवणासारं ॥

— — — — सुयं मे आउ संतेणं भगवथा एवमक्कायं इह मेगे सिंणी—
इत्यादि ।

End. एस विद्दी अणुक्कं ते माहणेणं मइमया वड्ढसो अपडिखेणं भगवथा एवं
रीयंतेत्ति वेमिन्नहाणं सुयं समत्तं ॥

Colophon. इति श्रीआचाराङ्गे नवमं अध्यायनं समाप्तं ।

इति श्रीआचाराङ्गे प्रथमश्रुतस्कन्धः समाप्तः ।

विषयः । इह खलु रागद्वेषमोहाद्यभिभूतेन सर्व्वेणापि प्राणिना शरीरमानसानेकदुः-
खोपनिपातपीडितेन तदपनयनाय हेयोपादेये पदार्थपरिज्ञाने यत्नो विधेयः । स च न विशि-
ष्टविवेकं विना । विशिष्टविवेकश्च न प्राप्तोपेपातिशयकलापान्नोपदेशमन्तरेण । आप्तश्च रागद्वेष-
मोहादीनां दोषाणामात्यन्तिकप्रचयादेव । स च भगवान् जिन एव । अतस्तद्वचनानुयोगः
प्रारभ्यते स चानुयोगः चतुर्विधः । धर्मकथानुयोगः । गणितानुयोगः । द्रव्यानुयोगः । चरण-
करणानुयोगश्चेति । तत्र आचारादिकमेव चरणकरणानुयोग इति ज्ञेयं । अथ आचारोऽपि
ज्ञानाचार-दर्शनाचार-चारित्र्याचार-वीर्याचारभेदादनेकविधः । तत्र आचाराङ्गस्य प्रथमे
श्रुतस्कन्धे नवाध्याया वर्त्तन्ते । प्रथमाध्याये,—हिंसादिपरिहारेण जीवेषु संयमः कर्त्तव्यः । स च
जीवास्त्रिलपरिज्ञाने सति भवति । अत एवात्र विषेरेण जीवास्त्रिलविरतिप्रतिपादनमिति
ज्ञातव्यं । द्वितीयाध्याये,—विजितभावलोकेन संयमस्थितेन लोको यथा अष्टविधेन कर्मणा
बध्यते, यथा च तत् प्रदानव्यं तथा ज्ञातव्यमिति निरूपणं । तृतीयाध्याये,—संयमस्थितेन जित-
कपाथेण अनुकूलप्रतिकूलोपसर्गनिपाते सुखदुःखतितित्ता विधेयेति निरूपणं । चतुर्थाध्याये,—
प्राक्तनाध्ययनार्थसम्यग्नेन तापसादिककृतपःसेविना अष्टगुणैश्वर्य्यैःपद्मैश्चापि दृष्टमस्यक्त्वेन भवि-
तव्यमिति निरूपणं । पञ्चमाध्याये,—चतुर्थाध्यायार्थस्थितेन अमारपरित्यागेन लोकसाररत्नत्रयो-
द्युक्तेन भाव्यमिति विवेचनं । षष्ठाध्याये,—प्रागुक्तगुणयुक्तेन निःमङ्गतासम्यग्नेन अप्रतिबन्धेन भवि-
तव्यमितिकथनं । सप्तमाध्याये,—संयमादिगुणयुक्तस्य कदाचिन्मोहममृत्याः परीपहाः उपसर्गा वा
प्रादुर्भवेयुः, तदा अप्रमत्तेन ते सम्यक्सादृत्या इति निरूपणं । अष्टमाध्याये,—निर्याणक्रिया
दि सर्व्वगुणयुक्तेन सम्यग्विधेयेति निर्णयः । नवमाध्याये,—अष्टाध्यायप्रतिपादितः सर्व्वोऽप्यर्थः

बर्द्धमानस्वामिना सम्यगेवं विहित इति तत्प्रदर्शनमुखेन शेषसाधूनामुत्साहार्थं तस्य सम्यग्-
विधानमेवावश्यकमिति सप्रपञ्चप्रपञ्चनमिति ।

No. 2986. आचाराङ्गसूत्रम्, (द्वितीयश्रुतस्कन्धः) । Substance, country-
made paper, 12 × 4 inches. Folia, 150. Lines, 9 on a page. Extent, 3,712
ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajjanganj, Rāya
Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, fresh. Prose. Incorrect. Māgadhi.

Achārāṅga-sūtra. The second part of the work noticed under
the next preceding No.

Beginning. ॐ नमः से भिक्वु वा भिक्वणी वा गाहावद् कुलं पिण्डवाय पडियार
अणुपविट्टे समापेसेज्जं पुणजणेज्जायसणं पावाणं वाखाइं—इत्यादि ।

End. इमं मिलिए परते यदो सुविण विज्जइ वंधणं जस्स किंचि विसेज्जणिरा
रुंवणे अणुतिट्ठिते कलंक । भावपहं विमच्च इत्ति वेमि । विसुत्तीसम्भता ।

Colophon. इति द्वितीयश्रुतस्कन्धः परिपूर्णः । आचाराङ्गसूत्रं समाप्तं ।

विषयः । प्रथमश्रुतस्कन्धे नव ब्रह्मचर्याध्ययनानि प्रतिपादितानि । तेषु खलु न समस्तो
विवक्षितोऽर्थः अभिहितः । अतः संक्षेपेण अनभिहितार्थाभिधानाय पूर्वोक्तस्य विस्तारेण अनुक्त-
स्य च प्रतिपादनं । तत्र भिक्षुभिः नित्यानित्यदानयुक्तस्य श्राद्धस्य (गृहस्थस्य) गृह्यतः कदा कथं
वा खोदरपूर्व्यं र्थं पिण्डभिक्षा कर्त्तव्येति तद्विधिनिरूपणं । पिण्डविग्रहिनिरूपणादिकीर्त्तनं ।
जगृह्यितस्थाने भिक्षाग्रहणनिषेधकीर्त्तनं । अथ सम्पातभयात् राजकुलादिषु भिक्षुकस्य प्रवेशनि-
षेधकथनं । अथ भिक्षुकस्य दुग्धादिपानविधिकथनं । भिक्षादानप्रतिग्रहयोर्विधिकथनं ।
भिक्षुकस्य भोजननिकर्त्तव्यतादिकीर्त्तनं । तत्र भक्ष्याभक्ष्यनिरूपणं । भोजनस्थानादिनिरूपणं ।
अथ वसतिपिण्डयोरन्वेषणार्थं भिक्षुकस्य गमनं विधेयमितिकथनपूर्वकं तत्र यच्च यदा यथा-
विधेयं यथा च न विधेयमित्यादिनिरूपणं । वर्षाकालादौ भिक्षुकस्य इज्यादिविधिकथनं ।
भिक्षुकस्य ग्रामान्तरगमने विशेषनियमादिकथनं । तस्य वस्त्रादिनिरूपणं । महाव्रतभावनादिवि-
धिकथनं । अनित्यताभावनाविधिकथनं । मोक्षादिनिरूपणञ्च ।

No. 2987. आचाराङ्गटीका, (प्रथमश्रुतस्कन्धः) । Substance, country-
made paper, 12 × 4 inches. Folia, 488. Lines, 8—9 on a page. Extent,
11,382 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajjanganj
Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, fresh. Prose. Correct.
Sanskrit.

Achārāṅga-ṭīkā. A Sanskrit commentary on the work noticed
under No. 2985. By Śīlāṅka Achārya *alias* Tattvāditya.

Beginning. ॐ नमः सर्वज्ञाय ।

आचारशास्त्रं सुविनिश्चितं यथा
जगद् वीरो जगतो हिताय यः ।
तथैव किञ्चिद्भूतः स एव मे
पुनातु धीमान् विनयापिता गिरः ॥
शास्त्रपरिज्ञाविवरणमतिवज्रगहनं च गन्धहस्तिकृतं ।
तस्मात् सुखबोधार्थं गृह्यगम्यहमजडुसामारं (?) ॥

इह रागद्वेषाभिभूतेन सर्वेषांपि संसारजन्तुना शारीरमानसानेक — — —
— — गणधरैरप्यत एव तस्यैवादौ प्रणयनमकार्यतः तत्प्रतिपादकस्याचाराङ्गस्यानुयोगः
समारभ्यते । स च परमपदप्रतिहेतुत्वात् सविघ्नः । इत्यादि ।

End. परमार्थपरमकार्यमनुत्तमं मोक्षस्थानं लिङ्गना अत्यथेमालम्बनीयमिति ।

Colophon. तदात्मकस्य ब्रह्मचर्याख्यश्रुतस्कन्धस्य निर्दंतकुलीनश्रीशीलाङ्गेन तत्त्वा-
दित्यापरनाम्ना वाहरिमाधुसहायेन कृता टीका परिसमाप्तेति ।

विषयः । आचाराङ्गस्य व्याख्यानम् ।

No. 2988. आचाराङ्गटीका, (द्वितीयश्रुतस्कन्धः) । Substance, country-
made paper, 12 × 4 inches. Folia, 221. Lines, 7 on a page. Extent, 3,666
ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajjunganj,
Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, new. Prose. Correct.
Sanskrit.

Achárāṅga-ṭikā. The second part of the work noticed under the
next preceding No.

Beginning. जयत्यनादिपर्यन्तविशेषगुणरत्नभृत् ।
+ इताशेषतौर्यं तौर्यं तीर्थाधिपैर्नृतं ॥
नमः श्रीवीरनाथाय सदाचारविधाधिने ।
प्रणताशेषगौर्वाणचूडारत्नाञ्जिताङ्गत्रये ॥
आचारमेरुर्गदितस्य केशतः
प्रवृत्ति तच्छेषिकचूलिकागतं ।
प्रारिञ्जितेऽर्थे गुणवान् कृती सदा
जायेत निःशेषमशेषितक्रियः ॥

उक्तौ नवब्रह्मचर्योध्ययनात्मक आचारश्रुतस्कन्धः । साम्प्रतं द्वितीयोऽध्यायस्कन्धः समा-
रभ्यते—इत्यादि ।

End. ज्ञानयोरपि षास्त्रायाश्चायोरर्थयोस्तथा यतितयमेवेति क्रियेवास्तसनी-
वेति । इति यो नयः सक्रियानयो नामेति — — — ।

Colophon. इत्याचार्यश्रीलाङ्कविरचितायां आचारटीकायां द्वितीयः श्रुतस्कन्धः
समाप्तः । आचाराङ्गं सम्पूर्णं ।

विषयः । आचाराङ्गस्कन्धस्य व्याख्यानम् ।

No. 2989. आचाराङ्गसुखावबोधः, (प्रथमश्रुतस्कन्धः) Substance, country-
made paper, 12 × 4 inches. Folia, 418. Lines, 10 on a page. Extent,
13,410 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj,
Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, fresh. Prose. Correct.

A'chāraṅga-sukhāvabodha. A Guzrati paraphrase of the
work noticed under No. 2985. By Pārśvachandra Upādhyāya.

Beginning. प्रणम्य श्रीजिनाधीशं श्रीगुरुणामनुग्रहात् ।

ल्लिख्यते सुखबोधार्थमाचाराङ्गार्थवार्तिकं ॥

सुतरां शब्दशस्त्रेण येषां बुद्धिरसंस्कृता ।

यामोहो जायते तेषां दुर्गमे दृष्टिविस्तरे ॥

ततो दत्तेः समुद्रतः सुलभो लोकभाषया ।

घर्मल्लिख्यपकारायादिभागार्थः प्रतन्यते ॥

श्रीजिनशासने द्वादशाङ्गीसूत्रेण वारञ्जमाह्नि प्रथमाङ्गश्रीआचाराङ्ग । जिणि कारणि
मोक्षणा अङ्गज्ञानाचारादिकते इहां प्ररूपिये तिणिए श्रीआचाराङ्ग भणिये । तेह नावे श्रुत-
स्कन्धतिहां । पहिले श्रुतस्कन्धे—इत्यादि ।

End. इति वेमिश्रीसुधर्मस्वामी इमकहे जंबू प्रते ऊं । इमकऊं जिम श्रीभग-
वन्त समीपि सांभल्यं । इति उपधानश्रुताध्ययनस्य चतुर्थोद्देशकः समाप्तः ।

Colophon. इति श्रीदृष्टपागच्छे विहितसदाचारयत्नानां पण्डितशिरोरत्नानां श्रीसा-
धुरत्नानां शिष्येण उपाध्यायपार्श्वचन्द्रेण कृते श्रीआचाराङ्गसुखावबोधे नवममध्ययनं समाप्तं ।

विषयः । आचाराङ्गस्कन्धस्य गुञ्जरभाषया व्याख्यानम् ।

No. 2990. आचाराङ्गसुखावबोधः, (द्वितीयश्रुतस्कन्धः) । Substance,
country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 300. Lines, 10 on a page.
Extent, 9,592 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit,
Ajimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, new. Prose.
Incorrect.

Āchārāṅga-sukhāvabodha. A Guzrati paraphrase of the work noticed under No. 2986.

Beginning. नमः श्रीवर्द्धमानाय वर्द्धमानाय सद्गुणैः ।

श्रीमत्तीर्थाधिनाथाय भव्याम्भोरुहभास्वते ॥

आचाराङ्गे द्वितीयस्य श्रुतस्कन्धस्य वार्तिकं ।

वृत्तिभित्त्वनसारेण लिख्यते गुर्वनुग्रहात् ॥

द्विवे श्रीआचाराङ्गनुवीजो श्रुतस्कन्ध प्रारम्भियेके । द्वितीयां पहिले श्रुतस्कन्धि नवत्रस्यचर्या-
ध्ययनकक्ष्या । तेहने विषेजे साधुनो आचारनथो । कक्ष्यो द्विवे ते आचार इणिश्रुतस्कन्धि वि-
स्तारसहित कक्ष्ये पहिले—इत्यादि ।

End. एतले ज्ञान अनेकियाए विज्ञने विषे स्थितसाधुर ज्ञानकरी सम्यक् भाव-
जाणौक्रियाकरी — — — इति वचनाम् ।

इति विमुक्त्यध्ययनं ।

Colophon. इति श्रीमद्बृहत्तपागच्छविहितश्रीसाधुरत्नानां शिष्येण पार्श्वचन्द्रेण
कृते श्रीआचाराङ्गद्वितीयश्रुतस्कन्धसुखावबोधे विमुक्त्यध्ययनं समाप्तं । समाप्तमिदमाचाराङ्ग-
सूत्रं ।

विषयः । आचाराङ्गसूत्रस्य गुर्जरभाषया व्याख्यानम् ।

No. 2991. आचाराङ्गप्रदीपिका, (प्रथमश्रुतस्कन्धः) । Substance, country-
made paper, 12 × 4 inches. Folia, 400. Lines, 8 on a page. Extent, 8,000
ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ājīnganj,
Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, fresh. Prose. Correct.
Sanskrit.

Āchārāṅga-pradīpikā. A Sanskrit gloss on the first part
of the Āchārāṅga Sūtra. By Jinahaṅsa Suri.

Beginning. शमनाधीश्वरो जीयद्वार्द्धमानो जिनेश्वरः ।

भवन्ति सुखिनो भव्या यदीयवाचनामृतैः ॥

शीलाङ्गाचार्यरचिता वृत्तिरस्ति सविस्तरा ।

श्रीआचाराङ्गसूत्रस्य दुर्विगाहतरा ततः ॥

अनुग्रहार्थं सभ्यानां व्याख्यादृष्ट्यां सुखावहा ।

श्रीजिनहंससूरीन्द्रैः क्रियतेऽस्य प्रदीपिका ॥

इह द्वादशानामज्ञानां प्रथमाङ्गं श्रीआचाराङ्गं । यतो ज्ञानाचारादीनां मोक्षाङ्गभूतानामिच्च प्ररूपणात् इत्यादि ।

End. अतोऽपरोऽपि साधुरनेनैष भगवता चीर्णं पथा आत्महितसमाचरन् रीयते पराक्रमते इति सुधर्मस्वामी जम्बूस्वामिने कथयति ॥

इति उपधानश्रुताध्ययनस्य चतुर्थोद्देशकः समाप्तः ।

Colophon. इति श्रीजिनहंसस्वरिविरचितायामाचाराङ्गप्रदीपिकायां प्रथमश्रुतस्कन्धः परिसमाप्तः ।

विषयः । आचाराङ्गसूत्रस्य व्याख्यानम् ।

No. 2992. आचाराङ्गप्रदीपिका, (द्वितीयश्रुतस्कन्धः) । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 256. Lines, 9 on a page. Extent, 6,024 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Rāya Dhanapat Siñh Bahādur. Appearance, fresh. Prose. Incorrect. Sanskrit.

Achārāṅga-pradīpikā. A Sanskrit gloss on the second part of the Achārāṅga Sūtra.

Beginning. अथ उक्तो नवब्रह्मचर्याध्ययनात्मक आचारश्रुतस्कन्धः । साम्प्रतं द्वितीयोऽश्रुतस्कन्धः समारभ्यते । तस्य चायमभिसम्बन्धः । आद्ये श्रुतस्कन्धे ब्रह्मचर्याध्ययनानि प्रतिपादितानि — — — — संक्षेपोक्तस्य च प्रपञ्चाय तदग्रभूता उक्तमङ्गादिकाश्चतस्र्युक्ताः प्रतिपाद्यन्ते । तत्र पिण्डैषणाध्यायनादारभ्यावग्रहप्रतिमाध्ययनं यावदेवातिसप्तमाध्ययनानि प्रथमावचूडा सप्तमश्लोका द्वितीया चूडा भावना — — — इत्यादि ।

End. चरणगुण्डिअसाङ्गचरणं । क्रिया गुणो ज्ञानं तद्वान् साधुमोक्षसाधनायात्मिति तात्पर्यार्थः ॥

Colophon. इत्याचार्यजिणहंसविरचितायां आचाराङ्ग(प्र)दीपिकायां द्वितीयः श्रुतस्कन्धः समाप्तः । समाप्तश्चाचाराङ्गमिति ।

विषयः । आचाराङ्गसूत्रस्य व्याख्यानम् ।

No. 2993. साधुप्रतिक्रमणसूत्रम् । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 8. Lines, 6 on a page. Extent, 108 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, old. Prose. Generally correct. Māgadhibī.

Sádhu-pratikramaṇa-sútra. Diurnal and nocturnal duties of Jain hermits. The rules about continence on their part. By Ratṅaprabha Súri.

Beginning. नमो अरिहंताणं । कारेमि भंते सामादयं । चत्वारि सङ्गलं । इच्छामि पङ्क्तिमिउ० । + गम सिज्जाए । इत्यादि ।

End. खामेमि सखे जीवे । सखे जीवा खमंतु मे । भित्तीमे सख भूणसु । वेरं मज्झन केणय । एवमहं खालोदय निंदिय गरहिय । दुग्गं विथ । सम्मतिविहेण पङ्क्तिंते वंदामि जिणे चउवौसं ॥

Colophon. इति साधुप्रतिक्रमणसूत्रं समाप्तं ।

विषयः । जैनसाधूनां दिनचर्याविधिकथनं । रात्रिचर्याविधिकथनञ्च । तत्र तेषां ब्रह्मचर्यादिनियमविधानकौर्त्तनञ्च ।

No. 2994. साधुप्रतिक्रमणसूत्रावचूर्णिः । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches Folia, 16. Lines, 10 on a page. Extent, 420 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Ajjimganj, Ráya Dhanapat Siñh, Bahádur. Appearance, old. Prose. Generally correct. Sanskrit.

Sádhupratikramaṇa-sútravachúrñi. A gloss on the Sádhupratikramaṇa-sútra. Anonymous.

Beginning. अथ साधुप्रतिक्रमणसूत्रस्यावचूर्णित्वे । यथा, नमस्कारपूर्वकं कारेमि भंते इत्यादि पठति । समभावस्थेनैव प्रतिक्रान्त्यमिति ज्ञापनार्थं ततो मङ्गलपूर्वकं प्रतिक्रमणं भवतीति । इत्यादि ।

End. ननु रात्रिप्रतिक्रमणे । इच्छामि पङ्क्तिमिउ० । गोअरचरिआए इत्यादि-सूत्रमनर्थकं रात्रावस्थाम्भवात् । उच्यते स्वप्नादौ सम्भवाद्दीप इति ।

Colophon. इति साधुप्रतिक्रमणावचूर्णिः ।

विषयः । साधुप्रतिक्रमणसूत्रस्य व्याख्यानम् ।

No 2995. सिद्धान्तचन्द्रिका । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 38. Lines, 8 on a page. Extent, 732 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Ajjimganj, Paṇḍit S'yámalála Duve. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Siddhānta-chandrikā. On the rationale of Vedantic emancipation. By Ananta Bhaṭṭa.

Beginning. नमस्कृत्य मद्देशानं सच्चिदानन्दविग्रहं ।

क्रियतेऽनन्तमद्वेन रम्या सिद्धान्तचन्द्रिका ॥

इह खलु आत्मा वारे श्रोतव्यो मन्तव्यो निदिध्यासितव्यश्चेति श्रुत्या आत्मनः श्रवणादिकं कर्तव्यतया प्रतीयते । इत्यादि ।

End. तदा अखण्डचिद्गुणतया ब्रह्मस्वरूपतया च जीवस्य निरस्तनिखिलमायोपाधित्वरूपोऽपवर्गो भवतीति सर्व्वं समञ्जसमिति शं ।

Colophon. श्रीमदनन्तभट्टकृतौ सिद्धान्तचन्द्रिका परिपूर्णा ।

विषयः । श्रवणमननादिविधिविवेचनं । आत्मस्वरूपादिनिरूपणं । जीवस्य ब्रह्मप्रतिबन्धत्वकथनं । एकजीववादकथनमुखेन जीवानन्तवादनिरसनं । जीवस्य शुद्धचैतन्यस्वरूपत्वेऽपि उपाधिकृतमालिन्यादिकथनं । ब्रह्मणो निर्विशेषत्वादिकथनं । उपाधिस्वरूपादिकथनं । मायाविद्यास्वरूपादिकथनं । पञ्चकोषविवेचनं । सूक्ष्मशरीरादिनिरूपणं । देहात्मवादादिखण्डनं । प्रत्यक्षानुमानोपमानशब्दादिषट्प्रमाणलक्षणादिकथनं । तत्त्वज्ञानोपायकथनं । मोक्षस्वरूपादिकीर्तनञ्च ।

No. 2996. सङ्घपट्टकशास्त्रम् । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 8. Lines, 6 on a page. Extent, 108 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Aṅgīmanj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādūr. Appearance, new. Verse. Incorrect. Sanskrit.

Saṅgha-paṭṭaka-śāstra. On the necessity on the part of a Jain hermit to affiliate himself to some monastery or other, and on Jain duties. By Jinavallabha Śūri.

Beginning. वऋष्वालावलीढं कुपथमथनधीर्मातुरस्त्रोकलोक-

स्यापे सन्दर्श्ये नागं कमठमुनितपः स्पष्टयन् दुःखमुच्चैः ।

यः कारुण्यामृताम्बुविधुरमपि किल स्वस्य सद्यः प्रपद्ये

प्राज्ञैः कार्य्यं कुमार्गस्वलनमिति जगादैव देवं सुमस्तम् ॥

कल्याणाभिनिवेशवानिति गुणग्राहीति मिय्यापथ-

प्रत्यर्थीति विनोत इत्यशठ इत्योचित्यकारीति च ।

दान्निष्ठीति दमीति नीतिभूदिति स्थैर्य्यीति धैर्य्यीति स-

डर्माधीति विवेकवानिति सुधीरित्युच्चैस्त्वं मया ॥ इत्यादि ।

End.

जिनपतिमतदुर्गं कालतः साधुवेशै-
 वर्षिषिभिरभिभूते भस्म + + + सैन्यैः ।
 खवशजङ्जनानां शृङ्खलेव स्वगच्छे
 स्थितिरियमधुना तैरप्रथिस्वार्थसिद्धौ ॥
 सम्प्रत्यप्रतिगे कुसङ्कुवपुषि प्रोज्झते भस्मक
 + चातुच्छ्वले दुरन्तदशमाश्चर्ये च विस्फुर्जिते
 प्रौढिं जग्मुषि मोहराजकटके लोकेस्तदाज्ञापरे-
 रेकौभूय सदागमस्य कथयापीत्यं कदर्थ्यामचे ॥

Colophon. इति श्रीजिनवक्त्रभस्मूरिविरचितं संघपट्टकशास्त्रं समाप्तम् ।

विषयः । वैराग्योपदेशकथनमुखेन जैनसाधूनां सङ्गाश्रयस्य अवग्रहकर्तव्यताकथनपुरा-
 सरं जैनधर्ममाहात्म्यकौर्त्तनम् ।

No. 2997. अणुयोगदारम् सूक्तम् । अनुयोगद्वारम् सूक्तम् । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 150. Lines, 6 on a page. Extent, 2,010 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ājīnganaj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādūr. Appearance, fresh. Prose. Incorrect. Arddha Māgadhī.

Anuogadāra. (Sanskrit, *Anuyogadvāra*). On devotion to Jainism, a treatise on Jaina doctrines and beliefs.

Beginning. अर्द्धं णाणं पञ्चविहं पक्षत्तं तज्जहा आभिणिवो द्वियणाणं सुयनाणं उच्चि-
 यणाणं मणपज्जवनाणं केवल्लनाणं । तत्थ चत्वारि नाणाईं दय्याईं । इत्यादि ।

End. णगरमहादाराद चउवक्क मदाराण उवगरव दारा अक्ख विन्दुमत्ता
 लिह्दिआ दुक्खक्ख यदढार ॥

Colophon. अणुयोगदारं सुत्तं समत्तं ।

विषयः । इह खलु सकलमनोभिलषितार्थसार्थसंसाधकत्वेन यथोक्तसमप्रसामग्रीफल-
 लात् परसार्थसर्थयभानैः जिनवचनानुयोगकरणे यथामति यतितथं । स च अनुयोगो यद्यपि
 विविधप्रबन्धविषयः सम्भवति तथापि प्रतिशास्त्रं प्रत्यध्ययनं प्रतिवाक्यं प्रतिपदश्च उपकारि-
 लात् प्रथममनुयोगोऽयं विविच्यते । तच्च ज्ञायते परिच्छिद्यते वस्त्वेन न आस्मादस्मिन् वा ज्ञानं ।
 तच्च ज्ञानावरणकर्मक्षयोपशमत्तयजन्यो जीवस्तत्त्वभूतो बोध इत्यर्थः । अथ ज्ञानं पञ्चविधं ।
 आभिनिबोधिकं ज्ञानं श्रुतज्ञानं अर्बधिज्ञानं मनःपर्यायज्ञानं केवलज्ञानञ्चेति । तच्च अभि-
 निबुध्यते आत्मना स इत्याभिनिबोधः । स एव आभिनिबोधिकमिति ज्ञेयं । तच्च ज्ञानं

इन्द्रियपञ्चकमनेनिमित्तो बोध इत्यर्थः । अथ श्रुतं नाम अभिलाषाविताथेग्रहणस्वरूप उप-
लब्धिविशेषः । अवधिरवधानं इन्द्रियादनपेक्षमात्मनः साक्षादर्थग्रहणम् । अथ संज्ञिभिर्जीवैः
काययोगेन मनोवर्गेणाभ्यो गृहीतानि मनोयोगेन मनस्त्वेन परिणमितानि द्रव्याणि मनांसीति
व्यपदिश्यते । तेषां मनसां पर्यायाश्विन्तनगुणाः परिणामाः, तेषु ज्ञानं मनःपर्यायज्ञानं । अथ
केवलं सम्पूर्णज्ञेयविषयत्वात् सम्पूर्णमिति ज्ञानं । तत्र पञ्चसु ज्ञानेषु प्रायः श्रुतज्ञानमेव लोका-
स्य हेतोपादेश्येत्थेषु निवृत्तिप्रवृत्तिद्वारेण श्रुतज्ञानमेव साक्षादुपकारि । अथ गुरोः सकाशात्
श्रुतज्ञानानुयोगविधिकथनं । तत्र स्वाभिधायकसूत्रेण सह अथेस्य अनुगोयते अनूकूलो वा
योगोऽस्येदमभिधेयमित्येवं संयोच्य शिष्येभ्यः प्रतिपादनमनुयोग इति ज्ञेयं । अथ अनुयोगाधि-
कारिनिरूपणं । अथ ज्ञापिकपरिषत्, अज्ञापिकपरिषत्, दुर्विदग्धपरिषत्चेति तिस्रोऽनुयो-
गस्य परिषद इति निरूपणं । निःचेपादिस्वरूपकथनं । नामादिलक्षणकथनं । स्थापनालक्षणा-
दिकथनं । पर्यायस्वरूपादिविवेचनं । वाचनाप्रच्छनादीनां लक्षणादिकथनं । नैगमस्वरूपादि-
कथनं । नयनिरूपणं । शरीरलक्षणादिकथनं । तत्र राज-तलवर-माण्डलिक-चक्रवर्ति-वासु-
देव-कौटुम्बिक-श्रेष्ठि-सार्थवाहादिलक्षणकथनं । अथ नामश्रुत-स्थापनाश्रुत-द्रव्यश्रुत-भावश्रुत-
रूपशब्दार्थचतुष्टयनिरूपणं । सामान्यतः श्रुतस्य द्वादशाङ्गनिरूपणं । अथ नाम-द्रव्यादिस्त्व-
निरूपणं । तत्र गणकाय-निकाय-राशि-पुञ्ज-पिण्ड-निकर-सङ्घातादिस्वरूपकथनं । अथ त्रण-
चिकित्सा-कायोत्तुर्गादिनिरूपणं । अथ परमाणुद्राणुकादिनिरूपणं । पुद्गलादिस्वरूपकथनं ।
सप्रभङ्गनयस्वरूपादिकथनं । अलिकायस्वरूपादिकथनं । अथ दर्शन-ज्ञान-चारित्र्याणां सम्यक्त-
निरूपणं । तत्र पुरुषार्थसिद्धेः ज्ञानक्रियोभयनिबन्धनलनिरूपणम् ।

No. 2998. अनुयोगद्वारसूत्रबालावबोधः । Substance, country-made
paper, 12 × 4 inches. Folia, 332. Lines, 8 on a page. Extent, 7,944
ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajjimganj,
Rāya Dhanapat Siñh, Babādur. Appearance, new. Prose. Correct.
Gujarātī.

Anuyogadvāra-sūtra-bālāvabodha. A Sanskrit gloss on
the work noticed under the next preceding No. By Māhana *alias*
Somarshi Dīkshita.

Beginning. प्रणिपत्य जिनं मूर्द्ध्ना सर्व्वज्ञं सर्व्वदर्शिनं ।

बालानामुपकाराय वक्ष्ये तु योगवार्तिकं ॥

श्रीदेवगुरुंस्य नमस्कृत्य अनुयोगद्वारसिद्धान्तस्य बालावबोधोऽल्पमतिनापि मया सप्तो
हीनतरप्रज्ञानामुपकाराय विधीयते इति । श्रीअनुयोगद्वारसूत्रेणैव अर्थसंस्कृतभाषाये केतला

एकने पृष्ठतां दोहिलोक्के तेभणी वार्तिकलोकभाषायै श्रीअनुयोगद्वारसिद्धान्तनौ अर्थ आप-
णी मतिने अनुसारे जिमष्टति मांहिके तिम देखीने प्रारम्भौ येके हिवे । इत्यादि ।

End. ते चारि अनुयोगद्वारनी समाप्रियातां श्रीअनुयोगद्वारसूत्रपणि समाप्रययुं ।

इति श्रीजीवर्षिक्रमाम्नाजमधुलिहाशोमर्षिदीक्षितेन साहननाम्ना विरचितोऽयमनु-
योगद्वारसिद्धान्तबालावबोधः ।

Colophon. इति अनुयोगद्वारसूत्रबालावबोधः समाप्तः ।

विषयः । अनुयोगद्वारसूत्रस्य गुञ्जरभाषया व्याख्यानम् ।

No. 2999. नयनिरूपणम् । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 4. Lines, 10 on a page. Extent, 77 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Ajjimganj, Ráya Dhanapat Siñh, Bahádur. Appearance, new. Prose. Incorrect. Sanskrit.

Naya-nirúpaṇa. Logical theses—a Nyaya treatise. Anonymous.

Beginning. अथ नयाः सप्त । नैगमः, सङ्गहः, व्यवहारः, ऋजुसूत्रं, शब्दः, समभिरूढः, एवंभूतरौतिरिति । अत्र नयविचारे महाननर्थाऽस्ति, तथापि लेशतो लक्षणं दर्शयते ।

End. कैश्चिद्द्रव्यार्थिकतयापि स्वीक्रियते । अत्र एकैकनये एवावस्थानं भिष्या-
त्वं सर्वैनयास्वीकारे सम्यक्त्वमिति ।

Colophon. इति नयनिरूपणं ।

विषयः । अथ शब्दार्थभेदेन नयास्तावद्द्विविधाः । तत्र नैगम-सङ्गह-व्यवहार-ऋजुसूत्र-
भेदात् अर्थनयाः चतुर्विधाः । शब्दनया अपि शब्द-समभिरूढ-भूतभेदेन त्रिविधाः । तत्र नैगम-
स्वरूपं,—इह हि वस्तूनामनन्ता धर्माः सन्ति । ते च विविच्यमाना द्विधा भवन्ति सामान्यरूपा
विशेषरूपाश्चेति । यथा जीवेषु वस्तुत्वप्रमेयत्वादयः सामान्यधर्माः तथा ह्येषां धर्माणां अजी-
वेष्वपि उपलभ्यात् । जीवेषु तु चेतनावत्त्वं विशेषधर्मः । धर्मस्यास्य अजीवेष्वप्राप्तेः । अथ
नैगमे सामान्यधर्मैः विशेषधर्मैश्च कालत्रयेऽपि समाना पदार्थग्रह्यणा कार्या । यथाच सामान्य-
विशेषधर्मैः नैगमनय उपलक्ष्यते तथा निवासदृष्टान्त उपदर्शितः । एवंक्रमेणान्यान्यस्य-
रूपविवेचनम् ।

No. 3000. पार्श्वप्रभुस्तवनम् । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folium, 1. Lines, 12. Extent, 13 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Ajjimganj, Ráya Dhanapat Siñh, Bahádur. Appearance, new. Verse. Correct.

Pársva-prabhu-stavana. A hymn in praise of Pársvanátha. By Samayasundara Súri. The peculiarity of this hymn is, that the first half of every foot of it is in vernacular and the other half in Sanskrit.

Beginning. भले आज भेट्यां प्रभोः पादपद्मं । फली आस मोरी नितान्तं विपद्मं(?) ।

गूयं दुःखनाशौ पुनः सौम्यदृष्ट्या खयूं सुखजाउं यथा मेघदृष्ट्या ॥

जिकेयास केरी करिष्यन्ति भक्तिं तिके घन्यवाङ्मनघ्याः प्रसक्तिं ।

भली आज वेला मया वीतरागाः खुसीमां हि भेट्या नमदेवनागाः ।

तुम्हे विस्वमाहे महाकल्पवृक्षाः तुम्हे भयलेकां मनीभौष्टदत्ताः ।

तुम्हे मायवापप्रियास्वामिरूपाः तुम्हे देवमोढा स्वयम्भूरूपाः ॥ इत्यादि ।

End.

इति स्तुतिं सज्जनसत्कृताभ्यां तव प्रभो वार्त्तिकसंस्कृताभ्यां ।

लत्पादपद्मप्रणमत्पुरन्दरः श्रीपार्श्व चक्रे समयादिसुन्दरः ॥

Colophon. इति पार्श्वप्रभुस्तवनं समाप्तं ।

विषयः । अर्द्धप्राष्ठतार्द्धसंस्कृतश्लोकेन भगवतः पार्श्वनाथजिनेन्द्रस्य स्तोत्रव्याजात् माहा-
क्याकथनं ।

No. 3001. प्रतिष्ठाविधिः । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 91. Lines, 9 on a page. Extent, 2,126 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Aḥjanganj, Ráya Dhanapat Siñh, Babádur. Appearance, new. Prose and verse. Incorrect. Sanskrit and Mágadhí.

Pratishṭhá-vidhi. On the consecration of Jain images and temples, and the rituals appropriate for a variety of Jain rites.

Beginning. प्रणम्य श्रीमहावीरं लब्धसामग्रीसंयुतं ।

जिनविम्बस्य प्रतिष्ठापूजां वक्ष्ये प्रधानतः ॥

विनीता बुद्धिमान् प्रीता न्यायोपात्तधनो महान् ।

शीलादिगुणमय्यन्नः आढो ह्यत्र प्रशस्यते ॥

देशकालादिभावज्ञो निर्म्ममः शुद्धमानसः ।

अडानादिगुणोपेत + + कः सोऽत्र शस्यते ॥ इत्यादि ।

End.

इत्येवं खेचरेन्द्रप्रबलबलशुते दोषमुक्तेःवल्लभे

शाम्नीदेशानुसारिस्फुटशकुनबलेत्युत् + कजागरुके ॥

पौयूपांशुप्रवाहे चितिसलिलगतौ काव्यमाचख्यं ते यै-

शेषामचीणसूक्ष्मी परिचयवचिदा वामराः मन्मथम् ॥

अर्पितमनर्पितवस्तु तत्त्वमुदितं नयद्रयादेकं ।

यैस्ते सद्गुणगिरां छताभिषेका जयन्ति जिनाः ॥

इति प्रतिष्ठादीचामुद्धर्तविधिः । — — — — —

Colophon. इति श्रीप्रतिष्ठाविधिः सम्पूर्णः ॥

विषयः । जिनप्रतिष्ठादिप्रतिष्ठाविधिकथनं । तत्र आड (गृहस्य) लक्षणकथनं । आचार्यलक्षणकथनं । जिनविम्बनिर्माणादिफलकथनं । ऋषभनामादिचतुर्विंशतिसंख्यकजिना-
नां मध्ये गृहस्यस्य कस्यचित् जिनविम्बस्य निजवास्तव्यगृहस्यापने दोषकथनं । विम्बप्रतिष्ठा-
प्रकारकथनं । तत्र अभिषेकविधिकथनं । वेदिकानिर्माणादिविधिकथनं । कुम्भस्यापनादिवि-
धिकथनं । जलयात्राकरणविधिकथनं । प्रतिष्ठायोग्योपकरणविधिकथनं । नन्द्यावर्णादिनि-
र्माण-तत्पूजनादिविधिकथनं । मरुदेवी-विजयाप्रभृतीनां जिनजननीनां पूजाविधिक-
थनं । रोहिण्यादिषोडशविद्यादेवीनां पूजाविधिकथनं । आदित्यादिलोकान्तिकदेवपूजाक-
थनं । इन्द्रादीनां दिक्पालानां पूजाविधिकथनं । नवग्रहपूजाविधिकथनं । एवं व्यन्तरलोक-
वैमानिकलोकदेवादिपूजाकथनं । चन्द्रपालादिपूजाविधिकथनं । ब्रह्मलोकदिक्पालपूजावि-
धिकथनं । भूतबलिविधिकथनं । अङ्गन्यासादिविधिकथनं । अष्टदलपद्मे पूजाविधिकथनं । शा-
न्तिघोषणस्तुतिकथनं । षोडशभरणदानेन पूजाविधिकथनं । करन्यासादिविधिकथनं । धर्मा-
चार्यपूजनविधिकथनं । मुकुलीकरणादिविधिकथनं । दिक्कुमार्युत्सवविधिकथनं । इन्द्रम-
होत्सवविधिकथनं । जिनविम्बस्यपनविधिकथनं । तत्र अष्टादशविधस्नानप्रकारकथनम् । जि-
नविम्बस्य पुरतः लेखनीसमाधारणादिदानविधिकथनं । विवाहदीक्षाग्रहणादिविधिकथनं ।
एवं दशाहं यावत् यथोक्तविधानेन जिनविम्बप्रतिष्ठा भवतीतिनिरूपणं । अथ देवीप्रतिष्ठावि-
धिकथनं । तत्र देवप्रतिष्ठा । प्रासाददेव्यः सम्प्रदायदेव्यः कुलदेव्येति । तत्र प्रत्येकं प्रतिष्ठावि-
धिकथनं । अथ जैनमन्त्रदीक्षाविधिकथनं । अथ सिद्धचक्राराधनविधिकथनं । अथ ज्ञानप-
द्म्यां चैत्यवन्दनविधिकथनं । प्रतिक्रमणादिविधिकथनं । ब्रह्मचर्यादिव्रतविधिकथनं । सङ्गमा-
लारोपणविधिकथनं । सामान्यतः प्रतिष्ठालग्न्यादिनिरूपणम् ।

No. 3002. *पिण्डविशुद्धिबालावबोधः* । Substance, country-made paper. 12 × 4 inches. Folia, 29. Lines, 13 on a page. Extent, 1,158 ślokas, Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Aḥjīmaṅḡ, Rāya Dhanapat Siūh, Bahādur. Appearance, fresh. Prose. Incorrect. Gujarāṭī.

Piṅḡa-visuddhi-bālavabodha. A Guzraṭī paraphrase of Jinavallabha Sūri's treatise on the purity of food *Piṅḡavisuddhi*.

Beginning. श्रीमद्वीरजिनेशं नत्वा श्रीमोमसुन्दरगुरुं च ।

पिण्डविगुडिवालावोधरूपं तनोम्यर्थं ॥

देविं दवं दवं वंदिय पयारविदेभि वन्दिञ्च जिणिंदे ।

बुक्कामि सुविद्विय द्वियं पिंडविमोहिं समासेणं ॥

देवताना इंद स्वामी । तेदना इंद । समूह । ते देकरो । वंदित । वादिचो पादारवि-
न्द । पदकमल । इत्यादि ।

End. आचार्ये एयन्य शोधिवचो । इम श्रीजिनवल्लभसूरिरिभिडान्तनाजाण + +

+ + पणइ वोलइ इद । इस्यूजाणिवचो ।

Colophon. इति तपागच्छनायकश्रीमोमसुन्दरसूरिरिशिष्यविजयमानभट्टारकप्रभुश्री-
रत्नशेखरसूरिरिशिष्येण संवेगदेवगणिना समर्थितः पिण्डविगुडिवालावोधः सम्पूर्णः ।

विषयः । जिनवल्लभसूरिविरचितस्य पिण्डविगुडिनामकप्रकरणस्य गुञ्जैरभाषया व्या-
ख्यानम् ।

No. 3003. सूत्रकृताङ्गीका, (द्वितीयश्रुतस्कन्धस्य ।) Substance, country-
made paper, 12 × 4 inches. Folia, 288. Lines, 12 on a page. Extent.
10,146 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajjimganj,
Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, fresh. Prose. Correct.
Sanskrit.

Sūtrakritāṅga-ṭikā. A commentary on the Sūtrakritāṅga
Sūtra. By Śīlāchārya, assisted by Kāharī Gaṇi. The MS. includes
only the second part of the work.

Beginning. प्रथमश्रुतस्कन्धानन्तरं द्वितीयः समासभ्ये । अस्य चायमभिसम्बन्धः ।
इद्वानन्तरश्रुतस्कन्धे योऽर्थः समासतोऽभिहितोऽसावेवानेन श्रुतस्कन्धेन सोपपत्तिका यामेनाभि-
धीयते । त एव विषयः सुसंगृहीता भवन्ति । येषां समासयासाभ्यामभिधानमिति । यदि पूर्व-
श्रुतस्कन्धोक्त एवार्थाऽनेन दृष्टान्तद्वारेण सुखावगमार्थं प्रतिपाद्यते—इत्यनेन सम्बन्धेनायात-
स्यास्य श्रुतस्कन्धस्य सम्बन्धैनि सप्र मद्वाध्ययनानि प्रतिपाद्यन्ते । इत्यादि ।

End. एतदुभययुक्त एव साधुरभिप्रेतमर्थं साधयत्युक्तञ्च । सर्व्वेसिं पिणयाणं
बद्धविद् वत्तस्वयं णिसामेत्ता । तं सवणयविसुद्धं अं चरणगुणद्विचो साह ॥

समाप्तमिदं नालन्दाख्यं सप्रममध्ययनं ।

Colophon. इति समासेयं सूत्रकृतद्वितीयाङ्गस्य टीका । कृता चेरं शीलाचार्येण
वाहरिगणिमहायेन ॥

विषयः । सूत्रकृताङ्गाभिधानजेनसूत्रस्य द्वितीयश्रुतस्कन्धीयव्याख्यानम् ।

No. 3004. उद्वाहचन्द्रिका । Substance, country-made paper, 14 × 5 inches. Folia, 28. Lines, 9 on a page. Extent, 692 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, A'jimganj, Paṇḍit S'yámálála Duve. Appearance, decayed. Prose and verse. Correct.

Udváha-chandriká. On the laws relating to marriage. By Govardhana Upádhyáya.

Beginning. नवीननीरदश्यामं रामं राजीवस्त्रीचनं ।

प्रणम्य क्रियते रम्या पाणिपोडनचन्द्रिका ॥

तच्च श्रौतमः । गृहस्थः सदृशीं भार्यां विन्देतानन्यपूर्वां यवौयसीं ।

याज्ञवल्क्यः । अविभ्रुतत्रस्त्रचर्यां + लक्षणां स्त्रियमुद्रहेत् । अनन्यपूर्विकां कान्ताससमानर्षगोचजां ।

अरोगिणीं भ्रातृमतीमसपिण्डां यवौयसीं । इत्यादि ।

End. गर्भाधानविहीनानां स्त्रीणां कर्माधिकारिता ।

भर्तृणां विषये नैव चिद्यमाणेषु तेव्वपि ॥

इति शौनकोक्तेरिति शम् ।

Colophon. इत्युपाध्याय श्रीगोवर्द्धनविरचिता उद्वाहचन्द्रिका समाप्ता ।

विषयः । ब्रह्मचर्यान्तरं दारपरिग्रहविधिकथनं । विवाहस्य नित्यत्वादिनिरूपणं । विवाहलक्षणादिविवेचनं । अष्टविधविवाहभेदानिरूपणं । ब्राह्मतराणां विवाहानां कलौ वर्ज्यश्लोकादिकथनं । विवाहयोग्यकन्यालक्षणादिनिरूपणं । अधिवेदानादिविधिविवेचनं । वरलक्षणादिनिरूपणं । कन्यादानादिविधिकथनं । कुमण्डिकादिविधिकथनं । दाम्पत्यधर्मकथनं । विधयेण स्त्रीधर्मकथनं । सापिण्डादिनिरूपणञ्च ।

No. 3005. जीवाभिगमटीका । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 224. Lines, 19 on a page. Extent, 8,299 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, A'jimganj, Ráya Dhanapat Siñh, Bahádur. Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

Jívabhigama-ṭiká. A gloss on the Jain sūtra entitled Jívabhigama. By Malayagiri.

Beginning. नमः श्रीसर्वज्ञाय ।

प्रणमत पदनखतेजःप्रतिहतनिःशेषनम्रजनतिमिरं ।

चौरं परतौथियशोद्विरदघटाध्वंसकेसरिणं ॥

प्रणिपत्य गुरुन् जीवा जीवाभिगमस्य दत्तिसहस्रनघां ।

विदधे गुरुपादवशात् विबोधमातुमणधियां (?) ॥

इह रामद्वेषाद्यभिभूतेन सांसारिकेण सत्त्वेनाविसृज्यगारीरमानसिकदुःखोपनिपातनि-
पोद्धितेन तदपनोदाय हेयोपादेयपदार्थपरिज्ञाने यत्र आस्थेयः । स च विशिष्टविवेकप्रति-
पत्तिमन्त्रेण न भवति । इत्यादि—

End. जयति प्रसफुटविमलज्ञानविभावितससस्तवन्मृगः ।
प्रतिज्ञतपरतीर्थमतः श्रीवीरजिनेन्द्रो भगवान् ॥
सरस्वता तनोदन्दिन्दुञ्चोत्स्रव निद्वती ।
नित्यं वी सङ्गलं दिश्यान्निभिः पथ्युपासिता ॥
जीवाभिगमं सूत्रं विदण्वता + पि मलयगिरिणेह ।
कुशलं तेन लभन्तां मुनयः सिद्धान्तमन्त्रेण ॥

Colophon. इति श्रीमलयगिरिविरचिता जीवाभिगमटीका सम्पूर्णा ।

विद्ययः । जीवाभिगमनामधेयजैनसूत्रस्य व्याख्यानम् ।

No. 3006. आवश्यकसूत्रम् । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 115. Lines, 11 on a page. Extent, 3576 Slokas. Character, Nāgara. Date. ? Place of deposit. A'jīnganj, Rāya Dhanapat Sūh, Dabādūr. Appearance, fresh. Verse. Generally correct. Māgadhī.

Āvāsya-kā-sūtra. A compilation from the leading Sūtra texts treating of the principles of the Jain faith and rituals. By Sudharmā Svāmī. The work is highly prized on account of its fullness.

Beginning. जयइ जगजीवजीषी वियाणथो जगगुरुजगाणंदो ।
जगणाहो जगवस् जयइ जगपिशासहो भयवं ॥
जयइ सुआणं पभवो तित्यगराणं अपच्छिमो जयइ ।
जयइ गुरुलोगाणं जयइ सहपा सहवीरो ॥ इत्यादि ।

End. सव्वेभिं पिनयाणं वरुविहव + ध्वं निमासेता ।
तं सव्वनयविसुद्धं जं चरणगुणद्विओ साइ ॥

पत्ररूपाणि कुतो समुत्ता ।

Colophon. इति श्रीआवश्यकसूत्रं समाप्तं ॥

विद्ययः । जानादिसूत्रपनिरूपणं । काश्चिकवाचिकादिशोगनिरूपणं । तत्र औदारिक-
वैद्विय-आचारक-तेजसु-कारेणभेदेन वाचिकस्य पत्रविधत्वादिनिरूपणं । जीवसूत्रपकयनस-

खेन जीवात्मप्रदेशादिनिरूपणं । क्षेत्रस्वरूपादिनिरूपणं । अवगाहनादिस्वरूपनिरूपणं । अथ नतिशुल्यवधिसनःप्रयोगभेदेन पञ्चविधज्ञानकथनं । वर्गणास्वरूपादिकथनं । ज्ञानद्वारनिरूपणं । अथविभेदनिरूपणं । वस्तुद्वारादिनिरूपणं । एवं प्रतिपात-क्षेत्रादिद्वारनिरूपणं । अनुयोगभेदनिरूपणं । वस्तुवतादिभेदनिरूपणं । निर्युक्त्यनुगत-स्त्वानुगमरूपद्विविधानुगमस्वरूपादिनिरूपणं । अथ सामायिकनिर्युक्तिनिरूपणं । तत्र विनेयस्य सा भूदेकान्तो नैव ज्ञाने अनादरः क्रियायाञ्च तच्छून्यायामपि पक्षपात इत्यतो द्वयोरपि केवलस्योरभौष्टकसमाघकत्वनिरूपणं । आचार्यशिष्यश्रीगुरुदोषनिरूपणं । निर्व्याणममनविधिप्रतिपादनं । नवगणधरविवरणादिकथनं । विशेषेण जन्मद्वार-गोत्रद्वार-कालद्वारादिनिरूपणं । तत्र तत्र सत्त्वशुद्धि-याचामिद्ध-तपः-सिद्धादिनिरूपणं । अथ जीवहितकथनसंखेन संयमादिनिरूपणं । तत्र समग्रसंयमभारोद्धृतात् उपम इत्यादिक्रमेण चतुर्विंशतिजिनानां नामनिर्व्वचनादिकथनं । जिनवन्दनादिविधिनिरूपणं । साधुवन्दनादिविधिनिरूपणं । प्रतिक्रमणविधिकथनं । कायोत्तुर्गविधिकथनं । प्रत्याख्यानविधिकथनं । दर्शविधगुणप्रतविधानकथनं । प्रत्याख्यातादिशुद्धिनिरूपणञ्च ।

No. 3007. शिष्यहिता । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia. 444. Lines. 15 on a page. Extent, 24,088 slokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, A'jijanganj, Ráya Dhanapat Siñh, Bahádur. Appearance, old. Prose. Incorrect. Sanskrit.

Sishyahitá. An elaborate commentary on the work noticed under the next preceding No. By Haribhadra. The work is commonly called *Avasyska'tiká*.

Beginning. प्रणिपत्य जिनवरेन्द्रं वारं श्रुतदेवतां गुरुन् साधून् ।

आवश्यकविष्टिर्गुरुपदेशादहं वक्ष्ये ॥

यद्यपि मया तथान्यैः कृतास्य विष्टितस्तथापि संचेपात् ।

त+ चि सत्वानुग्राहहेतोः क्रियते प्रयामोऽयम् ॥

इहावश्यकप्रारम्भोऽयुक्तः । प्रयोजनादिरहितत्वात् क'यकराखामर्दनादिवत् । इत्येवमा-
द्यामङ्गापनोदाय प्रयोजनादि पूर्व्वं प्रदश्येत इत्युक्तञ्च प्रेक्षावतां प्रष्टव्ये' फलादिन्नितयं स्फुटं—
इत्यादि ।

End.

भावनिःक्षेपमिच्छतीतिगार्थः । शिष्यहितायां प्रत्याख्यानविवरणं समाप्तमिति ॥

याख्यायाध्ययनमिदं यद्वाप्ति मह शुभं मया पुण्यम्

शुद्धं प्रत्याख्यानं लभतां भव्यो जनसेन ॥

Colophon. समाप्ता चेयं शिष्यहिता नामावशकटीका ।

विषयः । आवशकाभिधानजैनसूत्रग्रन्थस्य व्याख्यानम् ।

No. 3008. मुद्राराक्षसटीका । Substance, country-made paper, 11 × 5 inches. Folia 50. Lines, 6 on a page. Extent, 863 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Sīngura, Zillá Vīrabhūma, Pratāpa-chandra Bhaṭṭāchārya. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

Mudrá-rākshasa-ṭikā. This is a two-fold work, first, a metrical paraphrase of the story of Viśákhadatta's drama, entitled Mudrá-rākshasa, second, gloss on the text of Viśákhadatta. By Dhunḍhivyāsa.

Beginning. सिन्द्रारक्षगण्डमण्डलमदामोदधमदुभङ्गिका-
भङ्गारेण कलेन कर्णमुरजध्वानेन मन्द्रेण च ।
तप्तौर्यचिकरीतिमेति शिरसः शयन्मदान्दोलनं
यस्य श्रीगणनायकः स दिशतु येषांसि भूयांसि वः ।
षड्विरङ्गैरुपेताय पुमर्थामरभूवहे ।
शङ्कराय नमस्कृष्णो निगमाय नयाय च ॥
दुण्डिनाम्ना बुधनेदं मुद्राराक्षसनाटकं ।
साङ्गमद्भुततत्तं तत् स्फुटं व्याख्यायतेऽधुना ॥
श्रीमद्विशाखत्तौये मुद्राराक्षसनाटके ।
कथोपोद्घातमाचक्षे संविधानावबुद्धये ॥

नन्दान्तं लचियकुलमिति पौराणशासनात् ।
कल्यादौ नन्दनामानः केचिदासन् महीभुजः ॥
सर्वार्थमिद्विनामामीत् तेषु विख्यातपौरुषः । इत्यादि ।
End. अखिलश्रेयःप्राप्तिसाधनत्वेन श्रुतिसृतीतिहासपुराणप्रसिद्धमिति ज्ञेयं ॥
बुधो दुण्डिनाम्ना जगति विदितो लक्षणसुधी-
मणेः श्रीमद्युयामान्वयजलधिचन्द्रस्य तनयः ।
स्फुटं साङ्गं व्याख्यन्नयगुणविदस्त्रास्त्रकविभो-
र्नियोगात् प्रौढार्थं बुधवरमुदे नाटकमिदं ॥

Colophon. इति श्रीदुण्डिव्यासविरचितायां मुद्राराक्षसटीकायां सप्तमोऽङ्कः ।

अथ चतुर्थोऽङ्के कविः अद्भुततरचाणक्यनीतिविषयस्संविधानक्तेशसनभाष्य प्रमोदमर-

मनुभवन्तः सरसाः सृष्टदया जगति दुर्लभा इति मन्वानः स्वयमेव स्वीयनाटकसंविधानक्लेशं
राक्षसवचनव्याजिन प्रसीति स्म ।

कार्योपक्षेपमादौ तनुमपि रचयंस्तस्य विस्वारमिच्छन्
वैजानां गर्भितानां फलमतिगहनं गूढमुद्भेदयंश्च ।
कुर्वन् बुद्ध्याविमर्शप्रसूतमपि पुनः संचरन् कार्य्यजातं
कर्त्ता वा नाटकानामिसमनुभवति क्लेशमस्मद्विधो वा ॥

एवं नाटकीय + + नः षष्ठाङ्गलक्षणानुसरणकविहृदयाभिमता र्थाविष्करणप्रयासो-
ऽपि व्याख्यातुरनुमादयितव्यः सृष्टदयैरिति प्रार्थयामः ॥

कर्त्तव्यनाटकस्याद्भूतरसविलसत्संविधानप्रबोधः क्लेशं चाणख्यनीतो वङ्गविधमतनोक्त-
णाद्यैर्वचोभिः । तत्तद्व्ये तदङ्गानुसरणविविधक्लेशमस्मद्विधानां राजश्रीचाम्बकार्य्यानुमतिस्तु-
विहितं वीक्ष्य तुष्यन् मन्तः ॥

विषयः । विशाखदत्तप्रणीतमद्राराक्षस्य व्याख्यानं । तत्र प्रथमतः संचेपात् पथेन एतन्ना-
टकीयेतिदत्तकीर्त्तनञ्च ।

No. 3009. ज्ञानदीपिका । Substance, country-made yellow paper,
13 × 4½ inches. Folia, 42. Lines, 11 on a page. Extent, 5,605 slokas.
Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Singura, Zillá Virabhúma,
Pratápachandra Bhaṭṭáchárya. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Jñána-dīpikā ALIAS Mahábháratatátátparya-tíká. A gloss
on the Mahábhárata. By Devabodha. The codex contains only the
Aranyaka-parva.

Beginning. श्रीभर्तुः पादशाखानखतुहिनकराः पञ्च पान्त्तु चिलीकीं
+ श्यदैत्येन्द्रकान्तावदनकमलिनौ + + नं मुदयन्तः ।
यैर्मन्ये सैहिकेयः खरशिशिरकरग्रासवैरं स्मरद्भि-
र्गसाः पीयूषधाम्नः शरणगततया भाति लक्ष्मच्छलेन ॥
उत्तुङ्ग (उत्तुङ्गः) त्रिजगन्मोहो यद्वाङ्मयज्जताशने ।
पारतमःप्रकाशाय तस्मै द्वीपभवे नमः ॥
अरण्ये देवबोधस्य वाङ्महौषधिव + यः ।
जयन्ति सहजोद्योतदशिताव्यक्तभूसयः ॥

वनवासप्रतिज्ञासत्यपालनं तीर्थयात्रा इन्द्रादिलोकपालेभ्यः शिवाच्च दिव्यास्त्रप्राप्तिः अस्म-

हनुमत्प्रभृतिभ्यो वरप्राप्तिश्च दृष्टवन् पाण्डवानां ताभ्यां दृष्टादृष्टवनाभ्यामुपलक्षिता धर्मार्थ-
काममीक्षाः सोपाया आरण्यकपर्वतात्पर्याथेः । इत्यादि ।

End. प्राचां गुरुणां पुरुषपरिचयप्राप्तिसिद्धीनि कामं निष्वाणं प्रालेयप्रकृतिविम-
दशकारभास्त्युमांसि ॥

Colophon. इति परमहंसपरिव्राजकाचार्य्यभट्टारकश्रीमद्देवबोधस्य कृती महाभार
ततात्पर्य्यटीकायां ज्ञानदीपिकायामारण्यकं पर्व्वं समाप्तमिति ।

विषयः । महाभारतीयारण्यकपर्व्व्याख्यानं ।

No. 3010. ज्ञानदीपिका । Substance, country-made paper, 10 × 2½
inches. Folia, 9. Lines, 7 on a page. Extent, 259 slokas. Character, Bengali.
Date. ? Place of deposit, Siingura, Zillá Vírabhúma, Pratápachandra
Bhaṭṭácháryya. Appearance, old. Prose. Correct.

Jñánadípiká ALIAS Mahábháratatátparya-ṭiká. Another
volume of the work noticed under the next preceding No. It contains
the Viráta-parva.

Beginning. अज्ञानतिमिराभोद्मुक्ताय व्यासभानवे ।

नमो नवरसस्त्रिगंधवाणीकिरणमालिने ॥

पद्मपाणिपदाभाजमकरन्दाम्बुविन्दुभिः ।

देवबोधवचोभङ्गपौतवा+जैगज्जयेत् ॥

कथं विराटनगरे इत्यादि । सभां विराटस्य ततोऽधिजग्मुरित्यक्तस्य विराटपर्व्वणः चतु
र्व्वर्गफलसाम्प्रतीभूतं सत्यं क्लृप्तप्रयुक्तायामप्यज्ञातवासकर्त्तव्यताप्रतिज्ञायां न ज्ञातव्यमिति तात्व-
र्य्यार्थः । तथा विराटेत्यादेः सर्व्वं द्वैतवनादित्यन्तस्य वननिर्व्व्याहाय अज्ञातचर्यापरिग्रहः इत्यादि ॥

End. अन्वतेन आचारादृढतादारोपितादित्यर्थः । स्वर्षीयो भागिनेयः । कृतं
सुकृतं । अन्वजानीत अनुमतवान् ॥

Colophon. इति परमहंसपरिव्राजकाचार्य्यभट्टारकश्रीमद्देवबोधकृती भारततात्व-
र्य्यदीपिकामां ज्ञानदीपिकायां विराटपर्व्वं समाप्तं ।

विषयः । महाभारतीयविराटपर्व्व्याख्यानं ।

No. 3011. दुर्वाधपदभञ्जिनी नाम महाभारतटीका । Substance, country-made paper, 13 × 4 inches. Folia, 62. Lines, 14 on a page. Extent, 2,769 Slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Singura, Zillá Vírabhúma, Pratápachandra Bháttachárya. Appearance, old. Prose. Correct.

Durbodha-padabhanjini-tíká. Glossarial notes on all the difficult passages in the Mahabhárata. By Vimalabodha.

Beginning. श्रीमहाभारताख्यानदुर्वाधपदभञ्जिनी ।

टीका विरच्यते;स्माभिरादिपर्व्वक्रमादियं ।

तत्रादिवाक्यं । ॐ नमो भगवते वासुदेवाय । ॐ नमः पितामहाय । ॐ नमः प्रजापतिभ्यः । ॐ नमः कृष्णद्वैपायनाय । ॐ नमः सर्व्वविघ्नविनायकेभ्यः । लोमहर्षणस्तुत उग्रश्रवाः सीतिः पौराणिको नैमिषारण्ये शौनकास्य कुलपतेः द्वादशवार्षिके मन्त्रे । सुखानौनानध्यगच्छद्दु ब्रह्मर्षिन् संशितव्रतान् । इति । नन्वेकेनैव भगवन्नमस्कारेण विघ्नहेतुसकलदुरितप्रशमशुद्धेः किमिति पञ्चनमस्काराः क्रियन्ते ! उच्यते,—सत्यमेकस्यैव एते प्रयोजनभेदीपकस्मितमूर्त्तिभेदाः पञ्चैव नमस्काराः । तथाहि व्यापकगुरुत्वात् प्रथमतो भगवन्नमस्कारः । उक्तञ्च वासुदेवः सर्व्वमिति स महात्मातिदुर्लभ इति । ततश्च सृष्टिगुरुत्वेन पितामहस्य । इत्यादि ।

End. अथ वा अन्नः प्राणौ पिपासुः काञ्जिकं पिवति, तथाहं सोमं पिबामि नापि कलिङ्गो धूल्यटः पचौ यत्र धूमं पश्यति तत्रैव पिवति तदनुकारो सोमसहं पिवासौत्यर्थः किन्तु आहृत्य ऊज्जिता भृत्यैः सह इति शेषः पूर्व्ववत् ।

Colophon. इति श्रीविमलबोधकृतमहाभारतीयसर्व्वपर्व्वेदु करण्योकार्थटीकेयं समाप्ता ।

विषयः । समग्रमहाभारतीयविषयपदव्याख्यानं ।

No. 3012. कृत्यरत्नावलीः । Substance, country-made paper. 9 × 5 inches. Folia, 121. Lines, 9 on a page. Extent, 2,782 slokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Singura, Zillá Vírabhúma, Pratápachandra Bháttachárya. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

Kṛitya-ratnāvalī. Summary descriptions of all the modern Hindu rites and ceremonies together with their rituals. By Rámachandra Bhaṭṭa, son of Viṭṭhala, and grandson of Bálakṛishna Bhaṭṭa. This is distinct from the work noticed under No. 1112 (III, p. 73.)

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

नमस्कृत्य रमानार्थं भट्टविट्ठलसूनुना ।

कृत्यरत्नावली रम्या रामचन्द्रेण रच्यते ॥

तत्र । तिथिकृत्ये च कृष्णादिं व्रते शुक्लादिमेव च । इति वचनात् चैत्रकृष्णप्रतिपदमार-
भ्य तिथिकृत्यान्युच्यन्ते । तत्र चैत्रकृष्णप्रतिपदि कृत्यविशेषः पद्मपुराणे,—

चैत्रे मासि महावाहो पुण्या प्रतिपदापरा । इत्यादि ।

End. त्रयस्त्रिंशदशेवतास्य श्रुतावुक्ताः अष्टौ वसवः, एकादशरुद्राः द्वादशदित्याः प्रजा-
पतिस्य वषट्कारश्चेति ॥

Colophon. इति श्रीमत्पदवाक्यप्रमाणाभिज्ञतत्सद्युपाख्यबालकृष्णभट्टाङ्गजविडल-
भट्टाभिधुवधवरसूनुधर्मशास्त्रपारावारीणश्रीमद्रामचन्द्रभट्टविरचिता कृत्यरत्नावली समाप्ता ।
ग्रन्थोऽयं समाप्तः ।

विषयः । चैत्रकृष्णप्रतिपदि स्नानविधानं । तत्र नारीनीराजनविधानञ्च । तिथिद्वेषे
व्यवस्थानिरूपणं । वारुणीविधानं । चैत्रशुक्लप्रतिपदि संवत्सरारम्भकथनं । तत्र पूजादिविधानं ।
नवरात्रपूजारम्भकथनं । प्रपादिदानमाहात्म्यकीर्तनञ्च । घटोत्सर्गविधिकथनं । चैत्रशुक्लतृती-
यां गिरिजागिरिशयोः दोलनविधानं । मन्वन्तरादौ पिण्डदानरहितश्राद्धकरणव्यग्रता ।
चैत्रशुक्लपञ्चम्यां श्रीपूजनविधानं । तत्र अष्टम्यामशोककलिकापानादिविधिः । पूर्वमसौ लौहि-
त्यस्नानविधानञ्च । रामनवमीव्रतविधिकीर्तनं । चैत्रशुक्लैकदाश्यां दोलयात्राविधिः । तत्र
द्वादश्यां दमनोत्सवकीर्तनं । चैत्रपौर्णमासीकृत्यकथनञ्च । वैशाखकृत्यनिरूपणं । तत्र स्नान-
विधिकथनं । अश्वत्यमूले जलदानादिविधानं । अक्षयतृतीयाविधिः । गौरीव्रतव्यवस्थादि-
कथनं । समद्रस्नानविधिः । परशुरामजयन्तीविधानं । वैशाखशुक्लसप्तम्यां गङ्गाया उत्पत्ति-
कथनं । तत्पूजाविधिः । ऋषिंहजयन्तीविधानं । ऋषिंहपूजाविधिः । ज्यैष्ठकृत्यनिरूपणं ।
ज्यैष्ठशुक्लतृतीयां रक्षाव्रतविधानं । तत्र चतुर्थ्यामुमाया जन्मकथनं । तत्पूजाविधिः । दश-
हराविधिः । गङ्गाया अभावे अन्यस्यां सरिति तत्पूजाकर्त्तव्यता । पूर्णिमायां वटपूजनादि-
विधिः । तत्र तालवृक्षकच्चादिदानफलकथनञ्च । आषाढकृत्यनिरूपणं । रथयात्राविधिः ।
विष्णुशयनविधानं । चातुर्मास्यव्रतविधानं । तत्र गुडतैलफलादिवर्जने प्रत्येकं फलश्रुति-
कीर्तनं । आवणादिषु मासेषु प्रत्येकं व्रतकथनं । शाकव्रत-दधिव्रत-पथीव्रतादिनिरूपणं ।
चातुर्मास्ये वर्जनीयशाकमूलफलादिनिरूपणं । दशविधशाककथनं । आवणकृष्णद्वितीया-
यामश्रुत्यशयनव्रतविधानं । तत्र वङ्गलचतुर्थीविधानं । शुक्लचतुर्थ्यां दूर्वागणपतिव्रतविधिः ।
नागपञ्चमीविधिः । द्वादश्यां पवित्रारोपणविधानं । उपाकर्म्मविधिकथनं । भाद्रकृत्यनिरूपणं ।
तत्र कृष्णचतुर्थ्यां मङ्गलचतुर्थीव्रतविधानं । जन्माष्टमीव्यवस्थादिनिरूपणं । तत्र विधानकथनं ।
अमावस्यायां कुशग्रहणविधिः । शुक्लतृतीयायां हरिनालिकाव्रतविधानं । चतुर्थ्यां सिद्धि-
विनायकव्रतविधानं । अत्र चन्द्रदर्शनादिनिषेधकथनं । पञ्चम्यामृषिपञ्चमीव्रतविधानं । षष्ठी-
व्रतविधिः । सप्तम्यां मुक्ताभरणव्रतविधानं । दूर्वाष्टमीव्रतविधानं । महालक्ष्मीव्रतविधानं । एका-
दश्यां वामनावतारकथनं । आवणद्वादशौकथनं । विष्णुशुक्लयोगविधिः । रात्रौ पारण-

निषेधः । अनन्तव्रतविधानं । ब्रह्मसावित्रीव्रतविधानं । भागवतलक्षणकथनपूर्वकं पौर्णमास्यां तदानमाहात्म्यकथनं । आश्विनकृत्यनिरूपणं । अपरपक्षत्रादिविधिः । महालयाविधिः । तर्पण-विधिः । चन्द्रपट्टीव्रतविधानं । अपिण्डकत्रादनिरूपणादिकं । मघात्रयादशौविधिः । नवरात्र-पूजाविधानादिकौर्त्तनं । चण्डोपाठक्रमादिकौर्त्तनं । कुमारीपूजनविधिः । लोहाभिसारिक-विधिकौर्त्तनं । देव्याः प्रतिपदादिपूजाप्रकारकथनं । उपवासविधिः । आश्विनशुक्लसप्तम्या-मुपाङ्गललितव्रतविधिः । षष्ठां व्रधनादिविधिः । बलिदानक्रमादिकथनं । दुर्गापूजा-नुष्ठानक्रमकौर्त्तनं । काजागरव्रतविधानादिकं । कार्तिककृत्यनिरूपणं । तत्र स्नानविधिः । पञ्चदशानादिविधिः । तुलस्यादिमालाधारणमाहात्म्यकथनं । एन्ताकशूरणशिव्यादिभक्षण-निषेधकथनं । कृष्णचतुर्थ्यां मल्लिकस्य दशरथस्य पूजाविधानकौर्त्तनं । गोवत्सद्वादशौव्रत-विधानं । यमादेशेन मस्याकाले दौषदानविधानकथनं । उल्कादानादिविधिः । सुखरात्रि-सहस्रीपूजाविधिः । द्यूतप्रतिपद्विधिः । बलिराजपूजनादिविधानं । गोक्रीडनविधिः । धाव-द्वितीयायां यमपूजनादिविधिकथनं । चतुर्थ्यां नागव्रतविधानं । गोष्टाष्टमौविधिः । जगद्धात्री-पूजाविधिकौर्त्तनं । विष्णुत्रिरात्रविधिः । विष्णुत्यानविधिः । चतुर्दश्यां विश्वेश्वरप्रतिष्ठाएतान्-कथनपूर्वकं तत्पूजाविधानकौर्त्तनं । मार्गशीर्षकृत्यनिरूपणं । तत्र कृष्णाष्टम्यां भैरवस्य उत्पत्तिकथनपूर्वकमुपवासविधानं । शुक्लद्वितीयायां रक्षाव्रतविधानं । पञ्चम्यां नागपूजाविधिः । षष्ठां मङ्गारिपूजनविधानं । स्कन्दपट्टीपूजाविधिः । मार्गपौर्णमास्यां दत्तात्रेयपूजाविधानं । पौषकृत्यविधिः । तत्र अष्टकात्रादिविधिः । बुधपूजनादिविधानं । माघकृत्यनिरूपणं । तत्र स्नानविधिः । यमप्रौत्यर्थं तिलदानविधानकथनं । यमतर्पणविधिः । अर्द्धाद्यमाहात्म्यादि-निरूपणं । कृष्णचतुर्थ्यां दुग्धिपूजनविधिः । वरदाचतुर्थीविधिः । पञ्चम्यां त्र्योपूजनविधिः । माघीसप्तमौविधिः । भौषतर्पणविधिः । फाल्गुनकृत्यनिरूपणं । तत्र शिवरात्रिविधिकथनं । तत्र प्रयोगकथनं । गोविन्दद्वादशौविधानं । होलिकाविधिः । तत्र पूजादिकथनं । दाल-याचाविधिकथनं । मङ्गमासकृत्यनिरूपणं । तत्र गङ्गसर्पिरादिदानविधिः ।

No. 3013. ज्योतिःसङ्ग्रहः । Substance, country-made paper, 14 × 4 inches. Folia, 55. Lines, 6, on a page. Extent, 1,266 slokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Siṅgura, Zillá Vírabbúma, Pratá-pachandra Bhattáchárya. Appearance, fresh. Prose and verse. Incorrect.

Jyotihsaṅgraha. A manual of astrology. By Shashthídása. This is distinct from No. 1826, (*ante* V, 131).

Beginning. यः पृथ्वीं शिरसा समागरसरिद्धोत्रादिभिर्भूलिया

धत्ते पङ्कजवक्त्रदा त्रिभुवनं यस्येच्छया जायते ।

संस्थानं विलयस्य नाऽस्य सततं सर्वार्थसिद्धिप्रदं

हृत्यङ्गे विलसत्वनन्तवपुषोऽनन्तस्य पादाङ्गुलं ॥
 अभासार्थं बालकानां ज्योतिःसंक्षेप उच्यते ।
 ज्योतिर्ग्रन्थान्तथान्यस्मादाहृत्य वचनानि च ॥
 उपयुक्तानि लिख्यन्ते ग्रन्थेऽस्मिन् विविधं मतं ।
 विवाहादीनि कर्मणि यात्रान्तानि ततः परं ॥

तत्र वारस्वरूपं लिख्यते,— सूतकादिपरिच्छेदे दिनमासाब्दपास्तथा । इत्यादि ।

End.

मैत्रे चैव दशाहानि चिन्तायामर्द्धमासकं ।
 मूलेन जायते मोक्षः पूर्वापादे त्रिपञ्चकं ।
 उत्तरे दिनविंशत्या रेवत्यान्तु दिनत्रयं ॥

Colophon. इति षष्ठीदासविरचिते ज्योतिःसङ्ग्रहः समाप्तः ।

विषयः । वारस्वरूपकथनं । कालवेलाकथनं । वारवेलाकथनं । तिथिनिरूपणं । दग्ध-
 तिथिनिरूपणं । करणानि । विष्टिभद्रा । नक्षत्रगणनिरूपणं । अधोमुखनक्षत्राणि । नक्षत्रमङ्गल-
 निरूपणं । योगनिरूपणं । राश्यादिनिरूपणं । भेषादीनां विशेषनामकथनं । तेषां क्रूरमौम्य-
 त्वादिविवेकः । ग्राम्यारण्यादिराशिकथनं । दिक्पतिकथनं । लग्नमाननिरूपणं । होरादादृशं
 श्रेष्ठाणादिनिरूपणं । उच्चनीचकथनं । मूलत्रिकोणकथनं । केन्द्रादिकथनं । उपचयसंज्ञा-
 कथनं । त्रिकोणचतुरस्रकथनं । द्वादशभावविचारः । ग्रहाणां संज्ञावर्णादिनिरूपणं । तेषां
 शुभाशुभकथनं । दृष्टिनिरूपणञ्च । जात्यधिपवेदाधिपकथनं । चन्द्रशुद्धा ग्रहसंस्कारफलकथनं ।
 नैसर्गिकमित्रशत्रुसमादिनिरूपणं । ग्रहाणां गोचरशुद्धादिनिरूपणं । अष्टवर्गकथनं । ग्रहाणां
 शान्तिकथनं । नक्षत्रशुद्धिकथनं । जन्मतारादिविशेषकथनं । वेलानिरूपणं । अस्तुतादियोग-
 निरूपणं । सिद्धि-दग्ध पाप-यमघण्टादियोगकथनं । करकचादियोगकथनं । संक्रान्तिनिरू-
 पणादिकं । शनिचक्रादिनिरूपणं । तिथिपुं द्रव्यविशेषभक्षणफलकथनं । कालाशुद्धिनिरूपणं ।
 ग्रहणनिरूपणं । भूकम्पादिफलकथनं । अम्बुवाची । विवाहः । नववध्वागमनं । गर्भाधानादि-
 दशसंस्कारनिरूपणं । मन्थ्याकरणविधिः । परौत्तविधिः । नववस्त्रादिपरिधानं । नवदोला-
 द्यारोक्षणं । पृष्करिण्यारम्भः । नौकागठनं । नौकायात्रा । राजदर्शनं । हलप्रवाहः । वीज-
 वपनं । धान्यच्छेदनं । वीजधारणं । धान्यादिसंस्थापनं । नवान्नं । देवतागठनं । तत्प्रतिष्ठा-
 दिकथनं । गृहचारभ्यादिकथनं । क्रयविक्रयादिनिरूपणं । ऋणदानादिकथनं । रोगिणां शुभा-
 शुभज्ञानकथनञ्च ।

No. 3014. रसगङ्गाधरः । Substance, country-made paper, 10 × 4 inches. Folia, 402. Lines, 7 on a page. Extent, 8,420 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Śāntipura, Paṇḍit Kālidāsa Vidyāvā-gīśa. Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct.

Rasaṅgādhara. A treatise on rhetoric and literary criticism.
By Jagannātha Bhaṭṭa, Paṇḍitarāja.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

सूत्रापि लक्षणात्पं करुणया हरन्ती नृणा-
रुभाङ्गुरतनुलिपां बलश्रिता शतैर्विद्युतां ।
कलिन्दगिरिनन्दिनीतटसुरद्रमालम्बिनौ
मदीयमतिचुम्बिनो भवतु कापि कादम्बिनौ ॥
श्रीमज्जानेन्द्रभिचोरधिगतनिखिलत्रङ्गविद्याप्रपञ्चः
काणादीरक्षपादीरपि गहनगिरो यो महेन्द्राद्वेदोत् ।
दिव्यादेवाध्वगौष्ट स्मरहरनगरे शामनं जैमिनीयं
शेषाङ्गप्राप्तशेषामलभणितिरभृत्यञ्ज्विद्याधरो यः ॥
पाषाणादपि पौशूषं स्यन्दते यस्य लीलया ।
तं वन्दे परुभट्टाख्यं सङ्क्षीकान्तं महागुरुं ॥

— — — — — ।
निर्माय नूतनमुदाहरणानुरूपं
काव्यं मयात्र निश्चितं न परस्म्य किञ्चित् ।
किं संख्यते सुमनसां मनसापि गन्धः
कसूरिकाजननशक्तिभृता मृगेण ।
मननतरितौर्णविद्यार्णवे जगन्नाथपण्डितनरेन्द्र ।
रसगङ्गाधरनाम्नीं कराति कुतुकेन काव्यमोमांसां ॥ इत्यादि ।

End. शब्दादृत्तिपर्यायत्वेन अनेकेषां प्रश्नानां एकपदनिवेदितोत्तरत्वेन प्रकारान्तरेण
वङ्गप्रभेदत्वं दिङ्मात्रेण उदाह्रियते,—किं कुर्वते दरिद्राः का सारवती धरा मनाञ्जतरा,
कः पावनस्त्रिलोक्यां । इति । श्रीकमलाकुचकसूरिकाकेलिपञ्चकुराय श्रीनन्दनन्दनाय नमः ।
शुभं भूयात् ।

Colophon. इति पण्डितराजाभिधानभट्टजगन्नाथकृती रसगङ्गाधरः ।

विषयः । काव्यस्वरूपनिरूपणप्रसङ्गेन अन्यान्यमतखण्डनपरःसरं काव्यस्य रसणीयार्थ-
प्रतिपादकशब्दरूपत्वव्यवस्थापनं । रसात्मकादिवाक्यस्य काव्यत्वे गौखलति मृगे धावतीत्या-
दावतिप्रसङ्गिः स्यादितिनिरूपणं । प्रतिभैव तत्कारणमितिनिरूपणं । उत्तमोत्तम-उत्तम-मध्यम-
अधमभेदेन काव्यस्य चतुर्विधत्वव्यवस्थापनं । व्यङ्गाद्येप्रदर्शनमुखन चित्रमोमांसादिमतखण्डनं ।
चित्रकाव्यनिरूपणप्रसङ्गेन काव्यप्रकाशमतखण्डनं । द्विविधध्वनिनिरूपणं । रसस्वरूपनिरूपणं ।
भट्टनायकादिमतोत्थापनपूर्वकं रसस्वरूपविवेचनं । रसस्य आनन्दरूपत्वे करुणादौ शोकादि-

स्थायिभावत्वेन कथं तत्र मद्दद्यानां प्रवृत्तिरित्यत्र समाधानं । शृङ्गारादिभेदेन रसस्य नवविधत्व-
 कथनं । अष्टविव रसा नाद्ये न शक्तस्तत्र युज्यते इत्यादिसतखण्डनं । स्थायिभावादिस्वरूप-
 विवेचनं । रत्यादीनां लक्षणकथनं । आलम्बनादिनिरूपणं । संयोगविप्रलम्भभेदेन द्विविध-
 शृङ्गाररसकथनं । कर्षणरसः । गान्तरसः । रौद्ररसः । दान-दया-युद्ध-धर्मभेदात् वीररसस्य
 चातुर्विध्यकथनं । एतच्च प्राचीनानामनुरोधेन स्वमते तु वीरस्य बहवः प्रकारा इति तन्निरू-
 पणं । अद्भुतरसः । हास्यरसः । स्मित-सित-विहसित-उपहसित-अपहसित-अतिहसितलक्षणं ।
 भयानकरसः । वीभत्सरसः । रसानां प्राधान्ये ध्वनिव्यपदेशहेतुत्वं, गुणीभावेतु रसालङ्कारत्व-
 मितिकथनं । भगवद्भक्तादीनां भावत्वं न तु रसत्वमितिप्राचीनमतानुभेदान् । रसविराधि-
 निरूपणं । रसविशेषे वर्णनीयकथनं । माधुर्य्य-ओजः-प्रसादभेदेन विविधगुणनिरूपणं । तेषां
 रसविशेषोपकत्वकथनं । गुणानां रसधर्मत्ववाद्खण्डनं । तत्र प्राचीनमतेन श्लेषादिदशविध-
 गुणान् लक्षणोदाहरणप्रदर्शनपूर्वकं तन्मध्ये केपाच्चित् माधुर्य्यादिषु त्रिषु अन्तर्भावनं केपा-
 च्चित् खण्डनञ्च । अत्रायत्वनिरूपणं । सर्व्वे अत्रायभेदाः काव्यसामान्ये वर्ज्जनीया इति कथनं ।
 रसेषु वर्ज्जनीयव्यवस्थापनं । रीतिकथनं । भावध्वनिनिरूपणं । व्यभिचारिणः । वात्सल्यं
 रसान्तरमितिसतखण्डनं । निर्व्वेदादीनां स्वरूपनिरूपणं । अत्र सर्व्वत्र खोजौ समीचीनयुक्ति-
 प्रदर्शनं । एवं परत्र ज्ञेयं । रसाभासनिरूपणं । भावाभासनिरूपणं । भावशान्तिः । भावादयः ।
 भावसन्धिः । भावसरलता । अर्थशक्तिमूलध्वनेः द्वादशविधत्वमितिकथयतो मखटभट्टस्य मता-
 क्षेपः । शब्दशक्तिमूलध्वनेर्द्वैविध्यकथनं, एवमर्थशक्तिमूलस्य । अनेकार्थस्य शब्दस्य प्रकरणादिना
 एकार्थस्मरणे नानामतोपपादनं । व्यञ्जनाकथनं । शब्दशक्तिमूलध्वन्यादेरवान्तरभेदनिरूपणं ।
 अभिधामूलध्वनिः । लक्षणांमूलध्वनिः । शक्तिग्रहविचारः । लक्षणाविचारः । उपमाहूपकादौ
 लक्षणाया उपयोगितादिनिरूपणं । सारोपासाध्यवसानादिविवेचनं । उपमालङ्कारनिरूपणं ।
 अत्र काव्यप्रकाशचिचमीमांसादिसतखण्डनं । उपमेथोपमाप्रकरणं । अनन्वयप्रकरणं । असमा-
 लङ्कारनिरूपणं । तत्र ९ युक्तिकथनं । अन्यान्यसतखण्डनञ्च प्रायः सर्व्वत्र ज्ञेयं । स्मरण-
 लङ्कारनिरूपणं । रूपकप्रकरणं । परिणामप्रकरणं । मन्देहालङ्कारनिरूपणं । भ्रान्तिमत्प्रक-
 रणं । उल्लेखप्रकरणं । अपह्नुतिप्रकरणं । अतिशयोक्तिप्रकरणं । तुल्ययोगिताप्रकरणं । दीपक-
 प्रकरणं । प्रतिवस्तूपमाप्रकरणं । दृष्टान्तालङ्कारनिरूपणं । निदर्शनाप्रकरणं । यतिरेका-
 लङ्कारनिरूपणं । सहाक्तिप्रकरणं । विनेक्तिः । समासाक्तिप्रकरणं । परिकरालङ्कारः । श्लेष-
 प्रकरणं । अस्मृतप्रशंसाप्रकरणं । पर्यायाक्तिप्रकरणं । याजस्मृतिप्रकरणं । आक्षेपप्रकरणं ।
 विरोधाभासप्रकरणं । विभावनाप्रकरणं । विशेषाक्तिप्रकरणं । असङ्गतिप्रकरणं । विषमा-
 लङ्कारनिरूपणं । समालङ्कारनिरूपणं । विचित्रालङ्कारनिरूपणं । अधिकालङ्कारः । अन्यान्या-
 लङ्कारः । विषमालङ्कारः । आघातप्रकरणं । शृङ्खलालङ्कारः । एकावत्यलङ्कारः । काव्यलिङ्गा-
 लङ्कारनिरूपणं । अर्थान्तरन्यासः । अनुमानप्रकरणं । यथार्थव्युत्पन्नप्रकरणं । पर्यायप्रकरणं ।

परिट्यलङ्कारः । परिसंख्यलङ्कारः । अर्थापत्तिः । विकल्पलङ्कारः । समुच्चयलङ्कारः । समाधिः । प्रतीपकरणं । प्रौढोक्त्यलङ्कारः । ललितालङ्कारः । प्रहर्षणालङ्कारः । विषादनालङ्कारः । उल्लासालङ्कारः । अवज्ञालङ्कारः । लेशप्रकरणं । तद्गुणालङ्कारः । अतद्गुणालङ्कारः । मौलितालङ्कारः । सामान्यलङ्कारः । उभरालङ्कारनिरूपणञ्च ।

No. 3015. अलङ्कारसर्वस्वं । Substance, country-made paper, 10 × 4 inches. Folia, 73. Lines, 9 on a page. Extent, 1,620 śloka. Character, Nágara. Date, SM 1922. Place of deposit, Śántipura, Paṇḍit Kālidāsa Vidyāvāgīśa. Appearance, new. Prose and verse. Generally correct.

Alaṅkāra-sarvasva. A gloss on the author's aphorisms on rhetoric. By Rājānakaruehaka.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय ।

नमस्कृत्य परां वाचं देवीं त्रिविधविग्रहां ।

निजालङ्कारस्त्राणां दृष्ट्या तात्पर्यमच्यते ॥

इह हि तावद्भामहोद्भटप्रभृतयः चिरन्तनालङ्कारकाराः प्रतीयमानमर्थं वाचोपस्कारकतया अलङ्कारपत्तनित्तिप्रं मन्यन्ते । तथाहि इत्यादि ।

End. तस्मादाश्रयाश्रयिभावेन चिरन्तनमतानुसृष्टिरिति शिवम् ।

समाप्तमिदमलङ्कारसर्वस्वम् ।

Colophon. कतिः श्रीमदाचार्यवर्यराजानकरुचकस्य । संवत् । १९१२ ।

विषयः । अलङ्कारस्वरूपविवेचनं । अत्र भामहद्रटोद्भटादीनां प्राचीनालङ्कारिकाणां मतोपन्यासपरःसरं अभ्यर्हिततमलनिर्वाचनं । गुणालङ्कारादीनां अन्योन्यमन्यत्वे हेतुप्रदर्शनं । यद्ग एव वाक्यार्थीभूतः काव्यजीवितमिति निरूपणं । अविवक्षितवाच्यादियद्भेदकथनं । अथ-पौनरुक्त-शब्दपौनरुक्त-शब्दार्थपौनरुक्तभेदेन त्रिविधपुनरुक्तवदाभासनिरूपणं । अत्र अवान्तर-विभागादिप्रदर्शनञ्च । एवं परच ज्ञेयं । अनुप्रासः । यमकं । उपमा । अनन्वयः । उपमेवोपमा । स्मरणं । रूपकं । परिणामः । सन्देहः । भ्रान्तिमान् । उल्लेखः । अपह्णतिः । उत्प्रेक्षा । अतिशयोक्तिः । तुल्ययोगिता । दीपकं । प्रतिवस्तूपमा । दृष्टान्तः । निदर्शना । सङ्घोक्तिः । वि-नेक्तिः । समासोक्तिः । परिकरः । श्लेषः । समासोक्तिश्लेषविचारं विविधमतोपपादनं । रसवत् । प्रेयः । उर्जस्वी । अप्रस्तुतप्रशंसा । पर्यायोक्तिः । अर्थान्तरन्यासः । याजसृतिः । आक्षेपः । विरोधः । विभावना । विशेषोक्तिः । अतिशयोक्तिः । असङ्गतिः । विषमं । समं । विचित्रं । अधिकं । अन्योन्यं । विशेषः । व्याघातः । कारणमाला । एकावली । मालादीपकं । सारः । काव्यलिङ्गं । अनुमानं । यथासंख्यं । पर्यायः । परिट्यतिः । परिसंख्या । अर्थापत्तिः । विकल्पः ।

समञ्चयः । समाधिः । प्रत्यनीकं । प्रतीपं । सामान्यं तद्गुणः । अतद्गुणः । उत्तरं । सूक्तं ।
 व्याजाक्तिः । वक्रोक्तिः । स्वभावाक्तिः । भाविकं । उदात्तं । भावसम्भिः भावादयः । श्वलता ।
 संसृष्टिः । सङ्करः । सन्देहसङ्करादिविवेचनञ्च ।

No. 3016. वेदान्तचिन्तामणिः । Substance, country-made paper, 9 × 4 inches. Folia, 48 Lines, 11 on a page. Extent 1,782 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Śāntipura, Paṇḍit Kālidāsa Vidyāvagīśa ; another copy at Ulā, Post Rānāghāṭa, Zillā Nadiyā, Dīnanātha Bhaṭṭāchārya. Appearance, new. Prose and verse. Correct.

Vedānta-chintāmaṇi. Dissertations on the leading topics of the Vedānta doctrine. By Govardhana, son of Ghanaśyāma Bhaṭṭāchārya, a native of the Punjab. This is distinct from No. 2200, (*ante*, VI, p. 262).

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

शुद्धाद्वैतं सर्वशक्तिं जड़जीवादिकारणं ।
 साकारं सच्चिदानन्दं वन्दे श्रीपुरुषोत्तमं ॥
 मायावादतमोनाशभक्तिमार्गप्रकाशयाः ॥
 सूर्याचन्द्रमसौ सौमि श्रीमद्ब्रह्मविच्छलौ ॥
 भक्तो गुरुश्रीत्रजवक्त्रस्य पितुर्धनश्यामत आप्रविशयः ।
 गोवर्द्धनेना बालनिवेशनाय वेदान्तचिन्तामणिमाननाति ॥ इत्यादि ।

End.

यो गोवर्द्धनवाकसुधोदधिभवः सद्वाञ्छितार्थप्रदः
 स्वान्ध्वान्तनिवारको गुरुधनश्यामोक्तिशणोज्वलः ।
 विदग्धिः करुणापरैर्हृदि धृतः सोऽयं सहीमण्डले
 यावच्चन्द्रदिवाकरं विजयतां वेदान्तचिन्तामणिः ॥

Colophon. इति श्रीमद्वेदव्यासविष्णुस्वामिसतपुष्टरीकमण्डलमण्डनमार्त्तण्डं श्रीमद्ब्रह्मचार्यचरणान्तचरौकचित्तेन मोक्षगुरुस्वामातामहगोस्वामिश्रीत्रजवक्त्रमचरणैकतानेन तैल्लङ्कवेत्तनाटीजातीयतिष्ठिरिशोयापलम्बवाधूलसगोत्रोद्भवपञ्चनद्युपनामकधनश्यामभट्टात्मजेन स्वपिढमकाशात् लब्धविद्येन गोवर्द्धनशुकविना कृते वेदान्तचिन्तामणौ पञ्चदशं प्रकरणं सम्पूर्णं । पूर्णंयेयं वेदान्तचिन्तामणिः ।

विषयः । जगत्कर्तृनिरूपणमुखेन सृष्टिप्रक्रियादिनिरूपणं । वैष्णवशास्वार्थसङ्ग्रहः । पराक्षत्रज्ञानियथे शाब्देव प्रमाणमितिनिरूपणं । वेदस्य ब्रह्मवाक्यत्वकथनं । श्रीकृष्णस्य श्रीमद्भागवतरूपत्वकथनं । त्रिविधकार्यनिरूपणं । जगते ब्रह्मोपादानत्वनिरूपणं । प्रपञ्च-

सत्यत्वनिरूपणं । अविर्भावतिरोभावावेव उत्पत्तिविनाशवितिनिरूपणं । तार्किकाणामारम्भ-
 वादस्वरूपकथनपूर्वकं तदाक्षेपकथनं । विवर्त्तवादकथनपूर्वकं तन्निरसनं । अविद्यतपरि-
 णामवादस्यापनं । वक्त्रेः विम्बुलिङ्गवत् जीवाणां ब्रह्मांशत्वनिरूपणं । ब्रह्मणः सच्चिदानन्द-
 रूपत्वं आकाशवत् व्यापकत्वचेतिकथनं । जीवोद्गमसंसारनिरूपणं । जीवान्तर्यामिस्वरूप-
 विवेकपूर्वकं शुद्धाद्वैतार्थनिरूपणं । मायावादखण्डनं । ब्रह्मणो निर्विशेषत्ववादखण्डनं ।
 ब्रह्मणः साकारत्वकथनं । शास्त्रे मायाशब्दस्य हरिसामर्थ्यादिवाचकत्वकथनं । शक्तिधर्माभेद-
 निरूपणपूर्वकं द्वैतवादनिराकरणं । विशिष्टाद्वैतविचारः । शैवशाक्तमतखण्डनं । चराचर-
 स्वरूपपुरुषोत्तमस्वरूपनिरूपणं । प्रकृतिपुरुषतत्त्वकथनपूर्वकं भगवद्भामिनिरूपणं । शुद्धाद्वैतमते
 आशङ्कानिराकरणं । भक्तिरेव हरितोषणोपाय इति निरूपणं । भक्तिस्वरूपादिविवेचनं ।
 श्रीकृष्ण एव परब्रह्मेतिनिरूपणं । सद्गुरुरूपसदनस्यावश्यकता । भगवद्भजनप्रक्रियादिकथनं ।
 मालाधारणावश्यकता । ऊर्ध्वपुण्ड्रादिकर्त्तव्यता । मुक्त्यपेक्षया भक्तेर्दुर्लभत्वकीर्त्तनञ्च ।

No. 3017. श्रीसूक्तभाष्यं । Substance, country-made paper, 8 × 3 inches. Folia, 6. Lines, 8 on a page. Extent, 107 ślokas. Character, Nāgara. Date, SM. 1885. Place of deposit, Śāntipura, Paṇḍit Kālidāsa Vidyāvāgīśa. Appearance, fresh. Prose. Correct.

S'rīsūkta-bhāshya. A commentary on the S'rīsūkta hymn of the Ṛig Veda Saṁhitā. By Rāvaṇa.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

श्रीसूक्तस्यार्थः । तत्रेयमाद्या । जातानि विश्वानि भूवनानि धनानि वा वेद इति जात-
 वेदा अग्निः तस्य सम्बोधनं । हे जातवेदः हे अग्ने गृहे कुले वा इत्यध्याहारः । मम गृहे लक्ष्मीं
 धनाधिष्ठार्त्तं देवतां आवह । आ सम्यग्भावेन प्रापय । इत्यादि ।

End. दीर्घं वेदाक्तं आयुः आयुष्यं लक्ष्मीप्रसादात् प्राप्नोतीति सम्बन्धः ॥ २२ ॥

Colophon. इति श्रीरावणकृतं श्रीसूक्तस्य भाष्यं समाप्तं । संवत् १८८५ ।

विषयः । ऋग्वेदान्तर्गतश्रीसूक्तस्य व्याख्यानं ।

No. 3018. भावार्थदीपिका । Substance, country-made paper, 9 × 4 inches. Folia, 100. Lines, 9 on a page. Extent, 1,684 ślokas. Character, Nāgara, Date, ? Place of deposit, Śāntipura, Paṇḍit Kālidāsa Vidyāvāgīśa. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Bhāvartha-dīpikā. A commentary on S'aṅkara Āchārya's Ānanda-laharī, a hymn in praise of S'iva. By Brahmānanda.

Beginning. अलिकुलमण्डितगण्डं प्रत्यूहयूहतिभिरमार्त्तण्डं ।

सिन्दूरारुणशुण्डं देवं वेतण्डतुण्डमवलम्ब्य ॥

सत्सम्प्रदायप्रथनाद्य तिष्ठे शिष्टैश्चतुर्भिः सह याऽवतीर्णः ।

उक्ता दृहत्सुहृत्तन्त्रराज श्रीशङ्कराचार्यगुरुं तमीडे ॥

इह यद्यपि स्वर्गापवर्गसाधनतया विविधदेवताराधनक्रियाः — इत्यादि ।

End. पटुभ्यामित्यादि स्त्रीकचयमधिकं वर्त्तते । तत्तु भगवद्भ्यायकारशङ्कराचार्यकृतं न भवति । किन्तु केनचित् प्रचिन्नं भवति । अतो न व्याख्यातं । स्त्रीकशतकमेव व्याख्यातं ।

Colophon. इति श्रीब्रह्मानन्देन विदुषा कृता सौन्दर्यलहरी भावार्थदीपिका समाप्तिमगात् ।

विषयः । शङ्कराचार्यकृतानन्दलहरी व्याख्यानं ।

No. 3019. अवतारवादावली । Substance, country-made paper, 11 × 5 inches. Folia, 325. Lines, 6—7 on a page. Extent 4,212 ślokas. Character, Nāgara Date, ? Place of deposit, Śāntipura, Paṇḍit Kālidāsa Vidyāvāgīśa. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Avatāra-vādāvalī. Polemical dissertations on the non-dual theory as bearing upon incarnations. By Purushottama, son of Pitāmbara. The object of the work is to refute all doctrines discussed in Sanskrit works, which are hostile to the unity of the divine and the human soul.

Beginning. श्रीकृष्णाय नमः ।

अभवदतिरसालं जिह्व (?) विदुज्जटालं

प्रलयजलदजालं यत्कपालङ्कृतेषु ।

शिशिरसखमयूखैर्भक्तसन्नापदालं

स विभुरखिलकालं मद्गशां गोचरोऽस्तु ॥

नमामि श्रीमदाचार्यान् प्रभून् श्रीविद्वलेश्वरान् ।

यद्गशां करुणापूर्णं मादृशां सर्व्वसिद्धिदे ॥

— — — — —

ये तत्त्वदीपभाष्यप्रभृतिषु मौक्त्रेण सुस्थिता वादाः ।

पथे तानवताय्ये प्रकटौकुर्व्वन् यत्किमद्राक्यैः ॥ इत्यादि ।

End. एतं निधाय निकटे प्रणतिं विधाय
 गिष्टेष्टिदं मविनयं विनिवेद्यामि ।
 हे लोपहासविधयाप्यवलाक्य कञ्चित्
 कालं बुधाः कर्णयैष कृतार्थनीयः ॥

Colophon. इति श्रीमद्भगवद्गीतासु ब्रह्मसूत्राणां प्रथमोऽध्यायः समाप्तः ॥ १ ॥

विषयः । विष्णुस्वामिमतोपपादनमुखेन वेदान्तपुराणादीनां संवादेन समन्वयेन च
 भैवादिमतनिरसनपूर्वकं गुडाद्वैतवादसंस्थापनं । एतन्मते जीवपरमेश्वरयोरांशुभिः
 इति विवेचनीयं । अत्र सर्वेषां वेदान्तानां भगवत्परत्वनिरूपणं । तेषां तत्प्रतिपादकत्व-
 कथनञ्च । वेदान्तवाक्यानां समन्वयकथनं । त्रैतदर्शनसूत्रं । ब्रह्मसूत्रतात्पर्यकथनं । सत्य-
 ज्ञानादिवाक्यानां लक्ष्यार्थत्वान्निरसनं । तद्वाच्यत्वनिरूपणञ्च । प्रकाशाद्यन्यायेन ब्रह्मणि
 धर्मधर्मिभावोपपत्तिकथनं । श्रुतीनां विरोधपरिहारकथनं । अख्युक्तमित्यादिवाक्येषु पर्यु-
 दासादिविचारः । उपाधिपक्षखण्डनं । यद्वाचानभ्युदितमित्यादिश्रुतिश्लाघानिरूपणं । भग-
 वच्छरीरग्र असायिकत्वव्यवस्थापनं । ब्रह्मणः केवलनिर्विशेषत्वकेवलसविशेषत्ववादाखण्ड-
 नपुरःसरं उभयलिङ्गत्वनिरूपणं । ब्रह्मणः साकारत्वसंस्थापनं । भक्तिरेव तद्दर्शनापाय इति-
 निरूपणं । अहिकुण्डलिन्यायेन तस्य विविधाकारत्वकथनञ्च । अनन्तरूपस्य भगवतः किं सर्व-
 न्येव रूपाणि तुभ्यानि उतैकं सत्यमितराणि गुणभूतानौतितिविशर्जनं । अद्यथिदौचित्यकृतशिव-
 तत्त्वविवेकमतखण्डनं । ब्रह्मोपनिषदीयनारायणकृतशङ्करानन्दकृतव्याख्यानधारात्तैः । प्रणव-
 स्वरूपनिरूपणादिकं । वासुदेव एव परब्रह्म इति निरूपणं । अत्र सर्वसामुपनिषदां
 संवादकथनञ्च । चन्द्रचन्द्रिकाख्यायेन जगता भगवच्छक्तिकत्वनिरूपणं । चतुर्व्यूहनिरूपणं ।
 शिवशम्भुरेशानादिशब्दाः मुख्यया वृत्त्या वासुदेवे एव उपतिष्ठन्ति अन्यत्र तु शिवादां गौणमि-
 तिनिरूपणं । अहङ्करोपासनास्वरूपकथनं । पुराणवाक्यानां समन्वयकथनं । विष्णुतत्त्वनिर्णय-
 कारमतात्तैः । भगवन्महेश्वरादिशब्दनिर्वचनं । यज्ञेषु श्रुतिशब्दतात्पर्यकथनं । विषयधि-
 करणादिविशर्जनञ्च । उपक्रमोपसंहारयोः कुत्र प्राधान्यमिति विवेचनं । पुरुषशब्दवाच्य-
 निरूपणं । भगवानेव महापुरुषशब्दवाच्य इति निरूपणं । ब्रह्म किं निमित्तं उत उपादान-
 मित्यत्र नानावादकथनं । आत्मशक्तिनिरूपणं । जगतामादिकारणनिरूपणं । ऋतं सत्य-
 मित्यादिमन्त्राणामर्थकथनपूर्वकं विरोधपरिहारः । दहरिपासनानिरूपणं । अन्तर्धामिनिरू-
 पणं । सृष्टिप्रक्रियाकथनं । भगवद्गीताभागवतादिस्त्रोक्तानां विरुद्धत्वेन प्रतीयमानानां तात्-
 पर्यादित्तिरूपणं । हरिहरयोरेकत्वकौर्त्तनं । भगवद्गीताया अणुवादत्ववादाखण्डनं । तस्याः
 शिवपरत्वमतनिरसनञ्च । भगीरथेन विष्णुपाशेद्भवा गङ्गा आनीता न तु हैमवतीतिनिरू-
 पणमुखेन गङ्गायाः द्वैविध्यकथनं । नीलकण्ठेन कण्ठे कालकूटधारणं न खलु स्वसामर्थ्यात्

किन्तु भगवन्मन्त्रप्रभावादेवेतिनिरूपणं । अत एव निर्व्याजं सर्व्वाधिपत्यं नमः शेषित्वादिक्कृष्ट
वासुदेवे एव पर्य्यवस्यति, किञ्च निरुपाधिर्महाविभूतिरानन्दाकारो भगवानेव सकलवेद-
वेदान्तप्रतिपाद्यः, परमशिवस्तु तस्य मुख्यविभूतिरूपः सगुण एवेति राजान्तकथनं । श्रीमद्भाग-
वतस्य निखिलवेदान्तार्थनिष्कर्षरूपत्वकथनं । प्रत्यक्षरं भगवच्छब्दनिर्व्वचनं । भगवन्माहात्म्या-
कौत्सनं । तदवतारनिरूपणं । भगवन्मूलरूपस्य अदृश्यत्वकथनं । नारायणादिशब्दनिर्व्वचनं ।
भगवन्कृत्तिनिरूपणं । पुराणेषु अर्थवादपरिकल्पनायां दोषकौत्सनं । पुराणैर्दृग्भविर्विप्राः प्रोक्तो-
बद्रस्यैव च । चतुर्भिर्भगवान् विष्णुश्रेष्ठेभ्यामस्मा प्रकौत्सिता । इत्यादिस्तुतमंहितावाक्यन्तु
शिवांशभूतसगुणविव्युपरमितिनिरूपणं । तामसादिपुराणनिरूपणं । सात्त्विकाद्यनुष्ठानफ-
लकौत्सनं । अधोत्तजशब्दनिर्व्वचनप्रसङ्गेन निवण्टदूषणं । भगवत्युवायामेकान्तिन एव अधि-
कारिणा नान्ये इति निरूपणं । मनुष्येषु ये हि देवांशसभूतास्तेषां विष्णुपूजनमेव स्वधर्मः,
इतरेषां दैत्यांशतया शिवे एव भक्तिर्भवतीत्युपपादनं । गायत्र्यर्थविचारः । तस्याः शिवादि-
परत्ववादखण्डनं । सभ्याननुष्ठाननित्यता । 'आग्नेये वै ब्राह्मण' इत्यादि द्रुत्या अग्निसाधकस्मे-
भिरग्न्युत्सर्गमिणः शिवस्य यजनरूपसाराधनं ब्राह्मणकुलस्य प्रतिपादितमितिवादखण्डनं ।
भगवद्भजनाकरणे दोषकथनं । भगवत्कृतशिवाराधनबोधकवचनानां तात्पर्यकथनं । सर्व्व-
भूताश्रयस्य भगवतो युधिष्ठिरसाहाय्यकरणमपि धर्मसंस्थापनायेतिरहस्यकौत्सनं । नैयायि-
कादिमतनिन्दनं । अन्वहस्तिन्यायेन भगवानेव सर्व्वशास्त्रप्रतिपाद्य इतिनिरूपणं । पञ्चपागु-
पतादीनां मोक्षशास्त्रत्वकथनं । सात्त्वतशास्त्रनिरूपणप्रसङ्गेन सात्त्वतस्य जन्मादिवृत्तान्त-
कौत्सनं । मेघोपायादिकौत्सनं । श्रीकृष्णरूपसव भगवतो मुख्यमूर्त्तिरितिनिरूपणं । तद्व्यानादि-
कथनं । तत्परिकरनिरूपणं । निराकारवादखण्डनं । कृष्णाय देवकौपत्राय इत्यादि हान्दाग्य-
वाक्यतात्पर्यकथनं । प्रभासलीलायाः सङ्गतिकथनं । श्रीकृष्णेन असुरविनाशाय मत्स्यलीला-
पयिकं रूपं यद्गृह्येतिमासीत् तस्यैव नटवत् परित्यागोऽस्यां लीलायां न तु स्वरूपस्य इति
तच्छरीरस्य असायिकत्वनिरूपणं । उपसंहारः ।

No. 3020. व्यङ्गार्थकौमुदी । Substance, country-made paper, 10 × 4½
inches. Folia, 88. Lines, 12 on a page. Extent, 3,282 ślokaś. Character,
Nāgara. Date, ? Place of deposit, Śāntipura, Paṇḍit Kālidāśa
Vidyāvāgīśa. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Vyaṅgārtha-kaumudī. A commentary on Bhānūdatta's Rāsa-
mañjarī, a treatise on rhetoric. By Viś'veś'vara Paṇḍit.

Beginning श्रीगणेशाय नमः ।

हेरम्बसम्भजात्तं चास्वकमस्वरमणिञ्ज जगदम्बां ।

प्रणमाभि प्रकृताद्येप्रत्यूहसमूहदानाय ॥

प्रणम्य सम्यक्प्रतिपत्तिरम्यं लक्ष्मीधराख्य विषयं धरायाः ।

विश्वेश्वरेण क्रियते समासात् समञ्जसाथै रसमञ्जरीयं ॥

प्रारिञ्चितसमाङ्गिप्रतिबन्धकटुरितविदलनाय कृतं मङ्गलं शिष्यशिष्यायै निबध्नाति आक्षी-
यमिति ।

End. मञ्जरीत्येकदेशोपादानमिति शिवम् ।

श्रीमन्महोमहत्ततत्तदसौमधीमन्मूर्धन्यताकलनसङ्गतधन्यतायाः ।

लक्ष्मीधरोयमदसूत मुदं प्रसूतां विश्वेश्वरस्य कतिरस्य चिरस्य लोक ॥

Colophon. इति आविश्वेश्वरपण्डितकृता रसमञ्जरीटीका अर्थार्थकौमुदी समाप्ता ।

विषयः । भानुदत्तकृतरसमञ्जरीया व्याख्यानं ।

No 3021. अणुभाष्यम् । Substance, country-made paper, 10 × 5½ inches. Folia, 342. Lines, 8 on a page. Extent, 6,479 ślokas. Character, Nāgara. Date. Sm. 1909. Place of deposit, Śāntipura. Paṇḍit Kālidāsa Vidyāvāgīsa, Appearance, new. Prose. Generally correct.

Anubhāshya. A commentary on the Vedānta Aphorisms of Vyāsa. By Vallabha A'chārya. The standpoints of the commentator are the absolute unity of the divine and the human soul, and the supreme divinity of Kṛishṇa. His object in the work is the refutation of all Hindu doctrines hostile to his theory.

Beginning. श्रीगोवर्द्धननाथाय नमः ।

अथातो ब्रह्मजिज्ञासा । इदमत्र विचार्यते वेदान्तानां विचार आरम्भनीयो न वेति ।
किं तावत् प्राप्तं नारम्भनीय इति । कुतः ? इत्यादि ।

End. नानामतध्वान्निविनाशनक्षमी वेदान्तहृद्यस्त्वविकाशने पटुः ।

आविकृत्तोऽयं भुवि भाष्यभास्करो

मुधा + + + + + वत नान्यवर्त्मसु ॥

पुरन्दरमदोद्भवप्रचुरष्टदिसंपीडित-

सक्रीयवरगोकुलावनपरायणी लीलया ।

स्मितामृतसुष्टिभिः परिपुषोष बालान् गिरिं

दधार च स एव हि श्रुतिशिरस्तु संराजते ॥

Colophon इति श्रीमद्वेदव्यासमतानुवर्तिश्रीवल्लभाचार्यविरचिते ब्रह्मसूत्रवाणुभाष्ये
चतुर्थाध्यायस्य चतुर्थः पादः । संवत् । १९०९ ।

विद्यतः । विष्णुस्वामिमतानुसारेण ब्रह्मसूत्रव्याख्यानं । तथा हि, रामानुजाचार्यं विष्णु-
स्वामि-मध्वाचार्यं-निम्बार्काचार्यंप्रवर्तितानां क्रमेण श्री-रुद्र-माध्व-मनकोपपदानां यथाक्रमं
विशिष्टाद्वैत-शुद्धाद्वैत-शुद्धद्वैत-द्वैताद्वैतमतसम्बन्धिनां सुप्रसिद्धानां चतुर्णां वैष्णवसम्प्रदा-
यानां मध्ये वङ्गभाचार्याऽयं विष्णुस्वामिमतप्रवर्तकतया वैष्णवैराचार्य इति कृतां पदवीमभि-
पेकपुरःसरं समधिजगाम । एतन्मते शुद्धाद्वैते जीवपरमेश्वरयोः स्वयंसेवकयोरंशंशिभावो
जलविन्दुजलाशययोरिव । सर्व्वेदं परिदृश्यमानं वस्तुजातं भगवत एव आविर्भवति लूता-
तन्तुरिव अथेति च तमेव । तथा मायिकगुणसम्पर्कशून्यः परमेश्वरः श्रीकृष्ण एव उपास्यदेवः ।
किञ्च एतदुपासनयैव सर्व्वलोकोपरितनगोलोकाप्राप्ती आनन्दाविभावान्मोक्षः नान्यदेवीपास-
नया अन्यदेवीपासनाकर्तव्यताबीधनपरश्रुतयस्तु श्रीकृष्णविषयकपरमानुरागप्राप्तिद्वारा परम्प-
रया मोक्षसाधिकाः ।

No. 3022. काव्यप्रदीपः । Substance, country-made paper, 9 × 4 inches.
Folia. 207. Lines, 10—11 on a page. Extent, 5,407 slokas. Character,
Nāgāra. Date, ? Place of deposit, Śāntipura, Paṇḍit Kālidāsa Vidyā-
vāgīśa. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Kāvya-pradīpa. A commentary on Mammaṭha Bhaṭṭa's *Kāvya-
prakāśa*, a treatise on rhetoric. By Govinda Mahāmahopā-dhyāya.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

मीतादेव्याः प्रथमतनयः केशवस्यात्मजन्मा
श्रीगोविन्दो रुचिकरकवेः प्रेमपात्रं कनीयान् ।
श्रीमन्नारायणचरणयोः सम्यग्भाषाय चिचं
नत्वा सारस्वतमपि सद्यः काव्यतत्त्वं व्यनक्ति ॥

वचनसन्दर्भविशेषरूपस्य ग्रन्थस्य प्रारिक्षितत्वेन स्तोत्रमूर्च्छितायाः सेव्यमानायाश्च वाग्देव्या
आस्पद्भूतां कविभारतीं तदभिन्नत्वेन अर्धवसितां प्रारिक्षितप्रतिबन्धकदुरितशान्तये ग्रन्थकृत्
मंस्तोति नियतिक्रमेति । इत्यादि ।

End. परिशील्यन्तु सन्तो मनसा सन्तोषशीलेन ।
इममद्गतं प्रदीपं प्रकाशमपि यः प्रकाशयति ॥
दीपिकादितयं काव्ये प्रदीपदितयं सुती ।
समतौ सम्यगुत्पाद्य गोविन्दः शर्म विन्दति ॥

Colophon. इति श्रीमहामहोपाध्यायश्रीगोविन्दविरचिते काव्यप्रदीपे अर्थालङ्कार-
निर्णये नाम दशम उक्तासः समाप्तः ।

विषयः । मन्मथभट्टकृतकाव्यप्रकाशस्य व्याख्यानं ।

No. 3023. रत्नपालचरित्रम् । Substance, country-made paper, 13 × 4 inches. Folia, 48. Lines, 15 on a page. Extent, 558 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Aṅgīganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, new. Verse. Incorrect. Gujratī bhāshā.

Ratnapāla-charita. A biographical account of Ratnapāla, a Jain saint, and praise of Jain duties. By Kavimohan, or Mohan the poet. The work is in Gujrati verse.

Beginning. सकलश्रेणिमंदिरतण्डीदायक अनुदिन जेह ।
तेजं कोइ हपच्छे तेहयौधरीयै नेह ॥
अविन्यासी अयय अरज अलयबलौ अलच ।
निराकार निरुपाधिगुण नवितसकाइपत्त ॥
आदि अनादिरुप ननन्यारी बली निरवेद ।
रूपा अरूपौ जीवतो + णदापौसकैभेद ॥ इत्यादि ।

End. होस्यै घरि घरि मंगलमालामांभलतां परासजौ ।
वनकणकंचणलीलालहोमोहन विजयै विलासजौ ॥

Colophon. इति श्रीरत्नपालचरित्रे कविमोहनविरचिते चतुर्थकाण्डे ।

विषयः । रत्नपालस्य श्लेषेः सविस्तरजीवनवृत्तान्तकीर्तनमुखेन जैनधर्ममाहात्म्यप्रकाशनम् ॥

No. 3024. उपासकदशाङ्गबालबोधिनी । Substance, country-made paper, 10 × 5 inches. Folia, 53. Lines, 10 on a page. Extent, 1,524 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Aṅgīganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, new. Prose. Correct.

Bālabodhinī ALIAS Subodhinī ALIAS Upāsaka-dasāṅga-bālabodhinī. A Gujrati paraphrase of the Upāsakadasāṅga of the Jains.

Beginning. प्रणम्य श्रीमहावीरं जगदानन्ददायकं ।

उपासकदशाङ्गस्य वक्ष्ये व्याख्यां सुबोधिनीम् ॥

तेणेद काले तेणेद समये चंपानामदं नगरी इति । तेहणवणक पूर्णभद्रनामा चैत्यवन-
तेहण उवाइथीजा । वर्णककद्विवउ इहां चैत्यवाडी नुण्ड । इत्यादि ।

End. दश दिहाडेउ देसुउदेसी इति + रइ श्रुतस्कधदशकुदिसद । अनुजाइ
जुवइ दिवमे श्रुतांगतिमहीज ॥

Colophon. इत्युपासकदशाङ्कवालबोधिनी समाप्ता ।

विषयः । जैनीपासकदशाङ्कस्य गुर्जरभाषया व्याख्यानम् ।

No. 3025. विपाकाङ्गसूत्रवृत्तिः । Substance, country-made paper, 10
× 5 inches. Folia, 47. Lines, 8 on a page. Extent, 782 ślokas. Character,
Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Rāya Dhanapat Siñh,
Bahādur. Appearance, new. Prose. Incorrect. Sanskrit.

Vipākāṅga-sūtra-vṛitti. A Sanskrit gloss on the Vipā-
kāṅga Sūtra, a Jain treatise on works and their retributions. By
Abhayadeva A'chārya. The text has been noticed under No. 2887,
(ante, VIII, 319).

Beginning. प्रणम्य श्रीवर्द्धमानं वर्द्धमानश्रुताध्वना ।

विपाकश्रुतशास्त्रस्य वृत्तिकेयं विधाष्यते ॥

अथ विपाकश्रुतमिति कः शब्दार्थः । उच्यते विपाकः पुण्यपापहर्षं कर्मफलं । तत् प्रतिपा-
दनपरं श्रुतमागमो विपाकश्रुतमिदं । इत्यादि ।

End. अथ येन जिनागमे भक्तिपरा इति ।

Colophon. कृत्तिरियं संविद्युमुनिजनप्रधानश्रीजिनेश्वराचार्य्यचरणकमलचक्षुरीक-
कल्पस्य श्रीमदभयदेवाचार्य्यस्य । इति समाप्तोऽयं ग्रन्थः ।

विषयः । जैनकर्मविपाङ्गसूत्रस्य व्याख्यानम् ।

No. 3026. वर्द्धमानदेशना । Substance, country-made paper, 12 × 5
inches. Folia, 182. Lines, 12 on a page. Extent, 5,096 ślokas. Character,
Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Rāya Dhanapat Siñh,
Bahādur. Appearance, new. Prose. Incorrect. Māgadhi interspersed with
Sanskrit.

Varddhamānadeśanā. A paraphrase, in Arddhamāgadhi, of
certain lectures and sermons of Varddhamāna Jina, illustrated by a
number of stories descriptive of Jain duties and moral precepts. By
Rājākīrti Gaṇi.

Begining. नमः श्रीपार्श्वनाथाय वाङ्मिताथंप्रदायिने ।

करामि गद्यबन्धेन श्रीवर्द्धमानदेशनां ॥

अस्मिन् जम्बूद्वीपे भरतनामचेचं वर्धते तस्मिन् भरते वाणियनामनगरोऽस्ति । इत्यादि ।

End. जम्बूस्वामी समभावभावितात्मा धर्मपरायणो जातः ।

अस्मिन् ग्रन्थे यत्किञ्चिदुत्सृज्यते भवति तत्सर्वं श्रुतधराः शोधयन्तु गतमत्सुराः ॥

Colophon. इति श्रीवृहत्खरतरगच्छे श्रीजिनभद्रहृद्यान्तेवासिवाचनाचार्यश्रीपद्ममे-
रुगणितच्छिष्यश्रीमतिवर्द्धनगणितच्छिष्यश्रीमेरुतिलकगणितच्छिष्यश्रीदयाकल्लगणितच्छिष्यामर-
माणिक्यगणितच्छिष्यश्रीचमारङ्गगणितच्छिष्यवाचनाचार्यश्रीरत्नभगणितच्छिष्येण श्रीराजकीर्ति-
गणिना श्रीवर्द्धमानदेशनायां गद्यबन्धेन प्रणीतायां तेतस्मैपिताप्रतिबोधो नाम द्दशम उल्लासः
समाप्तः । समाप्तोऽयं ग्रन्थः ।

विषयः । वर्द्धमानजिनेनाक्तावर्द्धमानाभाषामयदेशनाच्छायाहूपोऽयं प्रवच्यः । तत्र एकदा-
जम्बूद्वीपे भरताभिधानचेचं वाणियनामनगरं भगवान् वर्द्धमानो गीष्टौ चकार । तत्र धर्मदेश-
नाश्रुतया समागतानां मध्ये कथितं आनन्दनामा श्रेष्ठौ भगवता “भो भयनेकाः जन्मजराम-
रणदुःखविशोगादिपूर्णोऽयं मनुष्यलोकः । अस्मिन् संसारसागरे निमग्नानां जीवानां मानुष-
जन्मतावत् दुर्लभं । तत्रापि आर्य्यचेचं चोत्तमकुले प्रसूतिः दुर्लभा । उर्द्धमः खलु उत्तमगुणलभः ।
दुर्लभश्च पुनः धर्मश्रवणं नाम । एवं ज्ञात्वा निद्राक्रोधादिकषायान् विहाय विधाय च परमो-
द्यमं धर्मानुष्ठाने सम्यक्त्वमधिगम्य आरामगोभावत् सुखमनुभवन्ति” कथितं तदारामशोभा-
दृष्टान्तविवरणं जिज्ञासुरभौ भूय एव भगवन्तं पप्रच्छ । अथ भगवान् तद्विवरणमेवमाह स्म ।
तत्र शलाशयाभिधाननगरनिवासिनः अग्निशर्मनामधेयस्य विप्रवर्य्यस्य कन्याया दृप्तान्तकौर्त्तनं ।
अथ भगवान् पुनराह स्म । जीवदद्याद्विद्वतानि । तत्र तत्र विविधोपाख्यानकथनञ्च । प्रथमतो
जीवदद्यादुपाणुव्रतकथनपूर्वकं सत्यभाषणरूपद्वितीयाणुव्रतकथनं । तत्र २ विविधोपाख्यानक-
थनञ्च अदत्तादानग्रहणदानग्रहणविरतिरूपद्वितीयाणुव्रतविधितद्विवरणदिकथनं । शौलरूप-
चतुर्थाणुव्रतविधितद्विवरणदिकथनं । परिग्रहपरिमाणरूपपञ्चमाणुव्रतविधितद्विवरणकथनं ।
अथ रात्रिभोजनाभावव्रतकथनं । तत्र विविधोपाख्यानकथनञ्च । अथ त्रिविधगुणव्रतविधिक-
थनादिकं । द्विग्व्रतविधिकथनादिकं । भोगोपभोगव्रतविधिकथनादिकं । अनर्थदण्डविरतिव्र-
तविधिकथनादिकं । सामायकव्रतविधानादिकथनं । देशवशाधिकव्रतविधानादिकथनं । अथ
कुल्यापारपोषध-आहारपोषध--ब्रह्मव्रतपोषध-शरीरसत्कारपोषधरूपचतुर्विधपोषधव्रतविधाना
दिकथनं । आनन्दस्य जैनधर्मादिग्रहणदृष्टान्तकथनं । अथ जम्बूस्वामिना सह सुधर्मस्वामिनः
संवादेन कामदेवाभिधानश्रावकस्य चरितकौर्त्तनं । तत्र धर्मनिदेशक-पङ्क्तिभेदक-निद्राच्छेदक
निरथेकथक-व्यापापिरूपपञ्चविधातथाशिनिरूपणादिकथनं । तत्र २ उपाख्यानकथनञ्च ।
अथ श्रावकस्य चुल्लपीपितुश्चरित्रवर्णनं । अथ सूरदेवनामधेयस्य श्रावकस्य चरित्रकौर्त्तनं ।

अथ चुन्नगशतनामकस्य यावकस्य चरितकथनं । अथ कुम्भकौलिकमंजकयावकस्य चरित्रक-
थनं । अथ दामन्नकयावकचरित्रकथनं । अथ मङ्गलपुत्रयावकस्य प्रतिबोधदिकथनं । अथ
महाशतकनामधेययावकस्य चरितकथनं । अथ नन्दनीप्रियनामकयावकस्य प्रतिबोधदि-
वर्णनं । अथ भविकानां प्रतिबोधार्थं तेतल्लौपिटनामधेयस्य यावकस्य चरित्रकथनं । अत्र
सर्वत्र दृष्टान्ततया विविधोपाख्यानकौत्सेनञ्चेति ज्ञेयम् ।

No. 3027. विक्रमसेनकुमारचउपई । Substance, country-made paper,
12 × 4 inches. Folia, 35. Lines, 14 on a page. Extent, 1,500 ślokas.
Character, Nāgara. Date, Sm. 1805. Place of deposit, Ajjimganj, Rāya
Dhanapat Siñh Bahādur. Appearance, fresh. Verse. Incorrect. Hindi.

Vikramasena-kumāra-chaupai. A Hindi poem on the loves
of Kumāra Vikramasena and Līlāvati. Anonymous.

Beginning. सुदाता संपेमरोपूरण परम उलाम ।

सांनिधकरञ्चो साहि + अधिकफलेसूउ + स ॥

सारदचंदसमी व + वदल अनापमजाय ।

+ रदसुपमध्रहोञ्चो + मुकवचनविलाय ॥

चरणकमलमद्गु + तण + सेवु हित आण ।

कि + थोकुंजरकरै ते समव + कुणजाण ॥ इत्यादि ।

End.

विक्रमचरितने चौपइ + हीग्रंथरच्योमैजो इजो ।

अधिको + भाष्योमोइ मिळाटुकुव + होइजो ॥

भावकरोने येनरभणस्यै ते सेवरमणीवरस्यैजो ।

णम वंधि मदा संभलस्यै ताम मनोरथफलस्यैजो ॥

दालाभावनमोर्जसै गाइमानमागरसुखदाइजो ।

दिनदिन चट्टै तेजमवाइ दिनदिन दीलति पाइजो ॥

Colophon. इति श्रीविक्रमसेनकुमारचउपई समाप्त । संवत् १८०५ ।

विषयः । विक्रमादित्यकुमारस्य विक्रमसेनाभिधानस्य लीलावत्या मद्य परिणयादि-
वर्णनम् ।

No. 3028. कयवन्नाचउपई । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 22. Lines, 16 on a page. Extent, 262 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Aḷjimganj, Ráya Dhanapat Siñh, Bahádur. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Kayavanná-chaupáí. A Hindi poem giving the substance of a discourse between Varddhamána Jina and one Abhayakumára on religious benefactions. Anonymous.

Beginning. स्वस्तिश्रीसुखसम्पदादायक चरिचन्त देव ।

भोवकरू सुखे मने नाम जपुं नितमेव ॥

समभुं सरसति सांमणि प्रणमु सदगुणपाय ।

कयवन्नाचोपई क + दानधनमदोपाय ॥

प्रथमसंबंधचौमा + यो श्रीगौतमस्वामिल्लिखि ।

सुगुरश्रीअभयकुंमरमन्त्रीसरणिबुद्धि ॥ इत्यादि ।

End.

सरसडालनकांडप + ती तीसउ परइ कचड़तौजी ।

पूरीस्वणतांही यो वीकस्यो धरमकरणमन उल्लस्योजी ॥

Colophon. इति श्रीकयवन्नाचउपई समाप्त ।

विषयः । वर्द्धमानेन सच्च अभयकुमारस्य संवादेन दानधर्ममाहात्म्यकौत्सनम् ।

No. 3029. न्यायबोधिनी । Substance, country-made paper, 16 × 4 inches. Folia, 48. Lines, 9 on a page. Extent, 1,069 ślokas. Character, Nágara. Date, Sk. 1702. Place of deposit, Aḷjimganj, Ráya Dhanapat Siñh, Bahádur. Appearance, decayed. Prose. Correct.

Nyáya-bodhiní. The elements of the Nyáya and the Vaiseshika systems of philosophy, in describing which the author refutes all adverse doctrines. By Durgádatta Sanmis'ra.

Beginning. प्रणम्य परमेशानं स्वर्गापवर्गकारणम् ।

क्रियते बालबोधाय सुबोधा न्यायबोधिनी ॥

तत्र प्रमाणादिषोडशपदार्थानां साधर्म्यवैधर्म्याभ्यां तत्त्वज्ञानादात्यन्तिकदुःखनिवृत्तिरूप-
गरमपुरुषार्थाधिगम इति भगवानक्षपादः । तत्र प्रमाणस्वरूपं तावद्विवेचनीयं । इत्यादि ।

End. इति तत्त्वप्रकारतानिरूपकमेव तत्कार्यकारणभावविशेषत्वमिति ।

Colophon. इति सन्निवृत्तौ दुर्गादत्तविरचिता न्यायबोधिनी सम्पूर्णा । समाप्तार्थं
ग्रन्थः । शकाब्दाः १७०२ ।

विषयः । न्यायवैशेषिकमतनिरूपणम् । तत्र प्रमाणादियोङ्गपदार्थानामुद्देशक्रमेण प्रमा-
णपदार्थनिरूपणम् । प्रत्यक्षानुमानोपमानशब्दभेदात् तस्य चतुर्विधत्वनिरूपणमुखेन अर्थापत्त्या
दौर्गन्धनां तदन्तर्गतत्वकथनं । प्रत्यक्षमात्रप्रमाणवादिनां चार्थानुवादौर्गन्धनां सतात्पकथनम् । प्रमेयप-
दार्थनिरूपणं । तत्र कणादोक्तद्रव्यादिपदार्थानामन्तर्भावानिर्दिष्टं । साध्यमिकादिमतखण्ड-
नं । आत्मस्वरूपलक्षणपरीक्षादिनिरूपणं । परमात्मानुमानप्रकारकथनं । हेत्वाभासादिनिरू-
पणं । वादजल्पादिस्वरूपादिकथनं । अपवर्गसाधनादिकथनञ्च ॥

No. 3030. नवपदप्रकरणम् । Substance, country-made paper, 12 × 4
inches. Folia, 64. Lines, 12 on a page. Extent, 1,632 ślokas. Character,
Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Rāya Dhanapat Siñh,
Bahādūr. Appearance, fresh. Verse. Incorrect. Arddha Māgadhī.

Navapada-prakarana. A metaphysical disquisition on truth
and untruth and the modes of ascertaining them, from a Jain standpoint.
By Jinachandra Gaṇi *alias* Devagupta A'chārya, disciple of Kakkā-
chārya.

Beginning. नमिउण वडमाणं मिच्छं मध्वयथाइं संलेहा ।
नवभेयाइं वोच्छं सड्ढाणमणुगाहद्वार ॥
जारिमच्चो जइभेच्चो जहजायइ जहवइ च्चदीसगुणा ।
जहगुणा जहअइ याए भंगीतह भावनापेया ॥ इत्यादि ।

End. इदनवपयं ओएयं रइयं सीसेण कक्कस्सरिस्स ।
गणिणा जिणचंदेणं सरण + मणुगयं च ॥

Colophon. इति श्रीसत्तकेरगच्छीयश्रीकक्काचार्यशिष्येण जिणचन्द्रगणिना श्रीदेव-
गुप्ताचार्ये इत्युत्तरनाम्ना विरचितं नवपदप्रकरणं समाप्तं । इति ।

विषयः । इह खलु सर्व्व एवायं जीवो नारकतिय्येङ्गरामरगतिरूपविविधविभोषिका-
दावदहने गव्दादिपञ्चविधविषयसुखलोलुपप्राणिगणोपदग्मितनानाविधाधिव्याधिमधुकरनि-
कराकौर्णसङ्कीर्णसुखसकरन्दे जननमरणप्रसुखदुःखश्चापदभयङ्करे संसारारण्ये नितरामसुन्द-
राचरणकरणेन भिम्यात्वकुटिलसहचरेणैव भ्राम्यते । न च तदा कश्चिदेवं जानाति, यदुत्तैष
एव समैवंविभोषणस्थाननिवासजनितानन्तदुःखसम्प्राप्तहेतुरिति । एवं शरीरमानसायने-
कक्षेयायामुपेतस्य भिम्यात्वादिनिवन्धनानरुजननमरणपरित्वत्तेनात् निर्दृतिनगरीनिवा-

सार्थिनस्तस्य सकलसन्नापापनोदनदत्तनिरतिशयसुखस्वरूपापवर्गमार्गप्रदर्शकस्य कसपि खल्ला-
 प्पुरुषधौरेयं प्रपन्नस्य सम्यक्तन्मागंलाभः सम्यच्यते । सम्यक्तच्च मिथ्यात्वादिपञ्चदशपदाथानां
 परिज्ञानात् सम्यच्यते । तदत्र मिथ्यात्वादिकं प्रत्येकं नवविधद्वारेण निरूपितम् । तत्र द्वाराणि
 तावत् यादृशी यत्स्वरूपी मिथ्यास्वरूपो गुण इत्येकी भेदः । यद्भेदे ये भेदा यस्यासौ यद्भेदो
 यावद्भेद इति द्वितीयो भेदः । येन प्रकारेण स उत्पद्यते इति तृतीयो भेदः । यथात्र दोषा
 गुणाश्च यथा तद्विपक्षे दोषाः सम्भवन्तीति चतुर्थो भेदः । यथा च तदा सेवने गुणाः सम्भवन्तीति
 पञ्चमो भेदः । गुरुलघ्वालोचनरूपायतना यथैतेषु कर्त्तव्येति षष्ठो भेदः । यथा अतीचारास्तेषु
 सम्भवन्तीति सप्तमो भेदः । यथा चैतेषामभावः सर्व्वथा सम्यच्यते इति अष्टमो भेदः । यथैतेषां
 गुणानां परिपोषार्थं भावना भाव्यते—इति नवमो भेदः । एतानि नवद्वाराणि प्रत्येकं मिथ्या-
 त्वादिषु ज्ञेयानि । अत्र मिथ्यात्वं, सम्यक्तं, अणुव्रतानि पञ्च, चौणि गुणव्रतानि, शिचाव्रतानि
 चत्वारि, एतानि सर्व्वेषु द्वाराणि सम्यक्परीक्षितानितीति ज्ञेयम् ॥

No. 3031. नवपदप्रकरणविवृतिः । Substance, country-made paper, 14 × 6 inches. Folia, 219. Lines, 15 on a page. Extent, 60,106 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Xjimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, new. Prose. Correct. Sanskrit.

Navapada-prakarana-vivṛiti. A Sanskrit commentary on the work described under the next preceding number. By Dhanadeva Yaśodeva.

Beginning एदध्यानधनप्राप्ता कर्मदारिद्राविद्रुतौ ॥

निर्दृतिः साधिता येन तं नमामि जिनप्रभुम् ॥

जयति जितकर्मशत्रुर्लब्ध्यातुलमद्धिमकेवलपताकः ।

चिदशासुररक्तपूजः स तत्त्वनिवेदको वीरः ॥

यस्याः प्रसादयानेन लीलया ज्ञानसागरं ।

तरन्ति विबुधाः सा मे सन्निधत्तां सरस्वती ॥

मम बुद्धिकुमुदिनीयं यत्सङ्गशशधरोदये सद्यः ।

अलभत विकासमसमं तान् भक्त्या निजगुह्यन् नीमि ॥

श्रीदेवगुप्तस्वरिर्विरचितवान् नवपदप्रकरणं यत् ।

विवृतिं तस्य विधित्सुर्विज्ञापये मज्जनानेवम् ॥

इह चादावेव प्रकरणकारोऽभीष्टदेवतास्त्वदैवतास्त्वमभिधेयादित्रयञ्च प्रतिपादयितुकामो
गाथामाह । नमिउण इति ।

End. किमर्थं सत्यं यदादावुक्तं तदेव पर्यन्ते निमदितमिति न दोष इति
गाथार्थः ॥

इयञ्च गाथा पूज्यपादैः सटीकायां न व्याख्याता । तत्रादर्शेषु पुनर्लिखिता दृश्यते इति
मया व्याख्यातेति ॥

Colophon. इति श्रीमत्तक्षेत्रगच्छीयश्रीकङ्काचार्य्यशिष्येषु जिनचन्द्रमणिना श्रीदेश-
गुप्ताचार्य्येत्तरनाम्ना विरचितस्य नवपदप्रकरणस्य विवृतिः समाप्तेति ॥

— — — — — ।

उपाश्रायो यशोदेवो धनदेवाश्च नामकः ।

जङ्गोऽपि धार्ष्ट्यातस्यक्रे वृत्तिमेतां सविस्तरां ॥

एकादशशतसंख्येष्वब्देष्वधिवेषु पञ्चषष्ट्यायं ।

अणद्विक्लपाढकपरे सिद्धा केशीयवीरजिनभवने ॥

विषयः । देशगुप्ताचार्य्यविरचितनवपदप्रकरणाभिधानजैनप्रकरणस्य विस्तरशो व्याख्या-
नम् ।

No. 3032. दण्डकबालाबोधः । Substance, country-made paper, 10 ×
5 inches. Folia, 16. Lines, 9 on a page. Extent, 574 ślokas. Character,
Nágara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Ráya Dhanapat Siñh,
Bahádur. Appearance, new. Prose. Incorrect. Gujráti.

Danḍaka-bálábodha. A Gujráti translation of Devagupta
A'chárya's *Danḍaka*, a collection of hymns in praise of Jina. As the
name implies, it is intended for the use of girls.

Beginning. नमिजं अणचोवीसजिणे । इति कहतां । रिषमादिक चउवीस तीर्थकरां
भते । नमस्कारकरीणै । तसुत्तवियारलेस देसनउं । ते तीर्थं करे कच्चो । इत्यादि ।

End. श्रीजिनहंस आचारजरेजराज्ये । श्रीधवलचंद्रने मिये गजसारइसानामे
लिषीए । विचारस्त्वनरूपविनतौ । आपरे आतमारे हितरीकरणहरे ॥

Colophon. इति श्रीदंडकबालाबोधः सम्पूर्णः ॥

विषयः । जिनहंसस्मृतिरुतनदण्डकाभिधानमागधीभाषामयस्तोत्रस्य गुर्जरभाषया श्व-
नारणम् ।

No. 3033. जीवविचारबालाबोधः । Substance, country-made paper, 10 × 5 inches. Folia, 7. Lines, 8 on a page. Extent, 130 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Ājīnganj Ráya Dhanapat Siñh, Bahádur. Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

Jívavichára-bálábodha. A Gujráti translation of the *Jíva-vichára*, a treatise on animated creation. Anonymous.

Beginning. श्रीजिनाय नमः । तीने चिभवनखर्गमृत्युपाताखरैविषै दीवासमनजगर-
नइ विषइ प्रकाशनाकरणहारश्रीमहावीरखांमौ भणि । नमिजण कहता नमस्कारकरीनइ ।
इत्यादि ।

End. संचेपकरिनइ उघच्छौ कीयो । विस्तीर्णसिद्धान्तरूपीया समद्रुंती ॥

Colophon. इति श्रीजीवविचारबालाबोधः सम्पूर्णः ।

विषयः । अर्द्धमागधीभाषामयजीवविचारप्रकरणस्य गुर्जरभाषया व्याख्यानम् ।

No. 3034. धनपालचरियम् । Substance, country-made paper, 13 × 3½ inches. Folia, 132. Lines, 12 on a page. Extent, 494 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Ājīnganj, Ráya Dhanapat Siñh, Bahádur. Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Dhanapála-chariya. The history of Dhanapála, a banker, who obtained emancipation through the instruction of Nemínátha, a former Jina. By Devendra Súri.

Beginning. वंदिञ्चो सुव्यजिणं सुंदरिसणाइं पुरंमि भवयच्छे ।
जह सामलिया विहारो कराविञ्चो किंपितहवुच्छं ॥
जहतीइ पट्टमजन्मे विजयाखयरीइ मारिञ्चो सप्पो ।
जहसासंति जिणगिहे यूयं दर्युं पूलइयं गां ॥
पत्तासुवोहि वीयं वेयावच्छं च कासु समणीणं ।
हरिउं च तेउरं + + जहभरुमत्ये सवलियाजया । इत्यादि ।

End. परसत्या वडरयणा दोगव्वहरा सुवसलंकारा ।
सुणिहिव्वकहार + सानं दत्त विवुहस्सिया सुदरं ॥

Colophon. इति । ग्रन्थाय ४५०० ॥ श्रीः ।

विषयः । तत्र नेमिनाथाभिधानजिनवरस्य प्रसादेन रत्नपुरनिवासिनः धनपालसंज्ञकस्य कस्यचित् श्रेष्ठिनः सम्यक्प्रार्थिपूर्वकनिर्व्वाणप्रार्थिविवरणकथनमुखेन तस्य सविस्तरजीवनट-
त्तान्तकौत्सनम् ।

No. 3035. चित्रसेनचतुष्पदी । Substance, country-made paper, 12 × 3½ inches. Folia, 18. Lines, 16 on a page. Extent, 680 ślokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1849. Place of deposit, Ajjimganj, Ráya Dhanapat Siñh, Bahádur. Appearance, fresh. Verse. Incorrect. Hindi.

Chittrasena-chatuspadí. Anecdotes of Chitrasena, a king, illustrating the merits of almsgiving. Anonymous.

Beginning. श्रीरिसहेसरपयकमल पणमिय धरि आणंद ।
दानधर मण्डणवरण सुसुणो सभातरटंद ॥
सुगतिपंथचारे अर्चे दानशीलतपभाव ।
पिण जगगुब पहिली कीयो दानतणो प्रसाव ॥ इत्यादि ।

End. तामचरणरजकणसुपसायं सरसति सुनिजरपाई ।
रामविजे उपकाय ए + चौपईविकानेरवणाई ॥
पंडित चउर साधुजनप्रेरण उद्यम उपजायो ।
एसं वंधसुणावो गावो + सोभागसवायो ।

Colophon. इति श्रीदानधर्मानुमोदनाधिकारे श्रीचित्रसेनचतुष्पदी । ग्रंथ सम्पूर्ण ।
संवत् १८४९ ।

विषयः । जैनशास्त्रोक्तदानविधितन्माहात्म्यादिकथनप्रसङ्गेन पद्मावत्या मन्त्रिणा च रत्न-
सारेण सह चित्रसेनभूपालस्य संवादादिवर्णनम् ।

No. 3036. जम्बुकुमाररास । Substance, country-made paper, 12 × 3½ inches. Folia, 49. Lines, 11 on a page. Extent, 1,023 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Ajjimganj, Ráya Dhanapat Siñh, Bahádur. Appearance, fresh. Verse. Incorrect. Hindi.

Jambukumára-rása. A discourse between S'ántinátha, a Jina, and Jambukumára, on the merits of good conduct. By Nayavimála Gaṇi.

Beginning. प्रणमी पासजिणं दनाचरणकमलसुखकार ।
जम्बूस्वामी तपो कङ्कं सरसकथा अधिकार ॥
शैलव्रतपहिलां धरोकरपौडण्ण जिणकौध ।
रागढामद्ं वधरागीत्त अकहकहाणौकौध ॥ इत्यादि ।

End. एहनिमुणी ददमीलजेथावद्ं तासजनमसुप्रमाणवे ।
भणतां सुणतां मङ्गलमाला निजरकोडिकत्थाणवे ॥
धनर जम्बूमनिवरराघाङ्कं प्रणमुं तसपाथावे ।

Colophon. इति जम्बूकुमाररास सम्पूर्णं ।

विषयः । शान्तिनाथजिनस्य जम्बूकुमाराभिधानगणधरस्य च परस्परमालापवर्णनमुख
न शैलधर्ममाहात्मादिकथनं ।

No. 3037. अम्बडचरित्रम् । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 42. Lines, 12 on a page. Extent, 1,043 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, A'jīnganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, fresh. Verse. Incorrect. Sanskrit.

Ambada-charitra. The story of Goraksha, a Yoginī,—one of the thirty-two stories related by the vivified images of Vikramadityá's throne. By Muniratna Sūri.

Beginning. धर्मात् सम्यद्यते लक्ष्मीधर्मात् रूपमनिन्दितं ।
धर्मात् सौभाग्यदीर्घायुं धर्मात् सर्वसमीहितं ॥
धर्मं परि+बन्धः क्षत्रियस्यां (?) बलस्य च ।
द्वाचिंशत्पञ्चिकोत्पत्तिर्विनोदाय वितन्यते ॥
जम्बूद्वीपेऽत्र भारते क्षेत्रे श्रीवासुपुर्ण्येपि ।
तत्र विक्रमसिंहो राष्ट्रं सिंहवदुयस्य विक्रमः ॥
सभायामन्यदा + समासीनोऽस्ति भूपतिः ।
पमानेकः समायातः प्रणमोवाच साञ्जलिः ॥
शृणु त्वं कौतुकं राजन् श्रोतव्यं सदृशं भवेत् ।
एषा गोरपयोगिन्या वक्षते ध्यानकुम्भिका ॥
अधस्तस्या महानिको भण्डारो भवति त्रिया ।
अनेकविधमाणिक्यरत्नहेमसमन्वितः ॥ इत्यादि ।

End. इत्थं गोरपद्योगिनीवचनतः सिद्धीऽम्बुः क्षत्रियः ।
सप्तादेश्वरा सुकौतुकभरा भूता न वा भाविनः ॥
द्वात्रिंशत्तपुत्रिकादिचरितं यद्गद्यपद्येन
तच्चक्रे श्रीमुनिरलसूरिविजयी तद्वाच्यमानं बुधैः ॥

Colophon. इति श्रीमदम्बुचरित्रं समाप्तम् ॥

विषयः । विक्रमादित्यसिंहासनस्यद्वात्रिंशत्पुत्रलिकोत्पत्तिकथनप्रसङ्गेन गोरक्षयोगिन्या
अम्बुस्य च जीवनवृत्तान्तकीर्तनं जैनधर्मप्रभाववर्णनञ्च ।

No. 3038. तात्पर्यदीपिका । Substance, country-made yellow paper,
14 × 4 inches. Folia, 115. Lines, 8 on a page. Extent, 3,380 ślokas.
Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Bráhmaṇi Gráma, Zillá,
Murshidábád, Rámánuja Maṭha. Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

Tátparya-dípiká. A commentary or Murári Mis'ra's *Anargha-
rághava*. By Vishṇu Paṇḍita, son of Raṅga Bhaṭṭa.

Beginning. अनर्घराघवग्रन्थमुद्ग्रन्थामि यथामति ।

प्रायो दुर्घटशब्दार्थः प्रथमाङ्को विचार्यते ॥

सरामलकणो यच्च कौशिको गतवात् गृह्णान् ॥

+ + + + + + + +

मङ्गलोपचारपरिप्राप्तमिष्टदेवतानमस्कारवदुपासनमपीष्टसाधनमिति शिञ्जायं दर्शयति
निष्प्रत्यूहमिति । भगवत ऐश्वर्यादिभाजसो लोचने उपाम्बुहे सम्यक् भावयामः । किमर्थं । निष्प्र-
त्यूहं प्रत्यूहः विद्मः तद्धेमाय । अभावार्थं अव्ययमित्यादिना अव्ययौभावः । इत्यादि ।

End. शङ्खौशब्दः श्रवणविवरवाची देहावयवः ।

यस्य श्रीरङ्गभङ्गोऽभूज्जनको भृष्टश्चरतिः ॥

सवित्री यस्य सावित्री सावित्रीव पतिव्रता ।

तेनेयं निर्मिता विष्णुपण्डितेनातिमुन्दरी ॥

टीका मुरारिप्रियतां विबुधा हृदि यत्नतः ।

— — — — —

Colophon. इति महामहोपाध्यायश्रीरङ्गभङ्गाङ्गसम्भवश्रीविष्णुपण्डितकृतायां तात्पर्य-
दीपिकायां मुरारिटीकायां सप्तमाङ्कविरतिः सम्पूर्णा ।

विषयः । मुरारिमिश्रकृतानर्घराघवस्य आख्यानम् ।

No. 3039. स्मृतिचन्द्रिका । Substance, country-made yellow paper, 19 × 3 inches. Folia, 68. Lines, 6 on a page. Extent, 1,886 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Loháganja, Zillá Murshidábád, Rámánuja Maṭha. Appearance, decayed. Prose and verse. Correct.

Smṛiti-chandriká. Summaries of the leading topics of the Smṛiti. By Vámadeva Bhaṭṭáchárya.

Beginning. प्रणम्य राधिककान्तं वर्द्धापीडसमञ्जलं ।

क्रियते वामदेवेन रम्येयं स्मृतिचन्द्रिका ॥

तच्च प्रथमतो नामस्वरूपमभिधीयते । शर्म्भति ब्राह्मणस्योक्तं वर्म्भति चचसंश्रयं । गुप्त्रदासात्मकं नाम प्रशस्तं वैश्यशूद्रयोः । इत्यादि ।

End. अतएव नित्यनैमित्तिक इत्यच्च नित्यमावश्यकं नैमित्तिकमुपरागादिनिमित्तकमिति शम् ।

Colophon. इति श्रीवामदेवभट्टाचार्यविरचिता स्मृतिचन्द्रिका समाप्ता ।

विषयः । ब्राह्मणादीनां नामनिरूपणं । सङ्कल्पवाक्यविवेचनं । देवपूजाविधिकथनं । दानलक्षणादिविवेचनं । तुलापुरुषादिमहादाननिरूपणं । वापीकूपतडागाद्युत्सर्गविधिकथनं । जलाशयकरणमाहात्म्यकथनं । तदुत्सर्गफलकीर्तनञ्च । स्नानविधिकथनं । तर्पणवाक्यादिविवेचनं । सञ्चारादिविधिकथनं । बलिवैश्वदेवविधिकथनं । काम्यबलिविवेचनं । पितृयज्ञनिरूपणं । आहसपिण्डनादिकालनिरूपणं । अशौचनिरूपणं । शौचनिरूपणं । द्रव्यशुद्धिकथनं । दृष्टोत्सर्गविधिविवेचनं । मलमासादिनिरूपणं । कालाशुद्धिनिरूपणं । चूडापनयनादिविधिनिरूपणं । अन्ध्यायनिरूपणं । विवाहविधिकथनं । सपिण्डतादिविवेचनं । स्त्रीधर्म्भनिरूपणं । नित्यनैमित्तिककृत्यनिरूपणञ्च ।

No. 3040. सन्दर्भचिन्तामणिः । Substance, country-made paper, 18 × 4 inches. Folia, 94. Lines, 8 on a page. Extent, 3,690 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Loháganja, Zillá Mushidábád, Rámánuja Maṭha. Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

Sandarbha-chintámani. A commentary on Mágha's *S'isúpála-badha*. By Chandras'ekhara, son of Vishṇu Paṇḍita.

Beginning. यद्नृध्यानमात्रेण तमोऽपसरति क्षणात् ।

तदेव परमाश्चर्यं परं ज्योतिरुपास्महे ॥

कर्मार्णवनिविष्टार्थशेषसंज्ञवर्णने ।
 सदो + + सुकायास्त्रै विष्णवे गुरवे नमः ॥
 वद्राणामिव धूर्जटिः समजनि श्रेष्ठः पुरा यज्वनां
 श्रीगोपाल इति ऋतोऽतिविषदं साध्यायमध्यान्वितः ।
 आस्त्रामन्यगुणातिरेकभणितिलोकः स्वकान्ताधरं
 यत्कौलिक्यकथामधुद्रवभरचीरोऽपि नापेक्षते ॥
 भास्त्रानि + + धरतः सुघांशुः
 चीराम्बुधेरिव विघोरिव रौहिणेयः ।
 श्रीरङ्गभट्ट इति स्तनुरभूच्च तुल्यः
 + + + + गणगणकल्पतस्ततोऽपि ॥
 — — — — — — — — ।
 जातः सम्यक्कारणं + + + यथाभूत् शिवात् ॥
 स्कन्दः श्रीयुतचन्द्रशेखर इति ख्यातः क्षमामण्डले ।
 कण्ठे यं + + तस्य निर्भरमिद्यं साहित्यविद्या सती ।
 वृद्धा भूरिरसस्य भिन्नपुरुषान् भ्रान्त्यापि न प्रेक्षते ॥
 — — — — — — — — ।

आदौ महाकाव्याङ्गभूतं वस्तुनिर्देशं कुर्वन् कर्तव्यविघ्नविघातार्थं भगवतः कौर्त्तनमाच-
 रति । त्रिय इति ।

End. चित्तिधरपतिः श्रीपतिमसाविति पाठः श्रेयानिति महिमाचार्याः । शिख-
 रिणीस्कन्दः ॥

Colophon. इति महामहोपाध्यायश्रीविष्णुपण्डिततनूजन्मश्रीचन्द्रशेखरकृतौ सन्द-
 भैचिन्तामणौ माघटीकायां पञ्चमः सर्गः ।

विषयः । माघकृतशिष्टपालवधामिधानमहाकाव्यस्य पञ्चमसर्गान्तं व्याख्यानम् ।

No. 3041. पदचन्द्रिका । Substance, country-made paper, 14 × 4 inches. Folia, 64. Lines, 8—10 on a page. Extent, 1,368 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Loháganja, Zillá Murshidábád, Rámánuja Maṭṭha. Appearance, decayed. Prose. Incorrect.

Pada-chandriká. A gloss on the *Das'a-kumára-charita* of Daṇḍí. By Kavindra A'chárya Sarasvatí.

Beginning. जटाजूठलसद्गङ्गं भुजङ्गपतिमण्डलं ।

नमामि यामिनीकान्तकान्तभालस्यलं शिषं ॥

श्रुतेति । भुवनवृत्तान्तं चतुर्दशभुवनवृत्तान्तं । पातालवृत्तान्तमप्यर्थः । पिष्टपं भुवनं जगदित्यमरः । वार्त्ता प्रवृत्तिवृत्तान्त इत्यपि । उत्तमाङ्गना नाथिका ।

End. आकलय्य मनसि कला इत्यर्थः । योगान् विविधोपायान् । योगी युक्ती च सङ्गत्यां कर्मणा लभ्यन्ताभयोः । देहदार्ढ्यं प्रयोगे च विष्कम्भादौ तथात्मनि । उपायं भेषजे शास्त्रे दृष्टिसंज्ञने धने । विष्वञ्चातिनि ध्याने युक्तिन्याये च योजने ॥ इति मच्चौपः ।

Colophon. इति श्रीसकलशास्त्रार्थसार्थकीकृतशेसुपीविलासरससान्द्रप्रवर्तिताशेषयशः-समुद्रविद्रुत्परिपञ्चयतीन्द्रसर्व्वविद्यानिधानश्रीमत्कवीन्द्राचार्य्यसरस्वतीकृतायां दशकुमारव्याख्यायां पदचन्द्रिकाभिधानायां विश्रुतचरितं नाम अष्टम उच्छ्वासः ॥

विषयः । दण्डिकतदशकुमारचरितस्य व्याख्यानम् ।

No 3042. दशकुमारभूषणम् । Substance, country-made paper, Folia, 48. Lines, 8 on a page. Extent, 950 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Ajjimganj, Paṇḍit S'yámálála Duve. Appearance, decayed. Prose. Incorrect.

Daśakumára-bhúshana. A gloss on the *Das'a-kumára-charita* of Daṇḍi. By S'ivaráma, son of Kṛṣṇaráma, and grandson of Triloka-chandra.

Beginning. अपर्णया हैमवत्या युक्तः स्याणुः प्रसीदतु ।

सर्व्वतापप्रशमनः सर्व्वभीष्टफलप्रदः ॥

दृषभानुजया युक्ती देवी हलधरानुजः ।

भूतये भवतो भूयाद् योग्ययोगसुखान्वितः ॥

महेशपादाङ्गुजसङ्गचेता नरेशसम्पूजितपादपद्मः ।

प्रदेशतेजा विरजा मच्चौजास्त्रिलोकचन्द्रोऽजनि स द्विजाप्रः ॥

— = — — — — — ।

जातः सुतस्तस्य स कृष्णरामो मनोजवस्तस्य सुता अभूवन् ।

तेष्वग्रजः पूज्यपदारविन्दः प्रसादवित्तः शिवरामनामा ॥

गोविन्दरामोऽथमुकुन्दरामो जातः क्रमात् केशवरामसंज्ञः ।

करोमि टीकां निजबन्धवर्गमदे मनोज्ञां शिवरामसंज्ञः ॥

श्रुतेः । भुवमस्य जगतो वृत्तान्तं रक्षिष्णुणादिभिः कृष्णस्य इन्द्रस्य गुरोः पितामहस्य शकु-
नलादुष्मन्तादीनाञ्च । इत्यदि ।

End. दुर्गागृहे देवालये । भग्नपार्श्वं तिर्य्यकपार्श्वं । अथेति प्रकृतीः लोकान् ॥

Colophon. इति श्रीचिन्मोकचन्द्रात्मजकृष्णरामस्त्रुणशिवरामकृतौ दशकुमारभूषणे
अष्टम उच्छ्वासः । समाप्तोऽयं ग्रन्थः ॥

विषयः । दण्डिकतदशकुमारचरितस्य व्याख्यानम् ।

No. 3043. **आचारचन्द्रिका** । Substance, country-made paper, 16 × 4 inches. Folia, 85. Lines, 6 on a page. Extent, 2,016 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Bráhmaṇi-gráma, Zillá Murshidábad, Rámánuja Maṭha. Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

A'chára-chandriká. A digest of the Smṛiti rules regarding daily religious duties. By Ramápati.

Beginning. आधाय हृदि विश्वेयं विश्वेषां तोषहेतवे ।

आचारचन्द्रिकां रम्यां वितनोति रमापतिः ॥

तत्र मनुः । ब्राह्मणे मुहूर्त्ते बुध्यते धर्मार्थौ चानुचिन्तयन् । कायक्लेशंश्च तन्मूलान् वेदत-
त्तार्थमेव च ॥ इत्यादि ।

End. तच्च स्नानेनापनीयते । येन राचावपि स्नानं न स्यात् । अत्र स्नानं प्रात-
रेति गुरुचरणा इति ।

Colophon. इत्युपाध्यायश्रीरमापतिविरचिताचारचन्द्रिका समाप्ता । समाप्तोऽयं ग्रन्थः ॥

विषयः । सुप्रोक्तस्य प्रातःकृत्यादिनियमकथनं । तत्र मूत्रपुरीषाद्युत्सर्गविधिकथनं ।
आचमनस्वरूपकथनं । तद्विधिकथनञ्च । दानादौ प्रौढपादनिषेधकथनं । प्रौढलक्षणकथनञ्च ।
हृणां द्वादशमलकथनं । आचमनानुकत्पादिविधिकथनं । फलादीनां दन्तलग्नले शौचादि-
कथनं । दन्तधावनादिविधिकथनं । प्रातःस्नानादिविधिकथनं । प्रातःसन्ध्यानियमादि-
कथनं । रुद्रनिर्मात्यस्पर्शादिनिषेधकथनं । कातीयस्नानप्रयोगकथनं । सन्ध्याकालपरिमाणा-
दिकथनं । प्राणायामादिविधिकथनं । तर्पणविधिकथनं । कातीयतर्पणप्रयोगविधिकथनं ।
देवपूजादिप्रकारकथनं । पृथ्विवेकः । लिङ्गमाहात्म्यकीर्तनं । वैश्वदेवबलिकर्मविधिकथनं ।
महायज्ञप्रयोगादिकथनं । नित्यत्रादिविधिः । भिक्षादानविधिकथनं । गोग्रामदानविधिकथनं ।
अतिथिपूजादिविधिकथनं । भोजनादिविधिकथनं । भक्त्याभक्त्यनिरूपणं । द्रव्यगुणादिकथनं ।
शयनविधिकथनञ्च ।

No. 3044. **अमृतलहरी**। Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 4. Lines, 5 on a page. Extent, 41 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Bráhmaṇi-grāma, Zillá Murshidábád, Rámanuja Maṭha. Appearance, fresh. Verse. Correct.

Amritalaharí. A hymn in praise of the River Yamuná. By Jagannátha Paṇḍita.

Beginning. मातः पातकपातकारिणि तव प्रातः प्रयातलटं
यः कालिन्दि महेन्द्रनीलपटलसिग्धां तनं वीचते ।
तस्यारोहति किं न धन्यजनष स्वानं नितानोङ्गसु-
त्रीलाम्बोधरदृन्दवन्दितरुचिर्द्वो रमावल्लभः ॥
नित्यं पातकभङ्गमङ्गलजुषां श्रीकण्ठकण्ठत्विषां ।
तोयानां यमुने तव स्रवविधौ को याति वाचालताम् ।
येषु द्वाग्विनिमञ्च मञ्जतितरां रम्भाकराक्षोत्सह-
स्फूर्ज्ज्वासरवीजितामरपदं जेतुं वराको नरः ॥ इत्यादि ।

End. संज्ञाकान्तसुते कृतान्तभगिनि श्रीकृष्णनित्यप्रिये
पापोन्मूलिनि पुण्यधात्रि यमुने कालिन्दि तुभ्यं नमः ।
एवं स्नानविधौ पठन्ति खलु ये नित्यं गृहीतव्रता
स्नानामन्त्रितसंख्यजन्मजनितं पापं क्षणदुर्ज्भति ॥
अथं पण्डितराजेन श्रीजगन्नाथशर्मणा ।
स्रवः कलिन्दनन्दिन्या निर्मैलो निरसौयत ॥

Colophon. इति श्रीजगन्नाथपण्डितराजकृतामृतलहरी समाप्ता ।

विषयः । स्तोत्रव्याजेन यमुनाया जलमाहत्तयादिवर्षेणम् ।

No. 3045. **अमरविवेकः**। Substance, palm-leaf, 17 × 2 inches. Folia, 162. Lines, 5 on a page. Extent, 3,924 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Lobhāganja, Zillá Murshidábád, Rámanuja Maṭha. Appearance, decayed. Prose. Correct.

Amara-viveka. A gloss on the *Amarakosha*. By Mahes'vara.

Beginning. वन्दे तं परमानन्दं वामर्दिनीमया युतं ।
रज्जौ भुजङ्गवद्दृश्य च विवरीष्टत्यते जगत् ॥

इह खलु श्रीमदमरसिंहस्विकीर्षितस्य नामलिङ्गानुशासनस्य निर्विघ्नपरिसमाप्त्यं
कृतं मङ्गलं ग्रन्थादौ शिष्यशिष्यार्थं निबध्नाति । यस्येति । भो धीराः अगाधस्य अतिगम्भीरस्य
ज्ञानकरुणयोः समुद्रस्य यस्य — इत्यादि ।

End. अङ्कैः संहितः समर्थितः निरूपित इत्यर्थः ।

Colophon. इति श्रीमदमरविवेके महेश्वरेण विरचिते सामान्यकाण्डोऽन्तिमः समाप्तः ।
समाप्तोऽयं ग्रन्थः ॥

विषयः । अमरसिंहकृतनामलिङ्गानुशासनस्य व्याख्यानम् ।

No. 3046. प्रश्नोत्तरसमुच्चयप्रकाशः । Substance, country-made paper,
12 × 3½ inches. Folia, 40. Lines, 13 on a page. Extent, 1,646 ślokas.
Character, Nāgara, Date, ? Place of deposit, Ajjimganj, Rāya
Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, fresh. Prose. Incorrect. Sanskrit
and Māgadhi.

Prasnottara-samuchchaya-prakāśa. A gloss on Hiravijaya-
suri's *Pras nottara-samuchchaya*, a treatise on Jain duty. By Vijaya
Gaṇi.

Beginning स्वस्ति त्रियो निदानं जन्तूनां धर्मकारिणां सम्यक् ।

श्रीवर्द्धमानतीर्थधिराजमभिनम्य सद्गत्तया ॥

गीतार्थसार्थनि + + प्रच्छनो मुत्तराणि लिखन्ते ।

श्रीहीरविजयस्वरिप्रसादितानि प्रबोधाय ॥ युग्मम् ॥

महोपाध्यायश्रीविमलदर्पगणिकतप्रश्ना यथा । गच्छगच्छो अणुश्चो गौति । गाथायां षड्-
विंशतिभेदास्तत्रैव विंशतिभेदे द्वित्रिचतुर्गुणसद्भावतः । इत्यादि ।

End. अस्य यावदवस्थानाभावा इति सम्भाव्यन्ते नतु + तत्त्वविद्वे + मिति ।

Colophon. इति श्रीमकलस्वरिपुरन्दरपरमगुरुतपागच्छाधिराजभट्टारकश्रीश्रीहीर-
विजयस्वरिप्रसादीकृतप्रश्नोत्तरसमुच्चये — शिष्यपण्डितकीर्तिविजयगणिसमुच्चिते चतुर्थः प्रका-
शः । समाप्तोऽयं ग्रन्थः ॥

विषयः । प्रश्नोत्तरसमुच्चयस्य व्याख्यानम् ।

No. 3047. नाड़ीसमुच्चयम् । Substance, country-made paper, 10 × 5
inches. Folia, 4. Lines, 10 on a page. Extent, 85 ślokas. Character,
Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajjimganj, Rāya Dhanapat Siñh,
Bahādur. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Náđi-samuchchaya. Rules for the examination of the pulse, the eyes, the urine, and the tongue for the ascertainment of disease. Anonymous.

Beginning. करस्याङ्गुष्ठमूले या धमनी जीवसाक्षिणी ।
तच्चेष्टया सुखं दुःखं ज्ञेयं कायस्य पण्डितैः ॥
एकचित्तः प्रसन्नात्मा शिरास्पन्दविशारदः ।
सृष्टेद्दङ्गुलिभिर्नाडीं त्रिवारं दक्षिणे भुजे ॥
आदौ च वक्षते पित्तं मध्ये श्लेष्म प्रकीर्णितं ।
अन्ते प्रभञ्जनः प्रोक्तस्त्रिधा नाडीपरीक्षणं ॥ इत्यादि ।

End. टङ्कः स एव कथितस्तदद्रयं कोल उच्यते ।
साध्यासाध्यं विनिश्चीत कथितं पूर्वपण्डितैः ॥

Colophon. इति नाडीसमुच्चयं पूर्णतामगात् ।

विषयः । नाडीपरीक्षाविधिकथनं । पित्ताद्याधिक्ये नेत्रपरीक्षादिविधिकथनं । मुख-
परीक्षादिविधिकथनं । जिह्वापरीक्षाविधिकथनं । संचेषेण मानप्रमाणकथनञ्च ।

No. 3048. नाडीपरीक्षा । Substance, country-made paper, 10 × 5 inches. Folia, 3. Lines, 9 on a page. Extent, 46 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Ajjimganj, Ráya Dhanapat Siñh, Bahádur. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Náđiparikshá. Rules for the examination of the pulse and descriptions of the different character the pulse assumes under different diseases. By a Jain physician ; name not given.

Beginning. प्रणम्य जगदुपनिस्थितिशाश्वतकारणं ।
सर्गापवर्गघोर्द्धारं त्रैलोक्यशरणं जिनं ॥
पूर्वं परीक्षयेन्नाडीं पश्चाद्दुरोगं परीक्षयेत् ।
नाडीरोगपरीक्षणव्यतीते नापि किञ्चन ॥ इत्यादि ।

End. मन्दं मन्दं शिथिलशिथिलं व्याकुलं व्याकुलं वा ।
स्थिरा स्थिरा वक्षति धमनीर्धाति नाशञ्च सूक्ष्मा ॥
नित्यस्पन्दे पुनरिति पुनः पिङ्गला या प्रसिद्धा ।
+ + देवं बद्धविधि + राः सन्निपाता असाध्याः ॥

Colophon. इति नाडीपरीक्षा समाप्ता ॥

विषयः । ज्वरादौ नाडीपरीक्षणविधिकथनं ।

No. 3049. कालतत्त्वविवेचनम्, वा कालतत्त्वविवेचनसारोद्धारः ।
Substance, country-made paper, 14 × 4 inches. Folia, 158. Lines, 10—
11 on a page. Extent, 4,278 ślokas. Character, Nāgara. Date, ?
Place of deposit, Śāntipur, Rāmanātha Tarkaratna. Appearance, fresh.
Prose and verse. Incorrect.

Kāla-tattva-vivechana. On times meet for the performance of
religious ceremonies and details of some of the principal ceremonies. By
S'ambhu Bhaṭṭa, son of Bālakṛishṇa, and disciple of Khaṇḍadeva.

Beginning. श्रीखण्डदेवः प्रणिपत्य सद्गुरुं

मीमांसकस्नान्तसरोजभास्करम् ।
कर्मण्युपादेयनिषिद्धकालयोः
संचेपतोऽहं प्रकरोमि निर्णयम् ॥
रघुनाथकृता + यात् कालतत्त्वविवेचनात् ।
समुद्गरामि सारांशान् ग्रन्थान्तरघृतान्यपि ॥

तत्र मासयान्द्रसौरसावननाक्षत्रभेदेन चतुर्विधः । इत्यादि ।

End.

अथे च पित्राकर्मकालः प्रकीर्णककालश्च निरूपयिष्यते ॥ इति शम् ।
श्रीबालकृष्णकविमण्डलपुत्रशम्भो-
र्दापैर्युता कृतिरियं विदुषां न योग्या ।
द्रष्टुं तथापि परस्त्रुक्तिविवन्ध + +
+ + सर्पति महानपि दोषराशिः ॥

Colophon. इति श्रीमत्पूर्व्वीचरमीमांसापारावारीणधुरीणश्रीखण्डदेवान्तवासिक-
विमण्डलबालकृष्णसुतशम्भुभट्टकृते कालतत्त्वविवेचने मासादिनिर्णयः समाप्तः ।

विषयः । तत्र चान्द्रसौरसावननाक्षत्रभेदेन चतुर्विधमासनिरूपणम् । चूडोपनयनवि-
वाहादिषु मासविशेषनिरूपणं । संवत्सरनिरूपणम् । मलमासविवेचनम् । भानुलङ्घितादिमा-
सनिरूपणं । तत्र तत्र कृत्यविशेषनिरूपणम् । हेमाद्रिनन्दपण्डितादिमतविमर्शनञ्च । उपाकर्म-
विधिकथनं । शुक्रास्तादिलक्षणकथनं । अथ तिथिभेदनिरूपणं । तत्रोपवासक्रमप्राप्तत्वात्
तत्प्रसङ्गेन अन्यत्रापि वार्षिककृत्येषु विशेषतः प्रतिपदादिनिर्णयः । विस्तरेण जन्माष्टमौत्रत-
निरूपणं । दौषावलीविधिनिरूपणम् । विसरेण एकादशीव्रतनिरूपणं । अष्टमहाद्वादशीवि-
धिकथनं । उपाकर्मविधिनिरूपणं । इष्टियागसचादिकालनिरूपणं । प्रकृतौष्टिकालनिरूपणं ।
विकृतौष्टिकालनिरूपणं । सोमयागादिकालनिरूपणं । एकभक्तकालनिरूपणं । नक्तव्रतकालनि-
रूपणं । अयाचितभक्ष्यभोजनकालनिरूपणं । सामान्यतो व्रतदानादिकालनिरूपणं । व्रतादि-
सन्निपातकालनिरूपणं । कार्तिकादिदानकालनिरूपणञ्च ।

No. 3050. ईश्वरवादः । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 18. Lines, 10 on a page. Extent, 440 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, A'jimganj, Ráya Dhanapat Siñh, Bahádur. Appearance, new. Prose. Incorrect.

I'svaraváda. An essay on the existence of the Godhead, proved by pure reason, and the refutation of all atheistical doctrines. By Chitradhara S'armá.

Beginning. साकाङ्क्षानुक्रमेण स्फुटललितपदव्यासतः सन्निधानं
प्राज्ञासौ तत्परापि प्रथितमततया योग्यतां द्योतयन्ती ।
भूयो नेत्यालपन्ती चकितमुपनिषन्मुग्धरामाभिरामा
यत्रोचे व्यक्तमङ्गं हरिरवतु स वो वाग्बिलासानतीतः ॥

श्रोतव्यो मन्तव्य इति श्रुत्यात्मश्रवणं विधीयते । तच्च प्रमाणवाक्यमात्रादेव श्रवणं मननाङ्ग
न तु वेदादेव । श्रोतव्यः श्रुतिवाक्येभ्यो मन्तव्यश्चोपपत्तिभिः । इति स्मृतावपि श्रुतिपदं प्रमाण-
वाक्योपलक्षकमिति मित्राः । तेषामयमाशयः श्रुतिवाक्यजश्रवणस्यैव मननाङ्गत्वे नियमादष्टक-
ल्पनं बाधकं । इत्यादि ।

End. नास्ति नास्तिकस्यापि कस्यापि कथायामवसर इति हताः परिपन्थिनः ।
पक्षाः सन्ति समेतया परिलसत्सम्भाषया बाधया
चीणस्य प्रतिपक्षयाचर + + रूपत्रजोलासया ।
कामिन्येव स राधया परिचितो भूयोऽनुमित्या हरिः
कारं कार + + मोदमयतां चित्तैकचित्तश्रियं ॥

Colophon. इति श्रीमद्दामदोपाध्यायश्रीश्रीमच्चिचघरशर्मप्रणीत ईश्वरवादः परि-
पूर्णः ।

विषयः । अनीश्वरवादखण्डनमुखेन केवलमनुमाननैव ईश्वरसिद्धिरिति सप्रपञ्चप्रप-
ञ्चनम् ॥

No. 3051. चिकित्साकलिका । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 35. Lines, 13 on a page. Extent, 2,013 ślokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1830. Place of deposit, A'jimganj, Ráya Dhanapat Siñh, Bahádur. Appearance, fresh. Verse. Correct.

Chikitsá-kaliká. A manual of practice of medicine. By Tishata Achárya.

Beginning. सूर्याश्विधन्वन्तरिसुश्रुतादीन्
भक्त्या नमस्कृत्य पितुश्च पादान् ।

कृता चिकित्साकलिकेति योमे
 मालासरोजैरिव तीसटेन ॥
 हारौतसुश्रुतपरासरभोजदेव-
 भृग्वश्रिवेशचरकादिचिकित्सकोक्तेः ।
 एभिर्गणैश्च गुणवद्विरिति प्रसिद्धै-
 र्दान्करोयरचनाश्चिरप्रबन्धैः ॥

— — — — — ।
 ते वातपित्तकफजास्त्रिविधा दिघा वा
 काये मनस्यपि च सन्त्यपरे नराणां ।
 साध्याः क्वचित् क्वचिदपि प्रभवन्ति याथाः
 केचित् क्वचित् पुनरसाध्यतमाः प्रदिष्टाः ॥ इत्यादि ।

End.

एषा चिकित्साकलिका सदर्थमन्वा भिषक्पट्टपददृष्टसेव्या ।
 निरूपिता दृक्तशतैश्चतुर्भिर्योगैः खगजैरिव तीसटेन ॥
 + + विशाला वज्रसुश्रुतादिशास्त्रोद्धेयैर्योगविशेषरत्नैः ।
 आस्तां चिरं सद्गुणकण्टिकैव कष्टे स्थिता वैद्यमहीपतीनां ॥

Colophon. इति श्रीतीसटाचार्यविरचिता चिकित्साकलिका समाप्ता । संवत् १८२० ।

विषयः । तत्र कर्मजदोषजभेदात् रोगाणां द्विविधत्वनिरूपणं । वातपित्तकफनिरूपणं ।
 तत्र रोगिनः नाडी-मूत्र-मल-जिह्वा-शब्द-स्पर्श-मुखरूपपरीक्षायाः आशयकत्वकथनं । नाडी-
 स्थानादिनिर्णयः । संक्षेपेण स्वाध्यादिस्थानसंख्यादिनिरूपणं । पित्तादिप्रकोपनिदानकथनं ।
 अथ विरेचनादियोगकथनं । पथ्यापथ्ययोर्योग्यतानिरूपणं । अथ प्वरचिकित्साकथनं । तत्र
 विविधयोगकथनं । अतीसारचिकित्साकथनं । सङ्गच्छणीचिकित्सा । अर्शश्चिकित्सा । भगन्दर-
 चिकित्सा । शोफचिकित्सा । एवं उदर-गुल्म-विद्रधि-गलगण्ड-विस्फोटक-स्त्रीपद-वातरक्त-वि-
 सर्प-कुष्ठ-चित्र-प्रमेह-पाण्डुरोग-श्वास-कास-रक्तपित्त-दृग्णा-हृदि-दृक्का-पृष्ठ-गुदावर्त-मूत्रकच्छ-
 शोष-कृमि-मिश्ररोग-नेत्ररोग-नासारोग-कर्णरोग-मुखरोग-त्रणरोगादिषु प्रत्येकं चिकित्साविधा-
 नकथनमुल्लेखेन विविधभेषजयोगनिरूपणं । अथ शल्यतन्त्रकथनं । भूततन्त्रनिरूपणं । कौमार-
 तन्त्रनिरूपणं । विषतन्त्रनिरूपणं । रसायनतन्त्रनिरूपणं । वाजीकरणविविधकथनादिकञ्च ।

No. 3052. धम्मचर्चा । Substance, country-made paper, 11 × 5 inches.
 Folia, 15. Lines, 13 on a page. Extent, 426 ślokas. Character, Nāgara.
 Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur.
 Appearance, fresh. Prose. Incorrect. Gujarāṭī Bhāshā.

Dharma-charchá. Dialogues, in Gujarati, on duty, the prime-occupation of man. The duty is here viewed from a Jain standpoint. Anonymous.

Beginning. ॐ अरिहन्ताय नमो ॥

अथ वचनका श्रीधर्मपरीक्षा हीतभाषण लिखियेच्छे । कोइकभलो शिष्यश्रीगुरुणे पुच्छे ।
जे श्रीगुरुमादरू वचन साभलज्यो । तिवारे श्रीगुरुद्वेषवंत तथा इते कदिवा लागस्यं पुच्छे ।
तिवारे शिष्यबोली जे संसारमध्ये जेतला जीवच्छे ते सरव जीवने— इत्यादि ।

End. आजमो ऊकसकरो+ ते सहीकरीमानां हां ते माडे फरकां इच्छे
नही इति तत्त्वम् ॥

Colophon. इति धर्मचर्चा सम्पूर्णा ।

विषयः । जीवानां धर्म एव परमश्रेयःसाधनं । स च जिनेन्द्रोक्त एव परमार्थरूप इति
कथनमुखेन संक्षेपेण जैनधर्मतत्त्वकथनम् ।

No. 3053. भक्तामरस्तवावचूरिः । Substance, country-made paper, 11 × 5 inches. Folia, 6, Lines, 12 on a page. Extent. 202 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Ajjimganj, Ráya Dhanapat Siñh, Bahádur. Appearance, old. Prose. Incorrect. Sanskrit.

Bhaktámara-stavávachúri. A gloss on the *Bhaktámara-stotra*, a hymn in praise of Jina. Anonymous.

Beginning. नमो वीतरागाय ।

नमस्कृत्य महावीरं निर्व्वाणाम्बुमहोदधिं ।

भक्तामराख्यस्तोत्रस्य अवचूरिर्वितन्यते ॥

किंल इति सभावनायां । अहमपि प्रथमं जिनेन्द्रं स्तोत्रे स्तवनं करिष्यामि यं प्रथमं
जिनेन्द्रं सुरलोकनाथः सम्यक् प्रकारेण— इत्यादि ।

End. अन्यापि माला नानाविधैः पुष्पैः क्लिष्यते । किं पुंश्वं मानतुङ्गं मा-
नेन अचकारेण तुङ्गं उच्चैस्तरं ।

Colophon. इति श्रीभक्तामरस्तवावचूरिः ।

विषयः । भक्तामराभिधानजिनेन्द्रस्तोत्रस्य व्याख्यानम् ।

No. 3054. हेमकोषावचूरी । Substance, country-made paper, 13 × 5 inches. Folia, 116. Lines, 12 on a page. Extent, 4,657 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Ajjimganj, Paṇḍit Syámálála Duve. Appearance, decayed. Prose. Incorrect.

Hemakoschávachúrí. A gloss on Hemachandra's Sanskrit dictionary. Anonymous.

Beginning. प्रथम्य श्रीवर्द्धमानं जिनेन्द्रं जितमन्त्रथं ।

क्रियते बालबोधाय हेमकोषेऽवचूर्णिका ॥

तत्र सिद्धं प्रतिष्ठां प्राप्तं साङ्गं शब्दानुशासनं यस्येति कर्तुर्विशेषणं । अङ्गानि लिङ्गघातु-
पारायणादीनि । एतावता च शब्दानुशासनेनास्य एककर्तृकत्वमाह । एकत्वख्यापनस्यान्योन्यसं-
वादात् प्रतीतिदार्यस्य दर्शनार्थं । शब्दानुशासनस्य कौर्त्तनं तदधीनः शब्दविद्यानां प्रकर्ष
इति प्रदर्शनार्थं । ह्रदान् शब्दान् व्याचष्टे प्रकृतिप्रत्ययविभागेनान्वयवर्जिता व्युत्पत्तिरहिताः
इत्यादि ।

End. गुणाभावः सन्दुखं नयति । श्मोनियोद्धेम् मलुक् च । अवरमच्चतीति
षष्ठीदरादित्वात् साधुः । + + ः + नमनं + + अम् + + नमःशब्दस्थान्ते सङ्ग-
लार्थः ।

Colophon. इति षष्ठकाण्डस्य अवचूरी समाप्ता । श्रीरसुः ।

विषयः । हेमचन्द्रकृताभिधानचिन्तामणेश्चाख्यानम् ।

No. 3055. संग्रहणिसुत्तवालाबोधः । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 71. Lines, 10 on a page. Extent, 2,162 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Ajjimganj, Ráya Dhanapat Siñh, Babádur. Appearance, fresh. Prose. Incorrect. Gujarátí Bháshá.

Saṅgahaṇi-súttá-bálábodha. A Gujarátí translation of the *Saṅgrahaṇi-sútra* of the Jains, designed for the instruction of girls.

Beginning. नमः त्रिरत्नायः ।

नमस्कारकरीने अर्हन्त आदिशब्द लेदने सिद्ध आचार्य्य उपाध्याय सर्व-
साङ्गभणौ देवतादिकनी स्थिति कर्त्तुं स्युं । देवतादिककनाभवन कर्त्तुं स्युं । बलिदेवतादि
कनी अवगाहना कर्त्तुये देहमां न कर्त्तुं स्युं । पत्तेयं कर्त्तुतां । इत्यादि ।

End. मंग्रहणसूत्ररूपीयो रतन एहवोशास्त्रनंदो जयरंतो प्रवर्त्तो जालगी
श्रीमहावीरनो शासनप्रवर्त्ततां लगीप्रवर्त्ता ॥

Colophon. इति श्रीसंग्रहणिसूत्रबालाबोधः सम्पूर्णः ।

विषयः । त्रैलोक्यदीपिकापरनामकस्य सङ्ग्रहणीसूत्रस्य गुर्जरभाषया अर्थकथनम् ।

No. 3056. संग्रहणीसूत्रचम्बूकार्यः । Substance, country-made paper, 12 × 6 inches. Folia, 80. Lines, 8 on a page. Extent, 1,343 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1844. Place of deposit, Ajimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

Saṅgrahaṇī-sūtra-chambūkārtha. An abridged paraphrase of the Jain *Saṅgrahaṇīsūtra* in Gujarātī. Anonymous.

Beginning. नमस्कार कवीनै अरिहंतादि पंच परमेष्ठि प्रते । स्थिति श्वायुः कश्च-
स्युं । भवनगृह कश्च्युं । अथगाना कश्च्युं । देहमान कश्च्युं । प्रत्येके प्रत्येके कश्च्युं देवतानै ।
इत्यादि ।

End. मलधारगच्छाधिराजश्रीहेमचन्द्रस्वरिनइंथाउजां लगेश्रीमहावीरव-
वजीउं तीर्थजयवं उतालगइ ॥

Colophon. इति श्रीसङ्ग्रहणीसूत्रचम्बूकार्यः सम्पूर्णः । संवत् १८४४ ।

विषयः । त्रैलोक्यदीपिकापरनामधेयस्य सङ्ग्रहणीसूत्रस्य गुर्जरभाषया संक्षेपेण अर्थ-
कथनम् ।

No. 3057. श्रीकल्पसङ्ग्रहः । Substance, country-made paper, 11 × 5 inches. Folia, 48. Lines, 11 on a page. Extent, 1,617 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, fresh. Prose and verse. Incorrect. Sanskrit, interspersed with Māgadhi.

S'rikalpa-saṅgraha. A collection of Mahāvīra's lectures on Jain duty, illustrated by many stories.

Beginning. कल्याणानि समञ्जसन्ति विलसत्युद्दामभाग्यालय-

स्ताः सम्यन्महिमा विलासबडलाः खेहोञ्जला दृण्णते ।

ताभिः शान्तिमुपैति भीतिततिभिः साकं न किं किं भवे

यद्वा मङ्गलमञ्जलं सुविपुलं यस्यानुभावाद्भुवि ॥

स चायं श्रीकल्पः श्रीसर्वज्ञप्रणीतः । सर्वज्ञप्रणीतमेव च शास्त्रं प्रमाणं । वक्तुः सर्वज्ञत्वा-
भावे शास्त्रस्यापि प्रामाण्यासम्भवात् । इत्यादि ।

End.

उर्ध्वीं गुर्ध्वीं तदनजस्रदः सागरः कुम्भजन्मा
 योमोद्योती रविद्विमकरो तो च यस्याङ्घ्रिपौटे ।
 सप्रौढः श्रीजिनपरिष्टदः सोऽपि यस्य प्रणेता
 स श्रीसंघस्त्रिभुवनगुरः कस्य न स्यान्नमस्यः ॥
 यद्ग्राह्यातमसङ्गतं यदुचितं चक्रे न चालापनं ।
 यच्चक्रे किल नानुबन्दनविधिर्ना धर्मलाभाश्रियः ।
 सम्बन्धश्च न मीलितो यदपि वा नौचित्यमन्यत् कृतं
 तन्मोहस्फुरितं मदीयमखिलं संघोऽधुना चास्यत् ॥
 कश्चित्कापि कथञ्चिदेव यदयं सन्नापितः शिचया
 यद्वा ना + नुयोगतः कश्चिदसौ सम्भाषितः सादरं ।
 सोऽर्हादुपरोधतश्च यदि वा कश्चिन्निगुक्तः क्वचित्
 सन्तः सर्व्वमपि प्रसन्नमनसा चास्यन्तु तन्मोऽधुना ॥

Colophon. इति श्रीकल्पसङ्ग्रहः समाप्तः ॥

विषयः । सर्व्वज्ञश्रीजिनेन्द्रप्रणीतमेव शास्त्रं प्रमाणमिति निरूपणं । धर्मार्थकामरूपेषु
 चिद्विषयि पुरुषार्थेषु श्रीजैनधर्म एव मुख्य इति निर्णयः । तत्र अहिंसा-सत्य-अस्तेय-त्याग-मैत्र्य-
 व्रज्जनेष्वेव सर्व्वो धर्मः प्रतिष्ठित इति निरूपणं । पर्युषणाकल्पमाहात्म्यकथनं । अथ विजयसे-
 नाभिधानन्दपतेरुपाख्यानकथनं । तपोमाहात्म्यकीर्त्तनव्याजेन नागकेतोः उपाख्यानकथनं ।
 अथ ऋवतामरसादिद्वात्रिंशद्विधमहापुरुषलक्षणकथनं । स्वप्नविवेककथनं । तत्र श्रुतानुभूतचि-
 त्तनादिरूपनवविधकारणकथनञ्च । स्वप्नस्य चतुर्दशगुणकथनं । महावीरजिनेन्द्रस्य जन्माभि-
 धेकादिवर्णनं । तस्य प्रव्रज्याग्रहणमहोत्सवादिवर्णनं । इन्द्रभूति-अग्निभूतिप्रभृतीनामेकादशसं-
 ख्यकानां द्विजोत्तमानां तच्चिद्यत्प्रहणकथनं । इन्द्रभूत्यादीनां मण्डलकथनं । भगवतो धर्म-
 देशनाकीर्त्तनं । एवं पार्श्वनाथजिनेन्द्रस्य द्वात्रिंशत्कीर्त्तनं । नेमिजिनेन्द्रचरित्रकथनं । जिनेन्द्राणां
 परस्परं निर्व्व्याणप्राप्तिकालानन्तर्यकथनं । द्विसप्ततिविधकलानिरूपणं । अथ स्त्रीणां चतुःषष्टि-
 विधकलानिरूपणं । आदिनाथचरितकथनं । स्वविरावलीनिरूपणं । सामाचारिककथनं । मि-
 थ्यादुष्कृतादिकथनञ्च ।

No. 3058. सज्जनचित्तवल्लभः । Substance, country-made paper, 13 ×
 6 inches. Folia, 5. Lines, 7 on a page. Extent, 83 ślokas. Character,
 Nāgara Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Rāya Dhanapat Siñh,
 Bahādur. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Sajjana-chitta-vallabha. Lessons on Jain duty, in verse.
 Anonymous.

Beginning. नत्वा वीरजिनं जगत्त्रयगुणं मुक्तित्रियो वल्लभं
 पुष्येपुल्लभं + तवाणनिबद्धं संसारदुःखापहं ।
 वल्लभेभ्यजनप्रबोधजननं ग्रन्थं समासादहं
 नाम्ना सज्जनचित्तवल्लभमिमं शृणुन्तु सन्तो जनाः ॥
 रात्रिसुन्दरमसा विनाज्जनिकरैर्ना भाति पद्माकरो
 यदत्यण्डितलोकवर्जितसभा दन्तीव दन्तं विना ।
 पुष्यं गन्धविषज्जितं मृतपतिस्त्रीबेह तदन्मनि-
 शारित्रेण विना न भाति सततं यद्यप्यसौ शास्त्रवित् ॥ इत्यादि ।

End. दृष्टैर्विशतिभिश्चतुर्भिरधिकैः सल्लक्षणेनान्वितै-
 र्ग्रन्थं सज्जनचित्तवल्लभमिमं श्रीमल्लि(वा)णोदितं ।
 दुःखा + न्द्रियकुञ्जरान् समदनान् + + + ते दुर्जयान्
 विद्वांसो विषयाटवीषु सततं संसारविच्छिन्नये ॥

Colophon. इति सज्जनचित्तवल्लभः समाप्तः ।

विषयः । सांसारिकसुखस्यानित्यतादिकथनमुखेन जिनानुशासनाक्तसम्यक्चारित्र्यमेव
 परमसुखसाधनमिति निरूपणम् ।

No. 3059. त्रिशती, वा मनोरमा । Substance, country-made paper ;
 15 × 6 inches. Folia, 18. Lines, 10 on a page. Extent, 569 ślokas.
 Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Aḥjanganj, Rāya
 Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, old. Verse. Correct.

Manoramā ALIAS Triśatī. A treatise on the treatment of
 fevers of different kinds. By Rātulasārdṅgadhara.

Beginning. उदयगिरिशिरःस्थो निद्रया मूढमेत-
 ज्जगद्गदमघोषं निर्झिसीतेऽनिशं यः ।
 अमिततमतमिन्द्रोद्दामदारिद्र्याहारि-
 प्रहृसरकिरणौघः स्नान्मुदेवः स देवः ॥

— — — — — ।

प्रणम्य पद्मासनदच्चदससदृषदृककाशिपतीन् गृहंश्च ।

श्वरस्य चेत्लाकृतिभेषजानि वदामि किञ्चिद्विबुधप्रियेऽस्मिन् ॥ इत्यादि ।

End. यायामं वा बलप्राप्तेरेवमारोग्यमाप्नुयात् ॥

सुधीरभूत् संसदि भूपतीनां सम्मानभाग् नागरवंशजम्बा ।

दोषज्ञमान्यः सुकविः कलावान् दयानिष्ठानं भूवि देवराजः ॥
 तस्यात्मजः शार्ङ्गधरतिलोकीपतिं चिनेचं चिपु राञ्च शञ्चत् ।
 ध्यायन्निसमां वैद्यमुदे त्रिदोषञ्चरच्छिदे च चिशतीं चकार ॥
 मय्यनुग्रहबुद्ध्या वा कवित्वश्रुतिकौतुकात् ।
 सन्तः सन्तमेवैनामाद्रियध्वं मनोरमां ॥

Colophon. इति श्रीवैकुण्ठाश्रमशिष्यरातुलशार्ङ्गधरेण कृता चिशती सस्युर्णा ।

विषयः । सर्व्वविधञ्चरचिकित्साविधिकथनं । विविधयोगविधानञ्च ।

No. 3060 विशेशार्थबोधिका, वा राघवीवृत्तिः। Substance, country-made paper, 13 × 4 inches. Folia, 164. Lines, 17 on a page. Extent, 8,286 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1880. Place of deposit, Ajimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādūr. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Viśeshārtha-bodhikā ALIAS Rāghavī-vṛittī. A commentary on the Raghuvāṅśa of Kālidāsa. By Guṇavinaya Gaṇi, disciple of Jayasoma Gaṇi.

Beginning. ध्यात्वा तां ब्रह्मपत्नीमधिकमधिगमं तन्वतीं दत्तपद्मां
 सेवां संप्राप्तदेवासुरविसरशिरोमौलिघृष्टाङ्घ्रिपद्मां ।
 यस्याः सम्प्रगृधदुग्धोऽञ्जलममलयशः श्रोतुमष्टश्रवांसौ
 + + दधेऽष्टकाष्ठावधिषु सरभसं गीतमाशाङ्गनाभिः ॥
 — — — — — — — — ।

कुर्व्वे श्रीरघुवृत्तिं नयां भयार्थदीपनपट्टिष्ठाम् ।
 प्राप्य श्रीगुरुचरणादेशं शिष्यप्रबोधकृते ॥
 यद्यप्यवद्यरहिताः पूर्व्वेषां वृत्तयो विशेषयुताः ।
 तदपि तदेकीकरणादत्रायासोऽस्तु मे सफलः ॥

वागर्थेति । नन्वत्र प्रकृतकाव्यकरणादौ किमर्थं देवतानमस्काराविष्करणं । तस्यमाप्ति-
 प्रतिबन्धकप्रसूहृद्वृह्यपोद्धार्येति + चेत् तत् किं नमस्याया एव तदपगम—इत्यादि ।

End. शाशिवसिधमीनां चेति पलं । अस्मिन्ने मुष्टिरिति वैजयन्त्यामन्त्रत्वात्
 नोपमादोषः । मन्दाक्रान्तावृत्तम् ॥

Colophon. इति श्रीमद्गुरुत्वरतरगच्छीशवाचनाचार्य्यश्रीप्रमोदमाणिक्यगणेशिष्य-
 संख्यावन्मध्यश्रीजयसोमगणितच्छिष्यश्रीगुणविनयगणिकृतायां विशेषार्थबोधिकाख्यायां श्रीरघु-
 वंशवृत्तौ एकीनविंशः सर्गः । — — — — — ।

भूचक्रचक्रवर्तिन्युदारतत्त्वाधिकारनिष्पाते ।
 विजयिथौमदकञ्चरभूशक्रे मान्यविवधुजने ॥
 — — — — —
 विक्रमतो रसहरिभुजरसशशिर्वर्षे जनोत्सुवोक्त्तं ।
 श्रौमद्रिक्रमनगरे विहितेयं विमलमतिगम्या ॥
 — — — — —

संवत् १८८० ।

विषयः । कालिदासकृतरघुवंशस्य व्याख्यानन ।

No. 3061. वच्छराजहंसराजचौपई । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 33. Lines, 17 on a page. Extent, 1615 slokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajjimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, fresh. Verse. Correct. Gujrātī Bhāshā.

Vachchharāja-haṅsarāja-chaupai. The story of Vatsarāja, a king, illustrating Jain doctrines and duty. By Jinodaya Surindra.

Beginning. (प्रथमपत्रं खण्डितम् ।

मन्त्रीवचनराय जागीयो ।

आलसमोड़ी अंगीरे सुतो मोह जगावीयो ।

निद्राकिधीभंगीरे ।

कोपानल राजा ह्रवो रानालोचन कौधारे ॥ इत्यादि ।

End.

एह भवंधसुहामणोजी कहै श्रीजिनोदयसुरिंद ।

भणै गुणै अवरणै सुणै जीर्तिहा घर आणंद ॥

Colophon. इति श्रौवच्छराजहंसराजचौपई समाप्त ।

विषयः । वत्सराजस्य चरित्रकौत्सनप्रसङ्गेन जैनधर्ममाहात्म्यादिकौत्सनम् ।

No. 3062. बृहच्छान्तिस्तोत्रम् । Substance, country-made paper, 11 × 4 inches. Folia, 4. Lines, 10 on a page. Extent, 85 slokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajjimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, decayed. Prose and verse. Incorrect. Sanskrit.

Brihachchhānti-stotra. Hymns to Jinas for the removal of evils. Anonymous.

Beginning. भोभो भव्याः शृणुत वचनं प्रसृतं सर्वमेतत्
 ये यात्रायां चिभवनगुरोराहता भक्तिभाजः ।
 तेषां शान्तिर्भवतु भवतामर्हदादिप्रभावा-
 दाराग्यश्रीष्टतिमतिकरी क्लेशविध्वंसहेतुः ॥

भोभो भव्यलोका इह हि भरतक्षेत्रे विदेहसम्भवानां समस्ततीर्थं कृत्वा । इत्यादि ।

End. रागाः प्रणश्यन्ति भयानि यान्ति
 तानिष्टदेवाः परिपूरयन्ति ।
 शुभानि कार्याण्यु + + + वृद्धिं
 जिनेश्वराणां पदपूजनेन ॥
 सर्वमाङ्गल्यमाङ्गल्यं सर्वकल्याणकारणम् ।
 प्रधानं सर्वं + मानां जयत्यजितशासनम् ॥

Colophon. इति श्रीवृहच्छान्तिस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

विधयः । शान्तिविधानकथनमुखेन जिनानां साहाय्यादिकथनम् ।

No. 3063. सिन्दूरप्रकरटीका । Substance, country-made paper, 12
 × 5 inches. Folia, 37. Lines, 13 on a page. Extent, 1,097 slokas. Cha-
 racter, Nágara. Date, ? Place of deposit, Ajinganj, Ráya Dhanapat
 Siñh, Bahádur. Appearance, new. Prose. Generally correct. Sanskrit.

Sindúra-prakara-ṭikā. A commentary on the Sindúra-pra-
 kara. By Harshakīrti Sūri. (Ante No. 2689, VIII, p. 143.)

Beginning. श्रीमत्पार्श्वजिनं नवा नियेयस + कारकं । .

सद्यः संमृतिमात्रेण प्रत्युद्भव्युद्धारकं ॥
 श्रीचन्द्रकीर्तिस्त्रीणां सङ्गुणां प्रसादतः ।
 सिन्दूरप्रकरव्याख्या क्रियते हर्षकीर्तिना ॥

ग्रन्थकर्ता श्यादौ इष्टदेवताचरणस्मरणरूपमङ्गलाचरणपूर्वकं श्रोतृन् प्रति श्वाश्रीर्वाद्-
 वृत्तमाह,— मिन्दुरेति । पार्श्वप्रभोः श्रीपार्श्वनाथस्य क्रमयोश्चरणयोरित्यादि ।

End. सिन्दूरप्रकरनाम्नी व्यरचि कृता ॥

सिन्दूरप्रकराख्यस्य व्याख्यायां हर्षकीर्तिभिः ।
 स्मृतिभिर्विहितायान् सामान्यप्रक्रमोऽजनि ॥
 तपोगुणे नागपुरीय + + श्रीचन्द्रकीर्त्याङ्गय स्मरिराजाः ।
 तेषां विनेयर्षभहर्षकीर्तिः स्मरीश्वरो वृत्तिमिसामकार्येति ॥

Colophon. इति श्रीभिन्दूरप्रकरटीका समाप्ता ।

विषयः । सोमकीर्तिष्ठतस्त्रुक्तिमन्त्रावल्यपराभिधानभिन्दूरप्रकरस्य व्याख्यानम् ।

No. 3064. उपदेशमालाबालाबोधः । Substance, country-made
14 × 5 inches. Folia, 75. Lines, 19 on a page. Extent, 5,522 ślokas. Cha-
racter, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajjimganj, Rāya Dhanapat
Siñh, Bahādur. Appearance, old. Prose. Generally correct. Gujrāṭī Bhāshā.

Upadeśamālā-bālābodha. A Gujrati glossary on the Upa-
deś'amālā of Somasundara Sūri, designed for the use of girls. Anony-
mous.

Beginning. श्रीवर्द्धमानजिनवरमानस्य तनामि वालाबोधाय ।

प्राकृतवार्त्तारूपं विवरणमुपदेशमालायाः ॥

नमिउण—इति । जिनवरेन्द्र श्रीतीर्थङ्करदेव नमिउण नमस्करौ । इणमेव उपदेश-
देशनी माला अेषि वच्चामि । इत्यादि ।

End. उपदेशमाल श्रीमहावीर जीवतां नीपनी ।

तेह भणि मिद्वान्तप्राय जणिवी ॥

Colophon. इति श्रीश्रीश्रीश्रीगच्छनायकपरमगुरुभट्टारकश्रीसोमसुन्दरस्त्रुक्ति-
पदेशमालाबालाबोधः समाप्तः ।

विषयः । उपदेशमालाप्रकरणस्य गुर्जरभाषया व्याख्यानम् ।

No. 3065. लघुशान्तिस्तोत्रं । Substance, country-made paper, 11 ×
5 inches. Folium, 1. Lines, 18. Extent, 21 ślokas. Character, Nāgara.
Date, ? Place of deposit, Ajjimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur.
Appearance, fresh. Incorrect.

Laghu-śānti-stotra. A hymn in praise of Jina for averting
evils and cure of epidemic diseases. By Mānadeva.

Beginning. शान्तिं शान्तिनिशान्तं शान्तं शान्ता शिवं नसकृत्य ।

सोतुः शान्तिनिमित्तं मन्त्रपदैः शान्तये स्तौमि ॥

श्रीमिति निश्चितवचसि नमो नमो भगवतेऽर्द्धते पूजां ।

शान्तिजिनाय जयवते यशस्विने स्वामिने यमिनां ॥ इत्यादि ॥

End.

यथैनं पठति सदा शृणोति भावयति वा यथावेगं ।

स हि शान्तिपदं यायात् स्वरिः श्रीमानदेवस्य ॥

Colophon. इति लघुशान्तिस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

विषयः । शान्तिप्रार्थनव्याजेन शान्तिजिनेन्द्रमाहात्म्यकथनम् । मारीभयनिवारणाय-
मिदं स्तोत्रं निर्मितमिति जैनाः ।

No. 3066. त्रिंशिकावालाबोधः । Substance, country-made paper, 11 × 5 inches. Folia, 10. Lines, 10 on a page. Extent, 237 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Ráya Dhanapat Siñh, Bahádur. Appearance, fresh. Prose. Correct. Gujrátí Bháshá.

Triñśiká-bálábodha. A Gujrati gloss on the Jayatribhuvatriñśiká of Abhayadeva-súri, designed for the use of girls. Anonymous.

Beginning. जय तिङ्गयेति । जय सर्वोत्कर्षण वर्तस्व । हे त्रिभुवनवरकल्पवृक्ष
त्रैलोक्यमादिवरप्रधानकल्पवृक्षोपमान । — — — — त्रिभुवन कहना कर्षलोक
अधोत्तोक मृत्लोक । तेह मादि कल्याण मांगल्य—इत्यादि ।

End. इत्यामुणिवरश्रीअभयदेवस्वरिनवअङ्गना विवरणाकरणहारसया + +
ण स्तरे + नवद । एणिकि स्यावइ अनंदित त्रैलोक्यस्त्राघितस्तव्यावइ ॥

Colophon. इति त्रिंशिकावालाबोधः सम्पूर्णः ।

विषयः । अभयदेवस्वरिरुक्तजयत्रिभुवनत्रिंशिकाभिधानपार्थनाधजिनेन्द्रस्तोत्रस्य गुर्जरभाषया व्याख्यानम् ।

No. 3067. तत्त्वकौमुदी । Substance, country-made paper, 12 × 6 inches. Folia, 189. Lines, 13 on a page. Extent, 7,210 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Ráya Dhanapat Siñh, Bahádur. Appearance, new. Prose. Incorrect. Sanskrit.

Tattva-kaumudí. A commentary on the Samyaktvasaptatiká of Jambu-svámí. By Sañghatilaka Súri, disciple of Guṇas'ekhara Súri.

Beginning. श्रीमर्ष्वजाय नमः ।

मन्त्रामौकरवन्धु, रोङ्गरतरस्कन्धस्फुरदोल्लसित-

प्रोद्यत्कुन्तलकान्कान्तिलहरिस्वच्छामगर्भच्छदः ।

इन्दीष्टीतसुजातमौक्तिकसुमः स्वच्छानुरूपं फलन्
कल्पद्रुष्टेपमप्रभुर्विजयते व्याख्या + साक्षादिव ॥

— — — — — ।
दिज्ञां साहिसहस्रदं शककुलव्यापालचूडामणिं
येन ज्ञानकलाकलापमुदितं निस्माय पङ्दर्शनौ ।
प्राकाश्यं गमितानि + न यशसा सायं + सर्व्यागम-
ग्रन्थज्ञी जयताञ्जिनप्रभुगुरुर्विद्यागुरुः सदा ॥
एतेषां गृणशालिनां पदपथोजन्मद्रथीमेवनात्
सञ्जाताधिगमः समंघतिलकाचार्या जडाऽप्यञ्जमा ।
पूर्व्याचार्यैरुतेर्विचारचतुरज्ञातार्थसार्थाद्भतेः
सम्यक्ताग्रगमप्रतेविवरणं कर्त्तास्मि मञ्जेपतः ॥

इह हि हेतुयुक्तिदृष्टान्त + + दृष्टगामने श्रीमज्जिनशामने सकलकर्त्तव्येषु परमसम्पदु-
पादानकारणं संसारपारावारतारणं सम्यक्त्वमेव ब्रुवतेऽर्हन्तः । इत्यादि ।

End. निःश्रेयससाधकानि भवन्तीति गाथार्थः ।
या श्रीजिनेशसमयाम्बुधिते। गृहीत्वा
सम्यक्तत्त्वमणिसप्रतिका व्यधायि ।
पूर्वमुनीश्वरवरैरधुना मया तु
मोक्तेजिता विदृतिशाणकमन्त्रयोगात् ॥
जैनवाक्यमनन्तार्थेषुमुपौ न कृशा भृशम् ।
अत उक्तं यदुत्सूत्रं तन्मिया दुष्कृतं मम ॥

Colophon. इति श्रीरुद्रपञ्चीयगच्छगगनमण्डलदिनकरश्रीगुणशेखरसूरिपट्टावतंस-
श्रीसङ्गतिलकसूरिविरचितायां सप्रतिकाष्टौ तत्त्वकौमुदीनाम्नां द्वादशोऽधिकारः समा-
प्तः । समाप्तीऽर्थं ग्रन्थः ॥

विषयः । जम्बूस्वामिकृतसम्यक्तसप्रतिकाभिधानजैनसन्दर्भस्य व्याख्यानम् ।

No. 3068 शान्तिस्तोत्रवृत्तिः । Substance, country-made paper, 13 ×
5 inches. Folia, 14. Lines, 9 on a page. Extent, 346 ślokas. Character,
Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajjanganj, Rāya Dhanapat Siñh,
Bahādur. Appearance, new. Prose and verse. Correct.

Sāntistotra-vṛitti. A commentary on the work noticed under
No. 3065. By Harshakīrti.

Beginning. श्रीमन्तं बोधिदं नत्वा सदर्थज्ञानमिदये ।

कुर्वे शान्तिस्तवस्याहं व्याख्यामेतां सुबोधदां ॥

तत्र पूर्वमस्य स्तवस्योत्पत्तिः कथ्यते । सा चेयं—

सूरयो मानदेवाख्या हरद्वन्द्वे पुराऽभवन् ।

एकदा तु चतुर्मासीं नदूत्तनगरे च ते ॥

तस्मिन्नेव तु समये शकम्भरौपूरेऽजनि ।

शाकिनौमायुपद्रवेणादितो भृशम् ॥

महातिशयो स्तूरोन्द्रमानदेवान्तिके तदा ।

सङ्केनालोच्य मनजाः प्रेषितास्तत्र ते गताः ॥

— — — — — ।

अथ सूत्रं प्रारभ्यते । शान्तिमिति + अहं शान्तिं षोडशजिनं नमस्कृत्य तमेव शान्ति-
जिनं प्रति स्तौमि इत्यादि ।

End. श्रीमङ्गे ब्यन्तरक्तोपद्रवनिवारणार्थमकारोति सम्प्रदायः ।

नागपुरीयतपोगणनाथाः श्रीचन्द्रकौत्तिस्तूरोन्द्राः ।

तच्छिष्यदर्पकौत्तिस्तूरिरिमां प्रतिमातनुत ॥

Colophon. इति श्रीशान्तिस्तोत्रवृत्तिः समाप्ता ।

विषयः । मानदेवकतलघुशान्तिस्तोत्रस्य व्याख्यानम् ।

No. 3069. आर्द्धदिनकृत्यम् । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 20. Lines, 11 on a page. Extent, 468 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Aḥimānj, Rāya Dhanapat Siūb, Bahādur. Appearance, fresh. Verse. Incorrect. Ardha Māgadhī.

Srāddhadina-kṛitya. Duties of Jain householders. By Jambusvāmī.

Beginning. श्रीवीतरागाय नमः ।

वीरं णमिउण तिलाअभाणुं विशुद्धनाणं सुमहानिदानं

वुक्कामि स + णदिणस्स कि + जिणिंदचंदाणय आगमाओ ॥

नवकारेण विवोद्धो अणुसरणं सावओ वयाईं मे ।

जोगो चिअ वंदणमो पञ्चखाणं च विदि पु + ॥ इत्यादि ।

End. अ + णमाणण जिणत्तमाणं मए महत्थं मद विवभमेणं ।

जमे विरुद्धं इह तस्स वचं तं सवभमिच्छामिद दुक्कडंति ॥

Colophon. इति त्रीन्नाडदिनकृत्यं समाप्तं ।

विषयः । जैनग्रहस्थानां प्रातःकृत्यादिग्रथनान्नाट्टिककाव्यनिरूपणम् ।

No. 3070. आनन्दश्रावकसम्बन्धः । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 13. Lines, 14 on a page. Extent, 404 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Ráya Dhanapat Siñh, Bahádur. Appearance, fresh. Prose. Incorrect. Gujráti Bháshá.

Ananda-śrávaka-sambandha. Anecdotes of a Jaina householder named Ananda, illustrating Jain duties. By Mára Muṇi.

Beginning. वर्द्धमानजिनवरचरणनमतां नवनिधिं चोद ।

सन्धिकरं चाणंदनीं स्यां भलीज्या सहकोद ॥

पद्दिली इणि अवसर जगिराजीथोजी ।

इणि जाति तिणइ कालणइ तिणिसप्रइजी ॥ इत्यादि ।

End.

रतनहरपवाचक गुरुमाहरी हेमनंदनसुखकार ।

हेमकीरतिगुरुबंधवनइ कच्छइ प्रभणइ मुनिथीमार ॥

Colophon. इति त्रीमदानन्दश्रावकसम्बन्धः सम्पूर्णः ।

विषयः । आनन्दाभिधानश्रावकस्य चरित्रकौत्सनप्रसङ्गेन जिनीतदानशौलादिमाहात्म्यकथनम् ।

No. 3071. धर्मापदेशः, व्याख्यासहितः । Substance, country-made paper, 14 × 5 inches. Folia, 14. Lines, 10 on a page. Extent, 472 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Ráya Dhanapat Siñh, Bahádur. Appearance, fresh. Text, verse, commentary, prose. Generally correct.

Dharmopadeśa. Lessons on Jain duties with an exegesis. Anonymous.

मूलस्य,—

Beginning. वसुधाभरणं पुरुषः पुरुषाभरणं प्रधानतरलक्ष्मीः ।

लक्ष्माभरणं दानं दानाभरणं सुपावच ॥

टीकायाः,—

मेदिनीसङ्घनं पुरुषा एव प्रकीर्तिकाः । परमार्थतः पुराणचतुरनरैः । धृती जगति ये

भयाभावात्ते सर्वे मत्पुरुषावतारमभवाः । यथा पुरुषमिहं द्वे त्रीतीर्थङ्करे विहरमाणे इयं भूमि
मणिमुवर्ण—इत्यादि ।

मूलस्य,—

End.

कच्छपः कुरुते वाङ्मनां यदि स्यात् कर्दमो गडः ।

मण्डपाः पद्मिनीपचाण्मभराज्यं तदा + हं ॥

टीकायाः,—

निपुणाः कच्छपा भावे मनोरमाः । कथावद्भाग्यशेखरः । प्राप्नोतिनाशकथावङ्गला वृद्धिः
श्रौत्यादिकी, वैनयिकी, कामिकी, पारिणामिकी च ॥

Colophon. इति धर्मोपदेशः ।

विषयः । जिनेन्द्रानुशासनानुकूलनीतिनिरूपणम् ।

No. 3072. सिन्दूरप्रकरव्याख्या । Substance, country-made paper,
13 × 5 inches. Folia, 32. Lines, 15 on a page. Extent, 300 ślokas.
Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajinganj, Rāya Dhanapat
Siñh, Bahādur. Appearance, fresh. Prose. Incorrect. Sanskrit.

Sinduraprakarana vyākhyā. A commentary on the work
noticed under No. 2609. (Ante VIII, p. 113.) By Dharma-sūri.

श्रीपाद्यैनाथाय नमः ।

Beginning. इह हि प्रवर्त्तमानाः निःसमानाः स्वसाध्यविधिमिदये विक्रमन्तः मन्तः
सकलमङ्गलार्थं + + + शास्त्रपरिसमाप्तार्थं च समुचितेष्टदेवतानमस्कारपुरःसरमेव प्रवर्त्त-
न्ते — — — तावदाशौर्वाद्पद्यं समुपदिशति ।
सिन्दूर इति । पार्थप्रभोः क्रमशोऽथरथोनेखद्युतिभरो नखकान्तिमूढो वो युष्मान् पातु रचतु
संघृतिमरिन्प्रतिपातादिति शेषः । इत्यादि ।

End. सोमप्रभाचार्य इति सूत्रकारनामसूत्रचनमिति दत्तार्थः । अमजदिति
सुगमं ॥

श्रीजिनसागरसूरिशिष्येण विद्वन्मता धर्मः ।

धर्मण योऽत्र लेभे तेन जनोऽन्यासु धर्मपरः ॥

— — — — —

Colophon. इति श्रीसिन्दूरप्रकरव्याख्या सम्पूर्णा ॥

विषयः । सोमकीर्तिकृतसूत्रमन्त्रावख्यपराभिधानसिन्दूरप्रकरनामकसूत्रधर्मस्य व्याख्यानम् ।

29/3/90

No XXIII.

NOTICES

SANSKRIT MSS.

RAJENDRALĀLA MITRA, LL. D., C. I. E.

Honorary Member of the Royal Asiatic Society of Great Britain and Ireland, of the Physical Class of the Imperial Academy of Sciences, Vienna, of the Italian Institute for the Advancement of Knowledge, of the American Oriental Society, of the Asiatic Society of Italy and of the Bombay Branch of the Royal Asiatic Society; Corresponding Member of the German Oriental Society, of the Royal Academy of Sciences, Hungary, and of the Ethnological Society of Berlin; Fellow of the Royal Society of Northern Antiquaries, Copenhagen
VOL. 50.

PUBLISHED

UNDER ORDERS OF THE GOVERNMENT OF
BENGAL.

VOLUME IX. PART II.

FOR THE YEAR 1887-88.

CALCUTTA

PRINTED BY G. H. ROUSE, AT THE DAQUIST MISSION PRESS.

1888.

359

Prof. A. Weber

St. Petersburg

Seehäufig

Germany

55-

379

No 3073. मन्त्रयन्त्रविधिविधानम् । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 34. Lines, 15 on a page. Extent, 1,183 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1863. Place of deposit, Ajjīganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, fresh. Prose and verse. Incorrect. Sanskrit and Hindi.

Mantra-yantravidhi-vidhāna. Mystic rites with mantras and mystical diagrams, founded on a portion of the Bhaktāmara-stotra of the Jains. Name of the author not made out.

Beginning भक्तामरप्रणतमौलिमणिप्रभाणा

मुद्योतकं दलति पापतमोधितानम् ।

सम्यक् प्रणम्य जिनपादयुगं यगादा

वालम्बनं भव जले पततां जनानाम् ॥

— — — — —

अथ मन्त्रः । ॐ ह्रीं ह्रीं हूं श्रीं क्लीं क्लूं क्रीं क्रीं नमः । एवं मन्त्रध्याने सर्वसिद्धिः । महाप्रभावसुकलोपद्रवनिवारणं । अथ यन्त्ररचना । ओङ्कारेण वेष्टिते चतुर्दिग्मण्डले ह्री-
ङ्कारेण वेष्टयेत् । ऋद्धिमन्त्रेण वेष्टयेत् । तदुपरि चतुर्दिक्षु ॐ क्लीङ्कारेण वेदवेदेन (४४) वेष्टयेत् ।
इत्यादि ।

End. मै सर्वसिद्धिमनोवाञ्छितकार्यकौसिद्धि होइ । जीं हनें वसिकरणां
होय तिं हको नाम मनमै चिंतवौजै मनोवाञ्छितकार्यसिद्धि होय ॥

Colophon. इति ओअठतालीसमां कायस्य मन्त्रयन्त्रविधिविधानं सम्पूर्णम् । संवत्
१८६३ ।

विषयः । भक्तामरस्तोत्रस्य ऋद्धिमन्त्रयन्त्रादिनिरूपणपूर्वकं वशीकरणादिविधिकथनं
यन्त्राणां संख्यानकथनञ्च ।

No. 3074. कल्याणमन्दिरस्तवः । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 4. Lines, 8 on a page. Extent, 100 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajjīganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Kalyāṇa-mandira-stava. A hymn in praise of the different attributes of the last Jina. Author's name not made out.

Beginning. कल्याणमन्दिरमदारमवद्यभेदि भोताभयप्रदमङ्घ्रिपद्मम् ।

संसारसागरनिमज्जदशोपजन्तुपोताधमानमभिनम्य जिनेश्वरस्य ॥

यस्य स्वयं सुदुर्गुरिमास्वराशे स्त्रीत्रं सुविस्तृतमतिर्नै विभुर्विधातुम् ।
 तीर्थेश्वरस्य कमठस्यधूमकेतोस्तस्यादमेप किल संस्वनं करिष्ये ॥ इत्यादि ।
 इत्थं समाहितधियो विधिवज्जिनेन्द्रसान्द्रोक्तमत्पुस्तककञ्चुकिताङ्गभङ्गाः ।
 तद्विम्बनिष्कलमखाम्बुजवद्वल्लद्या ये संस्तुगं(?)तव विभो रचयन्ति भव्याः ॥
 जननयनकुमुदचन्द्रप्रभास्वराः स्वर्गपदी भुक्त्वा ।
 ते विगलितमलनिचया अचिरान्मोक्षं प्रपद्यन्ते ॥

End.

Colophon. इति श्रीकन्याणमन्दिरस्तवः परिपूर्णः ।

विषयः । स्तोत्रयाजेन जिनेन्द्राणां रूपगुणमहोत्सादिवर्णनम् ।

No. 3075. जयत्रिभुवनत्रिंशिका, वृत्तिसहिता । Substance, country-made paper, 12 × 6 inches. Folia, 10. Lines, 10 on a page. Extent, 275 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Aġimganġ, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, fresh. Text, prose, Arddha Māgadhī; Commentary, prose Sanskrit. Generally correct.

Jayatribhuvana-triñśikā, with a commentary in Sanskrit. A hymn in thirty stanzas in praise of Jina. It is said Abhayadeva Sūri composed it with a view to be cured of leprosy, and the prayer was granted through the grace of the saint.

Beginning. मूलस्य,—

जय तिङ्गयण वरकप्पुक्क जय जिणधम्मंतरे

जय तिङ्गयण कक्काणकौमटुरियक्करिकेमरि ।

तिङ्गयण जणअविल्लं वियण भुवणत्तयमामिय

कुणसु सुहादं जिणेष मणसयं भणय परद्विय ॥

वृत्तेः,—

अचार्यं वृद्धमस्मदायः । पुरा भगवान् श्रीअभयस्वरिर्गुञ्जयधरिचार्वां शंभाणकस्याने
 विहृतवान् । अत्र च महात्याभिवर्गान् अतीव शरीरापाटवे सति प्रत्यामन्ननगरग्रामेभ्यः पात्ति-
 कप्रतिक्रमणाय समाजिगमिषुविशेषेण समाहूतो मिय्याडुष्कृत+नाथ सर्वैः श्रावकसंघः—
 इत्यादि ।

मूलस्य,—

End.

एह महारियजन देव इङ्गवणमहम्मत्त

जं अणल्लिय गुणगदणत्तस्य मुणियणअण्णिमिदसो ।

एस पमौयसु पासनाह थं भणय परद्विय

इय मृणिवरु मिरिअभमदेव विन्नवद अण्णदिय ॥

वृत्तेः,— — — — इत्येवं मृनिवरः श्रीअभयदेवस्वरिः नवाङ्गी-

विवरणकरणानन्दितभूरिस्वरिर्विज्ञापयति । अन्निन्दितः त्रिलोकलोकस्त्राघितः ॥

Colophon. इति जयत्रिभुवनत्रिंशिकावृत्तिः समाप्ता ।

विषयः । पार्श्वनाथजिनेन्द्रस्य माहात्म्यादिकीर्तनं स्तोत्रमिदं निर्माय अभयदेवस्वरिः कुष्ठरोगान्निस्तीर्ण इति किंवदन्तौ ।

No. 3076. मेघलता । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 27. Lines, 9 on a page. Extent, 216 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Aṅgunguj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, new. Prose. Correct.

Meghalatā. A commentary on the Meghadūta of Kālidāsa. Author's name not made out. From his salutation it is evident that he was a Jain. The poem has the benefit of quite a host of commentators, and the works of a number of them have already been noticed in the preceding volumes.

Beginning. प्रणम्य श्रीजिनेशानं भवाञ्छितरणे तरिम् ।

तन्यते बालबोधाय मेवे मेघलता स्फुटम् ॥

कश्चिदिति । कश्चिदनिर्दिष्टनामा यत्तः रामगिर्याश्रमेषु चिचकूटाश्रमेषु वसतिं निवासं चक्रे अकरोत् । रामगिर्याश्रमाः रामगिर्याश्रमाः । अनामग्राह्य इति कथं, मित्रद्रोहौ गुरुद्रोहौ स्वामिद्रोहौ तथैव च ॥ तेषां नामापि न ग्राह्यं शास्त्रोदौ च विशेषतः ॥ इति वचनात् । इत्यादि ।

End. तौ तुष्टचित्तौ कथं यथास्यात् तथा अचिरतसुखं यथास्यात् तथा ॥

Colophon. इति श्रीकालिदासकृतमेघदूतकाव्यस्य वृत्तिः मेघलतानाम्नी समाप्तेयं ।

विषयः । कालिदासकृतमेघदूतस्य व्याख्यानम् ।

No. 3077. भक्तामरबालाबोधः । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 21. Lines, 11 on a page. Extent, 591 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Aṅgunguj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, new. Prose. Incorrect. Gujarāṭī Bhāshā.

Bhaktāmara-bālabodha. A Gujarāṭī paraphrase of the Bhaktāmara-stotra, a Jain hymn. By Merusundara. Composed under orders of Jinaachandra Sūri.

Beginning. प्रणम्य श्रीमहावीरं नत्वा च श्रुतदेवतां ।

श्रीजिनचन्द्रस्त्रयीणामाद्यादेशमुत्तमम् ॥

बालालोकप्रबोधार्थमेपोऽहं मेरुसुन्दरः ।

भक्तामरमहास्रोत्रं करिष्ये वार्त्तया मुदा ॥

श्रीमहावीर प्रणमी श्रुतदेवता नद् प्रसादि श्रीजिनचन्द्रस्त्रयिणां आदेशकं श्रीभक्तामरनञ्ज
बालाबोधवाचनारूपभक्तिकजननां प्रतिबोधवाभणौ रचिस्वू । इत्यादि ।

End. स्रोत्ररूपणी पश्यमाला जे कंठकंदल धरद् । तेचनद् लक्ष्मी स्वयं वरवरद् ॥

Colophon. इति श्रीभक्तामरबालाबोधः सम्पूर्णः ।

विषयः । भक्तामरस्रोत्रस्य गुञ्जरभाषया सोपाख्यानमवतारणम् ॥

No. 3078. औचित्यविचारचर्चा । Substance, country-made paper, 16 × 4 inches. Folia, 35. Lines, 10 on a page. Extent, 1,190 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Paṇḍit S'yāmalā Duvē. Appearance, decayed. Prose and verse. Incorrect.

Auchitya-vīchāra-charchā. A treatise on rhetoric. By Kshemendra *alias* Vyāsādāsa, son of Prakās'endra. The poets cited in this work are Parimala, Dharmakīrti, Śrīharsha, Rājās'ekhara, Kālidāsa, Bhavabhūti, Bhaṭṭa Nārāyaṇa, Vāna Bhaṭṭa, Chandraka, Mālava Rudra, Kārpaṭika, S'yāmala, Pravarasena, Mukṭāpīḍa, Utpalarāja, Amaruka, Gauḍa Kumbhakāra, Bhaṭṭa Prabhākara, Bhaṭṭa Indurāja, Mātrīgupta, Bhaṭṭa Laṭṭana, Kumāradāsa, Śrīchakra, Mālava Kuvalaya, Bhaṭṭa Bhalaka, Varāhamihira, Yasovarmadeva, Dīpaka, Māgha, Parivrājaka Gaṅgaka, &c.

Beginning. कतारिवचने दृष्टिर्धनाञ्जनमस्मीमसा ।

अश्रुताय नमस्तस्मै परमौचित्यकारिणे ॥

तत्रापि काव्यालङ्कारां चेन्द्रेन्द्रः कविकर्णिकाम् ।

तत् + + इत्तं विवेकश्च विधाय विवृधप्रियम् ॥

औचित्यस्य चमत्कारकारिणस्याश्चर्च्यैणे ।

रजीवित + —स्य विचारं कुरुतेऽधुना ॥

काव्यस्यालङ्कारैः किं मिथ्यागणितैः + + ।

यस्य जीवितमौचित्यं विचिन्त्यापि न दृश्यते ॥

अलङ्कारास्त्वलङ्कारा गुणा एव गुणाः मुदा ।

औचित्यं रस + + + स्थिरं काव्यस्य जीवितम् ॥

तत्र परस्परौपकारकश्चिरशब्दार्थरसस्य काव्यस्योपमीत्प्रेक्षादयो ये प्रचुरालङ्कारा —
इत्यादि ।

End.

तदुदाहरणान्यानन्त्यान्न प्रदर्शितानीत्यलमतिप्रसङ्गेन ॥
आसौत् प्रकाशेन्द्र इति प्रकाशः कागसौरदेशे विदग्धेश्वरयोः ।
अभूद्गृहे + + पवित्रमत्रमच्छिन्नमप्रासनमद्यजानाम् ॥
यः स्वयम्भूभवने विचित्रे लेख्यप्रतिष्ठापितमाढचक्रः ।
तस्यात्मजः सर्व्वमनीषिशिष्यः श्रौत्यासदासापरपुण्यनामा ।
लेमेन्द्र इत्यल्यकाव्यकीर्त्तिश्चक्रे नवौचित्यविचारचर्चां ॥
श्रीरत्नमिहे सुहृदि प्रयाते शार्ङ्गं पुरं श्रीविजयेश्वराजि ।
तस्यात्मजस्योदयमिहनाम्नः कृते कृतस्तेन गिरां विचारः ॥
+ + + परिवारकत् त्रिभुवनप्रख्यातशौल्युतेः
सर्व्वस्यावनतेन येन नितरां प्राप्ता विशेषोन्नतिः ।
आशाः शीतलतां नयत्यविरतं यस्य प्रतापानल-
स्य श्रीमदनन्तराजद्वपतेः काले किलायं कृतः ॥

Colophon. इति श्रीप्रकाशेन्द्रात्मजस्यासदासापराख्यश्रीलेमेन्द्रकृता श्रीचित्यविचार-
चर्चा परिपूर्णा ॥

विषयः । अलङ्कारादयः खलु यथोचितस्थानविन्यासात् काव्यमलङ्कर्तुं प्रभवन्ति । तत्र
यत् किल यस्य अनुरूपं तदुचितमुच्यते । तस्य भाव औचित्यं तच्च सकलकाव्यशरीरजीवितभूत-
मिति निरूपणम् । अथ औचित्यस्य, पदे, वाक्ये, प्रवन्धार्थे, गुणे, अलङ्कारे, रसे, क्रियायां
कारके, वचने, विशेषणे, उपसर्गे निपाते, काले, देशे, कुले, व्रते, तत्त्वे सत्त्वे, अभिप्राये, स्वभा-
वे, सारसङ्गहे, प्रतिभायां, अवस्थायां, विचारे, नानि, आशिषि च क्रमेण सादाचरणं स्थि-
तिनिरूपणम् । अत्रोल्लिखितानां कवीनां नामधेयानि, यथा,—परिमलः । धर्मकीर्त्तिः । श्री-
हर्षः । राजशेखरः । कालिदासः । भवभूतिः । भट्टनारायणः । वाणभट्टः । चन्द्रकः । चन्दकः ।
मालवभद्रः । कार्पटिकः । श्यामलः । प्रवरसेनः । मुक्तापीडः । उत्पलराजः । अमरकः । गौड-
कुम्भकारः । भट्टप्रभाकरः । भट्टेन्दुराजः । साढगुप्तः । भट्टलङ्कनः । कुमारदासः । श्रीचक्रः । माल-
वकुवलयः । भट्टभक्तः । वराहमिहिरः । यशोवर्मदेवः । दीपकः । माघः । परिव्राजकः ।
गङ्गकथेति ॥

No. 3079 अतीचारसूत्रम् । Substance, country-made paper, 12 ×
5 inches. Folia, 8. Lines, 7 on a page. Extent, 119 ślokas. Character,
Nāgara. Date, Sm. 1669. Place of deposit, A'jīnganj, Rāya Dhanapat Siūh,
Bahādūr. Appearance, old Verse. Correct. Arddha Māgadhi.

Atichāra sūtra. Practices and conduct subversive of Jain duty.
By Baṅgādihika Śramaṇa.

नमो चउवीमए ।

Beginning. तौत्ययराण उमभाइ महावीरपज्जवसाणाणं ।

अइं भंते सुयणाणं ।

सामाइय माइयं दुवालसंगगणिपिडुंगं ॥

तस्स नाणस्स इमे चउइमो अइअरा । तं जइा । इत्यादि ।

End.

वद्धितसुहपरिणामो मम चित्तो भवउ सुइसम्मत्तो ।

लाण तव विरिय धम्मो अरहेसमणे तइा संघे ॥

Colophon. इति श्रीअतीचारसूत्रं समाप्तं । संवत् १६६६ ।

विषयः । तत्र मिय्यात्मोद्धनौयविशेषादात्मनः अशुभाः परिणामविशेषाः अतीचाराः । अथ अतज्ज्ञानस्य चतुर्दश अतीचाराः भवन्ति । ते खलु आविद्धं, व्यत्यासेडितं, हीनात्तरं, अत्यत्तरं, पदहीनं, विनयहीनं, घोषहीनं, योगहीनं, सुखदक्षं, दुष्टप्रतीच्छितं, अकामकृतस्वाध्यायं, कालीनकस्वाध्यायं, अस्वाध्यायस्वाध्यायं ज्ञानपिपर्ययश्चेति । तदतदर्शनमोद्धनौयकर्म्मोपशमाय सम्यक्प्रवृत्तय च अहं दुक्तव्रतादीन्नुपेयानि । तत्र अणुव्रतानि पञ्च । गुणव्रतानि त्रीणि । चत्वारि च शिचाव्रतानि । अथ प्रथममणुव्रतं स्थूलात् प्राणतिपातात् विरमणं । द्वितीयमणुव्रतं स्थूलमवावादात् विरमणं । तृतीयमणुव्रतं स्थूलकात् अदत्तादानात् विवरणं । चतुर्थमणुव्रतं स्थूलात् मैथुनात् (परस्त्रीगमनादिरूपात्) विरमणं । पञ्चममणुव्रतं स्थूलात् परिग्रहात् विरमणं । अत्र प्रत्येकमतौचारनिरूपणं । अथ गुणव्रतशिचाव्रतादिष्वपि विभागकथनपूर्वकं प्रत्येकमतौचारकथनञ्च ॥

No. 3080. अतीचारसूत्रटीका, वा सुखावबोधिका । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 16. Lines, 12 on a page. Extent, 547 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1698. Place of deposit, Aḷjīnganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, fresh. Prose. Correct. Sanskrit.

Atichāra-sūtra-ṭikā ALIAS **Sukhāvabodhikā.** A gloss on the work noticed under the next preceding No. Anonymous.

Beginning. श्रीमद्दीरजिनं नत्वा सर्व्वविद्वोपशान्तकं ।

श्राद्धावश्यकसूत्रस्य व्याख्यालेगादिधीयते ॥

तचादौ ज्ञानाचारप्रतिक्रमणाय नमस्कारपूर्व्वकमाह नमो चउवीमा इति । नमस्तु-
स्विंशतितीर्थङ्करेभ्यः । इत्यादि ।

End. माधुसाध्वीश्रावकश्राविकारूपे मम चित्तं भवतु तद्गुणादाविति गाथार्थः ॥
 प्रायः शास्त्रान्तरं वीक्ष्य टीका च लिखिता मया ।
 पूर्वव्याख्यानसारेण काचिद्गुरूपदेशतः ॥
 अर्थहीनञ्च यत्किञ्चिद्विरुद्धं वा जिनागमात् ।
 मिय्या मे दुष्कृतं भूयात् यत्कृतं मतिजायतः ॥
 श्रीमत्कल्याणकादेशात् कृता सुखावबोधिका ।
 सिद्धिग्रसैकाब्दे नभस्ये पञ्चमौतिथौ ॥
 वाच्यमाना चिरं भूयादेया सत्रोत्पाठका ।
 आतीर्थं वर्द्धमानस्य सर्व्वभावोपदेशिका ॥

Colophon. इति श्रीवङ्गाधिकश्रमणविरचितातीचारसूत्रटीका सुखावबोधिका समा-
 प्ता इति शम् । संवत् १९६८ ।

विषयः । वङ्गाधिकश्रमणकृतातीचारसूत्रस्य व्याख्यानम् ।

No. 3081. व्यङ्गार्थदीपनी । Substance, country-made paper, 13 × 3 inches. Folia, 103. Lines, 10 on a page. Extent, 2,677 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajjunganj, Śyāmalāla Duve. Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

Vyaṅgārtha-dīpanī. A commentary on the A'ryasaptasatī of Govardhana A'chārya. By Ananta Ś'armā.

Beginning. सर्व्वे साधुजनाः सदायतच्छुदा रुत्सुस्पृदायादले
 मज्ज्ञानाय कणादगौतममतान्यालोच्य तत्त्वार्थदान् ।
 वेदान्तान् परिशीलयन्ति + + + खानन्दकन्दाकरं
 वन्दे तं जगदीश्वरं दयितया सानन्दमालिङ्गितम् ॥
 यत्पादास्त्रुजमल्लभूप्रभृतयो + + सदैवान्तरे
 ध्यायन्ति स्मपयन्ति दुःखनिवहं लीलामनुष्ठाकृतिं ।
 फुल्लेन्द्रीवरनेत्रमतसौपुष्पावभासं लस-
 च्छीरामं कलशामि चेतसि चिरं चैतन्यमात्रात्मकं ॥

सन्तज्य दीपं गुण एवदृष्टिर्विधीयतामित्यफलं वचो मे ।

विहाय नीरं सकलाऽपि हंसः पयः प्रगच्छात्युपदेशतः किं ।

इह खलु विशिष्टशिष्टेष्टकर्तव्यताप्राप्तमङ्गलमनुपङ्गते व्याख्यादश्रोढमङ्गलाय उपनिबध्नाति
पाणिग्रह इति । भृतिभूषितं भङ्गनालङ्कृतं । भङ्गते भूषणत्वं मनोभववीथत्वेन— इत्यादि ।

End.

अर्थागमे सरणिरत्र वङ्गप्रकारा संदृश्यते तदपि निर्व्वहणक्षमेयं ।

मद्दर्शिता रसवती निखिलावदातसाहित्यशालिविवुधैः परिशीलनीया ॥

— — — — — ।

ग्रन्थाऽयं विदुषा सृष्टः पण्डितानन्तशर्म्माणा ।

खदयाश्चसमुद्राख्यसंख्यको व्यङ्गदौपकः ॥

Colophon. इति श्रीमङ्गोदावरीपरिमरालङ्कृतपुण्यसम्पत्त्यतिविराजमाननीलकण्ठ-
पण्डिततनूज + + पण्डितात्मजतिमाजीपण्डिताङ्गजानन्तपण्डितविरचिता व्यङ्गार्थदौप-
नीनामिकार्या सप्तशतीव्याख्या समाप्ता ।

विषयः । गोवर्द्धनाचार्य्यकृतार्या सप्तशतीनामककाव्यस्य व्याख्यानम् ।

No. 3082. जिनस्तवनम् । Substance, country-made paper, 12 × 4
inches. Folia, 4. Lines, 11 on a page. Extent, 100 ślokas. Character,
Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajjimganj, Rāya Dhanapat Siūh,
Bahādur. Appearance, new. Verse. Incorrect. Hindī.

Jinastavana. Hymns in praise of Jina. Anonymous.

Beginning. प्रणमं आदि जिणं दने कनकवरणजसकाय ।

राजधर्मनीति सवे दाखिव + सिवठाय ॥

ते प्रभने पट्टियया वङ्गुनि अञ्चाभूप ।

सिद्धः चलसिद्धीवद्धा पाम्या आतमरूप ॥ इत्यादि ।

End.

बुधवारवासर शुद्धधारी गादया गिरिगुणलक्ष्मी ।

गुरुवीरवाणी पसायपां मीमारगशुद्धलक्ष्मी वक्षी ॥

वरचंद्रभाखे मीर साखे बालधिट्टिसिद्धी ।

शालुविद्यावीमालशालाराजनयमां रक्षी ॥

Colophon. इति जिनस्तवनं समाप्तं ।

विषयः । गिरणारादितीर्थवन्दनमुखेन जिनेन्द्रसाक्षात्प्रकथनम् ।

No. 3083. वैराग्यदीपकः । Substance, country-made paper, 13 × 5
inches. Folia, 10. Lines, 13 on a page. Extent, 214 ślokas. Character,
Nāgara. Date, Sm. 1914. Place of deposit, Ajjimganj, Rāya Dhanapat
Siūh, Bahādur. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Vairāgya-dīpaka. A Hindi poem in praise of asceticism and the miseries of domestic life. By Vīravijaya.

Beginning. सयलसुहं करपासजी संखेश्वर सिरदार ।

संखेश्वर केशव जरा हरत करत उपगार ॥

सरसवचनरशवरशती सरसती भगवती जेह ।

सुभमतिदायक सुभगुरु प्रणमं+करण एहं इत्यादि ।

End.

धर्म उत्सवमें गास्ये जेह नरनारीसुणस्ये भणस्ये रे ।

कहै कवी वीरविजय निजहेतशुचिविमलाकमलावरस्ये रे ॥

Colophon. इति श्रीवैराग्यदीपकः समाप्तः । संवत् । १९१४ ।

विषयः । संसारस्य दुःखमयत्वादिकथनमुखेन वैराग्यस्य सकलसुखसाधनत्वरूपणम् ।

No. 3084. वीरचिन्तामणिः, (धनुर्वेदसङ्ग्रहः ।) Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 12. Lines, 11 on a page. Extent, 280 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Rāmachandra Paṇḍit Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Vīrachintāmani ALIAS **Dhanurveda-saṅgraha.** A treatise on archery and warfare. By Śūrāṅgadharma. The colophon is so worded that the first name appears to be the name of a comprehensive work of which archery forms a part; but the introductory lines leave no room for doubt that the work is complete as it is—and the two names are aliases.

CONTENTS: Praise of archers. Style of holding the bow. Rules for presenting bows. Measure of bows. Bow-strings. Arrows. Arrow-heads. Tempering and sharpening arrow-heads. Iron shafts. Tubes or guns. Eight kinds of attitude. Five kinds of blows. Three kinds of aiming. Five kinds of advance. Four kinds of targets. Cessation from work. Rules for gymnastic exercises. Rules for piercing targets. Quick aiming. Shooting from great distances. Deep penetration. Rules of trajectory. Missing. Computation of direct velocity. Quadrangular motion. Breaking of arrows. Lasso. Cutting of wood with arrows. Shooting at globular objects. Shooting at objects in motion. Shooting at objects from their sound (without seeing them). Repelling of the missiles of opponents. Rules of warfare. Division of armies into brigades &c. Marshalling of troops.

Beginning. ईश्वरोक्तधनुर्व्वेदाद्ग्रासस्यापि सुभाषितात् ।
 पदान्याकृष्य रचितो ग्रन्थः संक्षेपतो मया ॥
 विना शार्ङ्गधरं नान्यो धनुर्व्वेदार्थतत्त्ववित् ।
 देन खम्रे निशि प्राप्ता शिवात्तत्त्वविचारणा ॥
 अतः सन्देहदोलायां रोपणीयं न मानसं ।
 ग्रन्थेऽस्मिंश्चापचतुरैर्वीरचिन्तामणौ क्वचित् ॥
 यस्याभ्यासप्रसादेन निष्पद्यन्ते धनुर्द्धराः ।
 जेतारः परसैन्यानां तस्याभ्यासो विधीयते ॥ इत्यादि ।

End. अ + तं वाद्यवो वान्ति शृष्टे भानुर्बर्धांसि च ।
 अनुद्भवन्ते मेघाश्च यस्य तस्य रणे जयः ॥
 अपूर्णैव मर्ष्यं सम्पूर्णैव जीवति ।
 तस्माद्द्वैर्यं विधातव्यं हन्तव्या परवाहिणी ॥

Colophon. इति श्रीशार्ङ्गधरविरचितवीरचिन्तामणौ धनुर्व्वेदसङ्ग्रहः समाप्तः ।

विषयः । धनुर्द्धरप्रशंसाकीर्तनं । धनुर्द्धारणविधिकथनं । धनुर्दानविधिकथनं । धनुःपरि-
 माणादिनिरूपणं । धनुर्गुणलक्षणादिकथनं । शरलक्षणादिकथनं । फलकलक्षणादिकथनं ।
 पायनविधिकथनं । नाराचलक्षणादिकथनं । नालिकलक्षणादिकथनं । अथ आलीढप्रत्याली-
 ढादृष्टविधस्थाननिरूपणं । पताकावच्चमुष्टादिभेदेन पञ्चविधमुष्टिलक्षणादिकथनं । चिविध-
 मन्थाननिरूपणं । कैशिकादिपञ्चविधव्यायननिरूपणं । चतुर्विधलक्ष्यनिरूपणं । अनध्यायनिरू-
 पणं । अमक्रियाविधिकथनं । लक्ष्यवेधविधिकथनं । शौभ्रमन्थानविधिकथनं । दूरपातनवि-
 धिकथनं । दृढवेधिताविधिकथनं । हीनगतित्वविधिकथनं । लक्ष्यस्वलनगतिनिरूपणं । गुह्य-
 गतिविधिकथनं । दृढचतुष्कविधिकथनं । वाणभङ्गविधिकथनं । वराटिकावर्त्तविधिकथनं ।
 काष्ठच्छेदनविधिकथनं । गोलकवेधनविधिकथनं । घावङ्गलक्ष्यवेधविधिकथनं । शब्दवेधित्ववि-
 धिकथनं । शस्त्रादिबारणविधिकथनं । सङ्ग्रामविधिकथनं । अक्षौहिण्यादिलक्षणकथनं । व्यूह-
 विधिकथनश्च ॥

No. 3085. उपदेशमालादृत्तिः । Substance, country-made paper, 16 × 4 inches. Folia, 295. Lines, 14 on a page. Extent, 13,139 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajjimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Babādur. Appearance, old. Prose. Generally correct. Sanskrit.

Upadeśa-mālā-vṛitti. A commentary on *Upadeśa-mālā*, a Māgadhi treatise on Jainism. By Hemchandra Śūri, Cf. No. 2687, Vol. VIII, p. 142.

ॐ नमो जिनाय ।

Beginning. येन प्रबोधपरिनिर्म्मितवाग्वरत्रां
 चिप्रोद्धतानि भुवनानि भवान्भूपात् ।
 निःशेषनाकिभिर्बन्दिनपादपद्मो
 भूयान्ममाशुभभिदे स द्युमादिदेवः ॥
 ज्ञेयार्णवं सुरवरैरिव यैः समन्तात्
 सद्बोधमन्दरम + प्रविमय्य लब्धः ।
 जीवादितत्त्ववररत्नचयो भवन्
 ते वः शिष्ये विजयिनो जिनवीरपादाः ॥

— — — — — ।

अन्नरङ्गार्थगर्भश्च यत् किञ्चिदिह वक्ष्यते ।
 तत्रोपमितिग्रन्थोक्ता दृश्या सर्व्वेऽपि भावना ॥

इह शिष्टाः क्वचिदिष्टे वस्तुनि प्रवर्त्तमाना विद्मन्विनायकोपशान्तये शिष्टसमयपरिपालना-
 र्थं चाभौष्टदेवतानमस्कारपूर्व्वकं प्रवर्त्तन्ते । अतोऽयमप्युपदेशमालाप्रकरणकर्त्ता तन्मात्रमनुवर्त्तमान
 आदावेव अभौष्टदेवतानमस्कारमाह । सिद्धेति ।

End. अर्थश्रुतबद्धमानार्थं शिष्यप्रशिष्यपरम्पराया
 प्रकरणस्य स्वैर्य्या + च अपश्चिमं मङ्गलमाह ॥
 न जावेति । सुगमा ॥

Colophon. इति श्रीहेमचन्द्रस्वरिविरचितोपदेशमालावृत्तिः समाप्ता ॥
 विषयः । उपदेशमालाभिधानमागधौमयजैनप्रकरणग्रन्थस्य व्याख्यानम् ॥

No. 3086. ऋषभपञ्चाशिकावृत्तिः । Substance, country-made paper,
 12 × 4 inches. Folia, 5. Lines, 17 on a page. Extent, 324 ślokas.
 Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Rāya Dhanapat
 Siñh, Bahādur. Appearance, old. Prose. Correct. Sanskrit.

Rishabha-panchāsikā-vṛitti. A gloss on a hymn in fifty
 stanzas in praise of Rishabha. By Dhanapāla Paṇḍita.

Beginning. नत्वा जिनेन्द्रवीरं सर्व्वनरामर्त्तपूजितं शिरसा ।
 सद्भूतार्थप्रभवं साम्प्रतं तौर्धस्य कर्त्तारं ॥
 भगवति गुणानुरागः सत्यः प्रेरयति मां यतोऽत्यन्तं ।
 तेनाहमच सुजङ्गोऽपि विवरणं कर्त्तुमिच्छामि ॥

क्लिष्टमपि यथात्यर्थं वचनं बालस्य शोभते पितरि ।

एतदपि यथा प्राप्स्यति शोभां शिष्टप्रभावेण ॥

— — — — — ।

इह यद्यपि भगवतो गुणस्तुतिः सर्व्वापि नमस्कारस्वभावा । तथापि विशेषतः शिष्टसमय-
स्मरणार्थं विद्मविनायकोपशमार्थञ्च तावत्तस्यैवादौ नमस्कारमाह । जयजंतुकप्येति । नमस्तुभ्य-
मस्त्विति क्रियाध्याहारः । यवान्या क्रिया नास्ति तत्रास्ति भवति परः प्रयुज्यते ॥ इत्यादि ।

End. यच्च मया विपरीतं प्रथितं मीहात् समयप्रभ्रष्टं ।

तच्छोधयितुं शिष्टा मयि मध्यस्थाः हतकृपाश्च ॥

Colophon. इति धनपालपण्डितकृतश्रीऋषभपञ्चाशिकाष्टित्तः समाप्ता ।

विषयः । पञ्चाशत्संख्यकस्तोत्रकमयस्य ऋषभजिनेन्द्रस्तोत्रस्य व्याख्यानम् ।

— — — — —

No. 3087. पद्मावतीस्तोत्रम् । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 5. Lines, 9 on a page. Extent, 72 ślokas. Character, Nágara. Date, ? 'Place of deposit, A'jimganj, Ráya Dhanapat Siñh, Babádur. Appearance, fresh. Verse. Correct.

Padmávatí-stotra. Hymn in praise of Padmávatí or the personified attributes of Jina Púrśvanátha as represented by his mystic mantra. Anonymous.

Beginning. श्रीमद्गीर्वाणचक्रस्फुटमकुटतटीदिव्यमाणिक्यमाला-
ज्यातिर्ज्वालाकरालास्फुरितमकुरिकाघृष्टपादारविन्दे ।
याप्रोरुसकामहसञ्जलदनलशिखालालपाशाङ्कुशाद्ये
ष्वां क्रीं क्रीं मन्त्ररूपे जपितकलिसले रच मां देवि पद्मे ॥
भिला पातालमूलं चलचलचलिते बाललीलाकराले
वियुदण्डप्रचण्डैः प्रहरणमहितैः सद्गुणैस्तर्ज्जयन्ती ।
दैत्येन्द्रान् क्रूरदंष्ट्राकटकटघटने स्पृष्टभौमादृष्टासे ।
मायाजीमूतमालाकुहरितगगने रच मां देवि पद्मे ॥
कूजत्कोदण्डकाण्डोडुडमरविधुरितं क्रूरघोरपसर्गं
दिव्यं + + तपात्रं प्रगुणमणिरसत्किङ्किणीकाणरम्यं ।
भास्वदैदुर्यंदण्डं मदनविजयिनो विभ्रती पार्श्वभर्तुः
मा देवी पद्महस्ता विघटयतु महाडामरं मामकीनं ॥ इत्यादि ।

End. मातः पद्मिनि पद्मरागवचिरे पद्मप्रस्तनानने
 पद्मे पद्मवनस्थिते परिलसत्पद्माक्षि पद्मानने ।
 पद्मामोदिनि पद्मरागवचिरे पद्मप्रस्तनार्चिते
 पद्मोक्तासिनि पद्मनाभिनिलये पद्मालये पाद्मि मां ॥
 अज्ञानं नैव जानामि नैव जानामि स्थापनां ।
 विमर्जनं न जानामि क्षमस्व परमेश्वरि ॥

Colophon. इति श्रीपद्मावतौलोचं समाप्तं ॥

विषयः । पार्श्वनाथजिनेन्द्रस्य विभूतिरूपायाः पद्मावत्याः रूपादिवर्णनमुखेन महामन्त्र-
 कौत्सनम् ।

No. 3088. धर्मरत्नम् । Substance, country-made paper, 14 × 4 inches. Folia, 84. Lines, 10 on a page. Extent, 1,192 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, A'jimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, fresh. Verse. Generally correct. Arddha-Māgadhi.

Dharmaratna. On Jain duties. By Śānti Śūri. A Māgadhi work.

Beginning. नमिउण मयल गुणरयण कुलहरं विमलकेवलवीरं ।
 धम्मरयण च्छियाणं जणाणं विवरेमि उवएसं ॥
 भवजलहं मि अपारे दुल्लभं मणुयत्तणं पि जंतूणं ।
 तत्थवि अणत्यहरणं दुल्लहं मद्दं मवररयणं ॥ इत्यादि ।

End. इय धम्मरयण पणरण मणुदियहं जगणं मि भावति ।
 ते गलिय कलिलपक्का निव्वेणसुहादं पावति ॥

Colophon. इति श्रीधर्मरत्नप्रकरणं परिपूर्णम् ॥

विषयः । जैनधर्मरत्नपरलमेव सर्वथा मृग्यमितिनिरूपणमुखेन गुणविभवरहितानां पञ्चेन्द्रियजीवानां तावद्धर्मप्राप्तिर्नास्तीतिकथनं । अत्र पशुपालस्य दृष्टान्तकौत्सनं । अथ एकविंशतिविधैः गुणैः सम्पन्नः खलु तद्धर्मप्राप्तियोग्य इति निर्णयः । ते च गुणाः यथा,—अनुत्तानम-
 तिलं, स्वभावतोऽपापकर्मलं, सदाचारचारिलं, अक्रूरत्वं, धर्मभौरत्वं अशाशं, प्रार्थनाभक्तभौ-
 रत्वं, अकार्यवर्ज्यकलं, सत्वानुकम्पा, रागद्वेषराहित्येन सौम्यदृष्टित्वं, गुणपक्षपातिता, धर्मक-
 थानु, रागिता, सुशीलानुकूलपरिवारयुक्तत्वं, परिणामदर्शिता, अपक्षपातित्वेन गुणदोषविशेष-
 वादिता, परिणतमतिपुरुषसेवनं, विनयः, छतजता, परहितार्थकारिता, धर्मानुष्ठानव्यवहा-

रत्नत्वञ्चेति । अथ अनुत्तानमतित्वादिगुणस्थानेषु प्रत्येकं सप्रपञ्चमुपाख्यानकीर्तनं । अथ गुण-
तारतम्येन उच्चममध्यमजघन्यभेदादधिकारिणां चातुर्विध्यकथनं । अथ आवकधर्मः, मतिधर्म-
येति धर्मस्य द्विविधत्वकथनं । तत्राद्यस्य विरतआवकधर्मः, अविरतआवकधर्मश्चेति द्वैविध्य-
निरूपणं । अथ नामआवकः, स्थापनाआवकः, द्रव्यआवकः, भावआवकश्चेति आवकचातुर्वि-
ध्यकथनं । अथ भावआवकस्य षट् चिह्नानि । यथा,—कृतव्रतकर्मलं, शीलता, गुणवत्ता, ऋजु-
व्यवहारिता, गुरुसेवनं, जिनमततत्त्ववित्त्वञ्चेति । अथ आकर्षण-ज्ञान-ग्रहण-प्रतिसेवनभेदेन
कृतव्रतकर्मणश्चतुर्विधत्वकथनं । क्रमेणैषामवान्तरभेदनिरूपणमुखेन षड्भङ्गादिस्वरूपादिकथनं ।
तत्र तत्र प्रत्येकं सविस्तरमुपाख्यानकीर्तनञ्च । अचेदमाकूतं, सम्यक्सिद्धान्तकथनपरिभाषण-
पराणां तदुक्तानुष्ठानकरणप्रवृत्तानां प्रतिक्षणप्रवर्द्धमानोत्तरोत्तरशुभाध्यवसायनौरपूरप्रचालि-
तसकलघनघातिकर्मकाल्पुष्पाणामविकलसकलविमलकेवलावलीकितलीकालोकानां भयसत्वा-
नां सम्भाष्यत एव चेत्कालसंज्ञननादिसमग्रोदग्रसामग्रीवशात् पारम्यर्थेण निर्व्वाणसुखप्राप्ति-
रिति ।

No. 3089. धर्मरत्नवृत्तिः, वा सुखबोधा । Substance, country-made
paper, 14 × 4 inches. Folia, 253. Lines, 14 on a page. Extent, 10,634
ślokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1876. Place of deposit, Aḷimganj,
Rāya Dhanapat Siñh, Bahādūr. Appearance, old. Prose. Correct. Sanskrit
and Māgadhī.

Dharmaratna-vṛitti ALIAS Sukhabodhā. A commentary on
the work noticed under the next preceding No. By Devendra Sūri.

Beginning. सञ्ज्ञानलोचनविलोकितसर्वभावं

निःसौमभौमभवकाननदावदाहं ।

विश्वाश्चितप्रवरभासुरधर्मरत्न-

रत्नाकरं जिनवरं प्रयतः प्रणोमि ।

श्रीधर्मरत्नशास्त्रं वक्तव्यं सन्तपशब्दसन्दर्भं ।

स्वपरोपकारहेतोर्विदृणोमि यथायुतं किञ्चित् ॥

इह हि श्रौपादेशदिपदार्थसार्थपरिज्ञानप्रबौणस्य जम्भजरामरणरोगशोकादिदोर्गत्य-
निपीडितस्य भयसत्वस्य स्वर्गापवर्गादिसुखसम्यादानाबन्धानिवन्धनं सखर्मरत्नमुपादातुमर्चितं ।
तदुपादानोपदेशदातुकामः सूत्रकारः शिष्यमार्गान्गामितया पूर्व्वं तावद्विददेवतादिनम-
स्कारादिप्रतिपादनार्थमिमां गाथामाह । नमिउण इति ।

End. चेषकालसंज्ञननादिसमग्रोद्ग्रसामग्रीवशात् पारम्येण निर्व्याणसुख-
प्राप्तिरिति ॥

Colophon. इति श्रीधर्मरत्नवृत्तिः समाप्ता ।
विष्णोरिव यस्य विमोः पदत्रयी व्यानभो जगन्निखिलं ।
सद्धर्मरत्नजलधिः स श्रीवीरो जिनो जयतात् ॥
कुन्दोऽञ्जलकीर्त्तिभारैः सुरभीकृतसकलविष्टपाभोगः ।
शतसखशतविनतपदः श्रीगौतमगणधरः पातु ॥
— — — — — ।
स्वान्ययोरुपकारार्थं श्रीमद्देवेन्द्रस्वरिणा ।
धर्मरत्नस्य टीकेयं सुखबोधा विनिर्ममे ॥
कल्याणमस्तु । संवत् १८७१ ।

विषयः । जैनधर्मरत्नसूत्रस्य व्याख्यानम् ।

No. 3090. नर्मदासुन्दरीकथा । Substance, country-made paper, 13 × 4 inches. Folia, 13. Lines, 9 on a page. Extent, 338 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, A'jimganj, Ráya Dhanapat Siñh, Bahádur. Appearance, fresh. Verse. Incorrect. Sanskrit.

Narmadásundarí-kathá. The story of Narmadásundarí, a lady of high religious merit who was greatly devoted to the practice of Jain duties. By Bhadraváhu.

Beginning. षडैवास्ति सुविलीर्णं जम्बूद्वीपस्य भारते ।
वर्द्धमानं गुणैः पौरैर्वर्द्धमानाभिधं पुरं ॥
वतंसो सौर्यवंशस्य कुणालः चित्तिपालकः ।
त्रिखण्डभरतस्वामी सम्प्रति + च भूपतिः ॥
तस्मिन् दृषभसेनाख्यः सार्थवाहो महर्षिकः ।
जिनधर्मरतो नित्यमभूद्गौरमतीप्रियः ॥
सहदेववीरदासो सुतो तस्य वभूवतुः ।
श्रुतिदत्ता च दुद्धिता सर्वस्त्रीगुणसेवधिः ॥ इत्यादि ।

End. इति हरिपिट + भद्रवाङ्मप्रणीतै-
र्विरचितमिह लोकश्रीचपात्रैकपेयं ।

परिचितमलमेतन्नर्मदासुन्दरीयं
भवतु शिवनिवासप्रापकं भक्तिभाजां ॥

Colophon. इति श्रीनर्मदासुन्दरीकथा समाप्ता ।

विषयः । शीलमाहात्म्यकीर्तनप्रसङ्गेन जैनधर्मानुरागिणा नर्मदासुन्दर्याः चरितादि-
वर्णनम् ।

No. 3091. धन्यकथा । Substance, country-made paper, 13 × 4 inches. Folia, 12. Lines, 9 on a page. Extent, 300 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, A'jimgauj, Ráya Dhanapat Siñh, Bahádúr. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Dhanyakathá. The story of Dhanya in course of which the merits of beneficence and Jain duties are described at length. By Dayávardhana, disciple of Jayachandra Surindra.

Beginning. श्रीवीरजिनमानस्य गणेशं गौतमं तथा ।

स्रुत्वा वाग्देवतां चित्ते दानधर्मः प्रचक्ष्यते ॥

पात्रे ददाति यो विभं निजशक्त्या सुभक्तितः ।

सौख्यानां भाजनं स स्याद्यथा धन्याऽभवत् पुरा ॥ इत्यादि ।

End. श्रीजयचन्द्रसुरीन्द्रशिष्यलेशेन धीमता ।

दयावर्द्धनसंज्ञेन चक्रे धन्ये निदर्शनम् ॥

Colophon. इति श्रीधन्यकथा परिपूर्णा ॥

विषयः । जिनोक्तविधिना दानधर्मानुष्ठानमाहात्म्यकथनमुखेन धन्यस्य उपाख्यानक-
थनम् ।

No. 3092. दशवैकालिकसिद्धान्तलघुवृत्तिः । Substance, country-made paper, 16 × 5 inches. Folia, 36. Lines, 19 on a page. Extent, 2,534 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, A'jimgauj Ráya Dhanapat Siñh, Bahádúr. Appearance, fresh. Prose. Incorrect. Sanskrit.

Daśavaikálíka-siddhánta-laghu-vṛitit. A concise gloss on the *Dasavaikálíka-siddhánta*. A Jain Súra. Anonymous.

Beginning. जयति विजितान्यतेजाः सुरासुराधीशवेवितः श्रीमान् ।

विमलस्वामिविरहितस्त्रिलोकचिन्तामणिर्वीरः ॥

इहार्थतस्तत्प्रणीतस्य सूत्रतो गणधरोपनिबद्धपूर्वगतोद्भूतस्य शारीरमानमातिकटकटुः-
खमनापविनाशहेतोर्दशवेकालिकाभिधानशास्त्रस्यातिस्त्रुत्समहार्थगोचरस्य व्याख्या प्रसूयते ।
तच्च प्रसूयार्थप्रतिपादनार्थमेव नमस्कारद्वारेण अश्लेषविघ्नविनायकोपशान्तवे भगवान् शय्यध-
वाचार्या भावमङ्गलगाथामाह । धर्ममङ्गलमित्यादि । मङ्गले हितमनेनेति मङ्गलं । उत्कृष्टं
प्रधानं । इत्यादि ।

End.

जन्ममृत्युजरायाधिरोगशोकाद्युपद्रुते ।

संसारसागरे रौद्रे भ्रमन्ति + विडम्बिताः ॥

ये पुनर्ज्ञानसम्यक्कारिचद्विद्विममदः ।

भवास्तुधिं समुज्ज्व्यु ते यान्ति पदमव्ययम् ॥

Colophon. इति श्रीदशवेकालिकसिद्धान्तलघुवृत्तिः समाप्ता ।

विषयः । दशवेकालिकाभिधेयजैनसूत्रस्य व्याख्यानम् ।

No. 3093 चन्द्रप्रज्ञप्तिबालाबोधः । Substance, country-made paper, 11 × 6 inches. Folia, 159. Lines, 20 on a page. Extent, 9,708 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, A'jimganj, Ráya Dhanapat Siñh, Bahádur. Appearance, new. Prose. Incorrect. Mágadhí.

Chandra-prajñapti-bálábodha. A gloss on the *Chandra-prajñapti-sútra*. By Malaya Giri. No. 2649, Vol. VIII, p. 113).

Beginning श्रीश्रीवीतरागाय नमः ।

तिर्हां अविघ्न पण्ड । इष्टप्रसिद्धनद् अर्थद् धरिनदं विषद् । इष्टदेवप्रतद् स्ववनाकद्
ब्रद् । इहां स्ववना देय प्रकारनी एकतो गुणनी स्ववनारूप । वीजी वाञ्छितना नमस्का-
ररूप ते करेते कहद् ब्रद् ॥ इत्यादि ।

End.

उत्तानउ० उच्छाहक० कर्मव० बलवीर्य्यतिणे करीषा० धारिवो एतलद्
गुणकरीमहित तेह ने णिं । निखद् ज्ञानदेवोषं नहोर्म अवनोतने देवउ ॥

Colophon. इति श्रीमलयगिरिविरचितचन्द्रप्रज्ञप्तिबालाबोधः समाप्तः ।

विषयः । चन्द्रप्रज्ञप्तिभिधानजैनज्ञातिःशास्त्रस्य व्याख्यानम् ।

No. 3094. दशावचूर्णी । Substance, country-made paper, 16 × 6 inches. Folia, 44. Lines, 14 on a page. Extent, 2,358 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, A'jīnganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, old. Prose. Incorrect. Sanskrit and Māgadhi.

Daśāvachurnī. An epitome of the contents of the Daśās'ruta-skandha Sūtra. Anonymous.

Beginning ॐ नमः सर्वज्ञाय । नमो अरिचंताणं । नमो सिद्धाणं । आयरियाणं । नमो उवज्जायाणं । नमो लोत्तसव्वसारुणं । सुदं मे आउसं तेणं भगवया । संबंधो जा मोहणि—छाणे वड्ढि । इत्यादि ।

End. एवं विधा तस्स भासइ भवति । तमक्कायत्ता इति जात्यन्वो भवति । + + + जावणया विजावकरणणयो सव्वेसिं पिणयाणं गाया ॥

Colophon. इति दशावचूर्णी समाप्ता ।

विषयः । संक्षेपेण दशाशुतस्सव्वसूत्रस्य तात्पर्यकथनम् ।

No 3095. अग्निहोत्रमन्त्रार्थचन्द्रिका । Substance, country-made paper, 14 × 4½ inches. Folia, 9. Lines, 8 on a page. Extent, 196 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, A'jīnganj, Rāmachandra Paṇḍit. Appearance, old. Prose. Correct.

Agnihotra-mantrārtha-chandrikā. A gloss on the mantras used in the performance of the Agnihotra rite according to the School of Āśvalāyana. By Vaidyanātha Bhaṭṭa Pāyagūṇḍa.

Beginning. आश्वलायनमित्याग्निहोत्रहोमस्थितान् मनून् ।

कलये वैद्यनाथोऽहं वासुदेवप्रतुष्टये ॥

होमनित्यक्रियो यथा प्राणानायम्य नित्याग्निहोत्रेऽध्वर्युवरणं कृत्वा तमाह । उडराहवनीयमिति । ततोऽध्वर्युर्विहारारुद्रिराचान्तस्त्रीर्थेन प्रविश्य गार्हपत्यं प्रव्वाह्य वैश्वकुलादानौतं सार्ववर्षिकस्य धनिकस्य गृहदादा सदा धार्यमाणं वा सदा होमार्थं मथितं वेत्येवंप्रकारेण निष्पन्नं तं दक्षिणाग्निं प्रणीय गार्हपत्यात् ज्वलन्तं तं पाचान्तरे श्रयक् कुर्यात्—इत्यादि ।

End. हे यज्ञ ते तव यद्गूणमज्ञानात् प्रसादाद्वा हतं यत्र ते तवातिरिक्तं हतं तत्सर्वं त्वदुप समीपे एव समर्पयामि तस्मै तुभ्यं नमश्च करामि ॥

Colophon. इति पायगुण्डोपाख्यश्रीवैद्यनाथभट्टविरचित्ताग्निहोत्रमन्त्रार्थचन्द्रिका समाप्ता ॥

विषयः । आश्वलायनशास्त्रीयाग्निहोत्रमन्त्राणां व्याख्यानम् ।

No. 3096. लघुन्यासः। Substance, country-made paper, 13 × 5½ inches. Folia, 262. Lines, 12 on a page. Extent, 12,136 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, A'jimganj, Ráya Dhanapat Siñh, Bahádur; another copy, Government of India. Appearance, fresh. Prose. Generally correct. Sanskrit.

Laghu-nyása. A concise gloss on Hemachandra's Svopajñas'abdá-nus'úsana grammar. Anonymous.

Beginning. प्रणम्य केवलालोकावलोकितजगत्त्रयं ।

जिनेशं श्रीसिद्धहेमचन्द्रशब्दानुशासने ॥

शब्दविद्याविदां वन्द्योदयचन्द्रोपदेशतः ।

न्यासतः कतिचिदुर्गपदव्याख्याभिधीयते ॥

इह निस्तुषशेषुषौसुमन्मेषनिर्मितानेकविद्रज्जनमनश्चमत्कारकारिशस्त्रनिकरविस्त्रापितविशदप्रज्ञर्दि + + + कानेकस्त्ररिः निष्प्रतिमप्रतिभासम्भारापचक्षित(२)विद्रशस्त्ररिः, श्रीकुमारपालक्ष्मापालप्रतिबोधविधाननिखिलज्ञोष्मीमण्डलाभयदानप्रभृतिसंख्यातिक्रान्तप्रभावनानिर्माणस्मृतिगोचर — — — सुगृहीतनामधेयः श्रीहेमचन्द्रस्त्ररिर्निविद्रज्जिदमयस्तं समस्तमपि विश्वमवलोक्य — — — शब्दानुशासनं कर्तुंकामः प्रथमं मङ्गलाद्येसभिधेयादिप्रतिपादनार्थं खेष्टदेवतानमस्कारमाह प्रणम्येति । ननु प्रयोगोऽयं भावे कर्मणि वा उच्यते । भावे एव । तर्हि कथं परमात्मानमिति कर्म उच्यते । इत्यादि ।

End. कृतपूर्वार्थित्वात् सर्वशब्दस्य कृतशब्देन कृतशब्दस्य कटशब्देन सम्बन्धो न चर्मपूर्वशब्दाभ्यामिति किं हि वचनाद्भवतीति समकत्वात् । नञ् इत्यनेनासमर्थोऽपि वाङ्मलकाद्भवतीत्यर्थः ॥

Colophon. इत्याचार्यश्रीहेमचन्द्रविरचितसिद्धहेमचन्द्राभिधानस्वोपज्ञशब्दानुशासन-दत्तो लघुन्यासे सप्तमाध्यायस्य चतुर्थैः पादः । सप्तमाध्यायः समाप्तः ।

विषयः । हेमचन्द्रकृतस्वोपज्ञशब्दानुशासननामकयाकरणस्य व्याख्यानम् ।

No. 3097. जातिविवेकः। Substance, country-made paper, 14 × 4½ inches. Folia, 12. Lines, 7 on a page. Extent, 191 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, A'jimganj, Rámachandra Pañdit. Appearance, fresh. Prose and verse. Incorrect.

Játiviveka. A dissertation on caste. By Vis'vanátha.

नारद उवाच ।

Beginning. भगवन् सर्वधर्मज्ञ गौरी—मनोहर ।

एकं त्वां परिप्रच्छामि सन्देहं मनसि स्थितं ॥

युगत्रयगता धर्मा विज्ञाता कृपया तव ।

वर्णाश्रमास्त्वया प्रोक्तास्तेषां धर्माश्च सर्वशः ॥

चातुर्वर्ण्यं चरेद्भैक्षमित्याह मगवान् हरिः ।

कैवर्त्तककुले जातो वासमीकिर्ब्राह्मणोऽभवत् ॥

राधया पोषितः कर्णः सर्वचत्रियसन्मतः ॥

दासीजठरसम्भूतो विदुरो विप्रसन्मतः । इत्यादि ।

End.

तेभ्यो द्रव्यं समादाय वऋयज्ञादिकं द्विजः ।

कुर्वन् दोषं नवाप्नोति फलं तेषाञ्च विन्दति ॥ इति ।

श्रीविश्वनाथकविना कविनाथकेन

नानानिबन्धचयमौल्य (?) विनिर्मितेयं ।

सम्यक्चिन्ताय भुवि जातिविवेक एष

विद्वांस एव हृदयेषु विचारयन्तु ॥

Colophon. इति जातिविवेकः परिपूर्णः ॥

विषयः । वासमीक्यादीनां कैवर्त्तादिजातित्वकथनपूर्वकं सौराष्ट्रमागधनार्मदमालव-
चारसूतकान्यकुजादीनां शौचाचारकथनमुखेन ब्राह्मणानां प्रभेदतिरूपणम् ।

No. 3098. साधुविधिप्रकाशः । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 21. Lines, 13 on a page. Extent, 640 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, A'jimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, new. Prose and verse. Incorrect. Sanskrit and Māgadhī.

Sādhu-vidhi-prakāśa ALIAS Śrīvidhi. Duties of devout Jains. By Kshamākalyāna.

Beginning. प्रणम्य तीर्थशरणेशमख्यानं

निरीक्ष्य सम्यग्विधिशास्त्रद्वन्द्वं ।

श्रुत्वा+किञ्चित् स्वपरोपकृत्यै

वितन्यते साधुविधिप्रकाशः ॥

तत्र किल साधुविधीनां वदन्तेऽपि इह तु विधिप्रपासामचारोगतकादनकारेण ज्ञेयतः

सुविहितसाधुसमाचरणीयाहोरात्रकृत्यानि लिख्यन्ते । निशायास्वरमप्रहरे निद्रां परित्यज्य
सप्ताष्टवारान् परमेष्ठिमन्त्रं भणित्वा चतुर्विंशतिजिनादिनामानि स्मृत्वा श्वावशिक्षास्वण्डिल-
देशे गत्वा काथिकां कृत्वा व्यसृज्य इत्यादि ।

End. विधिप्राय इह प्रोक्तः प्राच्यग्रन्थानुसारतः ।

दृष्ट्वा श्रुत्वा + + + धुनिकैः क्रियमाणकं ॥

संवत्सिद्धिगुणाष्टचन्द्र (१८२८) विमिते श्रीजिसलाद्रौ पुरे पूज्यश्रीजिनचन्द्रस्वरिगणभृद्भि-
र्दृशतो वाचकाः श्रीमन्तोऽमृतधर्मनामगणयस्त्रिचलेशः क्षमाकल्याणः कृतवान् मुदे सुमनसां
सम्यग्बोधेः सङ्गृहं ।

सञ्जातोऽयं सम्यक्प्रेरणया चापि चारुसाहाय्यात् ।

लावण्यकमलवाचकवाचं मम सिद्धिरङ्गप्रभतीनां ।

Colophon. इति श्रीविधिप्रकाशः सम्पूर्णः ॥

विषयः । जैनसाधूनां दैनिककृत्यविधाननिरूपणं । तत्र शय्याया उत्थानविधिकथनं ।
प्रतिक्रमणविधिकथनं । शिष्यस्य गुरुपसन्निविधिकथनं । तत्र प्राभातिकप्रतिक्रमणादिकालवि-
वेचनं । शिष्याणां मृदुमन्दस्वरेण पञ्चनमस्कारपाठविधिकथनं । शक्रस्तवादिपाठकाले मुखव-
स्त्रिकाधारणविधिकथनं । अथ चारिचदर्शनज्ञानशुद्धिनिमित्तं एकचतुर्विंशतिस्रवादिचिन्त-
नादिरूपकायास्त्वर्गविधिकथनं । चन्दनधारणविधिकथनं । अथ श्वात्तैरौद्रादिध्यानविधिक-
थनं । जिनविस्ववन्दनविधिकथनं । श्रुतस्तव-सिद्धस्तवादिपाठविधिकथनं । प्रसङ्गात् रात्रि-
प्रतिक्रमणविधिकथनं । अथ प्रतिलेखनाविधिकथनं । अथ पादोनप्रहरद्विचमापगमे दृष्टिप्रति-
लेखनादिविधिकथनं । अथ भोजनकाले तत्कृत्यविधिकथनं । भिक्षाविधिकथनं । अथ प्रत्या-
ख्यानपारणाविधिकथनं । अथ अष्टमीचतुर्दश्यायुपवासदिने कृत्यविशेषनिरूपणं । अथ पश्चि-
मप्रहरकृत्यविधिनिरूपणं । अथ चतुर्विंशतिस्वण्डिलस्थापनाविधिकथनं । अथ अतीचार-
शोधनादिविधिकथनं । अथ शयनविधिकथनं । अथ पान्नासिकादितपश्चिन्तनविधिकथनं ।
प्रमाज्जनाविधिकथनं । प्रबोधकालविधिकथनञ्च ।

No. 3099. शास्त्रसिद्धान्तसङ्ग्रहसारः । Substance, country-made paper,
16 × 4 inches. Folia, 38. Lines, 9 on a page. Extent, 1,154 ślokas. Cha-
racter, Nāgara. Date, ? Place of deposit, A'jimganj, Paṇḍit S'yāmālāla
Duve. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

Sāstra-siddhānta-saṅgrahasāra. A philosophical disser-
tation on the Vedānta doctrine. By S'ivenaka. (Cf. No. 60, I p. 35 ;
No. 1496, IV, p. 91 ; No. 1573, IV, p. 147 ; No. 1597, IV, p. 16, 5 ;
No. V, 1835, p. 145.

Beginning. दुःखिनो यं समाश्रित्य सुखमीयुः सुदुर्लभं ।

विभीषणादयो रामं तं वन्दे सद्गुरुं पुनः ॥

अथ शास्त्रसिद्धान्तलेशसङ्ग्रहनिबन्धसमतानां सुखं स्वबोधाय तत्पाठः काव्यार्थं च सङ्गृह्यते (?) मया । यथा यथा भवेत् पुंसां व्युत्पत्तिः प्रत्यगात्मनि । सा सैव प्रक्रियेह स्यात् साध्वी सा चानवस्थिता । अकल्पितवस्तुप्रतिपत्त्युपायतया कल्पमानेषु पदार्थेषु विरोधः— इत्यादि ।

End.

श्रीरामं मनसा ध्यात्वा श्रीगुरुं संप्रणम्य च ।

पाठं सिद्धान्तलेशस्य समष्ट + च्छिवेनकः ॥

समाधिगणनायाश्च यन्मया साहसं कृतं ।

क्षन्तव्यं तद्बुधैः सर्वैः क्षमाशीला हि ते यतः ॥

तत् संख्यानं स्वबोधार्थं रामतुष्ट्यर्थमेव च ।

जानन्ति हि स्वतस्तज्ज्ञा न तदर्थं मया कृतं ॥

यदि ते बालबोधार्थं पश्येयुः सद्गुरुं त्विमं ।

तदा तैरपि शोभोऽयं नापिक्त्यो ह्युपकारिभिः ॥

Colophon. इति श्रीशास्त्रसिद्धान्तलेशसारे फलाभिधस्यतुर्थः परिच्छेदः । समाप्तस्याथं ग्रन्थः ।

विषयः । विधिस्वरूपादिविवेचनं । तत्र नियमपरिसंख्यादिभेदनिरूपणश्च । कारणत्व-स्वरूपकीर्तनमूखेन ब्रह्मणी जगज्जन्मस्थितिलयकारणत्वकथनं । विवर्तवादपरिणामवादयो-न्तारतम्यकथनं । अथ जीवेश्वरयोः स्वरूपनिरूपणं । जीवैकत्वानानात्ववादकथनं । मायाविद्ययोः स्वरूपादिकथनं । उपादानत्वस्वरूपनिरूपणं । कर्तृत्वस्वरूपनिरूपणं । ईश्वरसर्वज्ञत्ववादनिरूपणं । जीवस्य सर्वज्ञत्वाभाववादनिरूपणं । सम्बन्धवादकथनं । अभिव्यक्तिवादकथनं । आवरणभिववादादकथनं । अज्ञानानादित्ववादकथनं । परोक्षज्ञानस्य अज्ञाननिवर्तकत्वानिवर्तकत्ववादकथनं । सात्त्विकस्वरूपनिर्णयवादकथनं । अविद्यादौनामाद्यतानाद्यतसात्त्विकचेतन्यप्रका-शत्वनिरूपणं । अहङ्कारादिस्मृतिसिद्ध्यर्थं संस्काराधानकथनं । अध्यासकारणनिरूपणं । अप-रोक्षानुभूत्यर्थं वृत्तिनिर्गमवादकथनं । अद्वितीये ब्रह्मणि वेदान्तानां समन्वयकथनं । श्रुतिप्रत्य-क्षयोः प्राबल्यदोर्बल्यवादकथनं । तयोरुपजीव्योपजीवकभावविरोधपरिहारवादकथनं । प्रति-विम्बमन्वत्वमित्यालवादादकथनं । स्वप्नाधिष्ठानवादकथनं । सृष्टिकल्पकवादकथनं । मित्याभूत-स्यापि व्यवहारिकसत्यार्थक्रियाकारित्वादादकथनं । औपाधिकजीवभेदेन सुखदुःखासाङ्कर्यव्यव-स्यावादकथनं । उपाधिस्वरूपवादकथनं । जीवादिवास्तवभेदेनिरामवादकथनं । विद्यैव ब्रह्म प्राप्तिरितिकथनं । कर्मोपयोगवादकथनं । विद्यार्थकर्मोधिकारवादकथनं । सत्यासत्य-विद्योपयोगवादकथनं । अवणाधिकारवादकथनं । ज्ञानकरणवादकथनं । ज्ञानार्थयोरोपीच-

द्वैवादकथनं । अज्ञाननिवर्तकवादकथनं । अज्ञाननिवृत्तिवादकथनं । अविद्यानिर्गवाद्कथनं ।
अविद्यानिवृत्तिस्वरूपवादकथनं । मुख्यामुख्यपुरुषार्थवादकथनं । अनवच्छिन्नानन्दप्राप्तिवादक-
थनं । मुक्तस्य ब्रह्मभावापत्तिवादकथनञ्च ।

No. 3100. शब्दार्थवृत्तिः । Substance, country-made paper, 13 × 6 inches. Folia, 54. Lines, 14 on a page. Extent, 3,090 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, A'jīmganj, Rāya Dhanapat Sīnh, Bahādur. Appearance, new. Prose. Incorrect. Sanskrit.

S'abdārtha-vṛitti. A commentary on the Das'avaikālika-sūtra. By Samayasundara Upādhyāya.

Beginning. सन्धनाधीशमानस्य गणिः समयसुन्दरः ।

दशवैकालिके सूत्रे शब्दार्थं लिखति स्फुटं ॥

धर्मो मङ्गलमित्यादिव्याख्या । धर्मो दृग्गतिप्रपत + धारणाक्षरणः । उत्कृष्टं प्रधानं
मङ्गलं वर्तते । को धर्म इत्याह अहिंसा । अहिंसा न हिंसा । जीवदद्याप्राणातिपातविरति-
रित्यर्थः । इत्यादि ।

End. इति चूलिकादयं व्याख्यानं । अथ प्रशस्तिमाह ।

हरिभद्रकृता टीका वर्तते विषमा परं ।

मया तु शीघ्रबोधाय शिष्यार्थं सुगमा कृता ॥

चान्द्रकुले श्रीखरतरगच्छे श्रीजिनचन्द्रस्वरिनामानः ।

जाता युगप्रधानास्तच्छिष्यः सकलचन्द्रगणिः ॥

तच्छिष्यसमयसुन्दरगणिना चक्रे + सन्धनैर्यपुरे ।

दशवैकालिकटीका शशिनिधिष्टुङ्गारमितवर्ष ॥

— — — — —

शब्दाद्येष्टिटीकायाः स्तोकमानभिदं स्मृतं ।

सदस्यत्रयमय्येष पुनः सार्द्धचतुःशती ॥

Colophon. इति श्रीदशवैकालिकशब्दार्थवृत्तिः समयसुन्दरोपाध्यायकृता समाप्ता ॥
विषयः । दशवैकालिकाभिधानजैनसूत्रस्य व्याख्यानम् ।

No. 3101. सुधा । Substance, country-made paper, 13 × 3½ inches. Folia, 205. Lines, 7—8 on a page. Extent, 3,203 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, A'jimganj, Ráya Dhanapat Siñh, Bahádur. Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

Sudhá. A commentary on Jayadeva's Chandráloka—a treatise on rhetoric. By Vis'ves'vara *alias* Gágú Bhaṭṭa, son of Dinakara Bhaṭṭa.

Beginning. प्रणम्य परमात्मानं सच्चिदानन्दविग्रहम् ।

चन्द्रालोकसुधां रम्यां गागाभट्टस्तनोत्यदः ॥

श्रीरिति भवतीति सर्व्वचाध्याहराः । उपदेशकौशालरूपममृतं । यचास्यतपदेन प्रभु-
सम्मितसुहृत्सम्मितकान्तासम्भितोपदेशत्रैविध्येऽपि उपदेशद्वयस्य शब्दार्थप्रधानतया ।

End. जयन्तीति जयदेवस्त्रैव पीयूषवर्ष इति नामान्तरं । महादेव इति पूर्व्व-
वत् । रुक्मन्वये ग्रन्थं कथमपि च निन्दन्त्वपि परे महाराजस्तुष्ये + + मपि तुष्येदपि परं
+ + + + विघटनसमर्थनं बहूना अमेणायं तुष्येदथ जनकजापरिहृदः ॥

Colophon. इति मौमांसकदिनकरभट्टस्त्रुनविश्वेश्वरापरनामकगागाभट्टकता सुधाख्या
चन्द्रालोकटीका समाप्ता ।

विषयः । पीयूषवर्षापरामिधानजयदेवमिश्रकतचन्द्रालोकनामकालङ्कारसन्दभस्य ख्या-
ख्यानम् ।

No. 3102. काव्यालङ्कारटिप्पणी । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 85. Lines, 10 on a page. Extent, 1,550 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, A'jimganj, Paṇḍit S'yámálála Duve. Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

Kávyálañkára-ṭippaní. A gloss on Rudraṭa's *Kávyálañkára*—
a treatise on rhetoric. By Namisádhu.

Beginning. निःशेषाऽपि त्रिलोकी विनयपरतया सन्नमन्ती पुरस्ताद्-

यस्याङ्गिन्द्रमत्ता कुल्लिविमलनखादर्शकान्तदेहा ।

निर्भीतिस्थानलीना भयदभवमहारातिभीत्येव भाति

श्रीमान् नाभेयदेवः स भवतु भवतां शर्मणे कर्ममत्तः ॥

पूर्व्वमहामतिविरचिततृत्त्यनुसारेण किमपि रचयामि ।

संक्षिप्ततरं बद्रटकाव्यालङ्कारटिप्पणकम् ॥

इह शास्त्रकारः शिष्टस्थितिपालनार्थमविद्वेन शास्त्रसमाप्रार्थञ्च प्रथममेव तावद्गणना-
घकस्य कृतिमाह । इत्यादि ।

End. जयतीति । सुगमम् ।
एवं रुद्रटकाव्यालङ्कृतिटिप्पनकविवचनात् पृण्यम् ।
यद्वापि मया तस्मान्ननः परोपकृतिरतिभूयात् ॥
— — — — —

पञ्चविंशतिसंयुक्तैरेकादशसमागतैः ।
विक्रमात् समतिक्रान्तैः प्राट्पीदं समर्थितम् ॥

Colophon. इति श्रीनमिसाधुविरचितायां काव्यालङ्कारटिप्पन्यां षोडशोऽध्यायः ॥
समाप्तोऽयं ग्रन्थः ।

विषयः । रुद्रटकतकाव्यालङ्कारनामकालङ्कारसन्दर्भस्य व्याख्यानम् ।

No. 3103. न्यासतिलकव्याख्या । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 8. Lines, 6 on a page. Extent, 104 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, A'janganj, S'yāmalāla Dure. Appearance, fresh. Verse. Correct.

Nyāsa-tilaka-vyākhyā. A commentary on a hymn in praise of Raṅgeśvara a form of Viṣṇu. The object of the hymn is to develop the course of self-examination. Anonymous.

Beginning. श्रीमते रामानुजाय नमः ।

गुरुभ्यस्तद्गुरुभ्यश्च नमो वाकमधीमहे ।
वृणीमहे च तत्रादौ दम्पती जगतां पती ॥
प्रायः प्रपदने पुंसां पीनःपुन्यं निवारयन् ।
हस्तः श्रीरङ्गभर्तुं मांमयाद्भयमुद्रितः ॥
अनादेनैःसीदो दुरितजलधेर्यन्त्रिरुपमं
विदुः प्रायश्चित्तं + + + धुरीणाशयविदः ।
तदारभे तस्य गिरमवदधानेन मनसा
प्रपद्ये तामेकां श्रियमखिलनाथस्य महिषीम् ॥ इत्यादि ।
End. वेदान्ताचार्यसन्दर्भव्याख्याने कृतसाहसम् ।
क्षमध्वं मां क्षमासारा विदुषामपि दुष्करे ॥

+ + + श्रीनिवासेन कौशिकान्वयशोभिना ।

कतेयं न्यासतिलकयाख्या ग्राह्या विचक्षणैः ॥

Colophon. इति श्रीन्यासतिलकयाख्या सम्पूर्णा ।

विषयः । स्तोत्रव्याजेन रङ्गेश्वरे भगवति श्यामन्यासविधिकथनम् ।

No. 3104. रहस्यत्रयसारः । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 9. Lines, 10 on a page. Extent, 174 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, A'jimganj, Ś'yámálála Duvé. Appearance, fresh. Verse. Correct.

Rahasyatraya-sára. An exposition of the three objects of life, viz., desire for wealth, prosperity and emancipation. By Veṅkaṭanátha Vedántáchárya.

Beginning. श्रीमद्वेङ्कटनाथार्यैकवितार्किककेशरी ।

वेदान्ताचार्यैर्वर्यै मे सन्निधत्तां सदा हृदि ॥

प्रपदनमये विद्याभेदे प्रतिष्ठितचेतसः

प्रतिपदमिह प्रजा + + + + राधनाः ।

शठरिपुशुकव्यासप्राचेतसादिनिबन्धन-

श्रमपरिणतशुद्धाशु + + + + रीकाः ॥ इत्यादि ।

End. रहस्यत्रयसारोऽयं वेङ्कटेशविपश्चिता ।

शरण्य + स्यतिविदां + + + समष्ट्यन्ताम् ॥

Colophon. इति श्रीकवितार्किकशिंहस्य सर्व्वतन्त्रस्वतन्त्रस्य श्रीमद्वेङ्कटनाथस्य वेदान्ताचार्यस्य कतिपु श्रीरहस्यत्रयसारः समाप्तः ॥

विषयः । प्रपदनसमुच्चत्वादिनिरूपणम् ।

No. 3105. श्रावकविधिप्रकाशः । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 19. Lines, 12 on a page. Extent, 472 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, A'jimganj, Ráya Dhanapat Siñh, Bahádur. Appearance, new. Prose and verse. Incorrect. Old Hindí.

Śrávaka-vidhi-prakáśa. A summary of the duties appropriate for Jain householders. By Kshamákályána.

Beginning. प्रथम्य श्रीजिनाधीशं सद्गुरुञ्च प्रमोदतः ।

आज्ञाहीरात्रकृत्यानि लिख्यन्ते लोकभाषया ॥

तिहां प्रथमप्रभातसामयिकविधिं लिखीयैके । आवकके घडोपाच्छ्लीराते पामदशालायै
अथ वा गुरुसमीपे अथ वा गृह्णै एकदेशे आवी प्रथमदिवस मंध्यायै ————— इत्यादि ।

End.

मनमं धारौकाउ समापारै । इति ब्रह्मसो तपचिं तनविधिः ।

श्रीजिनचन्द्रसूरिं दनिउ राजतगच्छराजने ।

वाचक अमृतधर्मगणिमौसुत्तमाकल्याण ॥

सय अटारह+ती मम+जंसलमेवसुखान ।

आवकविधिमंघरकौथी मूलग्रन्थ अनुमान ॥

कमलादिमसुन्दर सुमनकोधमहाय प्रधान ।

जो+निहोय अग्रइ इह सो सोधियो सुजान ॥

Colophon. इति आवकविधिप्रकाशः परिपूर्णः ।

विषयः । जैनगृहस्थानां दैनिककृत्यविधिनिरूपणं । तत्र प्रातःकृत्यनिरूपणं । प्रतिक्र-
मणादिकान्तिरूपणं । सामयिकपारणादिविधिकथनं । सन्ध्यासामयिकविधिकथनं । देवता-
प्रतिक्रमणादिविधिकथनं । चारित्रदर्शन-ज्ञानगुडिविधिकथनं । चैत्यवन्दनविधिकथनं ।
आहारसंवरणनिमित्तादिकथनं । अष्टप्रहरोपवासग्रहणपारणयोर्विधिकथनं । सामायिकस-
र्व्वविधिकथनं । प्रतिलेहनविधिकथनं । रात्रिसम्बन्धीयचतुःप्रहरोपासनाविधिकथनं । पात्ति-
कादिप्रतिक्रमणविधिकथनं । अथ धान्मासिकतपोविधिकथनं ।

No. 3106. सिद्धान्तरत्नावली । Substance, country-made paper, 13 × 5 inches. Folia, 98. Lines, 17 on a page. Extent, 6,111 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit. A'jimganj, Rāya Dhanapat Siūb, Babādur. Appearance, decayed. Prose. Generally correct.

Siddhānta-ratnāvalī. A commentary on the Sanskrit grammar entitled *Sīrasvata-prakriyā*. By Mādhava Bhaṭṭa. (Cf. No. 2543, VII, p. 294).

Beginning. श्रीमद्विष्णुपदाब्जमङ्गलिल्लं सज्ज्ञानकिञ्चरितं
पीथुपीन्म + + मुद्यदसमा + + जितं खोद्यतं ।
योगीश्वरकिङ्करालिनिकरैः पेपीयमानं मुदा
ज्ञानानन्दभरप्रदायि नितरां सञ्चिन्त्ये संविदे ॥

वागीश + + + तमोऽपि यस्याः कृपाकटाक्षे क्षणतः प्रयाति ।

सा मे मतिं स्फारयतादवश्यं वाग्देवता + + + + + ॥

— — — — —

तत्र सारस्वतीं प्रक्रियाम्बुं चिकीर्षुः श्रीमद्भुतिस्वरूपाचार्यैस्तद्विद्वत्समाप्तिप्रचयस-
+ + + + नार्थमिष्टदेवतापरमात्मप्रणतिलक्षणमङ्गलमाचरन् विषयप्रयोजनसम्बन्धाधिका-
रिणोऽपि सूचयन् प्रतिजानीते प्रणम्येत्यादिना स्त्रीकेन । अस्यायमर्थः । अहं प्रक्रियन्ते व्युत्पा-
दन्ते शब्दा अनयेति प्रक्रिया—इत्यादि ।

End. आदिनान्यस्याप्येवं जातीयकस्य विद्वद्विचारा ज्ञेया इति । इति कृत्य-
प्रक्रिया समाप्ता ।

Colophon. इति भट्टमाधवविरचितायां सिद्धान्तरत्नावल्यां सारस्वतटीकायां कृत्य-
प्रकरणं सम्पूर्णं । सम्पूर्णाऽयं ग्रन्थः ॥

विषयः । अनुभूतिस्वरूपाचार्यैकतसारस्वतप्रक्रियाभिधानव्याकरणस्य व्याख्यानम् ।

No. 3107. वसुपालतेजःपालप्रबन्धः । Substance, country-made paper, 14 × 4½ inches. Folia, 30. Lines, 9 on a page. Extent, 913 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit. A'janganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, fresh. Prose and verse. Incorrect. Sanskrit.

Vasupāla-Tejapāla-prabandha. Anecdotes of Vasupāla and Tejapāla, Jain householders, in illustration of Jain doctrines and duties. Anonymous.

Beginning. श्रीवसुपालतेजःपालो मन्वीश्वरावभौ + + ।

श्री धातरौ प्रसिद्धौ कीर्त्तनसंख्यां तयोर्ब्रूमः ॥

पूर्वं धरित्रीमण्डनायां मण्डलीनगर्यां श्रीवसुपालतेजःपालयोराद्याः वसन्ति स्म ।
अन्यदा श्रीमत्पत्तनवासुप्रयागवाटान्वयठकुरश्रीचण्डपालात्मजठकुरश्रीचण्डप्रसादाङ्गजमन्त्रिश्री-
सामकुलावतंसठकुरश्रीआसराजनन्दनो कुमारदेवीकुलिमरोवरराजहंसौ श्रीवसुपालतेजः-
पालौ श्रीशक्रभ्रमगिरनारादितीर्थयात्रायै प्रस्थितौ । इत्यादि ।

End. त्रिपष्टिवारान् समरे जयश्रीर्गृहीता । अष्टादशवर्षाणि तयोः सर्व्वसुमद्रा-
व्याश्रितः । तदनु श्रीवीमलदेवमेवा ॥

Colophon. इति श्रीवसुपालतेजःपालकथा समाप्ता ॥

विषयः । वसुपालतेजःपालयोश्चरित्रकीर्त्तनव्याजेन जैनधर्ममाहात्म्यादिकथनं ।

No. 3108. कौतुकचिन्तामणि : | Substance, country-made paper, 12 × 6 inches. Folia, 74. Lines, 11 on a page. Extent, 1,656 slokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, A'jminganj, Ráya Dhanapat Siñh, Bahádur. Appearance, fresh. Verse and prose.

Kautuka-chintámani. Magic, sorcery, and entertaining or startling experiments. By Maharájá Pratáparudra Deva.

Beginning. व्यामोहप्रथमौषधं मुनिमनोमुक्तिप्रदत्तौषधं
 दैत्योच्छ्रितिकरौषधं चिभवनं सञ्जीवनेकौषधं ।
 भक्तार्त्तिप्रशमौषधं भवभयप्रध्वंसनेकौषधं
 श्रेयःप्राप्तिकरौषधं पिव मनः औक्त्यद्वियौषधं ॥

पूर्वं तावन्नैतिचिकित्सासम्पादितद्विविधराजस्यैर्यष्टतां राज्ञां व्यसनानि निरस्य
 कौतुकावलीकनेनैव कालयापनं कर्त्तव्यमिति + + + + + प्राश्रावसराणि कौतु-
 कानि संक्षेपतो निरूप्यन्ते ।

End. चारुचञ्चुचिरारेचिचञ्चुचारुचरुचरुचः ।
 चचार वचिराचारचारैराचारचञ्चुरः ॥

Colophon. इति श्रीमहाराजाधिराजप्रतापरुद्रदेवकृतकौतुकचिन्तामणौ तृतीया
 दौषिः । कल्याणमस्तु ।

विषयः । तत्रादौ आत्मशरीररक्षाविधिकथनं । अन्येषां दृष्टिवन्धविधिकथनं । मङ्गलमे
 जयविधिकथनं । खड्गस्त्रभनविधिकथनं । अग्निस्त्रभनविधिकथनं । अन्नपाकस्त्रभनविधिक-
 थनं । रट्टदाहस्त्रभनादिविधिकथनं । तण्डुलविषादिद्विद्यस्त्रभनविधिकथनं । जलस्त्रभनादि-
 विधिकथनं । वयोवीर्यादिस्त्रभनविधिकथनं । अथ वशीकरणविधिकथनं । तत्र राजवशी-
 करणविधिकथनं । स्त्रीवशीकरणविधिकथनं । पतिवशीकरणविधिकथनं । गजादिवशीकर-
 णविधिकथनं । कामदृढिविधिकथनं । तत्र मदनेश्वररसविधिकथनं । मदनोदयरसक-
 थनं । कामकलारसकथनं । रतिकामरसकथनं । मदनवर्द्धनरसकथनं । अनङ्गसुन्दरीवटिका-
 कथनं । कामनाथकादिरसकथनञ्च । अथ नायिकादिभेदरूपणं । कामस्थानरूपणं । वि-
 विधवन्धरूपणं । तत्र स्त्रभनद्रावणादिविधिकथनं । सङ्कोचनवर्द्धनादिविधिकथनं । अथ
 कृत्तमवस्तुकरणविधिकथनं । मुक्ताकरणं । पद्मरागकरणं । इन्द्रनील-सरकत-प्रवाल-खर्षादि-
 करणविधिकथनं । कर्पूरकुङ्कुमादिसुगन्धिद्रव्यकरणविधिकथनं । निधिज्ञानोपायकथनं । नि-
 धिनिष्काशनविधिकथनं । दत्तादीनां फलोद्यामविधिकथनं । पुष्यादिदीहद्विधिकथनं ।
 अथ पापाणादिचर्खणविधिकथनं । रिक्तकुम्भे जलपानादिविधिकथनं । रक्तवर्णादिपुष्याणां
 धावत्यादिकरणविधिकथनं । जले स्थितिविधिकथनं । यथेष्टभाजनादिविधिकथनं । भोज्यद्रव्य-

कृष्यादिजननविधिकथनं । शिरस्त्रिभारणादिविधिकथनं । कृत्रिमाग्निकरणविधिकथनं । मशौकरणादिविधिकथनं । जले चित्रकरणादिविधिकथनं । चौरपरिज्ञानविधिकथनं । सर्पाञ्चाटनादिप्रयोगकथनं । मशकमत्तिकायुञ्जाटनविधिकथनं । मल्लयाजादिदर्पहरणादिविधिकथनं । बुद्धिवर्द्धनादिचूर्णकथनं । सारस्वतामृतविधिकथनं । सङ्ग्रामे विजयोपायकथनादिकं । ग्रहणप्रदर्शनादिविधिकथनं । कपाटोद्घाटनविधिकथनं । वन्धनादिच्छेदनविधिकथनं । विविधरूपधारणविधिकथनं । विविधजीवोत्पादनविधिकथनं । कृत्रिमोत्पादनविधिकथनं । पिशाचदर्शनादिविधिकथनं । केशरञ्जनादिविधिकथनं । लोमशतनादिविधिकथनं । कर्णादिविधिकथनं । तनुदुर्गन्धादिहरणविधिकथनं । विषादिचिकित्साकथनं । गर्भपातनिवारणादिविधिकथनं । कूपादिखननविधिकथनं । शिलाभेदनादिविधिकथनं । चित्रकाव्यकथनञ्च ।

No. 3109. व्याख्यालेशः । Substance, country-made paper, 14 × 6 inches. Folia, 26. Lines, 9 on a page. Extent, 590 slokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Xjimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādūr. Appearance, new. Prose. Generally correct. Sanskrit and Māgadhibī.

Vyakhyāleśa. A gloss on the *Kalyānamandira*, a Jain hymn by Siddhasena A'chārya. Anonymous.

Beginning. श्रीमन्वाचं जिन्नं नत्वा वालानां बोधहेतवे ।

कल्याणमन्दिरस्तोत्रे व्याख्यालेशो विधीयते ॥

तत्र प्रथमस्तोत्रस्य उत्पत्तिलिख्यते । तद्यथा । उज्जयिन्यां विक्रमपुरोधसः पृचो देवमि-
काकुत्स्मिभूः मुकुन्द इति नाम वादार्थं भृगुकच्छपुरं प्रति प्रचलितः । तत्रान्तरा मार्गं दृढवा-
दिगुरवो मिलिताः । तेः सह वादमकरोत् । तत्र गोपाः सात्त्विकाः कृता संस्कृतमवदन् । गोपै-
रुक्तं न किञ्चिदिदम् । ततो गुरवोऽवदन् न विमारिय न विचारियै परदारगमन न करियै
— — — — — एवं महाप्रभावकैः श्रीमिडसेनाचार्यैः कृतमिदं श्रीकल्याणमन्दि-
रस्तोत्रं । तस्य व्याख्यालेशः प्रारभ्यते ॥

End. शृण्वतां पठताश्चेमां नृणां वाचयतामपि ।

कल्याणं विपुलं भूयात् पार्श्वनाथप्रसादतः ॥

Colophon. इति श्रीकल्याणमन्दिरस्तोत्रस्य टीका व्याख्यालेशः परिपूर्णः ।

त्रिघयः । कल्याणमन्दिराभिधानस्य जिनेन्द्रलौचस्य व्याख्यानम् ।

No. 3110. उणादिवृत्तिः । Substance, country-made paper, 14 × 4½ inches. Folia, 24. Lines, 12 on a page. Extent, 1,116 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Ajjimganj, Rámachandra Paṇḍit. Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Unádivṛitti. A commentary on the Unádisútra, a treatise on grammatical derivation, illustrated with a profusion of examples. By Ujjvaladatta.

Beginning. देवदेवं प्रणम्यादौ सर्व्वज्ञं पार्व्वतीपतिं ।
 श्रीमदुञ्ज्वलदत्तेन क्रियते वृत्तिरुत्तमा ॥
 वृत्तिन्यासमनुन्यासं रक्षितं भागवृत्तिकां ।
 भाष्यं धातुप्रदीपञ्च तट्टीकां वर्णदेशिनीं ॥
 उपाध्यायस्य सर्व्वस्वं सुभूतिं सोमनन्दिनं ।
 कलिङ्गदत्तचन्द्रादीन् समीक्ष्यैषा कृतिर्मम ॥
 उणादिवृत्तयोऽनेका भूरिभिः स्वरिभिः कृताः ।
 तास्त्रिदानीं विपर्य्यस्ताः सूत्रशब्दार्थभातवः ॥
 ता एवाद्य समालोक्य ग्रन्थानन्यांश्च विस्तरान् ।
 सर्व्वतः सारमाकृष्य मया वृत्तिर्विधीयते ॥
 निरूप्य निश्चितं सत्यं सज्जनैश्च विचारितं ।
 नमस्कुर्मः मना (?) युष्मान् दृष्टिमत्र करिष्यथ ॥
 य इमां वृत्तिमालोक्य स्वपौरुषसमीहया ।
 मत्सराच्छादनं कुर्यात् सुकृतं तस्य नश्यति ॥
 प्रत्यायानाञ्च धातूनामागमादेशयोस्तथा ।
 यत्तमेवानुबन्धानां पाठेनोद्दीरितं ततः ॥

प्रत्ययः । परश्च । आद्युदात्तश्च । अनुदात्तो । इत्यादि ।

End. अथा अग्निः स्वरादित्वादयद्यत्नमेव भाषायां । इति पञ्चमः पादः ॥

Colophon. इति श्रीमदुञ्ज्वलदत्तविरचिता उणादिवृत्तिः समाप्ता ।

विषयः । उणादिस्त्रचाणां सीदाहरणं व्याख्यानम् ।

No. 3111. तर्कदीपिका । Substance, country-made paper, 13 × 4½ inches. Folia, 6. Lines, 11 on a page. Extent, 239 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Śántipur, Rámanáth Tarkkaratna. Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

Tarkadipikā. A summary of the leading principles of logic. By Viśvanátha Aśrama, disciple of Mahádeva Aśrama. This is quite distinct from the work of this name noticed in Mr. Hall's Contributions, p. 69.

Beginning. यत्पादांश्च जभ्रज्ञानि कलादिव सुरासुराः ।

वितर्कयन्ति सौन्दर्यं तं वन्दे गिरिजाप्रियं ॥

ननु किं तर्कलक्षणं । व्यापारोप्ये व्यापकारोप इति चेन्न, आत्माश्रयादावव्यापकत्वात् ।

यदि प्रमेयत्वं स्वस्मिन् वर्तेत तर्ह्यात्माश्रयः स्यात् ——— इत्यादि ।

End.

तर्करसोज्ज्वलवाक्यविहीनाः सन्ति नरा जडबुद्धियुता ये ।

तन्मतिवाक्यसुकौशलसिद्धौ तर्कनिरूपणमीरितमेतत् ॥

Colophon. इति श्रीमन्महादेवाश्रमशिष्येण योगिना विश्वनाथाश्रमेण रचिता तर्क-
दीपिका समाप्ता ।

विषयः । सप्रपञ्चतर्कलक्षणादिप्रपञ्चनम् ।

No. 3112. तार्किकरक्षाव्याख्यासारसङ्ग्रहः । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 26. Lines, 20 on a page. Extent, 1,300 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Sántipur, Rámanátha Tarkaratna. Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

Tárkika-rakshá-vyákhyá-sárasaṅgraha. A gloss on Varadarāja's *Tárkika-rakshá*, a treatise on the Púrṇaprajña doctrine. Anonymous.

Beginning. नमामि परमात्मानं स्वतः सर्वार्थदर्शिनं ।

विद्यानामादिवक्तारं निमित्तं जगतामपि ॥

प्रारिञ्चितस्य ग्रन्थस्य प्रेचावटुपादित्वाप्रयोजिकामभिमतफलसाधनतामभिधाय श्रोत-
बुद्धिमनुकूलयन् वर्तिष्यमानमेवाये दर्शयति निःश्रेयसमिति ।

End. क्लृप्तं द्वितीयादियु कचास्तु सम्भवति । तदुत्तरकचोद्भाव्यमिति ॥

Colophon. इति वरदराजविरचिततार्किकरक्षाव्याख्यासारसङ्ग्रहे प्रथमः परिच्छेदः ।
शुभमस्तु ।

विषयः । वरदराजविरचिततार्किकरक्षायाः व्याख्यानम् ।

No. 3113. श्रीब्रह्मबोधभूषणम् । Substance, country-made paper, 11 × 6 inches. Folia, 102. Lines, 12 on a page. Extent, 2,121 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Ajjimganj, Rámaachandra Paṇḍit. Appearance, fresh. Verse, few. Prose. Generally correct.

Sighrabodha-bhúṣaṇa. On the philosophy of grammar and rhetoric. By Śivaprasáda Upádhyāya. Cf. No. 2494, VII, p. 247.

Beginning. दुर्गमे गरणं नमामि नितरां दुर्गां जगदुर्गया
दुर्गायै + + रर्पयामि मततं भिद्धिप्रदायै द्रुतम् ।
दुर्गायाः परमः परः श्रवणगो नाभ्र(?)श्रुतौ वा स्मृतौ
दुर्गायाश्चरणी स्मरामि भवतां दुर्गां सुभक्तिर्म्मम ॥
त्यादिकृत्तद्धिता यत्र समामो वाच्यैर्यतिः ।
तमक्त इत्यहं वच्मि तत्रोक्तात् प्रथमा भवेत् ॥

अथ कर्त्तरीत्यादि । आत्मनेपदम् । इत्यादि ।

End. अथ ग्रामीणोक्तिलक्षणं ।
ग्रामीणास्ते प्रवीणा ये नीचवाचि मव + + ।
ग्रामीणोक्तिलक्षुक्तिः स्यात् सभामूढा अनागराः ।

Colophon. इतः परं खण्डितत्वात् परिसमाप्तिवाक्यं नास्ति ।

विषयः । कर्त्तरि आत्मनेपदोदाहरणश्लोककथनं । एवं तत्र परस्मैपदोदाहरणश्लोक-
कथनं । तत्र तदुभयपदप्रदर्शनञ्च । कर्मणि आत्मनेपदोदाहरणश्लोककथनं । एकस्मिन् श्लोके
कर्त्तरि कर्मणि च प्रत्ययप्रदर्शनं । एवं कृतप्रत्ययादिप्रदर्शनं । तथा तद्धितसमामादौ चेति
विज्ञेयं । महमाकंमार्द्धमाद्व्यययोगोदाहरणश्लोककथनं । अथ कारकोदाहृतिश्लोककथनं ।
अथ वैषयिकोदाहृतिश्लोककथनं । अथ लिङ्गभेदोदाहृतिश्लोककथनं । संख्याभेदोदाहृति-
श्लोककथनं । दशवल्कारिकामतेन भूवादिधातुनामुदाहरणकथनं । उपसर्गानामुदाहरण-
कथनं । धातुभिर्योगे अर्थविशेषकथनञ्च । वर्णयोरभेदकथनं । शकारादिभेदनिरूपणं । अथ-
च्छन्दोलक्षणादिकथनं । तत्र मात्राप्रस्तारादिकथनञ्च । प्रहेलिकादिकथनं । यमकादिकथनं ।
विविधचित्रकाव्यकथनं । वक्रोक्त्यादिकथनं । अर्थालङ्काराणां प्रत्येकं लक्षणकथनपूर्वकमुदाह-
रणकथनं । काव्यदोषनिरूपणं ।

No. 3114. रामाखेटकाव्यम् । Substance, country-made paper, 16 × 6 inches. Folia, 49. Lines, 13 on a page. Extent, 1,608 ślokas. Character, Nágara. Date, Sr. 1865. Place of deposit, Ajimganj, Paṇḍit Śyámálála Duve. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Rámakheṭa-kávyā. An epic poem on the career of Ráma from the time of his marriage with Jánakī to the destruction of Rávaṇa. By Padmanátha Dvijā.

Beginning. हेरम्बा विघ्नोति विघ्ननिचयान् यदक्षया सक्षया
 भास्वान् भासयते भवे प्रभरभूदक्षोजभूर्भूतराट् ।
 भूतोद्यं प्रकृतिभिन्नति तनुते वि+भावितं
 खान्ते नौभि विवि + + न्त मतिभिः साकेतराकेश्चरं ॥
 माणिक्यांशुविनिन्दैकनखराजीराजमानं सकृत्
 योऽसौ संस्मरतां पदं शसयते तापत्रयं तत्क्षणात् ।
 सामन्तोडुगणानुरञ्जनकरं रेखाविशेषान्वितं
 श्रीवत्साङ्गधरः स्मितास्तकरी वीरो जयत्यंशुमान् ॥
 श्रीरामं क्षणदाचरक्षयविधौ दक्षं युष्टं सतां
 क्षोणीत्राणविचक्षणं क्षितिभुजामक्षीहिणीभिर्दत्तं ।
 अत्यक्षं प्रतिपक्षकक्षदक्षनाक्षीणप्रतापानक्षं
 देव+रवगम्यविक्षतमनातक्षो?)क्षिपोऽभूत् क्षणात् ॥ इत्यादि ।

End.

लक्ष्मीशानां गुरुणां चरणमानस्य गङ्गाधराणां
 वेदान्तरणकषठी(?)रवदलितमहामोक्षदन्तावलानाम् ।
 श्रीरामाखेटकायं शिवचरणसहायेन सन्दर्भितं
 तत्प्रीत्यै स्यात् पाठकानामतिस्मरलतरं पद्मनाभद्विजेन ॥

Colophon. इति श्रीमदनारतब्रह्मानन्दाक्षोधिनिमग्नमानससकलशास्त्रारण्यसन्देह-
 श्रमकवागमसिद्धीमल्लक्ष्मीनाथाङ्गिप्रकमलमेवकेन सकलयोगिवर्गवर्त्यश्रीरामचन्द्रचकोरश्रीम-
 द्गङ्गाधरवात्सल्यपात्रेण श्रीरामचन्द्रचरणसहायवता पद्मनाभद्विजेन विरचितं श्रीरामाखे-
 टकायं सम्पूर्णम् । संतत् १८६५ ।

विषयः । जानकीपरिणयादारभ्य रावणबधोत्तरं श्रीरामचरितवर्णनम् ।

No. 3115. परिमलः । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches.
 Folia, 35. Lines, 15 on page. Extent, 1,607 ślokas. Character, Nāgara.
 Date, Sm. 1609. Place of deposit, Ajjimganj, Rāya Dhanapat Siūh, Bahā-
 dur. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Parimala. A commentary on Bhānu Miśra's *Rasamanjarī*, a
 treatise on Rhetoric. By Śeshachintāmaṇi, son of Śeṣha-nṛsiṅha.

Beginning. प्रेमार्द्रार्द्धनिरोक्षणादनुदिनं यक्ष्मनालिङ्गनाट्ट
 यो दन्तक्षतसीत्कृताङ्गखपदोक्तेखाद्रियोगाच्च यः ।
 लूनः कोऽपि परम्यरागतसखीसम्भाषणाज्जायते

शृङ्गारः स विभूतये भवतु मे लक्ष्मीदृशिंहाख्योः ॥
 रदोद्भिन्नश्वीविनिर्यत्फणीन्द्र-
 स्फुरद्रलकान्या मणिस्तम्बुद्ध्या ।
 पितृभ्यां हि मस्मेरमालोकितो मां
 कपोलौ विघर्षन् गणेशः पुनातु ॥
 इन्द्रादिदेवपरिसेचितपादपद्मां
 पद्मासनां विकचपद्मदलायताक्षीं ।
 पद्मप्रभां विमलपद्मनिभाननां तां
 वागीश्वरीमनुदिनं शरणं प्रपद्ये ॥
 — — — — — ।

इह खलु सकलकविकुलमुकुटमणिमरीचिमञ्जरीनौराजितचरणकमलो + + + श्रीभानु-
 करनामा कविः — — — — — निष्प्रयुहपरि-
 समाप्तये च तन्निर्देशरूपं मङ्गलं शिष्यशिष्यार्थमुपनिबध्नाति । आत्मीयमिति । अत्रान्वयान्वयानु-
 पपत्त्या गृह्यच्छाधाहारेण योज्यं । इत्यादि ।

End. शेषावतंसश्रीशेषदृशिंहतनयः सुधीः ।

यूनां मनोविनोदाय मञ्जरीव्याकृतिं व्यधात् ॥

Colophon. इति श्रीसकलपण्डितघटाग्रणीश्रीमच्छेषशालङ्कारभूतसकलविद्वज्जन-
 दृन्दूचूडामणिमरीचिपिञ्जरितचरणयुगलकलिशेषावतारश्रीमच्छेषदृशिंहतनयेन श्रीदृशिंहच-
 रणोपासिना त्रभ्रपुरवासिना श्रीशेषचिन्तामणिना निर्मितो रसमञ्जर्याः परिमलः समाप्तः ॥
 संवत् १६०६ ।

विषयः । भानुमिश्रविरचितरसमञ्जर्या व्याख्यानम् ।

No. 3116. जिनेन्द्रस्तवनम् । Substance, country-made paper, 12 × 6 inches. Folia, 2. Lines, 10 on a page. Extent, 40 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajjanganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, new. Verse. Incorrect. Sanskrit.

Jinendrastavana. A hymn in praise of Jina, in course of which the attributes of the saint are described and the merit of asceticism extolled. Anonymous.

Beginning. श्रीङ्कारस्फाररूपं परमपदगतं शिन्नमोहप्रमोहं
 सायाहङ्कारभृङ्गं त्रिगुणविरहितं त्यक्तनिःशेषसङ्गं ।

ध्यायन्ति ध्यानगम्यं यमिह हृदि पदे + + + योगिनाथा-
 स्तं वन्द्य देवदेवं निरुपमपरमज्ञानतेजःस्वरूपं ॥
 न क्रोधो न भयं न मोहमहिमा नाहङ्कृतिर्ना मृति-
 र्ना द्वेषो न जरा न चारु + + + निद्रा न यस्य क्षुधा ।
 लीकालोकविभासकं निरुपमं यज्ज्ञानमव्याहृतं
 नीरागाय निरञ्जनाय निरहङ्काराय तस्मै नमः ॥ इत्यादि ।

End.

याचे नो प्राञ्चराञ्चं न विषयसुखं न श्रियं नापि भोगान्
 न स्वर्गं न चिवर्गं न च वररमणीसङ्गमं नीरुकीर्तिं ।
 वृक्षादिप्रोक्तमन्तस्मृतिधृतिरुचिरं नित्यवैराग्यरङ्गं
 चारिचं सुन्दरं मे जिनजनिहरं देहि ते भक्तियुक्तिं ॥

Colophon. इति श्रीजिनेन्द्रस्वरुपं समाप्तम् ।

विषयः । स्तुतियाजिन जिनेन्द्रस्य माहात्म्यादिकथनं । निजदैव्यनिवेदनेन वैराग्यादि
 प्रार्थनञ्च ॥

No. 3117. आदिजिनस्तोत्रम् । Substance, country-made paper, 12 ×
 6 inches. Folium, 1. Lines, 24. Extent, 23 slokas. Character, Nāgara.
 Date, ? Place of deposit, Ajjimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādūr.
 Appearance, new. Verse. Incorrect.

Ādijina-stotra. A hymn in praise of the first Jina, Rishabha-
 nātha. By Rājaśekhara.

Beginning. ष्टपतिनाभिकुलाम्बुजभास्कर द्युपतिसेवितपादसरोरुह ।
 ष्टपभलाञ्जन देव जगत्यते भवभृतां नमतां कुरु मङ्गलं ॥
 जलधरावलिधीतसुराचलप्रतिमदेहरुचे भव + + + ।
 अमलकेवलकेलिनिकेतन प्रथमवैभव हे कुरु मङ्गलं ॥ इत्यादि ।

End. श्रीदण्डनाथ विमलप्रविधापितोच्च-
 प्रामादभूषण जगत्रयवन्दनीय ।
 श्रीआदिनाथ भगवन् मलहारि + +
 श्रीराजशेखरकृतस्तव + + + ॥

Colophon. इति श्रीआदिजिनस्तोत्रं सम्पूर्णम् ।

विषयः । स्तवनयाजिन आदिजिनेन्द्रस्य ष्टपभनाथस्य माहात्म्यादिकीर्तनम् ।

No. 3118. जगद्भूषणम् । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 8. Lines, 8 on a page. Extent, 220 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, A'jimganj, Ráya Dhanapat Siñh, Bahádur. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Jagadbhúṣaṇa. A guide to astrological calculations. By Haridatta Bhaṭṭa, son of Harají Bhaṭṭa.

Beginning. प्रणम्यादिदेवं प्रभुं नारसिंहं

ग्रहान् भास्कराद्यान् गणेशं भवानीं ।

ग्रहर्चादितिव्यादिपञ्चाङ्गसिद्धौ

करोमि प्रबन्धं जगद्भूषणाख्यम् ॥

देवेन्द्रस्त्रिदशेषु, वृत्तनिचये कल्पद्रुमसारका-

स्त्रिन्दुः पर्वतसञ्चये सुरगिरौरलेपु, चिन्तामणिः ।

गङ्गा सत्यरितां गणेशं सरगवी गोषु, द्विपानां गणे

खर्नागोः खिलराजवंशनिकरे श्रीस्वर्य्यवंशस्था ॥

— — — — — ॥

तत्पूनः किलकर्णसिंह इति यन्नाम्ना यथार्थाङ्गयो

दानाधिक्यतया धनुर्द्वैतया यः शक्रतुष्योऽभवत् ।

सत्यत्वेन यधिष्ठिराधिकरणं सौराज्यभावात्तथा

श्रीरामेण समः प्रतापनिकराधिक्यात्समो भानुना ॥

तद्गङ्गजन्मा धरणीं प्रशान्ति श्रीमज्जगत्सिंहवृषी महीजाः ।

धर्माधिक्येन दयालताया यमेकलिङ्गं प्रवदन्ति सन्तः ॥

— — — — — ।

शालिवाहनमहीपतिशकपूर्णवाणविषयेन्द्रसमाने ।

श्रीजगन्नरपतिर्निजशकं भूरिदानजनितं कुर्वते स्म । इत्यादि ।

End.

ग्रन्थेऽस्मिन् यद्गालीकं स्याज्जगद्भूषणसंज्ञके ।

सुधोभिः शोधनीयं तत्सुविचार्य्यं पुनः पुनः ॥

पूर्णतर्कशरभूमित (१५६०) शाके कार्तिके धवलपक्षममेते ।

पञ्चमौतिथियुते बुधवारे भूषणं समकरोद्भरिदत्तः ॥

Colophon. इति श्रीगणकचक्रचूडामणिभट्टश्रीहरजौतनूजहरिदत्तभट्टविरचिते नि-
खिलराजमण्डलीमोलिमण्डनप्रतापनिकरविध्वस्तारिपमण्डलविविधविव्याविनीदरसिकमहारा-

जाधिराजमहाराजश्रीजगत्सिंहनामाङ्किते जगद्भूषणे पञ्चाङ्गस्फुटीकरणाधिकारः । समा-
प्तोऽयं ग्रन्थः ।

विषयः । तत्रादौ चन्द्रसूर्य्यस्फुटीकरणादिकीर्तनं । चक्रभ्रमे संस्कारनिरूपणं । भौमादि
स्फुटीकरणकथनं । लग्नादिस्फुटीकरणविधिकथनं । चन्द्रसूर्य्यग्रहणस्फुटीकरणकथनं । तित्या
दिभिदिकथनञ्च ।

No. 3119 हितोपदेशः । Substance, country-made paper, 12 × 4
inches. Folia, 38. Lines, 11 on a page. Extent, 1,119 ślokas. Character,
Nāgara. Date, ? Place of deposit, A'jimganj, Rāya Dhanapat Siñh,
Bahādur. Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

Hitopadeśa. A treatise on the diseases of women and children,
and on toxicology. By Śrīkaṇṭha Paṇḍita.

Beginning. यत्कर्णमारुतहता गिरयो युगान्ते

चूर्णाभिभवन्ति किल मेरुहिमाचलाद्याः ।

शुष्यन्ति सप्तसरितां पतयोऽपि नित्यं

वन्देऽन्नरायशमनाय गणेश्वरं तं ॥

— — — — — ।
हितोपदेशनामायं ग्रन्थः श्रीकण्ठशम्भुना(?) ।

रोगिरोगापनोदाय क्रियतेऽतिममासतः ॥

रसायनान्नाधान्यादिविधिं वाग्निममासतः ।

गणदोषानुरूपेण वैद्यसिद्धान्तसङ्गतं ।

अथ ज्वरोत्पत्तिः ।

रुद्रकोपाग्निमूतः सर्वभूतप्रणाशकः । इत्यादि ।

End. मुक्ता+लैरिव घनेः शुचिभिः सुदृप्तैः

सम्पूरिता विमलकान्तिगुणेन युक्ता ।

श्रीकण्ठपण्डितकृतिर्बुधकम्बरासु

मुक्तावलीव विलुठत्त्व + चिराय ॥

Colophon. इति परमशैवाचार्य्यश्रीकण्ठपण्डितविरचिते वैद्यकसारसंग्रहे हितोपदे-
शनाम्नि बालस्त्रीरोगशस्त्रघातरोहणनाडीत्रण — — — — — सर्पदृष्टिकादिविष-
प्रतीकारनामा दशमः समुद्देशः ।

इति हितोपदेशः समाप्तः ॥

विषयः । तत्र प्रथमतः संचेषेण द्रव्यगुणकथनं । पानीयादिगुणकथनं । दुग्धादिगुणकथनञ्च । रसायनविधिकथनं । शिरोरोगप्रतीकारकथनं । कर्णरोगप्रतीकारकथनं । नेत्ररोगप्रतीकारकथनं । नासिकारोगप्रतीकारकथनं । मुखरोगप्रतीकारकथनं । एवं कासशूलचयरीगुल्महृत्कादिरोगप्रतीकारकथनं । अतीसारग्रहणीश्रीपदविचर्चिकादिरोगप्रतीकारकथनं । भगन्दरादिरोगप्रतीकारकथनं । कुष्ठवातरोगादिप्रतीकारकथनं । ज्वरप्रतीकारकथनं । बाल-
कौरीरोगशस्त्राद्याघातरोहणनाडीत्रणविसर्परक्तपित्तादिविषादिप्रतीकारकथनञ्च ।

No. 3120. युगलकिशोरस्तोत्रम् । Substance, country-made paper, 15 × 6 inches. Folia, 2. Lines, 9 on a page. Extent, 45 ślokas. Character, Nāgara, Date, ? Place of deposit, Aḥḥḥḥḥḥ, Rāmechandra Paṇḍit. Appearance. fresh. Verse. Correct.

Yugalakiśora-stotra. A hymn in praise of the dual form of the divinity as Rādhā and Kṛishṇa, in course of which the merits of several places of pilgrimage are extolled. An extract from the Brah-
maṇḍa Purāṇa. Cf. No. 2945, ante p. 56.

नारद उवाच ।

Beginning. किं तद्गुह्यतरं ब्रह्म न यच्चिन्त्यमपीश्वरेः ।

तन्मे ब्रूहि सतत्तन्न योगेश मयि वल्लभ ॥

ब्रह्मोवाच ।

शृणु गुह्यतरं तात नारायणमुखाच्छ्रुतं ।

सर्व्वदा पूजिता देवैराधा इन्द्रावने वने ॥

राधा विशेषतः कृष्णो ह्येकदा प्रेमविक्रमः ।

राधामन्त्रं जपन् ध्यायन् राधां सर्व्वत्र पश्यति ॥ इत्यादि ॥

End. अहं कृष्णात्मिका नित्या कृष्णयैव मदात्मकः ।

इन्द्रावनेश्वरः कृष्णः स एवाराध्यते मया ॥

जिह्वाग्रे कृष्णनामेति नेत्रयोः कृष्णविग्रहः ।

कर्णाग्रे कृष्णसंकीर्त्तिर्मनोऽग्रे च हरेस्तनुः ॥

राधया पठितं स्तोत्रं श्रीकृष्णप्रीतये परं ।

यः पठेत् प्रथतो नित्यं स कृष्णवल्लभो भवेत् ॥

Colophon. इति श्रीब्रह्माण्डपुराणे नारदब्रह्मसंवादे युगलकिशोरस्तोत्रं सम्पूर्णं ।

विषयः । राधाकृष्णयोरभिन्नतानिरूपणरूपेण तयोर्माहात्म्यादिकौर्त्तनम् ।

No. 3121. आचार्यमतरहस्यम् । Substance, country-made paper. 13 × 5 inches. Folia, 23. Lines, 9 on a page. Extent, 468 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Jiyáganj, Jitendriya Bhaṭṭāchārya. Appearance, new. Prose. Correct.

Achārya-matarahasya. An essay on the philosophy of Rāmānuja, and designed for the refutation of all opinions adverse thereto. By Harirāma. Cf. No. 2371, VII, p. 140.

Beginning. सदेव सौम्येदमथ आसीदेकमेवाद्वितीयं ब्रह्मेत्यत्र द्वितीयशब्देन सजातीयादिभेदशून्याङ्गीकारे कथं तादृशस्य जगद्रूपापारः । सायाङ्गीकारेणेति चेत्, किं तदानीं निर्विशेषज्ञानमात्रस्वरूपं ब्रह्मसाया तिष्ठतीति जानाति न वा । जानाति चेत्, ज्ञानमात्रस्य कथं ज्ञातृत्वं । न जानाति चेत्, अज्ञत्वात् कथमङ्गीकरोति । अपि च, यत्किञ्चिच्छक्तियोगं सायाङ्गीकारानन्तरमभ्युपेयते भवद्भिः, तत्पूर्वं सायाङ्गीकारानुर्गुण — इत्यादि ।

End. प्राकृतहेयगुणराहित्येन निर्गुणत्वमिति विषयभेदवर्णनेन एकस्यैवावगमात् ब्रह्मद्वैविध्यं दुर्वचनमित्याचार्याणां मतं द्रष्टव्यम् ।

Colophon. इति श्रीमदाचार्यमतरहस्यं सम्पूर्णम् ।

विषयः । भगवद्रामानुजाचार्यमतोपपादनमुखेन अद्वैतवादखण्डनपुरःसरं विशिष्टाद्वैतवादसिद्धान्तिरूपणम् ।

No. 3122. सुबोधिनी, वैदिकखण्डम् । Substance, country-made paper, 13 × 5 inches. Folia, 33. Lines, 10 on a page. Extent, 215 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajjimgānj, Rāmechandra Paṇḍit. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Subodhinī. A commentary on the Chapters of the Siddhānta-kaumudī, relating to Vedic grammar and accents. By Kṛishṇa Bhaṭṭa, son of Govardhana Bhaṭṭa.

Beginning सिन्दुरेण विराजितचिन्मयनं दिक्संख्यदोभिर्द्युतं
 भक्तानुग्रहकारकं प्रमदया स्त्रियं सदानन्दनम् ।
 अष्टाविंशतिवर्णकैश्च मततं यं चिन्मयने जना-
 स्तं देवं गणपं स्मरामि मततं चन्द्राङ्कैर्चूडं विभुम् ॥
 यस्तर्कादिममस्ततन्त्रकमन्त्रातप्रभारेष्विव
 प्रत्यक्षप्रमितः परः किरणवानन्वर्धगोवर्द्धनः ।
 सोऽयं पण्डितमण्डलाद्भट + + वादीन्द्रट्ट्यापयोः

श्रीरामाङ्घ्रिनिषेवकः समजनि श्रीमौलिगोवर्द्धनः ॥

श्रीमत्सिद्धान्तकीमयाः स्वरवैदिकखण्डयोः ।

नत्वा मुनिचयं हृद्यां टीकां कुर्व्यं सुबोधिनीम् ॥

इयता प्रबन्धेन लौकिकेषु शब्देष्व्यातेष्वपि वैदिकान्वाख्यानमवशिष्यते । न चेदमप्रयोजनं । रत्नोद्गागमलम्बसन्देहाः प्रयोजनमिति वदता भाष्यकारिण— इत्यादि ।

End. करदित्यादिना विमर्जनीयस्य सत्वं । अभीषुण इति इकः सुचीति दीर्घः । एवं षुणा इत्यत्रापि सर्व्वचोदाहरणे अस्मदा × + + नसः ॥

Colophon. इति श्रीमन्मैत्रिकुलतिलकायमानयोगोवर्द्धनभट्टाङ्गजेन कृष्णभट्टेन विरचितायां सिद्धान्तकीमदीयाख्यायां सुबोधिनीयां वैदिकखण्डं समाप्तम् ॥

विषयः । सिद्धान्तकीमदीयाकरणीयवैदिकप्रकरणस्य व्याख्यानम् ।

No. 3123. सुबोधिनी । Substance, country-made paper, 14 × 5 inches. Folia, 14. Lines, 11 on a page. Extent, 446 ślokas. Character, Nāgara, Date, ? Place of deposit, Ajjimganj, Rāmachandra Paṇḍit. Appearance, fresh. Prose and verse. Incorrect.

Subodhinī. A hand-book for the performance of the Homa ceremony for the pacification of the nine planets. By Ananta Bhaṭṭa.

Beginning. प्रतिज्ञा (?) वरणश्चैव स्वस्तिपुण्याद्वाचनं ।

आचार्यादेस्तु वरणं रक्षाकङ्कणबन्धनं ॥

ईशानमण्डलं कृत्वा ग्रहाणां स्थापनं तथा ।

अग्नेः प्रणयनं कृत्वा तत आवाहयेत् सुरान् ॥ इत्यादि ।

End. कपरं शनये । द्वागमांसं राहवे । केतुभ्यश्चिन्नौदनमित्यादि नैवेद्यमपि पूजनसमये देयमित्यास्तां पञ्जवितेन ।

Colophon. इति श्रीमदन्तभट्टकृती सुबोधिनीहोमपद्धतिः समाप्ता ॥

विषयः । नवग्रहहोमपद्धतिकथनम् ।

No. 3124. राधासहस्रनामस्तोत्रम् । Substance, country-made paper, 14 × 5 inches. Folia, 12. Lines, 9 on a page. Extent, 317 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Ajjimganj, Rámachandra Paṇḍit. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Rádhá-sahasranáma-stotra. A hymn in praise of Rádhá. It comprises a thousand epithets, each called a name. It is an extract from the Rudra-jámala Tantra. Śiva is said to have first recited it for the edification of Nárada.

Beginning. एकदा देवदेवेशं शङ्करं लोकशङ्करम् ।

पप्रच्छ नारदो भक्त्या कैलासशिखरे स्थितम् ॥

श्रीनारद उवाच ।

भगवन् सर्वधर्माणां कर्मणाञ्च तथा पुनः ।

वेदानां सपुराणानामागमानां तथैव च ॥

सम्यग्रहस्य जानासि त्वमेव परमो गुरुः ।

तस्योपायं हि त्वां प्रच्छे चरिभक्तिविवर्द्धनम् ॥ इत्यादि ।

End.

अथ किं ब्रूनीक्षेन वर्षेनेन पुनः पुनः ।

वशयेद्दुराधिकाकृष्णो नित्यं पाठकरः पुमान् ॥

Colophon. इति श्रीसर्वोत्तममाहात्म्ये तन्त्रे रुद्रयामले शिवनारदसंवादे शिवप्रोक्ते श्रीराधासहस्रनामस्तोत्रम् सम्पूर्णम् ।

विषयः । राधाया नाममाहात्म्यकीर्तनव्याजेन तस्याः सहस्रनामकथनम् ।

No. 3125. रामार्चनसोपानः । Substance, country-made paper, 13 × 5 inches. Folia, 50. Lines, 10 on a page. Extent, 918 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Ajjimganj, Rámachandra Paṇḍit. Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

Rámarchhana-sopána. A manual for the worship of Ráma, giving all the necessary rituals and an introduction in praise of his divinity. By Śivalála Páthaka.

Beginning. सीतारामपदाब्जप्रगल्भकरन्दपानलुब्धोऽहम् ।

रामार्चनप्रयोगं वक्तुं गुरुपदपङ्कजं नौमि ॥

तत्र तावद्ब्रह्माराध्यपादगुर्व्वनपद्मः साधको रात्रे— इत्यादि ।

End. एवं संपूज्य भूतेशं मिलितैरुपचारकैः ।
एकाकी निष्पृहः शान्ती विहरेद्रामतत्परः ॥

Colophon. ॐ तस्मदिति श्रीमज्जानकीरमणचरणकमलमकरन्दलुब्धेन पाठकशि
वलालक्ष्मणा विरचितः श्रीरामार्चनसोपानः समाप्तिसमप्तम् ।

विषयः । रामचन्द्रस्य माहात्म्यादिकथनपुरःसरं तसूजायाः प्रयोगादिकथनम् ।

No. 3126. शिवपूजासंग्रहः । Substance, country-made paper, 13
× 5 inches. Folia, 47. Lines, 9 on a page. Extent, 1,110 ślokas. Char-
acter, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Rāmachandra Paṇḍit.
Appearance, fresh. Prose and verse. Incorrect.

Sivapūjā-saṅgraha. Rituals for the worship of Śiva; and
a dissertation in praise of the merits of such worship. By Vallabhendra
Sarasvatī.

Beginning ॐ भृषुण्ड कालाग्निबद्धं भस्मस्नानविधिं ब्रूहीति होवाच ।

— — — — — तत्र श्लोकाः ।

भस्ममुष्टिं समादाय संहितां मन्त्रसंहिताम् ।

मसकात् पादपर्यन्तं मलस्नानं पुरोदितम् ॥

तन्मन्त्रेण च कर्मस्यं विधिस्नानं समाचरेत् । इत्यादि ।

End. यस्तु शङ्करनिर्माल्यं पादेनाक्रमवे नरः ।

षष्टिवर्षसहस्राणि तिर्यग्गोनिषु जायते ॥

Colophon. इति श्रीवल्लभेन्द्रमरस्वतौकृतशिवपूजासंग्रहे पञ्चमोऽध्यायः ।

विषयः । शिवपूजाविधानकथनमुखेन शिवमाहात्म्यादिकथनम् । शिलामाहात्म्यादि-
कौत्सनञ्च ।

No. 3127. सहस्रचण्डादिविधिः । Substance, country-made paper,
10 × 6 inches. Folia, 20. Lines, 10 on a page. Extent, 488 ślokas.
Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Jiyāganj, Jitendriya Bhaṭ-
tāchārya. Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

Sahasra-chaṇḍyādi-vidhi. The rules for reading the Chaṇḍī
section of the Mārkaṇḍeya Purāṇa and the adoration of the goddess

Chandī. By Kamalākara Bhaṭṭa, brother of Dinakara Bhaṭṭa, son of Rāmakṛishṇa Bhaṭṭa, grandson of Nārāyaṇa Bhaṭṭa, and great-grandson of Rāmeśvara Bhaṭṭa.

Beginning. नत्वा गणेश्वरं देवीं पितरौ राघवं शिवम् ।

रामकृष्णतनूजन कमलाकरशर्मणा ॥

डामरं जामलक्षैव योगिनीतन्त्रमेव च ।

वाराहैतन्त्रमन्यांश्च ग्रन्थानालोच्य यत्नतः ॥

सहस्रचण्डिकायाश्च शतचण्ड्यास्तथैव च ।

नवार्णन्यासविधिना प्रयोगः प्रीच्यतेऽधुना ॥

तच्च यजमानः शुभदेशे मण्डपं चिकीर्षुः गणेशकूर्मशेषवसुधानां पूजनं कृत्वा शतचण्ड्यां षोडशहस्तं सहस्रचण्ड्यां विंशतिहस्तं मण्डपं प्रसाध्य ।— इत्यादि ।

End. विद्येपस्तु मत्कृते निर्णयसिन्धौ नवरात्रिनिर्णये ज्ञेय इति ।

Colophon. इति श्रीमत्पद्मवाक्यप्रमाणपारीणरामेश्वरभट्टस्वरिखनुनारायणभट्टसुतमी-
मांसकरामकृष्णभट्टात्मजदिनकरभट्टानुजकमलाकरभट्टकृतसहस्रचण्ड्यादिविधिः परिपूर्णः ॥

विषयः । सहस्रचण्डीशतचण्ड्यादिपाठप्रयोगादिकथनम् ।

No. 3128. योगशतकं, सटीकम् । Substance, country-made paper, 13 × 4 inches. Folia, 22. Lines, 14 on a page. Extent, 943 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Jiyāganj, S'itānātha Paṇḍit. Appearance, fresh. Text, verse, commentary, prose. Generally correct.

Yoga-śataka. A hundred recipes for the cure of fever and other diseases by simple remedies. By Śrīpaṇḍita.

Beginning. टीकायाः,—

श्रीवर्द्धमानं प्रणिपत्य मूर्द्ध्ना जनस्य सर्वस्य निरोगहेतोः ।

श्रीपूर्णसनेन सुबोधनार्थं प्रारभ्यते योगशतस्य टीका ॥

अथ जीवा आदिनिधनाः । तेषां जीवानामाहारमन्वाहृतशीतातपवर्षाणि विषमा-
शनानि । इत्यादि ।

मूलस्य,—

कृत्स्नस्य तन्त्रस्य गृहीतधाम्ना चिकित्सितार्थप्रवृत्तस्य दूरात् ।

विदग्धवैद्यप्रतिपूजितस्य करिष्यते योगशतस्य बन्धः ॥

तेषां क्रिया प्रतिदिनं क्रियतां भिषग्भि-

रायुर्व्यथोऽ + बलसत्त्वसुदेशसात्काम् ? ।
 विज्ञाय सत्प्रकृतिभेषजतत्प्रमाणं
 ज्ञात्वा तथान्यदपि कर्मगतं च शास्त्रे ॥ इत्यादि ।

End.

मूलस्य,—

गुणाधिकं योगशतं निवध्य प्राप्तं मया पुण्यमिच्छीत्तमस्य ।
 नानाप्रकारामयनीडभूतं क्लृप्तं जगत् तेन भवत्वरोगम् ॥

टीकायाः,—

एतानि लिङ्गानि च तत्कृतानां सर्वामया — — — — चैकनानां कश्चित्
 प्राप्तिनिरोधपूर्वमंजान्तरं येन तु संप्रयाति ॥

Colophon. इति श्रीश्रीपण्डितविरचितं योगशतकं समाप्तम् ।
 इति योगशतकग्रन्थटीका सम्पूर्णा ।

विषयः । ज्वरादिषु रोगेषु सर्वत्र संचेपण सुद्वियोगकथनम् ।

No. 3129. अष्टाङ्गहृदयम् । (सूत्रस्थानम् ।) Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 125. Lines, 8—9 on a page. Extent, 1,976 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Jiyāganj, Sītānātha Bhaṭṭāchārya. Appearance, old. Verse, interspersed with a few words in prose here and there. Incorrect.

Ashtāṅga-hṛidaya. A comprehensive treatise on the Hindu system of medicine. By Vāg-bhāṭa, whose name is not unfrequently written Vābhāṭa or Vālbhāṭa. The name of the work means the “essence of the eight-membered work,” implying that it contains the substance of the original text of Suśruta, which comprises, in eight chapters, the surgical lectures of Dhanvantari, as also the substance of the medical lectures (also in eight chapters) of Punarvasu. The work of the latter is no longer extant. It is obvious that the work under notice is later than Suśruta, but it is widely known under the name of Vābhāṭa, and is highly esteemed, by Indian physicians. It has been also commented upon by several exegetes. Portions of the text have been printed three or four times, and an excellent edition with the commentary of Aruṇadatta and a Bengali translation is now being printed in Calcutta by Kavirāja Vijayaratna Sena. Thirty parts of the edition have already been published. The MS. under notice contains only the first chapter of the work, and is devoted to *Materia Medica*.

Beginning. अथात् आयुष्कामौयमध्यायं व्याख्यास्यामः ।

इतीह स्नाड्डरावेयादयो महर्षयः ।

आयुः कामयमानेन धर्म्मार्थसुखसाधनः ।

आयुर्वेदोपदेशेषु विधेयः परमादरः ॥

ब्रह्मा सृत्वायुषो वेदं प्रजापतिमजिग्रहत् ।

सोऽश्विनौ तौ सहखाचं सोऽन्विपुत्रादिकान् मुनीन् ॥

अग्निवेशादिकांस्ते तु प्रथक् सूत्राणि तेनिरे ॥

तेभ्योऽतिविप्रकीर्णभ्यः प्रायः सारतरोच्चयः ।

क्रियतेऽष्टाङ्गद्वयं नातिमंचेपविस्तरम् ॥ इत्यादि ।

End.

अतिदग्धे + तं कुर्यात् सर्व्वं पित्तनिवर्हवत् ।

स्नेहदग्धे भृशतरं रुचं तत्र तु योजयेत् ॥

समाप्यते स्थानमिदं हृदयस्य + + ववत् ।

अचार्याः सूत्रिताः सूत्राः प्रतन्यन्ते हि सर्व्वतः ॥

Colophon. इति सूत्रस्थाने चाराग्निकर्म्मविधिरध्यायस्त्रिंशः । श्रीः ।

विषयः । अष्टाङ्गलक्षणविकथनं । वायुपित्तकफानां लक्षणतत्कार्यादिनिरूपणं । ऋतु-
चर्याविकथनं । रोगानुत्पादनौघविधिनिरूपणं । अथ द्रव्यगुणविकथनं । तत्र तीयवर्गकथनं ।
चौरवर्गकथनं । द्रव्यवर्गकथनं । तैलवर्गकथनं । मद्यवर्गकथनं । अन्नवर्गकथनं । तत्र शूकधान्य-
वर्गकथनं । शिखीधान्यवर्गकथनं । कृतान्नवर्गकथनं । मांसवर्गकथनं । शाकवर्गकथनं । फल-
वर्गकथनं । औषधिवर्गकथनं । विषादितः अन्नादिसंरक्षणविकथनं । शरीररक्षाविक-
थनं । भोजनविकथनमुखेन तन्मात्रादिनिरूपणं । पङ्कमादिनिरूपणं । अथ दोषनिरू-
पणं । तत्र तत्र तत्रदुपक्रमनिरूपणम् । अथ भेदनस्नेहनादिविकथनं । वस्त्रविकथनं ।
नस्यविकथनं । धूमविकथनं । गडूषादिविकथनं । आस्योतनाञ्जनविकथनं । तर्पण-
पुटादिविकथनं । अथ यन्त्रविकथनं । अथ शस्त्रविकथनं । शिराव्यधिविकथनं ।
शल्यहरणविकथनं । शस्त्रप्रयोगादिविकथनं । अथ चाराग्निकर्म्मविकथनञ्च । इति शम् ।

No. 3130. वृहत्कल्पसूत्रम् । Substance, country-made paper, 13 × 4 inches. Folia, 30. Lines, 8 on a page. Extent, 522 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Jiyāganj, Vālučhara, Kharataraga-
chchhiya Pañchāyatapausāla. Appearance, fresh. Prose. Correct. Mā-
gadhī.

Vṛihat-kalpa-sūtra. A Jaina text on Achāra. The work
namad *Kalpa Sūtra* is a life of Vardhamāna Jina.

Beginning. ॐ सर्वज्ञाय नमः ।

लोक्य इति ग्रंथाणवा । निग्रंथौणवा । आमे तालपलं वेभिषे पडिग्राहिए कपति
नपंथाणवा । निग्रंथौणवा । आमे तालपलं वेभिषे । — इत्यादि

End. णिविस्ममाणकपडिइ णिविदिसाणकपडिइ । जिणे कपडिइ । धेरकपडिइ
+ तिवेमि ॥

Colophon. इति श्रीकप्परसकट्टी उद्देशउ सम्मन्ने ।

श्रीट्टकल्पसूचं समाप्तं ।

विषयः । अतीचारमलिनस्य साधोः विग्रहसिद्धिमापादयितुं जिनानुशासनेन प्रायश्चित्त-
निरूपणं । तत्र क्रमेण सम्यग्दृष्टि-मासादन-चारोपशमिकादिनिरूपणं । सागारिकादिस्वरूप-
कथनं । पुलाकादिनिरूपणं । सूचादिस्वरूपकथनं । षड्विधप्रसारनिरूपणं । चित्रचिन्तादि-
स्वरूपकथनं । साधूनां विहिताविहिताचारनिरूपणञ्च । इति शंस् ।

No. 3131. वृहत्कल्पवृत्तिः । Substance, country-made paper, 14 × 5
inches. Folia, 816. Lines, 15 on a page. Extent, 47,401 ślokas. Charac-
ter, Nāgara. Date, Sm. 1529. Place of deposit, Vāluchara, Jiyāganj,
Kharataragachehhiya Pañchāyatapausāla. Appearance, old. Prose. In-
correct. Partly Sanskrit and partly Māgadhi.

Vrihat-kalpa-vṛitti. A gloss on the work noticed above. By
Kshemakīrti Sūri.

Beginning. प्रकटोक्तनिःश्रेयसपदहेतुस्यधिरकल्पजिनकल्पं ।

नसाशेषनरामरकल्पितफलकल्पतरुकल्पं ॥

नत्वा श्रीवीरजिनं गुरुपदकमलानि बोधविपुलानि ।

कल्पाध्ययनं विदुषामि क्षीरतो गुरुनिधोगेन ॥

भाष्यं क्व चातिगम्भीरं क्व चाहं जडशेखरः ।

यदत्र जानते पूज्या ये मामेवं नियुञ्जते ॥

अद्भुतगुणरत्ननिधौ कल्पे सहायकं सहातेजाः ।

दौप इव तमसि कुरुते जयति यतौशः स चूर्णिकृत् ॥

इह शिष्याणां मङ्गलवृद्धिपरिषदाय शास्त्रस्यादौ मध्येऽवसाने च अवगम्यं मङ्गलमभि-
धातयं । — इत्यादि ।

End. योग्यविनेयानां दौपनामनालस्येन

याख्यान् करोति तस्यैव द्वारम् ।

Colophon. इति दृढत्कल्पदृष्टौ षष्ठ उद्देशकः समाप्तः ।

अतः परं श्लोकेन ग्रन्थकृत्परिचयो वर्धते । स च विलुप्तचरतया सम्यक् न पठितुं शक्यते । संवत् । १५१९ ॥

विषयः । दृढत्कल्पसूत्राभिधानजैनग्रन्थस्य व्याख्यानम् ।

No. 3132. कृत्यतत्त्वं, वा प्रयोगसारः । Substance, country-made paper, 14 × 4 inches. Folia, 155. Lines, 7 on a page. Extent, 4,716 slokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Śántipura, Kālidāsa Vidyāvāgīśa. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Kṛitya-tattva ALIAS **Prayogasāra**. A Calendar of the fasts, festivals and ceremonies appropriate for each month in the year, and the rituals thereof. By Kṛishṇadeva Smārtavāgīśa, son of Nārāyaṇa of the Vandyaghaṭīya sept.

Beginning. वेदान्तवेद्यं श्रीरामं प्रणम्य सन्मदे मया ।

क्रमात् द्वादशमासेषु कृत्यतत्त्वं प्रचक्ष्यते ॥

नारायणो वन्द्यकुलायजन्मा तस्यात्मजः श्रीयुतकृष्णदेवः ।

प्रणम्य रामस्य पदारविन्दं प्रयोगसारं कुरुतेऽब्दसम्भवं ॥

तिथितत्त्वेषु सन्धेयं प्रमाणस्य केविदैः ।

वैशाखादिक्रमेणैव प्रयोगोऽत्र निबध्यते ॥

अथ वैशाखकृत्यं । पद्मपुराणं ।

तुलामकरमेपेषु प्रातःस्नानं विधीयते ।

रविर्यं ब्रह्मचर्येण महापातकनाशनं ॥ इत्यादि ।

End. ततो मूलमन्त्रं यथाशक्ति जप्त्वा आवीरं दत्त्वा सप्तकवः शनैः शनैः दालयित्वा दक्षिणाच्छिद्रावधारणं कृत्वा प्राङ्मणान् भोजयेत् । इति दालयात्रापद्धतिः समाप्ता ।

Colophon. इति श्रीकृष्णदेवस्मार्तवागीशकृते कृत्यतत्त्वे प्रयोगसारं दालयात्रापद्धतिः । समाप्तोऽयं ग्रन्थः ।

विषयः । द्वादशमासेषु कृत्यविशेषविधानकथनपूर्वकं तत्र तत्र प्रयोगकीर्तनं । तत्र वैशाखकृत्यनिरूपणं । संक्रान्तिनिरूपणं । युगाद्याकथनं । मन्वन्तराकथनं । पिपौतकीविधानं । यवश्राद्धविधानं । ऋष्टकृत्यनिरूपणं । तत्र सावित्रीव्रतविधानं । अरण्यषष्ठीविधानं । दशहरा-विधानं । महाचैष्टीविधिकथनं । आषाढकृत्यकथनं । तत्र नवोदकश्राद्धविधिः । रथयात्रादि-निरूपणं । चातुर्मास्यव्रतविधिः । हरिशरणविधिः । श्रावणकृत्यनिरूपणं । तत्र नागपञ्चमौ-

विधानं । भाद्रकृत्यनिरूपणं । तत्र जन्माष्टमौविधिः । अघोराचतुर्दशौविधिः । कौशौचतुर्दशौ-
विधिः । आलोकामावास्याव्रतविधिः । नद्यचन्द्रविधिः । कुक्कुटीव्रतविधिः । दूर्वाष्टमौव्रत-
विधिः । तालनवमौव्रतविधिः । आवण्णद्वादशौकथनं । शक्रोत्थानविधानं । अनन्तव्रतविधिः ।
अगस्त्यार्धदानविधिः । आश्विनकृत्यनिरूपणं । तत्र प्रेतपक्षत्राडविधिः । मघात्रयोद्गौत्राड-
विधिः । नवान्नत्राडविधिः । दुर्गास्वविधानं । कौजागरकृत्यनिरूपणं । कार्तिककृत्यनिरूपणं ।
तत्र विष्णुस्नानविधिः । प्रातःस्नानविधिः । तुलसीदानविधिः । हविष्यान्नभोजनादिविधिः ।
मत्स्यादिभक्षणनिषेधः । भृतचतुर्दशौविधिः । प्रेतोपाख्यानं । दीपान्विताविधिः । कालौपूजा-
विधिः । द्यूतप्रतिपद्विधिः । धाटद्वितीयाविधिः । गोष्ठाष्टमौविधानं । त्रेतायुगाद्याविधिः ।
वकपञ्चमन्वन्तराविधिः । उत्थानविधिः । कार्तिकीपूर्णिमा । काम्यदृष्टोत्सर्गविधिः । मार्गशीर्ष-
कृत्यनिरूपणं । तत्र रोहिणौनक्षत्रयुक्तप्रतिपत्स्नानविधिः । पौषकृत्यनिरूपणं । तत्र अष्टका-
विधिकथनं । माघकृत्यनिरूपणं । तत्र प्रातःस्नानविधिकथनं । मूलकनिषेधः । रटनोस्नान-
विधिः । श्रीपञ्चमौकृत्यनिरूपणं । षट्पञ्चमौव्रतविधिः । शीतलषष्ठीविधानं । माघौसप्रमौ-
विधिः । विधानसप्तमौविधिः । आराग्यसप्तमौविधिः । भौष्माष्टमौविधिः । सामान्यैकादशौ-
विधिः । फाल्गुनकृत्यनिरूपणं । तत्र शिवरात्रिविधानं । गोविन्दद्वादशौविधिः । चूतपान-
विधिः । चैत्रकृत्यनिरूपणं । तत्र घण्टाकर्णपूजाविधानं । शीतलापूजाविधानं । स्कन्दषष्ठी-
विधिः । वारुणादिनिरूपणं । अशोकाष्टमौकथनं । ब्रह्मपुत्रस्नानविधिः । श्रीरामनवमौविधिः ।
दालयात्राविधानकौर्णनञ्च ।

No. 3133. शुद्धिसारः । Substance, country-made paper, 14 × 4 inches. Folia, 101. Lines, 7 on a page. Extent, 2,625 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Śāntipura, Kālidāsa Vidyāvāgīśa. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Suddhi-sāra A digest of Smṛiti rules regarding impurity of the person caused by a death, or a birth in one's gotra, and the duties appropriate on such occasions. By Kṛṣṇadeva Śmārtavāgīśa, of the Vandyaghaṭīya sept.

Beginning. वेदान्तवेद्यं श्रीरामं प्रणम्य सन्मुदे मया ।

बालानां सुखवोधाय शुद्धिसारः प्रतन्यते ॥

तत्र शुद्धेद्विप्रौ दशाहेन द्वादशाहेन भूमिपः । वैश्यः पञ्चदशाहेन शूद्रस्तु त्रिंशता
दिनैः । इत्यादि ।

End.

अतः पूर्वाधिकारिसत्त्वेऽपि पराधिकारिष्ठता सिध्यति, न तु लोवादि-

कृतेव असिद्धा। तेन पूर्वोऽधिकारिणा पुनः पर्णनरदाद्यादिकं न करणीयं। तत्र पूर्वोऽधिकारिणोऽवश्यं कुर्युः।

Colophon. इति वन्द्यघटीयश्रीकृष्णदेवस्मार्तवागीशभट्टाचार्यकृतौ शुद्धिसारः समाप्तः।

विधयः। शौचाशौचलक्षणं। गर्भस्त्रावाशौचकथनं। बालाद्यशौचनिरूपणं। स्त्राशौचनिरूपणं। सपिण्डाद्यशौचनिरूपणं। मातामहाद्यशौचनिरूपणं। मृत्युविशेषाशौचनिरूपणं। तत्र तत्र प्रायश्चित्तनिरूपणञ्च। विदेशस्थाशौचनिरूपणं। दशविधाशौचनिरूपणं। शवानुगमबादित्यवस्था। अङ्गासृग्मलनिरूपणं। अक्षरलवणाशित्वनिरूपणं। अशौचसङ्करव्यवस्था। सद्व्यवहारानुसरणव्यवस्था। सापिण्डानिरूपणं। अशौचे वर्जनीयानि। रजस्त्राशौचनिरूपणं। क्षताशौचव्यवस्था। मूर्ध्निर्मुक्त्यनिरूपणं। स्तकृत्यं। पर्णनरदाद्यविधिः। अशौचान्तदिनकृत्यं। तद्द्वितीयदिनकृत्यं। उभयतोमुखीदानविधानं। हरिवंशदानविधिः। शालग्रामदानविधिः। विपुलगृहदानविधिः। वृहदामान्नदानविधिः। प्रेतश्राद्धक्रमकथनं। सपिण्डीकरणविधिः। स्त्रीसपिण्डनविधिः। प्रेतत्वविवेचनञ्च। इति।

No. 3134. प्रायश्चित्तकौमुदी। Substance, country-made paper, 14 × 4 inches. Folia, 92. Lines, 6 on a page. Extent, 2,033 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Śántipura, Kālidāsa Vidyāvāgīśa. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Prāyaścitta-kaumudī. A digest of the laws and rituals for expiations of sins and transgressions. By Kṛṣṇadeva Smārtavāgīśa. This is different from the work of this name noticed under No. 1984. (*ante*, Vol. VI, p. 5.)

Beginning. नमस्कृत्याखिलैर्वैदेव्यं श्रीपरमेश्वरं।

तन्यते कृष्णदेवेन प्रायश्चित्तस्य कौमुदी ॥

अथ प्रायश्चित्तलक्षणं। तत्र पापक्षयमाचकामनाजन्यकृतिविषयः पापक्षयसाधनं कर्म प्रायश्चित्तं। पापक्षयसंगंभयकामनाजन्यकृतिविषयसद्व्यवहारानुश्लेषादिवारणाय मात्रपदं। इत्यादि।

End.

आसनं वसनं शय्या जायापत्यं कसण्डलः।

आत्मनः शुचिरेतानि न परेषां कदाचन ॥

अत्र च हरेर्नाम हरेर्नाम हरेर्नामैव केवलं।

कलौ नास्येव नास्येव नास्येव गतिरन्यथा ॥

Colophon. इति श्रीयुक्तकृष्णदेवस्मार्त्तवागीशभट्टाचार्यकृता प्रायश्चित्तकोमुदी समाप्ता ॥

विषयः । पापलक्षणविचारः । अतिपातकमहापातकरूपणं । नवधामसंमर्गैरूपणं । अनुपातक्रोपापातकरूपणं । जातिभ्रंशकरपापकथनं । सङ्करौकरणविवेचनं । अपात्रोकरणरूपणं । मलावहनरूपणं । प्रकीर्णकं । तन्त्रताविचारः । प्रसङ्गविवेचनं । प्रायश्चित्तत्रैविध्यरूपणं । अनुग्रहव्यवस्था । धेनुमूल्यादिरूपणं । प्रायश्चित्तपूर्वार्हकृत्यरूपणं । ज्ञानकृतनिरूपणं । गोबधप्रायश्चित्तं । गूढद्रव्यामिकादिगोबधप्रायश्चित्तं । गर्भिन्यादिवधे विशेषकथनं । एकप्रयत्ननिष्पाद्यानेकगोबधप्रायश्चित्तं । अज्ञानकृतवहजनकृतगोबधप्रायश्चित्तं । मूढने विशेषकथनं । अपालनकृतादिप्रायश्चित्तं । अस्थिभङ्गादिप्रायश्चित्तं । अण्डमोक्षणादिप्रायश्चित्तं । गोमांसखादके गोविक्रयादिप्रायश्चित्तं । गोबधपवादः । व्रतानुकल्पनिरूपणं । पराकव्रतनिरूपणं । परिसंख्या । गोपने प्रायश्चित्तं । अष्टम्यादौप्रायश्चित्तनिषेधः । अतिपातकादिप्रायश्चित्तं । गर्भवधादिप्रायश्चित्तं । सुरापानप्रायश्चित्तं । सुवर्णस्त्रेयप्रायश्चित्तं । गुर्व्वङ्गनागमनप्रायश्चित्तं । पतितसंमर्गप्रायश्चित्तं । गूढद्रव्यप्रायश्चित्तं । स्त्रोवधप्रायश्चित्तं । भार्यायां मातृत्वादि-वदतः प्रायश्चित्तं । पितृस्वमादिकन्यापरिणयप्रायश्चित्तं । उपवौतच्छेदनप्रायश्चित्तं । पव्वसु स्त्रो-गमने प्रायश्चित्तं । यादृदिने मैद्युनप्रायश्चित्तं । तैलाभ्यक्तादेर्मूर्च्छाचारादौ प्रायश्चित्तं । उच्छिष्ट-भक्षणप्रायश्चित्तं । अशौचान्नभोजनप्रायश्चित्तं । सृत्तिकादिभोजनप्रायश्चित्तकथनञ्च ।

No. 3135. महावाक्यरत्नावली । Substance, country-made paper, 5 × 8 inches. Folia, 62. Lines, 5 on a page. Extent, 658 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Śāntipura, Kālidāsa Vidyāvāgīśa. Appearance, old. Verse. Correct.

Mahāvākya-ratnāvalī. A collection of one thousand and eight maxims taken from the Upanishads, of which one hundred and eight are named. By Rāmachandrendra, disciple of Vāsudevendra Sarasvatī.

Beginning. ॐ श्रीमद्विद्याधिष्ठानपरमहंसमङ्गलश्रीरामचन्द्राय नमः ।

यो विद्यादिविदेहान्तमहावाक्यार्थविप्रहः ।

श्रीरामचन्द्ररूपाय तस्मै भूमात्मने नमः ॥

यः पूज्यो यतिभिः स्वधर्मनिरतैर्ध्यायन्ति यं योगिना

येनात्तं निगमान्तवेश्मनिशं यस्मै हविर्दियते ।

यस्मात् स्यावरजङ्गमं समभवद्दृश्यांशमात्रो वरो

यस्मिन् लौकमिदं प्रणौमि सततं तं वासुदेवं गुरुं ॥ इत्यादि ।

End. यन्महावाक्यमिदं ननु मुक्तिचिन्तकगोचरं ।
वासुदेवेन्द्रसंज्ञं तं नौमि सर्व्वात्मकं महः ॥

Colophon. इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य्यवासुदेवेन्द्रसरस्वतीचरणकमलम-
करन्दतः स्वान्तरामचन्द्रेन्द्रप्रथितेशाद्यष्टोत्तरशतेपनिपत्यारसङ्ग्रहभूताष्टोत्तरमहसमहावाक्यरत्ना-
वली सम्पूर्णा ।

विषयः । महावाक्यरत्नावलीपद्योजना । अष्टोत्तरशतेपनिपद्नामकीर्तनं । पञ्चशान्ति-
कथनं । सार्धान्तिकविधिवाक्यानि । बन्धमोक्षवाक्यानि । विद्वद्भिन्दावाक्यानि । जगन्मिथ्या-
वाक्यानि । उपदेशवाक्यानि । जीवब्रह्मेक्यवाक्यानि । मननवाक्यानि । जीवन्मुक्तिवाक्यानि ।
स्वानुभूतिवाक्यानि । समाधिवाक्यानि । अष्टस्वरूपवाक्यानि । पुंलिङ्गस्वरूपवाक्यानि । स्त्रीलिङ्ग-
स्वरूपवाक्यानि । नपुंसकलिङ्गस्वरूपवाक्यानि । आत्मस्वरूपवाक्यानि । सर्वस्वरूपवाक्यानि ।
ब्रह्मस्वरूपवाक्यानि । अवशिष्टवाक्यानि । फलवाक्यानि । विदेहमुक्तिवाक्यानि च ।

No. 3136. किरणावली । Substance, country-made paper, 5 × 8,
inches. Folia, 70. Lines, 11 on a page. Extent, 2,887 ślokas. Character
Nāgara. Date, ? Place of deposit, Śāntipura, Kālidāsa Vidyāvāgīśa.
Appearance, old. Prose. Correct.

Kiraṇāvalī. A gloss on the work noticed under the next pre-
ceding No. By Brahmayogi, disciple of Vāsudevendra Sarasvatī.

Beginning. अनन्तशक्तिसन्दोहपूर्णस्य परमात्मनः ।

विद्वद्विध्वंसिनीं शक्तिं गणराजमुपास्यहे ॥

हरिः ॐ । श्रीमद्विद्याधिष्ठानपरमहंससद्गुरुश्रीरामचन्द्राय नमः ।

ईशाद्युपनिपत्प्रोद्यन्महावाक्यकलेवरं ।

विकलेवरकेवल्यं रामचन्द्रपदं भजे ॥

विद्याधिष्ठानसन्नात्रवासुदेवेन्द्रमूर्त्तये ।

श्रीदेशिकस्वरूपाय परस्मै ब्रह्मणे नमः ॥

नत्वा श्रीदेशिकं ब्रह्म साचानन्दाप्रिमिच्छतां ।

महावाक्यरत्नजातकिरणवलिरीर्यते ॥

इह सूत्रं परमदयाकलेवर—इत्यादि ।

End. यत् तेजोमात्रमवशिष्यते तत् स्वमात्रतया नौमि तत्पर्य्यवसन्नो भवामो-
त्यर्थः ।

Colophon. इति श्रीवासुदेवेन्द्रशिष्येण ब्रह्मयोगिना ।

महावाक्यरत्नजातकिरणावलिरीरिता ॥

विषयः । रामचन्द्रेन्द्रसङ्कलितमहावाक्यरत्नावल्या व्याख्यानं ।

No. 3137. भजनक्रमसङ्ग्रहः । Substance, country-made yellow paper, 11 × 4 inches. Folia, 55. Lines, 5 on a page. Extent, 824 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Śántipura, Kálidása Vidyāvágísa. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

Bhajanakrama-saṅgraha. Rules for the adoration of Kṛishṇa and Vaiṣṇava divinities generally, according to the principles inculcated by Chaitanya. By Rádhámohana Gos'vámí, of the Advaita sept.

Beginning. वन्दे श्रीकृष्णचैतन्यमद्वैताद्वैतविग्रहं ।

परमानन्दमन्दोद्भवविग्रहं नित्यमीश्वरं ॥

श्रीमदद्वैतवंशेन राधामोहनशर्मणा ।

क्रियते श्रीकृष्णनित्यभजनक्रमसङ्ग्रहः ॥

अथ तमेव विदित्वाऽतिश्रुत्यनेतीतिश्रुत्या परमेश्वरमात्रविषयकज्ञानस्यैव संसारमोचन-
हेतुत्वमित्यादि ।

End. ण्वमादिवचनैः + प्रागुक्तवचनैश्च भृष्टन्दावनादिकमेव नित्यलीलास्पदं भगवतः
केचिद्वर्णयन्ति तदप्यनुसन्धेयमिति शम् ।

Colophon. इति कलियुगपावनावतारश्रीमदद्वैतवंशश्रीराधामोहनगोखामिभट्टा-
चार्यविरचितः श्रीकृष्णभजनक्रमसंग्रहः समाप्त इति ।

विषयः । भगवद्विषयकज्ञानस्यैव मोक्षहेतुत्वं तज्ज्ञानञ्च तन्मात्रभजनेनैव जायते—इति
निरूपणं । निर्विद्वेदप्राप्तिपर्यन्तं कर्मणामनुष्ठेयता—इति निरूपणं । शान्तदासादिभेदेन भक्तानां
पञ्चविधत्वकथनं । तत्र शान्तभक्तानां भगवद्भजनक्रमकीर्तनं । सायुज्यसुक्तिकामेन श्रीकृष्णा-
भिन्नतया स्वात्मा चिन्तनीय इति निर्णयः । प्रातःकृत्यविधानादिकीर्तनं । भगवदर्थेन स्यावश्य-
कर्त्तव्यता । कुच वाद्यपूजाया आवश्यकत्वमिति तन्निरूपणं । ब्रह्मलक्षणं । तच्छरीरनिरूपणा-
दिकं । निर्विशेषत्वेन उपासनापक्षया भगवत्त्वेन आराधनस्य श्रेष्ठत्वनिरूपणं । भगवन्मूर्तिर्नां
सर्वासामेव शान्तस्य भजनीयत्वकीर्तनं । शान्तेन श्रीकृष्णस्य रहस्यलीलाश्रवणादिकं पौरुष-
कामरागादिप्रशून्यतया क्रियते चेन्न दोषायेतिकीर्तनं । शान्तभक्तद्वैविध्यकथनञ्च । दासभक्तानां
भगवद्भजनक्रमकथनं । प्रेमभक्तिनिरूपणं । शान्तदासयोः भजनस्यावान्तरभेदनिरूपणं । श्री-
कृष्णस्य रासलीलादिश्रवणं कामरागराचित्येन दासैः कर्मयमितिनिरणयः । दासानां मुक्तिलाभ-

कथनं । भगवतः अवतारवाङ्मयप्रयोजनकथनं । श्रीसीताप्रभृतौनां तच्छक्तीनां मातृत्ववृद्धा
सेवनादिकं कर्तव्यमितिकथनं । भगवत्परिकरदासीष्वपि भगिनीत्वमारोप्यमितिकीर्तनञ्च ।
दासैश्च भगवति पिढत्वबुद्धिः न कार्य्या इति निरूपणं । तेषां मुमुक्षुत्वे तत्प्रकारकथनं ।
मुमुक्षूणां समाधिभेदनिरूपणं । गुणमायायोगमायादिनिरूपणं । सख्यवात्सल्यमाधुर्यभाव-
कथनं । तत्रापि इदानीन्तनानां श्लोक्ये परमेश्वरत्वबुद्धिरावश्यकीति तद्विर्णयः । श्लोक्यस्य
कौमारल्लोलामाहात्म्यकथनं । कौमारवर्णनादिकं । तेषु ध्यानभेदकथनं । ऐश्वर्यज्ञानवतां
भगवति कथं वात्सल्यरागरुचिर्भवेदिति तद्विरूपणञ्च ।

वत्सलभक्तानां भजनक्रमकथनं । सख्यभजनक्रमकथनं । तत्रैविध्यनिरूपणं । शान्ता-
दीनां चतुर्णामपि भक्तानां साधारणतः कर्तव्यनिर्देशः । श्लोक्यस्य पौगण्डल्लोलकैशोर-
ल्लोला च । उज्वलभक्तानां भजनक्रमकथनं । तत्र ध्यानादिकथनं । साधनावस्थायां तद्भाव-
लब्धये वैधास्येनादीनामावश्यकताकथनं । श्रवणकीर्तनादीनां नित्यानुष्ठेयत्वनिरूपणं । वात्-
सल्ये साधुर्यं च भावे स्वात्मनि स्त्रीत्वमारोप्यैव भजनं कर्तव्यमितिकीर्तनञ्च ।

भजनभिद्धानां मुमुक्षूणां तद्विदितरेषाञ्च प्राप्यस्थाननिरूपणं । यशोदानन्दादीनां वैकुण्ठ-
प्राप्तिविवरणं । भगवन्नोल्लानां नित्यताकथनस्य अभिप्रायाभिधानं । कामाच्चिद्गोपीनां
मोक्षप्राप्तिकथनं । चैतन्यसम्प्रदायानुसारिणां नयेन श्लोक्यरूपतत्स्थानादिकीर्तनं । वैकुण्ठ-
गोलोकादीनां दृष्ट्वावनापरनामधेयताभिधानं । गोलोकशब्दनिर्वचनं । भगवत्प्रियाणां
त्रजान्नाणां न गोपजातिमत्त्वेन गोपीत्वं किन्तु अन्यथैवेतिनिरूपणं । सर्वेषामपरि वर्त-
मानमथुरादौ प्रेमसेवालाभेच्छया वासं कुर्यादितिकथनं । काशीविवरणं । दृष्ट्वावन-
विवरणकीर्तनञ्च ।

No. 3138. प्रायश्चित्तनिरूपणं । Substance, country-made paper, 13 ×
2 inches. Folia, 92. Lines, 5—6 on a page. Extent, 2,901 ślokas. Character,
Bengali. Date, ? Place of deposit, Śántipura, Kálidása Vidyávágíśa.
Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Práyaścitta-nirúpaṇa. Definitions and explanations of the
sins and offences which require expiations. By Bhavadeva Bhaṭṭa.

Beginning. ॐ नमो गणपतये ।

अनादिभवसम्भूतपापप्रशमकारणं ।

स्मरणं वासुदेवस्य यस्य तस्मै नमो नमः ॥

मन्वादिस्मृतिमालोच्य सुविविच्य यथाक्रमं ।

क्रियते भवदेवेन प्रायश्चित्तनिरूपणं ॥

तत्र प्रायश्चित्ते निरूपणीये गुरुत्वात् पञ्चममहापातकप्रायश्चित्तनिरूपणपुरःसरमेव इत-
रप्रायश्चित्तनिरूपणे कर्तव्ये मन्वादिवचनक्रमानुरोधेन प्रथमं ब्रह्मबधप्रायश्चित्तमेव निरूप्यते ।

End. याम्यं कृच्छ्रं समुद्दिष्टं मासे + श्रुतिपारगैः ।
सर्व्वकामप्रदं ह्येतत् सर्व्वकल्मसपनाशनं ॥
अथापि पञ्च धेनवः । इति ।

Colophon. इति नरभौभुजङ्गापरनामधेयभट्टश्रीभवदेवस्य कृती कृच्छ्रपरिच्छेदः
समाप्तः । समाप्तच्छेदं पुस्तकं । शकाब्दाः १४०६ ।

विषयः । पञ्चममहापातकस्वरूपनिरूपणं । इननलक्षणद्विचारः । ब्रह्मघातकस्वरूपादि-
निरूपणं । उपकारार्थमेव प्रवृत्तौ प्रसादतो मरणनिष्पत्तौ न बधदोषभागित्वमितिनिर्णयः । विन-
याधानार्थं पुत्रभार्यादीनां दण्डकरणादौ दीपाभावादिकथनं । आततायित्राक्षणबधे दीपा-
भावकथनं । आततायिनिरूपणादिकं । तदपवादकथनं । बधस्वरूपनिरूपणं । प्रायश्चित्तानुष्ठाने
देशकालवयःशत्र्याद्यपेक्षाविवेचनं । कामतोऽकामतस्य भेदेन बधद्वैविध्यनिरूपणं । ब्रह्महत्या-
दीनां प्रायश्चित्तनिरूपणं । जलाग्निप्रवेशादिना मरणोद्यतस्य केनापि प्रतिबन्धकेन तत्राकृतार्थ-
तायां प्रायश्चित्तकथनं । त्रिययादिबधप्रायश्चित्तकथनं । स्त्रीबधप्रायश्चित्तकथनं । तत्र गर्भिणी-
बधप्रायश्चित्तकथनं । व्यभिचारिणीबधप्रायश्चित्तकथनं । गोबधप्रायश्चित्तनिरूपणं । इतरप्राणि-
बधप्रायश्चित्तं । रक्षकृतब्रह्मबधप्रायश्चित्तनिरूपणं । रक्ष्यप्रायश्चित्तलक्षणं । नानाविधरक्ष्य-
बधप्रायश्चित्तनिरूपणं । अभक्ष्यभक्षणप्रायश्चित्तनिरूपणं । तत्र सुरापानप्रायश्चित्तकथनं । सुराश-
ब्दार्थादिनिरूपणं । पुनःसंस्कारविधिकथनञ्च । मूत्रपुरीषादिभक्षणप्रायश्चित्तकथनं । चण्डाली-
दकभाण्डस्यजलपानादिप्रायश्चित्तकथनं । चण्डालादिपरिग्रहवापौकूपतडागादिजलपानप्रा-
यश्चित्तकथनं । आपदि रजकादिजलपानप्रायश्चित्तकथनं । अपेयचौरपानप्रायश्चित्तकथनं ।
अभक्ष्यभक्षणप्रायश्चित्तकथनं । ब्राह्मणादीनां शूद्राद्यन्नभोजनप्रायश्चित्तकथनं । शूद्रस्य अन्य-
जाद्यन्नभोजनप्रायश्चित्तकथनं । उच्छिष्टभोजनप्रायश्चित्तकथनं । सहभोजनप्रायश्चित्तकथनं ।
लशुनगटञ्जनादिभक्षणप्रायश्चित्तकथनं । निपिडमत्स्यमांसभक्षणप्रायश्चित्तकथनं । ब्रह्मचारिणी-
भक्ष्यादिभक्षणप्रायश्चित्तं । रक्ष्यकृतसुरापानादिप्रायश्चित्तकथनं । श्लेयशब्दार्थनिरूपणं । सुव-
र्णश्लेयादिप्रायश्चित्तनिरूपणं । धान्याद्यपहरणप्रायश्चित्तकथनं । रक्ष्यकृतसुवर्णश्लेयादिप्रायश्चि-
त्तकथनं । अग्न्यागमनप्रायश्चित्तनिरूपणं । तत्र गुर्व्वङ्गनागमनप्रायश्चित्तकथनं । गुर्व्वङ्गनाशब्दा-
र्थनिरूपणञ्च । स्त्रान्तराभिगमनप्रायश्चित्तकथनं । गुरुतल्पातिदेशप्रायश्चित्तकथनं । गवादितीर्थ-
ग्योनिगमनप्रायश्चित्तकथनं । अश्वकौर्षिप्रायश्चित्तकथनं । गुर्व्वङ्गनागमने रक्ष्यप्रायश्चित्तकथनं ।
संसर्गप्रायश्चित्तनिरूपणं । संसर्गप्रकारकथनं । पतितप्रतिग्रह-पतितान्नभोजन-पतितस्यूतान्नभा-
जनरूपसंसर्गप्रायश्चित्तकथनं । अस्यश्लसंसर्गप्रायश्चित्तनिरूपणं । ब्राह्मणस्य अतिक्रयविक्रयप्राय-
श्चित्तकथनं । द्रव्यशुद्धिनिरूपणं ।

No. 3139. लौकिकन्यायसङ्ग्रहः, प्रथमो भागः। Substance, country-made paper, 13 × 5 inches. Folia, 132. Lines, 5 on a page. Extent, 1,965 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sm., 1882. Place of deposit, S'ántipura, Kálidása Vidyāvágíśa. Appearance, fresh. Prose. Generally correct.

Laukikanyāya-saṅgraha. A collection of popular sayings used as logical illustrations, together with explanations and the stories and anecdotes which have given rise to them. By Raghunátha, son of Gulāb-rāya Varmá, and disciple of Ráma-dayálu of the race of Nánaka.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

यत्कीर्त्तिप्रभया सुशुक्लभवने मायाप्रभावैः प्रभो-
नीलादेर्जनिता प्रतीतिरचला द्यौः संवृता शोभते ।
यच्छिष्योऽङ्गणैः स मे गुरुरहो हार्दान्धकाराण्यहः
श्रीमद्रामदयान्कुरिन्दुरमली मोदाय भूयात् सदा ॥
नत्वा शम्भुं हरिं गौरीं विधिं दृष्टिञ्च भारतीं ।
क्रियते रघुनाथेन लौकिकन्यायसङ्ग्रहः ॥
लौकिकन्यायरत्नानामाकरे यत् प्रदर्शितं ।
तस्य संक्षेप एवेह शीघ्रबोधाय दर्शयते ॥
न्यायार्थं विषयञ्चैवोदाहृतिञ्च यथामति ।
वदिष्यामोऽत्र संक्षेपाद्रिसूरादपि च कवित् ॥
प्रसङ्गादागतानान्तु न्यायानां तत्र विसृते ।
अथैमात्रं वदिष्यामः क्वचिदन्यामुदाहृतिं ॥
प्रसङ्गदायाता अपि निगदविख्यातविषया
न ते व्याख्यास्यन्ते पुनरसकृदुक्ताश्च विरलाः ।
पुनर्याख्यास्यन्ते विषयकथनादिप्रवितताः
पुरा प्रोक्तान् काञ्चित् पुनरपि वदिष्यामि विषये ॥
अर्थार्थं न शब्दार्थं इत्याद्या दृढसूक्तयः ।
पूर्वैर्न्यायतया प्रोक्ता वदिष्यामस्तत्तथा ॥
उदाहृतिं वदिष्यामः प्रायो वेदान्तशास्त्रगां ।
मीमांसान्यायगां काञ्चित् काञ्चिच्चापरशास्त्रगां ॥

End.

तुष्यतु दुर्जन इति न्यायात् नित्यं अपि व्यापारत्वापगमे प्रमाणप्रवृत्तवि-
च्छेद इत्यादयो दोषा वञ्चलेपवदनिवाय्या इति दिक् ।

Colophon. इति सकलकल्याणगुणभूषहारणश्रीनानकभद्रंशमौक्तिकश्रीरामदद्यालु-
 शिष्येण सोमवंशीयविन्दुरायकुलोत्तंसश्रीगुलावरायवस्मात्मजिन उदासीनावस्थेन रघुनाथेन
 विरचिते लौकिकन्यायसङ्ग्रहे प्रमेयनिरूपणपरः पूर्वभागः समाप्तः । शुभमस्तु । संवत् । १८८२
 विषयः । न्यायानां स्वरूपकथनपूर्वकं तेषामुदाहरणप्रदर्शनं । तत्र अनवन्धनरूपणा-
 दिकं । कण्ठचामीकरन्यायः । प्रसङ्गादधिकारिनिरूपणं । आत्मनिरूपणञ्च । लौकिकन्यायनिरू-
 पणं । तत्र पञ्चीकरणविवरणकीर्तनं । स्थूलारुन्धतीन्यायः । यत्परः शब्दः स शब्दार्थ इति न्यायः ।
 अर्के चेन्मधु लभ्येत किमर्थं पर्वतं त्रजदिति न्यायः । मज्जनोन्मज्जनन्यायः । कुशकाशावलम्बन-
 न्यायः । जलतुम्बिकान्यायः । पिञ्जरमुक्तपत्तिन्यायः । स्थूणानिखनन्यायः । सिंहावलीकन्यायः ।
 परिषणायाः । बड्ढकाकण्टन्यायः । वड्ढराजकपुरन्यायः । वरगोठीन्यायः । स्वामिभ्यन्यायः ।
 मुञ्जादिषिकान्यायः । गड्डलिकाप्रवाहन्यायः । पटे पत्तिन्यायः । मल्लग्रामन्यायः । अहित्रिपुत्र
 इतिन्यायः । देवदत्तापुत्रन्यायः । प्रासादवासिन्यायः । कार्य्येण कारणसंप्रत्यय इतिन्यायः ।
 कारणगुणक्रमन्यायः । पञ्जरचालनन्यायः । धर्मिकल्पनान्यायः । धर्मकल्पनान्यायः । सप्तवत्येक-
 वाक्यत्वे वाक्यभेदो न चेष्टते इतिन्यायः । भिक्षुपादप्रसारणन्यायः । सीपानारोहणन्यायः ।
 ज्योतिर्न्यायः । साक्षात्प्रकृतवितिन्यायः । अध्यारोपापवादन्यायः । रेखागवयन्यायः । शाखा-
 चन्द्रन्यायः । प्रसङ्गादोच्चरनिरूपणं । तामसं परिवर्ज्येदितिन्यायः । त्रीद्विवीजन्यायः । कौट-
 भ्यङ्गन्यायः । त्यज्या दुस्तडिनौतिन्यायः । गणपतिन्यायः । येन उपक्रम्यते येन च उपसंहरियते
 स वाक्यार्थ इतिन्यायः । सुन्दोपसुन्दन्यायः । अपन्यानं तु गच्छन्तं सोदरोऽपि विमुञ्चति
 इतिन्यायः । स्वपक्षहानिकर्तृत्वात् सकुलाङ्गारतां गत इतिन्यायः । एकसम्भित्सातोऽपरं
 प्रच्यवते इतिन्यायः । देवताधिकरणन्यायः । गुणोपसंहारन्यायः । यत् प्रायः श्रूयते यादृक्
 तत्तादृशवगम्यते इतिन्यायः । न हि निन्दा निन्दितुं प्रवर्तते अपि तु विषेयं स्रोतुमितिन्यायः ।
 सर्वशस्त्राप्रत्ययमेकं कर्ममितिन्यायः । उपवासवासाद्वरं भिक्षेतिन्यायः । शालिसमृद्धौ कोद्रव-
 नाशनन्यायः । कूपखानकन्यायः । निम्नगाप्रवाहन्यायः । यादृशी यत्तस्मादृशी बलिरितिन्यायः ।
 शतपत्रपत्रशतभेदन्यायः । घटकुटीप्रपातन्यायः । वरघाताय कन्यावरणमितिन्यायः । नष्टाञ्च-
 दग्धरथन्यायः । विधिनिषेधौ सति विशेषवाधे विशेषणमुपसंक्रामेत्, इतिन्यायः । सावकाश-
 निरवकाशयोर्निरवकाशो बलीयानितिन्यायः । अहिकुण्डलन्यायः । प्रकाशाश्रयन्यायः ।
 गुडजिह्विकान्यायः । यत् कृतकं तदनित्यमितिन्यायः । उद्गुल्लगुडन्यायः । न हि दृष्टे अनुपपन्नं
 नामेतिन्यायः । भक्षितेऽपि लगुने न शान्ती व्याधिरितिन्यायः । रज्जुमर्पेन्यायः । वृक्ष-
 प्रकम्पनन्यायः । क्रिया हि विकल्पते न वस्त्वितिन्यायः । यः कारयति स करोत्येवेतिन्यायः ।
 ज्ञानादेर्निष्कर्षवदुत्कर्षाऽप्यङ्गीकार्य्य इतिन्यायः । काकतालीयन्यायः । अजाकपाणीयन्यायः ।
 न हि भिक्षुको भिक्षुकमितिन्यायः । योजनप्रायायां कावेर्यां मल्लबन्धनन्यायः । अवगम्भा-
 पञ्चितानपञ्चितयोरितिन्यायः । कृताकृतप्रसङ्गौ यो विधिः स नित्य इतिन्यायः । अनघाते

महाभाष्ये इतिन्यायः । फलवत्सहकारन्यायः । तदभिन्नाभिन्नस्य तदभिन्नत्वमितिन्यायः । लक्षण-
प्रमाणाभ्यां हि वस्तुसिद्धिरितिन्यायः । यद्विवाहस्तद्वीतगानमितिन्यायः । अन्धगजन्यायः । कूप-
मण्डकन्यायः । चतुर्विंदविद्यायः । नृपनापितपुत्रन्यायः । शशिशुभपि चुम्बन्तमितिन्यायः ।
महिषी प्रसवोन्मुखीतिन्यायः । अन्धचटकन्यायः । घुणाक्षरन्यायः । पुत्रलिप्तया देवं भजन्या भर्ता-
ऽपि नष्ट इतिन्यायः । टडिमिष्टवतो मूलं विनष्टमितिन्यायः । चर्मतन्त्रौ महिषी हन्तीतिन्यायः ।
मण्डकसुतिन्यायः । सच्छिद्रघटासुन्यायः । एकामसिद्धिं परिहरतो द्वितीया आपद्यते इतिन्यायः ।
उपपन्नधर्मा विकरोति हि धर्मिणमितिन्यायः । व्रणशोधनाय शस्त्रग्रहणमितिन्यायः । सर्व-
विशेषणं साधारणमितिन्यायः । सर्वं वाक्यं साधारणमितिन्यायः । दृढकुमारौवाक्यन्यायः ।
तिय्येगधिकरणन्यायः । अन्ते या मतिः सा गतिरितिन्यायः । आभाणकन्यायः । प्रमङ्गपठित-
न्यायः । ब्राह्मणश्रमणन्यायः । सूत्रशटिकान्यायः । अजातपुत्रनामकरणन्यायः । जलानयन-
न्यायः । अग्र्यातपनन्यायः । इक्षुरसन्यायः । इक्षुविकारन्यायः । राजसंतामसञ्चेतिन्यायः । यः
कुर्वते स भुङ्क्ते इतिन्यायः । अग्निलोष्टन्यायः । पापाणैष्टिकान्यायः । विल्वखल्लाटन्यायः ।
कोषपालन्यायः । विषभक्षणन्यायः । परशुग्रहणन्यायः । धटारोहणन्यायः । धर्माधर्मन्यायः ।
तप्तमाषकोद्धरणन्यायः । उदकनिमज्जनन्यायः । चौरापराधात् माण्ड्यनिग्रहणन्यायः । काक-
दध्रिघातकन्यायः । तण्डुलन्यायः । नीरक्षीरन्यायः । विषटक्षीऽपि संवर्द्धा स्वयं केतुमसामृत-
मितिन्यायः । सन्दंशन्यायः । सुतजनित्वितिन्यायः । साव्वेजनीनतुत्याययन्यायः । पतन्त
मनुधावतो बद्धोऽपि गत इतिन्यायः । श्यालशुनकन्यायः । यत्रोभयोः समो दोष इतिन्यायः ।
शते पञ्चाशदितिन्यायः । यादृशं मुखं तादृशं चपेटमितिन्यायः । मरणाद्वरो व्याधिरितिन्यायः ।
एकाकिनीप्रतिज्ञेतिन्यायः । न हि प्रत्यभिज्ञामात्रेण अर्थसिद्धिरितिन्यायः । रक्तपटन्यायः । न
हि करकङ्कणदर्शनाय आदर्शापेक्षेतिन्यायः । प्रदीपन्यायः । भामतीन्यायः । वक्रिन्यायः ।
कूर्माङ्गन्यायः । वातादिन्यायः । भादिन्यायः । अन्धपङ्कन्यायः । लोहचुम्बकन्यायः । तुष्यतु दुर्ज्जन
इतिन्यायः ॥ इति प्रमेयनिरूपणन्यायाः । इति प्रथमखण्डस्य विवरणम् ।

No. 3140. लौकिकन्यायसङ्ग्रहः, द्वितीयभागः । Substance, country-made paper, 13 × 5 inches. Folia, 75. Lines, 5 on a page. Extent, 1,017 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, S'āntipura, Kālidāsa Vidyāvāgīśa. Appearance, fresh. Prose. Generally correct.

Laukika-nyāya-saṅgraha. A second part of the work described under the next preceding section. By the same author.

Beginning. नत्वा शम्भुं हरिं गौरीं विधिं दण्डिञ्च भारतीं ।

क्रियते रघुनाथेन लौकिकन्यायसङ्ग्रहः ॥

अथ प्रमाणनिरूपणप्रचुरो द्वितीयो भाग आरभ्यते । अत्रैव च प्रसङ्गात् पूर्वोक्तांशोऽपि
 ढढीक्रियते । यथा हि तरति शोकमात्मविदित्यादौ प्राचीनतार्किकमतमाश्रित्य अखिलपदार्थ-
 स्मरणाद्युगपदेव विशेष्ये विशेषणं तत्र विशेषणान्तरमितिन्यायेन सर्वपदार्थानामन्योऽन्यं
 क्रियाकर्मभावेन अन्यस्वरूपः शब्दबोधः स्वीक्रियते, तदा खले कपोतन्यायोऽवतरति । यथाऽऽः,
 एडा युवानः शिशवः कपोताः खले यथाऽऽमौ युगपत्यन्ति । तथैव सर्वं युगपत् पदार्था
 परस्परैणान्वयिनो भवन्ति—इति । अत्र एडयुवशिशुभिः कपोतैरित्यादि ।

End.

यो ब्रह्मा यश्च विष्णुर्वसुतनुरपि यो यश्च गौर्यादिमूर्ति-
 खात्माऽमौ सर्वजन्तोः श्रुतिशिखरगिरां यश्च तात्पर्यभूमिः ।
 यस्याबोधत् समुद्यो ब्रजति च विलयं यस्य बोधात् प्रपञ्च-
 संशुद्धं संप्रपद्ये शिवसमरसजं शम्भुमौशानमौचं ॥

Colophon. इति श्रीसाधुष्टवन्दितपादारविन्दवैराग्यादिरत्नाकरविद्वद्वरश्रीमद्रा-
 मदयालुशिष्येण सोमवंशीयविन्दुरायकुलोत्तंसश्रीसिवीदेव्याश्रितपादारविन्दश्रीगुलावारायवस्मा-
 त्मजेन उदासीनावस्थेन रघुनाथेन विरचितो लौकिकन्यायसङ्ग्रहः समाप्तः ।

इति लौकिकन्यायसङ्ग्रहे उत्तरार्द्धं पूर्णं ।

विषयः । खले कपोतन्यायः । विशेषणं विशेषेणेतिन्यायः । विशिष्टस्य वैशिष्ट्यमितिन्यायः ।
 नाज्ञातविशेषणा विशिष्टवद्विः विशेष्यं संक्रामतीतिन्यायः । त्यजदेककुलस्यार्थं इतिन्यायः । विषं
 सत्युरितिन्यायः । लाङ्गलं जीवनमितिन्यायः । आयुर्धृतमितिन्यायः । दक्षिणपथि प्रत्यक्षो ज्वर इति
 न्यायः । अशोकवनिकान्यायः । पिष्टपेषणन्यायः । स्तमारणन्यायः । जलमन्यनन्यायः । काक-
 दन्तपरीक्षान्यायः । गृहभारामगणनान्यायः । स्थालीपुलाकन्यायः । सूचीकटाहन्यायः । यथा-
 संख्यान्यायः । अवभक्तकन्यायः । वायुभक्तकन्यायः । कुम्भीधान्यन्यायः । ब्राह्मणपरित्राजकन्यायः ।
 ब्राह्मणवसिष्ठन्यायः । गोवलीवर्दन्यायः । करिर्दंहितन्यायः । गजघटान्यायः । नीलेन्द्रीवर-
 न्यायः । पर्वताधित्यकान्यायः । पर्वतेपत्यकान्यायः । वाजिमन्दुरान्यायः । सृगवागुरान्यायः ।
 येन चाप्राप्तेन यो विधिरारभ्यते स तस्य बाधको भवति इतिन्यायः । अश्वभत्यन्यायः । अण्डकुक्कु-
 टीन्यायः । नौनाविकन्यायः । न हि सुनौत्तणायमिधारा स्वयमेव क्लेशमाहितव्यापारा भवतीति-
 न्यायः । कौण्डिन्यायः । पुरस्तादपवादा अनन्तरान् विधौन् बाधते नेतरानितिन्यायः । पूर्व-
 मपवादा निविशन्ते पश्चादुत्सर्गा इतिन्यायः । प्रकल्पापवादविषयं पश्चादुत्सर्गाऽभिनिविशते—
 इतिन्यायः । यदर्थं प्रवृत्तिः तदर्थः प्रतिषेध इतिन्यायः । उपजनित्यमाणनिमित्तोऽप्यपवादा
 जातनिमित्तमप्युत्सर्गं बाधते इतिन्यायः । पूर्वोत्तरबलौयस्वन्यायः । स्थावरजङ्गमविषयन्यायः ।
 अनन्तरस्य विधिर्वा भवति प्रतिषेधो वेतिन्यायः । छद्मिदितो भावो द्रव्यवत् प्रकाशते
 इतिन्यायः । वीचितरङ्गन्यायः । कदम्बकुसुमन्यायः । सुन्दोपसुन्दन्यायः । मात्स्यन्यायः । शक्तिः
 सृष्टकारिणीतिन्यायः । अत्र प्रसङ्गात् विधिसरूपादिविचारः । अत्यन्तं बलवन्तोऽपि पौरजान-

पदा जनाः । दुर्बलैरपि बाधन्ते पुरुषैः पार्थिवाश्रितैरिति न्यायः । रूढिर्थागमपहरतीति न्यायः ।
 द्युतयोगिकार्थलाभे मति अनन्वितरुच्यर्धस्याच्च इति न्यायः । प्रकृतिप्रत्ययार्थयोः प्रत्ययार्थस्य
 प्राधान्यमिति न्यायः । भावप्रधानमाख्यातमिति न्यायः । इच्छेद्यमाणयोः समभियाहारे इय्यमाण-
 स्यैव प्राधान्यमिति न्यायः । कामनागोचरत्वेन शब्दबोध एव शब्दसाधनतान्वय इति न्यायः । शाब्दौ-
 ह्याकाङ्क्षा शब्देनैव पूरणीयति न्यायः । न हि शाब्दमशाब्देनान्वेतीति न्यायः । मत्स्यकण्ट-
 कन्यायः । धान्यपल्लन्यायः । अर्द्धं त्यजति पण्डित इति न्यायः । पदमध्यधिकाभावात् स्मारकात्
 न विशिष्यत इति न्यायः । ज्ञानधर्मिण्यभ्रान्तप्रकारे तु विपर्यय इति न्यायः । नागोद्वृपति न्यायः ।
 उद्वृल्लगुडन्यायः । पुष्टल्लगुडन्यायः । जामाचर्थं क्लिप्तस्य सूपादेरित्युपकारकलमिति न्यायः ।
 तुल्लोन्नमनन्यायः । प्रधानमल्लनिर्वहणन्यायः । देहल्लोदीपन्यायः । काकाचिन्यायः । आपाद-
 वातन्यायः । कैमुतिकन्यायः । दण्डापूपन्यायः । दण्डसर्पमारणन्यायः । वकबन्धनन्यायः । अन्ने
 रण्डाविवाहस्येदादावेव कुतो न स इति न्यायः । ऋजुमार्गेण सिध्यतीर्धस्य वक्रेण साधनायोम
 इति न्यायः । शिरोवेष्टनेन नासिकास्यर्श इति न्यायः । अर्द्धजरती न्यायः । अर्द्धवैशसन्यायः । सुभगा-
 भिन्नुकन्यायः । एकच निर्णीतः शास्त्रार्थः अन्यत्रापि तथेति न्यायः । कण्टकन्यायः । दग्धेभ्यनवक्लि-
 न्यायः । देवदत्तचक्रुहत्तन्यायः । तुष्यतु दुर्जन इति न्यायः । सर्वं कार्यं सकारणकमिति न्यायः ।
 यद्विदित्तमदिति न्यायः । उभयतः पाशरज्जुन्यायः । विशिष्टत्तेरिति न्यायः । गजभुक्तकपित्यन्यायः ।
 नारिकेलफलाम्बुन्यायः । अन्यभुक्तन्यायः । खप्रयाघ्नन्यायः । इपुवेगलथन्यायः । चक्रभ्रमणन्यायः ।
 कारणनाशे कार्यनाशन्यायः । पटन्यायः । यावच्छिरस्तावच्छिरोवधेति न्यायः । हस्तामलकन्यायः ।
 करस्यविल्वन्यायः । सति बोधे न जानातीति न्यायः । दग्धरसनान्यायः । दग्धपटन्यायः ।
 चित्रपटन्यायः । चम्पकपटवामन्यायः । उत्पाटितदन्तनागन्यायः । अपसारिताग्निभूतल्लन्यायः ।
 चित्राङ्गनान्यायः । चित्तामृतन्यायः । चिचानल्लन्यायः । अद्गध्दहनन्यायः । आदावन्ने वेति-
 न्यायः । ऊधरदृष्टिन्यायः । शबोद्धर्तनन्यायः । अन्वदर्पणन्यायः । श्वपुच्छोन्नामनन्यायः । अरण्य-
 रोदनन्यायः । मूर्खमेवनन्यायः । समुद्रदृष्टिन्यायः । तालसर्पन्यायः । रोगिन्यायः । अश्वतरौगर्भ-
 न्यायः । दृष्टिकौगर्भन्यायः । किमज्ञानस्य दुष्करमिति न्यायः । व्याघ्रीक्षीरन्यायः । नहि विवाहान-
 न्तरं वरपरीक्षा क्रियते इति न्यायः । कृते कार्ये किं मुहूर्त्तप्रश्नेन इति न्यायः । कूपन्यायः । धमर-
 न्यायः । चाल्लनीन्यायः । मत्तिकान्यायः । जलौकीन्यायः । रामभरटितन्यायः । पूर्वाह्णक्याया-
 न्यायः । खल्लभैत्रौन्यायः । कुक्कुटध्वनिन्यायः । अपराह्णक्यायान्यायः । माधुमैत्रौन्यायः । गोक्षीरं
 अदन्नेष्टमिति न्यायः । विधेयं हि सूत्रे वेस्त्विति न्यायः । स्नान्धनन्यायः । विवाहप्रदत्तभृत्य-
 न्यायः । कांस्यभोजिन्यायः । वैशेष्यात् तद्राद इति न्यायः । अन्वगोलाङ्गल्लन्यायः । भूल्लिङ्गपत्तिन्यायः ।
 अन्वष्टेयान्त्वल्लस्य विनिपातः पदे पदे इति न्यायः । प्रचाल्लनाडि पङ्क्तस्य दूरादस्यर्शेनं वरमिति-
 न्यायः । श्वः कर्त्तव्यमय कुर्वितिन्यायः । स्वकरकुचन्यायः । स्तम्भयेन शस्यानाश्रयणन्यायः । मूक-
 भयेन कयात्यागन्यायः । एकदेशविकृतमनन्यवदिति न्यायः । स्फटिकलौहित्यन्यायः । आकाशा-

परिच्छिन्नत्वन्यायः । देहाधीमुखत्वन्यायः । कौन्तेयराधेयन्यायः । राजपुत्रयाधन्यायः । प्रधाजन-
मनुद्दिश्य न मन्दोऽपि प्रवर्तते इतिन्यायः । पिण्डं हित्वा करं लेट्टीतिन्यायः । घटप्रदीपन्यायः ।
वस्त्रं मानान्यपेक्ष्य प्रयोजनानीतिन्यायः । वरुणामनुग्रहो न्याय्य इतिन्यायः । वङ्गच्छिद्रघट-
प्रदीपन्यायः । मूपासिक्तताम्रन्यायः । यज्जकव्यङ्गन्यायः । दाक्षकदाक्षन्यायः । शैलूपीन्यायः । लौहा-
ग्निन्यायः । वायुशैत्योष्णन्यायः । भूशैत्योष्णन्यायः । अहिमुक्तेवर्त्तन्यायः । अस्त्रेहदीपन्यायः । तदा-
गमेऽपि दृश्यते इतिन्यायः । बन्धघातकन्यायः । खादकघातकन्यायः । प्रमाणवन्त्यदृष्टानि कल्पानि
सुवर्त्तन्यपि इतिन्यायः । गले पादुकान्यायः । यस्याज्जानं भ्रमस्तस्य भ्रातः सम्यक् च वेद् स इति-
न्यायः । तरतमभावापन्नमितिन्यायः । सन्दिग्धस्य सन्दिग्धं सप्रयोजनं चेत् विचारमर्हतीति-
न्यायः । चिन्तामणिं परित्यज्य काचमणिप्रदणन्यायः । अभाण्डलाभन्यायः । स्वयंवरान्यायः । स्वप्ने
मन्त्रलाभन्यायः । रथवडवान्यायः । भच्छुन्यायः । भैरवन्यायः । वङ्गधूमन्यायः । गोमहिषादि-
न्यायः । अहिनेकुलन्यायः । रश्मिदण्डादिन्यायः । तमःप्रकाशन्यायः । सिंहेन्द्रगन्यायः । गोमय-
पायमन्यायः । उपजीव्योपजीवकन्यायः । विपरीतं बलाबलमितिन्यायः । दानव्यालकटन्याय-
कौत्तनञ्च ।

No. 3141. वेदान्तदीपः । Substance, country-made paper, 11 × 4½ inches. Folia, 109. Lines, 10—11 on a page. Extent, 4,067 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1889. Place of deposit, Śāntipura, Kālidāsa Vidyāvāgīś'a. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Vedānta-dīpa. A commentary on the Vedānta Sūtras. By Rā-
mānuja. This is an abridgment of an elaborate work of the author on
the subject. The early work is entitled *S'ribhāshya*. It differs widely
in many respects from the commentary of Śaṅkara Achārya. Hall's
Contributions, p. 95.

Beginning. त्रियः कान्तोऽनन्तो वरगुणगणैकास्पदवपु-
र्हताशेषावद्यः परमखपदो वाङ्मनसयोः ।
अभूमिभूमिर्भयो नतजनदृशामादिपुरुषो
मनस्तत्पादाञ्जे परिचरणसक्तं भवतु मे ॥
प्रणम्य शिरसाचार्यान् तदादिदृष्टेन वर्त्मना ।
ब्रह्मस्वरूपदान्तःस्ववेदान्तार्थः प्रकाशते ॥

अत्रेयं वेदविदां प्रक्रिया । अचिद्रसु स्वरूपतः स्वभावतश्च अत्यन्तविलक्षणः तदात्मभूतश्चेतनः
प्रत्यगात्मा तस्माद्ब्रह्मात् मुक्तात् नित्याच्च निखिलहेयप्रत्यनौकतया कन्यापैकतानतया च सर्व्या-

वस्यच्चिद्विद्यापकतया नियन्त्रितया शेषितया च अत्यन्तविलक्षणः परमात्मा । यदुक्तिमित्यादि ।

End. सर्गोऽपि नोपजायन्ते प्रलये न व्यथन्ति च इति शब्दादेव कदाचिदपि नावर्त्तयतीत्यवगम्यते । सूत्रादृत्तिस्तु शास्त्रपरिसमाप्तिं द्योतयतीति सर्व्वं समञ्जसं । शास्त्रञ्च समाप्तं ।

Colophon. इति श्रीभगवद्रामानुजविरचिते वेदान्तदीपे चतुर्थाध्यायस्य चतुर्थः पादः समाप्तः । संवत् १८८९ ।

विषयः । खलते श्रीभाष्ये श्रुतियुक्तिभ्यां विस्तरतो ब्रह्मसूत्रार्थं प्रदर्श्य ततोऽस्पात्तरतया सूत्रान्तर्गतन्यायप्रदर्शनमुखेन वेदान्तसूत्रव्याख्यानं ।

No. 3142. वेदान्तसारः । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 51. Lines, 11 on a page. Extent, 2,013 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1889. Place of deposit, S'ántipura, Kálidása Vidyāvágis'a; another copy at Barhampur with Bábu Rádhiakáprasád Sena. Appearance, fresh. Verse. Correct.

Vedāntasāra. A metrical paraphrase of the Vedānta Sūtras. The colophon of this MS. attributes the work to Rāmānuja himself, but the salutation at the beginning clearly shows that it owes its composition to a disciple of that author. It is confined to an exposition of the Sūtras. It is distinct from Sadānanda's work which is the most popular in Bengal.

Beginning. यो नित्यमच्युतपदान्मुजयुग्मवृक्ष-

यामोहितस्तदितराणि तृणाय मेने ।

अस्मद्गुरोर्भगवतोऽस्य दयैकसिन्धो-

रामानुजस्य चरणौ शरणं प्रपद्ये ॥

समस्तच्चिद्विद्वस्तुशरीरायाखिलात्मने ।

श्रीमते निम्नलानन्दोदन्वते विष्णवे नमः ॥

श्रीमत्परमहंसपुरुषप्रसादेन वेदान्तसारः समुद्भूयते । अथातो ब्रह्मजिज्ञासा । अथ शब्द आनन्तर्यं वर्त्तते अतः शब्दशिरस्कत्वात् अथशब्दः पूर्व्ववृत्तस्य हेतुभावे पूर्व्ववृत्तञ्च कर्मज्ञानमिति ज्ञायते । इत्यादि ।

End. आविर्भूतापहतपाप्मत्वादिगुणोऽनवधिक्रान्तिशयानन्दं परं ब्रह्म अनुभवति न स पुनरावर्त्तते इति निश्चीयते । इति सर्व्वं समञ्जसं ।

Colophon. इति श्रीमद्रामानुजाचार्य्यविरचिते वेदान्तसारे चतुर्थाध्यायस्य चतुर्थः पादः । ग्रन्थोऽपि समाप्तः संवत् १८८९ । मार्गशीर्ष ।

विषयः । श्रीभाष्यार्थसारमाकलय्य मुग्धबोधार्थमतिसंचेपेण ब्रह्मसूत्रार्थप्रदर्शनं ।
(ग्रन्थोऽद्य केनचिद्रामानुजशिष्येण सङ्कलितः ।)

No. 3143. सरस्वतीकण्ठाभरणम् । Substance, country-made paper. 13½ × 5 inches. Folia, 265. Lines, 9 on a page. Extent, 8,316 slokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Śāntipura, Kālidāsa Vidyāvāgīsa. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

Sarasvatīkaṅṭhābharṇa. An elaborate treatise on rhetoric. By Mahārājā Bhoja Deva.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

ध्वनिवर्णाः पदं वाक्यमित्यास्यदचतुष्टयं ।

यस्याः सूत्रादिभेदेन वाग्देवीं तामुपास्यते ॥

निर्दोषं गुणवत्काव्यमलङ्कारैरलङ्कृतं ।

रसान्वितं कविः कुर्वन् कौर्त्तिं प्रीतिञ्च विन्दति ॥ इत्यादि ।

End.

प्रायः प्रकाशयते ।

इति निगदितभङ्गानङ्गसर्वस्वमेतद्-

विविधमपि मनोभिर्भावयन्तोऽप्यखेदं ।

तदनुभवसमुत्थानन्दसम्प्रीलिताक्षाः

परिषदि परितोषं हन्त सन्तः प्रयान्तु ॥

यावन्मूर्द्ध्नि हिमांशुकन्दलभृति सर्वाहिनी धूर्जटे-

र्यावद्वचसि कौस्तुभस्तवकितं लक्ष्मी मुरद्रेषिणः ।

यावच्चित्तभुवस्त्रिलोकविजयप्रौढं धनुः कौस्तुभं

भुयात्तावदिद्यं कृतिः कृतधियां कर्णावतंसोत्पलं ॥

Colophon. इति महाराजाधिराजश्रीभोजदेवविरचिते सरस्वतीकण्ठाभरणालङ्कारे
रसविवेचनो नाम पञ्चमः परिच्छेदः । समाप्तस्यायं ग्रन्थः ।

विषयः । १प्रथमे परिच्छेदे,— काव्यलक्षणं । दोषकथनं । पददोषविभागः । तत्र असाधु-
अप्रयुक्त-कष्ट अनर्थक-अन्यार्थक-अपुष्टार्थ-असमर्थ-अप्रतीत-क्लिष्ट-गूढ-नेयार्थ-सन्दिग्ध-वितुड-
अप्रयोजक-देश्य-ग्राम्यरूपषोडशविधपददोषलक्षणादिकीर्तनं । वाक्यदोषविभागः । तत्र शब्द-
हीनक्रमधृष्ट-विसम्बन्धि-पुनरुक्ति-व्याकीर्ण-सङ्कोर्ण-अपदवाक्यगर्भित-भिन्नलिङ्ग-भिन्नवचन-न्यूनोपम
अधिकोपम-भग्नच्छन्दो-भग्नयति-अग्ररीर-अरीति-नेयार्थ-असमस-अनिर्वृद्ध-निरलङ्कारलक्षणा-

दिकथनं । वाक्यार्थदोषविभागः । तत्र अपार्थ-व्यर्थ-एकार्थ-संशय-अपक्रम-खिन्न-अतिमात्र-
परुष-विरम-ह्येनोपम-अधिकोपम-असदृशोपम-अप्रसिद्धोपम--निरलङ्कार--विरुद्धादिलक्षणं ।
चतुर्विंशतिविधशब्दार्थगुणविभागः । तत्र श्लेष-प्रसाद-समता-माधुर्य-सुकुमारता-अर्थयुक्ति-कान्ति
उदारता-उदात्तता-ओज-और्जित्य-प्रेयः-सुशब्दता-समाधि-सौक्त-गाम्भीर्यं विस्तर-संचेप-सम्भि-
तत्व-भाविकत्व-गति-रौति-उक्ति-प्रौढीनां लक्षणादिकथनं । वाक्यार्थदोषविभागः । तत्र श्लेषादि-
चतुर्विंशतिविधानां लक्षणादिकथनं । अमाधु-कथप्रभृतिपददोषाणां क्वचिद्गुणत्वकथनं ।
एवं शब्दह्येन-क्रमभ्रष्टादिवाक्यदोषाणामपार्थादिवाक्यार्थदोषाणाञ्च क्वचिददोषत्वं क्वचन गुण-
त्वकथनञ्च । गुणानामुपादेयतादिनिरूपणं ।

१५ परिच्छेदे,—शब्दालङ्कारलक्षणं । तद्विभागकथनञ्च । तत्र जातिलक्षणं । भाषा-
विभागनिर्णयमादिकथनं । शुद्धा संस्कृता जातिः । शुद्धा प्राकृता । शुद्धा मागधी । शुद्धा पैशाची ।
शुद्धा शौरसेनी । शुद्धा अपभ्रष्टा । संस्कृतप्राकृतयोः साधारणी । संस्कृतपैशाच्याः साधारणी ।
मिश्रा । सङ्कीर्णा । असाधारणा । अपभ्रष्टा च । गतिलक्षणं । गद्यपद्येभ्यु द्रुतविलम्बितादिषु
गतिभेदनिरूपणं । रौतिलक्षणं । तत्र वैदर्भी, पाञ्चाली, गौड़ी, आवन्तिका, लाटी, मागधी च ।
वृत्तिलक्षणं । तत्र कैशिकी, आरभटी, भारती, सात्त्वती, मध्यमकैशिकी, मध्यमारभटी च ।
कायलक्षणं । तत्र लोकोक्तिच्छाया, क्लेशोक्तिः, अर्भकोक्तिः । उन्मत्तोक्तिः, प्रौढोक्तिः, सप्तोक्तिश्च ।
मुद्रालक्षणं । तत्र पदमुद्रा, वाक्यमुद्रा, विभक्तिमुद्रा, वचनमुद्रा, समुच्चयमुद्रा, संवृत्तिमुद्रा च ।
उक्तिलक्षणं । तत्र विधिः, निषेधः, अधिकारः, विकल्पः, नियमः, परिमंथ्या च । युक्तिलक्षणं ।
तत्र पदयुक्तिः, पदार्थः, वाक्यं, वाक्यार्थः, प्रकरणविषया प्रबन्धविषया च । भणितिलक्षणं । तत्र
सम्भवा, असम्भवा, विगृह्या, संवृतिः, कल्पना च । गुम्फनालक्षणं । तत्र शब्दकृता, अर्थकृता,
क्रमकृता, पर्यायकृता, पदकृता, वाक्यकृता च । शय्यालक्षणं । तत्र प्रक्रान्तघटना, अपक्रान्त-
घटना, अतिक्रान्तघटना, पदघटना, वाक्यघटना, प्रकीर्णघटना, गौणीमुख्यालक्षणादीनां स्वा-
त्रैवान्तर्भाव इति निरूपणं । पठितिलक्षणं । तत्र काका, अभिनयादिभिश्च । यमकलक्षणं । तत्र
महायमकादिभेदकथनं । श्लेषलक्षणं । तत्र प्रकृतो, वर्णं, पदे, प्रत्यये, भाषासु च । अनुप्रास-
लक्षणं । तत्र श्रुत्यनुप्रासादिभेदाः । वृत्त्यनुप्रासलक्षणं । तत्र, कर्णाटी, कौन्ती, कौङ्की, कौङ्क-
णौ, वाणवासिका, द्राविडी, माथुरी, मात्स्यी, मागधी, तासल्लिप्तिका, औद्रो, पौण्ड्रौ, च ।
अन्यमतेन गम्भीरादिद्वादशविधवृत्त्यनुप्रासभेदकथनं । स्वकवदादिद्वादशविधवर्णानुप्रास-
कथनं । मष्टणादिद्वादशविधपदानुप्रासकथनं । नामद्विवृत्त्यनुप्रासभेदनिरूपणं । लाट-चक्रवा-
लायनप्रासभेदकीर्तनञ्च । चिचलक्षणं । तत्र चतुर्थ्यञ्जनं, त्रियञ्जनं, द्वियञ्जनं, एक्यञ्जनं,
क्रम्यञ्जनं । षड्जादिस्वरयञ्जनं । निष्कण्ठादिह्रस्वदौर्घकस्वरादि, अष्टदलं, चक्रवन्धः षोड-
शदलादि, गतप्रत्यागतादि, भाषान्तरं, तुरगपदं, अर्द्धमणं, सर्व्वेताभ्रं, शृङ्गाटकादिवन्धः ।
विविद्धितवन्धः, योसवन्धः, मारयन्तवन्धः, एकाक्षरमुरजादिवन्धः, पादगोमूत्रिकादि, गोमूत्रि-

काधेनुः, शतधेन्वादिकञ्च । वाकोवाक्यलक्षणं । तत्र ऋजृक्तिः, वक्रोक्तिः, वैयातीक्तिः, षट्कोक्तिः प्रश्नोत्तरोक्तिः, चित्राक्तिश्च । प्रहेलिकानिरूपणं । तत्र चुताचरा-दण्डाचरा-विन्दुमतीप्रभृत्यष्टा-दशविधभेदकथनञ्च । अथ्येयलक्षणं । एतत्प्रपञ्चकथनञ्च । श्यलक्षणं । तत्र आशौः, नान्दौ, नमस्कारः, वस्तुनिर्देशः, आचिप्लिका, ध्रुवा च । प्रेक्षणलक्षणं । तत्र लास्यं, ताण्डवं, हलिकं, शम्पा, रत्नौसकं, रासं, आङ्गिकादिषड्विधाभिनयनिरूपणञ्च ।

इति शब्दालङ्कारनिरूपणम् ।

इथे परिच्छेदे,—अर्थालङ्कारनिरूपणं । जात्यलङ्कारलक्षणं । तत्र मंथानादिद्रादशभेद-कथनं । विभावनालङ्कारः । कारणान्तर-विचित्रादिपञ्चविधभेदकथनं । हेतुलङ्कारः । तत्र कारकहेतवः, ज्ञापकहेतुः, इत्यभूतादिलक्षणः, भावलक्षणः, प्रागभावादिहेतवः, विदूरकार्य-हेतुः, सदृज-कार्यान्तरज-युक्त-नयुक्त-व्यधिकरणादिहेतवश्च । अहेतुलङ्कारः । तत्र वस्तु-शक्ति-स्वभावादिद्वानिहेतुना । कारणमालालङ्कारस्यात्रैवान्तर्भावकथनञ्च । सूक्ष्मालङ्कारः । तत्र इङ्किताकारादिभिः प्रतीयमानेषु भेदकथनं । उत्तरालङ्कारः । तत्र धर्म-धर्मि-विशेषसामान्या-दिषु । विरोधालङ्कारः । तत्रासङ्गति-प्रत्यनौकाधिक-विपर्ययभेदकथनञ्च । सम्भवालङ्कारः । तत्र विधिनियमेषादिविषयभेदकथनं । अन्योन्यालङ्कारः । तत्र अन्योन्यचूडिका-भ्रान्तिप्रभृतिप्र-भेदकथनञ्च । परिदृश्यलङ्कारः । तत्र व्यत्ययवत्यादिभेदकथनञ्च । निर्दर्शनालङ्कारः । तत्र ऋजु-वक्र-पूर्वात्तरसमरूपभेदकथनं । भेदालङ्कारः । तत्र स्वजातियतिरेकाद्यष्टविधभेदकथनं । समा-हितालङ्कारः । तत्र आकस्मिक-दैवादेवभेदकथनं । भ्रान्त्यलङ्कारः । तत्र तत्त्वे अतत्त्वरूपा, अतत्त्वे तत्त्वरूपाद्येकादशविधभेदकथनं । वितर्कालङ्कारः । तत्र निर्णयान्तादित्रिविधभेदकथनं । मौलितालङ्कारः । तत्र पिहित-तद्गुणादिचतुर्विधभेदकथनं । स्मरणालङ्कारः । तत्र सादृश्या-दष्टादिषु । भावालङ्कारः । तत्र सोदुभेदनिवृद्धभेदादिसप्तविधभेदकथनं । प्रत्यक्षालङ्कारः । अनुमानालङ्कारः । तत्र पूर्ववदादिभेदाः । आगमालङ्कारः । उपमानालङ्कारः । अवाभिनया-लेख्यमुद्रा प्रतिविम्बानामन्तर्भावकथनं । अर्थोपत्यलङ्कारः । अभावालङ्कारः । एतत्प्रपञ्च-कथनञ्च ।

इथे परिच्छेदे,—शब्दार्थालङ्कारनिरूपणं । उपमालङ्कारः । अत्र विपर्ययोपमोपमायोपा-दिपञ्चविंशतिविधभेदकथनं । रूपकालङ्कारः । अत्र समस्यस्तादिद्राविंशतिविधभेदकथनं । साम्यालङ्कारः । तत्र दृष्टान्तोक्ति-प्रपञ्चोक्तिप्रपञ्चनिरूपणञ्च । संशयालङ्कारः । वितर्काक्तिप्रभृतौ-नामत्रान्तर्भावकथनं । अपहृत्यलङ्कारः । समाथ्यलङ्कारः । तत्र निवृद्धभेदसोदुभेदादिपञ्चविध-भेदकथनं । समाधीत्यलङ्कारः । तत्र श्याद्यादिनवविधभेदकथनं । उत्प्रेक्षालङ्कारः । तत्र द्रव्योत्-प्रेक्षादिषड्विधभेदकथनं । अपस्तुवप्रशंसालङ्कारः । तुल्ययोगितालङ्कारः । तत्र सुत्यर्थादिभेदकथ-नञ्च । लेशालङ्कारः । तत्र गुणस्य दोषोभावे दोषस्य च गुणोभावादौ । सहोक्त्यलङ्कारः । समु-च्चालङ्कारः । तत्र क्रियासमञ्चयादिसप्तविधभेदकथनं । आक्षेपालङ्कारः । तत्र अनुकूलादि-

प्रपञ्चप्रपञ्चनं । अर्थान्तरन्यासालङ्कारः । तत्र प्रतीकादिपङ्क्तिभेदकथनं । विशेषोक्त्यालङ्कारः । तत्र जातिक्रियादिवैकल्पेषु । परिकरालङ्कारः । तत्र क्रियापरिकरादिषु श्लेषभेदकथनं । एकावन्त्यालङ्कारस्य अत्रान्तर्भावकथनञ्च । दीपकालङ्कारः । तत्र मम्युत्तरमनाचक्रवालादिषु श्लेषभेदकथनं । क्रमालङ्कारः । तत्र गण्टपरिपाद्यादिचतुर्विधभेदकथनं । पर्यायालङ्कारः । तत्र निराकाङ्क्षादिभेदकथनं । अतिशयोक्त्यालङ्कारः । अभावान्तिशयप्रभावान्तिशयाद्यष्टविधभेदकथनं । भाविकालङ्कारः । तत्र स्वाभिप्रायोद्देशादिषु द्विधभेदकथनं । संदृष्टालङ्कारः । एतत्प्रपञ्चप्रपञ्चनञ्च ।

धूम परिच्छेदे, रसस्वरूपनिरूपणादिकं । सरसवाक्यं । कविशिखाद्यं चतुर्विंशतिविधरसान्वयविभूतिनिरूपणं । रसलक्षणं । स्याधिभावादीनां लक्षणं । रसनिरूपितः । रसपोषकाः । रसाभास-प्रशम-शेष-विशेष-परिशेष-जन्म-विप्रलम्भ-पूर्वराग-मान-प्रवास-करण-विप्रलम्भानां लक्षणादिकं । सन्धीगलक्षणादिकं । प्रेमपोषकाः । द्वादशनायकाः । प्रतिनायकोपनायकादीनां लक्षणं । उत्तमनायकलक्षणं । मुग्धादिनायिकाभेदाः । खण्डिताकलहान्तरितादिलक्षणं । पौठ-मद्दौनीनि चीनपात्राणि । पाकविभागाः । नीलीकुसुमादिरागविभागादिनिरूपणं । प्रबन्ध-सम्बन्धनिरूपणं । उत्तमकाव्ये वर्णनीयानि । रतिलक्षणं । प्रीतिलक्षणं । रसभावतानिरूपणं । रसानुबन्धः । रतिहास-शोकादिरूपेण रसपोषणजननादिनिरूपणं । रतिहासादीनां लक्षणं । मञ्जारि-व्यभिचारिरूपेण रसस्य अनुबन्धानुगम-जन्म-पुष्टि-प्रकर्ष-मङ्गल-शेषाद्यवस्थानिरूपणं । तेषां प्रत्येकं लक्षणादिकथनञ्च । रसस्य द्वादशभेदाः । तत्र शृङ्गाररसः । वीररसः । करुणः । रौद्रः । अद्भुतः । भयानकः । वीभत्सः । हास्यरसः । प्रेयो रसः । शान्तरसः । उदात्तरसः । उद्धतरसः । रतेर्नैर्मर्गिकादिसप्तविधभेदकथनं । एवं प्रातेरपि ज्ञेयम् । युद्धावौरादित्रिविधभेदकथनं । क्राधश्र्म भीमादिचतुर्विंशतिभेदनिरूपणं । तत्र ललित-दुःखोत्पीड-राजनिन्दोत्प्रामाणां निरूपणञ्च । स्मितहसितादिनिरूपणं । खप्र-मरण-शमानां लक्षणं । रसाश्रय-विषय-ज्ञान-संस्काराणां त्रैविध्यनिरूपणं । उद्दीपनविभावाः । मञ्जारिभावाः । लौला । विलासः । विच्छिन्निः । विभ्रमः । किलकिञ्चित्तं । मोदा(डा)यितं । वृष्टमितं । विलोकः । ललितं । विह्वलं । क्रीडितं । केलिः । हला । हावः । भावः । व्याजः । वियम्भाषणं । चाटु । प्रेमाभिमुखानं । परिहासः । कुतूहलं । चकितञ्च । विप्रलम्भशृङ्गारनिरूपणं । सन्धीगशृङ्गारप्रपञ्चप्रपञ्चनं । विहरण-विमर्ग-वडमान-दङ्कित दूतप्रेषण प्रश्न-लेखविधान-लेखवाचन-माध्वस दोहदैः प्रेमपरीक्षाकौत्सनं । प्रबन्धादीनां चेष्टितादिवर्णनं । प्रथमानुरागायाः चेष्टितादिवर्णनं । मानप्रवासकरणेषु विरुद्धनिरूपणादिकथनं । अभ्यवहारानुभवाद्यादिनिरूपणं । प्रथमानुरागादित्यादौ समासवृत्तादिविवेचनं । प्रवासदौ विप्रतिपत्तिखण्डनं । शक्तिविचारः । कामिनौनां विनादानानि, तत्र कुन्द-चतुर्थी-सुवसन्तक-मदनात्यव-चूतभञ्जिका-पुष्पावचायिका-क्रीडाकदम्बयुद्धः--ऋत्विमविवाहा-दिक्रीडा-गक्राञ्चा-कौमुदीमहात्यव-दोषोत्सव-जलक्रीडाप्रेचा-यूत-मधुपानादिवर्णनञ्च । चचः-

प्रीति-मनःसङ्ग-प्रलाप-जागरादिस्मरदशनिरूपणं । नायकप्रतिनायकादीनां लक्षणं । धीरोद्धत धीरललितादीनां लक्षणं । शठधृष्टादिनायकानां लक्षणं । मृगधादिनायिकालक्षणं । खण्डिता कलहान्तरितादीनां लक्षणं । हीनपात्रेषु शङ्कर-ललक-पीठमर्दविद्रुषकादीनां लक्षणं । पताकादिनिरूपणं । सृष्टिकापाकादिनिरूपणं । नानालङ्कारमंष्ट्रिकथनं । रमालङ्कारसङ्करनिरूपणं । लक्षणादिनिरूपणं । प्ररोचनाप्रस्तावनादिभेदनिरूपणं । वीर्यादिनिरूपणं । प्रबन्धवर्णनीयनिरूपणञ्च ।

No. 3144. श्रीभाष्यं वा शारीरकमीमांसाभाष्यं । Substance, country-made paper, 11 × 5 inches. Folia, 309. Lines, 11 on a page. Extent, 11,434 ślokas. Character, Nāgara. Date, SM., 1889. Place of deposit, S'ántipura, Kālidāsa Vidyāvāgīśa. Appearance, fresh. Prose. Correct.

S'ribhāshya. A commentary on the Vedānta aphorisms of Vyāsa. By Rāmānuja. The object of this work is to establish the Viśiṣṭādvaita theory. An edition of this work is now being printed by the Asiatic Society ; and an abridgment of it has been noticed under No. 3142, (*supra*, p. 222).

Beginning. श्रीमते रामानुजाय नमः ।

अखिलभुवनजन्मस्थेमभङ्गादिस्त्रीले

विनतविविधभृतत्रातरत्नैकदौले ।

श्रुतिश्रिगसि विदौत्रे ब्रह्मणि श्रीनिवामे

भवतु मम परस्मिन् शंभुषी भक्तिरूपा ॥

पाराशर्यवचःसुधामुपनिषद्गुग्धाञ्जिसम्योद्धतां

मंसाराम्निविदौपनव्यपगतप्राणात्ममंजीवनीं ।

पूर्वाचार्यसुरचितं ब्रह्मनिव्याघातदूरस्थिता-

मानौतान् निजाक्षरेः सुमनसा भीमाः पिवन्त्वहं ॥

भगवद्भाष्यनकृतां विस्तीर्णां ब्रह्मसूत्रवृत्तिं पूर्वाचार्याः संचिचिपुः, तन्मतानुसारेण सूत्रा-
क्षराणि व्याख्यायन्ते । अथातो ब्रह्मजिज्ञासा । अथायमथशब्द आनन्तर्यं भवति । इत्यादि —

End. वासुदेवः सर्वमिति स महात्मा सुदुर्लभ इति सूत्राभ्यासः शास्त्रपरिसमाप्तिं द्योतयतीति सर्वं समञ्जसं ।

Colophon. इति श्रीभगवद्रामानुजाचार्यविरचिते शारीरकमीमांसाभाष्ये चतुर्था-
ध्यायस्य चतुर्थः पादः समाप्तः ।

अविस्मृतास्तु गम्भीरा रामानुजमुनेगिरः ।

दर्शयन्तु प्रसादेन स्वं भावमखिलं दृढ ॥

संवत् १८८९ । पौष ।

विषयः । ब्रह्मसूत्रव्याख्यानमुखेन विशिष्टाद्वैतलोपपादनं । अद्वैतवादादिनिरसनञ्च ।

No. 3145. आनन्दमन्दाकिनौ । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 16. Lines, 8 on a page. Extent, 438 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place, of deposit, S'ántipura, Kálidāsa Vidyāvāgīśa. Appearance, new. Verse. Correct.

Anandamandākinī. A hymn in praise of Kṛishna, in course of which his various attributes are eulogised. By Madhusūdana Sarasvatī, disciple of Ś'ṛīdhara Sarasvatī. Madhusūdana flourished during the reign of Akbar.

Beginning. वाग्देवीचतुरास्यपञ्चवदना नित्यं सच्चिदानन्दोऽ-
 ष्टुर्चेष्टैश्च जङ्घामतामुपगताः केऽन्ये वराकाः सुराः ।
 मर्त्याः स्वल्पधियः कथं न कुशलास्तत्राप्यहं प्रजया
 चीनः किं करवाणि तां ब्रजकुलोत्तंसप्रशंसां तव ॥
 इत्यादि ।

End ये पाण्डित्यकवित्वस्त्रुधरणीधर्मार्थकामानिमा-
 नीशिलेन्द्रपदाग्निमोक्षमथवा वाञ्छन्ति भक्तिं हरी ।
 मधूतां मधुसूदनस्य पदतः सक्ता भजन्त्वाद्रा-
 जे संसारदवाग्निदाहशमनीमानन्दमन्दाकिनौ ॥

Colophon. इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीधरसरस्वतीशिष्यश्रीमन्नन्दनन्दन-
 पद्मवन्दनसमुद्भवब्रह्मवन्दनचन्द्रिकाचयपानमत्तचित्तचक्रेश्रीमधुसूदनसरस्वतीविरचिता आनन्द-
 मन्दाकिनौ समाप्ता ।

विषयः । स्त्रीव्याजिन श्रीकृष्णस्य रूपलीलासहिमादिवर्णनं ।

No. 3146. वेदान्तस्यमन्तकः । Substance, country-made paper, 11 × 4 inches. Folia, 50. Lines, 5 on a page. Extent, 613 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place, of deposit, S'ántipura, Kálidāsa Vidyāvāgīśa. Appearance, new. Prose. Correct.

Vedānta-syamantaka. The elements of the Vedānta doctrine, in six chapters, the first treating of proof; the 2nd of the provable; the 3rd created beings; 4th, Nature. 5th and 6th, Time. By Rādhā-dāmodara. Hall's Contributions, p. 103.

Beginning. सनातनं रूपमिहोपदर्शयन्
आनन्दमित्युं परितः प्रवर्द्धयन् ।
अन्तस्तमस्तोमस्वरः स राजतां
चैतन्यरूपा विधुरद्भुतादयः ॥

प्रमाणैर्विना प्रमेयमिद्विर्न इत्यतस्तानि तावत् निरूप्यन्ते । तत्र प्रत्यक्षमेकञ्चाञ्चैकः । इत्यादि ।

End. तदेवमेतत्पञ्चकविवेकी वणितसाधनसम्पत्तिमान् विगुहः औद्गरिपदम्पलभ्य
तत्रैव सर्व्वदा दीव्यतीति ॥

नित्यं निवसतु हृदये चैतन्यात्मा सुरारिर्नः ।
निरवद्यो निर्दृतिमान् गजपतिरनुकम्पया यस्य ॥
राधादिदामोदरनाम विध्रता
चिप्रेण वेदान्तमयः स्यमन्तकः ।
औराधिकायै विनिवेदितो मया
तस्याः प्रमोदं स तनेतु सर्व्वदा ॥

Colophon. इति श्रीवेदान्तस्यमन्तके षष्ठः किरणः । समाप्तस्यायं ग्रन्थः ।

विषयः । १मे किरणे,—प्रमाणनिरूपणं । तत्र प्रत्यक्षानुमानोपमाशब्दार्थापत्त्यनुपलब्धै-
नित्यसम्भवरूपचार्वाकादिपरित्यक्तैतत्प्रमाणाष्टकलक्षणं । प्रत्यक्षवादखण्डनं । उपमानार्थापत्त्या-
दीनां प्रत्यक्षादिप्रमाणत्रितये अन्तर्भावनिरूपणं । शब्दप्रमाणस्य श्रेष्ठत्वकथनपूर्व्वकं प्रत्यक्षानु-
मानयोः क्वचित् मध्यभिचारत्वप्रदर्शनञ्च ।

२ये किरणे,—प्रमेयनिरूपणं । तत्र ईश्वरलक्षणादिकं । स च सार्व्वज्ञादिगुणवान् पुरुषोत्तम
इति निरूपणं । परमैश्वर्य्यञ्च हरिरेव । रुद्रादिषु श्रूयमानमौश्वरत्वन्तु राजसर्व्वकेषु राजत्ववदिति
संस्थापनं । नारायणशब्दः खलु औपतेरेव भङ्गेतिनिरूपणं । विधिरुद्रयोश्च्युत्तिमत्त्वादिना
जीवत्वकथनं । नारायणस्य जगदुपादाननिमित्तत्वकथनं । तस्य सच्चिदानन्दविग्रहत्वादि-
निरूपणञ्च । वक्तृगुणतेव भगवतो लक्ष्मीरूपशक्तियुक्तत्वनिरूपणं । राधायाः स्वयंलक्ष्मी-
कथनञ्च ।

३ये किरणे,—जीवनिरूपणं,—तत्र तस्य अणुपरिमाणत्वं आनन्त्यकथनञ्च । एकजीववाद-
निरसनं । जीवस्वरूपनिरूपणं । अणोरपि तस्य ज्ञानगुणेन सर्व्वान्नेषु व्याप्तिरितिप्रतिपादनं ।
जीवस्य परात्माशत्वकथनं । तस्य कर्त्तृत्वभाक्त्वनिरूपणञ्च । सांख्यमतखण्डनं । जीवस्य भग-

वडामत्वनिरूपणं । जीवेश्वरयोर्भेदः मार्श्वदिक इति निरूपणं । अविद्याप्रतिबिम्बितं ब्रह्मैव जीव इति मताक्षेपः । ब्रह्मणा जीवानामभिन्नत्वबोधिकाणां श्रुतौनां समन्वयादिकीर्तनं । जगतः सत्यत्वकीर्तनं । अतो न मूलकत्ववादनिरसनञ्च ।

४र्थे किरणे,—प्रकृतितत्त्वनिरूपणं । तत्र प्रकृतेः त्रिगुणात्मकत्वं त्रयत्वकथनञ्च । सत्त्वादीनां लक्षणं । प्रकृतिपरिणामेन जगत्सृष्टिप्रकारकीर्तनं । श्रिययादीनां लक्षणं । पञ्चीकरणप्रक्रिया-कथनं । शरीरादीनां लक्षणं । कारणात् कार्यस्याभिन्नत्वनिरूपणञ्च ।

५म, ६ठे. किरणे,—कालतत्त्वनिरूपणं । तत्र काललक्षणादिकं । तद्विभागादिकथनं । सृष्टेः प्रागपि तस्य सत्त्वनिरूपणञ्च । कर्मतत्त्वनिरूपणं । तद्वृत्तं । तस्य नित्यत्वादिविभागकीर्तनं । ज्ञानेन मति कर्मणि विनष्टे तेनैव जीवी हरिपदं प्राप्य अक्षयसुखभाक् तत्रैव निवसति ततः पुनर्न निवर्त्तते इतिनिरूपणं । परोक्षपरोक्षभेदात् ज्ञानस्य द्वैविध्यकथनं । तत्र अपरोक्षज्ञानं ऋदिनोसारसमवेतसम्बिद्रूपं, तच्च भक्तिशब्दव्यपदेश्यमितिनिरूपणं । अपरोक्षज्ञानस्य साक्षादु-ब्रह्मप्रापकत्वकीर्तनञ्च । इति शम् ।

No. 3147. रत्नदर्पणः । Substance, country-made paper, 13½ × 5 inches. Folia, 134. Lines, 10 on a page. Extent, 4,488 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1874. Place of deposit, S'ántipura, Kālidāsa Vidyā-vāgīśa. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Ratna-darpana. A commentary on the Sarasvatī-Kaṇṭhābhāraṇa of Bhojdeva—a treatise on Rhetoric. By Ratnesvara Mahāmahopādhyāya.

Beginning. ष्केन यस्य यमिनः प्रमदेव देह-

मर्हेन राजति पुमानिव चापरेण ।

तत्त्वक्रमादय च न प्रमादा पुमान् वा

श्रेयांसि वर्हेयतु स स्मरशामनो वः ॥

श्रीराममिन्देवेन दार्ढ्यदलितद्विषा ।

क्रियतेऽवन्निभपालकण्ठाभरणदर्पणः ॥

कण्ठाभरणमनर्थं वाग्देवौ रत्नदर्पणीत्सुत्रे ।

अस्मिन् पश्यतु निभृतं प्रकाशसर्व्वाङ्गत्वावर्ण्यं ॥

ग्रन्थारम्भे समुचितेष्टदेवतानमस्कारेण शिष्टाचारमनुवृत्तते, ध्वनिरिति । वाचामधिष्ठात्री-देवी शोतमाना स्वप्रकाशशब्दब्रह्मरूपा भारतौ, कथमुपास्यते, सूत्रादिभेदेन इत्यादि ।

End. तस्यात्ययः प्रध्वंसप्रध्वंसः पुनः सङ्गममित्यनेन तस्यापि प्रध्वंसः, सुबोधमन्यत् ॥

अथ स्फुरतु वाग्देव्याः कण्ठाभरणकोतुकं ।

मथि पञ्चमनोऽप्यौ तन्वानि रत्नदर्पणं ॥

Colophon. इति महाशीपोऽध्यायमनीपिरत्नश्रीरत्नेश्वरविरचिते रत्नदर्पणनाम्नि सर-
स्वतीकण्ठाभरणविवरणे अर्थालङ्कारः तृतीयः परिच्छेदः ॥

रत्नेश्वरा नाम कवीश्वराऽसौ

विराजते काव्यसुधाभिर्भक्तैः ।

दुस्तर्कवञ्जाहत + + + +

वसुन्धरां पद्मवयत्रजसं।

संवत् । १८७४ । पौष ।

विषयः । भोजदेवकृतसरस्वतीकण्ठाभरणाभिधानालङ्कारमन्द्भस्य व्याख्यानं ।

No 3148. त्रिमङ्गलं । Substance, country-made yellow paper, 14 × 7 inches. Folia, 106. Lines, 14 on a page. Extent, 3,595 slokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1930. Place of deposit, Government of India. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Trimangala. Poems on diverse subjects. Anonymous.

Beginning अथ त्रिमङ्गलनामग्रन्थो लिख्यते ॥ जय जयानन्दमिन्धो परमगुरो सर्व-
लोकाभिराम त्वत्पदकमलमकरन्द उरस्यमेव कामशिरोमणिः ।

End. एतच्छुभश्रवणतः श्रवणानि सिद्धिं संशान्तिं हि श्रवणमारफलस्य लाभात् ।
संकेतवृद्धिरखिलश्रवणस्य तस्य श्रीमद्गुरोरसि यच्चरणौ महायो ॥

Colophon. इति श्रीत्रिमङ्गलनाम्नि वार्त्तिकस्वरूपसुन्दरीतिलकरसमङ्गलं सम्पूर्णं ॥

विषयः । अत्र एकोनपद्याध्यायाः सन्ति तत्र १ अध्याये गुरुसंयोगकथनं । २ मायाद्युद्भव-
कथनं । ३ मायात्रक्ष्णविवेचनं । ४ इन्द्रियनिरूपणं । ५ प्रेमभक्तिप्रकाशनं । ६ प्रणवसंकेतार्थ-
प्रकाशनं । ७ परमार्थसारसूचनं । ८ सूक्ष्मांशाद्यक्तनिरूपणं । ९ आत्मनः सर्वस्वरूपत्वकथनं ।
१० सर्वसंशयकथनं । ११ लक्ष्मीनारायणवर्णनं । १२ जगतः परस्परभेदसन्देहनिवारणकथनं ।
१३ सप्तमिन्धुवर्णनं । १४ मोपद्रौपभरतखण्डवर्णनं । १५ जम्बूद्वीपस्य अष्टभोमस्वर्गवर्णनं ।
१६ भूलाकविवरणं । १७ ज्योतिःप्रक्रमः । १८ सूर्यस्य गतिनिरूपणं । १९ प्रथममण्डलस्य चान्द्री-
यसूक्ष्मगतिवर्णनं । २० नक्षत्रराशियुक्तद्वितीयमण्डलवर्णनं । २१ सप्तर्षियुक्ततृतीयचतुर्थमण्डल-
वर्णनं । २२ ध्रुवमण्डलकालभेदवर्णनं । २३ भुवर्लाकादिवर्णनं । २४ भूर्लाकेश्वरविवरणं ।
२५ ईश्वरभेदप्रकाशनं । २६ अखण्डानन्दस्वरूपशतकौटिकल्पद्रुमवर्णनं । २७ कालिन्दोभेदवर्णनं ।
२८ द्विपङ्क्तिभेदवर्णनं । २९ द्वादशकलाद्रुमवर्णनं । ३० सरोवरसमौपस्यशतमन्दिरवर्णनं ।

११ सरोवरसथस्थैकगतक्षमवर्णनं । १२ सकलाङ्गभूरसभेदवर्णनं । १३ आनन्दसरोवर्णनं ।
 १४ द्विपङ्क्तिपञ्चदशसोपानवर्णनं । १५ मोहनमन्दिरसभोर्द्धभूमिभेदवर्णनं । १६ सरोभेदगभे-
 स्तम्भभूमिवर्णनं । १७ अष्टभुवां सर्वसिंहासनस्तम्भेदवर्णनं । १८ सोपानपथवर्णनं । १९
 नित्योञ्ज्वलरसवर्णनं । ४० ब्रह्मवीजमहामन्त्रप्रकरणं । ४१ देवत्वसंयोगकथनं । ४२ चिच्छक्ति-
 विभक्तिपरिमाणसंवाधनं । ४३ सद्यजानन्दंशविभागसंवाधनं । ४४ नित्यानित्यविभागप्रकाशनं ।
 ४५ ब्रजविनोदसंकेतरसस्त्वचनं । ४६ रासरहस्यवर्णनं । ४७ मथुरालौलीपसंहारः । ४८ दार-
 कालौलीपसंहारः । ४९ वेदपूर्वार्थसन्देहनिवारणं । ५० कलौ साधुनिरूपणं । ५१ जीवपरि-
 भाषानिर्देशः । ५२ ईश्वरपरिभाषानिर्देशः । ५३ सत्यदार्थपरिभाषानिर्देशः । ५४ आनन्दप-
 दार्थपरिभाषानिर्देशः । ५५ अचिन्त्यशक्तिपरिभाषानिर्देशः । ५६ चैतन्यपदार्थपरिभाषानि-
 र्देशः । ५७ ब्रह्मपदार्थपरिभाषानिर्देशः । ५८ परलोकपटोद्घाटनं १ ।

No. 3149. वाणीभूषणं । Substance, country-made paper, 12 × 4½ inches. Folia, 21. Lines, 10 on a page. Extent, 718 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1897. Place of deposit, S'āntipura, Rāmanātha Tarkaraṭna. Appearance, new. Prose and verse. Correct.

Vāṇībhūṣaṇa. A treatise on versification. By Dāmodara Mīśra, of Mithilā.

Beginning. राजकुञ्जरराजकृतिविमलोदञ्चदुकुलादिति
 धाजङ्गो गिफणामणिप्रविलसन्मृक्तामणिग्रामणि ।
 पादाभोजभुजङ्गफुत्कृतिरणन्मञ्जोरमञ्जुयुति
 श्रेयो वः शिवशैलराजसुतयोर्दंयादभिन्नं वपुः ॥
 सन्तोच यद्यपि महाकविसम्प्रणीत-
 यस्यास्तथापि मम वालिशताविलासः ।
 सम्पूर्णं शारदविधावुद्दयं प्रपन्ने
 किं नाम नाभ्युदयमश्नति तारकापि ॥
 अलसधियः प्राकृतमधिसुधियः केचिद्भवन्तोह ।
 कृतिरेषा मम तेषामातनुनादीपदपि तोपम् ॥
 दीर्घघोषकुलाङ्गुतो दामोदर इति युतः ।
 ब्रह्मसां लक्षणं तेन सादाचरणमुच्यते ॥
 End. सावाष्टमिह प्रोक्तं चत्वारिंशत्तयाधिकं ।
 त्रयोदशाधिकशतं वर्षाष्टमिदं शुभं ॥

Colophon. इति श्रीमैथिलदामोदरमिश्रविरचिते वाणीभूषणं नाम इन्द्रोपन्यः
समाप्तः । संवत् १८९७ । मार्गशीर्ष ।

विषयः । प्रथमे उल्लासे,—प्रसारनिरूपणं । पटफल-पञ्चफल-चतुष्फल-त्रिफल-द्विफल-
एकफलेषु गणानां नामकीर्तनं । अष्टगणानां देवताकथनं । मकारादिगणानां शुभाशुभसूचकत्व-
निरूपणं । साक्षाणामुद्दिष्टनिरूपणं । साक्षानष्टनिरूपणं । वर्णानामुद्दिष्टकथनं । वर्णमेवकथनं ।
साक्षामेवकथनं । वर्णपताकाकथनं । साक्षापताकाकथनं । वर्णमर्कटीकथनं । साक्षामर्कटी-
कथनं । गायालक्षणादाहरणकीर्तनं । उपगीतिनिरूपणं । विगाथा । गीतिः । गाथिनौ ।
मिन्दिनी । स्कन्धकं । दाहा । ललितं । रान्ना । गन्धानकं । चौपिया । वृत्ताष्टकं । पट्पदं । पद्मा-
वती । कुण्डलिका । गगनाङ्गनं । द्विपदी । खज्जा । पञ्चभटिका । अरिल्ला । पादकुञ्जकं ।
शिखा । माला । चुलियाल्ला । सारठा । हाकलिः । मधुभारः । आभीरं । दुर्मिला । रुचिरा ।
दौपकं । सिंहरिल्लाकितं । ज्वरङ्गमः । लीलावती । हरिगीतं । त्रिभङ्गो । चीरकं । जनहरणं ।
मदनगृहं । मरहृष्टा । नवपदं । अत्र सर्वेषां लक्षणादाहरणनिरूपणञ्च ।

द्वितीये उल्लासे,—वर्णवृत्तनिरूपणं । तत्र श्रौटवृत्तनिरूपणं । कामः । मधु । मही । दारु ।
ताली । प्रिया । शशी । रमणः । पाञ्चालः । रुग्नेन्द्रः । मन्दरः । कमलं । तीर्णा । धारि । नगा-
निका । सम्मोहा । हारौ । हंसः । यमकं । शेषा । तिलका । विमोहा । चतुरंशा । मन्यानः ।
शङ्खनारी । सुमालतिका । दमनकः । समानिका । सुवासकं । करहृष्टि(?) । शीर्षा । विद्युन्माला ।
मन्त्रिका । प्रमाणिका । तुङ्गा । कमलं । माणवकक्रीडितं । अनुष्टुप् । महालक्ष्मी । सारङ्गिका ।
पाथित्ता । कमलं । विन्दं । तोमरं । रूपमाली । संयुतका ॥ चम्पकमाला । सारवती । सुषमा ।
अमृततिलका । बन्धुः । सुमुखी । शालिनी । दमनकं । मेनिका । मालती । इन्द्रवज्रा । उपन्द्र-
वज्रा । उपजातिः । रथोडता । स्वागता । विद्याधारः । भुजङ्गप्रयातं । लक्ष्मीधरं । तोटकं ।
सारङ्गं । मीनिकदाम । मोदकं । तरलनयनिः । सुन्दरी । प्रमिताचरा । मायावृत्तं । तारकं ।
कन्दं । पद्मावलिः । पुष्पिताया । वसन्ततिलका । चक्रं । सारङ्गी । चामरं । मालिनी । भ्रमरा-
वल्लौ । मनोहंसः । शरभः । निशिपालः । नाराचः । नीलं । चञ्चला । व्रज्या । शृङ्खौ । माला-
धरः । शिखरिणी । मन्दाक्रान्ता । हरिणी । मञ्जीरा । चर्चरी । क्रीडाचन्द्रः । शार्दूलविक्री-
डितं । चन्द्रः । धवलं । शम्भुः । गीतिः । गण्डका । खग्धरा । नरेन्द्रः । हंसौ । सुन्दरिका । दुर्मि-
लिका । किरौटं । शालूरं । सर्वत्र लक्षणादाहरणकथनञ्च ।

No. 3150. पर्यायरत्नमाला । Substance, country-made paper, 12 × 4
inches. Folia, 18. Lines, 8 on a page. Extent, 221 slokas. Character,
Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Rámanátha Tarkaratna.
Appearance, old. Verse. Incorrect.

Paryáyaratnamálá. A vocabulary of medical terms. By Mád hava Kara.

Beginning. प्रणम्य परमं देवं दुःखत्रयहरं परं ।
 संसारसागरोत्तारहेतुं सेतुमिवोत्थितं ॥
 पर्यायरत्नमालेशमायुर्व्वेदार्णवोत्थिता ।
 विविच्यते मया सारा नातिसंचेपविस्तरा ॥
 (धार्या भिषग्विदा कण्ठे नातिसंचेपविस्तरा) ।
 किं करोति नरः शूरः समरे शत्रुवर्जितः ।
 तद्वत्पर्यायरचितश्चिकित्सायां चिकित्सकः ।
 तेन नामानि वक्ष्यामि श्लोकेनार्द्धेन पादतः ।
 इत्यादि ।

End. सुरूपा तुपदन्यासा सत्कलोत्था सुभाषिणी ।
 प्रियेवासु सतां कण्ठे मालेशं यावदोषधं ।
 भिषजा माधवेनैषा शिलाहृदनिवासिना ।
 यत्नेन रचिता रत्नमाले + करसूनुना ॥

Colophon. इति सद्द्वैयमाधवकविरचिता रत्नमाला समाप्ता ।

विषयः । आयुर्व्वेदीयाक्तशब्दानां पर्यायकथनं ।

No. 3151. राक्षसकाव्यटीका । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 8. Lines, 7 on a page. Extent, 285 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Rámanátha Tarkaratna. Appearance, old. Prose. Correct.

Rákshasakávyá-tíká. A commentary on a poem called the Rákshasakávyá. By Premadhara Sarmá. Other commentaries have been noticed in Vol. II, p. 186, No. 782 ; Vol. VII, p. 153, No. 2389 ; Vol. VIII, No. 2821.

Beginning. गौर्याः प्राणपतिश्चैव नत्वा श्रीप्रेमशर्मणा ।
 टीका राक्षसकाव्यस्य क्रियते साधुबोधिनौ ॥
 कश्चित् अनिर्दिष्टः ना पुरुषः—इत्यादि ।

End. कीदृश्या देव्या रुचिरया दीप्तिमत्या सुन्दर्या इत्यर्थः ।

Colophon. इति श्रीप्रेमधरशर्मविरचिता राक्षसकाव्यटीका सम्पूर्णा ।

विषयः । राक्षसकाव्याभिधानप्रद्वेल्लिकामयकाव्यस्य व्याख्यानम् ।

No. 3152. भक्तिसन्दर्भः । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 112. Lines, 12 on a page. Extent, 4,536 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Kálidása Vidyávágíśa. Appearance, very old. Prose and verse. Correct.

Bhaktisandarbhā. An essay on the Bhakti system of religion as described in the Bhágavata Purāṇa, By Jíva Gośvámī. Vide ante Vol. IV, pp. 231, 243, 244, 245.

Beginning. तौ सन्तोषयता सन्तौ श्रीलरूपसनातनौ ।

दाक्षिणात्येन भद्रेन पुनरेतद्विविच्यते ॥

तस्याद्यं ग्रन्थनालेखं क्रान्त्युत्क्रान्तखण्डितम् ।

पर्यालोच्यार्थ पर्यायं कृत्वा लिखति जीवकः ॥

तत्र पूर्वं सन्दर्भचतुष्टयेन सम्बन्धो व्याख्यातः । तत्र पूर्णसनातनपरमानन्दलक्षणपरतत्त्वरूपमित्यादि ।

End.

यदेतस्मत् सर्वं चरणकमलं राजति ययोः ।

रूपामाध्वीकेन स्रपितनयनाम्नाञ्जयुगली

मदा राधाकृष्णवशरणगतौ तौ मम गतिः ॥

Colophon. इति कलियुगपावनस्वभजनविभजनप्रयोजनावतारश्रीभगवत्कृष्णचैतन्यदेव-
चरणानुचरविश्ववैष्णवराजसभासभाजनश्रीरूपसनातनानुशासनभारतीगर्भे श्रीभागवतसन्दर्भे भक्ति-
सन्दर्भा नाम पञ्चमः सन्दर्भः ।

विषयः । स्वभावतो भगवद्भक्तानां नोपदेशान्तरापेक्षेति निरूपणं । भगवत्साम्मुख्योपदेशः । भगवतो गम्यत्वादिनिरूपणं । ज्ञानयोगकर्मणां भक्तिसचिवत्वकथनं । भक्तेः प्राधान्यं । भक्तेः स्वरूप-
गुणकथनं । स्वर्गादेः क्षयिककथनं । भक्तेर्निरपेक्षत्वं । भक्तिरेव अपवर्ग इति निरूपणं । परमात्म-
भगवतोर्वैलक्षण्यकथनं । अन्वयव्यतिरेकाभ्यां श्रीकृष्णतत्त्वनिरूपणं । भगवद्दर्हिमुखधर्मादीनां निन्द्या ।
भगवद्वर्णितकर्मणासनान्तरः । भक्तेर्नित्यत्वं । श्रवणादीनां लक्षणं । भक्त्याभासस्य दृष्टत्वकथनं ।
भगवतो निर्गुणत्वकथनं स्वप्रकाशतापरानन्दत्वकथनञ्च । निष्कामभक्तिप्रशंसा । तत्राधिकारादि-
भेदकथनं । सत्यज्ञः । भक्तिसाधकलक्षणं । भगवत्प्राग्निदानं । महत्त्वलक्षणतद्भेदकथनं । विधि-
मार्गभक्त्यास्यारतयं । गुर्वाश्रयप्रकारः । भक्त्याविर्भावक्रमनिरूपणं । रुचिप्रधानमार्गस्य श्रेयत्वं ।
साम्मुख्यभेदतत्त्वलक्षणदिकथनं । अर्चप्रदापासना । भक्तेस्तद्व्यलक्षणं । स्वरूपलक्षणञ्च । आरोप-
मिद्धा भक्तिः । सङ्गमिद्धा भक्तिः । स्वरूपमिद्धा भक्तिः । पुनः सकैतवाकैतवभेदेन भक्तेर्द्विविध्यं ।
वेधीभेदकथनं । रागानुगा । श्रवणकीर्तनादिकं । अर्चनाविधिः । द्वाविंशदपराधः । दास्यसत्त्वादि-

निरूपणं । अनुगामविचारः । भगवति पतिभावकर्त्तव्यता । भजनसाहाय्यं । सिद्धिक्रमकथनञ्च ।
ग्रन्थोऽयं तत्त्वसन्दर्भादिवत् यौसद्भागवतटीकास्यानीयः ।

No. 3153. **वृषोत्सर्गकौमुदी** । Substance, country-made paper, 13 × 4 inches. Folia, 18. Lines, 11 on a page. Extent, 952 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Guptipárá, Rámadhana Vidyááankára. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Vṛishotsarga-kaumudí. A digest of the rules regarding the consecration of a bull at the first S'raddha ceremony. By Rámkiṣhna.

Beginning. ब्रह्माख्यं नन्तनयं प्रणम्य वरदं हरिम् ।

तन्यते रामकृष्णेन वृषभोत्सर्गकौमुदी ॥

अग्नीचान्द्वितीयदिनवृषोत्सर्गदिने किं कर्त्तव्यमित्याकांक्षायां तदुच्यते । आदावनुद्यसमये
आद्यथाद्वाङ्गतया स्नानं कर्त्तव्यं । यथा याद्वाधिकारे देवलः ।

तथैवामन्त्रितो दाता प्रातःस्नानः सहाम्बरः ।

आरभेत नवैः पात्रैरन्वारभं सवान्भवः ॥ इत्यादि ।

End. सतीदेश्यकर्मत्वमेव याद्वलं । उद्देश्यता च फलभागित्वेन स्वामित्वेन वेति । अन्ये तु
अमुष्यथाद्वाङ्गमादायति वदन्ति ।

Colophon. समाप्तेयं वृषोत्सर्गकौमुदी ॥

विषयः । वृषोत्सर्गकालः । अरुणोदयकाले प्रेततर्पणनिषेधः । त्रिविधस्नानादिनिरूपणं ।
अग्नेचस्य अग्रभक्तकथनं । महागुरुनिपाते पुत्रस्य अतिथिपूजादिनिषेधः । रात्रौ सद्यःशौचे
परदिने शय्यादिदानं नास्तीतिकथनं । एकादशेऽङ्घ्रि पुत्रेण तर्पणं न कार्यमिति निरूपणं । सर्वत्र
यजुर्वेदोक्तशान्तिमन्त्रविधानं । तिलदानविचारादिकं । वैतरणीदानविधिः । अग्नीचान्द्वितीय-
दिनकृत्यं । दानविचारः । दक्षिणावाक्यविचारः । दाने इतिकर्त्तव्यता । दानफलं । दानदेवतं ।
वृषोत्सर्गफलं । तत्संकल्पः । नीलवृषलक्षणं । अनुपनीतस्यापि अमावास्यायाद्वाधिकारः । मामिके-
ऽपि वृषोत्सर्गकथनं । यज्ञपात्रनियमः । होमप्रकारः । वसुतर्थ्यादिलक्षणं । शूपकाष्ठनियमः । षोडश-
याद्दमंकल्पः ।

No. 3154 **चन्दनधेनुदानप्रमाणम्** । Substance, country-made yellow paper, 15 × 3 inches. Folia, 6. Lines, 6 on a page. Extent, 162 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Kálidása Vidyáárgíśa; another copy at Dvárbbháṅgá, Bábu Guṇeśvara Siṅha. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Chandana-dhenudána. A manual for the consecration of a bull by marking its sides with sandal-paste at a Śráddha ceremony. By Váchaspati Míśra. The rite here described is a Vaishṇavite modification of the rite described in the next preceding work. In the former case branding with a hot iron is prescribed, and in this the branding is replaced by marking with sandal-paste.

Beginning. नत्वा शिवं चन्दनचर्चिताया धेनोः प्रदाने सविधिप्रयोगम् ।

रत्नाकरादेर्निखिलं विलोक्य तनोति वाचस्यतिरम्यबुद्धिः ॥

अथ चन्दनधेनुदानविधिः । तत्र रत्नाकरे देवल्ः ।

जीवद्भूर्जी तु या नारौ पुत्रिणौ धियते यदि ।

सवत्यामङ्कितां धेनुमाचार्याय प्रदापयेत् ॥ इत्यादि ।

End यत्तु जीवन्पिष्टकष्टघोत्सुमर्गनिषेधे पतिपुत्रवत्याः पृथगुपसंस्कारः सोऽपि तस्याः
पुत्रानधिकारमात्रप्रत्युक्तघोत्सुर्गभावः ।

Colophon. इति वाचस्यतिमिश्रविरचितं चन्दनधेनुप्रमाणं समाप्तम् ।

विषयः । पतिपुत्रवत्या सरणे चन्दनधेनुदानकर्त्तव्यता । तत्र घषोत्सुमर्गनिषेधः । यूपलक्षण-
दिक् । धेनुलक्षणं । त्रिदण्डसन्नासिनां सरणे श्राद्धविधिः । न तु एकोद्विष्टश्राद्धमिति निरूपणं ।
मपत्नोपुत्तण चन्दनधेनुदानप्रतिषेधः । ज्येष्ठत्वनिरूपणं । धेनुदानप्रवेगः । तिर्यग्धिकरणं । विरुद्ध-
वचनानां समन्वयः ।

No. 3155. तिथिद्वैधनिर्णयप्रकरणं वा तिथिविवेकः । Substance, country-made yellow paper, 15 × 3 inches. Folia, 12. Lines, 5—6 on a page. Extent, 297 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Sántipura, Kálidása Vidyávaḡiśa. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Tithiviveka ALIAS **Tithidvaidhanirṇaya-prakarāṇa.** A dissertation on the lunar days with reference to the performance of a ceremony when two lunations occur in the same day. By Śúlapāṇi Mahámahopádhya. This is the original from which the Tithitattva of Raghunandana has been copied.

Beginning. वचनाद्द्वैधसञ्ज्ञातसंशयच्छिदुरः सताम् ।

तनोतु मुदसत्युच्चैर्द्विखण्डतिथिनिर्णयः ॥

प्रतिपदादितिथिविशेषविहितानां स्नानदानादिकर्मणां अखण्डतिथौ निःसंशयमनुष्ठानमित्यादि ।

End. न च तदा गुग्गुलुः कार्यः, द्वितीयात्तृतीयागुग्गुदिने द्वितीयाविहितकर्माणि
द्वितीयाविहितकालस्य अलाभादित्यर्थः ।

Colophon. इति साङ्गिद्यालमहामहोपाध्यायश्रीशूलपाणिविरचितं तिथिद्वैधनिर्णय-
प्रकरणं समाप्तम् ।

विषयः । मन्त्रणतिथिव्यवस्थानिरूपणं । तृतीयात्राहकालः । जन्माष्टमी । सुखदाविजया-
दीनां लक्षणादिकथनम् ।

No. 3156. गङ्गास्नानादिसंकल्पवाक्यदीपः । Substance, country-made
paper, 12 × 4 inches. Folia, 8. Lines, 6 on a page. Extent, 243 ślokas.
Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Sántipura, Guptipádá,
Rámadhana Vidyálañka'ra. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Gaṅgásnánádi-saṅkalpavákyadvípa. Rules for bathing in
the river Ganges and the merit of bathing therein on particular cere-
monial days. By Jayakṛiṣṇa Bhaṭṭáchárya. A chapter is given on
bathing in the Brahmaputra river.

Beginning नत्वा ब्रह्ममयीं गङ्गां जयकृष्णेन धीमता ।

तज्जले स्नानसंकल्पवाक्यदीपः प्रकाशयते ॥

अथ गङ्गाध्यानं । चतुर्भुजामित्यादि ।

End. ब्रह्मरूपत्याफलं तेषां सततं संग्रहात्मनां ।

Colophon. इति श्रीजयकृष्णभट्टाचार्यविरचितः गङ्गास्नानादिसंकल्पवाक्यदीपः समाप्तः ।

विषयः । गङ्गापूजाप्रयोगः । तत्र स्नानादिसंकल्पवाक्यविचारः । गङ्गामाहात्म्यं । नक्षत्रपर्व-
स्नानादिनिरूपणं । ब्रह्मपुत्रस्नाननिरूपणं । दशहरा । गङ्गायाचावीक्षणदिफलकथनं । गङ्गायां
मरणादिफलकथनं । गङ्गात्यागदोषकीर्तनञ्च ।

No. 3157. प्राकृतकामधेनुः । Substance, country-made paper, 16 × 3
inches. Folia, 4. Lines, 5 on a page. Extent, 74 ślokas. Character,
Bengali. Date, ? Place of deposit, Sántipura, Kálidása Vidyávágísa.
Appearance, decayed. Prose. Correct.

Prākṛita-kámadhenu. On the spelling, declension and con-
jugation of Prākṛita words. By one whose name is in three places written
“Vávana,” but in the epithet Lankesvira, ‘lord of Lañka,’ in the name
of the next following work, there is a proof in support of the reading
Rávana, and it is said that Rávana wrote a work in connexion with

Prākṛit Grammar. It is futile, however, to suppose that any Prākṛit language had been formed when the antagonist of Rāma lived.

Beginning. ब्रह्माणमादौ शिरसा प्रणम्य पितामहं मातरमादिविद्यां ।

श्रीरावणेनामलबुद्धिभाजा विधेयते प्राकृतकामधेनुः ॥

विस्ताराद्गदितं पूर्वं संक्षेपादधुनोच्यते ।

बालबोधकरं सूत्रं दध्नी यादृङ्गनवोद्धृतम् ॥

देशरूढ्या प्रतीतानां तद्भवानां निगद्यते ।

लक्षणं नेह यत्सिद्धं तत्समं देशजञ्च तत् ॥

कचटतपां प्रायेण लोपोऽनादौ इत्यादि ।

End. योपिति महिला । योपिदर्थे महिलाशब्दः प्रयुज्यते ॥

Colophon. इति रावणकृता प्राकृतकामधेनुः समाप्ता ।

विषयः । प्रकृतिप्रत्ययकथनपूर्वकं प्राकृतभाषायाः पदसाधनादि ।

No. 3158. प्राकृतलङ्केश्वरः । Substance, country paper, 14 × 3 inches. Folia, 5. Lines, 4 on a page. Extent, 59 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Kálidása Vidyávágísa. Appearance, decayed. Prose. Incorrect.

Prākṛitalaṅkeśvara. A gloss on the Prākṛita section of a grammar of the Sanskrit language by S'esha Nāga. By Rāvaṇa. The Rāvaṇa in this and the next preceding work is obviously distinct from the ten-headed monster.

Beginning. मूलं,—दसोर्लोप इत्यादि ।

वृत्तिः,—शङ्करस्य पदान्भोजं प्रणम्य परमादरात् ।

वक्ष्ये प्राकृतपादेऽहं शेषनागैर्यथोदितम् ।

End. मूलं,—योदितः ।

वृत्तिः,—सङ्घणं वचनं दक्षणं बोधयं ।

Colophon. इत्थं प्राकृतलङ्केश्वररावणेन विरचितञ्च विज्ञो पदसमाञ्च सम्युक्तम् ।

विषयः । शेषनागविरचितस्य प्राकृतव्याकरणसूत्रस्य सोदाहरणा वृत्तिः ।

No. 3159. उल्लिकामञ्जरीटीका । Substance, country paper, 16 × 4 inches. Folia, 12. Lines, 7 on a page. Extent, 357 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura Jayagopála Gosvámī. Appearance, new. Prose. Incorrect.

Utkalikā-m njarī-ṭikā. A gloss on Rūpa Gosvāmi's poem named Utkalikāmanjarī.

Beginning. आसौद्यस्मादुत्कलिकामञ्जरिरेषा

कर्कशच्चित्रावनितान्द्रुतिहेतुः ।

श्रीराधागोविन्दपदाञ्जवतदायी

स श्रीरूपो भावकभूपो जयतां नः ॥ इत्यादि ।

End.

एकसप्तत्युत्तरचतुर्दशशतौगणिते । १४७१ । शालिवाहनस्य शके अस्य
स्त्रीवस्य निष्पत्तिः । पङ्कशोत्पत्तरपङ्कशशतौगणिते (१६८६) तस्य शके तु टौकाया उत्पत्तिः ।
शालिवाहनस्य संवत्सुरगणनेन विक्रमादित्यस्यापि तद्बोध्यं विक्रमादित्यराजस्य पञ्चविंशोत्तरं शतं ।
पातयित्वा भवेच्छाकः स वृषः शालिवाहनः । इति वचनात् ।

इयमुत्कलिकावल्गरिरुत्प्रभावाष्टकाव्यकला ।

विद्याभूषणविद्यता शशङ्गावकविभूतये भूयात् ॥

Colophon. इति उत्कलिकामञ्जरीयाख्या समाप्ता ।

विषयः । रूपगोस्वामिकृताया उत्कलिकामञ्जर्या व्याख्यानम् ।

No. 3160. नाटकचन्द्रिका । Substance, foolscap paper, 13 × 1½ inches. Folia, 46. Lines, 5 on a page. Extent, 654 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Śántipura, Kālidāsa Vidyāvāgīśa. Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

Nāṭaka-chandrikā. A treatise on dramatic composition. By Rūpa Gosvāmī.

Beginning. वीक्ष्य भरतमुनिगमनं रमपूर्वसुधाकरणञ्च रमणीयम् ।

लक्षणमतिमंचेपादिलिख्यते नाटकस्येदम् ॥

नातीवसङ्गतत्वाद्भरतमुनेर्मतविरोधाच्च ।

साहित्यदर्पणीया न गृह्येता प्रक्रिया प्रायः ॥

दियेन दिव्यादियेन तथादियेन वा युतम् । इत्यादि ।

End.

वीभते करुणे चारभट्टीवीरे भयानके ।

प्राये रमेषु सर्वत्र भारतीकरुणादिषु ॥

Colophon. इति रूपगोस्वामिविरचिता नाटकचन्द्रिका समाप्ता ।

विषयः । नाटकस्वरूपकथनं । नायकभेदः । परोढोपपत्त्यां गोपीः कृष्णञ्च विना गौणत्वकथनं ।
नाटकौयेतिवृत्तलक्षणं तद्भेदकथनञ्च । प्रभावना । नान्दौलक्षणोदाहरणादि । प्ररोचना । आसुखं ।
आसुखभेदः । तत्र कथोद्घात-प्रवर्तक-प्रयोगातिशयोक्त्याकावलिगितानां लक्षणविकथनं । पृष्ठारो-

भरनाटकै आसुखस्यावश्यकता । प्रसावनास्यापनाभेदादन्यमतेन आसुखस्य द्वैविध्यकथनादि । तयो-
 ल्लक्षणोदाहरणानि । वीराद्भुतादिप्रायेषु प्रसावनौचित्यकौर्त्तनं । हास्य-वीभत्यादौ स्यापनाया
 आवश्यकत्वं । वीथीप्रहसननिरूपणं । सन्धिलक्षणं । वीजादिभेदेन पञ्चविधप्रकृतिनिरूपणं । तत्र
 वीज-विन्दु-पताका-प्रकरी-कार्याणां लक्षणादिकथनं । एषां विन्यासप्रकारः । कार्यस्य पञ्चविधा-
 वस्याकथनं । तत्र आरम्भ-यत्न-प्राप्ताशा-नियताग्नि-फलागमानां लक्षणादिकथनं । सन्ध्याङ्गानि । मुख-
 सन्धिलक्षणं । तस्य द्वादशाङ्गानि, तत्र उपक्षेप-परिकर-परिन्यास-विलोभन-युक्ति-प्राग्नि-समाधान
 विधान-परिभाषणोद्भेद-करणानां लक्षणादिकथनं । प्रतिमुखसन्धिलक्षणं । अस्याङ्गानि, तत्र
 विलास-परिसर्प-विधुत-शसन-नर्भ-नर्भयुति-प्रगमन-विरोध-पर्युपासन-पुष्य-वज्रोपन्यास-वर्णसंस्काराणां
 लक्षणादिकथनं । गर्भसन्धिलक्षणं । अस्याङ्गानि, तत्र अभूताहरण-मार्ग-रूपोदाहरण-क्रम-संप्रज्ञा
 नुमान-तोडकाधिवल्लोद्भेग-सम्भ्रमाक्षेपाणां लक्षणादिकथनं । अस्याङ्गानि, तत्र अपवाद-सम्फोट-विद्रव
 शक्ति-युति-प्रसङ्ग-च्छलन-व्यवसाय-विरोधन-प्ररोचना-विवलनादान-प्रतिषेध-च्छादनानां लक्षणादि-
 कथनं । निर्वहणसन्धिलक्षणं । अस्याङ्गानि, तत्र सन्धि-विरोध-ग्रहण-निर्णय-परिभाषण-प्रसादानन्द
 समय-कृति-भाषोपगूहन-पूर्वभावोपसंस्कार-प्रशस्तीनां लक्षणादिकथनं । सन्ध्याङ्गराणि ; तद्विन्यास-
 प्रकारः । तत्र साम-दान-भेद-दण्ड-प्रत्युत्पन्नमति-बध-गोचरवलितौजो-धौ-क्रोध-साहस-भय-माया-सं-
 दृति-भ्रान्ति-दूत्यहेत्वधारण-स्वप्न-लेख-मद-चित्राणां लक्षणादिकथनं । नाटकभूषणानि, तत्र भूषणा-
 चरसंघात-हेतु-प्राप्त्युदाहरण-शोभातिशय-दृष्टान्ताभिप्राय-निदर्शन-सिद्धि-प्रसिद्धि-दाक्षिण्यार्थापत्ति-वि-
 शेषण-पदोच्चय-तुल्यतर्क-विचार-तद्विपर्यय-गुणतिपातातिशय-निरुक्त-गुणकौर्त्तन-गर्हणानुनय-धंश-लेख
 शोभा-मनोरथानुक्तसिद्धि-सारूप्य-माला-मधुरभाषण-प्रच्छोपदिष्ट-दृष्टानां लक्षणादिकथनं । शोभाप-
 दोच्चयादीनां केपाद्भिन्यमतेन लक्षणादिकथनं । चटुर्विधपताकास्यानलक्षणादिकथनं । अर्थो-
 पक्षेपकलक्षणादि । तत्र विष्कम्भलक्षणतद्भेदकथनं । चूलिकालक्षणं । अङ्गास्यलक्षणं । अन्य
 मतेन अङ्गास्यलक्षणादिकथनं । अङ्गावतारलक्षणं । प्रवेशकलक्षणं । एषां विन्यासस्यानकथनादि ।
 प्रकाशापवारितजनान्तिकानां लक्षणं । अङ्गस्वरूपकौर्त्तनं । गर्भाङ्गलक्षणादि । नाटकसामान्यकथनं ।
 आकाशभाषितलक्षणं । भाषाविधानं । वृत्तीनामुत्पत्तिकथनं । भारटीवृत्तिलक्षणं । आरभटीलक्षणं ।
 तत्र संक्षिप्तप्रवापतन-वस्तूत्पापन-सम्फोटभेदेन आरभट्यास्यतुर्विधाङ्गकथनादि । सात्त्वतीलक्षणं ।
 अस्या अङ्गानि, तत्र संलापोत्पापक-संघात्य-परिवर्त्तानां लक्षणादिकथनं । कैशिकीलक्षणं । अस्या
 अङ्गानि, तत्र नर्भ-नर्भस्फुञ्ज-नर्भस्फोट-नर्भगर्भाणां लक्षणादिकथनं । रसविशेषे वृत्तिविशेषनियम-
 कौर्त्तनं । इति ।

No. 3161. अशौचचन्द्रिका। Substance, country paper, 18 × 3½ inches. Folia, 22. Lines, 8 on a page. Extent, 825 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Kálidása Vidyávágísa. Appearance, fresh. Verse. Correct.

Aśauca-chandrikā. A digest of the rules regarding impurities of the person caused by accidents. By Rājakṛiṣṇa Tarkavāgiśa, Bhaṭṭā-chārya.

Beginning. श्रीकृष्णचरणं नत्वा श्रीराजकृष्णशर्मणा ।

स्मृतिशुद्धिसुदौर्गमं तन्यतेऽशौचचन्द्रिका ॥

End. एषां फलं विधानञ्च इतिकर्तव्यतादिकं ।

प्रयोगे अनुसन्धेयं विस्तराद्भूतं मया ॥

Colophon. इति महासहोपाध्यायश्रीराजकृष्णतर्कवागीशभट्टाचार्यगोस्वामिविरचिता अशौचचन्द्रिका समाप्ता ।

विषयः । आङ्गधिकारिक्रमः । आतिवाहिकादिदेहवयप्राप्तिकथनं । पूरकपिण्डदानप्रयोजन-सहितव्यवस्थानिर्णयः । नीरचीरदानं । षोडशश्राद्धकथनं । तत्राधिकारी । अशौचान्तद्वितीयदिन-कृत्यं । दृषोत्सर्गकालाः । पिष्टसत्त्वे विमातुः स्वर्गादिकामनया तदकरणव्यवस्था । तत्र स्नानोक्तकर्म-वयमैथिलोक्तकर्मपञ्चकथनं । दृषलक्षणं । चन्दनधेनुव्यवस्था । यूपलक्षणं । नित्यकाम्यभेदेन दृशोत्सर्गव्यवस्था । मासिकश्राद्धकालनिर्णयः । कुत्र सपिण्डनं नास्ति । प्रेतश्राद्धस्य नित्यता । एको-द्विदृष्टविधिः । सपिण्डनान्दिकयोः कालः । अशौचलक्षणं । तद्भावस्था । अशौचिनोऽन्नाग्नेऽन्य-स्याशौचं । कुत्र कुत्र अशौचं न प्रतिबन्धकं । महागुरवः । तन्मरणे वर्जनीयद्रव्यनिरूपणं । पराङ्ग-कथनं । अक्षरलक्षणकथनं । सापिण्डननिरूपणं । रजसल्लाशौचकथनं । गर्भस्वावाशौचकथनं । बाला-शौचकथनं । सूतिकापष्टी । कृष्णवयकथनं । पुत्रस्वर्णयोर्महिमा । जटुकन्याशौचकथनं । अस-पिण्डाशौचकथनं । स्तुतिविशेषाशौचकथनं । अशौचाभावव्यवस्था । प्रायश्चित्तविधिः । शवानुगमना-शौचकथनं । अस्थिसञ्चयकालः । अङ्गामृग्यत्वं । अशौचसङ्करः । अन्येष्टिपद्धतिः । सच्चगमनं । पर्णनरदाहः । अस्थिक्षेपः । अशौचशेषदिनकृत्यं । मुण्डनविधिः । दानं । पात्रं । देशः । दानप्रकारः । द्रव्यदेवताकथनं । भूम्यादिदाने फलविशेषकथनं । प्रतिग्रहविधिः । कलिधर्मः । अन्नदानकथनञ्च । इति समाप्तिः ।

No. 3162. ज्योतिःसारसंग्रहः । Substance, country paper, 15½ × 3 inches. Folia, 23. Lines, 6 on a page. Extent, 616 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Rámadhana Vidyāvāgiśa. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Jyotihsára-saṅgraha. An essay on auspicious days for parti-
cular rites and ceremonies. By Hṛidaya'nanda Vidyalañka'ra.

Beginning धन्देऽहं परमानन्दमज्जानतिभिरापहं ।
 भवसागरपाराय गीतं वेदान्तगैर्मुञ्जः ॥
 विद्यालङ्कारविख्यातहृदयानन्दशर्मणा ।
 ज्योतिःशास्त्रं समालोक्य क्रियते सारसंग्रहः ॥ इत्यादि ।

End. ष्ठयित्रयां चतुरो भागानेवं वर्षति वासवः ॥

Colophon. इति विद्यालङ्कारकृतज्योतिःसारसंग्रहः समाप्तः ॥

विषयः । विवाहः । तत्र विहितविहितनक्षत्रसंग्रहश्लाकादिकथनं । नाडीनक्षत्रकथनं । नक्षत्रविशेषे देवनरराक्षसगणकथनादि । निषेकः । तत्र चतुर्थदिनावधिषोडशदिनपर्यन्तगमने प्रत्येकं फलकथनं । नामकरणं । अन्नप्राशनं । कर्णवेधः । उपनयनं । ऋग्वेदादीनामधिपतिकथनं । गृहनिर्माणयोग्यभूमिनिरूपणं । गृहनिर्माणप्रकारः । गृहहारम्भः । लग्ननिर्णयः । गृहप्रवेशः । हस्तप्रवाहः । वीजवपनं । धान्यकर्तनं । नवान्नं । जातकनिरूपणं । यात्राकथनं । विद्यारम्भः । अश्विन्यादिनक्षत्राणां देवताकथनादि । लग्नकालनिर्णयः । ग्रहदृष्टिनिरूपणादि । विषुवादि-संक्रान्तिनिर्णयः । वारवेलाकथनादि । ऋत्युयोगसिद्धियोगादिकथनं । प्रकीर्णकं । इति समाप्तः ।

No. 3163. विल्वमङ्गलटीका । Substance, country paper, 14½ × 3 inches. Folia, 19. Lines, 6 on a page. Extent, 520 ślokas. Character, Bengali, Date, SK. 1640. Place of deposit, S'ántipura. Harinátha Gosvámí. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Bilvamañgala-ṭiká. A gloss on a hymn in praise of Kṛishṇa. By Bilvamañgala.

Beginning. तं श्रीकृष्णं तव गोपस्त्रियः अरौरमन्, रमो लडन्नात् लुङ् अन् । इत्यादि ।

End. हृदयात् मम मनसः यदि चेत् त्वं निर्यासि ।
 तदा ते तव पौरुषं गणयामि मद्भिमानम् ॥

Colophon. इति विल्वमङ्गलपुस्तकस्य टीका ।

विषयः । विल्वमङ्गलकृतश्रीकृष्णस्तवप्रबन्धस्य व्याख्यानम् ।

No. 3164 पाणिग्रहादिकृत्यविवेकः । Substance, country-made paper, 19 × 3 inches. Folia, 21. Lines, 5 on a page. Extent, 570 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Kálidása Vidyá-vágíśa. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

Pāṅgrahádi-kṛitya-viveka. A digest of the rules regarding the marriage ceremony and the most appropriate astrological conjunctions for the same. By Raghunátha Tarkabágíśa Bhaṭṭáchárya.

Beginning. कुक्षिताधरेण पूरयन् वंशिकां प्रचलद्भ्रुलिपंक्तिः ।

मोक्षयन्नखिलवामलोचनाः पातु कोऽपि नवनीरदच्छविः ॥

श्रीमता मथुरानाथतर्कवागीशधीमता ।

पाणिग्रहादिकृत्यानां विवेकः क्रियते मया ॥ इत्यादि ।

End. कीर्तिभङ्गः प्रतिष्ठायां गृहे चौरात्तथाध्वनि ।

चूडांदाहे भवेन्मृत्युरित्यादि मुनिसम्मतम् ॥

Colophon. इति महामहोपाध्यायश्रीयुतमथुरानाथतर्कवागीशभट्टाचार्यकृते पाणिग्रहादि-
कृत्यविवेके मासादिविवेकः समाप्तः ॥

विषयः । मासभेदकथनं । मुख्यचान्द्रमासलक्षणं तत्र मलमासलक्षणादिकञ्च । गौणचान्द्र-
मासलक्षणं । सावनमासलक्षणादि । चान्द्रसावनभेदेन द्विविधनाक्षत्रमासकथनं । पुनर्मलमास-
विवेकः । क्षयमासलक्षणादिकथनं । सौरचान्द्रसावननाक्षत्रभेदेन चतुर्ध्रुवर्षलक्षणपरिमाणौ-
कथनं । संवत्सर-परिवत्सर-इदवत्सर-अनुवत्सर-उद्गतसरभेदात् पञ्चविधसौरवर्षकथनं । तत्र वज्राल-
सेनकृतदानसागरग्रन्थरचनाकालकथनं । समयार्थद्विविचारः । तत्र विवाहादीनां व्यवस्थाकथना-
दिकञ्च । इति ।

No. 3165. विवादाणवः । Substance, country-made yellow paper, 17 × 4 inches. Folia, 59. Lines, 8 on a page. Extent, 1,632 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Kálidása Vidyá-vágíśa. Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct.

Vivádárṇava. An essay on jurisprudence and civil law of the Hindus.

Beginning. विश्वेषां शरणं नवाम्युदरुचिः सद्भक्तचिन्तामर्षिर्धः

प्रत्यूहतमोविनाशमिच्चिरः कीनाशभीनाशनः ।

संसारैकमहार्णवे निपततां निस्सारवीजं मृषां

गोविन्दः कृपया सुरासुरगणैर्वन्द्यश्चिरं पातु वः ॥
 स्मार्त्तश्रीरघुनन्दनप्रभृतयश्चण्डेश्वरः श्रीकरः
 श्रीगोविन्दहलायुधौ च सरलाकारश्च धारेश्वरः ।
 भद्रोदायविभागकृच्च रघुनायाख्यश्च लक्ष्मीधरो-
 मित्राचार्य्यमिताक्षराकृत इमे चाद्या निबन्धादिशः ॥
 एतेषाम्नु मतानि सम्यग्वल्लोच्यादाय सारं ततो
 धीरश्रीयुतराजवल्लभमहाराजेन सम्प्रार्थिताः ।
 नानाशास्त्रयथानुशीलनपरिआनानुसृष्ट्यार्य्यदं
 नानादेशनिवासिनोऽत्र मिलिताः कुर्मो विवादाणवम् ॥ इत्यादि ।

End. तदभावे ऊर्द्धसकुल्यानामधिकारः । तदभावे समानोदकानां तदभावे
 सगोत्राणामित्यतः खण्डितत्वात् परिशेषवाक्यं नास्ति ॥

विषयः । वक्तव्यप्रतिज्ञा । वर्णादिसृष्टिः । एषां दृष्टयः । राजप्रशंसा । राजच्छल्लक्षणं ।
 मन्त्रिलक्षणं । लेखकलक्षणं । दूतलक्षणं । राजवासस्थाननिरूपणं । राजधर्मः । ऋणादान-विवाद-
 पदं । दृष्टिकथनं । अकृतदृष्टिः । परमदृष्टिः । दृष्टिनिषेधः । आधिसिद्धिः । उद्गाहणविधिः ।
 ऋणादानविधिः । दायभागः । अपुत्रधनाधिकारी । वानप्रस्थयतिब्रह्मचारिणां धनभागिनः ।
 स्त्रीधननिरूपणं । स्त्रीधनाधिकारिणः । अतः खण्डितम् ॥

No. 3166. शान्तिशतकटीका । Substance, country-made paper, 14 × 4 inches. Folia, 25. Lines, 10 on a page. Extent, 875 ślokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1725. Place of deposit, Śántipura, Kálidása Vidyávágíśa. Appearance, old. Prose. Correct.

Śántisataka-ṭikā. A commentary on Ś'ilhana's century of verses on emancipation called *Ś'ánti-s'ataka*. By Rámánanda Tírtha.

Beginning नत्वा गुहं शिवं शक्तिं विष्णुं लम्बोदरं विभुम् ।

श्रीशान्तिशतकव्याख्यां कुर्वं सर्व्वसुखेच्छया ॥

इह किल सकललोकचित्तावतारः परमकारणिकश्रीशङ्करनाचार्य्यः सकलरसमनुभूय संसार-
 विषद्गधानामुपशमनाय नवमरसेन श्लोकशतेन परमाद्भुतं निर्मितवानित्यादि ।

End. भाष्यकाराश्च,—

यद्दृष्ट्वा न परं दृश्यं यद्भूत्वा न पुनर्भवः ।

यज्ज्ञात्वा न परं ज्ञेयं तद्ब्रह्मैत्यवधारय ॥

धञ्जज्ञानान्न परं ज्ञानं यत्सुखात्र परं सुखम् ।

यज्ञाभात्र परो ज्ञानसङ्घोषधाराय ॥

Colophon. इति रामानन्दतीर्थकृतायां शान्तिशतकटीकायां जीवन्मुक्तिर्नाम चतुर्थः
परिच्छेदः समाप्तः ॥

विषयः । शिङ्गनकविकृतशान्तिशतकस्य व्याख्यानम् ।

No. 3167. चैतन्यचन्द्रामृतम् । Substance, country-made paper, 14 × 3½ inches. Folia, 64. Lines, 6 on a page. Extent, 284 ślokas. Character, Bengali, Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Kálidása Vidyávágísa. Appearance, old. Prose Incorrect.

Chaitanya-chandrāmṛita. A hymn to Chaitanya in the course of which his attributes are described. By Prabodhánanda Sarasvatí.

Beginning. सुमस्तं चैतन्याकृतिमतिविमथ्यादपरमा-
द्भूतौदार्यं वर्थं व्रजपतिकुमारं रसयितुम् ।
विशुद्धस्वप्नेन्द्रदमधुरपीयूषलक्षरीं
प्रदातुं चान्येभ्यः परपदनवद्दीपप्रकटम् ॥ इत्यादि ।

End. दृष्टं न शास्त्रं गुरवो न प्रष्टा विवेचितं नापि बुधैः स्वबुद्ध्या ।
यथा यथा जल्पति बालभावात् तथैव मे गौरहरिः प्रसीदतु ॥

Colophon. इति प्रबोधानन्दसरस्वतीविरचितं श्रीचैतन्यचन्द्रामृतं समाप्तम् ।
विषयः । गौराङ्गस्वप्नव्याजेन तद्रूपचरितादिवर्णनम् ।

No. 3168. महिम्नस्तवटीका । Substance, country paper, 13 × 4 inches. Folia, 13. Lines, 6 on a page. Extent, 297 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Rámayádava Chúdámāṇi. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Mahimnastava-tíkā. A gloss on the hymn called Mahimnastava. By Parmánanda Chakravartí. Other glosses on the work are described under Nos. 1065, 2206, 2388.

Beginning. नत्वा गिरीशलक्ष्मीमगुरुन् व्याख्याति धूर्जटेः ।

आचार्यः परमानन्दो महिम्नस्तवनं नतः ॥

सर्वानन्दकवेर्जातो द्विरण्यां यत्सुहोदरो ;
 देवानन्दभवानन्दौ मिश्राराधितसद्गुणौ ॥
 श्रीमद्विष्णुस्वपाठाच्छिन्नप्रौतिरभूद्यदा ।
 स चाशुभविशुद्ध्यर्थं व्याख्यानं कुरुते ततः ॥

प्राक् दक्षिणापथे श्रीशान्तिकर्षिनामा नरपतिरासीत् । तस्यातिसुरभिपुष्योद्याने प्रत्यहं पुष्पं
 चौरैर्नीयते । इत्यादि ।

End. साधकोऽपि शिवसायुज्यमाप्नोतीति शम् ।

Colophon. इति परमानन्दचक्रवर्तिनकृतमद्विष्णुस्मृतिटीका समाप्ता ॥

विषयः । पुष्पदन्तकृतमद्विष्णुस्मृतिप्रबन्धस्य व्याख्यानम् ॥

No. 3169. काव्यदर्पणम् । Substance, palm-leaf, 13 × 2 inches. Folia, 251. Lines, 5 on a page. Extent, 2176 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Kálidása Vidyávágíśa. Appearance, decayed. Prose. Correct.

Kávyadarpaṇa. A commentary on Mammaṭa Bhaṭṭa's Kávyaprakáśa. By Manodhara.

Beginning. आदिनोऽष्टादशपत्राणि खण्डितानि—इमता इत्यनेन व्याजनिद्रायाः सफलं,
 चिरमित्यनेन लज्जापनयनद्वारा सम्भोगाङ्गीकरणं व्यज्यते । इत्यादि ।

End. 'गङ्गेव प्रवहत्' इत्यत्र विधिभेदं दर्शयति । 'गङ्गा प्रवहत्' ।

Colophon. इति गङ्गाप्रवहणे । अतः खण्डितत्वात् समाप्तिवाक्यं नास्ति ॥

विषयः । मम्मटकृतकाव्यप्रकाशस्य व्याख्या ।

No. 3170. ज्योतिःसागरसारः । Substance, country-made yellow paper, 10 × 4½ inches. Folia, 29. Lines, 10 on a page. Extent, 717 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place, of deposit. S'ántipura. Rámadhana Vidyávágíśa. Appearance, old. Verse. Correct.

Jyotihságara-sára. A treatise on astrology. By Vidyánidhí.

Beginning. जगदीशं रविं नवा लोकानुग्रहकारिणम् ।

ज्योतिःसागरसारोऽयं श्रीविद्यानिधिनोच्यते ॥

End. शीर्षे चलारि रात्र्यं युगपरिगणितं दक्षिणे चापि लक्ष्मी-
रेकं कण्ठे विभूतिर्भदनशरमितं वक्षसि प्रीतिल्लाभः ।
पादस्थाः षट् च पौडं विदधति च चतुर्वामहस्ते च स्यु-
स्त्रीण्यृचाण्येव नेत्रे नृपतिसममुखं वाक्पतेः संक्रमेण ॥

Colophon. इति ज्योतिःसागरसारे पञ्चमोऽध्यायः ॥

विषयः । वारकथनं । वारगुणाः । वारवेला । कालवेला । कालराविः । शुक्लकृष्णादि-
तिथ्यङ्काः । नन्दाभद्राजयादिकथनं । सिद्धियोगः । तिथ्यस्तथोगः । स्युयोगः । दग्धदिनकथनं ।
विष्टिकथनं । मासदग्धकथनं । कालघण्टायोगः । अयमदिनं । चरुहस्यर्शकथनं । नक्षत्राणि । तदे-
वताः । भ्रुवादिनक्षत्रगणः । अधोमुखनक्षत्रगणः । पार्श्वमुखनक्षत्रगणः । ऊर्ध्वमुखनक्षत्रगणः । अस्त-
योगः । विषयोः । यमघण्टकयोगः । उत्पाटादियोगः । करकचाः । करणानि । सामान्ययोगाः ।
योगानां वर्ज्यदण्डकथनं । देशविशेषे योगव्यवस्था । राशिनक्षत्रविभागः । मासाः । राशयः । क्षे-
त्राधिपाः । होरा । द्रेक्षाणाः । लग्नपरिमाणं । लग्नादिकथनं । रविभोगः । क्रूरसौम्यादिकथनं ।
चन्द्रादिशुद्धिः । वामवेषशुद्धिः । पक्षादिशुद्धिः । ताराशुद्धिः । नाडीनक्षत्राणि । सर्वौषधिः ।
अनृतयोगः । जन्मतिथिव्यवस्था । अष्टमचन्द्रादिप्रतीकारः । इति प्रथमोऽध्यायः ।

संस्कारादी रविशुद्धिः । भौमादिशुद्धिः । ग्रहभोगकथनं । ग्रहणादिकथनञ्च । इति द्वितीयो-
ऽध्यायः । विवाहः । शोढकादिविचारः । प्रीतिषडष्टककथनं । गणशुद्धिः । ग्रहशुद्धिः । दशयोगभङ्गः ।
सप्तशलाकाकथनं । विवाह्यावा । यामित्रकथनं । नक्षत्राणां वर्ज्यदण्डकथनं । तिथिवारादिदोष-
कथनं । दिवाविवाहदोषः । विहितलग्नकथनं । सुतद्धितुकयोगः । गोधूलिकथनं । नववध्वागमनं ।
गर्भाधानं । धडीदानं । पञ्चासृतं । पुंसवनं । सीमन्तोन्नयनं । इति तृतीयोऽध्यायः ।

जातकसंज्ञादिकथनं । केन्द्रकथनं । ग्रहाणां दिक्कथनं । पापशुभकथनञ्च । उच्चनीचकथनं ।
मूलविकोणकथनं । ग्रहाणां दृष्टिकथनं । अदृष्टिकथनञ्च । नवांशवर्गोत्तमकथनं । लग्ननिर्णयः ।
प्रसवकाले तत्रस्यमनुष्यज्ञानं । गण्डनिरूपणं । नामकरणं । अन्नप्राशनं । नवान्नं । चूडाकरणं ।
नित्यक्षीरकथनं । कर्णवेधः । विद्यारम्भः । उपनयनं । ब्राह्म्यलक्षणं । वेदवर्णाधिककथनं ।
अयनकथनं । समावर्तनं । धनुर्विद्यारम्भः । रात्र्याभिषेकः । नववस्त्रपरिधानं । अलङ्कारधारणं ।
तैलदानं । नवशय्यादिसम्भोगः । औषधभक्षणं । आरोग्यस्नानं । नक्षत्रविशेषे ज्वरितस्य शुभा-
शुभकथनं । नौकानिर्माणं । छपिकर्म । वीजवपनं । अम्बुवाची । धान्यच्छेदनं । गृहहारम्भः ।
गृहप्रवेशः । परीक्षा । इति चतुर्थोऽध्यायः ।

यात्रा । तत्र दिक्प्रशस्तवारकथनं । दिक्शुभलकथनं । विदितानि विहितनक्षत्राणि । योगिनी-
निर्णयः । राजकालानलक्षकं । उपायोगः । पुनर्भद्रकथनं । संक्रान्तिकथनञ्च । इति पञ्चमोऽध्यायः ।

No. 3171. रामानुजदर्शनम् । Substance, country-made yellow paper, 14 × 5 inches. Folia, 138. Lines, 12—13—14 on a page. Extent. 5,878 slokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Kálidása Vidyáváḡiṣa. Appearance, old. Prose. Correct.

Rámánuja darśana. A metrical commentary on the Brahma-sútra, in course of which the theory of the qualified is developed. By Rámánuja.

Beginning. अखिलभुवनजन्मस्थंमभङ्गादिलौले
 विनतविविधभूतत्रातरत्नैकदीपे ।
 श्रुतिशिरसि विदौघे ब्रह्मणि त्रैनिवासे
 भवतु मम परस्मिन् शेषुषी भक्तिरूपा ॥
 पाराशर्यवचःसुधासुपनिपदुग्धाभिमथोद्धृतां
 संमाराग्निविदीपनव्यपगतप्राणात्मसंजीवनां ।
 पूर्व्याचार्यसुरक्षितां बह्वमतिव्याघातदूरस्थिता-
 मानोतानु निजाक्षरैः सुमनसो भौसाः पिवन्स्वच्छम् ॥

भगवद्दोषायनकृतां विस्तीर्णां ब्रह्मस्त्ववष्टितिं पूर्व्याचार्याः संचिच्छिपुः तन्मतानुसारेण सूत्रा-
 क्षराणि व्याख्यास्यन्ते ।

‘श्री अथातो ब्रह्मजिज्ञासा श्री’ । अत्रायमथशब्द आनन्तर्यं भवतीत्यादि ।

End. श्रुतिविरुद्धार्था कपिलस्मृतिरूपक्षणीया । उपदंष्ट्रणञ्च श्रुतिप्रतिपन्नार्थविश-
 दीकरणं, तच्च विरुद्धार्थया स्मृत्या न शक्यते कर्तुं । न चैतासां स्मृतौनामित्यतः खण्डितत्वान् परि-
 ममाप्रिवाक्यं नास्ति ।

Colophon. (द्वितीयाध्यायप्रथमपादक्रियद्दशपर्यन्तं वर्त्तते ।)

विषयः । ब्रह्मस्त्वव्याख्यानप्रसङ्गेन विशिष्टद्वैतमतसंस्थापनम् ।

No. 3172. घटकर्परटीका । Substance, country-made paper, 15½ × 3½ inches. Folia, 5. Lines, 5 on a page. Extent, 112 slokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1650. Place of deposit, S'ántipura, Bhuvaneśvara Tarkálañ-
 kára. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Ghatakarpara-ṭiká. A gloss on a poem by Ghatakarpara on the rainy season. By Bharata Mallika.

Beginning. रघुवंशप्रदीपस्य पदपङ्कजम् ।

नत्वा टीकां प्रथमेन तनोति भरतो भिषक् ॥ निश्चितमित्यादि ।

End. तस्मै कवये कुम्भपा—उदकं पाणीयं वक्षामि इत्यर्थः ।

Colophon. इति भरतमञ्जिककृतौ घटकपर्पटीका समाप्ता ॥

विषयः । घटकपर्पकृतवर्षावर्णनस्य व्याख्यानम् ।

No. 3173. देवीसूक्तभाष्यम् । Substance, country-made paper, 15 × 4 inches. Folia, 2. Lines, 8 on a page. Extent, 67 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Bhuvaneśvara Tarkālakāra. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Devisúkta-bhāshya. A commentary on a certain Vedic hymn called Devisúkta.

Beginning. ऋद्धमित्यष्टर्चं त्रयोदशसूक्तं । अन्तृणस्य मर्चयेदुद्धिता वाग्यानाम्नी ब्रह्म-
विदुषी स्वात्मानमसौषीत् । इत्यादि ।

End. उदात्तनिष्ठित्स्वरेण तस्या उदात्तत्वं । इन्द्रसामास्तापः । इत्यष्टमस्य सप्तमे
द्वादशो वर्गः ।

Colophon. इति देवीसूक्तभाष्यं समाप्तम् ।

विषयः । “अर्चं त्रेभिहित्यस्य ब्रह्माद्या ऋषयः” इत्यादिदेवीसूक्तव्याख्यानम् ।

No. 3174. मेघदूतटीका, मनोरमा । Substance, country paper, 14 × 3 inches. Folia, 36. Lines, 7 on a page. Extent, 1,104 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Bhuvaneśvara Tarkālakāra. Appearance, decayed. Prose. Correct.

Manoramā ALIAS Megdúta-ṭikā. A commentary on the celebrated ‘Cloud Messenger’ of Kálidása, by Kavichandra. This is distinct from the commentaries noticed in Nos. 221, 399, 1966, 2103, 2383, 2740, 3076.

Beginning. नत्वा गणेशपादाब्जं कविचन्द्रेण धीमता ।

टीका मनोरमा नाम मेघदूतस्य निर्मात्रे ॥ इत्यादि ।

End. इत्यर्थसम्पादनं भवति । प्रणयः प्रेम्नि विश्रम्भे । इति कोषः ॥

Colophon. इति महामहोपाध्यायश्रीकविचन्द्रकृता मेघदूतस्य मनोरमाटीका समाप्ता ।
विषयः । कालिदासकृतमेघदूतस्य व्याख्यानम् ।

No. 3175. आद्भविवेकार्थकौमुदी । Substance, country-made paper, 16½ × 3 inches. Folia, 102. Lines, 7 on a page. Extent, 3,746 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Ś'ántipura, Kálidása Vidyávágíśa. Appearance, decayed. Prose. Generally correct.

S'ráddhaviveka-kaumudí. A commentary on S'úlapáni's treatise on S'ráddhas. By Govinda.

Beginning. गोपीमोहनमन्त्रः सुधाभिषेको मुनीन्द्रचिन्तानां ।

श्रवणकरौन्द्र + + सुररिपुसुरल्लौध्वनिर्जयति ॥

श्रीगोविन्दपदद्वन्द्वनखेन्दुरचिसन्ततिः ।

अन्तश्चिन्ताभिरुद्धान्तचित्तध्वानं धुनोतु नः ॥

विरचितवानपि विदुषामतिहृद्यं आद्भविवेकौमुदीतन्त्रम् ।

श्रियाभ्यर्थनवशगः सम्प्रति गोविन्दो + + + श्रीमान् ॥

कविकङ्कनपण्डितः पितृश्वरणाश्लोजयुगप्रसादतः ।

विदुषां स हितोऽर्थकौमुदीं तनुते आद्भविवेकटीप्यनीं ॥ इत्यादि ॥

End. पलौदुद्दिष्टवदकिसिद्धिं सकुल्यतया सम्बन्धः । अषपर्षादित्युक्तं पन्थकृतापि
मातामहानां दौहित्राः । अतः खण्डितम् ।

विषयः । शूलपाणिकृतआद्भविवेकस्य व्याख्यानम् ।

No. 3176. शिशुपालवधटीका । Substance, country-made paper, 15 × 4 inches. Folia, 113. Lines, 7 on a page. Extent, 3,479 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Ś'ántipura, Kṛishṇamaya Gosvámí. Appearance, old. Prose. Incorrect.

S'isúpálbádha-ṭiká. A commentary on the S'is'úpálbádha of Mággha. By Bharata Mallika.

Beginning. प्रणम्य शशुं सुवनाधिनाथं सपार्वतीकं भजद्विष्टसिद्धिम् ।

गौराङ्गमङ्गीकसुतः सुबोधं माघस्य टीकां भरतः करोति ॥

यदापि टीकामस्य प्राज्ञा वद्वो गरीयसौ चक्रुः ।
तथापि पठन्नृपपुत्रप्रौत्यै स्पष्टां लघुं कुर्वे ॥ इत्यादि ।

End. सुरसुन्दरीणां समागमेन ।

Colophon. इत्यतः खण्डितत्वात् परिसमाप्तिवाक्यं नास्ति ।

विषयः । माघकृतशिशुपालवधकाव्यस्य व्याख्यानम् ।

No. 3177. उपसर्गवृत्तिः । Substance, country-made paper, 13 × 3½ inches. Folia, 6. Lines, 6 on a page. Extent, 94 ślokas. Character, Bengali. Date, SK. 1758. Place of deposit, S'ántipura, Kṛishṇamaya Gosvámí. Appearance, new. Verse. Incorrect.

Upasarga-vṛitti. A treatise on the uses of prefixes. By Bharata Mallika.

Beginning. पार्वतीशङ्करौ नत्वा बालानामुपकारिका ।

भरतेनोपसर्गाणां वृत्तिः खलया विधीयते ॥

प्रपरापसंन्यवान्वित्यादि ।

End. धातूपसर्गसंसर्गसम्भवाः कतिचिन्मया ।

प्रसिद्धाः सङ्गता अर्थाः शेषा ज्ञेयाः प्रयोगतः ॥

Colophon. इति भरतमल्लिककृतोपसर्गवृत्तिः समाप्ता ।

शक्तिऽष्टशरसप्रेन्दुमिते चापादके कुजे ।

समाप्ता चोपसर्गाणां वृत्तिः प्रतिपदीन्दुभे ॥

विषयः । सोदाहरणं धातुसंसर्गजनितानां उपसर्गार्थानां प्रदर्शनम् ।

No. 3178. उत्कलिकामञ्जरी । Substance, country-made paper, 15 × 4 inches. Folia, 8. Lines, 5 on a page. Extent, 190 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Jayagopála Gosvámí. Appearance, new. Verse. Correct.

Utkaliká-manjarí. A hymn in praise of Rádhá and Kṛishṇa. By Rúpa Gos'vámí. A commentary on this has been noticed under No. 3159.

Beginning. प्रपद्य हन्दावनमध्यमेकः क्रोशन्नसावुत्कलिकाकुलात्मा ।

उद्घाटयामि ज्वलतः कठोरां वाप्यस्य मुद्रां हृदि मुद्रितस्य ॥ इत्यादि ।

End. पशुपालनरेन्द्रनन्दनो वरमेतं सुद्धरथे युवां ।
 भवतु प्रणयो भवे भवे भवतोरैव पदास्तुजेषु मे ॥
 उद्गीर्णामृदुत्कलिकावस्तरिरेषु दृश्याद्यथां नित्यविलासव्रतयोर्वा ।
 वाङ्मात्रेण व्याहरतोऽप्युल्लसतासाकार्येशो कामितसिद्धिं कुरुतं मे ॥
 चन्द्राश्रुभुवने शक्रे पौषे गोकुलवासिना ।
 इयमुत्कलिकापूर्वा वल्लरौ निर्मिता मया ॥

Colophon. इति श्रीरूपगोस्वामिविरचितोत्कलिकामञ्जरी समाप्ता ।

विषयः । अल्लआभीष्टस्य तदुत्कण्ठया विगलितहृदयस्य च तदधिगमे स्वायोग्यत्वस्फूर्त्या उद्भिद्यमानदैव्यस्य भक्तस्य सक्रन्दोऽयुनिर्भरः पततीति स्रोत्रेणानेन सम्पाद्य तत्प्रसङ्गेन राधाकृष्णयोः सौन्दर्यवर्णनम् ।

No. 3179. विशुद्धिदर्पणः । Substance, country-made paper, 16½ × 2½ inches. Folia, 31. Lines, 5 on a page. Extent, 441 ślokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1628. Place of deposit, Śāntipura, Harinātha Gosvāmī. Appearance, decayed. Prose and verse. Correct.

Viśuddhidarpana. A treatise on religious purification. By Raghunandana.

Beginning. प्रणम्य बालगोपालं लसन्मकरकुण्डलम् ।

विशुद्धिदर्पणं चक्रे धीरः श्रीरघुनन्दनः ॥

तत्र विशुद्धिर्विहितकर्म्मार्चनप्रयोजकोऽष्टविशेषः । इत्यादि ।

End. तथापि मरणस्य अशौचहेतुत्वे पाप्मासाभ्यन्तरे यदशौचं स्यात् तदेवं स्यादिति जातश्चत मरणस्यैव हेतुत्वात् तत्र तेनैव शुद्धिः ।

Colophon. इति विशुद्धिदर्पणः समाप्तः ।

विषयः । विशुद्धिलक्षणं । अशुद्धिपदार्थनिरूपणञ्च । एकादशाह्वादी कथं शुद्धिरित्यादौ विचारः । ब्राह्मणत्रययादौनामशौचकथनं । अशौचप्रद्वेषे यावत् स्वर्य्यादयं तद्दिनेनैव सद्द गण नौथं । पत्तिणौयवस्या । जननाशौचनिरूपणं । पुत्रजनने स्तिकाया अशौचनिरूपणं । पुत्रकन्या जनने पितुः शुद्ध्यादिकथनं । जनकं स्तिकाञ्च वर्ज्जयित्वा जननाशौचे सपिण्डानां संस्पर्शो न दोषायति कथनं । अशौचे विधिनिषेधनिरूपणं । तत्र सन्ध्यावन्दनादीनां व्यवस्था । नाडीच्छेदात् प्राक् दानादियद्वेषे न दोषः । स्तिकाषष्ठौपूजाविधानादि । अन्याशौचपातेऽपि पूजा कार्यैति-कथनं । अशौचिनः सकाशात् आदानयोग्यद्रव्यादिकथनं । अतिक्रान्तेऽशौचे तच्छ्रवणव्यवस्था ।

अशौचादिपतितयाद्भवस्या । विदेशस्थाशौचं । ख्याशौचं । गर्भस्त्रावाशौचं । सपिण्डायशौचं । भिन्नकुलजातायशौचं । सद्यःशौचविधिः । ऋत्युविशेषाशौचं । अशौचसङ्करव्यवस्थाकथनादि । इति समाप्तिः ।

No. 3180. मुकुन्दचतुर्दशः । Substance, country-made paper, 16½ × 2½ inches. Folia, 2. Lines, 4 on a page. Extent, 43 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Harinátha Gosvámí. Appearance, decayed. Prose. Correct.

Mukunda-chaturdaśa. Fourteen stanzas in praise of Mukunda. By Śaṅkara Āchárjya.

Beginning. करारविन्देन पदारविन्दं सुखारविन्दे विनिवेशयन्तम् ।

वटस्य पत्रस्य पुटे शयानं बालं मुकुन्दं मनसा स्मरामि ॥

End.

मन्दारैर्द्वयमालाविरचितचिकुरो वेणुरन्ध्रेषु दृष्टि-

स्तिर्यग्ग्रौवाभिरामो ध्वनिषु मधुरिपुर्गेयमुद्गीयमानः ।

गोपानां दिव्यनारौनयनयुगशतैः साध्वसं वीक्ष्यमानः

क्रीडागोपालमूर्तिः स हस्तु दुरितं देवदेवो मुरारिः ॥

Colophon. इति शङ्कराचार्यविरचितो मुकुन्दचतुर्दशाख्यसूक्तः परिसमाप्तः ॥

विषयः । श्रीकृष्णस्वप्नम् ।

No. 3181. निर्वाणतन्त्रम् । Substance, country-made paper, 15 × 4 inches. Folia, 24. Lines, 7 on a page. Extent, 524 ślokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1747. Place of deposit, S'ántipura, Hárádhana Bhaṭṭáchárya. Appearance, very old. Prose. Incorrect.

Nirváṇa-tantra. An original Tantra discoursing on the leading Tanteric topics. It is distinct on the Mahánirváṇa Tantra.

Beginning. कैलासपर्वते रम्ये नानारत्नोपशोभिते ।

विपरीतरतासक्ता चण्डी पप्रच्छ शङ्करं ॥ इत्यादि ।

End.

इति ते कथितं चण्डि सद्ग्रासधारणं परं ।

न वक्तव्यं पशोरये प्राणान्नेऽपि कदाचन ॥

Colophon. इति निर्वाणतन्त्रे सद्ग्रासधारणं नाम त्रयोदशः पटलः समाप्तः । शका

ब्दाः । १७४७ ॥

विषयः । देवीसमीपे देवदेवस्य जगदुत्पत्तिप्रकारकथनं । तत्र यथाक्रममाकाशवायुशिवज्जलादीनामुत्पत्तिः । क्रुर्मष्टस्थानान्तर्गतकर्मत्रच्छाण्डधारणं । संक्षेपेण ब्रह्माण्डवर्णनं । सत्यलोकस्थिताया निराकारायाः शिवशक्तेः, ब्रह्मविष्णुसदाशिवानां तथा सावित्रीश्रीविद्ययोरुत्पत्तिकथनं । सावित्रीश्रीभ्यां सह ब्रह्मविष्णोर्विवाहः । भुवनसुन्दर्या समं सदाशिवस्य विवाहकथनञ्च । इति १ पटलः ।

वक्रैस्फुल्लिङ्गवत् जीवानां अनादिपुरुषांशत्वं । चतुरशीतिलक्षजन्मग्रहणानन्तरं मानवजन्मलाभवर्णनं । मायादेहकथनादि । ब्राह्मणचन्द्रियवैयग्रद्राणां विद्याप्रसादेन क्रमेण महामोक्ष-सायुज्य-मारूप्य-मालोक्यरूपसुक्तिलाभकथनं । इति २ पटलः ।

प्रकृतिमाहात्म्यवर्णनं । गायत्रीस्वरूपकथनपूर्वकं तज्जपप्रकारकथनं । अङ्गन्यासमन्त्रकीर्तनादि । गायत्रीध्यानं । मन्त्रपीठकथनं । गायत्रीजपमाहात्म्यं । गायत्रीपुरश्चरणविधिः । आपोमार्जनमन्त्र-प्रकारकथनादि । इति ३ पटलः ।

सन्न्यासिलक्षणं । अवधूतलक्षणं । उच्चदुर्ब्रह्माण्डसंस्थानकथनं । योगविवरणं । इति ४ पटलः ।
गोलोकवैकुण्ठयोर्माहात्म्यवर्णनमुखेन कैलास-चन्द्रलोक, वरुणलोक, आदीनां संस्थानकथनं । महा-विष्णोः साकारनिराकारत्ववर्णनं । राधिकास्वरूपवर्णनं । साकाररक्षण एव द्विभुजस्य महाविष्णो-र्मुर्लीधरत्वं । रागिणीभिः सह षड्भिधरागाणामालापेन तत्समीपे ब्रह्मणो वेदगानं । तत्र वेदवि-शेषे रागविशेषनिरूपणं । राधासमीपे महाविष्णोराधाद्योतिशुगलमन्त्रमाहात्म्यकथनादि । इति ५ पटलः ।

सर्वोक्तकथनं । तत्र रुद्रलोककीर्तनं । भद्रकाल्या सह रुद्रस्य पूजने फलश्रुतिः । भद्रकाली-प्रसादात् ब्रह्मादीनां महाविष्णोश्च स्वस्वपदप्राप्तिः । इति ६ पटलः ।

महर्षीकवर्णनं । ब्रह्मणो भूर्भोक्तावस्थितिः । जनार्दनस्य भुवर्लोकै वासकथनं । शम्भोः स्वर्गलोके वासकथनं । ईशानस्य महर्षीकै वासकथनञ्च । गोलोकादपि महर्षीकमाहात्म्यकथनं । इति ७ पटलः ।

जनलोकवर्णनं । तत्र गौरीसदाशिवयोरुत्पत्तिकथनादि । इति ८ पटलः ।

तपोलोकवर्णनं । तत्र सिद्धकालीशिवयोरवस्थितिकथनादि । सकललोकादपि तपोलोकस्य महिमाधिक्यं । एतत्तन्त्रपाठफलश्रुतिः । इति ९ पटलः ।

महाब्रह्माण्डकथनं । सत्यलोकवर्णनं । तत्र महारुद्रस्यावस्थितिः । महारुद्रस्य निरञ्जनत्वनिर्वि-कारत्वकथनादि । सहस्रारपद्मस्य परब्रह्माश्रयत्वकथनं । तत्र उपासनाप्रकारः । ब्रह्मादयो देवाः कालिकायाः प्रजायन्ते प्रलयं च तत्रैव प्रविशन्तीतिकथनं । कालिकामाहात्म्यं । कालिकाया दक्षि-णनामनिरुक्तिः । सत्यलोकशोभावर्णनं । इति १० पटलः ।

तत्त्वज्ञानमाहात्म्यं । मथ्यमांसमत्स्यमुद्रामैथुनभेदेन पञ्चविधतत्त्वकथनं । मथादिसेवनफलक-थनं । दिव्यभाववीरभावाभ्यां तत्त्वसेवाधिकारः । पशुभावे तन्निषेधः । पञ्चतत्त्वसाधनविधानं ।

श्रीचक्रपूजामाहात्म्यं । कौलिकसूक्तं । शैवशक्तगाणपत्यनीरचान्द्राणां तत्त्वज्ञाननिरूपणं । इति
११ पटलः ।

गुरुतत्त्व-मन्त्रतत्त्व-वर्णतत्त्व-देवतत्त्व-ध्यानतत्त्वभेदात् पञ्चविधवैष्णवतत्त्वकथनं । तत्त्वानामेषां
स्वरूपकथनञ्च । इति १२ पटलः ।

दृग्गान्तरमन्त्रोद्धारप्रकारः । दण्डप्रशंसा । दण्डग्रहणविधिः । शुभजानिना जीवन्मातापितृकेण
च दण्डग्रहणे महान् प्रत्यवाय इति कथनं । दण्डिनां कर्त्तव्यनिर्देशः । इति १३ पटलः ॥

No. 3182. शाक्तानन्दतरङ्गिणी । Substance, country-made yellow paper, 16 × 4 inches. Folia, 146. Lines, 6 on a page. Extent, 2838 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Govinda-chandra Bhaṭṭāchārya. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

S'áktánanda-taraṅginī. A treatise on Śákta rituals.

Beginning. प्रणम्य प्रकृतिं नित्यां परमात्मस्वरूपिणीं ।

तन्यते भुक्तिमुक्त्यर्थं शाक्तानन्दतरङ्गिणी ॥

अथ का प्रकृतिः । तथा हि गुणत्रयसाम्यावस्था प्रकृतिः । इत्यादि ।

End. प्राणप्रयाणपाथेयं संसारव्याधिनाशनं ।

दुर्गार्णवपरित्राणं दुर्गानामाक्षरद्वयं ॥

Colophon. इति शाक्तानन्दतरङ्गिण्यां होमनिर्णयोऽष्टादश उक्त्वासः ॥ समाप्तं शाक्तानन्द-
तरङ्गिणी ॥

विषयः । १ प्रथम उक्त्वासे,—प्रकृतिपुरुषयोरभेदकथनं । वक्तव्यनिर्देशश्च । शरीरोत्पत्तिवि-
वरणं । नाड्यकथनं । शरीरे प्रथियादीनां गुणाः । देहपिण्डमध्ये सप्तपाताल-सप्तसर्ग-सप्तद्वीप-सप्त-
समुद्र-नवग्रहाणां व्यवस्थितिकीर्त्तनं । गर्भाभ्यन्तरे बालस्य चिन्ता । पुत्रकन्यादिजननकारणं । शैशव-
पौगण्डाद्यवस्थाकथनं । आतिवाहिकशरीरं मनुष्याणामेव नान्येषामितिकथनं । सपिण्डीकरणे कृते
प्रेतदेहं परित्यज्य कर्मानुसारेण स्वर्गे नरके वा यातीतिकथनं । कर्ममाहात्म्यं । मानुषजन्मदुर्ल-
भता । तत्त्वज्ञानं मनुष्याणामेवेतिकथनं । ब्रह्मादीनामनित्यत्वकथनं । अपवर्गोपायकीर्त्तनं । शरीर-
स्नानित्यतादिनिरूपणं । सत्कर्मणः कर्त्तव्यता । विद्याऽविद्याभेदेन द्विविधमायाकथनं ।

२ उक्त्वासे,—दीक्षाया आवश्यकत्वं । कल्पी आगमोक्तविधानेनैव पूजादिविधानं । आगमनाम-
निरुक्तिः । आम्रायभेदकथनं । असदागमस्य निन्दा । वर्णाश्रमचित्तं धर्ममविचार्यं सदा मांसादिना
पूजाकरणे दोषकथनं । दीक्षाश्रमार्थकथनं । निर्व्वचनकथनपूर्व्वकं गुरुसूक्तं । सर्व्वत्र द्विज एव
गुरुर्नान्य इति कथनं । गोपालादीनां मन्त्रा देयः शुद्रायेत्यादिकथनं । मन्त्रदानाधिकारिनिरूपणं ।

सिद्धमन्त्रं वर्जयित्वा विधवाया मन्त्रदानानधिकारः । गोपालादीनां मन्त्रकथनं । तत्र मन्त्रग्रहण-
स्थानकालादिकथनं । यत्र रत्नविधानेन दीक्षाविशेषः । मन्त्रसंस्कारादिकथनं । सूर्यचन्द्रग्रहणे
देवभेदे दीक्षाकर्तव्यकर्तव्यताकथनं । मातृकायन्त्रं । महागुरुनिपाताशौचेऽपि शक्तिपूजाकर्तव्यता ।
गुरुमाहात्म्यं । गुरुसेवाकर्तव्यता । तदभावे तत्पत्नीपुत्रादेः सेवनस्यावश्यकता । गुरुमन्दिरमाहात्म्यं ।
तदुच्छिष्टभोजनविधिः । तत्पत्नीपुत्रयोर्देवीगणे शरूपेण भावना । गुरुचिन्तनमाहात्म्यादिकथनं ।

३ उल्लासे,—उपासकानां कार्यार्थं ब्रह्मणो रूपकल्पनेतिकीर्तनं । वीजादिवताशरीरोत्पत्तिः ।
स्यूलसूक्ष्मयोरैक्यं । परमात्मजीवात्मनोरभेदकथनं । योगकथनं । ब्रह्मणः स्त्रीपुरुषरूपत्वं । स्त्रीरूपा-
वतारकथनं । पुरुषरूपावतारकथनञ्च । दुर्गाशिवविष्णुप्रभृतिदेवताभेदज्ञानकरणे दोषः । देव्या उपा-
सकानामाशु भुक्तिमुक्तिप्राप्तिकथनं ।

४ उल्लासे,—प्रातःकृत्यविधिः । तत्र गुरुध्यानं मानसपूजा मन्त्रोच्चारणम् । गुरुस्तोत्रं । पट्चक्र-
व्यवस्था । तेषां शोभादिवर्णनं । तत्र परशिवस्थानवर्णनं । तस्य ध्यानकथनादि । पट्चक्रेषु डाकि-
नीकाकिनीप्रभृतिशक्तिकथनं । कुण्डलिन्या योगकथनं । ऊर्ध्वाधोमुखपद्मादिषु भावनाकथनं । प्रवृत्ति
निवृत्तियोगयोः स्वरूपकीर्तनं । अपरविधयोगप्रकारः । कुण्डलिनौध्यानकथनादि । तत्र स्वयम्भूलि-
ङ्गध्यानं । तत्र प्रार्थना च । दन्तधावनविधिः । स्नानविधिः । अधिकारिभेदे वस्त्रभेदः । तिलकत्रिपु-
ण्ड्रादिविधानं । मध्यच्छिद्रत्रिपुण्ड्रकरणे दोषः । तर्ज्जनौमध्यमाभ्यां रजतकाञ्चनधारणविधानं ।
मस्याविधिः ।

५ उल्लासे,—आसननियमः । नानाविधामनोपयोगिद्रव्यकथनं । आसनविशेषे गुणदोषकी-
र्तनं । योगोपयोगिपद्मस्वस्तिकाद्यासनलक्षणानि । नित्यादिपूजाविधिः । निशायां शक्तिपूजनं
फलश्रुतिः । पशुसन्निधौ पूजादिनिषेधः ।

६ उल्लासे,—अन्तर्यजनविधिः । तत्र मानसपूजाप्रकारकथनादि । तत्र फलश्रुतिः । अन्तर्यामं
कृत्वा वह्निर्योगविधानं ।

७ उल्लासे,—नित्यपूजाविधिः । तत्र स्थानशुद्धादिकथनं । प्राणायामभूतशुद्धादिकथनञ्च ।
मातृकान्यासादिकथनं । प्राणायामप्रक्रियाकथनादि । ध्यानादिकथनं ।

८ उल्लासे,—करमालादिकथनं । मालासंस्कारः । वर्णमालाकथनं ।

९ उल्लासे,—जपविधिः । तत्र मानसोपांशुनिगदभेदात् त्रिविधजपस्य लक्षणकीर्तनं ।
जपकाले मन्त्रोच्चारणप्रकारः । मन्त्रार्थकथनादि । मन्त्रस्य हृदयनेत्रादिकथनं । ककारतत्त्वं । तत्र
ध्यानं । पुनः ककारस्य नवविधतत्त्वकथनं । मन्त्रचैतन्यादि । योनिमुद्राकथनं । मन्त्रशिखाकथनं ।
सूतकद्वयकथनं । ब्राह्मणक्षत्रियवैश्यशूद्राणां सेतुकथनं । तन्त्रोक्तप्रणवस्वाहयोज्येपि शूद्रस्याधि-
कारः । अक्षतदक्षपर्व्यादिभिर्जपसंख्याकरणे दोषः । लाक्षादिना गुटिकां निर्माय जपसङ्ख्या-
कर्तव्यता ।

१० उल्लासे,—महामेतुकथनं । कवचमेतुकथनं । कुञ्जकादिकथनं ।

१२ उल्लासे,—मुखशोधनविधिः । निद्रितमन्त्रस्य जपोपायादिकीर्त्तनं । स्त्रीपुरुषनपुंसकमन्त्र-
लक्षणं । दीपनीकथनं ।

१३ उल्लासे,—पुरस्चरणविधिः । तत्र पूर्वदिनकृत्यं । पुरस्चरणदिनकृत्यं । आरब्धपुरस्चरणं
अशौचेऽपि कर्त्तव्यमितिकथनं । होमाभावे जपसङ्ख्यानियमः । दिव्यवीरपशूनां लक्षणं । दिवारा-
विभेदेन पुरस्चरणभेदकथनं । ग्रहणपुरस्चरणं । ग्रहणकाले आद्याद्यनुरोधेन जपाकरणे दोषकथनं ।
राश्यादिगणनया ग्रहणादर्शने दोषकथनं । जन्मसप्रादिस्थचन्द्रादिवचनानां विषयकथनं । स्वयम-
ग्रहो प्रतिनिधिद्वारा पुरस्चरणं कर्त्तव्यमितिकथनं ।

१४ उल्लासे,—यन्त्रप्रकरणं । यन्त्रसंस्कारः । पञ्चगव्यपञ्चास्यतप्रमाणं । प्राणप्रतिष्ठावीजोद्धारः ।
बलिदानविधिः । दिग्विशेषे बलिमस्तकादिपतने दोषकथनं । वैधर्म्मसाविचारः ।

१५ उल्लासे,—अष्टादशोपचारकथनं । जवापराजिताकरवीरादिपुष्पमाहात्म्यं । पुष्पाणां पथ्युं
पितृत्वनिरूपणं । अङ्गसंस्पर्शाप्राणस्वयम्पतनभूमिपतनादौ दीपनिरूपणादि । माघादिद्वादशमासेषु
दातव्यपुष्पाणि । देवताविशेषे पुष्पादिदाननियमः । नाक्षत्रैरर्चयेद्विष्णुमित्यादिवचनानां मीमांसा ।
सुन्दरौभैरवीकालीप्रभृतिविद्यानां पूजने तुलसीदाने फलविशेषकीर्त्तनं । पुष्पचयनविधिः ।
वामहस्तेन पुष्पचयने तत्र संस्थाप्य दाने च दोषकीर्त्तनं । मध्याह्नस्नानात्परं पुष्पचयननिषेधः । धूप-
दीपदाने विशेषः । श्रुथियामकार्यपादाघातदीपदाननिषेधः । दीपनिर्व्वापननिषेधः । कन्दुपक्वादि-
नैवेद्यदानं । बालकप्रियं स्त्रीप्रियञ्च नैवेद्यं देयमितिकथनं । देवभेदे नमस्कारभेदकथनं । पश्चात्-
करणादिना नमस्कारनिषेधः । आसनस्वागतादिदानादौ विशेषः । नैवेद्यसंस्कारः । ग्रामसुद्राप्रमाणं ।
मणिमुक्तादिनिर्म्माल्यकालः ।

१६ उल्लासे,—समयाचारकथनं । तत्र कुलवृत्तनिरूपणं । पीठनिर्णयः । कामरूपादिपीठवि-
शेषे पूजायाः फलाधिक्यं । गृथादिदर्शने नमस्कारमन्त्रकथनादि । नित्यसङ्केतस्वराजः । उपा-
सकाः । शिवावलिः । देवीप्रणामफलं ।

१७ उल्लासे,—संसर्गदोषकथनं । कलिकाले वैष्णवस्मृत्यानां प्रकृतिवर्णनं । स्वधर्मे स्थित्वा हरि-
नामोच्चारणे फलश्रुतिः । स्मृत्यां गायत्रीञ्च विहाय हरिपूजनादौ दोषकथनं । संसर्गप्रायश्चित्तं ।
धृतकवचनाशप्रायश्चित्तं । कवचधारणविधिः । यन्त्रनाशादिप्रायश्चित्तं । मालानाशादिप्रायश्चित्तं ।
गुरुक्रोधोपशमनप्रायश्चित्तं । अनिवेदितभक्षणप्रायश्चित्तं । शिवनैवेद्यभक्षणे विशेषः । निवेदितभक्ष-
णस्यावश्यकता । पशोरन्नभक्षणे दोषः । निष्कामानां मुक्तिस्तज्जघाणादिकथनञ्च ।

१८ उल्लासे,—कुण्डविधिः ।

१९ उल्लासे,—अग्निजननं । कुण्डसंस्कारादि । अग्नेर्यासादि । ऊतशेषस्यताक्रमः ।
सर्व्वमङ्गलादिनामसाहात्म्यं ॥ इति समाप्तिः ।

No. 3183. सुबोधा । Substance, country-made paper, 20 × 3½ inches. Folia, 65. Lines. 10—11—12 on a page. Extent, 3,160 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Rámáyáda Chúdámāñi. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Subodhá. A commentary on the *Kirátárjunīya* of Bháravi. By Bharata Sena Yas'chandra Ráya.

Beginning. प्रणम्य शम्भुं भुवनेशमौशमपीष्टदां भारविकायटीकां ।

गौराङ्गमञ्जीकतनुप्रसूतो वैद्यः सुबोधं भरतः करोति ॥

महाकविभारविः किराताङ्गनीयं नाम महाकाव्यं चिकीर्षुरित्यादि ।

End. अमरभक्तुरिन्द्रस्य अक्षणां नयनानां महत्त्वं कर्तुं द्रष्टुमर्हं समर्थं न वभूव ।

Colophon. इति वैद्यहरिहरखानवंशसम्भवगौराङ्गमञ्जिकात्मजश्रीभरतमेनयग्रथन्द्राय-
कृतायां किराताङ्गनीयटीकायां सुबोधायां पष्ठः स्वर्गः ॥

विषयः । भारविकृतकिराताङ्गनीयकाव्यस्य व्याख्यानं ।

No. 3184. साधनमुक्तावली । Substance, country-made paper, 14 × 4 inches. Folia, 50. Lines, 6 on a page. Extent, 1,132 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Hárádhana Bhaṭṭá-
chárya. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Sádhana-muktávali. Extracts from Tantras about witchcraft, occult arts, rare prescriptions, &c. By Kavis'ekhara. The manuscript is incomplete.

Beginning. आगमजलनिधिजाता विलसतु सततं मनीषिणां हृदये ।

नवकविशेखररचिता साधनमुक्तावली चेयं ॥ इत्यादि ।

End. तैलकपूर्जम्बीरसंयोगाद्गजजं विपं ।

नारिकेलाम्बुकपूर्संयोगाद्गजजं विपं ॥

Colophon. इत्यतः खण्डितत्वात् परिसमाप्तिवाक्यं नास्ति ।

विषयः । वशोकरणाकर्षणादौ ऋतुतिथियोगनक्षत्रप्रभृतिनिरूपणं । तत्र अङ्गुलिनिर्णयः । कीदृशस्य दृष्टस्य मृत्तादिकमादेयमिति तत्कथनं । दृष्टनिसम्बन्धमन्त्रादिकथनं । खननविधिः । केदनविधिः । वशोकरणविधिः । तत्साधनचक्राणि । विजयकरणं । अत्र चक्राणि । सौभाग्यवर्द्धनं । अत्र चक्राणि । गजनिवारणं । अत्र चक्रं । व्याघ्रनिवारणं । अत्र चक्रं । स्तम्भनविधिः । अत्र चक्राणि । गोमहिषचौरादीनां गमनादिसम्भनं । अत्र चक्राणि । मोहनविधिः । अत्र चक्रं ।

रञ्जनविधानं । तत्र देहरञ्जनं । मुखरञ्जनं । केशरञ्जनञ्च । सौगन्ध्यकरणं । केशस्थकीटादिनाशनं ।
 (टाक्) इन्द्रलुप्रनिवारणं । वाजीकरणं । तत्र सङ्कोचकरणं । द्रावणं । दृढीकरणं । स्ननबन्धनं ।
 वराङ्गसंस्कारकथनं । लोमशतनं । पण्डीकरणं । तन्निवारणसाधनञ्च । अनङ्गदृष्टबन्धनं । रजः-
 करणं । गर्भस्वावणं । अतिशयरक्तनिवारणं । बन्धादीनां गर्भधारणोपायकथनं । अत्र चक्राणि ।
 काकबन्धाचिकित्सा । स्तववत्याचिकित्सा । फलकल्याणघृतं । गर्भस्वावरक्षाविधिः । अत्र चक्राणि ।
 सुखप्रसवसाधनं । बालानां प्रसूतेषु दुष्टग्रहादिनिवारणं । अत्र चक्राणि । सर्वेषां निद्राकरणं ।
 स्त्रीणां पुष्परक्षा । स्त्रीणां दीर्घायुकरणं । कलहकरणञ्च । सर्वादिनाशनं । बन्धनमोचनं । निग-
 डभञ्जनं । अत्र चक्राणि । गृहद्वारभञ्जनं । मत्कुण-मशक-सूपिकादिनाशनं । उच्चाटनविधिः । अत्र
 चक्राणि । व्याधिकरणं । शत्रुभ्रामणं । उन्मत्तीकरणं । शत्रुकुलक्षयकरणं । अश्वनाशनं । शस्य-
 नाशनं । रजकस्य वस्त्रनाशनं । धीवरस्य मत्स्यनाशनं । कुम्भकारस्य भाण्डनाशनं । तैलिकस्य
 तैलनाशनं । गोपालस्य दुग्धनाशनं । ताम्बूलिकस्य पर्णनाशनं । शकनाशनं । तन्तुवायस्य सूत्र-
 नाशनं । शौण्डिकस्य मद्यनाशनं । कर्मकारस्य लौहनाशनं । धनधान्याक्षयकरणं । श्रुतिधरकवि-
 त्वादिकरणं । किन्नरीकरणं । चाक्षुष्यं । वधिरतादिनाशनं । दन्तदार्ढ्यं । अत्याहारकरणं । अना-
 हारकरणं । पादुकामाधनं । अनाद्यदिनिवारणं । अदृश्यकरणं । स्तसङ्गीवनं । विपनाशनं । तत्र
 सर्पविपनाशनं । वृश्चिकविपनाशनं । सूपिकस्य । कुङ्कुमस्य । मत्स्यभेकादीनां । व्याघ्रस्य । कीटानां ।
 उपविपनिवारणं । छत्रिमविपनिवारणं । गजविपनिवारणं । अतः खण्डितं ।

No. 3185. योनितन्त्रम् । Substance, country-made paper, 15 × 3½ inches. Folia, 15. Lines, 7—8 on a page: Extent, 305 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Hárádhana Bhaṭṭá-chárya. Appearance, decayed. Verse. Incorrect.

Yoni-tantra. Rites and rituals in honor of the pre-eminence of the female principle in religion.

Beginning. कैलासशिखरारूढं देवदेवं जगद्गुरुं ।

मदा स्मरसुखी दुर्गा पप्रच्छ नगनन्दिनी ॥ इत्यादि ।

End. सर्व्यां पूजां परित्यज्य योनिपूजां समाचरेत् ।

गुरुं विना मद्देशानि मद्भक्तो नापि सिद्ध्यति ॥

Colophon. इति योनितन्त्रे अष्टमः पटलः समाप्तः ।

विषयः । गिरिजायाः समीपे गिरिशस्य योनिपौठप्राधान्यकथनं । हरिहरादीनां योनि-
 स्मृतत्वं । शक्तिमन्त्रसुपास्य योनिपूजनाकरणे दोषकीर्षनं । दिव्यभाववीरभावप्रशंसा । योनिपूज-
 न-
 विधिः ॥ इति १५८ः ।

रजकीनापिताङ्गनाप्रभृतिनवकन्याकथनं । द्वादशाष्टमारभ्य षष्टिवर्षपर्यन्तं मातृयोनिं परि-
त्यज्य सर्वामां योनिताडुननियमः । योनिपूजाकथनपूर्वकं लिङ्गपूजाविधिः । योनिपूजास्थानकाल-
नैवेद्यादिनिरूपणं । योनिलिङ्गप्रक्षालनतोयिन संपूज्य तत्पानविधानं । विपरीतरतिप्रशंसा ॥ इति
२ पटलः ।

योनिपूजाफलश्रुतिः । योनिमुखे मुखं संस्थाप्य मन्त्रजपफलकथनं । योनिगर्भे द्विद्वमस्ता-
वगलासुखीप्रभृतौनां पूजाविधिः । योनिमध्ये चण्डालनायिकायाः प्राधान्यकथनं । क्षतयोनी पूजा-
विधानं । अक्षतयोनी तन्निषेधः । इति ३ पटलः ।

गङ्गाया उत्तरपश्चिमे कोचाक्षाने च देशे माधवीनाम योनिकथनं । तत्प्रशंसा । रामकृष्णादीनां
योन्युपासकत्वं । वेद-वैष्णव-शैव-दक्षिण-वाम सिद्धान्त-कौलशास्त्राणामुत्तरोत्तरप्राधान्यं । पञ्चतत्त्वक-
थनं । “अन्नः शाक्तो वह्निः शैव” इत्यादिकौलिकनानारूपत्वं । कौलिकप्रशंसा । इति
४ पटलः ।

गुरुपत्नीरमणे दोषकथनं । योनितत्त्वविहिततिलकशुभ्रभालदर्शने फलश्रुतिः । श्राद्धे कौलिक-
भोजने फलकथनं । योनितत्त्वमिश्रितशुक्रद्वारा पूजाविधानं । मातृयोनिं पुरस्कृत्य पूजाकरणं
मैथुननिषेधः । कौलिकगुर्व्याश्रयकर्त्तव्यता । योनिकेशमाहात्म्यं । योनिरूपा महाभाया लिङ्गरूपः
शिव इति कथनादि । इति ५ पटलः ।

स्नानकाले योनिदर्शनमाहात्म्यं । गृहे स्वयोनिपरयोनिकन्यायोनिवियमानतायां फलकथनं ।
योनितत्त्वप्रशंसा । रेतोमयमामैस्सर्पणविधानं । योनिनिन्द्यादिकरणे दोषकथनं । पशुसन्निधौ चरि-
मन्दिगादिकरणपुरःसरं कौलिकस्य विचारः । इति ६ पटलः ।

वैरसाधनविधानं । वैरदर्शनादिमाहात्म्यं । पूजास्थानादिकथनं । शिष्या-कन्या-बभूयो-
निपु भक्तिभावेन पूजनमात्रविधानं । इति ७ पटलः ।

वैरसाधनकाले नायिकाया उर्व्वंश्या साम्यं । नायिकाया वियुक्तोक्तप्राप्तिकथनं । पशूनां
मोक्षनाय श्रुत्यादिशाम्बाणि ॥ कलौ योनिपूजनमेव श्रेयः । जिज्ञासुः योनिचक्रचिन्तनं ।
इति ८ पटलः ।

No. 3186. **आगमतत्त्वविलासः** । Substance, country-made yellow paper, 15 × 5 inches. Folia, 204. Lines, 10 on a page. Extent, 7,377 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit. Śāntipura, Kṛṣṇa-maya Gośvāmī. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

Āgamatattva-vilāsa. An elaborate digest of Tāntric doctrines and rituals. By Raghunātha Tarkavāgīsa. The author cites the following works of the Tantra class and Saūhītās for his authorities.

Adijámala-tantra.
 Ágamadípiká-tantra.
 Ágamottara-tantra.
 Ágastya-saũhitá.
 Ámṛita-tantra.
 Bálatantra.
 Bhairava-tantra.
 Bhairaví-tantra.
 Bhaktimanjarí-tantra.
 Bhávyachudámáni-tantra.
 Bhúta-bhairava-tantra.
 Bhúta-dámara-tantra.
 Bhuvanes'vari-párijáta-tantra.
 Brahmajámala-tantra.
 Brahma-saũhitá.
 Brihachehhíkrama-tantra.
 Brihadjámala-tantra.
 Chámuṇḍá-tantra.
 Chandrapíṭha-tantra.
 Chatuḥśatí-tantra.
 Chintámáni-tantra.
 Daksha-saũhitá.
 Dakshinámúrṭti-saũhitá.
 Dámara-tantra.
 Devaprakásiní-tantra.
 Gándharva-tantra.
 Gaṇeśa-vimarśiní-tantra.
 Gautamiya-tantra.
 Gaváksha-tantra.
 Haṅsamúhesvara-tantra.
 Haṅsaparameśvara-tantra.
 Íśána-saũhitá.
 Jñánamálá-tantra.
 Jñánárṇava-tantra.
 Kálíhṛidaya-tantra.
 Kálíká-kulasarvasva-tantra.
 Kálí-kulárṇava-tantra.
 Kálí-tantra.
 Kálottara-tantra.
 Kalpadruma-tantra.
 Kalpasúkta-tantra.
 Kalpa sútra-tantra.
 Kámadhenu-tantra.
 Kámarája-tantra.
 Kámaratna-tantra.
 Kramadípiká-tantra.
 Kriyására-tantra.
 Kukkuṭeśvara-tantra.

Kulachudámáni-tantra.
 Kuladḍíśa-tantra.
 Kulámpita-tantra.
 Kulánda-saũhitá.
 Kulaprakáśa-tantra.
 Kulárṇava-tantra.
 Kulasára-tantra.
 Kulasarvasva-tantra.
 Kulávalí-tantra.
 Kumári-tantra.
 Kuvjiká-tantra.
 Lakshnikulárṇava-tantra.
 Lakshya-nirṇaya-tantra.
 Lalitá-tantra.
 Liṅgágama-tantra.
 Mahámohesvara-tantra.
 Maháphetkári-tantra.
 Mahá-tantra.
 Mahogra-tantra.
 Málíní-tantra.
 Málíní-vijaya-tantra.
 Mánasolláśa-tantra.
 Mantradarpaṇa-tantra.
 Mantra-muktávalí-tantra.
 Mantratantara-prakás'a.
 Manu-saũhitá.
 Máṭṭrikárṇava-tantra.
 Máṭṭriká-tantra.
 Matsya-súkta-tantra.
 Máýá-tantra.
 Meruchandra-tantra.
 Muṇḍamálá-tantra.
 Nandikeśvara-saũhitá.
 Náráyana-tantra.
 Navaratneśvara-tantra.
 Níla-tantra.
 Nṛsiṅha-tápaniya.
 Párijáta-tantra.
 Phetkári-tantra.
 Piṅgalá-tantra.
 Prapanchasára-tantra.
 Prayogasára-tantra.
 Pújapradípa-tantra.
 Purasecharaṇa-chandriká.
 Rájarájeśvarí-tantra.
 Ratnávalí-tantra.
 Rudrajámala tantra.
 Śakti-tantra.

Sammohana-tantra.	Tāravilāsa-tantra.
Samayā-tantra.	Tāriṅī-tantra.
Sanatkumāra-saṅhīṭā.	Tattvasāgara-tantra.
Sanatkumāra-tantra.	Tattvabodha-tantra.
Saṅketa-chandrodaya-tantra.	Todala-tantra.
Sāradātīlaka-tantra.	Trailakyamohana-tantra.
Sārasamuechaya.	Trailakyasāra-tantra.
Sārasaṅgraha.	Tripurārṇava-tantra.
Shattriṅśat-tattva-tantra.	Tripura-tantra.
Siddhajāmala-tantra.	Trisākti-tantra.
Siddhāntaśekhara-tantra.	Uddīsa-tantra.
Siddhasārasvata-tantra.	Unmatta-bhairava-tantra.
Sīvāgama-tantra.	Uttara-tantra.
Somabhujagābāla-tantra.	Vaisampāyana-saṅhīṭā.
Sūkrama-tantra.	Vaishṇvāmpīta-tantra.
Sūrirāmārechhana-chandrikā-tantra.	Vāmakeśvara-tantra.
Sūrināyaka-saṅhīṭā.	Vārahī-tantra.
Svachchhanda-bhairava-tantra.	Vārṇavilāsa-tantra.
Svachchhanda-sārasaṅgraha-tantra.	Vaśīṣṭha-saṅhīṭā.
Svatāntra-tantra.	Vāśīṣṭha-tantra.
Syāmārahasya-tantra.	Vāyavīya-tantra.
Tantra-ebudāmaṇī.	Vijjūmalatikā-tantra.
Tantra-kaumudī.	Vīrabhadra-tantra.
Tantra-pradīpa.	Vīra-tantra.
Tantrarāja.	Vishṇudharmottara-tantra.
Tantra-ratna.	Visuddhesvara-tantra.
Tantrārṇava-tantra.	Visvamātrikā-tantra.
Tantrasāra.	Visvasāra-tantra.
Tārārṇava-tantra.	Vṛihadgautamīya-tantra.
Tārāpradīpa-tantra.	Yakṣhadāmara-tantra.
Tārārahasya-tantra.	Yoginīhrīdaya-tantra.
	Yoginījālakuraka-tantra.
	Yoginī-tantra.

Beginning. ॐ नमः श्रीमते तस्मै गुरुदेवाय योगिने ।

अशेषासारसंसारसाराय शिवरूपिणे ॥

स्वगुरोश्चरणसरोजं शिरसि सरसिजे स्मरन् मुहुः श्रीमान् ।

आगततत्त्वविलासं रचयति रघुनाथतर्कवागौशः ॥

End.

अग्रे विनतासुतं तद्वद्विरिन्द्रादीन् वज्रादीन् संपूज्य धूपादिविमर्जनानं कर्म कुर्यात् ।

Colophon. (इति प्रथमखण्डं) (अस्य द्वितीयखण्डमत्र साम्प्रतं नास्ति) ।

विषयः । वीजवर्णनिर्णयः । सृष्टिक्रमः । दीक्षाप्रकरणं । दीक्षानित्यत्काम्यत्वनिरूपणं ।

दीक्षानामनिरुक्तिः । गुरुलक्षणं । गुरुदोषकथनं । पितृ-मातामह-कनिष्ठादितो दीक्षानिषेधः ।
 स्वप्रलम्बमन्त्रविधिः । तत्र गुरुलाभे कर्तव्यताकथनं । शिष्यलक्षणं । दीक्षायां मासादिनियमः ।
 समयशुद्धादिनिरूपणं । देवपूर्वकथनं । षट्पदचक्रं । अष्टवर्गचक्रं । नक्षत्रचक्रं । तारासैच्चीवि-
 चारः । अकथयद्दिचक्रं । अंशकचक्रं । अकडमचक्रं । ऋणधनिचक्रं । विशिष्टमन्त्राङ्ककथनं ।
 ऋणधनिचक्रस्य प्रकारान्तरं । हरचक्रं । महाविद्यानिरूपणं । उपासनानिर्णयः । मन्त्राणां दशवि-
 धसंस्कारकथनं । दशसंस्कारप्रयोगकथनञ्च । मातृकायन्त्रक्रमः । दीक्षायां पूर्वकृत्यानि । दीक्षा-
 प्रयोगः । संक्षेपदीक्षा । सर्वतोभद्रमण्डलं । गुरुशिष्ययोर्दीक्षानन्तरं निषिद्धानि । करमालानिरू-
 पणं । मालाभेदकथनं । मालासंस्कारः । तत्र प्रयोगः । रुद्राक्षसंस्कारः । महाशङ्खमालासंस्कारः ।
 कपालपात्रशुद्धिः । यन्त्रसंस्कारः । त्रिलोह्यसुद्राकथनं । तत्प्रयोगकथनञ्च । बलिविधानं । तत्-
 प्रयोगः । स्वगावसुधिरदानव्यवस्था । पूजास्थाननियमः । अशौचादौ वर्ज्यावर्जनियमः । क्षताशौ-
 चव्यवस्था । चौरादिकर्मविशेषव्यवस्था । प्रातःकृत्यनिरूपणं । स्नानविधिः । मस्थ्याविधिः । विष्ण्वा-
 दिदेवतागायत्री । शक्त्यादिदेवतागायत्री । गायत्रीध्यानप्रकरणं । वस्त्रादिपरिधानं । त्रिपुण्ड्रव्यवस्था ।
 पादप्रक्षालनविधिः । कुशाङ्कुरीयधारणक्रमः । आचमनविधिः । द्विराचमनप्रकरणं । आसनादि-
 शुद्धिः । आसनप्रमाणं । तत्र स्रुचूडकोमललक्षणं । काष्ठासनप्रमाणं । पूजादौ मुखनियमः ।
 भूतशुद्धिः । मातृकान्यासः । प्राणायामः । पौठन्यासः । ऋष्यादिन्यासः । व्यापकन्यासः । अर्घ्यस्या-
 पनविधिः । प्राणप्रतिष्ठाकथनं । सामान्यार्घ्यविधिः । अष्टादशोपचाराः । षोडशोपचाराः । दशोप-
 चाराः । पञ्चोपचाराः । मणिमुक्तादिद्रव्याणां निर्मास्यकालः । आसननियमः । पाद्यादिपात्रनि-
 यमः । अर्घ्यप्रमाणं । आचमनीयं । मधुपर्कः । पुनराचमनीयं । वसनाभरणे । गन्धः । पुष्पाणि ।
 धूपः । दीपः । नैवेद्यप्रमाणं । पूजाकाले द्रव्यादिदाननियमः । प्रदक्षिणमसंस्कारनियमः । शुद्ध्या-
 दिनियमः । वाद्यनियमः । योगाङ्गासनानि । धारणमन्त्राणि । मन्त्रलेखनद्रव्यकथनं । संक्षेपतः सर्व-
 देवनित्यपूजाविधिः । पञ्चायतनीपूजा । नैमित्तिकविधिः । भुवनेश्वर्याः प्रयोगः । त्वरितायाः ।
 दुर्गायाः । सरस्वत्याः । लक्ष्म्याः । गणेशस्य । सूर्यस्य । श्रीरामस्य । श्रीकृष्णस्य । ऋषिंस्य ।
 भैरव्याः । सुन्दर्याः । चिद्रमस्तायाः । श्यामायाः । तारायाः । तर्पणविधिः । निग्रहोपायकथनं ।
 तत्र आकर्षणं । वशीकरणं । विद्वेषणं । उच्चाटनं । लम्बनञ्च । अभिचारकथनं । षट्कर्मलक्षणं ।
 तत्र आसनादिकथनं । भूतानामुद्दयः । भूतानां मण्डलानि । जपनिरूपणं । जपक्रमः । सेतुः ।
 महासेतुः । ऋष्यादिन्यासः । मन्त्रच्छेद विद्याः । अस्त्यता । जिह्वाशोधनं । चौरन्यासः । कामकक्षा ।
 धोनिमुद्रा । जपप्रयोगः । जपफलं । युगसेवानियमः । पुरश्चरणं । तत्र भक्त्यादिनियमः । तत्र
 वर्ज्यानि च । पुरश्चरणजपकालावधिकथनं । जपसंख्याकरणे विशेषकथनं । कूर्मचक्रं । पुरश्चरण-
 प्रयोगः । यद्गणपुरश्चरणप्रयोगश्च । रक्षस्यपुरश्चरणं । वीरसाधनं । तत्र पूजाद्रव्यादिकथनं । शव-
 साधनं । योगिनीसाधनं । मनोहरायाः । कनकवत्याः । रतिसुन्दर्याः । पद्मिन्याः । नटिन्याः ।
 मधुमत्याश्च एतासां मुद्राकथनं । पटकिन्नरीसाधनं । पिशाचीसाधनं । मधुमतीपिशाचीसाधनं ।

यत्तपत्रादिसाधने स्थानसमयादिकथनं । अदर्शनसिद्धिः । अन्यविधसिद्धिः । मन्त्रसिद्धिलक्षणं । मन्त्रसिद्धेरुपायकथनं । मन्त्राणां दोषादिरूपणं । तत्र दोषशान्त्युपायकथनं । बालकस्य संस्कार-विधानं । शिवावल्लिः । आचारकथनं । भावरहस्यं । अन्तर्यामिः । तत्र प्रकारान्तरं । पूजाकथनं । हौमकथनं । कुमारौपूजा । तत्र क्रमकथनं । दृतीयागः । तत्र सखिदादिशोधनकथनं । जयन-प्रकारः । तत्र कन्यानिरूपणं । शक्तिशोधनं । वीराणां पुरस्करणं । मांसादिरूपणं । भक्त्यविशेषस्य सुद्रापरिभाषा । वामाचारानुकल्पः । यन्त्रदर्शनफलकथनं । चक्रपादोदकमाहात्म्यं । यन्त्रादिना-शप्रायश्चित्तकथनं । पूजाकाले यन्त्रादिपतनप्रायश्चित्तकथनं । पूजाधारनिरूपणं । लिङ्गद्वयादिपूजा-नियेषः । कुण्डनिरूपणं । सुकुसुवौ । हस्तप्रमाणं । कर्पादिमानं । दृष्टदोषमपद्धतिः । संचेपक्षीमप्रयो-गः । शाक्ताभिषेकनिरूपणं । मन्त्रादिभिर्देवतानिरूपणं । मन्त्रान्तरं । अत्र ध्यानं । हेरम्बध्यानादि-कथनं । हरिद्रागणेशः । उच्छिष्टगणेशः । स्वर्यः । मार्तण्डभैरवः । अजपामन्त्रः । चन्द्रः । अत्र प्रयोगः । विष्णुप्रकरणं । तत्त्वन्यासः । श्रीरामस्य पूजादिकथनं । श्रीकृष्णस्य । रत्नाभिषेकमन्त्रकथनं । बालगोपालस्य मन्त्रपूजादिकथनं । वासुदेवस्य लक्ष्मीवासुदेवस्य दधिवामनस्य हयग्रीवस्य षडसिंहस्य वराहस्य हरिहरस्य च । शिवस्य मन्त्रादिकथनं । ऋत्युद्भयस्य दक्षिणामूर्तिः । नौल-कण्ठस्य चण्डेश्वरस्य च ।

(इति प्रथमखण्डस्य) ।

अत्रोक्लिखिततन्त्रादिनामानि यथा,—

“स्वतन्त्रतन्त्रं फेत्कारौतन्त्रमुत्तरतन्त्रकं । नीलतन्त्रं वीरतन्त्रं कुमारौतन्त्रमुज्ज्वलं ॥
कालीनारायणौतन्त्रे तारिणीतन्त्रमुत्तमं । बालातन्त्रञ्च समयातन्त्रं भैरवतन्त्रकं ॥
भैरवौविपुरातन्त्रे वामकेश्वरतन्त्रकं । कुकुटेश्वरतन्त्रञ्च माटकातन्त्रमेव च ॥
मनकुमारतन्त्रञ्च विशुद्धेश्वरतन्त्रकं । सम्मोचनाख्यतन्त्रञ्च गौतमीयञ्च तन्त्रकं ॥
दृष्टदोषतन्त्रं भूतभैरवतन्त्रकं । चासुण्डापिङ्गलातन्त्रे वाराहौतन्त्रकं तथा ॥
सुण्डमालाख्यतन्त्रञ्च धोगिनौतन्त्रमुत्तमं । मालिनीविजयं तन्त्रं तन्त्रं खच्छन्दभैरवं ॥
महातन्त्रं शक्तितन्त्रं तन्त्रं चिन्तामणिं परं । उन्नतभैरवं तन्त्रं वैलोक्यसारतन्त्रकं ॥
विश्वसाराङ्ग्यं तन्त्रं तथा तन्त्राभ्युपनिषत् । महाफेत्कारौतन्त्रं वायवौयञ्च तोडुलं ॥
मालिनीललितातन्त्रे विशक्तितन्त्रकं तथा । राजराजेश्वरीतन्त्रं महाभोदस्वरोत्तरं ॥
गवाक्षतन्त्रं गान्धर्वं तन्त्रं वैलोक्यमोदनं । हंसमाहेश्वरं हंसपरमेश्वरतन्त्रकं ॥
कामधेन्वाख्यतन्त्रञ्च तन्त्रं वर्षविलासकं । मायातन्त्रं मन्त्रराजं कुञ्जिकातन्त्रमुत्तमं ॥
विज्ञानलतिकां लिङ्गागमं कालोत्तरं तथा । ईशानसंज्ञितां तद्वत् श्रीविनायकसंज्ञितां ॥
अगस्त्यसंज्ञितां पुष्पां नन्दिकेश्वरसंज्ञितां । वशिष्ठसंज्ञितां दत्तसंज्ञितां मनुसंज्ञितां ॥
ब्रह्मणः संज्ञितां दिव्यां मनकुमारसंज्ञितां । कुलानन्दसंज्ञिताञ्च वैशम्पायनसंज्ञितां ॥
द्विसंज्ञितापनीयञ्च दक्षिणामूर्तिसंज्ञितां । ब्रह्मजामलकञ्चादिश्रामलं ब्रह्मजामलं ॥

दृष्टज्जामलकं सिद्धजामलं कल्पसूत्रकं । मत्स्यसूत्रं कल्पसूत्रं कामराजं शिवागमं ॥
 उडडौशश्च कुलोडडौशमुडडौशं वीरभद्रकं । भूतडामरकं तद्वत् डामरं यच्छडामरं ॥
 कालिकाकुलसर्वस्वं कुलसर्वस्वमेव च । कुलचूडामणिं दिव्यं कुलसारं कुलार्णवं ॥
 कुलास्यतकुलावस्थौ तथा कालीकुलार्णवं । कुलप्रकाशं वाशिष्ठं सिद्धसारसूत्रं तथा ॥
 योगिनीहृदयं कालीहृदयं साढकार्णवं । योगिनीजालकुरकं तथा लक्ष्मीकुलार्णवं ॥
 तारार्णवं चन्द्रपीठं मेरुचन्द्रं चतुःशतीं । तत्त्वबोधं महोपस्य स्वच्छन्दसारसूत्रं ॥
 ताराप्रदीपं सकृत्तचन्द्रोदयमतिस्फुटं । षट्त्रिंशत्तत्त्वकं लक्ष्यनिर्णयं त्रिपुरार्णवं ॥
 विष्णुधर्मोत्तरं मन्त्रदर्पणं वैष्णवास्त्रं । मानमोलासकं पूजाप्रदीपं भक्तिमञ्जरीं ॥
 भुवनेश्वरीं पारिजातं प्रयोगसारसूत्रं । कामरत्नं क्रियासारं तथैवागमदीपिकां ॥
 भावचूडामणियन्त्रं तन्त्रचूडामणिं परं । दृष्टच्छ्रीक्रमसंज्ञञ्च तथा श्रीक्रमसंज्ञकं ॥
 सिद्धान्तशेखरं ग्रन्थं तां गणेशविमर्शिनीं । मन्त्रमुक्तावलीं तत्त्वकौमुदीं तन्त्रकौमुदीं ॥
 मन्त्रतन्त्रप्रकाशाख्यं श्रीरामार्चनचन्द्रिकां । शारदातिलकं ज्ञानार्णवं सारसमुच्चयं ॥
 कल्पद्रुमं ज्ञानमाहात्म्यं पुरथरणचन्द्रिकां । आगमोत्तरकं तत्त्वसागरं सारसूत्रञ्च ॥
 देवप्रकाशिनीं तन्त्रार्णवञ्च क्रमदीपिकां । तारारहस्यं श्यामाया रहस्यं तन्त्ररत्नकं ॥
 तन्त्रप्रदीपं ताराया विलासं विश्वसाढकां । प्रपञ्चसारं तं तन्त्रसारं रत्नावलीं तथा ॥
 एवं षट्पञ्चरशतं ग्रन्थानां स्फुटसागमे ।

कल्पान् कुमारीकल्पदीप् युतीसोपनिषद्गणान् ।

ज्योतिःस्मृतिपुराणानि पाणिनीयादिकौशलं ॥ इति ।

No. 3187. जीवभेदसङ्ग्रहदीपिका । Substance, country-made paper, 10 × 3 inches. Folia, 9. Lines, 6 on a page. Extent, 137 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Harinátha Gośvámī. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Jīvabheda-saṅgraha-dīpikā. Vaiṣṇavite philosophy, showing the distinction between the created and the creator, and that the creator is identical with Kṛishṇa. By Kálmohana S'armá.

Beginning. सर्वमूर्द्धण्यमूर्द्धण्यं सर्वसुन्दरसुन्दरं ।

सर्वोत्तमोत्तमं वन्दे हृन्दारण्यकलानिधिं ॥

जीवस्य चित्सखरूपले मुक्तस्रभावत्वादित्यादि ।

End. वैष्णवस्य च जीवस्य भेदसंग्रहदीपिका ।

यमात्रेयं पदाम्भोजदर्शनाय मतां हि तत् ॥
 नानादर्शननेपुणैश्च कथमथन्यावतारे हरौ
 नानादिगजधीरधारणमतेखाच्चन्वसुञ्जुभते ।
 नानादुर्घटवासनाविमदृशं चित्तञ्च भूतं नृणां
 नानानिर्भरकेलिमोहनघनश्याभाभिरामे कुतः ॥

Colophon. इति समाप्तिः । (क्वचित् २ लुप्रप्रायः) ।

विषयः । मप्रयोजनप्रतिज्ञाकथनं । जीवस्य ईश्वरांशत्वेन चित्तस्वरूपत्वकथनं । भक्तिलक्षणं । भक्तिसंस्कारिण अविद्यापाधिनिरासः । ईश्वरलक्षणं । जीवलक्षणं । ब्रह्मैवाहमित्यभिमानिनां न भक्तावधिकारः । ब्रह्मजीवयोर्भेदः । साधूनां सिद्धविग्रहत्वं । नृदेहस्य संमार्गवतरणे प्रवक्तव्यनादि । 'तमेव विदित्वा अतिमृत्युमेति' इत्यादौ पुल्लिङ्गेन श्रीकृष्ण एव लक्ष्यते इत्यादिकथनं । भक्तियोगस्यैव परमपुरुषार्थत्वं । परमपुरुषार्थशब्दनिर्व्वचनं । पुरुषोत्तमनामनिरुक्तिः । अतिप्रलयवादिमतनिरासः । भक्तियोगस्य मोक्षसाधनता नास्ति इत्यत्र आक्षेपपरौद्धारः ।

No. 3188. अश्लीचनिर्णयः । Substance, country-made paper, 15½ × 3 inches. Folia, 42. Lines, 6 on a page. Extent, 850 ślokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1614. Place of deposit, S'antipura, Kálidása Vidyāvāgīśa. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Aśauca-nirṇaya. An abstract of the rules regarding impurities of the person resulting from birth or death in a clan. By Gopāla Nyáyapañchánana Bhaṭṭāchárya.

Beginning. नत्वा नीलोत्पलश्यामं कृष्णं राजीवलोचनं ।

न्यायपञ्चाननो विद्वान् कुरुतेऽश्लीचनिर्णयं ॥ इत्यादि ।

End.

शक्ने शरैर्वृद्धिशरेन्दुमाने मन्वादिशास्त्राणि विचार्य यत्नेः ।

धीराः कृत्यं परिपालनीया विभाव्य दोषाः परिभावनौयाः ॥

Colophon. इति श्रीगोपालन्यायपञ्चाननभट्टाचार्यकृताश्लीचनिर्णयनामपुस्तिका समाप्ता । शकाब्दाः । १६१४ ॥

विषयः । निर्गुणाश्लीचनिर्णयः । अङ्गास्पृश्यत्वनिरूपणं । पुत्रकन्याजलने मातुरश्लीचनिर्णयः । बालाश्लीचनिर्णयः । तत्र त्रिविधविशेषो विग्रहकथनं । स्त्र्यश्लीचनिर्णयः । गर्भसावाश्लीचनिर्णयः । विद्वेश्मश्लीचनिरूपणं । अश्लीचस्य गुरुत्वादिनिरूपणं । अश्लीचमङ्गरव्यवस्था । असपिण्डश्लीचनिरूपणं । मृत्युविशेषाश्लीचनिर्णयः । मङ्गमरणाश्लीचनिरूपणं । परपूर्वाश्लीचनिर्णयः । राजखलाश्लीचनिर्णयः । शवानुगमनाश्लीचनिरूपणञ्च । इति ।

No. 3189. कृष्णभक्तिप्रकाशः। Substance, country-made paper, 14 × 3 inches. Folia, 42. Lines, 10 on a page. Extent, 1,608 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Harinátha Gośvámí. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Kṛṣṇabhakti-prakāśa. On devotion to Kṛṣṇa. The manuscript is incomplete, and the author's name is not apparent.

Beginning श्रीकृष्णचरणाम्बोजं प्रणम्य परया मुदा ।
नानापुराणवाक्येन तस्य भक्तिः प्रकाशते ॥
अज्ञानतिमिरध्वंसी परमार्थप्रकाशकः ।
कृष्णभक्तिप्रकाशोऽसु प्रमोदाय सतां सदा ॥ इत्यादि ।

End. स वस्यारयते सर्वान् कलौ गोविन्दकीर्तनात् ।

Colophon. इत्यतः खण्डितत्वात् परिसमाप्तिवाक्यं नास्ति ।

विषयः। ग्रन्थोऽयं काण्डद्वयेन विभक्तः । तत्र प्रथमकाण्डस्य १ म प्रकरणे, श्रीकृष्णभक्तप्रशंसा । २ प्र, श्रीकृष्णभक्तनिन्दा । ३ प्र, श्रीकृष्णभजनादिकथनं । ४ प्र, तद्भजनस्य सार्वकालिकत्वकीर्तनं । ५ प्र, तद्भजनेऽधिकारिनियमाभावकथनं । ६ प्र, भगवद्भक्तिकारणादिकथनं । ७ काण्डस्य १ प्र, निष्कामभक्तेर्गौरीयस्वकथनं । २ प्र, उज्जमादिभक्तिलक्षणं । अप्रारब्धपापहरत्वादिभक्तिफलकथनञ्च । ३ प्र, गुरुपादाश्रयादिभक्त्यङ्गकथनं । ४ प्र, साधनभक्तिनिरूपणं । तत्र कर्मादीनां भक्त्यङ्गत्वकथनं । श्रवणकीर्तनादिस्वरूपकीर्तनञ्च । अतः खण्डितं ।

No. 3190. न्यायबोधिनी । Substance, country-made yellow paper, 17½ × 3½ inches. Folia, 8. Lines, 8 on a page. Extent, 268 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Harinátha Gośvámí. Also another copy at Jápharaganja, Baḍa A'khdá Post Nasipura, Zilá Mursidábáda, Gopáladása Mohanta. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Nyáyabodhiní. A commentary on the Tarkasañgraha. By Govardhana S'armá.

Beginning. अखिलागमसञ्चारि श्रीकृष्णाख्यं परं महः ।

ध्यात्वा गोवर्द्धनसुधीस्तनुते न्यायबोधिनीं ॥

चिकीर्षितस्य ग्रन्थस्य निर्व्विघ्नपरिसमाप्तार्थमिष्टदेवतानसंस्कारात्मकं मङ्गलं शिष्यशिक्षार्थं ग्रन्थतो निवृत्तान्ति । निधायतेत्यादि ॥

End. आकाशगतैकत्वपरिमाणादेः । अतोऽनेक इति विशेषणं ॥ इति शब्दपरिच्छेदः ।

Colophon. इति न्यायबोधिन्यां टीकायां गोवर्द्धनविरचितायां चतुर्थः परिच्छेदः ।
विषयः । तर्कसङ्ग्रहस्य व्याख्यानं ।

No. 3191. ऋतुसंहारचन्द्रिका। Substance, country-made paper, 17 × 4 inches. Folia, 37. Lines, 6 on a page. Extent, 863 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Kṛishṇamaya Gośvami. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Ritusañhára-chandriká. A commentary on Ritusañhára of Kálidása. By Maniráma Sárma, son of Nilkañṭha.

Beginning. यः समस्तविदुषां शिरोमणिर्येन राजति सभा विपश्चितां । तं महीश्वरकृ-
ताङ्घ्रिवन्दनं नीलकण्ठपितरं नमाम्यहं ॥

शृङ्गारैकप्रधानं यदृतुसंहारनामकं काव्यं तत्कालिदासीयं व्याख्यास्येऽहं यथामति ।

अप्रचारतमोग्ना कालिदासकृतिर्यतः क्रियतेऽतश्चन्द्रिकेयं विबुधानन्ददायिनी ॥ इत्यादि ।

End. पूजितो न जगदीश्वरो मया नापि विश्वजननी सुसेविता ।
किन्तु यत् प्रलपितं निजेच्छया तत्र मदगुरुकृपैव कारणं ॥

Colophon. इति श्रीमणिरामविरचितायां ऋतुसंहारचन्द्रिकाभिधायं टीकायां षष्ठः
सर्गः समाप्तः ।

विषयः । कालिदासकृत-ऋतुसंहारस्य व्याख्यानं ।

No. 3192. विश्वसारतन्त्रम् । Substance, country-made yellow paper, 17 × 3½ inches. Folia, 224. Lines, 6 on a page. Extent, 5,108 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Kálidása Vidyávágísa. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Viśvsára-tantra. An elaborate digest of the doctrines of the Tantras, and various Tantric rituals. Attributed to Mahákála.

Beginning. प्रणम्य शङ्कर गौरीं जगदानन्दवर्द्धिनीं ।

सुखदुःखप्रदां रम्यां मन्दाकालेन धीमता ।

क्रियतेऽदोमहातन्त्रं तन्त्राणां सारसुत्तमं । इत्यादि ।

End. स भवति पदसुचैः सम्पदापदनघ-

चित्तिपसुकुटलक्ष्मीलक्षणानां चिरायुः ॥

Colophon. इति विश्वसारतन्त्रे सरस्वत्याः कवचं समाप्तं । समाप्तस्थाष्टमः पटलः ।
(अत्र पटलसंख्यावैपरीत्यं वर्त्तते) ।

विषयः । पार्वतीश्वरसंवादः । आगमनामनिरुक्तिः । सच्चिदानन्दरूपस्य सदाशिवस्य लीला-
वशात् सृष्टिः । मायामाहात्म्यकथनादि । मूलप्रकृतिरेव मायैतिकथनं । परब्रह्मैव स्त्रीपुरुषरूपेण
द्विधा भूत्वा चराचरं सृजतीतिकथनञ्च । ब्रह्मविष्णुशंभुप्रभृतीनां मायामयदेहप्राप्तिकथनं । जगतो
ब्रह्मानतिरिक्तत्वं । आगमप्रशंसा । मद्यामाथैव पूजनौघा सन्नुद्यायाञ्च तस्यां हरिचरादीनां सर्वेषां
प्रीतिरितिकथनं । मोक्षकारणकीर्तनं । घोषप्रघोषसंघोषमहाप्राणादिकथनं । शक्तिं विना सृष्ट्यभाव-
कथनं । मानसौमैथुनोभेदेन द्विविधसृष्टिः । विन्दुनादयोः स्वरूपं । विन्दुरेव जगत्कारणं । प्रणव-
निरूपणं । रौद्री-वामा-श्लेष्ठाभेदात् त्रिविधा शक्तिः । इच्छाज्ञानक्रियाविमलादिभेदेन सदाशि-
वस्य शक्त्यानन्त्यकथनं । शब्दब्रह्मनिरूपणं । ककारादिवर्णानामुत्पत्तिः । तन्मात्रेभ्य आकाशादीनामु-
त्पत्तिः । जरायुजस्त्रेदजादिकथनं । उद्भिदादिदेहकथनं । आकाशादीनां मण्डलकथनं । पञ्चविंशति-
सङ्ख्याकतत्त्वकीर्तनं । संचेषेण कलिकालवर्णनं । पञ्चवीजकथनं । शिवस्य विद्याविद्ये तनू । सृष्टि-
प्रक्रिया । कर्मप्रशंसा । गर्भं सन्तानोत्पत्तिप्रकारः । नाडीकथनं । वायूनां रूपस्थानादि । पट्कोष-
कथनं । स्त्रीपुरुषजननकारणं । बाल्यशैशवादिदशाकीर्तनं । अष्टेश्वर्यकथनं । सर्वस्यैव जगतो मद्या
मायात्मकत्वं । दीर्घस्वरवर्णानां पार्वत्यङ्गत्वं । ऋक्षानाञ्च शिवाङ्गत्वं । एकस्यैव ब्रह्मणो नानावर्णात्मकत्वं ।
वैखरीकथनादि । कवर्गादीनां देवताकथनं । वर्णानां शक्तियञ्जना । वर्णन्यासकथनं । सरस्वतीम-
हात्म्यादिशक्तयः । केशनारायणादिन्यासः । मालकाकथनं । मेघादिराशीनां यथास्थानं वर्णचि-
न्तनं । नक्षत्रन्यासः । तिथिन्यासः । पौठपूजाप्रकारः । तत्त्वन्यासादिकथनं । भूतशुद्धिप्रकारः ।
पट्चक्रस्थाननिर्देशादि । डाकिन्यादिन्यासादिकथनं । प्राणायामः । पाशवीजलज्वावीजादिनि-
रूपणं । प्राणप्रतिष्ठाकथनञ्च । इति प्रथमः पटलः ।

योगलक्षणादिकथनं । तत्र ध्येयस्वरूपकीर्तनं । यमनियमादिलक्षणं । पद्म-स्लिक-भद्र-वज्र-
वीरासनानां लक्षणं । योगप्रक्रिया । योगाभासस्य त्रिविधलक्षणं । इडापिङ्गलादीनां संस्थानादिक-
थनं । कुण्डलिनीकथनं । तत्र ध्यानप्रकारः । शान्तिकपौष्टिकादिपट्कर्मकालनिरूपणं । योगसभ्यस्यतो
हृदयाभ्यन्तरे भ्रमरगुञ्जनादिवत् नादो जायते—इति कथनं । नादप्रशंसा । नाद एव परब्रह्मेति
कथनं । कर्मयोगकथनं । गुरुशिष्ययोर्लक्षणं । हविष्यान्नकथनं । पुंनिरूपणं । पूजास्थानकथनप्रस-
ङ्गेन तौर्धस्थानकीर्तनं । श्रीमद्भागवतोक्तस्थानकथनं । (अत्र भागवतनामोश्लेषोऽप्यस्ति) । भैरवध्या-
नादिकं । कुण्डनिर्माणप्रकारः । अष्टविधकुण्डकीर्तनं । कर्मविशेषे कुण्डविशेषव्यवस्था । स्थण्डिलक-
थनं । मण्डलपद्मादिनिर्माणप्रकारः । पञ्चवर्णकचूर्णकथनं । वास्तुयागविधिः । षोडशमालकाकथनं ।
मङ्गलकर्ममात्रे नान्दीयादिविधानादि । शिष्याय मन्त्रदानप्रकारः । होमविधिः । होमद्रव्याणि ।
वज्रिमुख्यादिस्थानविशेषे होमकरणे फलविशेषकथनं । कर्मविशेषे वज्रैर्नामविशेषकथनं । वज्ररूप-
गन्धादिकीर्तनं । तत्र फलकथनञ्च । अकथ्यश्चक्रकथनं । राशिकं । नक्षत्रकं । कुलाकुलचक्रं ।

ऋणिधनिचक्रं । कूर्मचक्रं । अकडमचक्रं । एषां प्रशंसा । अङ्गन्यासः । मन्त्रोत्पत्तिः । पुंमन्त्रादिकथनं । किन्नर-रुद्र-शक्तिहीनप्रभृतिसन्त्रलक्षणं । एतन्मन्त्रग्रहणे दीपः । किन्नरदुष्टादिमन्त्राणां शोधनप्रकारः । दीक्षाशब्दनिरुक्तिः । क्रियावती-वर्णमयी-कलावती-वेदमयीभेदेन चतुर्विधदीक्षानिरूपणं । कुत्र स्नातयं कथङ्कारहेति तन्मन्त्रादिकथनं । मन्त्रे भौमादिसप्तविधस्नानकथनं । पूजाप्रणाली । ब्राह्मणादिषोडशमाहकाध्यानं । गुरुकर्तृकशिष्याधिवासकर्तव्यता । तत्र मन्त्रादिविधानं । दीक्षाग्रहणविधिः । तत्र पूजाविधानादि । मन्त्रसंस्कारः । तत्र जनन-जीवन-ताड़नप्रभृतिलक्षणं । धूपकथनं । मधुपर्कविधानं । पञ्चगव्यनिरूपणं । पञ्चास्यतकथनञ्च । षोडशोपचारपञ्चोपचारादिपूजाकथनं । दीक्षायां विहिततथियः । विहितनक्षत्राणि च । सामान्यकाले मनःप्रसन्नतानिबन्धनदीक्षानिरूपणं । मासविशेषे दीक्षाफलं । चन्द्रादिग्रहणे तत्फलकथनञ्च । गुरुशिष्ययोः कर्तव्यता । मन्त्रजपस्यानादिकथनं । इति द्वितीयः यत्नः ।

मनुष्यजन्मप्रशंसादि । विद्याकथनं । गायत्रीकथनं । मन्त्रवीजकथनादि । पुरस्चरणप्रकारः । सकल-निष्कल-कलातीतभेदात् त्रिविधध्यानकथनं । किन्नरमत्स्यमन्त्रकथनादि । अस्या ध्यानं । अस्या अन्यविधमन्त्रकथनपूर्वकं तत्र पूजाविधानादि । प्रचण्डचण्डिकासोत्रं । प्राणाग्निहोत्रकथनं । कौशिकीस्तवराजः । किन्नरमत्स्यमन्त्रयोः ऋषिच्छन्द्यादिकथनं । अस्याः कवचकथनं । पुनः सपत्न्यदिव्यपूजाकथनपूर्वकमस्याः पूजान्तरप्रणालीकथनं । अस्याः क्रमसोत्रकीर्तनं । आत्मसमर्पणमन्त्रादिकथनं । प्रचण्डचण्डिकासहस्रनामसोत्रं । मयमांसादिबलिदानपूर्वकं रजसलाया अङ्गविशेषदर्शनपुरःसरञ्च नानाविधसाधनविधानं । पुनश्चिन्नमत्स्याया मन्त्रोद्धारादिकथनं । षडक्षरीस्तवराजः । षडक्षरीकवचं । अद्वैतचिन्तनप्रकारः । इति तृतीयः पटलः ॥

कालिकाचर्चनविधिः । आसनादिकथनं । कुक्कुट-महिष-माज्जर-नरमांस-मद्यादिभिर्बलिविधानं । दिवसे हविष्यान्नभोजनश्रीमद्भागवतकथाश्रवणादिना कृतवैष्णवाचारा रात्रौ सामिपान्नभोजनपूर्वकं दन्ताख्यमालिकया तन्मन्त्रजपविधानादि । तत्र भक्ष्याभक्ष्यविचारादिकं नास्तीतिकथनं । मिथ्याभाषणपरित्यागविधानं । दक्षिणाया ध्यानकथनादि । तस्याधनप्रकारः । काल्या जन्ममन्त्रादिकथनं । कुण्डगोलविधानं । कुरुकुल्यादिपूजाकथनं । कालिकाया गायत्रीपुरस्चरणकथनादि । भ्रमशानकाली-गुह्यकालीप्रभृतिपूजाविधिः । अपरविधध्यानद्वयकथनं । बलिदानादि । कर्पूरादिस्मृतिः । दक्षिणाकवचं । अस्या अन्यविधमन्त्रकथनं । तत्र ध्यानपुरस्चरणादि । तत्र साधनभेदकथनं । पुनस्तस्याः सोत्रञ्च ॥ इति चतुर्थः पटलः ।

दुर्गामन्त्रकथनादि । ध्यानं । अस्याः साधनवीजपुरस्चर्यादिकथनं । दुर्गाकवचं । दुर्गानामनिरुक्तिः । दुर्गासहस्रनामसोत्रं । दुर्गानामशताष्टकं सोत्रं । हरिद्रागणेशस्य वीजकथनं । अस्य ध्यान-दिस्रवकथनं । लक्ष्मणाद्याकामाद्यादिदुर्गावीजकथनं । इति पञ्चमः पटलः ॥

गुह्यकालिकाया वीजकथनादि । अस्या माहात्म्यप्रकाशकश्रुतिप्रदर्शनं । पराशरवशिष्ठादि तत्सेवककीर्तनं । षोडशीविद्या । चतुर्दशीविद्या । महाविद्या । भद्रकाल्या रीजादिकथनं । एकविंश-

तिविद्याकीर्त्तनं । आसां ध्यानकथनादि । विषह्वारचक्रं । तत्र पूजनप्रक्रिया । कालीगायत्रीकथनं । कालीसुतिः । अस्या अष्टोत्तरशतनामस्तोत्रं । कालीकवचं । गुह्यकालिकाक्रमस्तवः । इति षष्ठः पटलः ।

त्रिपुरसुन्दरीवीजकथनादि । वक्रेशकलानामकथनं । एवं सूत्र्यस्य द्वादशकलानामकथनं । चन्द्रस्य षोडशकलानामकौर्त्तनञ्च । त्रिपुरसुन्दर्या रत्नामन्त्रस्तवराजः । अस्या ध्यानादिकथनं । त्रिपुरसुन्दरीकवचं । त्रिपुरसुन्दरीशतनामस्तोत्रं । अस्या यन्त्रकथनादि । अस्याः षोडशो शक्तिः । अस्याः सहस्रनामस्तोत्रं । अस्याः षोडशाक्षरी विद्या । अत्र मन्त्रोद्धारः । ध्यानादिकथनञ्च । त्रिपुरसुन्दरीश्रीविद्याकवचं । त्रिपुरभैरव्या मन्त्रोद्धारादिकथनं । अस्याः शान्तिकवचं । अस्याः सहस्रनामस्तोत्रं । इति सप्तमः पटलः ।

महिषमर्दिन्याः पूजोपयोगिद्रव्यादिकथनं । अस्या मन्त्रोद्धारादि । ध्यानादिकथनञ्च । महिषमर्दिनीकवचं । महिषमर्दिनीसहस्रनामस्तोत्रं । नन्दिमसीपे महादेवस्य वेदमातुराविर्भाववृत्तान्तवर्णनं । भवानीसहस्रनामस्तोत्रं । सरस्वतीकवचकथनञ्च । इति अष्टमः पटलः । इति ।

No. 3193. पूर्वाप्रज्ञदर्शनम् । Substance, country-made paper, 17 × 4 inches. Folia, 104. Lines, 6—8 on a page. Extent, 3,072 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Śántipura, Rádhikánátha Gośvámí. Appearance, decayed. Prose and verse. Incorrect.

Púrṇaprajña-darśana. An exposition of the Vedánta system of Vyása with a view to establish the theory of the Daitaváda and the supreme godship of Vishṇu. By Ánanda Tírtha.

Beginning. नारायणं गुणैः सर्वैरुपेतं दोषवर्जितं ।

जेयं गम्यं गुरुञ्चापि नत्वा सूत्रार्थ उच्यते ॥

द्वापरे सर्वत्र जाने आकुलीभूते तन्निर्णयय प्रह्लारुद्रेन्द्रादिभिरभ्यर्थितो भगवान् नारायणो व्यासरूपेण श्रवततार । इत्यादि ।

End. यस्य त्रीण्युदितानि वेदवचने दिव्यानि रूपाण्यलं
भक्त्या दर्शितमित्यमेव निश्चितं देवस्य भर्गे महत् ।
वायो रामवचोनतं (?) प्रथमकं भीमो द्वितीयं वपु-
मंधो यत्तु तृतीयकं छतमिदं भाष्यं हरौ तेन हि ॥

Colophon. इति श्रीकृष्णद्वैपायनकृतब्रह्मसूत्रभाष्ये श्रीमदानन्दतीर्थभगवत्यादविरचिते चतुर्थाध्यायस्य चतुर्थपादः समाप्तः । समाप्तश्चायं ग्रन्थः ॥

विषयः । यामकृतत्रहस्रत्रयाख्यानमुखेन विष्णुतत्त्वमेव सर्वोत्तममिति शुद्धदेतवाद्मतमं-
स्यापनं ॥

No. 3194. षट्कर्मदीपिका । Substance, country-made yellow paper, 18 × 3 inches. Folia, 11. Lines, 9 on a page. Extent, 466 slokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Śántipura, Rámadhana Vidyávágísa. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Shaṭkarma-dípiká. A collection of rituals for the worship of some of the Hindu divinities. Anonymous.

Beginning. अथ अम्बकमहाप्रयोगः । शनैश्चरदिने अन्यदिने वा अथत्यमूलं स्पृष्ट्वा जपेत् ।
इत्यादि ।

End. यत्तादीनां सर्वेषां निषेधमच्चनः । इत्यादिमन्त्रैः शिरादिस्थानं स्पृष्ट्वा-
भिमन्त्रयेत् ।

Colophon. इति षट्कर्मदीपिकायां नानाप्रकारशान्तिनियममृतीय उद्देशः ।

विषयः । अम्बकमहादेवपूजाप्रयोगः । सुखप्रसवमन्त्राः । निगडुभञ्जनं । तत्र पूजाप्रयोगः ।
दृष्टिकरणं । चण्डीपाठादृष्टिफलकथनं । पार्थिवशिवलिङ्गपूजाकथनं । तदर्चनफलकीर्तनं । लिङ्ग-
प्रमाणं । स्फाटिकादिलिङ्गकथनं । सृष्टाश्चरणादिमन्त्रकथनं । भस्मत्रिपुण्ड्रावश्यकता । शिवस्याष्टौ-
मूर्तयः । लिङ्गमुद्रास्वरूपं । सुखवाद्यफलं । लिङ्गभुतिकथनञ्च । शिवभक्तस्य वियुनिन्टा-परस्मिन्मा-
दिवर्जनकथनं । शिवपूजाप्रयोगः । अन्यविधशान्तिविधिः । अथर्वोक्तशान्तिविधानञ्च । हारौ-
तोक्तञ्चरशान्तिविधानं । शुक्लरोगप्रतीकारकथनं । सृतमञ्ज्रीवनी । निगडुसोक्तविधिः । शिरोरोग-
निवारणविधानकथनञ्च ॥ इति ।

No. 3195. ज्योतिःश्लोकसञ्चयः, अथवा, सर्वकर्म । Substance, coun-
try-made paper, 14 × 5 inches. Folia, 65. Lines, 7 on a page. Extent,
1,483 slokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Śántipura,
Rámadhana Vidyávágísa. Appearance, old. Verse. -Incorrect.

Jyotih-sloka-sanchaya ALIAS **Sarvakarma.** Astrological
maxims with regard to every work of civil life pointing the most
appropriate times for the same. By Rámají Sena.

Beginning. त्रौक्त्यं सच्चिदानन्दं प्रणम्य जगदीश्वरं ।

द्विताय ज्योतिषः श्लोकान् सच्चिनोमि यथोचितं ।

सूर्येन्दुक्लेन्दुपुत्रविदशगणगुरुं भार्गवं सूर्य्यपुत्रं

राजं केतुञ्च नत्वा धरणिस्तुरमुदे सर्वकर्मभिधानं ।
जान्नाग्रामाधिवामी कविवरचतुरो राणिहाटप्रदेशी
श्रीमान् वैद्यः सविद्यः प्रथयति सुहृदां रामजीसेनधौरः ॥ इत्यादि ॥

End.

सुविक्रमः सत्यवचाः सुधौरः प्रियंवदो धर्मधनेश्वरश्च ।

सौम्ये च तुङ्गेऽपि बलप्रधानो विचक्षणः कौर्त्तियुतो बलिष्ठः ॥

Colophon अतः परं विलुप्ततया परिसमाप्तिवाक्यं नास्ति ॥

विद्ययः । नवपञ्चीश्रवणफलकौर्त्तनं । वारकथनं । तिथयः । नक्षत्राणि । योगाः । दग्धदि-
नकथनं । वारवेला । कालवेला । विष्टिः । चन्द्रशुद्धिः । वामवेधशुद्धिः । घातचन्द्रकथनं । घात-
चन्द्रचक्रं । ताराशुद्धिः । यात्रिकतिथिः । तिथिदेवता । नक्षत्रदेवता । उष्याटादिकथनं । काल-
घण्टायोगः । उग्रगणनक्षत्रकथनं । उग्रादिगणचक्रं । वारनक्षत्रास्यतं । अमृतयोगः । अमृतयोगचक्रं ।
अवसर्दिनं । अहस्पर्शनिरूपणादि । सिद्धियोगः । अमृतयोगः । पापयोगः । सत्ययोगः । करणानां
भद्राभद्रकथनं । अशुभयोगत्यागः । एकाङ्कयात्रा । सप्ताङ्कयात्रा । सर्वाङ्कयात्रा । खनामिच्छि-
र्यार्धचनेन यात्राकथनञ्च । नववाहनयात्रादिनकौर्त्तनं । यमघण्टादिकथनं । क्षुत्तचरित्रकथनं ।
रागिनिर्णयः । लग्ननिरूपणं । रव्यादिभुक्तिमानं । नवांशसङ्ख्यादिकथनं । दिशीशानां नामकरणः ।
क्षेत्राधिपतयः । शत्रुमित्रकथनं । अत्र चक्रकथनञ्च । विवाहजोडनादिकथनं । वर्णनिर्णयः । गण-
कथनं । रागिज्ञानं । समयशुद्धिः । सप्तशलाकवेधः । पञ्चशलाकवेधः । तयोरपवादः । चन्द्रवेधः ।
विवाहलग्ननिरूपणं । सर्पचक्रकथनं । सूर्यवेधादिकथनं । रविशुद्धिः । विहनक्षत्रकथनं । युतया-
मित्रकथनं । तयोरपवादः । मूलत्रिकोणकौर्त्तनं । गोधूलिकथनादि । नववध्यागमनं । प्रथमर्तुनिरू-
पणं । तत्र वारनक्षत्रसामफलकथनादि । नामकरणं । अन्नप्राशनं । चूडाकरणं । कर्णवेधः ।
विद्यारम्भः । उपनयनं । अत्र नक्षत्रचक्राणि । यात्रा । तत्र तिथिभद्राभद्रकथनं । योगिनीस्थिति-
कथनादि । यात्रिकनक्षत्रनिर्णयचक्रं । तत्र उत्तमतादिकथनं । नक्षत्रदण्डकथनं । यात्रिकलग्नक-
थनं । चन्द्रवर्णकथनं । उपआदिनिषेधः । राजकालानलचक्रं । तन्वादिद्वादशस्थानकथनं । वामु-
कथनं । वर्णध्वजादिकथनं । नागविचारः । वासुदिनं । गर्भिण्याः पञ्चास्यतं । पुत्रकन्याजननग-
णना । नववस्त्रधारणं । शङ्खादिधारणं । नक्षत्रविशेषजातव्याधिमिफलकथनं । अत्र विरिञ्चिक्रं ।
पञ्चस्वरचक्रं । औषधभक्षणं । वारभेदे वैद्योपवेशनप्रकारः । आरोग्यज्ञानं । हलप्रवाहः । वीजवपनं ।
सुदिग्रहणं । नवाग्रं । क्रयविक्रयदिनकथनं । जन्मपताकी । जातककथनं । रव्यादिभोगः । दशा-
भोगः । नक्षत्रादिदशा । वेला नियमः । ग्रहाणां भावः । भोजनशयनादिफलं । जन्मनक्षत्रफला-
फलं । केतुपताकी । केतुकुण्डली । गुरुकुण्डली । जयपराजयौ । बन्धननक्षत्रकथनं । वर्षपातलक्ष-
णानि । क्षौरविधिः । ज्येष्ठोपतनफलं । ग्रहणे दर्शनादर्शनविचारः । संक्रान्तिः । सन्नाडीफलं । सर्व-
तोभद्रचक्रं । ऋणादानं । नौकादिनिर्माणं । नावारम्भदिनं । जातचक्रं । यात्राया दिनफलं । दिन-
दशाप्रश्नगणना । केरुलिमतेन भविष्यद्गणना । दृश्यति सञ्चारगणना । नवग्रहस्तुतिः । ग्रहाणां

जन्मस्थाननिरूपणं । ग्रहाणामधिदेवताः । ग्रहाणां प्रत्यधिदेवताः । ग्रहाणां सूर्तिकथनं । दशगङ्गा-
धूपकथनं । पीडुशङ्खधूपकथनञ्च । पञ्चोपचारादिकथनं । केन्द्रग्रहकथनं । तुङ्गीग्रहफलकथनादि ॥ ।

No. 3196. स्मृतिदर्पणः । Substance, country-made yellow paper, 18½ × 3½ inches. Folia, 117. Lines, 6—7 on a page. Extent, 3,612 slokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Śāntipura, Bhuvaneśvara Tarkālakāra. Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct.

Smritidarpaṇa. A digest of the rules of the Smṛiti for civil rites.

Beginning. प्रणम्य जगदानन्दं मानन्दं नन्दनन्दनं ।

वालानां सुखबोधाय तन्यते स्मृतिदर्पणः ॥ इत्यादि ।

End. वृहदामान्नमेतद्धि शङ्करेण च भाषितं ।

एतन्निरेदयेत् सर्व्वं गुरवे भक्तिमान् नरः ॥

युगादावयने पुण्यं मन्वादी च विशेषतः ॥

Colophon. इति स्मृतिदर्पणः समाप्तः ।

विषयः । उदाहरनिरूपणं । मापिण्डकथनं । पितृवाञ्छवादिकथनं । कीदृशो कन्या उदाह्या
तन्निरूपणादि । गोविन्दविवाहपद्धतिः । अनध्यायनिरूपणं । उपनयनादिव्यवस्था । अकालदृष्टि-
व्यवस्था । संकल्पविचारादि । मलसामलक्षणदि । चान्द्रमौरादिभेदात् पञ्चविधमासकथनं ।
सामादौनां कुत्र कथमुल्लेख इति कथनं । विधिविचारः । तत्र विधिनिश्चयपरिमैत्र्यानां लक्ष-
णादि । त्रिविधार्थादनिरूपणं । निषेधनिरूपणं । पर्युदासकथनं । विकल्पकथनं । इच्छाविकल्पे
अष्टविधदांपकौर्त्तनं । युग्मादितिथिव्यवस्था । जन्मतिथिकथनं । प्रतिपत् । द्वितीया । तृतीया ।
चतुर्थी । पञ्चमी । मनमादेवोपूजा । षष्ठी । सप्तमी । आरोग्यसप्तमी । विधानमप्तमी । अष्टमी ।
जन्माष्टमी । दूर्वाष्टमी । भौष्माष्टमी । अशोकाष्टमी । नवमी । श्रीरासनवमी । दशमी । दश-
हरा । दुर्गात्सवः । कन्यारक्षयव्यवस्था । चण्डीपाठप्रणाली । बोधनयव्यवस्था । सप्तम्यादिपूजाव्यवस्था ।
वलिदानं । धूपलक्षणं । उपचाराः । एकादशी । चातुर्मास्यत्रतारक्षः । आरभ्यत्रतार्यागे प्राय-
श्चित्तकथनं । मत्स्यादित्यागफलं । हरिशयनव्यवस्था । द्वादशी । यवणद्वादशी । त्रयोदशी ।
वारुणत्रयोदशी । चतुर्दशी । अनन्तव्रतं । उल्कादानविधिः । रटनी । शिवरात्रिः । मदन-
चतुर्दशी । पौर्णमासी । महाशयैष्टी । कोजागरः । दोलयात्रा । स्नानयात्रा । मंत्रान्तिव्यवस्था ।
कार्तिककृत्यं । ग्रहणं । अमावस्या । अहोदययोगः । युगाद्याव्यवस्था । प्रायश्चित्तव्यवस्था । प्राय-
श्चित्तलक्षणं । अतिपातकानि । अनुपातकानि । उपपातकानि । महापातकानि । एषां प्राय-
श्चित्तानि । संसर्गप्रायश्चित्तकथनं । धेनुमूल्यव्यवस्था । प्रायश्चित्तपूर्वाहकृत्यं । बान्धादिभेदेन प्राय-
श्चित्तव्यवस्था । ज्ञानकृतादिव्यवस्था । एकहायनादिगोवधप्रायश्चित्तव्यवस्था । गोधादिनिमित्तक-

गोवधप्रायश्चित्तव्यवस्था । अस्त्रिभङ्गादिप्रायश्चित्तव्यवस्था । अपालननिमित्तगोवधप्रायश्चित्तव्यवस्था । गोवधापवादः । क्षत्रियादिवधप्रायश्चित्तव्यवस्था । स्त्रीवधप्रायश्चित्तं । गर्भवधप्रायश्चित्तं । माञ्जारवध-प्रायश्चित्तं । मत्स्यादिवधप्रायश्चित्तं । देवगृहादिभेदनप्रायश्चित्तं । अभिचारप्रायश्चित्तं । अभ्युत्थान । तद्गच्छेत् प्रायश्चित्तं । शूद्राद्यन्नभक्षणप्रायश्चित्तं । भूमिदानं । सुवर्णदानं । शूद्राशुद्धिकथनं । सत्-मरणानुसरणयोर्व्यवस्थानिरूपणं । अनयोरशौचसङ्करः । अतिक्रान्ताशौचकथनं । अशौचे विधि-निषेधौ । अशौचसङ्करः । गर्भस्त्रावाशौचं । स्त्राशौचं । बालाशौचं । विदेशस्थाशौचं । सपिण्डाद्य-शौचं । अशौचमध्ये वर्धावर्धानि । मातामहाशौचं । स्त्र्युविशेषाशौचं । अशौचापवादः । श्वानु-गमनाशौचं । अस्त्रिसहयनाङ्गस्पर्शयोः कालः । द्रव्यशुद्धिः । वापीकूपतडागेषु स्मृते तज्जलशुद्धि-कथनं । गृहे मरणे तच्छुद्धिकथनं । सूतिकादिदाहव्यवस्था । सुसुर्पुकृत्यं । प्रेततर्पणव्यवस्था । पुत्रस्य वर्षमध्यकृत्यं । पिण्डदानं । अशौचान्निमदिनकृत्यं । अशौचान्निद्वितीयदिनकृत्यं । वृषोत्सर्गः । चन्दनधेनुः । अनयोः पद्धतिः । दाननिरूपणं । दानाभासाः । दानपरिपाटी । षोडशदानं । प्रेतक्रियाधिकारिणः । अनधिकारिणः । दत्तकपरिपाटी । सपिण्डीकरणादियाहं । उभयतोसुखौ-दानं । विपुलगृहदानं । वृहदामान्नदानकथनञ्च । इति ।

No. 3197. ज्योतिःप्रदीपः । Substance, country paper, $14\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 44. Lines, 8 on a page. Extent, 1,144 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Śántipura, Hārādhana Bhaṭṭācārya. Appearance, decayed. Prose and verse. Incorrect.

Jyotiḥ-pradīpa. Astrology and horoscopy.

Beginning. जगद्धान्नाद्य + घघ्नं जगतामेकलोचनं ।

वन्दे बभ्रुकसङ्काशमहःपतिमर्चनिर्गं ॥

जगत्प्रकाशको ज्योतिर्ग्रन्थः सूर्योपमो महान् ।

ततः संक्षेपतो ज्योतिःप्रदीपः क्रियते परः ॥ इत्यादि ।

End.

दुर्भिक्षं राजपीडा मरणभयकरा शस्यदानिश्च भूमिः ।

Colophon. इति ज्योतिःप्रदीपः समाप्तः ।

विधयः । तिथिनक्षत्रोद्देशः । नक्षत्रदेवताकथनं । योगकथनं । निपिडयोगाः । करणकथनं । करणाधिपकथनं । तिथीनां नन्दादिमंजाकथनं । चन्द्रशुद्धिः । नक्षत्रशुद्धिः । नक्षत्रदोषप्रतीकारः । रविशुद्धिः । सूर्यग्रहशुद्धिः । यमघण्टकथनं । दग्धदिनकथनं । तिथिपापयोगकथनं । मासदग्ध-कथनं । विष्टिकथनं । नक्षत्रपापयोगकथनं । स्त्र्युयोगकथनं । निपिडकथनं । दिवारात्रिकाल-वेलाकथनं । वारवेलाकथनं । तिथ्यस्मृतकथनं । अस्मृतयोगफलं । तिथिमिड्ढियोगकथनादि । राश्यान्तिककथनं । राशिस्वरूपकथनं । चैत्रकथनं । भेषादीनां संजाकथनं । नवांशवर्गोत्तमव्यवस्था ।

ट्रेक्काणकथनं । केन्द्रस्थानकथनं । लग्नभोगमानकथनं । दिवामानकथनं । ग्रहाणां दृष्टिकथनादि ।
ग्रहाणामुच्चनीचकथनं । ग्रहाणां भिवाभिवकथनं । इति १ म प्रकाशः ।

यात्रादी निषिद्धमासकथनादि । तत्र वारफलं । तिथिफलं । विचिताविहितनक्षत्रकथनं ।
लग्नफलं । तिथियोगिनीकथनादि । राजस्थानकथनादि । उपायोगः । इति २ य प्रकाशः ।

जातके गण्डकथनं । रात्रिदिवसङ्केतकथनादि । तनुस्थानादिकथनं । लग्नादिफलकथनं ।
सूर्यसोमादिविष्टिकथनं । मातृह्वा योगः । जारजयोगः । शुभवीक्षणकथनं । महामस्यभौमादिफलं ।
केन्द्रगुरुग्रंसा । कर्मस्थानग्रहायुःकथनं । कोष्ठीफलकथनादि । कनकदण्डयोगः । अनफादि-
योगकथनं । उच्चनीचग्रहफलकथनादि । ३ य प्रकाशः ।

अन्नप्राशनं । नराद्रं । ४ र्थ प्रकाशः । चूडाकरणं । विद्यारम्भः । उपनयनं । विवाहप्रकरणं ।
५ म प्रकाशः ।

वीजवपनं । नागक्रोडादिकथनं । गृहकरणे मासादिकथनं । गृहप्रवेशादिकथनं । ६ छ
प्रकाशः ।

निषिद्धचन्द्रनक्षत्रयोराजदर्शने दोषकथनादि । भूकम्पादिकथनं । आग्नेयादिमण्डलविचार-
कथनं । ७ म प्रकाशः । इति ।

No. 3198. यतिस्वधर्मभिक्षाविधिः { Substance, country-made paper, 9½ × 4 inches. Folia, 16. Lines, 9 on a page. Extent, 288 ślokas. Character, Nágara. Date, Sk. 1750. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Yatidharma-bhikshávidhi. Rules for mendicancy on the part of Yatis. By S'áñkara Achárya.

Beginning. याद्दानं यस्य कुर्वी तु मुहूर्त्तमपि वर्त्तते ।

भिक्षोश्चत्वारि नश्यन्ति आयुः प्रज्ञा यशो बलं ॥

अयने विपुवे चैव ग्रहणे चन्द्रसूर्ययोः ।

रात्रौ भक्षन्तु नाश्रौयाद्भुक्त्वा चान्द्रायणं चरन् ॥

उपरागे तु मन्त्राग्ने तौर्थायात्रादिमङ्कटे ।

दिवा यदि न भुक्तं स्याद्दुरात्रौ भुक्त्वा न दोषभाक् ॥

नापो मूत्रपुरीषाभ्यां नाग्निर्दहनकर्मणा ।

न वायुः स्पृशद्दोषेण नान्नदोषेण मस्करौ ॥ इत्यादि ।

End.

अयने मकरे कर्के विपुवे तुल्लमेषयोः ।

उपवासं प्रकुर्वीति मुनिर्मात्तपरायणः ॥

(अवतारत्रयावधि (१)) ॥

Colophon. इति श्रीमच्छङ्कराचार्यविरचितो यतिधर्मसंभित्ताविधिः समाप्तः ।

शके १७५० ।

विषयः । सन्नग्रासिनामाचारादिविधिनिरूपणं । तत्र तेषां भोच्याभोच्यतद्भोजनादिकाल-
निरूपणं । वस्त्रादिशुद्धिनिरूपणं । भित्ताविधिकथनं । गुरुशुश्रूषणादिविधिकथनं । अवस्थिति-
योग्यदेशादिरूपणं । यत्यभिवादनविधिकथनं । पिट्टनुद्दिश्य आडादिकरणे सन्नग्रासिनां दोष-
कथनं । शूद्रसम्भाषणादिनिषेधनिरूपणं । वैराग्यावश्यकताकथनं । अथ कुटिचक-बहूदक-सं-
परमहंसभेदेन सन्नग्रासिनां चातुर्विधनिर्णयः । माधुकर्थादिभेदेन पञ्चविधभित्ताकथनं । पौड़ादौ
औषधसेवनविधिकथनं । श्वेतकस्तकनिरूपणं । उपवासविधिकथनञ्च । इति ।

No. 3199. यतिधर्मसङ्ग्रहः । Substance, country-made paper, 10½ × 5½ inches. Folia, 51. Lines, 11 on a page. Extent, 1,542 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose and verse. Incorrect.

Yatidharma-saṅgraha. A code of rules regarding the duties of Yatis, civil and religious. Anonymous.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । श्रीसरस्वत्ये नमः । श्रीगुरुभ्यो नमः । परमगुरुभ्यो नमः ।
परमेश्विगुरुभ्यो नमः । परात्परगुरुभ्यो नमः ॥ अथ यतिधर्मसङ्ग्रहो लिख्यते । तत्रादावाचार्य-
परम्परा । यदबोधसमुद्भूतं यद्वाधात् प्रविलीयते । नामरूपात्मकं विद्यं तस्मै पूर्णात्मने नमः ।
तत्पूर्णसच्चिदानन्दाद्वयसमस्तब्रह्मादिकाचार्यप्रसादादित्यादि ।

End. यदस्ति यद्भक्ति तदात्मरूपं नान्यत् ततो भाति न चान्यदस्ति ।

स्वभावसंवित् प्रतिभाति केवला ग्राह्यं ग्रह्येति शेषैव कल्पना ॥

Colophon. इति काशीश्वेतिसोक्तः । ध्यानादिकथनञ्च । इति सामान्ययतिधर्म-
सङ्ग्रहेणालम् ॥

विषयः । आचार्यपरम्पराकथनं । आचार्यलक्षणादिकथनं । शङ्कराचार्यजन्मादिकथनं ।
तत्कृतसाधनकथनञ्च । मठान्नायसम्प्रदायनामयाख्यानादिकथनं । पञ्चदशविडपञ्चगौडभेदकथनं ।
दण्डस्वरूपलक्षणनामसुद्रादिकथनं । दण्डस्पर्शतदन्तनादिविधिकथनं । यतिपात्रनिरूपणं । तत्र
कमण्डलुसंस्कारादिविधिकथनं । काषायवस्त्रकीपीनादिरूपणं । निषिद्धवस्त्रकथनं । तीर्थस्नानां
प्रातःकृत्यादिसृष्टिकास्नानादिरूपणं । निषिद्धोदकादिरूपणं । सचेलस्नाननिमित्तानि । आ-
चमनविधिकथनं । प्रत्यान्नायतावशेषकथनं । तिलकादिविधिकथनं । आसनादिविधिकथनं ।
प्राणायामप्रकारकीर्तनं । न्यासध्यानादिविधिकथनं । सालाभेदनिरूपणं । रुद्राक्षधारणादिफलकथनं ।

प्रणवगायत्रादिजपविधिकथनं । मन्थाप्रशंसाकौर्त्तनं । वन्दनादिविधिकथनं । प्रार्थनाश्लोकादिकथनं । मन्त्रासिप्रशंसाकौर्त्तनं । गुरोर्मातापित्रोश्च मरणादौ मन्त्रासिनां कर्त्तव्यताकथनं । सृष्टिस्रजलादियरणे प्रतिबन्धकादिनिरूपणं । वास्तुविषये अग्नीचादिनिरूपणं । भिन्नाविषये माधुकर्त्यादिविधानकथनं । मण्डलपर्यवेक्षणादिविधिकथनं । उच्छिष्टस्पर्शादिनिमित्तशौचादिनिरूपणं । प्रायश्चित्तप्रकारकथनं । कृच्छ्रादिलक्षणं । मायन्तनविधिकथनं । पर्यटनादिविधिकथनं । चातुर्मास्यादिविधिकथनं । क्षीरकालादिनिरूपणं । तत्र स्नानादिविधिकथनं । मठे ब्रूहपूजागुरुपूजादिविधिकथनं । विश्वरूपयात्राविधिकथनं । तत्र गौतापाठादिविधिकथनं । काशीवासादिमाहात्म्यकथनञ्च । इति शम् ।

No. 3200. दर्शपौर्णमासाख्ययागप्रयोगः । Substance, country-made paper, 8 × 3½ inches. Folia, 16. Lines, 8 on a page. Extent, 232 slokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

Darsāpaurṇamāsākhyayāgaprayoga. A manual for the performance of the Darśā and the Paurṇamāsa rites, giving all the mantras. The codex is defective at the end, and the author's name has not been found. Frequently the names of the authors of Prayogas are not given in MSS.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । याजमानं या व्यास्यामो यजमानस्य ब्रह्मचर्ये दक्षिणादानं द्रव्यप्रकल्पनं कामानां कामनं । प्रत्यगो (प्रत्यगा) गिर्धो मन्वान् जपति अकरणात्पतिष्ठते-नुमन्त्रयते । अथ दर्शपूर्णमासयोः (दर्शपौर्णमास्योः) शुचिः शुक्लवासो दर्मेवासौनो दर्भान् धारयमाणः पवित्रपाणिः पत्न्या सह प्राणानायस्य अथेत्यादिकालादिसंकौर्त्तनानन्तरं पौर्णमासेन यद्ये दर्शनं यद्ये । इति संकल्प्य केशगम्यन् वापयेत् ।

End. शेषखण्डितत्वात् परिसमाप्तिस्त्वचकवाक्यं नास्ति ।

विषयः । दर्शपौर्णमासाख्ययागस्यानुष्ठानकथनं ।

No. 3201. त्रिशङ्खवेदानुवचनं । Substance, country-made paper, 8½ × 4 inches. Folia, 2. Lines, 8 on a page. Extent, 22 slokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Verse. Correct.

Trisaṅku-vedānuvachana. Apparently a collection of the Śānti mantras, but the MS. is too defective to show what it really is.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । ॐ नमः परब्रह्मणे । शन्नो मित्रः शं वरुणः शन्नो भवत्वर्थमा शं न इन्द्रो वृद्धस्यतिः शन्नो विष्णुरुक्मसः । नमो ब्रह्मणे नमस्तो वायो त्वमेव प्रत्यक्षं ब्रह्मासि

त्व (त्वा) मेव प्रत्यक्षं ब्रह्म वदिष्यामि क्रतुञ्च वदिष्यामि सत्यञ्च वदिष्यामि तन्माभवतु तदङ्कार-
भवतु अत्रु मां अत्रु वक्तारं ।

End. शेषखण्डितत्वात् समाप्तिस्वरूपकवाक्यं नास्ति ।

विषयः । त्रिशङ्कुवेदानुवचनादिकथनं ।

No. 3202. विधुरोपासनप्रयोगः । Substance, country-made paper, 12½ × 4 inches. Folia, 2. Lines, 11 on a page. Extent, 38 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Vidhuropásana-prayoga. A guide to the performance of the rite called Vidhuropásana. Anonymous.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । अथ विधुरोपासनप्रयोगो वक्ष्यते । आदावभ्यङ्गान्नानं ततः पुण्याहवाचनं । ततः प्राणानायम्य एवंगुणपुण्यतियौ मम भार्यानाशनिमित्तार्थं नष्टौपासन-
विच्छिन्न (?) दोषपरिहारार्थं विधुरोपासनहोमं करिष्ये ।

End. शेषखण्डितत्वात् समाप्तिस्वरूपकवाक्यं नास्ति ।

विषयः । शान्त्यर्थं विधुराणामपत्नीकानाञ्च औपासननामकहोमविधिप्रयोगकथनं ।

No. 3203. विधुराधानप्रयोगः । Substance, country-made paper, 9½ × 4 inches. Folia, 6. Lines, 8 on a page. Extent, 111 ślokas. Character, Nágara. Date, Sk. 1755, Sm. 1890. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Vidhurádhána-prayoga. A guide to the performance of the Adhána rite by a widower. Anonymous.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । अथ ऋतपत्नीकस्य विवाहेऽप्यसमर्थस्य तद्ग्राधान-
प्रयोगोऽभिधीयते । दारकर्त्ता सम्भवे आधानमग्निद्वारा पत्नीयजमानोभयार्थं तदसम्भवे आत्मार्थं
तदा आत्मार्थमेव । तथापस्तम्बः । पत्नीयज्जाह्नवरणे विधुरत्वं प्रपदिरे । विवाहेऽप्यसमर्थस्य आश्र-
मस्य निवृत्तये ।

End रामोऽपि कृत्वा सौवर्णीं मीतां पत्नीं यशस्विनीं ।

ईजे बह्विधैर्यज्ञैः सच्च भ्रातृभिरुच्यते ।

Colophon. इति विधुराधानप्रयोगः समाप्तः ।

विषयः । ऋतपत्नीकस्य विवाहेऽसमर्थस्य अग्राधानानुष्ठानकथनं ।

No. 3204. विहृतषोडशी । Substance, country-made paper, $10\frac{1}{2} \times 4\frac{3}{4}$ inches. Folia, 2. Lines, 12 on a page. Extent, 118 ślokas. Character, Mahīrāshṭrīya. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Vihṛita-shoḍaśī. Sixteen hymns in regard to the Shoḍaśī rite.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । अथ विहृतषोडशी । ऋभूर्भुवःस्वरों अध्वर्यों शो शों सावो-
मिन्द्र जुषस्व प्रवक्ष्यामि चि प्रूरचरो रच । पिवासुतस्य मतिर्न मध्वस्य कामनश्रोर्म्मदायोन् विः ।

End. ॐ यामो देवमादे । मदामो देवो मयेति प्रतिगरः । अयमाने प्रपाव चक्र-
मेण प्रप्रव इत्यादि प्राकृतप्रतिमरः ।

Colophon. इति विहृतषोडशी समाप्ता ।

विषयः । अतिरात्रविहारे षोडशीयहणविधिः ।

No. 3205. योगार्णवः । Substance, country-made paper, $10\frac{1}{2} \times 4\frac{3}{4}$ inches. Folia, 12. Lines, 10 on a page. Extent, 337 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1815. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose. Correct.

Yogārṇava. Calculations of conjunctions with reference to the places of the planets in a horoscope, and their effect on the destiny of the person concerned. By Veṅkaṭeṣa.

Beginning. नत्वा तं मनसा म × न्तवदनं श्रीवेङ्कटेशः सतां श्रीमानप्ययभ्रसुरात्म-
जवरो क्षोराविदां प्रीतये । ज्योतिःशास्त्रमहार्णवे प्रतरणे संगृह्य शास्त्रान्तरादृच्ये जातकशास्त्र-
मार्गफलदं योगार्णवाख्यं प्लवं ॥१॥

End. आचार्यवर्योऽतिगमाद्गशास्त्रे विनिश्चितार्थः सुमतिः सुशीलः । श्रीवेङ्कटेशो
भुवि मानवानां चकार योगार्णवमत्र भूमौ ।

विषयः । राशिचक्रे ग्रहाणां स्थितिविशेषेण योगकथनं ।

No 3206. योगसारः सटीकः । Substance, country-made paper, $10 \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 10. Lines, 5—11 on a page. Extent, 794 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Verse. Correct.

Yogasāra. The essentials of the Yoga meditation according to the Jains. By Yogachandra Muni. The text is elucidated by a gloss, *Tabbā*.

Beginning. मूलस्य—

। ८५ । श्रीजिनाय नमः । णिम्ल ज्ञाणपरपिया कम्मकलङ्क दच्चेवि अणालइ उ जेणपरु ते परमपणव्वेवि । १ ।

टीकायाः—

। ८५ । श्रीगुरुभ्यो नमः । निर्मलध्याननैविधे स्थिनथदं नइ । कम्मरूपजे कलङ्क मैलतेच्चनै आत्मानं स्वरूपप्रत्यक्ष अनुभते परमात्मापरमे ध्यानरूपअग्निवह्नीनै वालीत्तुं स्वरनै नमस्कारनै जेणइ परमात्मात्माधो कच्चतां करीने आत्मा ॥

End. मूलस्य—

संसारइ भयभीय एइ जोगचन्दमुणि पण अप्यासंवोइणकया दोहाइक्कमणेणिं । १०८ ।

इति श्रीयोगसारः सम्पूर्णः । हिंसादिकपरिहरु कि करिजो अप्याइववेइ सोविथउ चारिव-
मुणिजो पच्चमगइणइ । १० ।

टीकायाः—

णिच्चो संसारचतुर्गतिउ इतो एइवो जे जोगचन्दमुनइ संवोधइ प्रतिबोधि वाका एकमनेइइ-
कीधा दोहानामच्छन्द सच्चितकीधा ।

Colophon. इति श्रीयोगसारे ट्वार्थः सम्पूर्णः । हिंसादिकश्चा अवनइं परिजे जीव
आत्मानइं विपइं ते वीजउ चारिववेदोपस्यापनीजे चारिवपच्चमगतिमुक्तिनइं हरौनइं स्थिर-
थाइय चारिवजां णिवो पमाइइ । १०१ ।

विषयः । जैनानां योगकथनं ।

No. 3207. उपलेखा । Substance, country-made paper, 10 × 4 inches. Folia, 6. Lines, 10 on a page. Extent, 127 ślokas. Character, Nāgara. Date, S.M. 1863. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Upalekhā. Sanskrit orthography, treating especially of the accents. By Sauinaka.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । अकारादयो द्वादश स्वराः शिष्टं व्यञ्जनं ककारादायः
पञ्च पञ्च वर्गाः स्वर्गा यकारादयश्चतस्रोऽन्तस्थाः शकारादयोऽष्टा (?) उष्माणः कप्यो विसर्गानुस्वारौ

प्रथमद्वितीशौ वर्गाणामुष्माणश्च चकारवर्च्यमघोषवच्छिष्टं घोषवत् ह्रस्वमेकमात्रं दीर्घं द्विमात्रं ऋतं त्रिमात्रं व्यञ्जनमर्द्धमात्रं खरभक्तिस्त्राक्रमे क्रमे त्वर्द्धो नाक्रमद्वि पदशस्त्रयोस्तरेणोत्तरं पदं संदध्या-
दर्द्धर्चान्ना ङूं इतीमित्याकारे षत्वसंज्ञितेष्विति पदे नः परेनावस्येत् ।

End. कृतञ्च सत्यं चैत्यपदक्रममिममुमयाभिगीतं द्विजवरगुणा गुरुणादरेण प्रपठितं
परितोऽपि पुण्यकर्मा भवति शास्त्रमुपलेखं शास्त्रमुपलेखं । नमः शौनकाय नमः शौनकाय इति
वा पाठः ।

Colophon. इत्युपलेखाख्यं पदशिष्टं समाप्तं । व्यञ्जनगिरसि सन्निविष्टो रफच्छवर्णतां
याति स तु सर्वत्र न कर्त्तव्यः कर्त्तव्यः श्रमसङ्घेषु वा । आदित्यैर्यातमित्यस्मिन्नष्टा + + चर परे।
पदाध्यायेऽनुदात्तत्वात् संज्ञितायामुदात्तवत् ।

विषयः । अकारादिचकारान्तवर्णानां खरव्यञ्जनादिभेदकथनं । परिगृह्यावगृह्यादिलक्षण-
निर्देशः । उदात्तानुदात्तादिभेदे कम्पादिकथनञ्च ।

No. 3208. निर्व्वाणस्थितिः । Substance, country-made paper, $9\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$
inches. Folia, 18. Lines, 10 on a page. Extent, 304 ślokas. Character,
Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India,
Appearance, old. Verse. Generally correct.

Nirvānasthiti. A dissertation on final emancipation and the
means thereof. An extract from the Rāmāyaṇa of Vālmīki.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

दिक्कालायनवच्छिन्नान्तचिन्मात्रमूर्त्तये ।

सानुभृत्येकमानाय ममः शान्ताय तेजसे ॥१॥

अहं बद्धो विमुक्तः स्यामिति यस्यास्ति निश्चयः ।

नात्यन्तमज्ज्ञो नो तज्ज्ञः सोऽस्मिन् शस्त्रेऽधिकारवान् ॥२॥

यावद्गानुग्रहः साक्षाज्जायते परमेश्वरात् ।

तावत् मद्गुरुतः कथित् सच्छास्त्रमपि नो लभेत् ॥३॥

मद्दानुभावसम्पर्कात् संसारार्णवलङ्घने ।

युक्तिः संप्राप्यते राम इडा नौरिव नाविकात् ॥४॥

यस्मिन् देशे तु राम ज्ञो नास्ति सज्जनपादपः ।

सफलः शीतलच्छाथो न तत्र निवसेद्गुधः ॥५॥

End. ण्तावदेव लिङ्गमलिङ्गमूर्त्तेः संशान्तसंस्थितिचिरभ्रमनिर्दृतस्य । तज्ज्ञस्य यन्म

दनकोपविपादमोहलोभापदासनुदिनं निपुणं तनुत्वं । ११ ।

Colophon. इति श्रीवाल्मीकीये रामायणे निर्व्वाणस्थितिः सम्पूर्णा ।

विषयः । निर्व्वाणसुक्त्यायकथनं ।

No. 3209. ग्रहयज्ञादिविधिः । Substance, country-made paper, $8\frac{1}{2} \times 5$ inches. Folia, 39. Lines, 17 on a page. Extent, 1,960 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Grahayajnádi-vidhi. Rituals for a number of domestic rites.

Beginning. आद्यखण्डितत्वात् प्रारम्भवाक्यं नास्ति ।

End. अन्तखण्डितत्वात् समाप्तिस्त्रचकवाक्यं नास्ति ।

विषयः । ग्रहयज्ञविधिः । पक्षाणां क्षोमसङ्ख्याभेदे विभिन्नकुण्डलक्षणकथनं । ऋत्विक्सङ्ख्या-
कथनञ्च । दिग्विशेषे कुण्डानां कर्त्तव्यतानिरूपणं । देवरूपादिप्रतिष्ठायां समयनिरणयः । गणपति-
प्रतिष्ठा । सूर्यप्रतिष्ठा । शक्तिप्रतिष्ठा । भैरवप्रतिष्ठा । हनुमत्प्रतिष्ठा । नन्दिप्रतिष्ठा । दक्षिणा-
मूर्त्तिचण्डप्रतिष्ठा । वैष्णवमूर्त्तिप्रतिष्ठा । गरुडप्रतिष्ठा । राधाकृष्णमूर्त्तिप्रतिष्ठा । सर्व्वदत्तदानविधिः ।
वापीकूपतडागत्यर्गप्रयोगो विधिश्च । दन्दावनोद्यापनं । घट्टगोपुरसेतूद्यापनविधिः । तेषां प्रयोगश्च ।
पुत्रदानप्रतिग्रहप्रयोगौ । वासुशान्तिप्रयोगः । प्रासादकरणविधिः । शिलान्यासप्रयोगः ।

No. 3210. ज्योतिषं । Substance, country-made paper, $5\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{4}$ inches. Folia, 64. Lines, 7 on a page. Extent, 336 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Jyotisha. The elements of civil astrology. The MS. is defective and the author's name has not been found. The name of the work as given, is obviously not correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । अथ होरा उपरि श्लोके । वारप्रवर्त्तिघटिका द्विद्वा
कालाख्यहोरापतयः शरारा । धिनाधिपाद्या रविशुक्रसौम्याः शशाङ्कश्रीरोच्यकुजाः क्रमेण ।
काकत्रयं विप्रचतुष्टयञ्च बहुद्वयं चाष्टष्टयाम्बराणि । मिलन्ति मार्गे रजकीकुमारि सूर्य्यस्य
होराचलितस्य पुंसां ।

End. शेषखण्डितत्वात् समाप्तिस्त्रचकवाक्यं नास्ति ।

विषयः । होरादिकथनं विंशोत्तरौदशादिनिरूपणं । रव्यादिषु सप्तसु वारेषु कार्य्यविशेषा-

नुष्ठानकथनं । वारविशेषे तिथिविशेषप्राप्तौ दग्धाकथनं । लग्नादिद्वादशराशिषु एकैकस्मिन् स्थितानां नवग्रहाणां शुभाशुभफलकथनं । जीवयोगादिनानाविधयोगनिरूपणं । लग्नादिषु स्थानविशेषेष्ववस्थितानां ग्रहाणां शुभाशुभफलकौर्त्तनं । सूर्यचतुष्पदादिनिरूपणञ्च ।

No. 3211. ऐकाहिकचातुर्मास्यम् । Substance, country-made paper, $9\frac{1}{2} \times 4$ inches. Folia, 8. Lines, 9 on a page. Extent, 126 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Aikáhika-cháturmásya. The rituals of a rite named *Aikáhika-cháturmásya*.

Beginning. श्रीरामलिङ्गाय नमः ।

दर्मेष्वासीनो दर्भान् धारयमाणः पवित्रपाणिः पत्न्या सच्च प्राणानायम्य ऋग्नीनाध्यास्ये सर्वकलर्थं
धैरस्माधिकृतो याञ्च भक्ष्ये प्रयोक्तुं ॥ ऋत्विजो वृषीते । इत्यादि ।

End. वरुणप्रघासवद्वाजिनभक्तः । यद्दर्भः पर्यवर्त्तयत् ॥

Colophon. इत्यैकाहिकचातुर्मास्यं समाप्तम् ।

विषयः । ऐकाहिकचातुर्मास्यप्रयोगकथनम् ।

No 3212. मङ्गलागौरीव्रतोद्यापनम् । Substance, country-made paper, $10 \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 8. Lines, 10 on a page. Extent, 190 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose and verse. Incorrect.

Maṅgalágauri-vratodyápana. An extract from the Bhavishya Purāna on a fast named after the goddess Maṅgalágauri.

Beginning. शुधिष्ठिर उवाच ।

उद्यापनविधिं ब्रूहि व्रतराजस्य केशव ।

यतो निरुद्यापनकं व्रतं निष्फलमुच्यते ॥

दृष्ट्वा उवाच ।

तस्माद्ब्रतमिदं धर्म्मा स्त्रीभिः कर्त्तव्यमद्भुतम् ।

श्रावणे मासि भौसेषु चतुर्षु व्रतमाचरेत् ॥ इत्यादि ॥

End.

विसर्जनं मङ्गलाया दीप × × ततः क्रमात् ।

पञ्चसंवत्सरेष्वेवं कर्त्तव्यं पतिमिच्छुभिः ॥

Colophon. इति भविष्योत्तरे मङ्गलागौरीव्रतोद्यापनं सम्पूर्णम् ।

विषयः । भविष्यपुराणोक्तमङ्गलागौरीव्रतोद्यापनस्य विधिकथनम् ।

No. 3213. व्यूढाहीनद्वादशाहप्रयोगः । Substance, country-made paper, 9 × 4 inches. Folia, 64. Lines, 8 on a page. Extent, 864 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

Vyūḍhāhīnadvādaśāha-prayoga. Rituals of the rite called *Ahīnadvādaśāha*.

Beginning. श्रीमहालक्ष्म्यै नमः ।

अथ व्यूढाहीनस्य द्वादशाहप्रयोग उच्यते । तत्र मन्त्रे वोच इत्यादिसमिदाधानान्तो विधिः सर्वोऽपि भवति ॥ विशेषस्तूच्यते ॥ इत्यादि ।

End. इया हारियाहविय बोधमत् स्नात ङाउ वा ।

इत्यतः खण्डितत्वात् परिशेषवाक्यं नास्ति ।

विषयः । अहीनद्वादशाहसत्रस्य प्रयोगकथनम् ।

No. 3214. आश्विनशस्त्रम् । Substance, country-made paper, 10 × 4 inches. Folia, 77. Lines, 9 on a page. Extent, 1,600 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose. Incorrect.

Aśvinaśāstra. Rituals of the rite called *Aśvina-śāstra*.

Beginning. अथाश्विनं शस्त्रं । पर्यायशस्त्रानन्तरं होताविमंस्थितसञ्चरेण निष्क्रम्याग्नीध्रीवेर्जा × × × ऊतीर्जुह्यात् ।

End. युवं युञ्जुं समुद्र आरजसः पारदं × तं । यातमच्छा पतविभिर्नासत्यासातये दतोत्मावाम् ।

Colophon. आश्विनशस्त्रं सम्पूर्णम् ।

विषयः । आश्विनशस्त्रप्रयोगकथनम् ।

No. 3215. व्दान्दोग्योपनिषत् । Substance, country-made paper, 11 × 5 inches. Folia, 33. Lines, 13 on a page. Extent, 1,241 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1743. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose. Generally correct.

Chhándogyopanishad. An Upanishad of the Kauthuma S'ákhá of the Sáma-veda. Several times printed, and translated into English, severally by Rájá Rájendralála Mitra and Dr. Max Müller.

Beginning. श्रीमहागणपतये नमः । ॐमित्येदच्चरसुद्वीथमुपासीतोमिति ह्युद्गायति तस्योपव्याख्यानं तेषां भूतानां प्रथिवी रसः प्रथिव्या अपो रसोऽपामोषधयो रस अपोषधीनां पुरुषो रसः पुरुषस्य वायसो वाच ऋग्रस ऋचः साम रसः साम् उद्गीथो रसः स एष रसानां रसतमः परमः परार्थोऽष्टमोऽयमुद्गीथः कतमा कतमत् कतमत् कतमत् साम कतमः कतम उद्गीथ इति विस्मृतं भवति ।

End. तद्वै तद्ब्रह्मा प्रजायत य उवाच प्रजापतिर्मनवे मनः प्रजाभ्य आचार्य्य-कुलाद्देदमधीत्य यथाविधानं गुरोः कर्मातिशेषेणाभिसमाष्ट्य कुटुम्बे शुचौ देशे स्वाध्यायमधीयानो धार्मिकान् विदधदात्मनि सर्व्वेन्द्रियाणि सम्प्रतिष्ठाप्याङ्घ्रिं सन् सर्व्वभूतान्यत्र तीर्थेभ्यः स खल्वेवं वर्त्तयन् यावदायुषं ब्रह्मलोकमभिसम्पद्यते न च पुनरावर्त्तते ॥

Colophon. इति कौथुमशाखायां छान्दोग्योपनिषत्प्रमासोऽष्टमः प्रपाठकः ।

विषयः । प्रणवोपासना प्रतीकोपासना अर्चिरादिमार्गनिरूपणं शाण्डिल्यविद्यादिकथनञ्च ।

No. 3216. छान्दोग्योपनिषद्भाष्यं । Substance, country-made paper, 11 × 4½ inches. Folia, 115. Lines, 12 on page. Extent, 4,560 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose. Generally correct.

Chhándogyopanishad-bhášhya. A commentary on the work noticed in the next preceding No. By Śaňkara Achárya.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । ॐ नमो ब्रह्मादिभ्यो ब्रह्मविद्यासम्प्रदायकर्त्तृभ्यः । ॐमित्येदच्चरमित्याद्यष्टाध्यायो छान्दोग्योपनिषत्तस्याः संक्षेपतोऽर्थजिज्ञासुभ्य ऋजुविवरणमल्पग्रन्थ-मिदमारभ्यते । तत्र सम्बन्धः समस्तं कर्माधिगतं प्राणादिदेवताविज्ञानसहितमर्चिरादिमार्गेण ब्रह्म-प्रतिपत्तिकारणं केवलञ्च धूमादिमार्गेण चन्द्रलोकप्रतिपत्तिकारणं । स्वभावप्रतिपन्नानाञ्च मार्गद्वय-परिभ्रष्टानां कष्टाद्योगतिरुक्ता न चोभयोर्मार्गयोरन्यतरस्मिन्नपि मार्गे आत्यन्तिकी पुरुषार्थसिद्धि-रित्यतः कर्मनिरपेक्षमद्वैतात्मविज्ञानं संसारगतियथहेतूपमर्देन वक्तव्यमित्युपनिषदारभ्यते ।

End. पुनरावृत्तेः प्राप्तायाः प्रतिषेधादर्चिरादिना मार्गेण कार्य्यब्रह्मलोकमभिसम्पद्य यावद्ब्रह्मलोकस्थितिस्वावचनैव तिष्ठति प्राक् ततो नावर्त्तते इत्यर्थो द्विरभ्यास उपनिषद्विद्यापरि-समासार्थः ।

Colophon. इति श्रीमद्भोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य परमहंसपरित्राजकाचार्यस्य श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ ब्रह्मन्दोगोपनिषद्विवरणेऽष्टमोऽध्यायः समाप्तः ।

विषयः । ब्रह्मन्दोगोपनिषद्भाष्या ।

No. 3217. ब्रह्मन्दोगभाष्यटीका । Substance, country-made paper, 11 × 4½ inches. Folia, 152. Lines, 12 on a page. Extent, 5,322 ślokas. Character, Nāgara, Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance. fresh. Prose. Incorrect.

Chhāndogya-bhāshya-ṭīkā. A gloss on the work noticed under the next preceding No. By Ananda Giri.

Beginning. नमो जन्मादिसम्बन्धव्यवस्थितवे ।

हरये परमानन्दवपुषे परमात्मने ॥

नमस्तय्यन्तसन्दोहसरसीरुद्धभानवे ।

गुरवे परपत्नीघघ्नान्तध्वंसपटीयसे ॥

ब्रह्मन्दोगानामुपनिषद्भेदं याचिख्यासुर्भगवान् भाष्यकारश्चिकीर्षितग्रन्थपरिसमाप्तिप्रचयपरिपन्थि-
दुरितनिवर्हणसिद्ध्यर्थमोङ्कारोच्चारणलक्षणं मङ्गलाचरणं सम्पादयन् ब्राह्मेयस्वरूपं दर्शयति ।
तमित्येतदिति । ब्राह्मणं सप्रयोजनं प्रतिजानीते । तस्या इति । इत्यादि ।

End. नमस्तय्यन्तसन्दोहसरसीरुद्धभानवे ।

गुरवे परपत्नीघघ्नान्तध्वंसपटीयसे ॥

Colophon. इति श्रीमत्परमहंसपरित्राजकशुद्धानन्दपूज्यपादशिष्यभगवदानन्दज्ञानगिरि-
कृतायां ब्रह्मन्दोगभाष्यटीकायामष्टमोऽध्यायः समाप्तः ।

विषयः । शंकराचार्यकृतब्रह्मन्दोगोपनिषद्भाष्यस्य ब्राह्मणम् ।

No. 3218. दर्शपूर्णमासहोत्रप्रयोगः । Substance, country-made paper, 9½ × 4½ inches. Folia, 7. Lines, 11 on a page. Extent, 136 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Darśa-paurṇamāsa-hotraprayoga. Rituals of the Full-moon and the New-moon rites. Anonymous.

Beginning. अथ दर्शपूर्णमासहोत्रप्रयोगो लिख्यते । नमः प्रवक्त्रे नम उपदंष्ट्रे नमोऽनुमात्रे ।
क इदमनुवक्ष्यति । स इदमनुवक्ष्यति । इत्यादि ।

End. मे यज्ञोपचते नमश्च यत्ते न्यूनं तस्मै ते + यत्तेऽतिरिक्तं तस्मै ते नमः ।

Colophon. इति दर्शपूर्णमासहोत्रप्रयोगः समाप्तः ॥

विषयः । होत्रदर्शपूर्णमासयोः प्रयोगकथनं ।

No. 3219. श्रीसूक्तविवरणम् । Substance, country-made paper, 10 × 4 inches. Folia, 6. Lines, 9—10 on a page. Extent, 150 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Śrísúktavivarana. A gloss on a Rig Veda hymn in praise of Lakshmí. Anonymous. This is different from the work noticed under No. 3017, (*ante* p. 119.) The hymn has been noticed under the name of a “Litany to Fortune,” in the Journal of the Asiatic Society of Bengal, by Mr. Fitz-Edward Hall.

Beginning. श्रीसूक्तस्य विवरणं लिख्यते । तत्रेयमाद्या षट्क् । हिरण्यवर्णामिति । जातानि विश्वानि भुवनानि धनानि वा । वेद इति । जातवेदा अग्निः । तस्य सम्बोधने हे जातवेदः हे अग्ने गृहे कुले इत्यध्याहारः । सम गृहे धनाधिष्ठार्त्वि देवतां आवह । आ समस्तात् प्रापय । किंभूतां हिरण्यस्यैव द्वाटकस्यैव वर्णो यस्याः तां । इत्यादि ।

End. यस्या हिरण्यं प्रभूतं गावो दास्योऽश्वान् विन्देयं पुरुषानहम् ॥ अथ स्तुतिभागः ।

Colophon. समाप्तं श्रीसूक्तं ।

विषयः । लक्ष्मीसूक्तस्य व्याख्यानम् ।

No. 3220. सप्तपाकसंस्थाविधिः । Substance, country-made paper, 10 × 4½ inches. Folia, 34. Lines, 12—14—16—17 on a page. Extent, 1,060 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

Saptapákasañsthávidhi. A guide to the sacrifices which require cooking of rice as an important element of the rites. The codex is defective.

Beginning. प्रणम्य मानरं गङ्गां भैरवं कुलदेवतां ।

सद्वादेवाख्यपितरं श्रौतस्मार्त्तविशारदं ॥

दिवाकरेण सुधिया सारसुद्धृत्य शास्ततः ।
 शिष्टानां तन्यते तुष्टै पाकसंस्था चि पञ्च च ॥
 ताश्च । श्रवणाकर्म्मसर्पाणां बलिराश्वयुजीविधिः
 विधिराश्रयणस्यापि तथा प्रत्यवरोहणे ॥
 अष्टकापार्वणश्राद्धं सप्त संस्था यथाक्रमम् । इति ।

तत्रादौ श्रवणाकर्म्म । श्रवणं पौर्णमास्यां श्रवणाकर्म्मोत्पक्रम्य—इत्यादि ।

End. आमश्राद्धं द्विजः कुर्याच्छूद्रः कुर्यात् सदैव चि ।
 आमश्राद्धं प्रकुर्वीति हेमश्राद्ध (१) मथापि वा ॥

इति हेमाद्रौ कौस्तुभे चेति ॥

Colophon. (अस्मात् परं खण्डितत्वात् परिशेषवाक्यं नास्ति ।)

विषयः । श्रवणं पौर्णमास्यां श्रवणाकर्म्मविधितत्प्रयोगकथनमुखेन स्थालीपाकविधिकथनं ।
 मर्षबलिविधिकथनपूर्वकं तत्प्रयोगकथनं । अश्वयुजीविधिकथनपूर्वकं तत्प्रयोगकथनं । आश्रयण-
 स्थालीपाकविधिकथनपूर्वकं तत्प्रयोगकथनं । प्रत्यवरोहणविधिकथनपूर्वकं तत्प्रयोगकथनं ।
 पिण्डपितृयज्ञविधिकीर्तनपूर्वकं तत्प्रयोगकीर्तनं । पिण्डपितृयज्ञयतिरिक्तापार्वणश्राद्धप्रयोगकथनं ।
 अष्टकाश्राद्धविधितत्प्रयोगकथनं । आन्वष्टक्यश्राद्धप्रयोगकथनं । तत्र काम्यश्राद्धादिप्रयोगकथनं ।
 माङ्गल्यिकश्राद्धविधितत्प्रयोगकथनं । मङ्गलश्राद्धविधिकथनं । एवं शस्त्रहतश्राद्धयुगादिश्राद्ध-
 विधिकथनं । (अतः खण्डितम् ।)

No. 3221. त्रिपिण्डीश्राद्धप्रयोगः । Substance, country-made paper, 8
 × 4 inches. Folia, 4. Lines, 9 on a page. Extent, 72 slokas. Cha-
 racter, Nágara. Date, Sm. 1787. Place of deposit, Calcutta, Government
 of India. Appearance, old. Prose. Correct.

Tripindísráddha-prayoga. A manual for that kind of
 śráddha which requires three balls of offering for its accomplishment,
 also for the śráddhas celebrated at places of pilgrimage. Anonymous.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । अथ त्रिपिण्डीश्राद्धप्रयोगः । तत्रादौ कर्त्ता तीर्थे गत्वा
 म्नात्वा माध्याह्निकञ्च क्त्वा शुचिः सन् पूर्वमेव प्रकल्पिते गोमयोपलिप्रस्थले कृतकुशोपपदः
 स्वासान्नां विष्णोर्दंशोपचारैः षोडशोपचारैर्वा यथोक्तं पूजनं कुर्यात् । ततोऽपसव्यं क्त्वा दक्षिणा-
 भिसुख उपविश्य प्राग्ग्रेषु कुशेषु उदङ्मुखोपविष्टानां त्रयाणामेव ब्राह्मणानां निमन्त्रणं कुर्यात् ॥

End. एतानि सम्याद्य त्रिपिण्डीश्राद्धमनुष्ठेयं ।

वस्त्रमुपानह्यै पात्रं तिलपात्रं तथैव च ।

चत्वार्थेतानि दानानि समभागानि कारयेत् ॥

अन्यथा तु कृते विप्र सर्वं निष्कलतामियात् ।

इति तत्रैवोक्तत्वात् समभागानि कार्याणि । शालग्रामस्य वै दानं सर्वपापप्रणाशनं ।

Colophon. इति सामग्रीसंग्रहः समाप्तः । श्रीविश्वेश्वरार्पणमस्तु ।

विषयः । विपिण्डीश्राद्धस्यैतिकर्त्तव्यतानिरूपणं । तच्च तीर्थे कर्त्तव्यमितिकथनञ्च ।

No. 3222. तृचपद्धतिः । Substance, country-made paper, 8 × 4½ inches. Folia, 19. Lines, 9 on a page. Extent, 256 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose. Correct.

Trichapaddhati. Rituals for the worship of the sun after the cure of a disease. Anonymous.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । देवजनिर्दिष्टे समये रोगादिनिमित्तप्राप्तौ वा तान्त्रिक-समुचितं केवलमेव वा यथाधिकारं प्रातःकृत्यं शिरःस्नानादिपूर्वकं निर्वर्त्य शुक्लाम्बरधरः प्रयतो गायत्र्या त्रिः प्राणानायस्य देशकालौ मङ्गलौ एवं गुणविशेषणविशिष्टायां शुभपुन्यतिथावारभ्य सर्वान्तिथीः प्रतिपद्द्वितीयातृतीयेत्यादिक्रमेण प्रथक् प्रथमचार्यैतावत्सङ्घाकास्तु तिथिषु समा-सुरोगानिरसनद्वारारोग्यमिद्द्वयं श्रीसूर्यप्रीत्यर्थं वा उद्यन्नयेति सूर्यदेवत्येन तृचेन प्रत्यक्ष-माष्टत्वंशदिमङ्गलामुक्तसङ्घाकाभिराट्तिभिरंशदिभिर्वासुक्तसङ्घाकत्राक्षणाद्वाराऽर्थान्यतमं कारयिष्ये करिष्ये वा ।

End. अथ गृहं गच्छेत् प्रतिरविवारं द्वादशब्राह्मणान् भोजयेत् तोषयेच्च । तुष्टे, ब्राह्मणेष्वेव कर्मपूर्तिर्न चान्यथा । अन्यूनानधिकं कर्त्तुं यथावत् केन शक्यते । न पावको न कर्माणि न मन्त्रा न च देवताः । फलन्त्यपि तु भक्तानाममोघा ब्राह्मणाग्निषः ॥

Colophon. इति तृचपद्धतिः समाप्ता । श्रीकृष्णार्पणमस्तु ।

विषयः । रोगप्रशमनादिकामस्य सूर्यपूजानन्तरं तदर्थदानमन्त्रकथनं ।

No. 3223. तीर्थेन्दुशेखरः । Substance, country-made paper, 10 × 4 inches. Folia, 28. Lines, 12 on a page. Extent, 829 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1850. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Tīrthenduśekhara. Descriptions of various sacred pools or places of pilgrimage, and the rites and ceremonies to be observed there. By Nāgojī Bhaṭṭa, son of Śiva Bhaṭṭa.

Beginning. श्रीइभवक्लाय नमः । अथ तीर्थयात्राकार्यादिनिर्णयः । कर्मणा ममसा
वाचा यत्नाद्धर्मं समाचरेदित्यादिस्मृतिभिर्द्धर्मस्यावश्यकर्तव्यतोक्ता । तत्र यज्ञादिधर्मस्य बह्वधन-
साध्यत्वेन तत्रासमर्थान् प्रति तीर्थयात्रा विहित्ता ॥ मात्से भारते च ।

यो दरिद्रैरपि विधिः शक्यः प्राप्तुं जनेश्वर ।

तुल्यो यज्ञफलैः पुण्यैस्त्रिं निबोध मच्चैमते ॥

ऋषीणां परमं गुह्यमिदं भरतसत्तम ।

तीर्थाभिगमनं पुण्यं यज्ञैरपि विशिष्यते ॥

End.

वैकुण्ठ-लोहदण्ड-हेमगटधकूट-गटध्रवट-गटध्रगुहा-ऋणमोक्ष-पापमोक्षशिला
गणेशमुण्डशुद्धा-रविन्द्याद्रि-श्वरविन्दवन-क्रौञ्चपादादीनि । इति गयाप्रकरणं ।

Colophon. इति श्रीशिवभट्टसुतसतीगर्भजनागोजीभट्टकृततीर्थेन्द्रशेखरः समाप्तः ॥

विषयः । गङ्गादितीर्थमाद्यात्मकीर्तनं तत्र तत्र कर्तव्यकर्मनिरूपणञ्च ।

No. 3224. तात्पर्यचन्द्रिका । Substance, country-made paper, 13 × 5 inches. Folia, 203. Lines, 10—13 on a page. Extent, 6,216 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose. Generally correct.

Tātparyā-chandrikā. Notes on Ananda Giri's gloss on the commentary of Śaṅkara on the Vedānta Sūtras. By Vyāsa Yati, disciple of Brahmayya Tīrtha. The codex is incomplete containing only the first half of the work.

Beginning. अस्पृष्टदोषगन्धाय कन्याणगुणसिद्धये ।

नमो नमो भक्तमुक्तिदायिने शेषशायिने ॥

शमयन् भवसन्नापं रमयन् साधुचातकान् ।

कृष्णभेदः कृपादृष्टिदृष्ट्या पुष्पातु मामपि ॥

श्रीमदानन्दतीर्थार्यपादपङ्कजरेणवः ।

पवित्रयन्तु मां नित्यं पापपाटनपण्डिताः ॥

शरदावासवदनशरदान्मुञ्चान् मुञ्जः ।

पद्मनाभसुनीन् वन्दे सर्वशास्त्रविशारदान् ॥

भिर्यासिद्धान्तदुर्ज्ञानविध्वंसनविचक्षणः ।

जयतीर्थाख्यतरणिर्भासतां नो हृद्स्वरे ॥

— — — — —

श्रीमद्भाष्यस्य टीका या जयतीर्थाख्यनिर्मिता ॥

गम्भीरा निर्मला चेमां याकरिष्ये यथामति ॥

सूत्रभाष्येषुभाष्ये च सन्नगायविटतौ तथा ।

टीकासु च यदस्पष्टं तच्च स्पष्टीकरिष्यते ॥

प्रतिस्त्रवं प्रकाशयेते घटनाघटने मया ।

स्त्रीयान्यपक्षयोः सम्यग्विदांकुर्वन्तु स्वरयः ॥

प्रत्यादौ मङ्गलमाचरति शूद्रेति । इदञ्च पर्यं भाष्यस्थीयश्लोकविवरणरूपत्वात् तदेव—इत्यादि ।

End. जीवशब्दमात्रेण द्विरण्यगर्भस्य प्राप्तेः परोक्तं पूर्वमेव दूषितम् ॥ ॐ ।

Colophon. इति श्रीमद्ब्रह्मण्यतैर्यपूज्यपादानां शिष्येण आसयतिना विरचितायां
तात्पर्यचन्द्रिकायां द्वितीयाध्यायस्य चतुर्थः पादः ॥

विषयः । जयतीर्थविरचितस्य ब्रह्मस्वतीयानन्दतीर्थकृतभाष्ययाख्यानस्य द्वितीयाध्यायानं
याख्यानम् ॥

No. 3325. तिथिदीधितिकौस्तुभः । Substance, country-made paper, 10 × 4 inches. Folia, 66. Lines, 11 on a page. Extent, 1,452 slokas. Character, Nágara. Date, Sk. 1731. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Tithidídhiti-kaustubha. A civil and religious calendar, giving descriptions of the duties appropriate every lunar day in the year, and the incidents and astral conjunctions that might take place on each date. By Anantadeva, a Southern Bráhmán, son of Apadeva, under the auspices of a chief named Rájá Báhádurachandra of the Lunar Dynasty.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । श्रीविश्वेश्वराय नमः । दध्यापूर्णसुमङ्गलोच्चकलशं धृत्वा
ब्रजन्तो ब्रजं काचिद्रोपकुमारिका कनुगतिर्युक्तानि संसृज्यन्तौ दृष्ट्वा श्रीसुरलौधरः स्मितयुतः भूयुग्म-
भङ्ग्या यथा तस्यै सूचितवान् गतिं समुचितां पायात्तथा मे मतिं । १ । यः पूर्वजन्मार्जितपुण्य-
भारैः संलब्धया दिव्यधियाऽवनौशनं वंशेऽकरोच्छीतकरोच्चवंशे स ज्ञानचन्द्रः किल आविरासीत् ।
२ । कल्याणकर्त्ता सकुलप्रजानां कल्याणचन्द्रो नृपतिर्वभूव । कदापि दण्ड्या न यदीयराज्ये जना
अमीषां क्व नु दण्डवार्त्ता । ३ । प्रतापेन रुद्रो यमः स्वच्छकीर्त्या समाह्लादयन् यो जनान् चन्द्रतुल्यः ।
सदा सर्वविद्गुणज्ञो वदान्योऽभवच्चन्द्रवंशे ततो रुद्रचन्द्रः । ४ । श्रीरुद्रस्य षडाननः शशधरस्या-
सीद्यथा वा बुधः श्रीमङ्गलणचन्द्रनामकसुतोऽभृद्भुद्रचन्द्रस्य यः । तेनानेकहिमाचलस्यनृपतौ न
दुष्टान् विजित्य स्वके राज्ये दृडिरकारि रमणाच्चाधारि विद्वद्भुदि । ५ । तस्मिन् मलयचन्द्रोऽभृद्भूपा
हयो भूटो (योऽभृद्भुटो) भुवि काशीस्यविद्वदादिभ्यो धनराशीनदात् सदा । ६ । तस्मिन् कुले-
ऽजनि ततः किल नीलचन्द्रो यस्तीर्थसज्जननिषेवणभूरिपुण्यैः । तेजो दधार परमं पुरुषोत्तमाख्यं

धत्ते यथेन्द्रदिशि नीलिगिरिः परं तत् । ७ । श्रीराजवाह्यदुरचन्द्रवपसतोऽभ्रवान्द्रान्वयस्य भुवि
भूरिकरोपशोभः । सर्वान्विस्त्रविदुषाचमनं प्रकुर्वन् योऽस्मिन् कुलीचपि (?) ररत्त समसशास्त्रं ।
८ । गन्तुं नार्हति यत्र क्षणमपि मनुजसत्त्व देशे स्थितान् यो दूरीकृत्वाखिलारौन् निजभुजविलस-
च्चण्डकोदण्डवाणैः । भद्रन्यग्रोधभीमेश्वरमुखतरुसद्वेवतातीर्थशक्तिः स्पष्टीकर्तुं पुराणं परनगरगतं
स्कान्दखण्डं जहार । ९ । नैवातिदेशगतिरस्ति यदीयमन्त्रे स्यादन्यथात्वमथ तत्र कथं परेषां । जह्ने
न वाधविषयां तु तदीयवार्तां मीमांसकाः श्रुतिगतापि मनोऽस्यहन्ते (?) । १० । योऽधीद्वेदशिक्षो-
द्भवापरपदप्रतिप्रि प्रसिद्धा वृष्णां भौत्वा सा वत पञ्चकोशनिचयं तस्मै चरेत् कस्यचित् (?) । मन्ये
धन्यतमं त्वमुष्य हृपतेः खड्गं विनिःसारितः कोशाद्यः परदृक्पथेऽनुगतिनो धत्ते परां तत्रदे (?) ।
११ । स्वविषयगतसर्वाकाङ्क्षितार्थप्रकाशं न भजति परवाक्याधीनतां स्वार्थसिद्धौ । सततमपि
वृ + यो न्यायकार्यं समर्थः सकलभुवि + वादो ह्यीयते तोय एकः । १२ । सर्वासां परिपूरिणः
चेमयशःसौधप्रवाहेण यो न्यकारं प्रणतोऽतिसौधवपुषो नामार्थवचनानयत् (?) । कस्तस्मादितरः कलौ
किल महासेन्यः प्रभुर्यो भवेत् क्रीडायामपि दानमानविनयैः सन्नोषदातुः सतां । १३ । येनार्थिता
द्विजवरा शिविराणि यान्तो यान्ति स्फुटं पथि वृषा इति भान्ति लोके । नित्यं भटैः सतुरगैः परि-
पाव्यमाना धर्मार्थवे(?)तदितरं न कलौ विलोके । १४ । आसीद्गोदावरीतीरे वेदवेदिसमन्वितः ।
श्रीकृष्णभक्तिमानेक + + नाथाभिधो द्विजः । १५ । तत् सुतस्तद्गुणैर्युक्तः सर्वशास्त्रार्थतत्त्ववित् ।
आपदेवोऽभवद्देवात् प्रापयः (पावयन्) सकुलान्मनून् । १६ । मीमांसानयकोविदो मधुरिपोः
सेवासु नित्योद्यतो विद्यादानविभाविनोत्तमयश आसीत्तदीयात्मजः । यस्यानन्तगुणैरनन्त इव मन्ना-
मार्थवचनगतं येनावदि च वादिनां श्रुतिशिरःसिद्धान्ततत्त्वं मुदे । १७ । न्यायप्रकाशतर्का-
निव धीविद्यासूतप्रदः सततं । मीमांसाद्वयनयवितने यस्तस्यापदेवादभूत् । १८ । तदात्मजं
वैदिकशास्त्रविज्ञं सन्नोपकृत् (सन्नोषकं) प्राङ्गनन्तदेवं । राजाज्जराजो वचसा विधेयं निबन्ध-
मारोडरणत्वयेति (?) । १९ । अनन्तदेवेन मुदाऽस्य राज्ञो मुदे हरेः पूर्वनिबन्धरूपं चीराम्बुधिं
द्विद्विगुणैर्मथित्वा प्रकाशयतेऽयं स्मृतिकौस्तुभः कौ । २० । काश्यां श्रीविश्वनाथं हिसगिरितनयां
धुण्डिराजह्व नत्वा नत्वा मस्मार्थयामो भवतु मणिरयं कौस्तुभाख्यः शुभाय । राजस्तत्त्वर्वतस्या-
खिलमनुजमुदं तन्वते राजनाम्नोऽस्माकं स्याच्च काशौपुरसरितोर्वासनिर्वासकारौ । २१ । अष्ट-
दीधितयः पञ्च कौस्तुभस्यास्य यद्यपि चान्द्रस्य पूर्ववाच्यत्वात् + धेयं तिथिदीधितिः । २२ । तत्रादौ
परिभाषोक्ता वेद्य (?) वेदादिगोचरा । ततश्च निर्णयाः प्रोक्ता एकभक्तादिकर्मणां ।

End. इति तिथ्यादिपु नानाविधनिषेधाः । येनार्जितानि युधि भूमिपतीन्
विजित्य दुर्गाणि दुर्गहतराणि (दुर्गमतराणि) निजैः कटाक्षैः । श्रीराजवाह्यदुरसंज्ञवपस्य तस्य
वाचा हरेरिव गिराऽवनिदेवतुष्टे । १ । योऽनन्तदेवकृतमन्यननिबन्धः चीराम्बुजोऽथ कमलापतिना
धृतो यः । नित्यं निजे हृदि सतां प्रमुदे स्तुतस्य तिथ्याख्यदीधितिरियं स्मृतिकौस्तुभस्य । २ ।

Colophon. इति तिथिदीधितिकौस्तुभः समाप्तिमगमत् ।

विषयः । एकभक्तादिनिर्णयः । तिथिनिर्णयः । वैश्वकर्म्मसु तिथिव्यवस्था । तिथिविशेषेषु
निषिद्धकथनं । पर्वनिरूपणं । पिण्डपितृयज्ञनिर्णयः । सामान्यविकृतिकालनिर्णयः । आग्रयणेष्टि-
कालनिर्णयः । चातुर्मास्यकालनिरूपणं । अपरेष्टिकालकथनं । आधानसोमयागादिकालनिरूपणञ्च ।

No. 3226. त्रिविक्रमी । Substance, country-made paper, 11 × 5½ inches. Folia, 2. Lines, 13 on a page. Extent, 117 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Correct.

Trivikramí. Rituals for the consecration of images transferred from one temple or place to another. Anonymous.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अथातः सम्प्रवक्ष्यामि मूर्त्तीनां चरणं शुभं ।
विधानस्थापितानाञ्च ग्रामाद् ग्रामान्तरं प्रति ॥
विधानस्थापिता मूर्त्तिः प्रजाक्षीना प्रदृश्यते ।
ग्रामादरक्षिता सा च आतपे विजने तथा ॥
उपघातेरुपहता श्रुभिः काकैस्तथान्तजैः ।
चिरकालस्थिता चैवं पुनः ग्रामादकृत्वरः ॥
ग्रामस्वामी तथा चान्ये न कश्चिन्नेतदा पुनः ।
क्षेत्रोपद्रवसंयुक्ते स्थाने चातीवदूषिते ॥
था हि एवंविधा मूर्त्तिर्नेतुं ग्रामान्तरं प्रति ।
इच्छया चोद्यमः कश्चिद्भक्तो भक्तिमन्वितः ॥

End.

एवं स्याद्य यथान्यायं भित्तिलग्राह्य पत्तकाः ।
ब्रह्मा शङ्करविष्णु च आदित्यश्च कुमारकः ॥
कुमार्यैथसु (कुमार्यैथ उ) मा चैव अर्द्धवस्र (?) बुधस्तथा ।
तेषान्नु स्थापनं कुर्याद्विष्णुस्थाने विशेषतः ॥

इति विश्वकर्म्ममनं ।

Colophon. इति त्रिविक्रमी समग्रा ।

विषयः । प्रासादादिरक्षितस्थापितदेवमूर्त्तीनां अन्यत्र प्रासादादिषु संस्थापनविधिः स्थाप-
नानुष्ठानकथनञ्च ।

No. 3227. उलूककपोतशान्तिप्रयोगः। Substance, country-made paper, $9\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{4}$ inches. Folia, 2. Lines, 8 on a page. Extent, 23 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sk. 1733. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Ulukakapotaśānti-prayoga. Expiations as described by Garga Achāryya for averting evils attendant on owls and pigeons coming into a dwelling house. Anonymous.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । अथ गर्गीक्त उलूककपोतशान्तिप्रयोगः । मम गृहोपरि
आसमन्नात् उलूकवाससूचितसकलारिष्टशान्तिद्वारा अथवा मम गृहमध्ये कपोतप्रवेशसूचित-
सकलारिष्टनिरासद्वारा श्रीपरमेश्वरप्रीत्यर्थं सप्रहमखां गर्गीक्तां उलूकशान्तिं कपोतशान्तिञ्च करिष्ये ।

End. शान्त्यङ्गत्वेन यथाशक्ति ब्राह्मणभोजनं गोदानञ्च कुर्यात् ।

Colophon. इति गर्गीक्त उलूककपोतयोः शान्तिप्रयोगः ।

विषयः । गृहपर्युलूकवाससूचितगृहाभ्यन्तरकपोतप्रवेशसूचितदोषशान्तिकथनं ।

No. 3228. काकमैथुनदर्शनशान्तिः। Substance, country-made paper, $9\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{4}$ inches. Folia, 2. Lines, 8 on a page. Extent, 23 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sk. 1733. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Kākamaithuna-darsanaśānti. On the necessity of expiatory rites by a person who happens to see the conjugation of crows. An extract from the Adbhutasāgara.

Beginning. अथ काकमैथुनदर्शनशान्तिः । मदनरत्ने नारदसंहितायां ।

दिवा वा यदि वा रात्रौ यः पश्येत् काकमैकुनं ।

स नरो भृत्यमाप्नोति यदि वा स्थाननाशनं ॥

End. सर्वैः शान्तिं पाठयित्वा गृह्णीयादाशिषस्ततः ।

एवं कृत्वा भवेच्छान्तिः काकारिष्टविनाशिनी ॥

Colophon. इति अद्भूतसागरोक्ता काकमैथुनदर्शनशान्तिः ।

विषयः । काकमैथुनदर्शने शान्तिविधानं ।

No. 3229. काकमैथुनदर्शनशान्तिप्रयोगः। Substance, country-made paper, $9\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{4}$ inches. Folia, 3. Lines, 8 on a page. Extent, 43 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sk. 1733. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Kakamaithuna-darsana-sánti prayoga. A ritual for the expiatory rite ordained in the work described under the next preceding number.

Beginning. तौर्यादि सक्रौत्यै पर्वगुणेति अमुकदेवशर्मणो मम काकमैथुनदर्शनजनित-
सकलारिष्टनिरसनद्वारा औपरमेश्वरप्रोत्यर्थं दीर्घायुरारोग्यैश्वर्याभिवृद्ध्यर्थं शान्त्यर्थं पुष्ट्यर्थं तुष्ट्यर्थं
काकमैथुनदर्शनशान्तिं करिष्ये ॥

End. ततो ब्राह्मणान् यथाशक्ति भोजयित्वा सुखं विहरति ॥

Colophon. इति काकमैथुनदर्शनशान्तिप्रयोगः ।

विषयः । काकमैथुनदर्शन शान्तिकथनं ।

No. 3230. गृहाभ्यन्तरकाकप्रवेशशान्तिः । Substance, country-made paper, $9\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{4}$ inches. Folium, 1. Lines, 16. Extent, 12 ślokas. Character, Nágara. Date, Sk. 1733. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Grihábhyántara-Kákapraveśa-sánti. Expiation of the evils resulting from a crow entering a house or temple. The work professes to be an extract from the Mánava Sañhitá, a work hitherto undiscovered. The reference is obviously not intended for the laws of Manu.

Beginning. मानवसंक्षितायां ।

अथातः सम्प्रवक्ष्यामि वायसः प्रविशेद्गृहं ।

प्रवेशादूर्ततो गच्छेन्मासमेकं विवर्जयेत् ॥

दारान्तरे ततो गच्छेत् पण्णामांसु विवर्जयेत् ।

देवान्तरं विशेच्चैव शौघ्रस्त्युकरं भवेत् ॥

End. समाप्ते अभिपिक्तसु गीयुषं दक्षिणां दिशेत् ।

आञ्चावलोकनं कृत्वा महाशान्तिं पठेदिति ॥

Colophon. इति मानवसंक्षितायां वायसशान्तिः ।

विषयः । काकमैथुनदर्शने शान्तिप्रयोगः ।

No. 3231. त्रिपशुहोत्रमन्त्रभागः । Substance, country-made paper, 12×4 inches. Folia, 26. Lines, 10 on a page. Extent, 650 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Tripasū-hotra, mantra-bhāga. A collection of the Mantras required in the celebration of the Tripas'ū-hotra, a rite in which three animals are enjoined to be sacrificed. Anonymous.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । ऐन्द्रपशौ ।११। प्रयाजानां ।१। समिद्ध इन्द्र उपसाम-
नीके पुरोरुचा पर्व्वलहा वृधानः । त्रिभिर्देवैस्त्रिशता वज्रवाङ्मर्जधान वृत्रं विदुरो वनाराः ।२।

End. मापोमोषधीर्हिंसिष्ट भुवस्त्वयं दिभस्त्वं वभ्यट्च्छतु धाम्नो धाम्नो राजंस्ततो
वरुण नो मुञ्च यमापो अघ्ना इति वरुणेति शपाम हततो वरुण नासुञ्च । सुमित्रिया दुर्मित्रिया ।

Colophon. इति त्रिपशोर्होत्रस्य मन्त्रभागः ।

विषयः । त्रिपशुर्होत्राख्ययागस्य मन्त्रकीर्त्तनं ।

No. 3232. उडुदायप्रदीपः उद्योतनामकटीकासहितः । Substance, country-made paper, $10\frac{3}{4} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 18. Lines, 12 on a page. Extent, 702 slokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse.—Generally correct.

Uḍudāya-pradīpa, with a gloss named **Udyota.** On the different conjunctions possible in the course of the progress of planets round the zodiacal circle and their effect on human destiny. By Bhai-ravadatta, son of Harirāma S'armā. The gloss is anonymous.

श्रीगणेशाय नमः ।

Beginning. मूलस्य—सिद्धान्तमौपनिषदशुद्धान्तं परमेष्ठिनः ।

शोणाधरं मद्मः किञ्चिद्दीणाधरमुपास्महे ॥१॥

वयम्पाराशरीं होरासनुसृत्य ययामति ।

उडुदायप्रदीपाख्यं कुर्मो देवविदाम्मुदे ॥२॥

फलानि नक्षत्रदशाप्रकारेण विवृण्महे ।

दशा विंशोत्तरी चात्र याच्या नाष्टोत्तरी मता ॥३॥

बुधैर्भावादयः सर्व्वे ज्ञेयाः सामान्यशस्त्रतः ।

णतच्छास्त्रानुसारेण संज्ञां ब्रूमो विशेषतः ॥४॥

टीकायाः ।

श्रीगणेशाय नमः । श्रीलक्ष्मीरमणं गणेशमभयं श्रीमद्गुरुं शारदां सूर्यादिग्रहमण्डलं सविनयं
नत्वा विदाम्प्रोतये । ज्योतिःशास्त्रकलाकुतूहलरतिस्तत्तत्प्रवन्धानच्चं वीक्ष्योद्योतमिमं तनोमि
विशदं दायप्रदीपमलं ।१। परमसुखसुदारं ज्ञातसच्छास्त्रसारं विजितभवविकारं यत्तमुक्तिप्रकारं ।

शुतिनयनविचारं भूरिशिष्यप्रचारं गुरुमविनयहारं दृष्टपारं स्मरामः ।२। काङ्क्षं मन्दमतिः क
शास्त्रधिषणासाध्यं सतां सम्मतं च्योतिःशास्त्रविविक्तदिष्टजफलं काङ्क्षौ तदर्थाद्यमः । तानेव
स्मृतिगोचरान् गुरुकृपापौषूपधारान् × × मन्ये हार्दिकुबोधवल्लिबज्जलज्वालैकनिर्व्वापकान् ।३।
वार्तिकः । अथ तावत् पौर्ण्वद्वैदिकधर्माधर्माधीनजन्मनो जीवजातस्यानागतधर्माधर्मफलविवक्षया
जातकशास्त्राणि परमर्षयः प्रणिन्युः ॥

End.

मूलस्य —

धर्मकर्मधिनेतारावन्योन्याश्रयसंस्थितौ ।

राजयोगाविति प्रोक्तं विख्यातो विजयी भवेत् ॥४१॥

टीकायाः ।

अभूद्भैरवस्तुतीनां लिपकृद्वरणीधरः ।

महाभारतनिर्माणे व्यासस्येव गणेश्वरः ॥

इति उडुदायप्रदीपेऽन्तर्दशाध्यायः सम्पूर्णः ।

Colophon. इति श्रीपण्डितहरिरामशर्मस्तुनूश्रीभैरवदत्तद्वैवज्जविरचित उडुदायप्रदीपा
द्यतेऽन्तर्दशाध्यायश्चतुर्थः । समाप्तश्चायं ग्रन्थः ।

विषयः । राशिक्रमे ग्रहाणां स्थितिविशेषेण नानाविधयोगकथनं ।

No. 3233. उग्ररथशान्तिप्रयोगः । Substance, country-made paper
11 × 5½ inches. Folia, 3. Lines, 11 on a page. Extent, 81 slokas. Cha-
racter, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of In-
dia. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Ugrarathasānti-prayoga. Description and details, according
to the rules of S'aunaka, of a rite called Ugraratha-s'ānti. Its object
is to ensure long life, and has to be performed after the completion of
the sixtieth year of one's age. Anonymous.

Beginning. अथ षष्टिपूर्व्युग्ररथशान्तिः । शौनकः ।

अथातः संप्रवक्ष्यामि शान्तिह्योग्ररथस्य च ।

ब्राह्मणक्षत्रियविशां शूद्राणाञ्चैव योपितां ॥

यदि स्यात् षष्टिवर्षन्तु तदा षट्युर्भवेद्द्रुवं ।

दुःस्वप्नानि च जायन्ते सातापित्रोर्भृतिस्तथा ॥

भार्यापुत्रवियोगश्च रोगघ्न्यादि (?) भयं तथा ॥ इत्यादि ।

End.

तस्य + शतवर्षान्तं भवेदिति विनिश्चितं ।

सर्वारिष्टविनाशश्च सर्वसम्पद्भविष्यति ॥

Colophon. इति शौनकोक्तः उग्ररथशान्तिप्रयोगः समाप्तः ।

विषयः । समतौते पठिवर्षमिते वयसि दीर्घायुद्वादिकामेन शौनकोक्तविधिना उग्ररथ-
शान्तिर्विधेतिविधानकथनपूर्वकं तत्प्रयोगकथनम् ।

No. 3234. उग्ररथशान्तिकल्पप्रयोगः । Substance, country-made pa-
per, 12 × 4 inches. Folia, 26. Lines, 10 on a page. Extent, 650 ślokas. Cha-
racter. Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of
India. Appearance, old Prose and verse. Generally correct.

Ugrarathaśánti-kalpa-prayoga. The same subject as of the
next preceding work, but treated according to the ordinances of the
Tantras. An extract from the Saivágama.

Beginning. कैलासशिखरे रम्ये सर्वदेवनसम्कृतं ।

प्रणम्य शङ्करं देवं गुह्यः पप्रच्छ सादरं ॥

स्वामिन्नुग्ररथो नाम सर्वप्राणिक्षयङ्करः ।

पुत्रपौत्रक्षयकरः धनधान्यविनाशनः ॥

राज्यभ्रंशकरो राज्ञां क ण्य परिकीर्त्यते ॥ इत्यादि ।

End.

यत्र तामाचरेदुग्ररथशान्तिं पठानन ।

शत्रवोऽस्य विनश्यन्ति सर्वदा सुखमेधते ॥

Colophon. इति श्रीशैवागमे शिवपण्डुखम्बादे उग्ररथशान्तिकल्पप्रयोगः समाप्तः ॥

विषयः । पठितसर्ववयस्कस्य पुरुषस्य कल्याणलाभाय शैवागमोक्तविधिना उग्ररथशान्ति-
विधेति तद्विधानकथनं तत्प्रयोगकथनञ्च ।

No. 3235. उपनयनकारिका । Substance, country-made paper, 7 × 4
inches. Folia, 2. Lines, 9 on a page. Extent, 29 ślokas. Character,
Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India.
Appearance, old. Verse. Generally correct.

Upanayana-káriká. Memorial verses on the sacrament of Upanayana, or the investiture of the Brahminical cord. The codex is defective.

Beginning. अथोपनयनकारिका ।

आज्यसंस्कारपर्यन्तमुपलेपादि पूर्व्ववत् ।

परिधानं भवेद्स्य वाममेवाहतेन तु ॥

भवेत्प्रावरणं वासः कृष्णजिनमथापि वा ।

प्वभूतं कुमारं तं कुर्याद्दयज्ञोपवीतिकं ॥ इत्यादि ।

End.

अहःशेषं ततस्तिष्ठेत् सायं सन्ध्यासुपास्य च ।

पूर्णपात्रनिधानान्मुपलेपादि पूर्व्ववत् ॥ इति ।

विषयः । उपनयनेतिकर्त्तव्यताविधानम् ।

No. 3236. उपलेखाभाष्यम् । Substance, country-made paper, 10 × 4½ inches. Folia, 19. Lines, 8 on a page. Extent, 29½ slokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, decayed. Prose. Generally correct.

Upalekhá-bhāshya. A commentary on the Upalekhá-sutra of S'aunaka on Sanskrit pronunciation, accents, and syllabic quantities. Anonymous. The work noticed under No. 3207, p. 282, has been described as that of S'aunaka, but it is really a compilation from the work of that author.

Beginning. प्रथमतो दे पत्रे न सः । — — — ण द ध न व भ म य र ल व
हेति । घोषसंज्ञायाः प्रयोजनं तत्परितोषार्थं । इत्यादि ।

End.

नमः श्रीनकाय नमः श्रीनकायेति आदरार्थः । परितोषार्थो द्विरभ्यासः ॥

इत्युपलेखाभाष्येष्टको वर्गः । संवत् १९०१ ।

विषयः । उपलेखासूत्रस्य व्याख्यानम् ।

No. 3237. उदकशान्तिः । Substance, country-made paper, 9 × 4 inches. Folia, 7. Lines, 8 on a page. Extent, 87 slokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose. Generally correct.

Udaka-śānti. Bauddháyana's rules for the performance of the Udakas'ánti rite.

Beginning. अथ वै भवति अद्वा वा आपः अद्वामेवारभ्येति । यज्ञो वा आपो यज्ञमे-
वारभ्येति । इत्यादि ।

End.

भृगून् सर्पांश्चाङ्गिरसोऽथ सर्पान् घृतं जला स्वायुष्यामक्षयामश + + ॥

Colophon. इत्युदकशान्तिः समाप्ता ।

विषयः । वीधायनौथोदकशान्तिविधिकथनम् ।

No. 3238. उत्सर्जनोपाकर्मप्रयोगः । Substance, country-made paper, 8×4 inches. Folia, 44. Lines, 16 on a page. Extent, 5,739 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

Utsarjjanopākarma-prayoga. Rituals for the consecration and slaughter of animals according to the ordinances of Ās'valāyana. By Vāpu Bhaṭṭa, son of Mahādeva.

Beginning. आश्वलायनमाचार्यं नत्वा च विमलेश्वरं ।

गृह्यसूत्रञ्च तद्दृष्टिं कारिकाः शौनकस्मृतिं ॥१॥

प्रयोगपारिजातादीन् ग्रन्थानालोक्य यत्नतः ।

प्रयोगः क्रियतेऽध्यायोपाकृत्युत्सर्गकर्मणोः ॥

तत्रादौ परिभाषार्थः किञ्चित् संगृह्यते स्फुटं ।

— — — — — ॥

अत्र यद्यपि आचार्येण ऋषिपूजादि नोक्तं । तथाप्यावश्यकस्य शास्त्रान्तरस्य शिष्टैरङ्गीकृतत्वात् प्रचुराचाराच्च—इत्यादि ।

End.

ऋत आरभ्य यष्मामान् पङ्क्तानि त्वधीयते ।

शुक्ले वेदमधीयौत कथ्येऽङ्गानौति केचन ॥

इत्यलं पञ्चवितेन ।

ऋष्यग्निमुनिभृशके युवाष्टे श्रावणे सिते ।

केलकारोपनाम्नः श्रीमद्वादेवस्य स्तूनुना ॥

वापूभट्टेन विदुषा प्रयोगोऽयं विनिर्मितः ।

अनेन भगवानौशः 'प्रीयतां वेदपूरुषः ॥

Colophon.

इति * श्रीमच्चित्पावनकेलकारोपाभिधमद्वादेवात्मजवापूभट्टविरचित उत्सर्जनोपाकर्मप्रयोगः समाप्तः ॥

विषयः । आश्वलायनोक्तविधिना उत्सर्जनोपाकर्मणोः प्रयोगकथनम् ।

No. 3239. उत्तरशान्तिः । Substance, country-made paper, 8½ × 4 inches. Folium, 1. Lines, 18. Extent, 24 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Uttara-śānti. A collection of the benedictory mantras occurring in the Vedas.

Beginning.

अथ उत्तरशान्तिप्रारम्भः ।

ॐ शन्नो भिन्नः शं वरुणः शन्नो भवत्वर्थ्यमा ।

शन्न इन्द्रो वृद्धस्पतिः शन्नो विष्णुरुक्रमः ॥ इत्यादि ।

End.

ओङ्करश्चाथशब्दश्च द्वावेतौ ब्रह्मणः पुरा ।

कण्ठं भित्वा विनिर्धातौ तेन साङ्गलिकाबुभौ ॥

ॐ अथ । ॐ अथ । ॐ अथ ॥

विषयः । उत्तरशान्तिविधिकथनम् ।

No. 3240. व्रतार्कः । Substance, country-made paper, 9½ × 5 inches. Folia, 476. Lines 11-12 on a page. Extent, 11,424 ślokas. Character, Nāgara. Date, SK. 1758. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Vratārka. An elaborate treatise on Vratas or optional fasts and penances. By S'aṅkara Bhaṭṭa.

Beginning. दिवाकरपदद्वन्द्वं फलद्वन्द्वप्रदायकं ।

त्रैलोक्यतमसो नाशकर्तृ तत् प्रणमाम्यहं ॥

या जाग्र + तिकरमन्दराद्रिमन्यनै-

र्मन्यप्रथिततरान्धकारसिन्धु । (?)

लोकेभ्यो वितरति सत्प्रकाशरत्नं

तं वन्दे वनजवनोविनोदबन्धुं (?) ॥

नासं नासं प्रणामोद्भुरभरतबलसोचनालिङ्गनेन ।

भ्राम्यङ्गनाम्बुभिभ्रमजननपरौ जानकीवल्लभाङ्गौ ॥

तातयौनीलकण्ठामलपदकृपया लम्बशस्त्रार्थतत्त्वः ।

कुर्व्वं श्रीशङ्करोऽहं सहृदयहृदयाम्भोजतुष्टौ व्रतार्कं ॥

अथ च स्वकर्त्तव्यविषयो नियतः सङ्कल्पो व्रतमिति श्रीदत्तः । तत्र अग्निहोत्रमन्यावन्दनादि-
विषये सङ्कल्पप्रसङ्गो—इत्यादि ।

End.

य इदं शृणुयान्नित्यं श्रावयेद्वा समाहितः ।

अथमेधफलं तस्य सच्चस्य भवेद्द्रुवं ॥

Colophon.

इति भविष्योत्तरपुराणे दशरथलीलाव्रतं । इति व्रतार्कः समाप्तः ।

शके १७५८ ।

विषयः । व्रतलक्षणकथनपूर्व्वकं तिथिनक्षत्रवारसंक्रान्त्यादिविहितानां व्रतानां विधान-
कथनं प्रयोगकथनञ्च ।

CLASSIFICATION.

I.—VEDA S'ÁSTRA.

- a. Sañhitá (hymns).
- b. Bráhmaṇa (ceremonials).
- c. Aranyaka (do. appropriate for forest life).
- d. Upanishad (theology).
- e. Vaidika (Sútra, rituals, phonetics, &c.).

II.—AITIHÁSĪKA S'ÁSTRA.

- a. Itihása (history).
- b. Purána (ancient legends).

III.—KÁVYA S'ÁSTRA.

- a. Kávyā (poems).
- b. Nátaka (drama).
- c. Champú (poetico-prose compositions).
- d. Kosha (miscellaneous poetical collections).
- e. Upákshyáṇa (tales and romances).

IV.—ABHIDHÁNA S'A'STRA (lexicography).

V.—VYA'KARAṆA S'A'STRA (grammar).

VI.—CHHANDAH S'A'STRA (versification).

VII.—ALANĀKA'RA S'ÁSTRA (rhetoric).

VIII.—JYOTISH S'ÁSTRA (astronomy and astrology).

IX.—SMṚITI S'ÁSTRA (law, civil and canonical).

X.—SANGĪTA S'ÁSTRA (music).

XI.—S'ILPA S'ÁSTRA (arts).

XII.—KÁMA S'A'STRA (*ars erotica*).

XIII.—DARS'ANA S'A'STRA (philosophy).

- a. Dárs'anika (general philosophy).
- b. Sāñkhya (hylotheistic).
- c. YOGA (theocratic).
- d. Nyáya (dialectic).
- e. Vais'eshika (physical).
- f. Mímáñsá (ritualistic),
- g. Vedánta (monotheistic).
- h. Aparadárs'anika (minor systems of philosophy).

XIV.—BHAKTI S'A'STRA (faith).

XV.—TANTRA S'A'STRA (mysticism).

XVI.—VAIDYAKA S'A'STRA (medicine).

XVII.—JAINA S'A'STRA (Jaina religion).

XVIII.—BAUDDHA S'A'STRA (Buddhist religion).

XIX.—ANIRDISHṬA (miscellaneous).

CLASSIFIED INDEX.

I.—VEDA S'ĀSTRĀ.

a. Sañhítá.

Devísúkta-bháshya	...	...	... 3173	250
S'risúkta-bháshya,...	...	...	... 3017	119

d. Upanishad.

Chhándogyā-bháshya-ṭiká,	...	...	... 3217	288
Chhándogyopanishad,	...	...	... 3215	287
Chhándogyopanishad-bháshya,	...	...	... 3216	287
Kiraṇávalí,	...	...	... 3136	212
Mahávákya-ratnávalí,	...	...	... 3135	211
Tripuropanishad-bháshya,	...	...	... 2907	17

e. Vaidika.

Agnihotra-mantrártha-chandriká,	...	...	... 3095	178
Aikáhika-cháturmásya,	...	...	... 3211	285
Áśvina-śāstra,	...	...	... 3214	286
Dars'a-paurṇamāsa-hotra-prayoga,	...	...	... 3218	288
Dars'apaurṇamāsákhyā-yāga-prayoga,	...	...	... 3200	279
Saptapákasañsthávidhi,	...	...	... 3220	289
S'risúkta-vivarāṇa,	...	...	... 3219	289
Tṛichapaddhati,	...	...	... 3222	291
Tripaśu-hotra-mantrabhāga,	...	...	... 3231	298
Trisañku-vedánuvachana,	...	...	... 3201	279
Upalekhá,	...	...	... 3207	282
Upalekhá-bháshya,	...	...	... 3236	301
Uttara-śānti,	...	...	... 3239	302
Vidhurádhāna-prayoga,	...	...	... 3203	280

Vidhuropāsana-prayoga, ...	3202	280
Vihṛita-shoḍaśī	3204	281
Vyúḍhāhínadvādasāha-prayoga, ...	3213	286
Yatidharma-bhikshāvidhi, ...	3198	277
Yatidharma-saṅgraha, ...	3199	278

II.—AITIHAŚIKA Ś'A'STRA.

a. *Itihāsa.*

Durbodha-padabhanjini-tīka, ...	3011	111
Jñāna-dīpikā, <i>alias</i> Mahābhāratatātparya-tīkā, 3009, 3010, 109, 110		

---

b. *Purāna.*

Brahma-vaivartta-purāna, ...	2917	25
Gītā-māhātmya, ...	2971	79
Maṅgalagaurī-vratodyāpana, ...	3212	285
Nirvānasthiti, ...	3208	283
Sahasra-chandryādi-vidhi, ...	3127	203
Yugalakis'ora-stotra, ...	3120	199

III.—KA'VYA Ś'A'STRA.

a. *Kāvya.*

Amrita-laharī, ...	3044	141
Bhāvārtha-dīpikā, ...	3018	119
Das'akumāra-bhūṣhaṇa, ...	3042	139
Gaurachandrāśṭaka, ...	2952	61
Gaurava-dīpanī, ...	2936	47
Ghaṭakarpara-tīkā... ..	3172	249
Haṅsadūta-tīkā, ...	2947	57
Kṛishṇakarṇāmṛita-vyākhyā, ...	2955	63
Mahimnastava-tīkā	3168	246
Manoramā, <i>alias</i> Megadūta-tīkā, ...	3174	250
Mudrā-rākshasa-tīkā, ...	3008	108
Mukunda-chaturdaśa, ...	3180	254

Nítis'ataka-ṭiká, ...	...	...	...	2937	47
Pada-chandriká, ...	...	...	...	3041	138
Rámákheṭa-kávya, ...	...	...	...	3114	193
Rákshasa-kávya-ṭiká,	...	...	...	3151	234
Ritusañhára-chandriká,	...	...	...	3191	269
Sandarbha-chintámaṇi,	...	...	...	3040	137
S'ántis'ataka-ṭiká, ...	...	...	...	3166	245
Sarváṅga-sundarí, ...	...	...	...	2968	78
S'ísupálabadha-ṭiká,	...	...	...	3176	251
Subodhá, ...	...	...	...	3183	259
Sudhálaharí, ...	...	...	...	2892	3
Tát-parya-dípiká, ...	...	...	...	3038	136
Vairágya-s'ataka, ...	...	...	...	2891	2
Vilvamaṅgala-ṭiká,	...	...	...	3163	243
Viśeshártha-bodhiká <i>alias</i> Rághaví-vṛitti, ...	...	...	...	3060	152
Yamunáshṭaka, ...	...	...	...	2950	60

---

b. Nátika.

Abhisáradyashtarasa, ...	...	...	...	2948	58
Nátakachandriká, ...	...	...	...	3160	210

IV.—ABHIDHA'NA S'A'STRA.

Amara-viveka, ...	...	...	...	3045	141

V.—VYA'KARAṆA S'A'STRA.

Bála-bodhini, ...	...	...	...	2929	42
Karakádyartha-nirṇayaraudrí, ...	...	...	...	2938	48
Prákríta-kámadhenu, ...	...	...	...	3157	238
Prákríta-lañkes'vara, ...	...	...	...	2158	239
Saṅkshiptasára-paris ishṭa ...	...	...	...	2946	57
Siddhánta-chandriká ...	...	...	...	2919	34
Siddhánta-ratnávali, ...	...	...	...	3106	187
Subodhiní, ...	...	...	...	3122, 2911, 20, 200	
Tattva-dvípiká, ...	...	...	...	2920	35

Unádi-vṛitti, ...	3110	191
Upasarga-vṛitti, ...	3177	252
Vasudhātu-káriká, ...	2921	35
Vasudhātu-káriká-tíká, ...	2922	36

VI.—CHHANDAH S'A'STRA.

Piṅgala-sára, ...	2912	21
Váñibhushaṇa, ...	3149	232

VII.—ALĀṢKA RA S'A'STRA.

Alaṅkára-sarvasva, ...	3015	117
Kávyadarpaṇa, ...	3169	247
Kávyálaṅkára-tīpaní, ...	3102	184
Kávyā-pradīpa, ...	3022	124
Parimāla, ...	3115	194
Rasagaṅgádhara, ...	3014	115
Ratnadarpaṇa, ...	3147	230
Sarasvatí-kaṇṭhábharāṇa, ...	3143	223
Sighrabodha-búshaṇa, ...	3113	193
Sudhá, ...	3101	184
Vyaṅgártha-kaumudí, ...	3020	122

VIII.—JYOTISHA S'A'STRA.

Das'á-chintámaṇi, ...	2970	79
Jagadbhúshaṇa, ...	3118	197
Jyotiḥ-pradīpa, ...	3197	276
Jyotiḥságarasára, ...	3170	247
Jyotiḥsaṅgraha, ...	3013	113
Jyotiḥsára, ...	2965	74
Jyotiḥsára-saṅgraha	3162	242
Jyotiḥ-s'loka-sañchaya <i>alias</i> Sarvakarma, ...	3195	273
Jyotisha, ...	3210	284
Jyotisháṅkura	2928	41
Karmaprakáśa, ...	2923	36
Spandana-charita, ...	2934	45

Uḍudáya-pradípa, ...	...	...	3232	298
Yogárṇava, ...	...	...	3205	281

IX.—SMṚITI Ś'A'STRA.

Achára-chandriká,...	...	...	3043	140
As'aucha-chandriká,	...	...	3161	242
As'aucha-nirṇaya,	...	...	3188	267
Chandana-dhenudána,	...	...	3154	237
Dáyabhága-vyávasthá,	...	...	2958	67
Gaṅgásánádi-sañkalpavákyadvípa,	...	...	3156	238
Grahayaṅgádi-vidhi,	...	...	3209	284
Gṛihábhyántara-káka-praveśa-s'ánti,	...	...	3230	297
Jativiveka, ...	...	...	3097	179
Kákamaithuna-darsana-s'ánti,...	...	...	3228	296
Kákamaithuna-darsana s'ánti-prayoga,	...	...	3229	297
Kála-kaumudí, ...	...	...	2905	15
Kála-tattva-vivechana,	...	...	3049	144
Kṛitya-ratnávalí, ...	...	...	3012	111
Kṛitya-tattva, <i>alias</i> Prayoga-sára,	...	...	3132	208
Pánigrahádi-kṛitya-viveka, ...	...	...	2164	244
Práyaschitta-kaumudí	...	...	3134	210
Práyaschitta-nirúpaṇa,	...	...	3138	214
Práyaschitta-sárakaumudí,	...	...	2949	58
Rámárechhana-sopána,	...	...	3125	202
Shaṭkarma-dípiká,...	...	...	3194	273
S'ivapújá-saṅgraha,	...	...	3126	203
Smṛiti-chandriká, ...	...	...	3039	137
Smṛiti-darpaṇa, ...	...	...	3196	275
Smṛiti-manjarí, ...	...	...	2903	13
S ráddhaviveka-kaumudí,	...	...	3175	251
Subodhiní, ...	...	...	3123	201
S'uddhi-sára, ...	...	...	3133	209
Tithidídhiti-kaustubha,	...	...	3225	293
Tithiviveka, <i>alias</i> Tithidvaidhanirṇaya-prakaraṇa,	...	...	3155	237
Tírthendus'ekhara, ...	...	...	3223	291
Tripitṇḍasráddha-prayoga, ...	...	...	3221	290

Trivikramí, ...	3226	295
Tulasímáhátmya, ...	2969	78
Udaka-śánti, ...	3237	301
Udváha-chandriká	3004	105
Ugraratha-śánti-prayoga, ...	3233	300
Ulukakapotaśánti-prayoga, ...	3227	296
Upanayana-káriká, ...	3235	300
Utsarjjanopakarma-prayoga, ...	3238	302
Viśuddhidarpaṇa, ...	3179	253
Vivádárṇava, ...	2165	244
Vratárka, ...	3240	303
Vṛishotsarga-kaumudí	3153	236
Vyavasthá-saṅgraha, ...	2964	73

XIII.—DARS'ANA S A'STRA.

a. Dárśanika.

Jívabheda-saṅgraha-dípiká, ...	3187	266

c. Yoga.

Jñána-saṅkulí, ...	2957	66

d. Nyáya.

Dídhiti-típpaní, ...	2916	25
Laukikanyáya-saṅgraha, ...	3139, 216, 3140	218
Naya-nirúpaṇa, ...	2999	101
Nyáya-bodhiní, ...	3029, 129, 3190	268
Nyáya-pradípa, ...	2913, 22, 2979	85

e. Vais'eshika.

Padártha-chandriká, ...	2901	12
Tarkadípiká, ...	3111	192

g. Vedánta.

Achárya-matarahasya, ...	3121	200
Adhyátma-chandriká, ...	2915	24
Anubhášhya	3021	123
Avatára-vádávalí, ...	3019	120

Īs'varaváda, ...	3050	145
Purnaprajñádarsána, ...	3193	272
Rahasyatraya-s'úra, ...	3104	186
Rámánuja-darsana, ...	3171	249
S'ástra-siddhánta-saṅgrahasára, ...	3099	181
Siddhánta-chandriká, ...	2995	98
S'ribhášhya, <i>alias</i> Sáriraka-mímánsá-bhášhya, ...	3144	227
Tátparya-chandriká, ...	3224	292
Tattva-chandriká, ...	2906	16
Vedánta-chintámaṇi, ...	3016	118
Vedánta-dípa, ...	3141	221
Vedánta-sára	3142	223
Vedánta-syamantaka, ...	3146	229
<i>h. Aparadárśanika.</i>		
Tárikika-rakshá-vyákhyá-sárasaṅgraha, ...	3112	192

XIV.—BHAKTI S'A'STRA.

Ananda-mandákiní, ...	3145	228
Ashṭakála-sevá-nirúpaṇa, ...	2953	62
Bhajanakrama-saṅgraha, ...	3137	213
Bhakti-ratna, ...	2902	12
Bhakti-ratnákara, ...	2918	31
Bhaktisandarbhá, ...	3152	235
Chaitanya-bhágavata, ...	2973	80
Chaitanya-chandrámṛita, ...	3167	246
Dvádasagopála-nirnaya, ...	2924	37
Haribhakti-kalpalatiká, ...	2972	80
Harekrishṇa-mahámantrártha-nirupaṇa, ...	2966	77
Harináma-kavacha, ...	2967	77
Kṛishṇabhakti-prakás'a, ...	3189	268
Krishṇáhnika-kaumudí, ...	2951	60
Mánasaseyá-saṅkshepa, ...	2941	54
Padámṛita-samudra, ...	2944	56
Sádhana-paddhati, ...	2842	55
Stava-máká-bhushaṇa, ...	2843	55
Utkaliká-mañjarí, ...	3178	252

Utkaliká-mañjarí-ṭiká,	...	...	...	3159	240
Vaiṣṇava-kutúhala,	...	...	...	2908	18
Vilápa-kusumánjalí,	...	...	...	2954	62
Yugalakíṣora-sahasranáma-stotra,	...	...	...	2945	56

XV.—TANTRA S'A'STRA.

Ágamatattva-vilása,	...	...	...	3186	261
Gopála-sahasranáma-stotra,	...	...	...	2925	38
Harináma-kavacha,	...	...	...	2967	77
Kálí-sahasranáma-stotra,	...	...	...	2959	68
Kálí-tattvámṛita,	...	...	...	2962	71
Kálítattva-sudhásindhu,	...	...	...	2956	64
Kálívilása-tantra,	...	...	...	2963	72
Kuloḍḍis'a-mahátantra,	...	...	...	2961	70
Nirvána-tantra,	...	...	...	3181	254
Puras'charyá-rasámbudhi,	...	...	...	2904	14
Rádhá-sahasranáma-stotra	...	...	...	3124	202
Sádhana muktávalí,	...	...	...	3184	259
Sajjana-rañjiní,	...	...	...	2930	43
Sáktánanda-taraṅgiṇí,	...	...	...	3182	256
Ugraratha-s'ánti-kalpa-prayoga,	...	...	...	3234	300
Útpatti-tantra,	...	...	...	2960	69
Visvasára-tantra,	...	...	...	3192	269
Yonitantra,	...	...	...	3185	260

XVI.—VAIDYAKA S'A'STRA.

Ashtánga-hridaya,	...	...	...	3129	205
Chikitsá-kaliká,	...	...	...	3051	145
Dravyaguṇa	...	...	...	2927	39
Dravya-guṇa-saṅgraha,	...	...	...	2931	43
Dravya-guṇa-saṅgraha-ṭiká,	...	...	...	2932	44
Hitopades'a	...	...	...	3119	198
Manoramá <i>alias</i> Trisatí,	...	...	...	3059	151
Nádí-paríkshá,	...	...	...	3048	143
Nádí-samuechaya,	...	...	...	3047	143

	<i>No.</i>	<i>Page</i>
Paribháshá, ...	2935	46
Pathyápathya'viníshaya... ..	2929	48
Paryáya-ratnamálá, ...	3150	234
Ratnasára-chintámani, ...	2940	49
S'abda-ratnávalí, ...	2926	38
Sarítra-nis'chayádhikára	2933	45
Vaidya-vallabha, ...	2982	88
Yoga-s'ataka, ...	3228	204

XVII.—JAINA ŚĀ'STRA.

Āchárānga-pradípiká, ...	2991, 2992, 95, 96	
Āchárānga-sukhāvabodha	2989, 2990, 94, 95	
Āchárānga-sūtra, ...	2985, 2986, 90, 92	
Āchárānga-ṭiká, ...	2987, 2988, 92, 93	
Ādijina-stotra, ...	... 3117	196
Akshaya-tritíyá-vyákhyána, ...	... 2898	9
Ambaḍa-charitra, ...	... 3037	135
Ananda-s'rāvaka-sambandha, ...	... 3070	159
Amogadára, ...	... 2997	99
Annyogadvára-sūtra-bálávabodha, ...	... 2998	100
Ashṭádhikákhyána, ...	... 2897	8
Atichára-sūtra	... 3079	166
Atichára-sūtra-ṭiká, ...	... 3080	166
Ātmaprabodha, ...	... 2896	6
Auchitya-viehára-charchá, ...	... 3078	164
Āvasyáka-sūtra, ...	... 3006	106
Bhaktámara-bálábodha, ...	... 3077	163
Bhaktámara-stavávachúrí, ...	... 3053	147
Balinarendrákhyánaka, ...	... 2914	23
Bṛihaechhánti-stotra, ...	... 3062	153
Chaitra-púrñimá, ...	... 2900	11
Chandra-prajñapti-bálábodha,... ..	... 3093	177
Chittrasena-chautis padí, ...	... 3035	134
Dána-kalpadruma,... ..	... 2981	87
Daṇḍaka-bálábodha, ...	... 3032	132

	<i>No.</i>	<i>Page</i>
Das ávachúrú, ...	3094	178
Das avaikálíka-siddhánta-laghu-vṛitti, ...	3092	176
Dhanapála-chariya, ...	3034	133
Dhanya-kathá, ...	3091	176
Dharma-charchá, ...	3052	147
Dharma-ratna, ...	3088	173
Dharmaratna-vṛitti, ...	2089	174
Dharmopades a, ...	3071	159
Hemakoshávachúrú, ...	3054	148
Holiká-kathánaka, ...	2894	4
Jambukumára-rása, ...	3036	134
Jayatribhúvana-triṅsiká, ...	3075	162
Jinastavana, ...	3082	168
Jinendra-stavana, ...	3116	195
Jívabhigama-ṭiká, ...	3005	105
Jívachára-bálábodha, ...	3033	133
Juánapanchamí-máhátmya, ...	2895	5
Kalpalatá, ...	2890	1
Kalyánamandíra-stava, ...	3074	161
Kayavanná-chaupai, ...	3028	129
Labdhi-sára, ...	2980	86
Laghu-nyása, ...	3096	179
Laghu-s'ánti-stotra, ...	3065	155
Mantra-yantravidhi-vidhána, ...	3073	161
Meghalatá, ...	3076	163
Merutrayodas'í-vyákhyána, ...	2893	4
Narmadá-sundarí-kathá, ...	3090	175
Navapada-prakarāṇa, ...	3030	130
Navapada-prakarāṇa-vivṛitti, ...	3031	131
Nyása-tilaka-vyákhyá, ...	3103	185
Padmávati-stotra, ...	3087	172
Párs vaprabhu-stavana, ...	3000	102
Paushadas'amí-kathá, ...	2899	10
Prasnottara-samuchchaya-prakás a, ...	3046	142
Pratishthá-vidhi, ...	3001	102
Pinḍa-višuddhi-bálávabodha, ...	3002	103

	<i>No.</i>	<i>Page</i>
Ratnapála-charita, ...	3023	125
Rīshabha-pañchás'íká-vṛitti, ...	3086	171
Sabdārtha-vṛitti, ...	3100	183
Sādhu-pratikramaṇa-sútra, ...	2993	97
Sādhu-pratikramaṇa-sútrāvachúrní, ...	2994	97
Sādhu-vidhiprakás'á <i>alias</i> S'rívidhi, ...	3098	180
Sajjana-chitta-vallabha, ...	3058	150
Saṅghaṇi-sútra-bálabodha.... ..	3055	148
Sangrahaṇi-sútra-chambúkártha, ...	3056	149
Saṅgha-paññaka-śástra, ...	2996	98
Sántistotra-vṛitti, ...	3068	157
Saptatikávachúrní, ...	2982	90
Saptatiká-sútra, ...	2983	89
Sindúraprakarana-vyákhyá	3072	160
Sindúra-prakara-tíká, ...	3063	154
S'ishyabhitá, ...	3007	107
S'ráddhadina-kṛitya, ...	3069	158
S'rāvaka-vidhi-prakása, ...	3105	186
S'rikaḷpa-saṅgraha, ...	3057	119
S'rípála-charita-vyákhyá, ...	2978	85
Súktaratnávalí, ...	2977	83
Sukti-muktávalí, ...	2910	20
Sútra-kṛitáṅga-ṭiká, ...	3033	104
Tattva-kaumudí, ...	3067	156
Triṅś'íká-bálabodha	3066	156
Upades'amálá-bálabodha, ...	3064	155
Upades'a-málá-vṛitti, ...	3085	170
Upamiti-bhava-prapañcha-kathá, ...	2976	82
Upásaka-dasáṅga-bálabodhiní, <i>alias</i> Subodhiní <i>alias</i> Bálabodhiní, ...	3024	126
Uttarádhyáyana-kathá, ...	2975	82
Vachchharája-haṅsarája-chaupaí, ...	3061	153
Vairágya-dípaka, ...	3083	169
Varddhamána-des'aná, ...	3026	126
Vasupála-tejapála-prabandha, ...	3107	188
Vichárasaṭṭriṅś'íká, ...	2909	19

	<i>No.</i>	<i>Page</i>
Vikramasena-kumára-chaupai, ...	... 3027	128
Vinoda-vilása-rása, ...	... 2974	81
Vípákânga-sútra-vṛitti, ...	... 3025	126
Vṛihat-kalpa-sútra, ...	... 3130	206
Vṛihat-kalpa-vṛitti, ...	... 3151	207
Vyákyâles'a, ...	... 3109	190
Vyañgârtha-dípaní, ...	... 3081	167
Yogasára with a commentary, ...	... 3206	282

XIX.—ANIRDHISHTA.

Kautuka-chintámaṇi, ...	... 3108	189
Trimañgala, ...	... 3148	231
Vírachintámaṇi <i>alias</i> Dhanurveda sañgraha, ...	... 3084	169

From RAJA RAJENDRALALA MITRA, LL. D., C. I. E.,

To H. M. PERCIVAL, Esq.,

Honorary Secretary to the Asiatic Society of Bengal.

Dated. 8 Muniktollah.

Calcutta, September 28, 1888.

SIR,

With reference to the letter of Mr. J. P. Hewitt, Under-Secretary to the Government of India, No. 1213, dated the 2nd of June last, I have the honour to submit the following report showing what progress has been made since 1881-82 in the search for Sanskrit Manuscripts in private libraries in the Lower Provinces of Bengal.

2. The search has been conducted under my superintendence during the whole of the period embraced in this report, and the agency employed and the plan of work followed have remained unaltered. As heretofore, the actual work of search has been conducted principally by a pandit who travels over the country, visiting every locality where Sanskrit MSS. are likely to be met with, and I supplement his researches whenever I can go out on tour. The work of elaborating the materials and collating them, is done by the establishment retained at head-quarters, and I supply the English portion of the 'Notices.'

3. At the beginning of 1881-2 the pandit was deputed to Benares where an opportunity offered for the purchase of rare MSS., and in this mission he was engaged for six weeks. He next successively visited Ullah, Darbhanga, Shahpur, Harinagar, Tubia, Bettiah, Muzaffarpur and Sitamari and their surrounding villages. The places visited in 1882-3 were Rungpur, Tusbhandar and the adjacent villages, and then Bhágalpur, Purnia and then Darbhanga for the second time. 1884

was devoted entirely to Azingang where the pandit has since worked up to this time, except for three months in 1885 when he was deputed to Puri in the Province of Orissa. It is scarcely necessary here to detail the names of all the villages in the neighbourhood of the places named above, in many of which the pandit incurred loss of time and money, without obtaining any information worth having. He is guided, in most instances, by popular rumour as to places where MSS. can be found, and it is not always the safest guide. Even where the rumour may be correct, the MSS. found might often happen to be well-known and common-place, in no way worthy of being recorded. The loss incurred by missions to such places cannot be avoided, and there is no means of avoiding it. On the whole, however, the places visited did not prove very disappointing, and some of them are rich in MSS., of a good many of which the pandit took full notes.

4. The northern districts of Darbhanga, Muzaffarpur and Bettiah were the seats of Hinduism from a remote period of antiquity, and still are the dwelling places of Brahmanic communities which trace their origin to the founders of the Hindu faith and learning. The Princes and Chiefs who flourished in these places were mostly staunch Hindus and patrons of learning, and under their auspices many pandits flourished and carried on their favourite studies with great success. For a long time Tirhut was a great seat of Nyáya learning in Bengal, and Gañges'a Upádhyáya, the great logician, flourished here. It was a pupil of his that brought that branch of learning to Nadiyá about five hundred years ago, and it is only of late the latter place has thrown into shade the renown of Tirhut. Long before the time of Gañges'a, Gautama, the founder of the Nyáya system of philosophy, flourished in the province of Behar. His hermitage (*ásrama*) was located at Godná near the town of Chhaprá. The word Godná is a corruption of the Sanskrit name Gautama Asrama, which is also still current among the literary classes. The tribal name of Jhá is most prevalent in Darbhanga and the northern districts generally, and it shows that at one time Sanskrit professors were very prevalent here. The Sanskrit term for a professor is Upádhyáya, and Jhá is only a corruption of that word, passing through the intermediate state of Ojhá, which form is not altogether lost

among certain families, particularly those which removed from their primary seats three or four hundred years ago. It is of course not to be supposed that every Jhá is the owner of Sanskrit MSS., but those which my travelling pandit thought worthy of note were met with in the homes of the Jhás, and many of whom have something or other to show which is rare and interesting.

5. The remarks above made do not, however, apply to the districts of Rangpur and Dinajpur, which form exceptions in this respect. Though situated in close proximity to the districts where the Sanskrit language flourished for centuries, they have few old pandit families to show, and fewer Sanskrit MSS. This is to be accounted for partly to Rangpur having been for some time held by the Buddhist Pál Rájás, and partly to the insalubrity of the climate which is alike prejudicial to paper and to human life, and in which the sedentary life of pandits is not generally safe. It is true that some of the Sena Rájás of Bengal held their courts for a time at Rangpur, but they soon retired to establish their metropolis at a more healthy spot, and their Brahmanic followers seem to have followed their example, leaving the foot of the hills and its deadly Terai mostly to the aboriginal races. Anyhow there are few pandits in Rangpur and Dinajpur with whom rare Sanskrit MSS. are to be met with. Much time and some expense was incurred here, but without any adequate return.

6. In a memorandum, submitted by me to the Asiatic Society of Bengal in 1869, I gave some account of the celebrated S'añkara Maṭha at Puri. For some time after, it was my endeavour to obtain an inventory of the rich literary treasures gathered by the Dandis at that place. In 1885 I had an offer of aid from the Collector of Puri, but my pandit went to the place when it was too late; he found that Mr. Metcalfe, the then Commissioner of the Orissa Division, had already secured a descriptive catalogue of the library of the Maṭha. This catalogue was subsequently communicated by Mr. Metcalfe to the Asiatic Society, and I had an opportunity of seeing it. It embraces the names of over 1200 works, more than half of which were duplicates and triplicates. Of the remainder many are of value as old codices;

but none is unique or exceptionally rare. I have inserted in my 'Notices' descriptions of such as are worthy of note. I understand that negotiations are now on foot for the purchase of the collection for preservation in the library of the Cuttack College. The other Maths in Puri are poor in MSS., and my pandit in his three months' sojourn gleaned the names of only a few rare ones.

7. Azimganj, near Murshedábád, where the pandit has worked for the last three years, has the largest collection of Jain MSS. in Bengal. Rai Dhanapat Singh alone has over 600 works of considerable extent and value, and enriched by two to four commentaries. These MSS. are well cared for and well preserved. Rai Budh Singh, Rai Megharaj, and Rai Bisenchand have also collections of their scriptures. Besides these, the large and affluent Jain communities of the place maintain several monasteries, locally called Pañishals, each of which has a collection of religious works of more or less value. The whole of these have not as yet been examined by my pandit; but out of his notes I have recently published descriptions of upwards of 100 different works. Many of these contain more or less legendary accounts of the Jain Tirthaṅkaras, while others afford biographical notices of hermits, sages and kings. Some are of a curious character. They profess to be historical, but in treating of the heroes of the Brahmanic writers, they give descriptions quite dissimilar. An instance of these has been given in para. 12 of my last Report, and others occur in the text of my 'Notices.' It is obvious that the two redactions are alike legendary; both indulge in exaggerations, and therefore it would be worthless to enquire which is the earlier of the two versions.

8. I had not many opportunities to go out myself in search of MSS.; they were limited, on different occasions, to visits to Allahabad, Benares, Patna, Bhagulpur and Arrah, from which I brought notes of whatever MSS. I thought would be rare or interesting, and these have been published in the pages of the 'Notices.'

9. I have in former reports given accounts of the causes which render Sanskrit MSS. extremely difficult of access to outsiders, and they have been more or less felt everywhere. Most pandits, in their simplicity, cannot con-

ceive the true reason why a foreign Government should wish to know the contents of works which, it openly declares, treat of a false religion, and therefore readily lend their ears to the suggestions of wicked men. Wholesale destruction of Hindu scriptures, imposition of a tax on them, taking them away forcibly for transmission to Europe, are among the more extravagant insinuations of the kind, but the impression is pretty general in remote villages that it would be impious to let foreigners have access to what are most sacred, and that of itself is a serious deterrent. It is by no means easy to overcome this prejudice. It is intensified in the case of the Jains. Between them and the Hindus, there has always existed a rancorous *odium theologicum*, and quarrels at Delhi, Agra and other places in India in connexion with Jain religious processions are frequent. The Hindus have a Sanskrit maxim which says, "One should rather run the risk of being eaten up by a tiger than enter a Jain temple even if it be the only shelter available," (*vyághreṇa khádyamánopi na gachchet Jain-mandiram.*")

10. Under the circumstances tolerance in connexion with religious matters is often not to be expected. I have, however, met with every consideration from Rái Dhanapat Singh, Bahádur, who has, in compliance with my request, given my pandit free access to his library, and none has altogether withheld it, though the restrictions imposed by some are often harrassing, and always the cause of much loss of time. The men in charge of the libraries are mostly narrow-minded, and have no end of excuses to throw difficulties in the way of the pandit regularly doing his duty. The convictions that these libraries and pañishals are the only places where Jain MSS. are to be found in Bengal, and that it would be a pity to neglect the opportunity such as it is to examine them have induced me hitherto to tolerate the excuses.

11. Of the descriptions compiled by the travelling pandit and myself some are found on reference to my record to be duplicates not fit to be published. Lists published. Of the remainder 1260 have been published in volumes 6, 7, 8 and 9 of the 'Notices,' many of which will appear new to oriental scholars. Putting them under the different headings of the classification I have followed in preparing the 'Notices,' I arrive at the following results:—

Saṅhitá ...	...	...	...	3
Bráhmaṇa	...	...	...	1
A'raṇyaka	...	...	...	0
Upanishad	...	...	...	18
Vaidika	...	...	...	44
Itihása ...	...	...	...	29
Purána ...	...	...	...	52
Kávyá ...	...	...	...	111
Náṭaka ...	...	...	...	10
Champu...	...	...	...	1
Kosha ...	...	...	...	2
Upákhyaṇa	...	...	...	5
Abhidhána	...	...	...	12
Vyákarana	...	...	...	55
Chhandah	...	...	...	10
Alaṅkára	...	...	...	23
Jyotisha	...	...	...	58
Smṛiti ...	...	...	...	220
Sangíta S'ástra	...	...	...	4
S'ílpa S'ástra	...	...	...	0
Káma S'ástra	...	...	...	3
Dárs'anika	...	...	...	2
Sáṅkhya...	...	...	...	3
Yoga ...	...	...	...	12
Nyáya ...	...	...	...	58
Vaiśeshika	...	...	...	7
Mímáṅsá	...	...	...	18
Vedánta...	...	...	...	61
Aparadárs'anika	...	...	...	3
Bhakti S'ástra	...	...	...	53
Tantra S'ástra	...	...	...	62
Vaidyaka S'ástra	...	...	...	34
Jaina S'ástra	...	...	...	279
Bauddha S'ástra	...	...	...	0
Anirdishṭa	...	...	...	7

12. Almost every one of the different heads includes names of some work or other which are not familiar to the ordinary run of oriental scholars, and some of them are of great interest. The list of Vaidika works gives the names mostly of rituals which are daily becoming lost to the country. True they refer to Vedic rites and sacrifices which are becoming obsolete, and are not of any intrinsic value, but for an understanding of the character of the Vedic rites they are the best guide. In the list of MSS. purchased for the Government, there is a total of 221 names, and they represent together with those names of which notices have been published but codices not yet purchased, a huge volume of the ceremonial literature of the Vedic Bráhmaṇa which I do not think is exceeded by any public collection that I know of, and for social, economic, domestic, and achæological hints and details are invaluable. The works described under the head of Kāvya, III in all, and under some of the minor heads, are mostly mediæval; but they bear testimony to the intellectual activity of the Bráhmanic race even under the withering influence of Muslim oppression. The Smṛiti in this respect is most prolific. There are altogether 220 works noticed under this head. Doubtless they are mostly liturgical, and give the rituals of mediæval and modern Hindu ceremonials; but they include also a great many digests of civil law. Even for a nation noted for their speculative turn of mind the different treatises of mental philosophy counting over two hundred brought to notice within the last five years are no means unworthy of note.

13. But the most remarkable are the Jaina works, which number 279. This class of literature was not noticed until very recently. It was in my Catalogue of the Bikaner MSS. that something like a large list of Jain works first appeared to the notice of European Orientalists; but it was anything but a comprehensive one. It included the names of only those works which were contained in the Mahárájá's Library, and, bearing in mind the fact that the Mahárájá and his ancestors were Hindus who held Jain religious literature to be poisonous, it would not be consistent to expect that it would be of a representative character. The Bikaner list was followed by Mr. Peterson, who directed

his special attention to the subject. and, in his report of 1883-84, brought out a scholarly *resumé* of all that was then known of a hitherto neglected but interesting branch of Indian Bibliography. The accounts now given of Jain works in the 'Notices' are in many respects more comprehensive, and the analyses given will, it is hoped, prove useful. They have the further recommendation of having been all drawn from Bengal, and so has a peculiar local interest attached to them. They show that next to the Mágadhi which is the scriptural language of the Jains, the most popular language of the followers of the Tírthañkaras is the Guzaráñi, while the Hindi of Northern Hindustan, the speech of Tulsidás of Kabir, is seldom noticed. Of course Sanskrit everywhere retains its ascendancy; but that is due to the fact of the Jains' solicitude to give to their religion the dignity of the oldest classical language of the country. It is worthy of note that while most of the works have Guzaráñi translations attached to them, not a single Bengali translation has yet been met with.

14. One peculiarity of Jain literature is its richness in biography, but founded on the model of the Bráhmañic Puráñas, the value of those biographical works, have been to a large extent vitiated by indulgence in large details about miracles and supernatural events. To the critical enquirer, this defect is, however, compensated by the frequent references to dates and current eras, in which respect Hindu literature is so sadly deficient.

15. Closely connected with the literature of the Jains is that of the Buddhists. It is of a considerably higher age and greater importance, but MSS. of it are exceedingly rare in this country. Except in Nepal, such MSS. are scarcely to be met with anywhere in India. In fact our knowledge of their existence dates from the time when Mr. B. H. Hodgson was British Resident in the Court at Kathmandu, where he got up four collections of Nepalese Sanskrit works for presentation to the Asiatic Societies of Great Britain, Bengal, and Paris, and the India House Library. Of these no adequate notice was taken except at Paris, where the late profound oriental scholar, M. Eugene Burnouf, founded his invaluable memoir on Buddhist Sanskrit Literature upon the ma-

terials then made accessible to him, through the Asiatic Society of his native city. The Memoir, however, was much more comprehensive than what was needed as a *catalogue raisonné*, and the late Mr. Arthur Grote, C. S., desired me to include the collection of Nepalese MSS. in the local Asiatic Society as a part of the subject of my inquiry. I accordingly have done so; but to preserve the exceptional character of the works and to bring them more prominently to the notice of orientalists than what would be possible in the pages of my 'Notices.' I have, with the sanction of the Council of the Society, brought out the results of my study of those works in a separate volume. This has been published under the name of 'the Sanskrit Buddhist Literature of Nepal.' It forms a royal 8vo. volume of over four hundred pages, and includes descriptions of 85 works of high value. I am not aware of the discovery of any work of importance not included in this collection. The descriptions supplied by me will be found to be ample for ordinary readers. I have, as you are aware, also carried through the press, on account of the Society, two works of this collection, the 'Lalita Vistara' and 'Prajñāpāramitā,' and am now engaged in printing an English translation of the first named work, of which already over 400 pages are in type. Professor Cowell has printed another work of this collection. It is the 'Divyāvadāna,' a collection of Buddhist Legends.

16. In former reports I have given some details of the difficulties that lie in the way of purchasing MSS. These have been encountered in aggravated forms in some mufassil villages. Poor as the owners of the Sanskrit MSS. generally are, they look upon these MSS. not as articles of barter or sale, but as objects of religious veneration, and their reluctance to part with them is great. At Benares this difficulty is to a considerable extent obviated by the aid of some men who make it their profession to deal in MSS. or to act as brokers, and they are in a position to overcome the reluctance which strangers like my travelling pandit know not how to surmount. In mufassil villages the intervention of such dealers and brokers is entirely wanting, and the difficulty remains intact. It is rarely therefore that MSS. are found for purchase in such places. The owners may be poor and hard up for funds, but in the midst

Difficulties in the way
of purchase.

of their small communities where they maintain their respectability they do not yield to the temptation of money.

17. On the whole, however, I have not been much disappointed in my attempts at purchase of rare MSS. Altogether I have got, within the period embraced in this report, a total of 913 MSS., many of which are valuable. According to the classification I have followed in this and previous reports, they may be arranged under the following heads :

Saũhitá...	...	...	...	13
Bráhmaṇa	...	...	...	2
Araṇyaka	...	...	...	6
Upanishad	...	...	...	52
Vaidika...	...	...	...	274
Itihása ...	...	...	...	3
Purána ...	...	...	...	124
Kávyá ...	...	...	...	38
Náṭaka ...	...	...	...	2
Abhidhána	...	...	...	2
Vyákarana	...	...	...	11
Chhandah	...	...	...	6
Jyotisha	...	...	...	33
Smṛiti ...	...	...	...	170
Saũgíta...	...	...	...	1
Sílpa ...	...	...	...	1
Káma ...	...	...	...	1
Sánkhya	...	...	...	1
Nyáya ...	...	...	...	9
Vaiśeshika	...	...	...	4
Mímáũsá	...	...	...	1
Vedánta...	...	...	...	22
Yoga ...	...	...	...	1
Aparadárs'anik	...	...	...	1
Tantra ...	...	...	...	40
Vaidyaka	...	...	...	2
Jaina ...	...	...	...	94

913

A nominal list of these is hereto annexed in the form of an appendix, and many of the works have been described in the 'Notices.'

18. The principles I have hitherto followed in the purchase of MSS., have been explained at length in para. 15 of my last Report. Acting upon them I have taken in several works which would, under ordinary circumstances, not have been deemed fit for purchase. For instance, under the first head of Sañhitá in the appended list, several would at first sight appear to be quite useless, and unworthy of purchase after the completion of Dr. Max Müller's magnificent edition of the Rig Veda. But there are points in the MSS. which attach to them some value in connexion with critical researches. Under the head of Upanishad there are several works that are new. In fact the term Upanishad has been so used in these works as to suggest the idea that it has long lost its original technical meaning of a branch of the Vedas, and acquired the generic meaning of any transcendental theological discussion. The remarks made above in para. 12, in regard to the group Vaidika, applies to the 274 works which we have lately acquired. Many of them are of especial interest in connexion with the religion of the Vedic Hindus. The head Puráña covers a number of extracts some of which are not ordinarily met with. The Jyotisha works are mostly small, but among them several are adaptations from Arabic and Greek originals. They refer principally to horoscopes. Under the head of Smṛiti come rituals of mediæval and modern fasts and penances interspersed with law digests. Many of these are not ordinarily accessible. Lastly there is a collection of Jain works which is worthy of special note. It includes 94 separate works, but as most of them have marginal additions of two or three-fold glosses, translations or commentaries which are really so many distinct works by different authors, their actual number should be set down at over 200. Outside the walls of a few of the Jain temples of Murshidabad and Arrah, their counterparts are nowhere to be met with in Bengal. They constitute the leading texts of the scriptures of the Jains. I believe the Bombay Government collection is richer in this respect, and we have duplicates of some of them, but our collection is not the less valuable on that

account. As it is extremely difficult to get loans of works of this description, and for purposes of collation it is always desirable to have accessible at least three codices of each text, it shall be my endeavour to get duplicates of as many of them as may be found. I hope to have some new works too. The recent inundation in the Murshidabad district is most likely to yield me several.

19. In my letter to you of date the 20th of March, 1882, I submitted a rough estimate of the work then remaining to be done to bring the enquiry to a conclusion; I then calculated that in course of five years more, I would be able to accomplish my task. Owing, however, to unforeseen difficulties in connexion with Jain MSS. at Azimgung and elsewhere, my estimate has been falsified. There are Jain MSS. yet to be examined at Azimganj which will require one year more of the pundit's time. Then nearly the whole of the Eastern districts remain unexplored. At the town of Dacca something was done at an early stage of our proceedings, but on the removal of the then pundit from service it was not pressed on. Outside the limits of the town of Dacca, nothing has been done, and yet the history of the district as known to us would justify the assumption that the field before us is rich. This remark applies also to some of the adjoining districts where Hinduism has flourished for a long time. Beyond these districts we have Sylhet, Manipur, Cachar, Tipperah, and Assam, and those places which are mostly Hindu, and are in every respect promising. Kámákhya is known to be a stronghold of Tantric worship, and the scene is laid there of the incidents of many of the Tantras. The Sáktas look upon it as the best place where to find the rarest texts of their scriptures. I have occasionally heard of the names of Tantras there which I have nowhere met with in the lowland of Bengal. I should therefore particularly like these to be carefully and systematically explored. Of course I am not in a position to make an accurate forecast of what the exact outturn will be of a careful enquiry in these parts, seeing that my researches elsewhere have on the whole yielded satisfactory results. I have no reason to apprehend any serious disappointment.

20. And if I cannot make a reasonable estimate of the amount of work that will have to be done in those places I must confess

to greater inability accurately to name the amount of time within which to do it. My only guide in the matter is comparison with the amount of work that was found in the districts that have already been surveyed. Relying on it I should say that a period of three years should suffice for the purpose, and a year more for the printing of the results of our investigation. These four years at the present rate of Rs. 3,000 per annum will entail a total expense of Rs. 12,000, and the amount should not be grudged. The enquiry has now lasted for nearly eighteen years and entailed an expense in Bengal of over Rs. 50,000, and it would be a pity to abandon it at this stage. If it was worth undertaking at all, it is worth being completed. A work of this kind can be done once for all. It cannot be suspended for a time and then resumed without to a great extent rendering the previous labour a waste. Nay, the fact so prominently brought to the notice of Government when the enquiry was first started, that old MSS. were rapidly being lost, and the time had come when measures should be adopted to arrest the evil, is more imperative now than it was then. The progress of English and Vernacular education, and changes in the religious beliefs of the people, are now more antagonistic to Sanskrit literature than before, and it would be a mistaken policy to halt in the progress of the enquiry. For me personally, I beg to say that though advancing age and infirmities render me less fitted for the work than before, yet I have an advantage of knowledge of details which I wish to utilize for the benefit of future enquirers. As I work gratuitously, the only interest I have in the matter, is to serve the cause of a literature with which I have identified myself for a lifetime, and it would be gratifying to me to behold a work on which I have laboured for the last eight years brought to a satisfactory conclusion.

I have the honor to be,

SIR,

Your obedient humble servant,

RAJENDRALALA MITRA.

CLASSIFIED LIST OF SANSKRIT MSS. PURCHASED FOR
THE GOVERNMENT OF INDIA.

—
SAÑHITÁ.

No.	
2086	Mahávais'vánara-sáma.
2116	Prastotri-parisáma.
2630	Prastotri-sáma, <i>alias</i> Prastotá.
2501	Ṛigveda, Padapáṭha, complete.
2203	————— Sañhitápáṭha, 1 to 4 books.
2008	————— 6 to 8 books.
2479 } 2481 }	Ṛigveda, Sañhitápáṭha, 1 book.
2480	Pavamána Ṛik.
2665	Ṛigveda, 8 books but defective.
2314	Ġrāvastotá.
2125	Vais'vánara-sáma.
2662 } 2663 }	Veyagána.
2312	Vis'varúpasáma.

BRA'HMANA.

1962	Aitareya-bráhmaṇa-panchiká, in 8 parts.
2620	Taittiríya-bráhmaṇa.

ĀRANYAKA.

1961 } 2284 } 2672 } 2673 }	Aitarey-áranýaka.
2309	Aítareyáranýaka-bháshya.
2619	Taittiríyáranýaka, saṭika.

UPANISHAD.

2375	Aitareyopanishad.
2626	Aitareyopanishad-bháshya.
2003	Atharvas'ikhopanishad.
2251	Atharvas'iropanishad.
2366 } 2239 }	Atharva-s'irsopanishad.

- N^o.
 2659 Ātmagarbhādīyopanishad-ratna.
 2658 Ātmapurāṇa vā Upanishad-ratna.
 2244 Ātmāśṭakopanishad.
 2283 }
 2293 } Bṛihadāraṇyakopanishad.
 2369 }
 2245 Bṛihajjāvālopanishad.
 2075 }
 2248 } Brahmopanishad.
 2371 }
 2374 }
 2376 Brahma-vindūpanishad.
 2285 }
 2380 } Chhāndogyopanishad.
 2622 }
 2623 Chhāndogyopanishad-bhāshya.
 2624 Ditto vivaraṇa.
 2236 Gāruḍopanishad.
 2253 }
 2379 } Īsopanishad.
 2241 }
 2247 } Kaivalyopanishad.
 2373 }
 2254 Kenopanishad.
 2004 }
 2240 } Kālāgni-rudropanishad.
 2252 }
 2368 } Kāthopanishad.
 2246 Māṇḍukyopanishad.
 1995 ———— bhāshya.
 2249 Muṇḍakopanishad.
 2333 }
 2431 } Nārāyanopanishad.
 2432 }
 2235 }
 2372 } Nirālabhopanishad.
 2250 Pras'nopanishad.

No.	
2625	Saṅhitopanishad-vivarāṇa.
1865	} S'ikhopanishad.
1864	
2256	
2367	
2377	Taittiríyopanishada.
2433	Taittiríyopanishad Bhṛiguvallí.
1856	An Upanishad, a fragment of the Yajur Veda Saṅhitá.
2378	Vajrasuchyúpanishad-subodhini.

VAIDIKA.

2054	Achehhávaka-prayoga.
2338	Ádhána.
2079	Ádhána-audgátri-prayoga.
2096	Ádhána-paddhati.
1913	Ádhána-prayoga.
1921	Ádhána-sáma.
2209	Ádhána sūtra, with the Subodhini-vṛitti.
2021	Ádhána-vidhi.
2043	Adhikára-kaṇḍa, satika.
2076	Adhvaryádi-karttavYESHTI-prayoga.
2411	Adhyátmya-vidyá.
2085	Agnidhra-prayoga.
1884	Agnihotríya-dampatya-sáhadhikára-nirṇaya.
2426	} Agnihotra-homa.
2437	
2134	Agnihotra-homa-vidhi.
2102	Agnishṭoma-hautra.
2362	Agnishṭoma-hotra-anukramaṇiká.
2302	Agnishṭomopadgháta.
2114	Agnishṭoma-paddhati.
2195	Agnishṭoma-prayoga, Apastambíya.
2119	Agnishṭomíya-audgátra.
2115	Agnishṭoma-sáma.
2282	Agnishṭoma-vidhi.
2308	Ágráyana-hautra.
2731	Ágráyana-prayoga.

- No.
- 2053 Ágráyana-sútra.
- 1872 } Ahitágneranteshti-prayoga.
2206 }
- 2637 Aikáhika-cháturmásya.
- 1908 Aikáhika-cháturmásya-prayoga, Baudháyaníya.
- 2424 Ânḡirá-kalpa.
- 2070 Antyeshṭi-kṛiyádi-vṛishotsargánta-kṛiyá-paddhati.
- 1853 } Antyeshṭi-paddhati.
2268 }
- 2627 Anubhúti-prakása.
- 2071 Anvádhána.
- 1965 Anvádhána, Ṛigvedíya.
- 2048 Anvárambhañíyeshṭi.
- 2729 Ápastambíya Ágrayana-karma.
- 2732 Ápastambíya Yájamána.
- 2636 Ápastambíya Cháturmásya-sútra.
- 2733 Ápastambíya Agnidhra-prayoga.
- 2649 Ápastambíya Dars'apaurṇamása-prayoga ; 2nd Kevaládhvar-
yava-prayoga.
- 2289 Apatnikádhána-nirṇaya.
- 2346 Ápurvika-vidhi.
- 2083 Arbhava-pavamána ; 2nd Pṛishthamána.
- 1912 Ashtádasáha-váda.
- 2645 Ásvina-s'astra.
- 2683 Áśvaláyana-gṛihya-káriká.
- 2194 Áśvaláyana-gṛihya-prayoga.
- 2685 Áśvaláyana-gṛihya-vṛitti.
- 2324 Áśvaláyana-gṛihya-sútra.
- 2303 } Áśvaláyana-gṛihya-sútra-vṛitti.
1974 }
- 2337 Áśvaláyana-s'rauta-sútra.
- 2214 } Áśvaláyana-s'rauta-sútra-vṛitti.
1973 }
- 2180 Áśvaláyana-s'rauta-sútra-vyákhyá.
- 1934 Áśvaláyana-s'rauta-sútra vṛitti, uttara-khaṇḍa.
- 1877 Áśvaláyaníyáhitágni-dáhádi-nirupaṇa.
- 2078 Atipavitreshṭi-hautra.

- No.
- 1900 Baudháyana Darśapurṇamāsa-yájamána-prayoga.
- 2215 Baudháyana Kaukila-sautrámaṇi.
- 1975 Baudháyana Soma-prayoga.
- 2184 Baudháyana-sútra pravāsa ; 2nd Yájamána-darsa-paurṇamāsa-sútra.
- 1945 Bhadra-śánti-prayoga.
- 2233 Bhakshyábhāshya-nirúpaṇa.
- 2294 Brahma-sútra-siddhānta-marīchiká.
- 2347 Brahmaiká-prakarāṇa.
- 2692 Brahmattva-prayoga.
- 1896 Bṛihaddevatá ; 2nd Anuvákramaṇiká.
- 2469 Charaka-sautrámaṇi-prayoga.
- 1988 Charāṇa-vyúha.
- 1989 } Charāṇa-vyúha-bhāshya.
- 2557 }
- 2648 Charāṇa-vyúha-vyákhyá.
- 2061 Cháturjñána.
- 1897)
- 1922 |
- 1951 } Cháturmāsya-prayoga.
- 2022 }
- 2329)
- 2212 Cháturmāsya-yága-vichára.
- 1939 } Darśapaurṇamāsa-hautra-prayoga.
- 2639 }
- 2112 Darśapaurṇamāsa.
- 2638 Darśapaurṇamāsa-paribhāshá.
- 2202 } Darśapaurṇamāsa-prayoga.
- 2340 }
- 2205 Darśapaurṇamāsákhyá-yága-prayoga.
- 1909 Darśapaurṇamāsayo-práyaschitta-prayoga, Baudháyaniya.
- 2629 Darśabidha-saṅskára-paddhati.
- 2484 Darśasánti.
- 2188 Dvaidha-sútra ; 2nd Karma-kāṇḍa-sútra.
- 2065 Ekákshari-vaiṭha.
- 2118 Eváya-maruta.
- 1986 Gaṇapati-atharva-sírsha.

- No.
- 2047 Garbhádhána-vidhi.
- 2077 Gáyatrí-purácharaṇa-prayoga.
- 2664 Geyagána.
- 2467 Ghaṭádi-vásanotasarga-prayoga.
- 1948 Godána-prayoga.
- 1898 Gṛihyágni-ságara.
- 2708 Hiraṇya-śráddhavidhi.
- 2704 Hiraṇyakeśi-sútra, 21 praśnas.
- 2331 Jaṭápaṭala.
- 2082 } Játesṭhi.
- 2318 }
- 2325 Jívachchhráddha-prayoga.
- 2330 Jivatpitṛi-karttvya-samuechaya.
- 2213 Káhanirṇaya-chandriká.
- 1947 Kámya-vṛishotsargya-prayoga.
- 2138 Kámyeṣṭhi, Baudháyana-sútríya.
- 2127 Káriṣeṣṭhi-prayoga.
- 1899 Kátyáyaniya-prátisákhya-bháshya-padártha-prakás'a.
- 2211 Káthakágni-prayoga.
- 2504 Keśavísikhá-vyákhyá.
- 2357 Krama-sannyása.
- 2124 Kuṇḍamaṇḍape-pas'chimadvárasama.
- 2030 Kuṇḍa-siddhi-vyákhyá.
- 1918 Kuṇḍaśloka-prakásiká.
- 2269 } Kuṇḍa-vidhi.
- 2728 }
- 2687 }
- 2120 Kushmáṇḍa-gápahoma-vidhi.
- 1883 Mahádeva-paricharyá-prayoga.
- 1882 Mahádeva-paricharyá-sútra, vyákhyá-sahita.
- 2709 Mahányása.
- 2092 Mahávákya-sandhyá-prakarāṇa.
- 2101 Maitravarūṇa-prayoga.
- 2635 Maitrávarūṇasya Paryáya-sastra.
- 2099 Maitrávarūṇa-sastra.
- 2442 Maṭhámṇáya.
- 2121 Mitravindesṭhi.

No.	
2128	Mitravindeshṭi.
2455	Mitravindeshṭi-hautra.
1925	Mṛigāreshṭi.
2057	Mṛigāreshṭi-hautra.
1927	Mulyādhyāya.
2410	Nakshatra-sastra-prayoga.
2216	Nakshatreshṭi-sūtra-vyākhyā.
2196	Nirukta, up to the 7th Adhyāya.
2200	Nirukta complete.
2487	Nirukta, purvāsṭaka.
1991	Nirukta-vṛitti, 8 Adhyāyas.
2332	Padagādha.
2155	Pañcha-bhūta-viveka-tātparya, dīpikā-sahita.
2111	Pañcha-homa-vidhi.
2632	Pāṇini-śikshā.
2382	Pārvana-vidhika-sāmvātsarika-śrāddha-prayoga.
1901	} Pas'ubandha-prayoga.
2052	
1906	Pas'uhautra.
1907	Pas'umaitrāvaruṇa.
1845	Paurṇamāsesṭi.
1980	Pavamāna.
2684	Pavamāna-homa-vidhi.
2320	Pavana-pāvana-prayoga.
2316	Pavitreshṭi.
2100	Pavitreshṭi-hautra.
1919	Pavitreshṭi-prayoga.
2328	Piṇḍa-pitṛiyajña.
2705	Piṇḍapitṛiyajña, Hiraṇyakeśi-sūtriya.
2044	Prātiśākhya-bhāshya.
1871	Pratyaṅgirā-śūkta.
2730	Pravāsa-yājamāna.
2023	Prayoga-dīpikā.
1905	Punarādheya-prayoga.
2098	Punarādheya-sūtra.
2034	Pūrtta-prakāśa.
2136	Purusha-s'ukta-bhāshya.

- No.
- 2720 Purusha-s'úkta-vyákhyā ; 2nd Śrís'úkta-vyákhyā ; 3rd Vāla-
gopāla-mantrādi.
- 2146 Purusha-s'úktārādhanā-vidhi.
- 2182 Ṛigveda-prāṭisākhya-pārshada-bhāshya.
- 2066 Ṛigveda-s'úkta-chhandānukramaṇi.
- 2506 Ṛigvedavikṛiti-vivaraṇa.
- 2064 Ṛigvedīya-homa, Devatā-saṅkhyā.
- 2298 Ṛigvedīyanukramaṇi.
- 1966 Ṛishyanukrama, Saunakokta Bṛihaddevatā-sambandhīya.
- 2385 Rudra-bhāshya.
- 2063 Rudra-bhāshya, Chatusūtra-vyākhyā.
- 2725 Rudrānushṭhāna.
- 2710 } Rudranyāsa.
- 2137 }
- 1924 } Rudra-paddhati.
- 2024 }
- 2459 Sahasra-bhojana-sūtra-vyākhyā.
- 1944 Sahasra-bhojana-vidhi, Baudhāyanīya.
- 2230 Sahasrādi-bhojana-vidhi, Baudhāyana-Sūtrīya.
- 2724 Śākala-saṅhitā-homa-prayoga.
- 2335 Sandhyā-panchikaraṇa.
- 1987 Sandhyā-prayoga ; Vaidikīya.
- 2041 Sannyāsa-dīpikā.
- 2301 } Sannyāsa-paddhati.
- 2306 }
- 2307 }
- 2208 }
- 1917 Sapta-hotra-prayoga.
- 2722 Saptapāka-saṅsthā-vidhi.
- 2093 Saptasati-prayoga-vidhāna.
- 2049 Saptasoma-saṅsthā-paddhati.
- 1875 Saptas'ūtra-sannyāsa.
- 2051 Sarga-sastra.
- 1855 Sarvānukrama.
- 1990 } Sarvānukramaṇikā.
- 2486 }
- 1916 Sarvānukramaṇikā-prayoga.

N ^o .	
2192	Sarvānukramaṇi-ṽṛitti.
2122	Sarva-ṽṛiṣṭhesṭi.
2707	Sarvato-bhadra-maṇḍala, Maṇḍala-devatā.
2229	S'atādi-bhojana-vidhi, Baudhāyāniya.
1976	S'aunakoktānuvākānukramaṇi-ṽṛitti.
2068	S'aunakokta-padavidhāna.
2067	S'aunakota-chhandānukramaṇi.
2674	Saura-sūkta.
2326	Sautrāmaṇi-hautra.
1923	} Sautrāmaṇi-prayoga.
1946	
2020	Sautrāmaṇi-vidhi.
2231	Shashṭhi-pur̥ti.
2279	Shaṭpañchās'ikā.
2123	Shoḍas'ī-sastra.
2046	S'ikshā, Jyotisha, Chhandah, Nighaṇṭu.
1892	Siṅhānuvāka.
1893	Siṅhānuvāka-bhāshya.
2106	S'ivapūjā-sūtra-vyākhyā.
2105	S'ivapūjā-stotra-vyākhyā, Baudhāyāniya.
2097	Soma-bhaksha.
1874	Somāṅgapāna-kārikā.
2315	Soma-prāyaśchitta-pas'u-prayoga.
2317	Soma-s'atadvayī.
2227	S'rāddha-sūtra-paribhāsa.
2095	S'rāddha-ṽṛitti, Ās'valāyana-sūtrīya.
2199	S'rauta-sūtra.
2640	S'risūkta-vidhāna.
2696	S'risūkta-vidhi.
2695	S'risūkta-vivaraṇa.
1854	S'ulva-dīpikā.
2059	S'ūkta-pratīka.
2505	Svarāṅkūsa, saṭika.
2243	Svasti-vāchana.
2343	Tṛicha-paddhati.
1915	Tṛiṅsat-s'lokī.
2262	Tṛiṅsat-s'lokī-bhāshya.

No.

- 2029 Tripasú-prayoga-hautra.
 2237 Tripiṇḍápta-prayoga.
 2336 Trisañku-vedánuvachana.
 2361 Tulápurusha-dána.
 2363 Udayaníyeshṭi.
 1942 Uktha-prayoga.
 2140 Upalekhá-bhášhya.
 2129 Upalekhá-sútra.
 2322 Upanayana-káriká.
 2454 Utsarjanopákarma-prayoga.
 1936 Vahvṛicha-karma-prayoga-káriká.
 2058 Vaidika-sandhyá.
 1979 Vedanáráyaṇa-vidhi; 2nd. Do. prayoga.
 2686 Vedapárayaṇa-vidhi.
 1932 Vidhurádhána-prayoga.
 1910 Vidhuropásaná.
 2084 Vihára-káriká, Baudháyaníya.
 1997 Viveka-dípiká.
 2449 Vratáṅgahoma-sañkhya-mantrádihoma.
 2072 Vṛihatisahasra.
 1911 Vṛihati-shoḍaśí.
 2271 Vṛishotsarga-vidhi, Baudháyaníya.
 2117 Vṛisákapi-sastra.
 2113 Vyúḍḍháhiṇa-dvadasáha-prayoga.
 2179 Yajña-práyaschitta-vivarāṇa.
 2351 Yati-sandhyá-várttika.
 2344 Yati-sandhyá-vidhi.
 2354 Yatisañskára.
 2643 Yatisañskára-paddhati.

ITIHA'SA.

- 2219 Rámáyana, Uttara-káṇḍa.
 2189 Rámáyana, Sundará-káṇḍa.
 2510 Rámáyana-kathá, Uttara-káṇḍa.

PURÁṆA.

- 2614 Adhyátma-rámáyana.
 2461 Adukhá-navamí-vrata-paddhati.

- No.
- 2388 Adukha-navamí-vrata-púja-prayoga.
- 2387 ————— vidhi, Skanda-puráñiya.
- 2260 Aláta-s'ánti-prakarana.
- 2323 Ananta-pújá.
- 2198 ————— vrata.
- 2280 ————— kathá.
- 2416 ————— prayoga.
- 2447 ————— pújáprayoga.
- 2014 —————, Skanda Puráñiya.
- 2201 Apámárjana-stotra, Vishṇudharma-puráñiya.
- 2418 Arundhatyádi-vrata-pradhánadevatá-mantra-nirdesa.
- 2257 Avadhúta-gítá; 2nd. Bhikshugítá.
- 2162 Bhairava-dípadána-vidhi.
- 2482 Bhíshma-stava.
- 2430 Budháshtamí-vrata.
- 2401 Budháshtamí-vrata-prayoga.
- 2390 Budháshtamí-vrata-pújá-prayoga, udyápana-vidhi.
- 2172 Brahmajajña-prayoga.
- 2476 Chatuss'lokí-bhágavata.
- 2405 Daśaliṅga-lalitá-pújá; 2nd. Lalitá-pújá-kathá.
- 2396 Dasáphala-vrata, Bhavishya-puráñiya.
- 1863 Devímáhátmya-rahasya, Márkaṇḍa-puráñiya.
- 2460 Devípíṭha-sthána-máhátmya, Devibhágavatíya.
- 2158 Deví-pújá-paddhati.
- 2009 Devísúkta-bhášhya.
- 2163 Gajagaurí-vrata, Bhavishya-puráñiya.
- 2005 Gajagaurí-vrata, Bhavishyottara-puráñiya.
- 2110 Gajendra-mokshana, S'ánti-parvía.
- 2170 Gandharvarája-mantra-vidhi.
- 2169 } Gaṇes'a-stotra.
- 2157 }
- 2019 Gaṇes'a-rakshákara-stotra; 2nd. Ganes'a-stavarája.
- 2703 Garga-saũhitá, Girirája-khaṇḍa.
- 1861 Gítá-máhátmya.
- 2319 Gomukha-prasava-prayoga.
- 2164 Gurugítá, Skanda-puráñiya.
- 2394 Haritáliká pújá-prayoga.

No.

- 2391 } Haritáliká vrata-kathá.
 1863 }
 2149 ————— kathá, Bhavishya-puráñíya.
 1867 }
 2259 } ————— vidhi.
 1866 Hayagríva-stotra.
 2264 Janamára-s'ánti.
 2166 Jvara-s'ánti.
 2060 Kás'í-máhátmya.
 2220 Kás'yátrá-prasañsá.
 2404 Kokilá-vrata.
 2440 ————— pujá-prayoga.
 2161 Kushmánḍa-vrata, Padma-puráñíya.
 2168 Lakshmí-pújá-vidhi.
 2450 Lakshmí-vratákathá, Sanatkumároka.
 2273 Liñgapratishṭhá-prayoga.
 2275 ————— vidhi.
 2160 Mahálakshmí-stotra.
 2497 ————— vrata-kathá.
 2171 Maháliñgárchana-vidhi, S'aiva-puráñíya.
 2644 Mahá Vishnu-mahástuti.
 2178 Mánasa-snána-vidhi.
 2400 Maṇḍala-devatá-nirdes'a.
 2641 Mañgala-gaurí-vratodyápana.
 2267 Mañgalá-pújá-vidhi.
 2539 Mantra-mahodadhi-nauká.
 2655 Nirvána-sthiti.
 2270 Nis ibhágava-vrata.
 2488 Nṛsiñha-puráñya.
 2006 Pañchakros'i-máhátmya.
 2399 Pradosha-vrata-prayoga.
 1886 Pratisraya-dána, Bhavishya-puráñíya.
 2156 Prayága-máhatmya, Matsya-puráñíya.
 1996 Preta-kalpa, Garuḍa-puráñíya.
 2015 Phálaguna-máhatmya, Skanda-puráñíya.
 2427 Purnimá-vrata, Bhavishya-puráñíya.
 2277 Purushottama-máhátmya, Skanda and Brahmáñḍa-puráñíya.

- No.
- 2109 Rámagítá, 5 Sargas.
- 2465 Rámagítá, Adhyátma-rámáyāñiya, satika.
- 2358 Rámahṛidaya-stotra.
- 2642 Rámapújā-paddhati.
- 2412 Ṛishipañchamī-vrata.
- 2451 ————— kathá, Bhavishyottariya.
- 2310 S'áka-vrata.
- 2654 Sanata-sujáta.
- 2010 S'ani-stotra.
- 2176 Sañkṛta-chaturthī-vrata.
- 2342 Saptamī-vrata.
- 2159 Sarvatobhadra-Mañḍala-devatá.
- 1963 Satsukhánubhava.
- 2383 Siddha-sarasvatī-stotra, Brahmāñḍa-purāñiya.
- 1869) S'ítalá-stotra.
- 2104)
- 2327 S'ivadharmā, Skanda-purāñiya.
- 2028 S'ivagítá, Padma-purāñiya.
- 2187 S'ivárechhana-dipiká.
- 2421 S'iva-rahasya, *alias* S'iva-stuti.
- 2417 S'ivarátra-vrata-vidhi, Brahma-purāñiya.
- 2349 S'iva-stotra.
- 2681 S'ivastotra : 2nd. Pradoshasivapújā ; 3rd. S'iva-máhātmya.
- 2386 Somavatyamávasyá-vrata-kathá-vidhi.
- 2419 Somavára-vrata, S'iva-purāñiya.
- 2444 Stotrādi-sañgraha.
- 2177 S'ravaná-dvādas'ī-vrata-kathá.
- 2276 Súra-sahasranáma-stotra.
- 2509 Tátparya-chandriká.
- 1889 Tulasi-kavacha.
- 2225 Ugraratha-sánti-prayoga ; 2nd. Kles'adána-prayoga.
- 2500 Upāñgalalitá-vrata.
- 2434 Vámadeva-pújā-prayoga.
- 2173 Varalakshmī-vrata.
- 2439 ————— pújā-prayoga.
- 2165 Várānas'ī-pañchakros'a-yátra.
- 2413 Vaṭasávitri-kathá.

- No.
 2183 Vidhuropásaná-prayoga.
 2266 Vináyaka-s'ánti.
 1862 Vishṇu-sahasranáma.
 2651 ————— stotra, with S'añkara's commentary.
 2462 Vishṇu-sahasranáma, Padma-puráñya.
 2478 Vishṇudivya-sahasra-náma-stotra.
 2423 Vishṇu-stava.
 2393 Visúchiká-mantra.
 2666 Vratárkánukramañiká.
 2537 Vṛihaddharma-puráña.
 2463 Vudháshtamí-vrata-prayoga.
 2175 Vyatipáta-vrata-kathá, Brahmáñḍa-puráñya.

KA'VYA.

- 2453 Aparádhakshamaña-stotra.
 2018 Ashtádaśa-rahasya.
 2350 Brahma-chintámañi.
 2056 Charpaṭa-panjariká-stotra.
 2356 Dakshinámúrti-stotra and S'ánti-súkta.
 2494 Das'arúpávaloka.
 2300 Gotra-námávali.
 2472 Govindáshtaka-stotra.
 2525 Guṇḍichá-champu.
 1964 Gañgá-laharí.
 2473 Kálabhairaváshtaka.
 2495 Kávyámṛita-tarañgiñi.
 2492 Kávyá-prakás'a-vistáriká.
 2334 Kaupína-pañchaka.
 2234 Mahágni-krama.
 2457 Mañgala-stotra.
 2474 Mañikarñikáshtaka.
 2458 } ————— stotra.
 2103 }
 2242 Mantradeva-prakás'iká.
 2381 Meghadúta.
 1998 Nalodaya.

No.	
2016	} Nítimanjarí-bháshya.
1938	
1999	Nítis'ataka, saṭíka.
2452	Pañcha-ratua.
2498	Páñḍava-gítá.
2365	Pras'asti-prakás'iká.
2222	Raghuvañs'a.
2407	Rámáyana-rahasya.
2615	Rasakallala.
2341	Ratnamáká.
1849	Rávaṇabadha-kávya.
1850	————— ṭíká.
2190	S'ánti-sára.
2290	Sasená-kávya.
2370	Vairágya-taraṅga.
2475	Viśveśvaráshṭaka.

NA'TAKA.

2545	Abhijána-śakuntalá, Arthadyotaniká-námaka-vyákhyá-sahita.
2496	Ratnávalí-náṭiká.

ABHIDHA'NA.

2204	Amarakosha-ṭíká.
2584	Amarakosha-vyákhyá.

VYA'KARAṆA.

2287	Laghusiddhánta-kaumudí.
1954	Madhya-kaumudí, Yañanta-paryanta.
2511	} Mugdhabodha-vyákarana, with Kárttikeya-siddhánta-ṭíká.
2512	
2646	Paribhásendu-s'ekhara.
2502	Sabdánus'ásana-vṛitti.
2398	Samása-chakra.
2618	Sańkshipta-sára.
2617	————— ṭíká.
2223	Siddhánta-muktávalí.
2197	Sútra-páṭha.

No.

CHHANDAH.

- 1978 } Chhandomañjarí.
 2406 }
 2633 Chhandah-sútra.
 2174 ———— vijñána.
 1994 Vaidika-Chhandah-prakás'a.
 2167 Vṛitta-ratnákara.

JYOTISHA.

- 1844 Bhuvana-dípiká.
 2281 Chamatkára-chintámañí, saṭíka.
 2661 Daságananádi.
 1831 Grahabháva-phala.
 2094 Graha-bháva-prakás'a, saṭíka.
 2258 Hillája-tájika.
 2740 Íshṭíkála.
 1829 Játakálañkára.
 1833 } ———— ṭíká.
 1834 }
 1832 Játaka-mañjarí.
 1838 ——— paddhati.
 1837 ——— sudhákara.
 1836 ——— vivaraṇa, saṭíka.
 2491 Jyotiḥ-ratnamála.
 1830 Jyotihságara.
 2036 Jyotir-mañimála.
 2698 Keraliyántargata-praśna-vidyá.
 2647 Makaraṇḍodábharaṇa and Grahalághavodáharana.
 1843 Padma-kosha.
 1993 Phálaguñádi-másena muhurta-rachaná.
 2735 Píṭha-sádhana.
 1835 Samaya-sára.
 1846 ———— sañgraha-ṭíká.
 1839 Siddhánta-rahasya.
 2738 Súrya-chakrádi.
 1847 Tájika-bhushaṇa.

No.	
2693	Uḍudáya-pradípa.
2027	Uḍudáya-pradipodyota.
1840	Viváha-vṛindávana.
2286	Vṛihajjátaka.
1841	Yavana-játaka.

SMṚITI.

1970	} Achárárka.
2031	
1940	———— saṅgraha.
1949	Adhomukha-prasava-s'ánti-prayoga.
1881	} Adukha-navamívrata.
2012	
2153	
2081	Agnidagdha-griha-punar-vidhána.
2080	Agni-nirṇaya, S'ánti-kamalákaríya.
1955	Ahnika-prayoga, Prayoga-párijátíya.
2130	Añkurárpaṇa-vidhi.
2482	Anusmṛiti.
2142	} As'aucha-nirṇaya.
1933	
2721	} As'aucha-práyaschittádi-vyavasthá; 2nd. Ghaṭa-sphota-vidhána; 3rd. Sannyása-bidhi.
2069	
2702	Ashtaká-vikṛiti-s'ráddha-prayoga.
1937	As'vatthopanayana-prayoga.
2408	Átura-sannyása-vidhi.
1928	Aurdhadehika-nirṇaya.
2126	Bráhmaṇa-chechhañsi.
2420	Brahma-yajña.
2507	Budha-smṛiti.
1878	Chalárchá; 2nd. Devapratishṭhá.
2001	Cháturmásya-mábátmya.
2677	Chándráyana-vidhi; 2nd. Somáyana-vidhi.
2274	Chándráyana-vidhi.
1956	Dampati-pújana-vidhi.
2232	Dampati-pújana-vidhi, Karmavipáka-samuchchayokta.

No.

- 2007 }
2429 } Dánachandriká.
- 1941 Dánakāṇḍa-prayoga.
2345 Daṇḍalakṣhaṇa-paddhati.
2135 Daśabala-káriká; 2nd. Strílakṣhaṇa.
2011 Daśaratha-lalitá-vrata.
2313 Dharmárṇava.
2291 Dharmasára.
2296 Dharmavindu-súra, Purvárdha.
2228 Devaprasádinam Jirnoddhára-vidhi.
1880 Devapratishṭhá-ebalárchá.
2739 Devapratishṭhá-vidhi.
2422 Dvādas'ábdádurdhañsubhīdávalokana-vidhi.
2297 Ekádas'i-vrata-vidhi.
2395 Ekádas'i-vratodyápana.
1952 Gaṇes'a-mantra-vidhána.
2087 Gáyatrí-kavacha.
1852 Gobráhmaṇádi-pradoshiṇí-vidhí.
1857 Godána-prayoga.
2191 }
2435 } ——— vidhi.
- 2670 Grahayajnádi.
2272 Guru-s'ukráshtadina-siddhi.
1992 Haridrá-chúraṇa-vidhi.
2466 Háríta-smṛiti-mantroddhára.
2397 Jvaras'ánti-prayoga.
2032 Kálanirṇaya-dípiká.
2675 ——— saṅkshepa.
1963 Kalpataru, Bhámatí sahita.
1967 ——— ṭiká.
1926 Kalipurushadána-vidhi.
1983 Karma-prayoga, Prayogaratniya.
2035 Karma-vipáka.
1858 Kás'i-nityayátrá-paddhati.
2436 Kásíyátrá-paddhati.
2013 Kokilá-vrata.
2288 Kṛitya-manjarí.

No.	
2039	Kṛitya-ratnávalí.
2321	Kumári-vidhi.
2295	} Liṅgárcchana-chandriká.
2446	
2676	Liṅga-paddhati.
2697	Liṅgasthápana-vidhi, Baudháyaníya.
1888	Mahámári-s'ánti.
2389	Malamása-vrata.
2088	Maunimáhátmya-vrata.
2305	Maṇḍala-prakára.
2737	Maṇḍapa-parimáṇa.
2074	Máribhaya-s'ánti-vidhána.
2483	} Mohana-mahárṇava.
2292	
1879	Nágavali-prayoga.
1894	Navagraha-s'ánti.
2185	} Niruaya-sindh.
2443	
2671	Nityánusthána-paddhati.
2090	Pañchamásrama-vidhi.
2428	Parásara-mádhava.
1895	Parásara-smṛiti-bhāshya, 2nd. Adhyáya only.
2152	} Párvhiva-s'ivaliṅga-pújā-prayoga.
2448	
2415	————— pramáṇa-saṅgraha.
2091	Paryañkás'aucha-vidhi.
1873	Prabhu-prakarāṇa.
2688	Pradosha-vrata-nirṇaya.
2055	Pravása-vidhi.
1984	Prayága-snánádi-prayoga.
1929	Práyas'chittádhána.
1904	Práyas'chitta-kutúhala.
1950	————— pradipa, Baudháyaníya.
2144	————— prakaraṇa.
2706	————— vidhi.
2045	Prayoga-chintámaṇi.
2723	Prayoga-chintámaṇi ; 2nd. Asvatthápanayanádi.

- No.
- 2682 Prayoga-ratna.
- 1969 Purushártha-chintámani.
- 2002 Purushártha-chintámani sapinḍa-vichára-pramána.
- 2726 Putra-pratigraba-vidhi.
- 2668 Rámakalpadruma.
- 1891 Roga-sánti, Baudhayaníya.
- 2694 Sahasra-bhojana-vidhi.
- 2727 Sañskára-paddhati.
- 1935 Sánti-ratna, *alias* Sánti-kamalákara.
- 2445 Sannyása-paddhati, Prayoga-sárya.
- 2352 Sanyása-samádhi-sañskára.
- 1958 Sárasañgraha, Bhagavatáráadhaná-máhátmya-prakarana.
- 1943 Sarva-práyas'chitta-prayoga.
- 2062 Shodas'a-hasta-mañḍapa-stambhádi-vichára.
- 2040 Silányása-vidhi.
- 1930 Siñhastha-paddhati.
- 2089 S'ivámushṭi-vrata.
- 2679 S'ivapratisthá-prayoga.
- 2680 S'iva-pújá-sañgraha.
- 2038 ———— vidhána.
- 2026 Smártha-práyas'chitta.
- 2210 ———— prayoga-paddhati.
- 2207 Smṛtyartha-sára.
- 2468 Soma-práyas'chitta, Práyas'chitta-pradípya.
- 2690 } S'ráddha-káriká.
- 2218 }
- 2226 } ———— paddhati.
- 2255 }
- 2384 } ———— prayoga.
- 1920 } ———— vibhakti.
- 2360 S'ráddhíya-dravya-vidhi.
- 2392 S'uddhi-vináyaka-pújá-prayoga.
- 1985 Suryyárghyadána-vidhi.
- 2033 Tithi-didhiti, Smṛiti-kaustubhíya.
- 2628 } Tithinirṇaya.
- 2691 }
- 1931 Tirthenduśekhara.

- No.
- 2678 Trayodas'ī-nirṇaya, Purushārtha-chintamaṇi-madhyagata
-Kālā-khaṇḍīya.
- 2403 Tripiṇḍi-vidhi, Karma-vipāka-ratnīya.
- 2701 Tristhali-setu.
- 2221 Trivikramī, *alias* Deva-chālanā-vidhi.
- 2311 Tulā-purusha-paddhati.
- 2050 Ubhayato-mukhi-dāna-vidhi.
- 1887 Udaka-śānti.
- 1914 Ugraratha-śānti ; 2nd. Kalpa-prayoga.
- 2141 Ulukakapota-śānti.
- 1982 Utsarjjana-prayoga, Prayoga-ratnāntargata.
- 2348 Uttara-śānti.
- 2037 Vāmana-jayanti-vrata-vidhi.
- 2669 Varuṇamaṇḍala-vyāvasthā.
- 2145 Vaṭapratisthā-prayoga.
- 2132 Vibhūti-dhāraṇa-vidhi.
- 2073 Vichchinnāṅga punaḥ-sandhāna.
- 1972 Vidhāna-mālā.
- 2425 ——— párijāta.
- 1902 Vidhyaparādha-prāyas'chitta.
- 1953 Vishṇuyāga-paddhati.
- 2741 Vivāda-nirṇaya.
- 1959 Vratārka.
- 2017 Vratodyāpana-kaumudī.
- 2265 ——— vidhi.
- 2355 }
2359 } Vyāsapūjā-vidhi.
- 2238 Vyāvahāra-sāra.
- 2042 Yatidharma-saṅgraha.
- 2353 ——— bhikshā-vidhi.
- 2414 Yugapat-vahu-pārthiva-s'īva-lūṅga-pūjādi-vichāra.
SAṄGĪTA.
- 2513 Saṅgīta-nāraṇa.
S'ÍLPA.
- 2508 Vis'vakarmākhyāna.
KĀMA.
- 2657 Anaṅgaraṅga.

No.

SAÑKHYA.

- 2526 Kapilasútra-bháshya.
2546 Sâñkhya-chandriká.

NYÁYA.

- 2616 Anumána-khaṇḍa Jágadís'í.
2409 Bháshá-parichchheda.
2278 Pratyaksha-chintámaṇi-ṭiká.
2143 Siddhánta-sára.
2133 Tarka-saṅgraha.
2000 Tarka-saṅgraha-dípiká.
2493 Vivaraṇa-prameya-saṅgraha.
2139 Vyadbikaraṇa-ṭiká.
2304 Yogárṇava.

VAIS'ESHIKA.

- 2489 Guṇaprákás'a-vivṛiti.
1977 Párshad-paríśiṣṭa.
2490 Tarka-kaumudí.

MÍMÁÑSÁ.

- 2217 Mímāñsá-vápi.

VEDÁNTA.

- 1940 Adhikára-saṅgraha.
2700 Āgama-sástra-vivaraṇa.
2650 Atmajñánopadeśa-vidhi, saṭika.
2108 }
2464 } Bhagavadgítá.
1859 }
2294 Brahma-sútra-siddhánta-marichíkí.
2656 Gítámáhátmya.
2131 Guḍártha-dípiká, Gítá-ṭiká.
2559 Mádhva-bháshya.
2224 Pañchadas'í, saṭika.
2652 Pañchikaraṇa-várttikábbaraṇa.
1960 Paribháshá.
2558 S'áriraka-mímāñsá-vákyártha-vedánta-párijáta-saurabha.

- No.
 2186 S'ástra-siddhánta-les'a.
 2660 Siddhánta-vindu.
 2653 Tattvabodha-prakarana.
 2528 Tattva-samása.
 2527 ————— vṛitti.
 2634 Vákya-súdhá and Jñána-navaka.
 2631 Vedánta-paribhášhá.

YOGA.

- 1848 Yogasúra.

ĀPARADĀRSANIKĀ.

- 2181 Chaturviñśati-mata-vyákhyá.

TANTRA.

- 2299 Avyakta-mánasa-pújá.
 1957 Bálagraha-stava.
 1885 Baṭuka-bhairava-stava, Rudrayámaliya.
 2148 Bhavání-stotra.
 1903 Devírahasya-taraṅginí.
 2689 Dikshávidhána.
 1890 Gaṇa-homa ; 2nd. Kushmánḍa-homa ; 3rd. Japádi-homa,
 Merutantrokta.
 2529 Káma-ratna-tantra.
 2107 Kavachádi-saṅgraha.
 2719 Maháshoḍas'a-nyása.
 2147 Maṅgala-vrata-prayoga, Rudrayámaliya.
 2667 Mantramahodadhi.
 2150 Mṛitunjaya-mánasa-pújá-vidhi.
 2402 ————— japavidhi.
 2025 Mudrálakshana.
 2154 Navagraha-siddha-yantra-pújá-vidhi, Rudrayámaliya.
 1876 Pras'na-bhairava.
 1981 Prataṅgirá-kavacha.
 2364 Ráma-náma-lekhaṇa-vidhi, Rudrayamalokta.
 2456 Rámasahasranáma, Rudrayámaliya.
 2151 Rogaharana-mantra.
 2385 Rudra-bhášhya.

- No.
 2470 Rudra-svákára.
 2441 Sadás'iva-kavacha.
 1842 Sañjná-tantra.
 1971 Sáñkháyana-tantra.
 2485 S'anaiśchara-stotra.
 2193 Sanyása-paddhati, Pratáparudríya.
 2477 Shoḍas'adevyádiná-kosádhyáya-nirṇaya.
 2499 S ivakavacha.
 2339 S'ivá pamárjana.
 2438 S ivasahasranáma, Rudrayámaliya.
 1860 S'iváshṭottara-satanáma.
 2471 Sujáma-stotra, Rudrayámaliya.
 2699 Tripurásundarí-pújá-paddhati.
 2261 Vagalámukhí-vidhána.
 1870 Vasikaraṇa-stotra.
 1910 Vidhuropásaná.
 2263 Yantra-sañskára-paddhati.

VAIDYAKA.

- 2503 Charaka-tíká.
 2538 Pathyápathya-vidhi.

JAINA.

- 2519 Achárañga-sútra-vṛitti.
 2540 Antagaḍha-das'áñga-sútra.
 2548 Anuyoga dvára-sútra-vṛitti.
 2594 Aupapátika-vṛitti.
 2555 Ávasyaka-vivṛiti.
 2599 Balinarendrákhyána.
 2560 Bhagavatí-sútra.
 2561 } ————— vṛitti.
 2518 }
 2517 Bhaktámara-stotra-tíká.
 2714 Dambhaka-chauvisoddhára, saṭika.
 2570 Dasánán-churní.
 2574 Das'avaikálíka-sútra-sabdártha-vṛitti.
 2588 Das'aveálíya-suyarakandha, saṭika.

- No.
2597 Dharmopadesamálá-vṛitti.
2582 Dípamálíka-parva-vyákhyádi.
2514 Gautama-kulaka-sútra-vṛitti.
2603 Gautama-pṛicheháyá-sugama-vṛitti.
2611 Guṇamálá-vyákhyá.
2613 Gurugṇa-shaṭtriṅś'at-shaṭtriṅś'iká-sútra.
2532 Í'svara-pratyabhijñá-hṛidaya.
2552 Jambudvípa-prajñapti-vṛitti.
2717 Jinastotra, chaitya-vandanádi.
2590 Jívábhigama-sútra.
2543 —————, saṭíka.
2718 Jívájivapunya-pápádi-vichára.
2713 Jívavichára-prakarāṇa.
2549 Kálpakiraṇávalí, vyákhyá-sahita.
2604 Kalpa-saṅgraha.
2553 Kalpa-sútra-kalpa-druma-kaliká-vyákhyá.
2610 Kalyáṇa-mandira-stotra-ṭíká.
2534 Kathá-kautuka.
2541 Kshetra-samása-ṭíká.
2605 ————— prakaraṇa.
2531 Kshiratraṅgiṇí.
2568 Loka-prakáśa.
2535 Mañka-kosha.
2515 Nándi-sútra.
2516 ————— vṛitti, *alias* Nandyádhyáyana-vṛitti.
2600 Navatattva-prakarāṇa, saṭíka.
2565 Nyáya-manjushá.
2530 Padárthadharma-saṅgraha *alias* Nyáyakuṇḍalí and Chatrá-
s'rama-dharma.
2715 Pákshika-sútra.
2520 Pañchama-saṅgraha-saṭíka.
2592 Panchásaka-ṭíká.
2554 Pannávanáji, sútra.
2587 } Párs'vanátha-charita.
2586 }
2712 Paryúshaná-kalpa-sútra, saṭíka.
2521 Prajñápaná-sútra-ṭíká.

- No.
- 2612 Pramāṇa-pramoda.
- 2524 Pras'na-vyākaraṇa.
- 2571 Rasamañjarī.
- 2593 Ṛishimaṇḍala-vṛitti.
- 2596 Saghaniryukti-sūtra *alias* Oghaniryukti.
- 2547 Sambodha-saptatikā.
- 2575 Saṅgrahanī-vṛitti.
- 2550 S'ānti-charita.
- 2579 Sāntinātha-charita.
- 2573 Saptatikā-ṭikā.
- 2716 S'aradachanda.
- 2585 S'atārthī.
- 2564 Ses'avāsanā.
- 2589 Shaṭṣ'itī; 2nd. S'ataka.
- 2609 Siddhahemachandrābhīdhāna-svopajña-sabdānusāsana-
vṛitti.
- 2567 Siddhahemachandrābhīdhāna-sabdānusāsana-Laghu-vṛitti.
- 2551 S'ilopades'a-mālā, *alias* S'ilataraṅgiṇī.
- 2598 S'rāddha-guṇa-saṅgraha.
- 2577 S'rīpāla-charita.
- 2576 —————, with a ṭikā.
- 2544 Sthānāṅga-sūtra.
- 2566 Sukhabodhā-nāma-Uttarā-dhyāna-ṭikā.
- 2578 Sūtra-kṛitāṅga-vṛitti.
- 2607 Suyagadāssvīu-sandho, with a ṭikā.
- 2569 Tattachintāmaṇi-prakāś'a.
- 2621 Ubāsagadasā.
- 2602 Upades'amālā-vivarāṇa.
- 2522 Upamiti-bhāva-prapañcha.
- 2556 } Upamiti-bhāva-prapañchakathā.
- 2562 }
- 2581 Uttarádhyāyana-kathā.
- 2563 ————— sūtra-kathā.
- 2591 Uttarádhyāyana-sūtrārtha-dīpikā.
- 2608 Uttarádhyāyana-sūtra, with a ṭikā.
- 2542 Uttarádhyāyana-vṛitti.
- 2572 Varddhamāna-des'anā.

- No.
 2711 Varshá-sútra, *alias* Varesaua-sútra.
 2583 Vasudhára.
 2523 Vichára-shaṭṭriṅsiká-sútra.
 2606 Vichára-shaṭṭriṅs'ikávachúrṇi.
 2580 Vimalanátha-charita.
 2595 Vipáka-sútra, ṽṽṽṽṽṽ-sahita.
 2536 ṽṽṽṽṽṽ-pratyarájṇá.
 2601 Yogasára, with a ṭíká.

UC SOUTHERN REGIONAL LIBRARY FACILITY

AA 000 558 112 9

